

EPISTOLAE
FRANCISCI PHILELFI

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO

1847

FRANCISCVS PHILELVS LEONARDO IVSTINIANO SALVTEM PLVRIMAM.
DICIT.

Vod nihil apud me duxerim atiquus beniuolentia tua: nihil factius tua fide: facile uel ex hoc potes existimare Leonarde iustiniane: quod & Constantinopoli nouam Romam mihi iucundissimam: & regem ipsum Ioanem palæologum de me quā optime certe meritum tua causa reliqueri. Nō enī memouit spes amplissima quā tuis tam crebris: tāq; liberalissimis litteris mihi ostēdisti: ut tibi obsequer: sed ipse tu cui me carissimū esse iam pridem multūq; cognoram. Nec ē quicquam: quod malim: quā & haberi me: & esse gratissimū. Nā liberalitas opulenti est nōnunquā at gratitudo iusti semp & boni uiri. Cū igitur ad sextū Kalendas septēbres soluis

sem ex urbe Constantinopoli: hoc die circiter meridiem post anū septimū ac mēses quicq; posteaq; hic primū nauigarā in Thracia: ad uos redi ductus sane cōsilio tuo: cupiesq; & tibi & cæteris patritiis uiris referre eā quā debeo gratiā pro uirili mea. Nam pristina uestra illa erga me & pulcherrima beneficia neq; obliuisci unq; possim: nec minus digna cēlere: quibus sim obstrictus perpetua obseruantia. Utinam seuiens hæc atq; phorreda pestilentiæ uis: qua urbē uideo acerbissime laborare: nō impediāt cogitationes meas. Nō enim possum nō metuere huiusmodi sagittas quales ex iunone cognitas hoc ē ex aere uig; et fortissimū achillē pmouisse sapiētissimus poeta Homerus docet. Nā scimus huiusmodi uulneribus cælesti ipetu cunctatis: remedia nulla satis certa afferri posse. Quo fit: ut qd me agere oporteat i tāta pnicie. nō intelligā. Itaq; mihi gratissimū sis facturū: si p te certior factus fuero: quid mihi cōsiliū capiūdū censeas. Video enim uniuersā propemodū ciuitatē ab urbe eminens abesse præter unū te: qui muram iter uitrea ista uasā q̄si clypeo testus uulcani ictus Apollinis contēnas. Vale ex uenetis. vi. idus octobres anno a natali xp̄iano. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Leonardo iustiniano sal.

Eddita mihi sūt litteræ tuæ: & phumax illæ qd ac plane idices amoris summi erga me tui. Qd aut mones: bono ut sim aio: qm oia mihi p mea opinione: p q̄ iueterata iā & maxima amicitia nostra sint abude respōsura: & si nō erat monitore opus: nō fuit tamen i gratū audisse. eo te esse in me aio: quo semp fueris. amico & pbenigno. Faciā autem quod hortaris. me domi cōtinebo. Mea ois cōsuetudo erit cū musis. Nullius hois utor familiaritate: aut cōgressū: qui p hanc tepestatis calamitatē diutius uenetis fuerit. Te nō prius adibo: quā iusseris: Βοῦνομε γω σαυτον σ̄δδν ε. μ. μενικη π ο λ ε δ̄ ᾱ. De familia mea qnoscire cupis. mihi est uxor annos nata sedecim: & ex ea puer anūm natus unū: menses duos: dies septē ac decē nōmine Ioannes marius iacobus: seruæ q̄tuor: seruus unus minister mercenarius item unus. Vale ex uenetis. v. idus octobres. M. cccc. vii.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

Vod tibi iucundissimū esse puto: nudiustertius uenetias ex urbe Constantinopoli adueni: uide abesse te & doleo: q̄ suauissima tua cōsuetudine frui nō licet: & gaudeo: q̄ salutis tuæ rationē habeas. Nā furor pestilentiæ parcat nēmini Nec ullis remediis: aut arceri pot: aut reprimi. ne si Aesculapius qd ipse huiusue filius Podalirius: & Machaō cū apide una illo q̄ primus medicinam dicit inuenisse: ppulatores & curatores adsint. Quare cū uita sis dignissimus. facile & æquo animo patior absentia tuam dum tamen litteris creberrimis presentis tui desiderii refarcias. Vale ex uenetis. iiii. idus octobres. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Marco lypomano sal.

Cepi litteras tuas: quibus nō dubio declarasti tibi meū reditū i italiā uoluptatis plurimū attulisse: quippe q̄ dubitasses me nō litteraturā solū: sed naturā etiā græcorū adamauisse: ob idq; factū oīno græcū: p̄sertim cū græcam uxore: quā latinā ducere malueri. Petisq; q̄tū librorū meū aduexerim. Demūq; hortaris: ut uenetis malū agere q̄ alibi usquā gētiū. Mihiq; tuā oēm opem: atq; operā p uetere nostra beniuolentia polliceris. Oīum primū tuū liberalissimū pmissum: quo in litteris usus es: & audio nō iuitus: & amplector plibenter: eoq; mihi semp. quoties opus fuerit: utendū uolo. Quod si qua etiā i re meo tibi officio opus ē illud tibi peculiare ducito. Poteris tu quidē beneficiis me supare: at ego te uoluntatis gratitudine: id qd eo me puto facilius cōsecuturū. q̄ uenetis agere uita istū: quantum scilicet i me fuerit. Hic autē nō nulla persæpe offertur occasio: & tibi beneficii cōferēdi: & mihi rursus uel referēdæ: uel habēdæ gratiæ. Librorū uero nō nihil aduexi meū. Est etiā uenetis multū cū apud te & barbarum: tuū apud leonardū meū. Reliquos autē meos codices: cum uenetias reueteris: non mō uidebis oñes: sed et his fruire ex sententiā tua. Nam ut scis. τ α τ ω ν φ ι λ ο γ κ ο ι η ᾱ. Et sū latinus. & sui semp. Nec aliud quicq; ex græcia reportauī: quā litteraturā atq; disciplinā. q̄q; sunt itē hoc tempore apud græcos pmulta & utilia & p̄clara: quæ nō solū ornēt: sed efficiant bonos uiros. Nam sine inuidia audienda est ueritas. Sed de uxore quod purbane iocaris meū. duxi sane uxore illius. Chrysoloræ filiā: quæ nō la tū minus admirāf q̄ græci. Accidit ad generis uel bonitatē uel claritudinē: q̄ nata ē mea uxor. ea m̄re

quæ & auria ipsa sit & mulierū oīum pudicissima atq; optima. Sed de his hæc tēus. uæhemēter cupio reditū tuū. quē ut deus maturet: opto. Multa. n. sūt quæ cupio corā tecū comentari. Vale ex uenetiis Idibus octob. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Danieli ueturio sal.

A Go tibi gratias immortalis: q; tāta beniuolētia me cōplecteris. Nō enī sine magna quadā amoris ui me hortaris: ut ī tātis pestilētiæ ignibus uenetiis esse nolim: sed uel patāuiū cōcedam: uel alio ubi tutius uitæ meæ cōsultū sit. Si dixerō me esse oīno expertē metus: plane mētiar. Metuo enī sed nō tā mihi: q; cum īfanti filio: uxoriq; adolescentulæ: tum reliq; etiā familiæ: quæ minus fortasse sibi cauere norit. Nec satis scio: quid faciā: hanc morbi īmanitatē audio icrudescere. Quare aut nusq; ē mouendus pes: aut fugiēdum longius: ubi pacatior sit aeris clemētia. Consilium tamen tuum nō possū nō probare. Vale ex uenetiis Kal. nouembribus. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus uictorino feltrensi sal.

e Go te uirum non solum mei amātissimū: sed & prudentē & bonum iam pridē esse cognoui. Ad monitionem tuam non possū nō probare. Sed qui mare ingressus sit: nō habet uentos in manu Aduersus etiā contrarios flatus tantisper nitendū est: dum uel fortuna uel deus aliquis portum obtulerit: si minus optatū saltē tutū. Sēt etiā meā tenes. Vale ex uenetiis. vi. Kal. decēbris. M. cccc. xxvii

Franciscus philelfus Francisco ferreto sal:

6 Iteris tuis sū mirifice delectatus. Video. n. nostrā Cōstantinopolitanā illā cōsuetudinē tibi mēte nō excidisse. Quod autē hortaris si qñ ad tholētīnates rediero. Ancone ut iter faciā: tibi bona fide polliceor nō antea me ad tholētīnates reditū: quā & Anconam & te uidero. Sed quod ad tempus id sit futuz: nondum satis scio. Vale ex uenetiis Idibus decembris. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Leonardo iustiniano sal:

q Voniā natalis christianus iā propemodū pulsat fores: facies mihi rē gratissimā: si quas arcas ate quā ego forē ex Cōstantinopoli solu. Quidus: p illius tps naues ad te misi: mihi reddi curaueris. Nō enī solū libris nōnullis mihi opus ē: qui arcis seruant: sed etiā uestimētis: tū: meis: tū: uxoris. Et ut de me fileā: me quotidie uxor rogat: ne se diutius priuē uoluptate suæ: uestiū. Quare nisi ad pximū natalem huic morē gesserō: se ab me deludi existimabit. Nā neq; te latere debet īgeniū muliebre & ego uxori ea negare nō auiam: q; uitæ cultui decoroq; debētur: adolefcētulæ psertim mihiq; mongerā. Vale ex uenetiis. xvi. Kal. ianuarias. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Antonio capanorensi salu. plu. dicitur:

7 Vod meum ī italiā reditum iucūdisime acceperis: ē mihi exploratissimū. Noui enim bonitatē tuam & aiū erga me. Quod autē certior fieri uis de rebus meis exponā breui. Vereor in eā fabellā incidisse: q; de cane dicitur: qui umbratilē secutus imaginem: quam ferebat rictu carnem reliquit. Erant mihi cōstantinopoli læta oīa & secunda. Dum amicis his obsequor ductus ingenti spea captusq; promissis: icertam fortunā certis ornatimifq; cōmodis anteposui. Et ne lōgior sim: mihi delusus uideo. Quo sit: ut aliunde mihi cōsuldū sit. De uersura qd scire uis. dupliciter exponi solet: cū aut fœnus fœnore: aut creditor crediore uertit. Et ut aptius loquar. si qñdo es alienū nobis cōfratum fuerit: nec tātum nobis pecuniæ: sit: ut id dissoluere liceat: aut ubi tēpus dissoluendi aduenerit. fœnus additamus priori fœnori: aut mutamus creditorem ab altero. fufurarium es accipientes: qd alteri reddamus. Vale ex uenetiis. xv. Kal. ianuarias. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus. Leonardo iustiniano sal.

n Olo mea causa quicq; patiaris icōmodi. Nam tua mihi uita nō libris solū & uestimētis: sed mea etiā uita carior ē. Posteaq; id cubiculi ubi mea illa bona cōtinētur. suspectum ē pp eū: qui eo in loco pestilētiā morbo correptus excessit a uiuis: nō solū expectabo sed diu ē multūq; expectabo quoad aer ad salubritatem redierit. Sed iterea tps ut mihi rebusq; meis cōsulas. te plurimū rogo. Nā diutius ita agere nec possū: nec uolo. Si pmissa mihi seruāt: manēdū: ē id quod eo libētius sū facturus: quo uideo me tibi cunctisq; patriciis eē carissimū. Vege diuturniorē spē p̄cio emēdā nequaq; censeo ī hac p̄sertim temporum pernicie. Vale ex uenetiis. xv. Kal. ianuarias. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus. Leonardo iustiniano sal.

q Vuod me hortaris ad patiētiā: nō cōtēno. Est. n. quædā species fortitudinis. qua res arduas difficilisq; p̄petimur honestatis utilitatifue grā. Ego me honestati ita uideo satisfecisse ī tāta piculorū ac tā itolerabili magnitudie: ut plus mihi honestas iā debeat: q; ego honestati. Reliqua ratio ē utilitatis: quā in hac diē scio mihi fuisse nullā: posteaq; ex grācia ad uos redii. Nec quæ futura sit: possū augurari. Sum equidē apud uos perlibenter. Sed diu ita esse non possum. Itaq; te etiā atq; etiā rogo: ut p̄picias rebus meis. Vale ex uenetiis ex adidus nostris. xiiii. kal. ianuarias. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus. kyriaco anconitano sal.

f Ingularē tuū erga me amorē si nō uæhemēter amē īgratus sī. Amo te īq; mi kyriace cū ob tuā ī me beniuolētiā tū ob eā īq; sitionē atq; diligētiā: q; uteris maxia ī eaz; rez; iuētiōe: q; uel nimia uetustate: uel patrū nostroz negligētia apud nos pierāt. Incūbe igit ut facis: ī tā liberale tāq; laudabile munus renouādæ uetustatis: uel ab iteritu potius uendicādæ. Nō parū & uoluptatis & commodi

p̄ferūt istiusmodi enlogia atq; epigramata: quæ tanto cū studio & labore undiq; ex uniuerso p̄pe or
 be i italiã aduehis. Et hoc qd̄ gra nō solū uiuos tibi cōciliat: sed mortuos quoq; red dis obstrictos bñ
 ficio sempiterno. Et hac de re satis ac super petis a me: ut tibi declarē: q̄ publici Virgilio maronis snia fue
 rit in scribēda æneide. Nā comunē illā opinionē quā ludi magri afferūt uoluisse. Virgi. & imitari Hōe
 rū & laudare. Augustū: nequaquā tibi admodū p̄bari. Nō mediocrē p̄fecto rē petis: neq; breuis oratio
 nis opus. a me p̄ferim: q̄ hoc tpe ociosus nō sum. & angor ai nō iniuria tū ob hac pestilentia acerbita
 tē: qua me Venetiis oblessus itudor: tū qa hic inutiliter t̄ps tero: ab his delusus: a qbus nimime cōueni
 ebat. Sed ne me difficilē uoces: aut in amore tibi minus respōdētē: dicā breui qd̄ sentio. Quod Virgili
 uno æneidos carmine melisigenis Homeri iliada. Vlisseamq; imitatus. Aeneā laudās. Augustū quoq;
 laudari: nequaquā inficio. sed diuinū eius ingeniū altius suspexisse nescius certe nō sum. Quippe qui
 humanā cōditionē cōtēplatiue accētiueq; describēs: eo cogitatus oīs cōsiliāq; dixerit. in qua uia sumū bo
 nū in hac uita parari posset: in unius ænæ sapientia uirtuteq; cōderet. Id aut nō obscure prima ipsa gra
 uissimi huius sui & elegantissimi operis p̄positione significat. Ait. n. se canere arma quo ad uirtutes bel
 licas & actiuas. nā bellandi pugnādiq; instrumēta sūt arma. Et uirum quo ad uirtutes urbanas intelle
 ctualiq; i qbus sapientia tenet. & prudentia principatū. Nā sapiētia ea mihi uirtus sola uideri solet: q̄ cæ
 teris animatibus egregie antecellimus. Quod. n. aial in terris eā cōsiderat ueritatē quæ in cælo ē. Hac
 sola sapientia ē: q̄ & iquit & nouit. Prudētia. n. sapiētia ita ut aras naturā imitata ueritatē qd̄ inquirit:
 sed nō regē superiorū atq; diuinarū: sed inferiorū & humanarū. Nā cōsultatio eorū q̄ sint homini emolu
 mēta detrimētāue allatura: qd̄ alud efficit: q̄ ut uerū a falso in hac t̄pali & momētāneā mutabilitate de
 cernamus hoc. l. sequentes: illud aut aspēnantes. In uita igif ciuili prudētia sola ē: q̄ moralibus cunctis
 uirtutibus dominat: easq; sola & moderat: & regit. At prudentia fracta ē & debilis nullorūq; neruorū
 nisi manet ab una. sapiētia. ad eamq; tanq̄ ad principē regināq; referat. Quare q̄ prudētia a p̄uidēdo
 dictā mediā posuerūt inter moralis intellectuāliq; uirtutes eaq; iccirco perfectā uoluerūt eē uirtutē in
 ciuili foelicitate qm̄ uirtutū ciuiliū omnium principū sit & forma: hi nihil sēsisse a ueritate alienū existi
 mādi sunt. Cū ergo p̄ponit Vir. æneā a se canendū ut uir: hoc ē ut sapientē eundēq; prudentē. Quæ
 qd̄ ē uirtutes. aut intellectus sunt ambæ: aut. intellectus altera: & ratiōis altera. Nā ratio t̄paliū ē intel
 lectus aut æternorū ita ut hac tota incōtemplando sit posita: illa aut in cōsultādo: q̄ qd̄ p̄positiōe quā
 quā uisus ē Vir. Homez imitaturus nō solū quo ad regē: uerū ē: quo ad ordinis similitudinē: nō tñ exeq
 tur eo ordine quo p̄ponit: quippe q̄ primā uirtutes urbanas canit: postea uero bellicas: & id qd̄ prude
 tius mea snia quā Homerus q̄ primū de Achillis uirtutibus locutus ē in Iliade: postea uero i Vlissea de
 sapiētia prudētiaq; Vlisis: Natura. n. fit ut antea intelligamus deinde agamus. Itaq; in primis sex ænei
 dos libris cōtēplatio maxime & cōsultatio locū habet: i secūdo aut libris sex actiōis ē laus: & hoc qdem
 sumatū intelligi ueli de uniuerso æneidos carmine: nec tñ negari & i primis sex libris p̄multa inueniri q̄
 actiōis sūt moralūq; uirtutū: & i alteris quoq; sex libris inueniri quædā nō solū cōsultationis sed cōtēpla
 tiōis p̄pria. Et qm̄ dixi a Virgi. marone describi humanā uitā: hoc ita itelligi cupio ut moralis quā. n̄ i
 k̄n̄. græci noiant philolophia. τ̄ ἡ φ̄ ὅ ἰκ̄ν̄ naturali cōiuncta sit. Quod eius rei ut p̄pius accedā illinc
 ordif cū de lunone & æolo acutissime fabulat. Scimus. n. lunonē & regno p̄esse & partui. Quare &
 lucina dicta ē & regina Afum trāffariā ptitur Plato in rationē cupiditatē & irā: ratiōi locus dat incere
 bro tanq̄ in arce totius corporis. Hæc æoli noie iō figurat qm̄ ælous & uariū significant & mobilē &
 agilē & uersatilē q̄ qd̄ oia ratiōis sūt munera. ira p̄cordia sibi uendicat: cupiditas at̄ ietur: aduētis p̄turba
 tiōes significari qs̄ ambigat. p̄terea moralū uirtutū formā si qs̄ inqrat nullā inueniat nisi rationē eē p̄
 turbatiōes uero materiā. Versat̄ in quā circa p̄turbatiōes moralis: uirtus qs̄ rō ipsa cohibet atq; mēdera
 tur. Quare nō absurde legimus. Molitq; aios & tēperat iras. aios eadē rōne p̄ cupiditatibus poni exi
 stimor q̄ ἄ ἰ ὄ ὄ apud græcos & aium significat & cupiditatē: qs̄. n. ignorat nisi tēta esset rōnis uis ut
 p̄turbatiōnū i petū oēm cōpesceret facile futuz: ut ab his oē sanū a nobis cōsiliū oīs recta cogitatio au
 ferat. Rex igif his datus ē rōnis principatus ab oīpotētī deo: qui regē oīum & p̄r ē & creator: ea lege: ea
 ptatē: ut & iubere sciat: & uetare oia p̄ arbitrio iussuq; diuino. At uide quæso q̄nta cū breuitate & ordi
 ne oēm ætatis humanæ cursū Virgili. ē cōplexus. Initiū sumit a paratu infantis q̄ periculosissimus ē: &
 ei q̄ parit & infanti ipsi q̄ parit. Itaq; turbulentissimi uetoz flatus tēpestatesq; describunt. q̄ qd̄ aduer
 sa oia naufragioq; obnoxia iccirco apparēt. Neptuno cōtinuo cessant qa cupriniū infans e mris ute
 ro ueluti enatant: uterq; oī p̄culo liberat. Nec. n. absurdū cuiquā uideri dēt: si Neptunus a duobus uer
 bis græcis. n̄ ē ἰ quod ē nare & π̄ ἰ ἄ ἰ qd̄ uolare significat deduci affirmemus. Nam quæadmodū tardi
 tas parientis piculosa ē ita celeritas & q̄si uolatus in lucē leuationē dolorū affert saluiferāq; qetē. Nam
 qd̄ rursus ad æolū spectat ἄ ἰ ὄ ἰ ἰ agitare significat & uersare & uariare: q̄ oia ac similia humanæ ui
 tæ cōpetere ambigat nemo: uel æolus q̄si æolus: & hoc ē uitæ delectio. Nā. ἄ ἰ ὄ ἰ. æuū uitāq; signifi
 cat. ὄ ἰ ἰ ἰ uero delere. Nascētibus. n. oībus nitæ discrimē interitusq; iminet: Infantia uero quæ in sep
 timū usq; annū p̄tēdit̄ tota in alendo uersat̄: id qd̄ p̄ septē ceruos illos quos æneas uenatus fingit non
 obscure licet itelligi. Post infantia pueritia sequitur: quæ fabularū auditiōe admodū delectari cōsueuit Hic
 Illic captiuitas uastatiōq; narrat̄: ænæ troianorūq; errores: Deinceps adolescentia ē. quæ p̄p̄ uæhemē
 tissimū sanguinē augmētū atq; ardorē tota ē dedita uoluptatibus. Vnde quanta sit ius amoris quan

tus ignis iuuenta expositio ostenditur. Consequens est iuuenta laudis cupida & plane ambitiosa. Quare honorifici ludi cum pulcherrimis primis referunt. Post iuuenta sequitur aetas grauior. quae in huius uita consideratione & inueritatis perspicentia tota uersat. Quo factum est ut descensus ad inferos fieret eaque narraretur quae a pythagoricis & platonis de animis hominum rebusque diuinis disputata sunt. Et haec quidem in sexto aeneidos libro. Nam reliqui sex libri circa uitam actiuam distributi: quod ad mores attinet mirabili artificio complectuntur: ubi quaequam multa de iusticiae multa de pietatis munere apparet: fortitudinis tantum laus in primis floret. Et quemadmodum in initium sumptum est a primo infantiae ortu: ita aetatis humane finis est mors. Itaque non ineptae ultimo loco subdit. Vitaque eum gemitu fugit indignata sub umbras. Turnus. nam quod se iniusticiae fecerat ignauitiaeque obnoxium in obscuritate nominis moris sempiterna. Aeneas uero uir iustus & fortis qui si numquam idies magis atque magis diuturnitate gloriae illustrat. Et haec sunt quae mihi ad tuas litteras in hac tempore difficultate respondeat occurrerunt. Vale ex uenetis: xii. kal. ianuaris. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Iohanni aurispae salutem.

Quod mihi gratularis de meo in Italia reditu. laetor equidem meum tibi probatum in consilio. Verum in hac die fortuna consilio non respondeat. nam quam mihi spe apud uenetos amplissimam propositam sum secutus: ea me uideo frustratum iri. Itaque me facti mei iam poenitet: & si consilium nequaquam accusandum. Hic. nam diutius mihi cunctandum non est. cui neque promissa seruantur & morbus pestifer quo uniuersa ciuitas est correpta imminet interminat interitum. Vale ex uenetis. x. kal. ianuaris.

Franciscus philelfus Federico cornelio salutem.

Vam erga me singulari beniuolentia iam multos annos & respecta & cognita habeo. Itaque nullius hominis testimonio opus est. Quod autem tua omnia in mea potestate posita esse affirmes habeo tibi gratias: quod uel uetere illo graeco puerbio τὰς ὁμολογίας κοινὰς mecum uti non dissimiles. Faciat Deus ut aliquando una esse possimus. Nam uereor fore ut longius diungamur quam uelle: ita pestifer hic morbus idies magis magisque irudescit. Verum ubi cumque futuri simus tui profecto erimus interitu uale & nos ama ut facis: ex uenetis. vi. kal. ianuaris. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Gabrieli mauro salutem.

Audo te mihi Gabriel quod te a litteris abdicare nolueris ut solent nonnulli uulgo: ubi ad gerendam reipublice contulerit. Lege si aliquid aut scribe cum tibi licet pro publica munera. Magno tibi commodo mihi crede litterae sunt futurae: si his uti pro ingenii tui magnitudine praesentiaque uolueris. Nunc ad id quod per te vis. nescire quod inter sit iter facile & caduceatores Feciales eos fuisse constat apud praesentes quae certa iuris solennitate bellum hostibus incidebant. At caduceatores esse pacis legatos dictos a caduceo quem manu gestabant: & caduceum quod ipsi Apollinem iuenisse & eo donasse Mercurium a quo ipse lyra donatus sit de quo quod de re apud Horatium metio est in eo carmine quod incipit. Mercuri facunde nepos Attilatis. ubi etiam patet Mercurium auctorem extitisse non lyrae solum sed & eloquentiae: & palestra: & praestigiorum. Vale ex uenetis. pridie kal. ianuaris. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Petro Thomasio philosopho ac medico salutem.

Ecce mones: & pamice: ut non uitae minus: quam constantiae habeam rationem. Frustra. nam ea esse constantia: quae simul cum uita peritura sit. At ego ut tibi uera loquar & ex animi sententia: nihil est quod malum quam me constantissimum simulque gratissimum & esse & haberi. Multa hominum opinioni multa famae consentienda sunt. Non. nam quod interitus sit sed quod exterius saepe homines iudicant. Itaque quadiu mihi pro hanc caeli in teperiem integrum fuerit: nec patiar uel ab imperitis accusari officium meum. At dixeris: satis ac su per tuos es functus officio cum non permissione minus quam spe tua frustraris: & id quoque tibi assentior. uerum nixus urgendum: quo pudor meus alios in pudore agat uel inuitos. Itaque re mihi pro gratam facturus es: si quod ex te & meae & amicorum simul rei profuturum excogitaris. Vale ex uenetis tertio nonas ianuaris Anno a natali christiano. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Gabrieli mauro salutem.

Quod scire a me uis: quot fuerint amicorum paria praesentium memoria maxime celebrata: ea reperiuntur quattuor numero extitisse: Theseum & Perithoum. Achileum & patrochlum. Orestem & Pyladem. Pyriam & Domana. Adduntur iuniores apud graecos. Epaminudam & Pelopidam. Vale ex uenetis idibus ianuariis. M. cccc. xxvii.

Franciscus philelfus Kiriaco aconitano salutem.

Lacuisse tibi litteras meas: & ea quae de Virgilio maronis sententia scripsimus in aeneida gaudeo. Quod autem petis quod ratione Neptunus ab Ouidio nomine cognominatus sit Amphitrites & fortuna Rhamnusia: paucis accipe. Rhamnusia quod non est fortuna: ut uulgo exponunt magistri ludi sed indignatio nis quam graeci tui nemesis in. nemesis in uocant. Nam cum Narcissus forme bonitate abuteretur superbius: recte fingit eiusmodi dea aduersus illum indignata iustis precibus accessisse est. nam indignatio aut aegritudo aduersus eum quod bonis partibus sit indignus: nemesis inquam indignationem significat. Rhamnusia uero dicta est a Rhamnis quod est atticae uicis: ubi colebatur. Cuius quod deae simulacrum eo in loco pulcherrimum fuisse tradunt factum a phidiasia uulgo: in altitudine decem: illudque marmoreum. Neptunus autem nequaquam est Amphitrites cognominatus. diuinitas illa deprauata est apud Ouidium librario: scitia est. nam foemini generis: declinatque more graeco. Notati uo amphitrite Graecum amphitrites: fingit autem a poetis esse neptunum uxor. Vnde claudianus de raptu proserpinae ita cecinit. Etiam nereia glauco. Neptunum gremio complectitur amphitrite: nam amphitrite mare significat dea illa quod de

Primus

ab a. u. phi. amphi circum. & t. p. i. n. trin terrere. Mare. n. circum se nauigantes pereundi terrore inseqf. Ex amphitrite autē & Neptuno Triton natus fingit a poetis. Si qd est qd aliud a me uelis: nunq frustra regres officium meum. Vale ex Venetiis qnto Kal. februarias. M. cccc. xxviii:

Franciscus philelfus Andreae Iuliano sal.

Aximas tibi grās habeo mi Andrea qd oibus in rebus mihi gratificaris Velle autē mihi aliq te digna offeret occasio non habendae solum: sed etiam referende gratiae. Intelligeres pfecto me unū oium eē gratissimū. Itaq; eo mihi molestior ē eo inimicior pntis pestilentiae uis: q; uniuersus populus misere uexat: quo futuz; uideo mihi locū sublatum iri declarandi tibi beniuolentissimi animi mei. Cogor. n. h. f. e. uita rōnē. Quaf hic diutius eē nō possum: ea pferim frustratus spe: q; ductus ad uos reuerterā. Nec ē qd queq; acculem pterq; cū saeuiente fortunā ipam tū nimia meā credēdi facilitatē. Vnū tibi tñ psuade me tuū eē sempq; futuz; Vale ex Venetiis. iiii. Kal. februarias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Leonardo Iustiniano sal.

In in dies magis atq; magis Venetiis tps tero ea ductus spe: quā mihi tot lrae tuae cū pulcherrime Cōstantinopoli agere: tanta cū charitate fideq; pmiserant: ecce nudiustertius repēte febris pestifera seruā mihi unā adorta ē: quā hodie iteremit. Quo fit: ut hic mihi diutius cūctādū nō sit. Intra qtriduū sum: hic Bononiā uersus abnauigaturus: ubi si honestā cōditōem offēdero: ulterius pfecturus nō sum. Sin minus honestā: ad florētinos me recipiā. Tu si qd iterea tps me uis factuz;: signficato sis. Nā post qtriduū frustra ad me scripseris. Vale ex uenetis. v. idus feb. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

D triduū usq; ad sūmū soluere hic decreui: idq; nō solū qa eoz; mihi: quoz; spe ductus reuerrā i italiā: nihil oīno obseruatū iri itelligo: ueq; et q; pestilētia iā me itra cubiculū obsedit. Hic una mihi serua eaq; puellula subito morbo & correpta & iterrēpta sepulta ē. Quāto igr uerser i piculo nō te latet Nolim qtu i me fuerit: an diē cōstitutā a uiuis decedere: ne q; annoz; numerus secū dū Pythagoricos utroq; hoīe mihi sit explēdus altero. ex p. e. a. f. Et ut aptius loqr; uita malo q; inani spei nulliq; cōsulere. Nā si uixero: & mihi & amicis eē potero In morte. n. qd in sit: minime itelligo. Vbicūq; aut sum futurus: tuus certe semp futurus sum. Vale ex Venetiis. iiii. idus februarias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Leonardo Iustiniano sal.

Vod me hortaris ne pperē: neq; desperē: fore. n. ut melius mihi uenetis q; usquā gētiū cōsulaf Hortaris tu qdē recte: nō nō sit p. cio spes emēda. Quare si ita certi qcq; intra cōstitutū tps allatum fuerit ut intelligā nō eē diutius mihi arandum littus: sequar cōsiliū tuū uel in hoc uita discrimine. Si aliud nihil q; uerba aiaduerto: faciā ut scripsi ad te antea. Meq; aut ad bononiēses recipiā: aut ad florentinos. Vale ex uenetis. iiii. idus februarias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

Go qd fore nunq putauis: hoc uespi nauim inscēdere istitui: Ferariā uersus nauigaturus. Inde Bononiā petā. Vbi si honesta mihi cōditio pposita fuerit: eā accipiā. Nā si secus ceciderit: cōcedā ad florētinos: quos audio grācae lratuza atq; eloquētia i primis studiosos. Quicq; egero q; primum tibi declarabo lris: quo meos ad me libros aduolatuos cures. His. n. mihi ut scis: admodum opus est. Vale ex uenetis idibus februariis. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Iohanni aurispa sal.

Eni Bononiā mi aurispa secundis ut aiunt auibus. Eodē. n. die quo urbē sum igressus: is autē fuit tertius: ex quo a te ab i: tantus ē cōkursus ad me salutatū factus nō scholasticoz; & doctoz; solum: sed uniuerse ppe ciuitatis: ut nihil neq; frēquentius neq; honorificētius dici queat. Postri die uenit ad me noīe apostolici legati Lodouici alamandi Cardinalis harelatenfis Albertus florētinus uetusta ac nobili natus Albertoz; familia quāstor apostolicus: pclarus iurecōsultus & uir omni uirtute pditus. Is ubi me phumane & pbenigne allocutus ē hortaf: ut secū una ad Cardinalē eā: qppe quē diceret eē p. cupidum uidendi mei: Huic ego ubi obtēperassem: ad legatūq; uenissēm: effēm q; breui apud eum: sed nō incōmoda usus ofone: tanta me is hilaritate & tanta uerboz; honorificentia excepit: ut nihil neq; illariū nec honorificentius dici posset. Deinde p multa est ultro pollicitus: quāz iccirco nō refero: ne uidear cui q; ambitiosior. Et ne te diutius morer: Ego bononiā sum futurus pfectus annuo docē dā oratoriae: & moralis philosophiae muneri cum salario aureoz; quadrigentoz; quinquaginta: quoz; trecenti soluntur mihi ex aere publico centum uero & quinquaginta priuatim mihi legatus ipse daturus est. fecitq; iam mihi quinquaginta numerari: addiditq; alia plura dono ad usum cultumq; domesticum. Quare quantum licet spectare: q; optime nobis hoc initio cōsultum itelligo. Vale mi aurispa: & me ama ut facis. Ex Bononia. vii. Kalen. Martias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Marco cannetulo aequi aurato ac iurecōsulto sal.

Vibus me laudibus hesternoz; uesperoz; extuleris apud praesulē hunc nostrum apostolicum legatum pleriq; uiri graues & amici mihi renunciarunt. Ego autē & si miratus certe: nō sum: qd eū ornaueris q; te & amat: & obseruat plurimū: malo tñ de me posthac parcius loquaris: ne te qui grauissimus & habearis: & sis: minus cōsideratū in laudando iudicēt. Nō. n. ipe de me p. hiteor: at ne sentio qdē: quāz tu tā fidēter & tam amplo ore & affirmes: & praedices: sed facis tu sane p magnitudine: &

Liber

benignitate animi tui: q̄ eos omnes tui similis eē iudicas: quos in amicitia tuā admiseris. Itaq̄ tibi habeo gr̄as: q̄ me tuū eē dilucide cognoris. Vale. Bononiæ ex edibus nr̄is. xii. kal. apriles. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ fal.

Ollucē quē petis: dabo ad te p̄pediē: ea tñ lege ut cōmodo accipias nō dono hoc ē ut cum eo usus fueris: mihi reddendum cures. Ambrosius monachus Camaldulensis dedit ad me superioribus diebus lras humanitatis plenas & officii easq̄ græco scriptas eloq̄. ε̄κι τ̄ην φ̄ρ̄ᾱσ̄ιν β̄δ̄υ λ̄δ̄. μ̄ε̄ν̄δ̄σ̄ λ̄η̄ν̄ζ̄ ε̄ μ̄ λ̄ᾱτ̄ ῑη̄ ῑζ̄ε̄ῑτ̄ δ̄. π̄ ᾱρ̄ᾱπ̄ ᾱη̄. His me uahementer hortatus ē: ut Florentiæ q̄ Bononiæ eē malis: seq̄ datuz̄ operā est pollicitus: ut honestissima mihi cōditio offerat. Ad id ego ob ea rē nihil respondi: q̄ & hic ago pulcherrime: & nulla emolumenta cum grauitate & constantia cōferenda cē seo. Vale. Ex bononia pridie nonas Apriles. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Leonardo iustiniano fal.

Oannes corbitius mercator florētinus meo nomine te adhibet: ut meos sibi des ad me libros una cum rebus omnibus: quas deposui apud te. Quod ut facias te etiam atq̄ etiam rogo. Nam his diutius carere nō possum. Vale ex bononia. x. kal. Maias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Antonio capanorensi fal.

Vod iā diu meas nullas acceperis lras: aliud certe nihil fuit in cā q̄ tuum diuturnum silentium: Quo factū ē ut putarem te quærendæ pecuniæ magis q̄ colendæ amicitia factum studiosum: Itaq̄ uerebar si ad te scripsissem: ne iportunus magis q̄ officiosus accederē. Nunc autē lecta pulcherrima tua ad me epistola intellexi rediisse iā musas cū uetere amico in gr̄am. Quare nō possum non gratulari mutua nr̄a beniuolentiæ: quæ uel absentis uicissitudine lras conat̄ p̄ntis reddere: Quod q̄ dē humanitatis ac benignitatis offm̄ ne utiq̄ p̄mittamus. æquæ sperare dē te debeo: ut d̄ me ipo possum immutabiliter p̄fiteri. Quod autē laudas meā ambitionē a Venetiis: gaude cōsiliū meum omne laudari abs te uiro & optimo & prudenti mihiq̄ amicissimo. Nam q̄ scire cupis: q̄ me delectat bononiensis mansio: delectat sane plurimum. Nam & ur̄bs amœna est & populus phumanus: & rex omnium quæ uel ad uictū uel ad uitæ cultū attinent magna abūdantia: & laudatissimaz̄ oīum artiū studiū uehemens: Præterea quod me maxime delectat omnib̄ sum gratissimus: Faciat Deus ut nobis hoc gaudii sit p̄petuum. Tu uale. & si qd̄ est: quod possum tua causa: scribe. Ex bononia. iiii. idus maias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Nicolao fabæ philosopho ac medico fal.

Væris me certior fieri. Vtrum Aristoteles i aethicis ad Nicomachum circa principium primi libri scriptū reliquerit apud græcos ideo bene oñderunt bonum eē q̄ oīa appetunt: an potius: bene oñderunt summū bonum q̄ oīa appetunt. Ego autē & si mihi uideor cōiectare: qd̄ ea me roges: obsequar tñ uoluntati tuæ: & id qdem non ea rōne: ut sus mineruam doceam: sed ne uel imprudentior uel insolentior iudicer: ubi minus ad rogata rñdero. Tu uero quæ ab me diferunt cōsiderabis omnia diligenter: dein quod tibi uisum fuerit minus recte dictum: kd̄ mihi ut significes rogo. Lōge. n. discere malim q̄ docere p̄fertim abs te eruditissimo grauisimoq̄ philosopho. Omnium primū hæc duo audeo p̄fiteri: nec eē uerbum copulatiū ut dialectici uocant: nec itē summū eo loco apud Aristotelē scriptū inueniri: quoz̄ q̄tiā altez̄ nō sit admodū necessariū altez̄ uero oīno absurdum: & ambo qd̄ hac rōne. Proponit Aristoteles in hoc phœmii sui principio ea quæ in uniuerso aethicoz̄ opere p̄cepturus accedit. Ea uero duo sunt p̄cipua secundū duplicē finem eoz̄ quæ expetunt in uita. Quædā. n. expetuntur p̄ se & p̄ aliud quædam uero p̄ se tm̄. Sola foelicitas ē quæ expetit p̄ se: q̄ppe quā cōsecutus q̄ fuerit nihil est reliquum in bonis quod sibi expetendum ducat. At reliqua bona oīa & si p̄ se digna sint: quæ expetant ea tñ natura sunt: ut etiā cui cōtingerint & nō satis sint quominus aliqd̄ appetat. Nunq̄. n. q̄scit hoīs desideriu quoad nō id fuerit adeptus: supra quod bonū aliud est nihil. Hoc autē cum summū bonum uocamus & ultimum & maximū bonum: tū uno cōiq̄ uerbo uel foelicitatē uel beatitudinē. Recte igit̄ Aristoteles in hm̄ōi p̄positione a bonis p̄ticularib̄ rē ipam aggredit̄: ut his quod omniū ultimū est p̄ inductionem inferat: q̄s. n. ambigat: si finis cuiusq̄ artis quo ad uita actiuam appetit tanq̄ bonum quoddā ipius & eodē mō quo ad uita cōtēplatiuam: finis cuiusq̄ scientiæ affectat̄ consentaneum eē ut qdā sit finis oīum ultimus: ad quē reliq̄ referant̄: hoc est quod reliqua oīa affectent: bonum. n. & finis ut nosti cōuertunt̄. Actio aut̄ duplex est interior & exterior: & interior qdem ea: quā græci. Σ̄η̄ε̄ρ̄ε̄ῑᾱ. nominant. Nos uero suo p̄prioq̄ uerbo agilitatem hanc uos pleriq̄ operationē appellatis aut actū p̄imum at exterior simpliciter actio d̄ ad quam ipam interior est ueluti dux ad res gerendas. Idem etiam de electione oñdit: secundum quam oīs est actio. Cum igit̄ cætera bona oīa particularesq̄ fines ad ultimum finem, illum bonūq̄ referantur. Subdidit Aristoteles nō absurde superiores Philosophos pulchre ostēdisse bonum illud scilicet summum: quod omnia affectat̄: id est ad quod inferiora omnia referuntur. Quare si summum etiam appositum minus fuerit: intelligitur. Itaq̄ quod p̄posuerat latius ac dilucidius ostēsurus: continuo subiicit differentiam quandam esse finium: cum alii sint quædam. Σ̄η̄ε̄ρ̄ε̄ῑᾱ. hoc est interiores actiones seu agilitates tantum: ut in speculatiuis scientiis: alii præter illas opera quædam: ut in actiuis facultatibus usu fieri uidemus: & ita multa percurrēns tandem docet: qui sit agibulum omnium finis. Nam quod aiunt illi per definitionem dixisse Aristotelem bonum esse quod omnia appetunt: stulta sane diffinitio uideri queat: non solum quod nulla est copula huiusmodi in ipso textu græco: sed

etiam q̄ ea diffinito non magis boni esset: q̄ aliaz rerum prope innumerabilium. Quod si definien-
di peritiam tenerent: nunquā in tanto uerfarent errore. Præterea de hominis bono loquitur Aristo-
teles: non ignis: non lapidis: non pecudis. Et ita infinita sunt quodammodo: quæ a tuis istis philosophis de-
prauantur. corrumpunturq̄. Quo fit ut eo sis dignus maiore laude: quod nullum uellis errori locū apud
te esse. Cœterum q̄ modo dicebam: hæc uelim expendas argutius: & mihi sententiam tuam liquido de-
clares. Vale ex Bononia ex ædibus nostris pridie idus maias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Ioanni Aurispæ sal.

Admonitionem tuā libenter admonito: ac p̄bo. idē etiā ex aliis audiui. Si res ut cœpit: p̄spere suc-
cesserit: nusq̄ hinc mouebo pedē. Si aliter acciderit: p̄ tpe nauigabo. Nam nescio qd mōstri hos
inter se ciues alere audio. Quod ne quid pariat magnæ calamitatis nō possum nō uereri. Ego au-
tem i omnem fortunam paratus sum. Vale ex Bononia. vi. Kal. Iunias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Leonardo Iustiniano sal.

Arrauit mihi Ioannes corbitius: quanta me beniuolentia cōplecteris: & q̄ de nobis non modo
amice sed etiam honorifice es loquutus. Addiditq̄ te propediem effecturu m: ut uel Venetiis
uel Patauii q̄ honestissime esse possim quare nō esse opus ut libros sibi meos ad me daret: cum
apud uos sim q̄ honorificentissime futurus. Beniuolentia tua mihi certius nihil est. itaq̄ mirandum nō ē
si de me semper amice atq̄ honorifice & sentis: & loqueris. Tibiq̄ habeo grām: q̄ das operā & priuatī
& publice: ut oēs intelligant me tibi esse carissimū. De meo autē ad uos reditu nihil est hoc tpe. q̄ labo-
res. Ea. n. mihi apud Bononienses cōditio est: ut hinc honeste abire non liceat. Nosti tu sane iam pridē
meum ingenium quampluris facio q̄ honestum est. q̄ quod. utile itaq̄ rogo te quam possum diligentī
us & libros & cæteras meas res cures ire ad me quāprimū. Hoc mihi facere gratius hoc tpe nihil profe-
ctō potes. Vale. ex Bononia. Kal. Iunias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Gasparino bergoniensi sal.

Aleatius mediolanensis Aultcus ducalis me adiit tu. noīe: atq̄ saluere iussit: petiitq̄: te facerē
certiore: quo in statu essem q̄pe q̄ id a me intelligere cuperes. Ago grās tuæ humanitati q̄ tā
beniuole mecū agis. Facisq̄ nihil alienū a singulari meo erga te aio. Quod autē scire de me cu-
piebas: accitro paucis ostendi. q̄ is Galeatius tū me primū adiuit cū iā eēt equū ascensurus. Ego in Italiā
redii eo consilio: ut Venetiis apud ueteres amicos uitā agerem. Existimabāq̄ mihi honestissimā p̄posi-
tā esse fortunā sed mea me plurimū fefellit opinio. Nā lōge illic erā deteriore futurus cōditione: quam
pro pactis p̄missisq̄ deberet. Itaq̄ cœpi ex tpe cōsiliū. meq̄ Bononiā recepi. Qua in urbe & amplissi-
ma & bonaz omnium artium studiis muniuissima honesta omnia secundaq̄ sunt. Id quod ex optimis
filiis tuis Ioanne Augustino atq̄ Guiniforto cognoscere potuisti. Ex quibus ipsis ego de omni re atq̄
statu tuo: certior factus sum. Tibi plurimum gratulor: q̄ apud eū es principem quo hæc ætas nihil ha-
bet neq̄ illustrius neq̄ præstantius. Vale ex Bononia pridie idus iunias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Ambrosio monacho Camaldulensi sal.

Quod me nondū uisum tanta humanitate p̄sequeris ut iā non modo diligere: sed amare etiam
uidearis habeo tibi grām eadem singularē. Es. n. ingenio & facili & p̄benigno. Quas autē mi-
hi laudes tribuis eas ascribo bonitati & māsuetudini tuæ. Nō. n. is certe sū quē tantifacere debe-
as. Itaq̄ non possum te nō existimare ingenti uirtute præditum qui ea de me prædices: que esse oportet
in eruditissimo eloquentissimoq̄ & sapientissimo quodā uiro ac plane tali: qualem te iam binis lit-
teris p̄spicue eē dignosco. Faciat Deus ut aliq̄n. q̄ tantopere desideras una eē possumus quo mutuo cō-
spectu iucūdisimoq̄ affatu uti liceat. Ad cætera uero quæ se ribis: cōmodius dabit r̄ndendi tps. Nā in
p̄ntia publicæ occupatōes me longiorem tecū eē nō sinunt. Vale ex Bono. iii. kal. Iulias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Antonio Capanorensi sal.

Rationem quam petis dedi ad te: mi or autem tam repente ea de re apud uos rumores incre-
buisse. Quod aut lætatis nomē nostrū iam late p̄ Italiā in omnium ore uerfari ne me iride-
as uereor. Nō. n. is sum qui mei ipsius sim nescius. Itaq̄ tibi cauendum ē ne aut me aut te ipsum
fallas: quoz̄ alterz̄ iusticiæ. alterz̄ ascriberet̄ imprudentiæ. Nec præterea te latet rumoribus credi non
oportere. Ego autē quantū anniti potero: dabo operā ne secundi istiusmodi rumores falsi omnino ex-
titisse uideantur. Vale ex Bononia nonis Iulias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Victorino feltrensi sal.

Ristotelis artē ad Theodectē q̄ antea te monui: ex Cōstantinopoli dedi ad uix clarissimum
Frāciscū barbarū eo cōsilio: ut eas tibi reddēdas curaret. Quod ab illo scm̄ nō eē miror. Itaq̄
ueli ad eū lras des: atq̄ libros repetas: quos si minus q̄ primū ad te miserit tūc ego iusta utar ex
postulatione. Quod de meo statu uis certior fieri. nos hic ualemus p̄belle. Suntq̄ nobis secunda om-
nia: id quod in dies magis fortunet Deus. Vale ex Bononia. iii. kal. Augustas. M. cccc. xxviii:

Franciscus philelfus Bartholomeo fracanzano sal.

Riplicē eē uitā hominibus præcipue expectandam præstantissimi philosophi tradiderunt:
Cōtēplationis. Actionis. Fruitionis. Cōtēplatiua tota ē animi: cuius sapientia dux ē. Actiua
corpori maxime opitu: at: quā prudentia moderatur: & tegit. Quæ uero in fruendo uerfatur:

bita
contemplation
actiua
frui

Este Libro es del Conuento de
IESVS de Çaragoça.

eam referunt ad uoluptatē quæ ipsa qualis sit difficile est dictu. Et ne id quidē mirū habet magnos op-
 pugnatōres: Nā qui ita statuit uoluptatē ut nihil habeat cum ratione cōiunctum is ab eneruata pecude
 nihil differri sed quæ uoluptas est secundū honestatem hanc nō multo ea puto inferiorem si recte ueli-
 mus interpretari: quæ uera est uoluptas & christiana: est. n. posita & constituta in ea animi securitate trā-
 q̄llitateq; in q̄ nulli isūt stimuli: nulli tumultarii motus: nullæ perturbatiōes. Et hāc q̄dem græci αλὺπια
 alypiam nominant: quā nos haud absurde appellemus indolentiā. At sunt qui insimulant uoluptatē esse
 solius corporis ac turpē: quasi cum dicimus tuæ mihi litteræ uoluptatē incredibile attulerūt nō animū
 lætari dicamus: sed corpus & id turpiter. Excedat e medio istiusmodi omnis calumniosa interpretatio
 & ad animū. n. & ad corpus referat uoluptas. Nec aliam id uerbū significationem apud nos habet. quā
 ἡδονή hedone habeat apud græcos. Hedone enim & animi ē & corporis potestq; honesta & turpis eē
 secundum aut rationis aut temeritatis usum. Præterea æque iter animi bona uoluptatē reponit: Aristo-
 teles ac prudentiam & uirtutem. Næc sane uero ut mihi uidef: insimulant epicurū quem uoluptarium.
 ac lasciuū dicunt: cum illum & tēperatē uirum fuisse constat & eruditum & grauē. Cuiq; præter cre-
 biora mordacioraq; cauilla: quibus in cæteros philosophos utebat: aliud arbitrō obfuisse nihil. Cæte-
 rū cōstat eum uirū nō de corporis. sed de animi uoluptate & sēsisse & diseruisse. Sed ut epicurū reliquos
 q; illius pristinae antiquitatis philosophos: qbus uerus deus oīno erat ignotus: omittamus ego iā arbitrō
 laudabilem uoluptatem & maxie expectadā. q̄ ex intelligētia ueritatis: & ex actiōe totius honestæ uitæ
 cōstat. Veritatē uero i iis rebus sitā existimo: q̄ sunt icōmutabiles & eternæ. Quid at aliud sit huiusmodi
 di p̄ter unū & imortalē deū haud q̄q̄ itelligo. Actiōes uero ad ueritatis itelligētiā ita iudico oportere ac-
 cōmodari ut sciamus eas oīs ad ipiū sapiētiā eē referēdas. Sapiētia. n. sola ē ea q̄ tāq; regia qdā & ipatrix
 seq; ipsa cōtēta: quo reze istaq; iferiq; & tpaliū cura oī soluta i sēpiterni ac supmi illius boni lucē & intē
 dat & figat ituitū: cæteris mox uirtutibus prudētiā pficit: q̄ p̄bitōris istar p̄ singulas actiōes singulis p̄ suo
 ciuiliq; officio faciūda tribuat. Moralis igit uirtutes oīs ad prudētiā referamus: oportet: q̄ rōis ē uirtus.
 aut prudētiæ sapiētiā dñaf. q̄ tota ē itellestus. Qui at ita uixerit: q̄ hūc negat i summa uoluptate uersari ac
 plane foelicē & beatū eē. is mihi nō stultus mō: sed fatuus & insanus uidef existimādus. Quid. n. huic ob-
 esse q̄ at: quo minus semp fit cōpos sui: & nō mō nulli seruiat turpitudini: sed honesta semp & cogitet: et
 loquat & faciat. Gratulor igit mi Frāzane tuis laudatissimis uitæ institutis. q̄ te ita cōtēplatiū uuēdi re-
 gulæ dicaris: ut ab assidua actiōis morūq; uirtutibus nunq̄ abhoreas: qn̄ potius unus sis qui æq; oībus p̄
 sis & cōsilio & ope atq; ipsi tibi: tanq̄ tibi uoluptatē cēseas esse maxima: si bonitatis tuæ p̄cipies oīs effi-
 cias: q̄ se homines esse q̄ pecudes maluerint. Quos ego de te rumores. cū audio: audio at quōtidie ita læ-
 tor. p̄ nra ueteri beniuolentia: ut præ lætitiā uidear altius attoli atq; exiliri. Quid at futurū putes si deur-
 unq̄ ut una esse possimus? Id uero cum hoc tempore uobis sit interclusum. tuæ erit uel humanitatis uel
 officii ut necessitudine litteraq; tollat omnis corporis disiuunctio. Hoc erit utriq; nostrum nō minus fa-
 cile q̄ iucundum. Vale ex Bononia. Kal. augu. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelsus ioanni Aurispæ salu.

Ntonius Capanorensis: q̄ a principe lucēsi orator it ad uenetos ē mihi ab ipsa adolescentia cō-
 iunctus tanta familiaritate: ut uix mihi eius cōsuetudine sit dulcius quicq; Nam & Patauī an-
 te meā nauigatiōem i thraciā fuimus cōdiscipuli: & ea ē urbanitate morūq; elegātia ut uel ip-
 sos lapides excitare queat i amorē sui. Nā quid loquar de præstati hoīs ingenio & faciūdia: qd de liberta-
 te & animi gratitudine Dignus ē p̄fecto quē Ames: quod si feceris egregiæ. me nō mediocri abste bene-
 ficio affectū iudicabo. Vale ex bononia pridie nonas Augustas. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelsus Nicolao fabæ philosopho ac medico sal.

Ridie idus Maias unas ad te lras dedi qbus ad id respōderā: q̄ ex me q̄sieras de Aristotelis tex-
 tu i prohemio primi libri æthi ad Nicomachū filiū circa principiū. Quæsieras. n. sit ne in textu
 græco iō bene onderūt sumū bonū: q̄ oīa appetūt an potius bonū eē q̄ oīa appetūt. Ipse autē re-
 spōdisse memini neq; sumū iueniri apud græcos: id q̄ foelicitatē p̄ inductionē significaret: nec item eē
 q̄ ipsū uerbū quādā præferre uideret uel diffinitionis uel descriptionis speciē. Multaq; i eā rē sum lo-
 quutus quæ tibi audio p̄bari. utpote quæ a philosophiæ p̄ceptis n̄ abhorret. At ego sume cupiebā te dis-
 ferentē audire. qd ea de re sentires. In presētia uero posteaq; admisisse te aiaduerto q̄ p̄ id tps scripta ab
 me sūt illa ad te epistola: apte loqr ut textus ille apud græcos hēt: dicit. n. iō pulchre onderūt bonū quod
 oīa appetunt: Nosti. n. finē & bonū iuicē cōverti. Quare cum p̄posuisset oēm artē & oēm scientiā eodē
 q̄ mō & actionē & electionē bonū quoddā appetere: ex iis cōclusionē quādā inducit superiores philo-
 sophos pulchre ondisse uel etiā affirmasse aut statuisse potius bonū. s. illud quod oīa appetūt. Nō epim
 ratione solū sed etiā uī naturæ oīa ferunt ad finē suum. Hāc autē propriā eē ac uerā Aristotelis senten-
 tiam patet alio loco: cum i secundo magnorū æthicoz libro de uoluptate. loquēs quā ipsā bonū eē uult
 ita scriptū reliqt ad uerbum. p̄pterea uideret uel icicet uoluptas esse bonū: q̄ hāc oīa appetūt. Ex qbus q̄
 de uerbis haud obscure patet Aristotelē itellexisse de bono rei sēsitūæ quod nō cadit neq; in ignē neq;
 in lapidē: neq; aliud quicq; quod sensu careat. Sed hac de re alias: Habes tu sane & qualis sit apud græcos
 Aristotelis textus: & quo pacto itelligi oporteat: Nam reliqua tu pro singulari tua eruditione & in-
 genii magnitudine. sumaq; prudentia si uniuersum Aristotelis prohemium diligenter considerare uo

Voluptas an

condit Epicurum.

ut as in qbg rebg sitaē

Sapientia
prudentia

Iuris dilucide perspicies: inuenies enim ex multiplicibus finibus unum tandem offerri finē: ad quē ceteri omnes sint referendi: Vale Bononiā ex aedibus nostris nonis aug. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Palanti Strocæ equiti aurato salu.

b Ononienfis huius reipublicæ status quibus pcellis agitari sit assuetus pximis diebus & q̄tū iā impediāt naufragiū q̄a non ē obscurū tibi illud dūtaxat significabo rē oēm esse penes canetulos. Alterius factionis principes magna ex parte uite magis q̄ decoro cōsules: urbē deseruerunt alii alio se recipientes. Nicolaus tholentinus quē sub fœderibus interpaciscendū canetuli cū magna cōiuratorū manu ductū Lodouici seuerinatis clam adorti. ingenti detrimento affecerant: Immolā fugiens cōtendit ubi ēt esse in hanc diē cū reliquis exercitus narra. Ioannes eius filius q̄ a p̄re datus Bononienfibus obses fuerat neq̄ transeuntes milites aut iniuriā. aut maleficii in Bononienfū agro īferēt post has perpetratas insidias in carcerē est cōiectus. Hic oīa tumultuaria sunt atq̄ turbulenta Cardmalis herelatensis Lodouicus qui in hac urbe p Martino pontifice maximo legatū gesserat erepta supellectili p̄ciosissima & maxima. amissisq̄ bonis omnibus. hinc abire p̄missus ē uel expulſus potius. Quæ futura sint ipse coniectato. Quæ sequi institui ad hortationē & cōsiliū de me tuū. Haud. n. debes eē oblitus q̄ mecū nup̄ locutus es cū hac iter faciēs ex Brixiana obsidiōe uel deditiōe potius in patriā reuertisti si honesta mihi ap̄d uos cōditio p̄posita fuerit istuc ibo. Vale ex Bononia. iiii. Kal. Septē. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ sal:

s Vnt hic oīa pcellaz̄ tempestatiūq̄ plenissima ob hanc reip: ab ecclesiastica dictione defectiōne. Deus bene uertat Bononiefes ipsi de se uiderint. Ego mihi atq̄ rebz̄ meis oīo cōsulare cōstitui. Nō. n. tutū ē misis inter gladios sicasq̄ uersari: lā ciuili cruore madēt oīa. Nullus hic ocio nullus paci relictus ē locus ī tātis seditionūq̄ fluctibz̄: itaq̄ florētia petā nec eē ē. Nec sū oblitus cōsiliū tui Sed necessitati parēdū ē Tu si quid melius habes ostēde. Vale ex Bononiā idibz̄ septē. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Pallanti stroze equiti aurato sal.

g Vod sapiētis dicto illo admonemur. qm̄ t̄pis cognōscēdū ē admittere cogimur cōditionē q̄ offert p̄sertim cū subdideris fore ut in pximū annū plus mihi salarii des. Quare quos trecentos aureos mihi recipis in hūc annū noīe tuæ florētissimæ reip. ita mihi datū iri uolo: ut sine quotidiana molestiis hi mihi suis t̄pibus numerēt. Existimo tibi cōsuetudinē meā nō eē ignotā nō mō t̄onerari nō didisci sed ne parcus qdē eē. Haud. n. cōsueui unq̄ seruire numis: sed iis potius uti p̄ seruis. Veḡ hæc tu p̄ tua benignitate q̄ amicissime curabis. Ego me interim accingā itinere. Vale ex Bono. xiii. Kal. octo. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Nicolao nicolo salu.

g Vod ad cōstitutū diē florētia me nō uideris. aliud nihil fuit in cā q̄ iopia mulionū. Nā sine mulis q̄bus & liberi & reliqua supellex q̄ ab usq̄ Cōstantinopoli in italia aduexi mecū istuc cōducāt pedē hinc mouere minime decreui. Itaq̄ si hoc laboris p̄ tua humanitate capesseris rē mihi facies nō minus gratam q̄ necessariā. mulis mihi tex opus est. Quod præciū p̄ cōuētionē pepigeris liberi me p̄stabo. Quæ mihi cōsmi medicis noīe polliceris & audio libeter: & ut ei me comedēs te rogo Ambrosiū monachū ut meis uerbis saluere iubeas a te peto. Vale ex Bono. pridie Kalē. octobres. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelfus Bartholomeo fracanzano salu

g Veris quid ergo de uirginitate sentiā cū sint nōnulli: q̄ eā uirtutē esse negēt. Nō enim tēperantia eē speciē nec ullū eius extremū: qd̄ inter p̄p̄ nimisq̄ uersat: se cōtrarium prorsus. Rem sane quæris nō paruam nec contemnendam ut qui cœlibatum coniugio prætuleris nam quam muliebri: sexu uirginitatem dicimus eā in uirili nō uirginitatē sed cœlibotū p̄isci uocant cupias p̄ tua in me singulari beniuolentia tui animi grauem probatissimamq̄ sententiā meis etiā aliquibus rationibus confirmari. Itaq̄ altius mihi repētendum est quo nō ueritati minus satisfaciā q̄ tibi homini amicissimo & optimo. Omnium primum hoc nobis propositum eē uolo ita cōiugiū uirginitati subiici ut parērem numerum impari. Quæcunq̄ paria in arca Noe seruata sunt animalia ea immunda fuisse q̄s ambiguit: Et unus est deus: & nūmero deus impare gaudet. Ut igif̄ impar numerus mundus est: ita paria oīa īmundicia sūt obnoxia. Quod ēt idē poeta Virg. Platonē Pytagoricōsq̄ secutus cū minime ignorasset: faciat in. vii. ænei. lib. Deiphœbū talia loquutū. Ne seui magna sacerdos Discedā: explebo nūmerū redarq̄ tenebris. Respōdet inq̄ Deiphœbo turbata Sibyllæ ne ob p̄sentia cōfabulationēq̄ suā irascat qm̄ cōtinuo discedet nūmerq̄q̄ diminuet iparē. s. & ternariū. Nō. n. huiusmodi numerus cōtēniebat apud manes q̄b̄ ēt dū uano gentiū more sacrificare nō ipari sed pari numero aræ dicebāt duæ. nā diis superis tris aras poni mos fuerat. Versabat. n. supersticiosa illa gētilitas ī eo quoq̄ errore ut & bonos quos uocabat & malos deos uenerandos opinaret̄ alteros qdē ut eēnt p̄ futuri malos at̄ ne noceret. Nōne idē Maro Platōicus qdā pytagoricūsq̄ poeta in ai quoq̄ p̄tiōe ternario ipariq̄ nūero usus ē. Quid. n. cū ait Celsa sed æolus arce iceptra tenēs mollitq̄ aīos & tēpat iras aliud sēsi se arbitremur poetā prudētissimū quā ai rōnē cuius sedē ī crebro tāq̄ ī arce eē uoluit eiusq̄ & cupiditates & iras ī arce q̄si qdā itra p̄cordia recurq̄ relegatas æoli sceptro hoc ē rōis īperio molliēdas tēperādāsq̄ subiecit illā qdē iparis numeri cōclusionē p̄fectam esse duas partis reliquas imperfectas: Totum autem in se numerum & imparē esse eundēq̄ perfectum. Sed qd̄ poetarum qd̄ philosophoz̄. qd̄ gētilitatis illius uane utimur testimoniis. Vñ hauriamus aut locupletius. aut uerius argumetum q̄ ab eo qd̄ & solum & semp̄ ē & idē.

per se subsistit. Vna ē diuina eadēq; substantia. Hanc in tribus æqualiter absoluteq; personis inesse & ap-
te dicimus. & idubitato credimus. Nā q̄q; deus: qui infinitus est: nullo numero capi p̄t numez: tñ non
aspernat. In eo. n. quod tris esse dicimus inesse numez: q̄s negauit. Quod si eū cōsiderare uoluerimus
q̄ sit tres numez: nō eē inueniamus. Nec sane mihi uideor ignorare eos numeros q̄ ad se ipsos recurrūt
in suis partibus illis q̄ in summā redactæ fuerint p̄fectos dici solitos & eos rursum dici imp̄fectos quoz
istiusmodi p̄tes ubi simul ducant: nequeunt eisdē implere numeros quoz ip̄sæ sunt p̄tes. Nā quoz nu-
meroz partes ēt excedere reperiunt: tum abundantis: plusq; p̄fectos nominari manifestum ē. At qui
in numero ternario: ob quē ip̄sum quozq; Aristoteles diuinā sanctificationē ueneratiōemq; introductā
esse testatur eā uideo inesse perfectionem: q; nulla est parte mancus: sed plane totus quippe qui & prin-
cipium habet & medium & finē. Ac ne in re perspicua uideri uoluisse: ut iuuenis argutior insimuler. nū
ulla paris in trinitate an in paris numeri ratione utimur. At ut omnis numerorum paritas: ad unius eius
q; cuiusq; numeri & principū est & cā. refertur imparitatem: ita quæq; parium p̄fectio ipsius imparis p̄-
fectioni iubeicta est: ut agenti patiens. Ex quo fit ut p̄fectio cōiugii: q; aut iremediū incontinētiae aut
ad p̄creandos liberos est inuentum & constitutum: longe sit inferior perfectione uirginitatis & celiba-
tus quæ ipsa sua quadam uirginitatis laudatur: eozq; pluris ducitur: quod non p̄cepti uirginitatis cogitur sed of-
ertur. ultro Et matrimonio quidem crescit ac multiplicat hominū genus: terraq; replet. Virginitatis
autē & cælibatus bono chorus quasi qdā angelicus auget cœlumq; repletur. Itaq; tibi mihi fracanzane nō
possū nō gratuari q̄ militare Christi & uirginale sagulū coniugali ocio: q; togæ sæculi p̄tulisti qui
humanum omnem fulgorem ne minima quidem coruscationis scintilla cum splendore cœlestis glo-
riæ conferendum existimaris. Induisti te iquam Bartholomeæ mi dilectissime Christi ueste & ea quē
ueste quæ unius est imparisq; numeri. Hāc ut in corruptam puramq; tueare: te nō solū hortor sed etiā
rogo. Veg: decepisti Philesum tuum quē olim religionē diuini Benedicti inire cupientē: cū Venetis age-
ret: anteq; in Thraciā nauigaret: ne id faceret hortatus es: cū diceres frustra me tā lōgū studiū suscepisse
si ætatem omnē in tēplo diuini Georgii cōgnomento maioris orando contererem. Nec tamen accuso
iudicium tuum. Ita enim uisum est immortalī deo: itaq; ut tua uisita ego mea forte cōtentus sum: quo ip̄-
se mihi faueas apud superos: ego autem apud homines tibi. Hoc enim pacto cum omnia amicis coia-
sint: & cœli uterq; & terræ gloriā cōsequuntur. Sed tu eo es foelicior iudicādus: q; uirtute quadā heroi-
ca clarus eris. Nā ego satis sim habiturus: si coniugii laudem apud hoies. Quod autem scire uis quoz ego
in p̄sentiæ ætatis sum annos natus: accipe breuibus. ago ætatis annum trigessimū: quippe qui na-
tus sum āno a Xpi natale trecētesimo nonagesimo octauo supra annū miliesimū. & id quidē ad octauū
Kal. augustas de hac urbis conditione nihil est: q; ad te scribā. Agitant enim omnia procelis ac fluctib;.
Nec multum a naufragio absunus. Vale ex Bononia nonis decembris. M. cccc. xxviii.

Franciscus philefus Andreæ constantinopolitano theologo ordinis p̄dicatorum
ac Rhodiorum archiepiscopo sal.

I lterras tuas ex urbe Roma cum libenter uidi: tum lectitauī q̄ incundissime. Erant enim nō gra-
uissimæ solū sed ēt locupletissimæ testes singularis tuæ erga me caritatis. Quod autē me horta-
ris istuc & quāprimū ueniā: id mihi hoc tempore nequaquā est integrū. Nā Florentinis obstri-
ctus sum in annum docēdi munus. Nec mihi quicquā duco honorabilius fide. Quā si paterer meo
aliquo emolumēto infirmā fieri rumores quos increbuisse clarissimos de me scribis apud summū p̄-
tifficē leuissimos redderem ac mendaces. Verum cum per studii uacationē dabit ibo in urbē romā &
q; me mones q̄ diligentissime tuebor. Quando autē hinc mihi mouendū sit: non satis scio. Domenicus
cuius Capranicanus: qui electus firmanus pro Martino summo pontifice legatus apostolicus maxi-
mis uiribus urbē obsidet: oppugnatq; constantissime: nondū mihi concedere uoluit tuti itineris lras.
Quid autē in cā sit ignoro. Tu interea temporis Vale. & quod ad tempus sis in Thraciam Rhodūe so-
luturus me tuis litteris certior em facito. ex Bononia idibus decem. M. cccc. xxviii.

Franciscus philefus Thome sarzanensi sal.

q Vā mihi rebus reuerendissimi Cardinalis tui imo nr̄i conditionē p̄ponis apud nobilissimū
istū munificentissimūq; principē Nicolauū æstense: & si perutilis est atq; honorifica eā admit-
tere nequaquā possum. Sñm enim florentinis obligatus annuo docēdi munere: & id quidē hor-
natissime. Itaq; immortalis gr̄as uelim agas noīe meo isti humanissimo p̄ri: cui me si diligentissime cōmē-
daris rē fecies amicitia nr̄a admodū dignā. Vale ex Bononia. xiiii. Kal. ianuarias. M. cccc. xxviii.

Franciscus philefus Bartholomeo fracanzano sal.

q Vo frequentiores eunt ad me lras: tuæq; eo maiore afficior uoluptate. in us enim lectitadis uide-
or & esse loqui tecū. Quod autē mirari te dicis a me uoluptatē laudari cū a Cicerōe in quæstio-
nibus tusculanis & in libris de finibus bonoz & maloz apprime uitupere: nihil est opus: ut
mireris nā qd Ci. in aliis repræhendit. in hoc ipse perse peccat. Litigat. n. de uerbo rem negligit quāq;
ne de uerbo quidē recte sentit. Nā qd uoluptas nō oīs sit turpis immo sæpe etiā honestissima cum alia
pleraq; eius scripta: tū epistolaz libri infinitis in locis liquido declarat. Præterea si bonū est secundum
Aristotelem q; omnia appetunt: num minus omnia quæ sensu mouentur a natra appetūt uoluptatē.
Quod autem est secundum naturam: num id bonum non sit. Nam de ai uoluptatē quæ ab honestis ac

tronibus pficiscitur: quæq; ex contéplatione ueritatis & dei capitur maxima nū eam quisquam neget esse bonum & maximū quidem bonū. At referti sūt grauissimoz philosophorum libri: Aristotelisq; in primis subtilissimis & firmissimis quæstionibus: qbus & probatur prudentissime. & laudat egregie uoluptas. Qua de ipsa pluribus ad te scriberé: si essem ociosus: sed cui esse ocii quicquā possit iter arma bellorumq; fragores. Atq; dabitur tēpus ut spero quo & tibi satisficiam: & alios nonnullos istiusmodi imprudētia una mecū liberabo. nūc ignosce breuitati meæ. Vale ex Bononia pri.kal.ianu. M.ccccxxviii.

Franciscus philelfus Thomæ saracinenfi sal.

e Go mi Thoma dilectissime sū florentiæ reip. iā obstrictus anno munere. Itaq; aliam nullā conditionē possū amplecti: Quid enim de decorosius q̄ uel esse uel haberi leuē. Nam fidem minus seruare hominis est nō iusti solum: sed pii. At scio non modo reuerēdissimus pater Cardinalis tuus id ab me factum iri nollet sed nec etiam tu q̄ speculum es imagoq; & probitatis & grauitatis. Vale ex Bononia pridie Kal. ianuaris. M.cccc.xxviii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ sal.

d Amnas tu aurispa consiliū meū quod nolim eam conditionē admittere quā humanissimus cardinalis Bononiensis Nicolaus uir sanctissimus mihi pponit scribisq; futuz ut me poeniteat. mei instituti si ma luero florentinus q̄ magnaio isti pricipi Nicolao marchioni gratificari addidit q̄ ut mihi an oculos ponā & Manuelē nostrū chrysolorā doctissimoz uiroz oīum huius tēpestatis pricipē dum uixit: & alios nōnullos eruditos ac disertos hoies: quoz nemo diutius potuit agere florētiae propter uarias quorū dā infidias: quoz iudentia terra coelūq; uexat. At ego tibi paucis respōdeo. Et oīum primū maxias tibi & ago & habeo gratias. q̄ am cissime cōsulis rebus meis: sed qd mihi faciendū suades. Nū ut alicuius utilitatis gratia: q̄ honestū ē negligā. An es oblitus nihil apud me minus habere ponderis q̄ rei pecuniariæ rationē. Fidē dedi reip. Florētina: q̄ certe inuiolate cōstāterq; seruabo. Nec ulla patiar utilitatis specie meæ initia hęc iuue te cuiusq; leuitatis noie accusari: Inuidentium aut mortuus animi grauitate atq; magnitudine me facile uitatur: spo. Quod si minus mihi diu licuerit: operā dabo ut aliq; id culpa factū iudicet non mea. Vale ex Bononia kal. ianuaris. M.cccc.xxviii.

Franciscus philelfus Leonardo aretino sal.

n Vila ego in culpa sum Leonarde aretine q̄ ad cōstitutū tēpus ad uos nō ierim. Scis enim urbē hāc nō obsideri modo ab ecclesiasticis uiribus sed die noctuq; accerrime oppugnari. Hi primo q̄ reip. p̄sunt mihi abeūde nullam dabāt facultatem. Qui ubi ab me multis fatigati tū præcibus tum etiā quādoq; conuictis expostulationibusq; sūt eā cēssere: tum legatus apostolicus q̄ Martini Pōtificis maximi uicē i castris gerit. Dominicus capranicanus tuti itineris lras petēti mihi nullo pacto i hāc diē tribuit. Itaq; haud scio qd ipse sim facturus. Versor profecto i maximis ai curis. Nec quid consilii capiturus sim noui. Nisi fortasse mihi iucundū putes aspectū quottidianū gladioz ac s̄uiciæ cū aliis laq; is gulæ frangunt: alii obruncātur alii sciduntur i partes alii defodiuntur alii trucidant. Quid pluribus. Omnia humano cruore madēt iure ne an iuria nō est meum iudicare. Nā i ciuitate factioibus seditio nibusq; ardētū nihil eē: tan iustum tā ipium q̄ minus uidetur: & pietati & iusticiæ. Hac i re unū remediū dari posse itelligo: ut publicis uestræ reip. lris cōtēdat ab hoc legato apostolico ut me ad uos libere ac tuto ire patiat. Tuū igit fuerit id q̄ primū curare qd si feceris: fore certo itelligo ut p̄pediē istic mutuo colloq; & quottidiana cōsuetudine nobis iuicem uti liceat. Vale decus litteraz & eloquētiæ. Me q̄ ut facis ama. ex Bononia idibus febru. M.ccccxxix.

Franciscus philelfus Gabrieli mauro sal.

n Ihil mihi fuit iucūdius tuis lris Gabriel mi carissime qbus humanitatem tuā ac mox suauitate bonitatemq; igenii ita repræsentas ut te coram aspicerē a loq; & cōplecti uidear. Nō possū mihi nō lætari quod studiis olim meis ac lucubrationibus ite adolescēte istituēdo id me uideā cōsecutū: ut florētissimus senatus tuus talē sit uirz te habiturus. q̄ & amplissimæ patriæ futurus sis ornamento & amicis adminiculo atq; uoluptati. Incūbe igit p uiribus teq; aplificadæ gloriæ totū dedecus. Non multos hiturus ē nobilissimus senatus tuus similis tui Noui acrimoniā igenii tui: noui magnitudinē ai noui cōsiliū: noui p̄bitatē. Nihil hēt tua resp. te uno cōtinētius nihil moderatius nihil ad oīs p̄claras acti ones aut splendidius aut strenuū magis. Sed qd ego frustra sim lōgior qui ita uidear te adhortari q̄ si nō p̄ te satis: sis q̄ & prouidēdo & cōsultādo & agēdo nulli rei deesse possis. De fratris tuis dominici moribus quæ scripsisti nō potui nō dolere. Sed tū fer oīa moderate ætas enī fortalis eius ai acerbitate aliq; do ad maturitatem aget. Quod si secus accidat tu te ipso contētus esto. Ego q̄ scire oīs bene ualeo. cū uniuersa familia migraturus breui florentiā ubi honorifice & comode sum futurus. Titū Liuiū meū cōmendo tibi. Vale ex Bonnoia pridie Kal. martias. M.cccc.xxix.

Franciscus philelfus Leonardo aretino sal.

f Erunt ad me tadē lra ex castris a legato apostolico qbus tuto hic ad uos ire pmittit. Itaq; ad tri duū aut q̄triduū Bononia abibo. Forz Cornehi uersus: ita. n. q̄ imolā appellat libet. Nā illū iter lōge tutius ē hoc tēpore pp hostiū castra q̄ a reliqs partibus urbi adiacēt q̄ q̄ recta Florentiam agit: Intellexi deniq; quid in causa fuerit: q̄ hæ litteræ ante hunc diem mihi negatæ sunt. Conspirant nonnulli ciues ac sacerdotes quidam ex ordine Heremitarum pro Martino Pontifice maximo cōtra

hanc remp. Et q̄a legatus credebatur certo urbe se potiturus: nolebat me hinc abire. Sed ea conspiratio & detecta ē & de cōiuratoribus oibus suppliciu sumptū. Quare legatus spe sua frustratus ultro litteras ad me misit. Tu me inclitis p̄cipibus istis tuo more & cōmendatum & carum redito tibiq̄ in primis. Vale ex Bononia pridie nonas apriles. M.ccccxxix.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

Ximola hanc litteras septimo idus apr. ad te dedi cū essem postridie Florentiā petiturus. quid enim diutius Bononiā expectarē in tanta gladio: & ipunitate? Me plurimum miseret illius aēfictae urbis: quae ōni facinori omni inanitati est diritatioq̄ exposita. Ibi quicquid cuiquā collibuerit licet. Nullus est clementiae: nullus cōmiserationi locus. Quare & si nihil mihi metuēdū erat: q̄ppe q̄ omnibus esse clarissimus: tamen oīa metuebā in tanta ciuium caede. Spero mihi florentiae fore secūda omnia: siquidē locus erit doctrinae te innocentiae. Qua in urbe cū fuero scribam ad te pluribus. Nunc ex itinere prolixiori mihi esse nō licuit. Vale ex Immo la septimo idus apriles. M.ccccxxix.

Franciscus philelfus Leonardo iustiniano sal.

Ripui me tandē ex Bononiensi naufragio: quo tota urbs periit. Petocq̄ florentiā: quo sū & honorifice & pulcherimis quidē p̄miis publice accersitus. Itaq̄ nō mireris si i p̄sētia paucis tecū egi: hanc enim ex itinere scripsi tibi. Cū Florentiae mihi per otium dabitur: pluribus tecū agā. Interea tēporis rogo te per humanitatē tuā perq̄ meā in te obseruantiam ut memineris mei: librorū que meorum q̄ diligentissimam curam geras. Vale ex imola. septimo idus apriles. M.ccccxxix.

Franciscus philelfus Marco lypomano philosopho atq̄ iurecon. salu.

Vod me antea tuis humanissimis litteris monuisti: ut me ex bononiēsis fluctibus in tutū aliq̄ portū reciperem: id tandem cum primū licuit feci proficiscorq̄ Florentiam: hanc enim ex itinere scripsi tibi. Scio maluisse pro tua singulari erga me beniuolētia apud nos esse q̄ optime de me meritos. Et idē ego maluisse. Quod si ea māsisset me cōditio: cuius gratia ex Thracia ad uos soluerā a uobis nunquā abiissem. Quo factū ē ut necessitatem sequar non uoluntatem. Vale ex imola. vii. idus apriles. M.ccccxxix.

Francisci philelfi epistolarum liber secundus.

Franciscus philelfus Antonio lusco secretario apostolico sal.

Ratulatio tua Antoni lusce nō debet mihi non p̄batissima uideri: nā & uir es optimus & mei certe amantissimus: haud enī oblitus sū: & quae mecum olim Vincētia cū essem constantinopoli nauigaturus: loquutus es: & quantam mihi beniuolentiam ostendisti. At meam rursus erga te obseruantia animaduerto te memoriter meminisse. Itaq̄ maxias habeo tibi gratias q̄ me tanquā in principiis animi tui inter honestissima amicitiae monumēta seruare uolueris. Mihi aut nō possū nō iure optimo letari cū intelligo me non frustra te meis ōnibus ad probitate actionibus peride atque calcē proposuisse ad quā dirigendi sint ōnes non bene loquendi solū sed bene uiuendi cogitatus: ac studia nostra. Quod autē me ortaris: ut romanā curiam petā cum ea sit sola eruditionis: & eloquentiae domiciliū ad idq̄ ōne studium tuū atq̄ operā polliceris: & consiliū probo: & adminicula tua omnia libenter aplector. Verū nondum mensis praeteriit: postquā Florentiā ueni. Quare necesse est: ut constitutū annuū tēpus integrē absolua: quod ubi fecero: si mihi tua opera: & gratia honestum locum apud pontificē maximum proponi intellexero: confestim in urbem aduolabo: Nam hic: quantū mihi augurari nā uideor: inter Scyllā charibdi que nauigabo. Quo fit: ut quibus: aut rubentibus malū: aut anchoris nauim muniā: haud facile queā hinc prouidere. At eo ingenuū ocium malim: quā periculōsū negociū: nā hanc urbs non multo minus q̄ bononia factionibus dissidet: quin eo periculōsius: quo acutiora uidentur mihi hominū ingenia & ad nocendum procliuiora. Vale ex Florentia. xiii. Kal. Maias. Anno a Natali Christiano. M.cccc.xxix.

Franciscus philelfus Iohanni Aurispae sal.

Vod scire cupis. nihil te caelabo. Florentia me plurimū delectat. Est. n. urbs: cui nichil desit: neq̄ ad aedificiorū magnificentia atq̄ uenustatē: neq̄ ad ciuiū dignitatē: & amplitudinē. Adde: qd̄ uniuersa i me ciuitas uersa ē. Oēs me diligūt: honorāt oēs ad sūmis laudib⁹ i caelū effert. Meū nomen in ore est omnibus. Nec primarij ciues modo: ut me cum per urbem incedo sed ipse etiā nobilif sine foeminā honorandi mei gratia locū caedunt: Tantumq̄ mihi deferunt: ut me pudeat tanti cultus. Auditores sunt quotidie ad quadragentos: uel fortassis etiam amplius & hi quidē magna ex parte uiri grandiores & ex ordine senatorio. Quod multis: ōnia mihi secunda laeta sūt Caeterq̄ quo me fortunatiore esse animaduerto eo magis mihi metuo ab insidis inuidentiū. Nicolaus Nicolus & Carolus aretinus quotidie me publice audituri adeunt una cum aliis ciuib⁹. Et Nicolaus quidē quantū i hanc diē animaduertere potui: homo est loquator: sed non admodum uaser. quippe q̄ efficiat facile ac temere oīa. At Carolus. ωσπερστου γηωσ ωνικαι μισανερωπισο: tristis est semper ac loquitur nihil. Videturq̄ monstri quippiam intus alere. Et sunt: q̄ mihi dicant eum cauendum eo esse magis: quo magis silet. id enī non a modestia atq̄ uerecūdia proficisci: sed ab inuidētia uulnere. Ego tamē in por-

in nauigo Leornardus aut arretinus mihi uehementer afficit: quē eo puto rerum mearū studiosū magis fore. qđ aduentu pſentiaq; mea maximō ē leuatus onere. Nā & Nicolaus: & Karolus: q̄ ante aduentū meū illi plurimū detrahebant: ab oī euſinodi calūnia maledictōq; deſtitere mea cā: ut eximaſ detēriti qđ uidiſſent ab me Leornardū publice: & grauitē: & ornate: & pleno ore laudatū. Cosmus medicus ut humanitatis plurimū pſefert: adiit me p̄ humane: nec id ſemel: ſed iterq; atq; iterū: dixitq; ſi q̄ mihi in re opus foret opera ſue: ne de ſe mihi deeſſem unq; nam ſe ſe mihi de futuro nūquam. Pallas Stroza ſplendidiffimus eques auratus oibus in rebus mihi ſp̄ a deſt: Honoriq; & cōmodis meis oibus nō ſecus ſtudet: ac ſi eſſem filius. Ambroſius monachus uir diſertiffimus: & ſi me amare uſ plurimū: tñ nō pōt: mihi nō ſuſpectus eſſe. καὶ Ἰαρεῶ ἀνδρῶν τὸν μωρὸς χριτὸν λεὸν ἀρδῶν ἐφῆ ἄλλοι καὶ ὁ ἀναλὸς τοῦ ἀμάρτα. Quæ quidem oratio. οἱ κειναιμοὶ ἀδὲ κεί ἀνδρὸς καὶ ἰαρεῶ. Habere tibi ſcribere alia: & qđē plura q̄ nūc cōſulto p̄tereo. Tu ſi quid habes de rebus oriētalibus: fac ut ſciā. Theodora te ſalutat. Vale ex florētia pridie Kal. Augu. M. cccc. xxix.

Franciſcus phileſus Marco canetulo equiti aurato ac iurecōſulto ſal.

Euidear obliuſ amicitiaē nſæ: in illud puerbiū incidiffe: quo dici ſolet: Quod abeſt ab oculis id quoq; abeſſe corde uolui uerbis paucis te adire: q̄ ſi diligēter cōſideraueris: iudicabis nō abſurdū eē cōſiliū meū: & ſi admonitio ē potiūſ quā cōſiliū. Qui enim cōſulat iuuenis uiro graui & ſapienti? Videmus tñ fieri ſæpe uſu: ut qui ludo calculoz interſunt: & ſi ſpectatores ſunt: non colluſores: non nihil acutiūſ uideant: quam hi quorum ē ludus. Quis. n. ignorat uehementiore animi affectū plerūq; accidere. ut mendacio cedat ueritas honeſtaſq; turpitudini. Quo maiore quis dignitate pollet: eo redditur inſolētior: ſi minus recta utit̄ ratio. At prudentia quidem ē: qua recta ratio difinitur. Hæc uero ita ſine uirtutum moralium adminiculis eſt manca: ut uirtutes reliquæ nullæ ſine prudentia. Nec poteſt quiſq; bene uti bonis iſtis quæ uel corporis: uel fortunæ tribuunt: niſi uir bonus fuerit. Et quidē bonus nunq; abutatur neq; honoribus: neq; diuitiis. nec illis omnino iſtiusmodi cōmodis. etiam ſi id facere impunē quieuerit. At abſoluta uirtute qui caruerit: cogitet ob licentiā: & dicat. & faciat ſe cuiſ oīa: quā par ſit. Quo fieri uideamus: ut iſtiusmodi homines & ſe tandē perdāt & patriā. Ego ſane mi Marce nihil huiuſmodi de te uereo: noui. n. moderationē aī tui egregiaq; prudentiā. Sed cū meū memoria repeto: quæ tū āno ſupiore ppetraui apud uos uidi tū deīde abicēs: & audiui. & audio quottidie: nō debeo nō metuere & tibi & tuis: ne aliqñ nimia iſta licētia & uobis oibus: & Bononiēſi reipu. magna ſit cladē importatura. Quid. n. p̄ deū immortalē adeo ciuili cruore pfundimini. Vos nō alienus mō qđ nemo debet alienus duci: q̄ cuiuſ ſit: ſed ne ſanguis qđē cōiunctiſſimis parciſ: qñ qđē eodē ordine habetis oēs quos ullā uel miniā animi offenſione oderitis. Offenſio aut̄ iſtiusmodi omnis nō ab æmulatione uirtutis q̄ caritatē mutuā nō odiū parit: ſed q̄ tua bōa cū uēia dictū uel p̄tim ab auaritia: p̄tim ab ambitione manat. Quæ duæ pernicioſiſſimæ peſtes ī ciuitate iura diuina omnia humanaque peruertunt. Harum uos inquam ſtimulis agitati: per oēm impietatē facinoris inter uos digladiamini. Et ita in omnes ueluti debachamini: ut dictionem eccleſiaſticā ī truculentiam immanemque tyrannida mutaueritis. Nolite obſecro per tantam impotentiam diritatemque animorum latius ferri. Cohibete iam tandem odium recordatione ciuiliſ ſocietatis. Iniicite frenum iræ. Perturbationi ratio dominetur. An illud fortas ſ eſtis obſiti. Mihi uindictam & ego retribuam. At illud ſaltem memineritis: hodie mihi: cras tibi. Nec enim uos latet. quāta mutabilitas ſoleat eſſe fortūæ: Quo nā clauo quo roboſ rotā eius ita ſiſtetis: ut uobis ppetua ſit futura. Quo magis aliud: blāditur: fauet: eo fallit de improdiſo magis nocetq; acerbius. Præterea q̄bus laſſo ille phææus: aut Leon: aut Phalaris: aut Clearcus: aut Nero uel mortuus: non ē odio: At clementia. C. Iulii Cæſaris iuſticia Traiani: pietas Antonini: grauitas Alexādrife: ueri in dies magis magiſq; laudatur. Quæ ab me fidētius nūc ſcripta ſūt: Marce uir clariffime: hæc amici omnes tui quos Florētia per multos habes: & loquunt̄ & ſentiunt. Sed hæc a me pluribus fortasſe: q̄ oportuit. Nec enini ipſe docēdus eſ q̄ & iure: cōſultus: & uir ſapiētiffimus docere alios conſueuiſti. Cæterum uis amoſtis &: hæc ut hæc audacter ſcriberem: eſt me cohortata: que ſcio pro tua ſingulari prudentia in bonam partem accipies. Vale ex Florētia. iii. Nonas Decebrēs. Mcccxxviii.

Franciſcus phileſus Ioanni Lamelæ ſal.

Quod fieri certior ab me queris: quid ipſe de me ſtatuērim hoc ē manſurus ne ſim Florētia i p̄ximū ānum. an alio cōceſſurus quid tibi reſpōdeam haud ſatis ſcio. Delectat me certe urbs: delectant ciues: delectat etiā coelū ipſū: quod p̄ clara dexteraq; ingenia uim plurimā habet. Cæterum terrēt me ciuiles diſcordia: quas hic non minoris: quā bononia uigere. & in dies iualeſcere magis animaduerto: At in ciuitate fedioſa quæ quies: tranquillitas ulla cuiquā eſſe queat: qui eo mihi magis hic quam Bononia ciuiles diſcordia: metuēdæ ſūt. qđ Bononiēſes tui ſibi ipſis nocēt: pegrinis at̄ fauet omnes. At Florētia ſecus omnia. Accedit ad hæc diſcultatē quod mihi paratæ ſūt priuatæ: quædam illorum inſidia: qui uirū hic doctū neminē uellēt quo ipſi inter luſcos oculiſſimi uiderentur. Itaq; oīno hinc mihi alio tandē migrādū ē ſi uelim & mihi. & rebus meis ſalubriter eē cōſultū. Sed quonia tepore eſt habenda ratio: nūc mihi uellificādū ē pro uentorum flatibus. Quo ſit: ut in proximū quōq; annū hic futurus ſim. Vis autē peſtilētie: quod noſſe uis iā prope omnis contabit. Vale ex florentia Kalen.

Franciſcus phileſus Ioanni aurispæ ſal.

Querunt mihi risum litterarum tuarum: quibus Macrochium atque Dionem quos comodato acceperam
 m repereti responderis eos me tibi dedisse dono quo tempore Constantinopoli sum profectus ad re-
 gem Romanorum Sigismundum: & ita miseris oratorie mihi probare tuum commentum: ut nisi iuuenis ad
 modum esset: me putare oblitum mei. At uereor: quoniam senectute attingeris: ne ipse obliuiosus sis factus: nam
 sunt qui senectuti imbecillitate memoriae ascribant. Ego enim memoriter memini cum essem timentem
 prope insensurus: petiisse te ut duos illos codices ad reditum usque meum ex panonia tuae fidei comenda-
 re tutius enim eos apud te futuros: quam domi. Cum uero Constantinopoli reuertissem: tu aberas in Italia
 Quod si postquam in Italiam redi: illos serius repeto: nolo ob id putes me esse oblitum mei. Quare te rogo: ut
 eos iure postliminii uti sinas. Quod tum feceris: cum liberi ad me reuerterint. Vale ex Florentia pridie
 idus septembres. M. cccc. xxxi.

Franciscus philelfus Leonardo Iustiniano sal.

Um memoria mecum repeto magnitudinem atque crebritatem tuorum erga me meritorum: non pos-
 sum non plane intelligere me carum tibi olim iucundum fuisse: esse autem hoc tempore haud sane aiaduer-
 c to: adeo enim me suspensum & ancipitem usque tenet tuarum intercapedo litterarum: dum nihil omnino re-
 spodes: ut aium a me tuum alienum quodammodo factum existime. Quae mea calamitas si forte accidisset: id quod
 minime omnium uelim. nullo neque errato meo nec ite tuo accidisse certo scio. sed inuidiorum duxat & ob-
 trektorum malignitate ac perfidia in causa fuisse non debeo non existimare: nam ut iquit Sophocles τὸ δὲ
 τὸν δὲ γὰρ δὲ φεδὸν δὲ τῶν. Quare cum hi uiderent me tua singulari beniuolentia atque charitate palam gloria
 ri: & ea ducere perinde atque cuiusdam felicitatis loco: non potuerunt homines perditissimi per perfidioso suo ani-
 mi luore non uehementissime dolere. In idem maxime elaborarunt: quoniam uideor uidere: ut σὺ μὴ κρῶσ' σ' ε.
 γὰρ μὲ γὰρ ἀδύσδύ. χδρῖς. ἀφ' ἀλερδὸν ὠνῖ π' ἀτῶε λδπ'ε μὲ Τα γὰρ δὲ δὲ μὲ γὰρ ἀδύσδύ δ' εἰ λρδὸν
 Quae quidem insidiae inuidiarum quae me sollicitudine atque molestia affecerint: potuisti ex aliis nonnullis supe-
 rioribus nostris litteris ligido perspicere. Quod autem hoc tempore aliud ad te scribam. habeo nihil nisi ut te rogem: at-
 que obster: ne obtrektoribus: & malignis aures patefacias: sed illum me & esse: & perpetuo futurum erga te
 Philelfum arbitreris: quod nulla unquam ai gratitudine didicit a quoque superari. Nam qualis in te semper fuerim: iam
 pridem & profectum habes & cognitum. Vale ex Florentia nonis Ianuariis. M. cccc. xxxi.

Franciscus philelfus Iohanni Lamolae sal.

E te autem alios quos huc descendi gratia uenturos significas ancipites teneas: ad proximum mensem Iu-
 lium maximo cum totius huius ciuitatis consensu ac studio conductus sum primo aureum tertecorum
 n quia quagenorum in singulos annos pro toto triennio: cuius quidem statuti temporis initium est quinto de-
 cimo Klendas nouembres. Quod temporis curriculum: faciat optimus maximus. ut cum minima inuidorum
 me molestia liceat percurrere. Vale ex Florentia Kal. Augustis. M. cccc. xxxi.

Franciscus philelfus Nicolao Arcimboldo iureconsulto sal.

X qua die te Bononiae primum uidi. cum legatus praestantissimi Mediolanensium Ducis Philippi
 e Mariae illac iter faceres: tanta me tibi beniuolentia deuinxisti: ut omnia mea tua causa facturum libenter
 ultroque receperim. Et tu ite contra mihi omnia tua studia: & officia es pollicitus: itaque tempus obtu-
 lit: ut ipse anteuertam: cum anteueri libentius uellem: quippe quod honesta in opera tua opeque ut ueli. Qui
 meas tibi litteras reddidit iuuenis est Senensis Aeneas Siluius nomine honesta natus familia mihique caris-
 simus non solum quod annos duos meus auditor fuit: sed etiam quod ad ingenii acrimoniam dicendum: lepore attinet
 moribus est & urbanis & cultis: Cupiditate autem dictus uisendi Mediolani ad uos uenit. Quid multis. Ho-
 mine tibi tanto studio commendo ut maiore nequeas. Quicquid in hunc uel officium: uel opis contuleris. in me ip-
 sum collatum existimabo. Ad hortationem autem illam tuam neque sum oblitus nec obliuiscar quidem. Quin haec ipsa
 de re: meus Aeneas iste tecum uerbis meis quodam commetabit. Vale. ex Florentia Nonis nouembri. Mccccxxxi.

Franciscus philelfus Antonio Panormita salu.

Go mi Antoni malle istuc esse: ubi quietior mihi: ut existimo: uita offerret: quam Florentiae: ubi omnia
 e sunt tumultuaria: plenaque inuidiae. Ad quod ai consilium cum multi me hortant. tu Guarinus noster in
 primis. Sunt mihi Mediolani amici nonnulli: sed Guarnerius Castellio. & Nicolaus arcimboldus & Aloysius crotus omnium primi. Cum istis igitur uelim de re mea aliquid commenteris: & quod ipsi hac in se-
 tentia dixerint ad me & quod primum. & quod diligentissime proferendum cura. Nam si honesta mihi conditio fuerit
 oblate non detrahabo. Vale ex Florentia. iiii. idus Iulias. M. cccc. xxxii.

Franciscus philelfus Nicolao Cardinali Bononiensi salu.

Thomas Sarzanensis uir perhumanus & eruditus amplitudinis tuae secretarius pater clemen-
 tissime tuo nomine litteras ad me dedit: quibus quod mihi erat solet: ut aiunt clarius non amice minus quam
 eloquenter ostendis: quanta sit tua erga me charitas: deinde monuit ut tibi significarem: quod me Flore-
 tia delectat. Praeterea si qua in re tua opera opeque mihi uti uelim scriptorio calamo non parca. Te enim
 paratum semper fore: ut mihi benefacias. Et habeo tibi & ago immortales gratias pater humanissime: quod
 qua die primum Bononiae me uidisti: ac tua excepisti in clientelam: te mihi patronum semper: te patrem: te be-
 neficium praestiteris: & id quidem nullis meis de te meritis: sed sola tua maiuetudine atque benignitate.
 imitatus tu sane eius: cuius cruce per signo geris. Christum optimum maximum: quod ut cunctis mortalibus benefa-
 ceret sibi ipsi non pepercerit. Nunc ad ea: quae uerbis tuis mihi Thomas tuis scripsit: & de Florentia

primum. Quem florentia minus delectarit. is certe nulla bonitate floret. est enim eiusmodi urbs florentia. cui tanq̄ pandoræ cuidā dii oēs ut ad poetas redeā. singuli bona singula dona dederit. Nihil. n. huic urbi deest quod ad humanā accedat foelicitatē. Cæteræ inter rosas etiā sunt spinæ. & in terra nihil est tā ex oī parte pfectū. qđ nō aliqd hēat qđ offendit. Equidē uniuersæ ciuitati sū carissimus. Meq̄ uiri oēs boni ac pstantissimi ciues & colunt & faciūt plurimi. Nec ē mihi apud florentinos optandū quicquā quod sperare nō liceat. tux primarii ipsi ciues in rebus etiā maximis plus hnt auctoritatis quā ipse ego. Omnes mihi gratificari student obsequuntur omnes. Nihil ab me neq̄ mea. nec amicorum cā frustra petitur. Cæteræ quo magis ualeo apđ florētinos uel auctoritate uel gratia eo magis mihi ca uendum est ne quid magni mali inuidia mihi aliquando pariat. Sūt enim aliq̄ fucati litteris quos mea p̄sentia iccirco plurimum turbat quod sperent. si ipse abessem sese in maiore aliquo p̄cio futuros. Itaq̄ dignitati meæ clā semp̄ insidiantur. Qui & si mihi nihil obesse possunt metuendum ē tamen. Nā ingenia florentina acerrima sunt & in omnē partē strenua. Quid multis nisi adhuc in proximū annū publico docendi quidē muneri effem obstrictus. opera dare oīo ut inuidiæ cædere & in aliq̄ tutionem portū ex huiusmodi fluctibus me reciperem. Nāquāquā uniuersa me florentina respu. & diligit plurimum. & facit maximi ea tñ est hoīum natura: ut nō minus pauci atq̄ imbecilli nocere possint: quā uniuersa manus potentiorum prodesse cuiquā. Miserentur fane omnes. & permoleste ferūt si cui bono uiro inferatur iniuria. Succurrit aut̄ nemo: nec id de peregrinis solū usu uenit: sed de ipsis etiā p̄stantioribus ciuibus. Sunt qui sicarios parauerint: per quos nicholaum guazarum uirū primarium in repu. interimerent. Detectis insidiis non mō nullū de his supplicium lump̄tum est: qui sicarios instruxerūt: sed tentatum potius ut nicholaus ipse flecteretur: q̄ & uir grauissimus esset & in repu. potentissimus nam sicarii feruntur instructi a duobus soderinis fratribus nicolao ac Thoma iuuenibz p̄otis & audacibz: quoz p̄ fuerat: ut uulgo dī: machiatore & auctoz ip̄o nicholao. publico iudicio obtruncatus quoniā esset insimulatus iniuisse consilium nescio quod aduersus rep̄. Qui ergo ipse minus mihi metuendum putem qui & iuuenis sim. & peregrinus. & nullarum uirium cum uideam uirū tātis fretum clientelis tantis opibus tantis factionibus in ultimum p̄pe piculum adductum: quoniam aduersus fontis cām p̄sequeret. Nā alterius factionis princeps dicit Cosmus medices uir ut scis florētinoꝝ omnium pecuniosissimus. Eozq̄ mihi res uidet. p̄mutua animoz odia irritamenta q̄ p̄cessisse. ut nobilissima hæc ciuitas non admodū longe abesse possit in tātis p̄cellis ac fluctibus a tristi & miserabili naufragio. Accedit ad hæc mali suspitionem: quod hi qui liuore me atq̄ odio insequunt̄ ipsius Cosmi utunt̄ ueluti patrocinio. At Cosmus quāq̄ uidet amatissimus mei: eiusmodi tñ uirū esse animaduerto: qui & simulet & dissimulet oīa. Estq̄ uir ad eo taciturnus ut ne intimis quidem familiaribus ac domesticis queat intelligi. At Laurentius huius fr̄ ingenio est & at to: & leui: cui Cosmus & si uir est grauissimus. tñ ut audio nequaquā audet aduersari. Ego at̄ neutra pendeo in ptem. Aequē omnibus morem genero. Illudq̄ Ciceronis studiosissime tueor. non optere p̄grinum in aliena republica esse curiosum. Cæteræ quoniā in naui obnoxia naufragio nemo potest tuto nauigar̄. ego hinc quālibentissime abfuerim. Duo in italia loca sūt quoz alterutrū nō iuitus optare. Mediolanum & Romanā curiā. siue. n. apud pontificem maximum. siue apud inclitum ducem Philippū Mariā honestu mihi daref locus. eum non modo non reicerē. sed cæteris omnibus iucundissime preferrem: atque amplecterer. Tenes tu p̄ reuerendissime & studia mea omnia. & consilium & uoluntatem. Quātū mihi p̄desse possis. non sum ignarus. Quantum etiā uelis iā pridem exptus sum. Quæ cū ita sint. clementiā tuā rogo etiā atq̄ etiā. oroq̄ ut huic meo desyderio consulas. Quicquid ipse de me statueris indubidato p̄sequar. Opaz dabo ut tua de me opinio te nunq̄ fallat. nā neq̄ fidei unquā deero. neq̄ industriæ. neq̄ diligentia. Valeat quādiutissime. integritas sanctimoniaq̄ tua pater clementissime. tibi q̄ certo p̄suade me ita eē i potestate. tua. ut omnia de me tibi polliceri quæas. ex florentia. x. Kal. octobres. anno a natali christiano. M. cccc. xxxii

Franciscus philelphus Thomæ Sarzanensi sal.

Tuis me humanissimis monuisti litteris. scripsi ad reuerendissimū cōem patrē Cardinale tuū imo meū. imō. nīm quæcūq̄ honeste tutoq̄ scribi a me poterāt. Sed tecū loqr̄ aptius. q̄ tū p̄ nra uetere sūmaq̄ aicitia ita accipies tractabisq̄ ut magis i re meā cōductura iudicabis. nemo florētia fuit unq̄ ut publice oēs p̄dicāt i quo uno ita ut i me uniuersa ciuitas cōgesceret. Oīum i me oculi & sermōes cōuersi sūt oēs me magni ducūt oēs laudibz tollūt ad cœlum. Neō ē neq̄ ex p̄stantioribz ciuibz. neq̄ ex ip̄a plebe q̄ nō mihi glorificet oīa. At ip̄e quo uideor beator. eo mihi metuo magis. Quod ut mihi accidat. duo sūt i cā tū ip̄a iter se ciuū leditio. quæ & maxima ē. & piculosissima. ut ex meis ad Cardinale lris potuisti itelligere. tū inita iuidoz aduersus me cōiuratio. nicholaū nicolū nosti. hic loq̄ciōr ē. & leuior. At Karolus arretinus ut est uersuto oculozq̄ ingenio. & eo plane. iprobo. ita mihi clā maxie inimicus. Is apud medices plurimū p̄t. Vereozq̄ ne illos obtrectatōibz suis & maledictis aduersus me exulcerari. Idq̄ ut creda. plurimæ sunt cōiecturæ. Quare mihi tutum non est inter huiusmodi uersari insidias proinde cardinalem hortare. ut quācelerime potest. consulat rebus meis. Tu rem paucis tenes. Vale ex florentia Kal. octob. M. cccc. xxxii.

Franciscus philelphus ioanni auripæ sal.

Este Libro es del Conuenio de
IESVS de Saragoça.

ille & firmus sane & perpetuus esse consuevit: quæ tū probitatis egregiū æquitatisq; exēplū peperit: tū peragrata placabilitas animi mūnificentiaq; munierit. Quis illud alcamenis dictum non iure laudabit qui cum a quodam rogaretur quoniā pacto regnum optime quis seruauerit: si multi ait lucrum nō fecerit. Nā neq; certe magni est animi admirari diuitias: sed sūmi potius uiri ē oīa quæ uel corpori uel fortunæ subiecta sunt. infra se ducere. Animus. n. nobis diuinus ē idēq; sempiternus. cætera uero mortalia quæq; sunt & ad breue tēporis curiculū duratura. Rationi semper nō cupiditati parēdū est illa. n. ostēdit i primis quātū nos reliqs aiantib; antecelimo. Nihil recte geri potest: qđ cupiditatis geratur dū stū. is solus i magnis uiris habēdo ē qđ deceat qđ oporteat facit. Quod si qs a me querierit: qđ facerē oporteat bonū pricipē: facile cōstaterq; respōderim. nō qđ temere uulgus solet: & amicis benefacere & malefacere inimicis: nā id tyrānorū ē propriū: sed qđ prudētissime Aristotile lacedemonius: qđ sapientissimus socrates aliquādo cōsueuit tū amicis benefacere. tū inimicos reddere amicos busiris. Aristotimus: Phalaris nō amicis sed inimicis soliti sunt malefacere. At istos istorūq; oīs similes iter ipios imanisq; tyrānos reponimus. Augustus uero & C. Iulius cæsar cæteriq; huiusmodi. qđ i amicos benigni & in ipsos inimicos clemētissimi extitissent. diuinos honores meruere. nō ne christus iesus hūani redēptor generis etiā pro his orauit: a quibus traditus morti esset. Quibus certe ipsius uel rationib; uel exēplis & si facile adducebar nihil de te tali ac tāto principe aduersus meos tholētnatis uerēdū eē: qđ a sapientia & grauitate qđ a iusticia & æquitate: quod a moderatione & mansuetudine. qđ ab aīo excelso ac beneficio alienū fuerit. meas tamē ptes eē cēsum: ut & pro mea in te fide: & pro ea: quam patriæ charitatē debeo: qđ tibi optimū factū existimārē. quādoq; de presens corāq; nō poterant litteris saltem ostēderē: sic. n. nō mihi mens fuerat: sed ut necessitas atq; tēpus tulit. & uisere te quodā mō ac tecū loqsum uisus. Tu uelim quæq; ab me dicta sunt i bonā ptē dicta iterpræteris. nō. n. me tua mino: qđ patriæ cā. ut hæc tā familiariter ad te scriberē hortata est. nā & amo te uicē. & delector mirifice tuis laudib; quas ne qua nō dicā ifamæ sed ne suspicionis qđ labe pollui patiare. sūmis precib; abste te peto. Vale princeps florētissime. & si quid in me esse animaduertis qđ uel usui tibi aliquādo uel uoluptati futurū putes: id oē tibi deditū deuotūq; intellige ex sena pridie nonas octobres. M. cccc. xxviii.

Franciscus philelphus Leonardo iustiniano salutem.

i Gnosce breuitati litterarū mearū nā. repētia tabellariū abito nō est passa ut tecū lōgior fuerim. Quod at ad rē attinet. ut uera tibi renunciata sunt de mea ad philippū ducē abitione: nō. n. senæ sine piculo eē possū pp sicarios florētinos qui nulla mea culpa meæ uitæ ifidian tur. Vex anteaq; pficiscar Mediolanū sū Bononiæ cōplusculos mensis acturus. inde ad te dabo & crebriores & lōgiores litteras. Vale ex sena idibus octobribus. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelphus Catoni sacro iureconsulto & oratori sal.

r Eddite mihi sunt litteræ tuæ Cato mi dilectissime: nō senæ sed Bononie quo uenerā ad xviij kal. Februarias. Ut maturem ad uos aduentum meum non est in me sed in principe isto nostro. qui si fecerit ut id mihi facere liceat per bononienis. quibus obstrictus sum ad augustū usq; continuo tē uidebo. Vale ex bononia idibus februariis. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelphus Aeneæ siluio sal.

e T bene ualere te. & secundiorem tibi aspirare fortunā letor maiore imodum. Quod at scire cupis quid in cā fuerit ut relicta patria tua Sena ubi & pacatissime agebā & cōmode. iter discordiarum bononienisum digladiationes me receperim: Dicā tibi. Qualis quantoq; iudentia æstus Florentie paterer præfens ipse olim corāq; uidisti. At ludus erat qđ p id tēpis patiebar incōmodum ad eas erumnas quas quasi alcides quidam perfert postea sum coactus. Nam postea quā nulla aut iuris aut æqui simulatione perditissimorum hominum rabies nocere mihi potuisset. ad arma cōcursum est: paratōq; sicario. ære nō paruo: manecum in publicam illā. quā nosti: academiā docendi gratia pgerē: ex occultis insidiis in me nihil tale neque cauētē neq; cogitātē iperō factus est. Erat sicario togatus Florentini mercatoris more: ne possit agnosci. qui educto repente longiore gladio: qui toga tegebatur: cuspidem mihi direxit impectus. Trāstodissetq; me oīno: nisi dextera manu facto pugno i eius pectus illico magna ui irruissem itaq; a proposito loco istus ille aberans in sinistrum brachiū me percussit omni illelum uulnere. Elanguerat eni i ctus: quoniam ille a me reiectus pugno paululū esset amotus. Qui rursus sublato gladio: quo me acie feriret in caput: in faciē me pcussit. Qui fuerit sicarius nō solū ē: a quibus aut cōductus & si nihil habet certi ifamia tamē i medices reperit & Cosmū: quoniam nō solū eius factio mihi semper aduersaretur: sed et Laurētius frater eius apte multa aduersus me age ret. Paucis post mensibus ob ciuilib; discordias idem Cosmus in carcerē primo coniectus est. dein relegate ad uenetos sine alia prorsus ulla ciuium offensione. Et ita ciuiles discordie tātis per geuere. donec in postremū annū iis pecunia corruptis qđ sūmæ: reipublice præerant. Cosmus in urbē reuocatur: Tū iura diuina oīa humanaq; cōfunduntur. Optimates oēs alii relegantur alii proscibuntur. Hinc di reptiones: latrocinia. cedēsq; sequuntur. Quæ ipse intuens: animaduertensq; quāto cū piculo in tanto Florentiæ naufragio fore: qui antea in summa: ut ita dixerim: malachia naufragus extuissem: subduxi me & ab uinētib; tātoq; fluctuū uorticib; i senēsis tue reip. tāq; i portū aliq; maxie oportūnū quolau

Vod te mihi tā submisſe p litteras cōmēdaris: tibi q̄ ut ignoſc erē: petieris: minime opus erat
 q nec. n. te latet æquanimitas mea: & q̄ ferre p̄facile cōſueui hominū iniurias. p̄fert̄ eoz̄ q̄ ſuæ
 nō ſūt ſpōtis Ego idē erga te ſum futurus: quē es iā pridē ſæpenumero expertus. hoc ē & hūa
 nus: & liberalis. Quare quocūq̄ in officio mea opera uti uolueris: ſenties eam tibi nuſq̄ defuturā. tu ſi
 potes aliq̄n tecū habita atq̄ reſpice. Vale ex florentia. xv. kal. Maias. M. cccc. xxxiii.

Franciſcus phileſus Cicio Romano apoſtolico ſecretario ſal.

Vam mihi ſpē iam pridē in urbe Roma corā recepisti. ut eā mihi pducas ad finem: te etiā ro
 q go. Nūquā mihi crede. intermoriet̄ apud me officiū tuum. Noui bonitatem animi tui: noui i
 tegritatē. benignitatē p̄ſens expertus ſum Scio nō falles opinionē de te meā: Reliquū ē ut cæ
 p̄ta perficias. Vale ex florentia pridie kal. Maias. M. cccc. xxxiii.

Franciſcus phileſus Coſmo medici ſal:

Mnium illud eē hominū genus arbitror Coſme medices: quoz̄ artibus atq̄ dolis labefactatur
 o ac ſoluit̄ iucundiſſimū humanæ beniuolēt̄iæ & amicit̄iæ uinculū. Nā ſi ex oibus aialibus hō ad
 ſocietatū maxime natus ē: quis illū nō putet ab omni naturæ inſtituto humanitateq̄ alienum
 q̄ aiorum caritate cōiūctos qua ſine ſocietas eē nulla poteſt diuigere ſeparareq̄ conaſ. Cūprimū flo
 rēt̄iā ueni nō expectaſti tu tātis opibus. tanta amplitudine uir: ut te & iuuenis & peregrinus. & paucis
 admodū cognitus adire prius: ut par eē cenſebā. id q̄ facere iſtituerā: ſed āte uertēs p̄ tua ſingulari mo
 deſtia p̄benigne me aduerti: nullumq̄ prætermiſiſti munus neq̄ beneficēt̄iſſimi uiri. Ego itē cōtra. quic
 quid me erat uel obſeruāt̄iæ uel ſtudii: id omne detuli tibi. Neq̄ ſum ulla i re paſſus unquam deſydera
 ri abs te officiū meum. Id certe probant cū alia p̄ multa mi erga te beniuolēt̄iſſimi ai documēta tū ple
 raq̄ ſcripta mea. q̄bus clariffimū nomē tuū immortalitati apud poſteros cōmēdaui. Quod. n. maius mu
 nus p̄dire in te potuerit p̄ſeuerauit ſp̄ æquis ut ita dixerim lancibus citro ultroq̄ beniuolēt̄iā n̄ra. do
 nec ob peſtilentiæ uim qua uniuerſa hæc ciuitas cœperat laborare. Veronā tuende ualitudinis gratia
 cum tota familia cōcæſſiſti. Vtinam ea omnis morbi contagio florentiæ muris tanquā labyrintho quo
 dam ſefe occluſiſſet neq̄ longius peſtiferum uirus ſuum emiſiſſet. Sed longe ſecus uidere uidear acci
 diſſe. Duo. n. te ſunt ſecuti quoz̄ animus oī ē peſtilentia peſtilentior. Nicolaus Nicolus. & karolus are
 tinus. Hoꝝ tu conſuetudine uſus minus tibi cauens. ea es peſtiferi morbi contagione uſq̄ adeo inter
 ceptus: ut iā tuæ ſpōtis haud eē uidearis. ſed perinde atq̄ in p̄tate poſitus aliena. ea ſi minus facias: ut
 aſſentiaris oīa quæ aſſentatores ſeuiffimi: ac facinoroſiſſimi nebulones uoluerunt. An es oblitus Coſ
 me medices. quæ mihi olim reſpōderis ante tuā in urbē Veronā p̄fectionē: quo tempore apud te que
 rerer & de Nicolao Nicolo & de Karolo aretino: q̄d mihi clā detraherēt. q̄d multa aduerſus me cōſi
 gerent: q̄d nihil aliud ſtuderent: nihil molirentur accuratius quā mihi incōmodare atq̄ nomē obſcu
 rare meū. At ea tu ſane leniter reſpondiſti atq̄ ſubridens. nō oportere inquiring mirari me: nec egræ
 ferre Nicolai Nicolī deſtrationē: eo enī eē hoiem i genio ut neminē doctum uirū reliquat̄ ita ctū mor
 dacitate ſua. quicq̄ ne ſoli quidē ipſi parceret: utpote qui & Manuēle Chryſoloram ſapientē & ſummū
 illū uirḡ barbam pediculofam adhuc ſp̄ nominet: & Ambroſiū monachū: cui magis affectus ē: q̄ p̄prie
 animæ: attonitū p̄ cōtumeliā uocet. in Leonardū autē arretinū. qualē ſe præſtiterit: ipſius Leonardi in
 eā inueſtiua teſtimonio ē. Quid. n. cōmemorē aut Guarynū. aut poggiū aut Aurifpa quos quottidīa
 maledictis inſequit̄. Quo q̄s doctior ē: aut eloquētior aut eruditior aut melior uir: eo magis Nicolai cō
 uitiis & opprobriis ē obnoxius. Quare tibi ſubdidisti nō mō nō ē dolendū ſed letandū potius: q̄d in ni
 colai maledict̄iā incideris. nā quanto iſ te magis uituperabit: tanto apud grauis illuſtriſq̄ uiros lauda
 bilior ſis futurus. De karolo autē quod expoſtulas nolē tibi materiā expoſtulandi datā: idq̄ magis eius
 quam tua cauſa. Nā ut tibi ille nihil obefſe poſſit. cū nullā in ciuitate auctoritatē habeat: ita ſibi plurimū
 nocuerit ſi Nicolai ueſtigia imitabitur. Hæc tu mecum familiariter & perhumane locutus es. Meque
 es hortatus: ut omni in re & te: & tuis rebus omnibuſq̄ non ſecus atq̄ mei uterer. Te enim omni in re
 ſp̄ ad futurum mihi. id quod tu certē facere nunquā deſtituſti: ante eam ſcilicet. quam modo dicebā ue
 ronēſe p̄fectionē. Te uero abſente ab urbe: ſum omnia in republicā quæ uolui & facile: & honorifi
 cē conſecutus. Vbi autem florentiam reuertuſti iudem Nicolaus & Karolus maiore quadam audacia ad
 uerſus me agere ſunt aggreſſi. Nā tuoz̄ & clientū & neceſſarioꝝ muniti factione: tū efficere potue
 runt: ut publicā doctorū omnium ſalaria diminuerētur: opinati hi ſane: ſi mihi quoq̄ ex publicā merce
 de ſubtraheretur: fore: ut ipſe neceſſario cogeres abire florentia: ut qui ſine magno ſalario uir: qui par
 cere pecunie. nunquā didicerim: florentiæ p̄ dignitate uiuere nullo pacto poſſem. At h̄c uidere tu coſ
 me p̄ſpicue potuiſti: q̄ uniuerſa ciuitas me diligeret. Diminutionē illam conſtitutæ pecuniæ doctores
 omnes tuorum opera aſſeſi ſunt: ſiue id arte: ſceuo uero fuerit factū. Solus ipſe rei indignitatē nō admi
 ſi. Qui mihi incōmodaſſe arbitrabantur: læti atq̄ exultantes p̄ urbē ferebant: putabant homines ſtul
 tiſſimi noto ſe potitos neſcientes eē uirtutē deniq̄ apud omnes uenerabilem: & eam eſſe uim eloquē
 tiæ quæ in liberis ciuitatibus plurimum ſemper ualeat. Nondum ſecundus præterierat menſis: ex quo
 p̄ dominos & collegia: conuocatis: doctoribus præmia fuerant diminuta: quum ipſe ueni in ſenatum:
 uſi quum: pro re mea orationem habuiſſem & moderatā & ſimplicem: conſurexere nonnulli familia
 res: & amici mei & q̄d ēt ſanguine coniuncti: in quibus erat iulianus medices. Auerardi patruelis tur

filii. Hi sane omnes aperto Marte contra postulata mea perorarunt: quantum posuerunt acrius magis appositae. Tum ego coactus ea necessitate, quam mihi res atque ratio afferebat: nulla item circuitu one usus: ita egi causam meam ut non modo qui erant pro reipublica & decoro: sed tui etiam omnes pro me occulta suffragia redderint. Nam cum omnes in eo ordine sint septem ac triginta in reddendis suffragiis: pro mea causa fabae nigrae quattuor & triginta sunt repertae. Qui quidem bene sentientium animis ac fauor & si mihi fuit honorificus, causam tamen praestitit inimicis: ut se magis ad nocendum excitarent: non multo enim postea ambiendo: quaerendo: inculcando: monendo: adhortando per omne humillimae submissionis munus tantum sibi apud tuos studium uendicarunt: ut simulatione utilitatis publicae: uiri quattuor ut scis declarati fuerint quibus praecipuum ius est permissum ad moderandam publicam omnem impensam. Hi uero omnium primum salaria cuiusque litteraturae & disciplinae ut re inuilem & indignam omnino abrogarunt, cum dicerent non esse tempus discendi sed belli gerendi. Quae quidem res & si omnibus bonis ciuibus uisa est indigna, tamen quia animaduertent ea probari atque laudari a tuis omnibus, quiescebant etiam ipsi ne in tuenda reipublica dignitate, aliquid paterent indignum. Solus hic philelfus in tam florenti: in tam magnifica urbe inuentus est qui causam non publicam minus quam priuatam ac suam & strenue amplecteretur & fortiter. Nam prouocatione usus, ad sapientes ciuitatis: qui uocantur: abrogatio ea omnis sapientibus ipsis pro uisitata a praefecis usque annis consuetudine demandatur publico decreto. At ii ut erant uiri grauissimi atque optimi re mature & quae diligentissime me cognita quod quattuor illi uiri de impensa studii litterarum disciplinarumque liberalium abrogarunt uanum esse atque fatuum decernentes non me solum: qui pro curam sed etiam reliquos doctores omnis pristinae dignitati atque emolumentis cum ingenti totius ciuitatis laetitia ac plausu restituerunt. Tum inuidientium animi ardentioribus irarum ignibus inflammati: non clam ut antea, sed palam & tanquam aperto Marte in aciem prodeuntes dicere minitarique coeperunt non oportere postea ut magistratum administrare aut alicuius obtentu iuris: sed armis potius & cruore: cum subderent turpe esse principem ciuitatis ab homine peregrino totiens superari: At quem uocant illi principem ciuitatis esse me medices: si te unum illi non uocant: quem alium possint: intelligo neminem. Nam & uiri nobiles caeteri semper mihi fauerunt, ac fauent & populus uniuersus me plurimum diligit. Tui uero si per te licuerit: non modo mihi non sint aduersi: sed maxime omnium propitii: id quod ex occultis suffragiis quae quattuor patuit. Quod ferrum autem cruoremque minentur nulla ratione adduci possum: ut credam te passurum: ut quisquam potentia tua froctus tantum scelus: tantum facinus audeat machinari. Nam sine consensu tuo pugna sit aquile a gracculis inferenda: Non enim istos plures facturus sum quam pygmeos. Hercules ad haec certe uelim tecum animo uolutes: quid in Nicolao & Carolo praecipuum uides quae propter abste mihi praefereendi sunt. Num ingenium: num doctrina: num eloquentia: num morum elegantia: num uitae integritas. Quod si non ita frequenter aedes tuas: ut isti quotidie faciunt, id occupationibus meis dato: scis enim publico docendi muneri satis me facere oportere. Praeterea pudor uitae parasitum me esse non sinit. Non blandiri: non adulari: non assentari unquam didisci. Si quid me uelis facere tua causa modo me feceris de tua uoluntate certiore factum puta. Nihil profecto frustra iusseris, & priusquam uenisses Florentiam, diligebam te plurimum. Et florentiam posteaquam ueni in hanc usque diem nullum praetermisi unquam officium amoris summi erga te mei, itaque rogo te atque obsecro, ne patiaris cuiusquam uidetiam plus apud te ualere: quam meam in te fidem & obseruantiam. Vale florentiae Ex edibus nostris. Kal. Maias. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Ambrosio monacho sal.

ere mea te multum habuisse sermonem cum uiro clarissimo Cosmo medice: & cum de me amicissime me sentire uerementer gaudeo praesertim cum tibi ut scribis: sanctissime receperit: mihi non modo non esse formidandum mali quicquam: sed ne cauendum quidem. Non enim poteram subuereri: ne quod aduersus me insidiae instrueret. Verum miror: quid Laurentius Cosmi frater quotiens in me incidit spoliata facie: salutatusque a me respondet omnino nihil. Sed quoniam Cosmi fide debet mihi certius esse nihil aliorum mores feram equo animo. De Diogenis autem Laertii uersibus quod perturbare exposulas: ne mihi succenseas rogo. Nam partim occupationibus meis partim animi molestia ob continuas inuidiosas in me insidias: factus est: ut uersus illos Latinos facere: ut iusseras, distulerim in hanc diem. Sed geram praefecto more uoluntati tuae: idque propediem. Diodorum siculum ad te dedi. Vale Florentiae. Ex edibus nostris. vi. nonas Maias. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Bornio salae iureconsulto sal:

Te & uniuersam familiam tuam imo nostram ualere pro belle: libenter accipio, atque Deum oro ut ita quietissime habeas. De me autem quod scire cupis: in fretu nauigo siculo inter ancipites aestuantemque procellas: & turbulentissimos fluctus. Existimam Bononiam solam ciuilibus factionibus distendere. Sed florentia longe magis discordibus & seditiosis feruet. Utinam huc aut uenissem nunquam aut abire liceret pro dignitate. Sed naustrum mihi integrum esse uideo. Nuncius mihi fuit impedimento quo minus tibi potueri omnia explicare, ignosce: ac Vale ex florentia. vii. nonas Maias. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Francisco barbaro salutem

Accepisse te mihi non commode esse Florentiae: ita est sane ut accepisti, idque quod recte auguraris.

nulla mea culpa. Ad uos autem redire nundum mihi est integrum. Quum licebit faciam te meis litteris certiorē. Nam totū hunc annum. id quod permoleste fero: obstructus sum reipublicae florentinae. Occupationes meae faciunt ut tecum hoc tempore longior esse nequeā. Vale ex Florentia. v. nonas Maias. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Leonardo iustiniano salutē.

Audari abs te uiro amicissimo eodemq; & sapientissimo & optimo consilium meum: q; me tādē ex urbe florentina tāquē ex officina sicariorum eripuerim: nō debeo non laetari. Ac feci id sane tempestiue. Nam si ad redditū Cosmi medicis in tanta gladiatorum impūitate cōtinuissem me Florentiae actum esset & de musis & de philelfo: Si enim qua tempastate minus uirum hēat. Cosmus ipse sicarius ē paratus qui me trucidaret. quid factum tum foret: quo tempore eiectis omnibus uiris optimatibus. omne ius reipublicae ad unum Cosmū delatum ē. Sum autem nunc Senae inter humanos atq; bonos uiros: Apud quos mihi conditio p temporum fortuna satis honesta est. Sol uuntur enim mihi quotānis ex aere publico aurei quinquageni ac treceni. quadrigenti quinquaginta i hūc annū mihi Florentiae fuerant cōstituti. Sed malo minore pecuniā gete & sine uitae discrimine. q; multo maiore inter gladios: & uenena. Vhe urbi illi: q; tanto amplissimoz; ciuiū splendore orbata est. Quod aut me ortaris: ut ad uos me recipiam: consilium de me tuū: & pbo: & laudo: id qd; ēt sequar cū honeste fieri a me poterit. Nūc enim aut licet Nam benignū Senensibus sum obstructus. Vale. ex Sena pridie Kal. Februarias: Anno a Christi Natali. M. cccc. xxxv.

Franciscus philelfus Leonardo aretino sal.

Apud Castellunculus auditor & familiaris meus renunciauit mihi tuo nomine abitionē istic meā & pmoleste tulisse te: quoniam priuatus esses iucūdisima nra cōsuetudine: & rursus pba re. quia istic eē non possem sine certissimo uitae periculo: adeo quosdam animaduertas inuidiae flānis aduersus me indies magis atq; magis aestuare. Vtūq; certe quod mihi significasti: p̄sefert p spicū argumentū singularis tuae beniuolentiae erga me. At ego sane mi Leonardo quāquā libenter agebā Florentiae cū ob alias plerasque causas: tū etiā propter te eruditissimū & optimū Virg. tū eo magis aequo animo Florentia careo quod inter istos flores multae uiperae delitescunt & ē quidē uenena: ac pestifera. Nec enim te latet quanta moderatione animi quanta etiam patiētia sp. tulerim inimicorū insidias. itaq; ne sp̄pendēti naufragio subiacerē: ex istis quotidianis & turbulentiis fluctib; in p̄ximā Senae urbis stationē hanc me recipi: ubi tādū futurus sum donec aliquis fecundior status i tu tiorem portū aliquē me cōuexerit. Nam ne hic quidem satis tuo me agere posse uideo ppter istoz; p̄pinitatē. quibus uitam meam odio eē animaduerto: Sed hac de re satis. Tu uelim me facias certiorē de oī tuo statu. Vale ex Sena. iiii. idus Aprilis. M. cccc. xxxvi.

Franciscus philelfus Alberto Zancario sal.

T recte tu qd; mi Alberte & p̄mice facis: quod de me nunquā desinis aliquid cogitare. & agere qd; honorificū mihi & iructuosum sit. Conditio quā mihi pponis nomine tuae florentissimae reipu. talis ē ut non mō nō improbē sed & probē potius & laudē. ceterum breui respō deo tibi Vale. ex Sena pridie idus Aprilis. M. cccc. xxxvi.

Franciscus philelfus petro perleoni sal.

Ilentū tuum tibi diuturnam tanquam inusitatum suspicionem mihi: affert nescio quā. Itaque si tibi bene est ut & opto & uolo: scribere ad me quāprimū: quo tecū una gaudeā. Si secus est: id quod minime omnium uelim: scribe etiā mihi: quo tibi cōsilio saltē prodesse possim: Vale. ex Sena pridie idus Aprilis. M. cccc. xxxvii.

Franciscus philelfus Ioanni Francisco Gallinae sal.

Vm superiorib; dieb; splēdidissimus eqs auratus Petrus michael senensiq; legatus istic senā reuertisset. Barnabas humanus ac modestus iuuenis: qui cum illo Mediolāum petierat: mihi uerbis. tuis renunciauit bono ut essem animo ac fiducia. Fore enī ut ad paucissimos usq; dies tua & humanitate & opera quod maxime sp̄ concupiueram atq; exoptatam tādē assequer. Pergratū esse desiderium studiūq; meū magnanimo isti inuictissimoz; Principi fuit profecto. mihi huiusmodi nūcius iucūdisissimus. Expectaui igit cōplusculos dies rursusq; expectarem: si uel per inimicorum Florē tinorūq; insidias: uel per calamitates temporum liceret. Sed uides tu. quanta arte: quibusq; conatibus perditissimi & facinorosissimi homines. qui Florentiae tyrannida nunc gerunt. cum aliis uiris optimatibus p̄scriptis omnibus: tum mihi imprimis uitam eripere moliantur. Quod eo facilius sibi factu fore arbitrant quo pp loci p̄pinitatē me oportuniorē hēnt i quē deferuiat. Mouet me secundo loco nō minus aeris iclemētia: quae in dies magis atq; magis eū multoz; p̄nicie & interitu icrebescit crude: scitque: Fuerit igitur humanitatis tuae ut quod mihi iā pridē hac iter faciēs corā receperas: nuperq; uel nixius cōfirmasti: iā tandē p̄loas. Nā quāquā munificētissimus iste Princeps: q; plurimis abundat & prudentibus & eruditis uiris. tamen fideli & innocenti deest nemini p̄t apud eū locus. Atq; si is unus eē q; p uolūtate iter capere atq; expedire possem aduolasse ad uos iā pridē. Sed quae alii uoluptatē

afferre consuevit: familia mihi hoc tēpore sollicitudini est. Nam neq̄ hanc deserere debeo: neq̄ mecū sine certa spe possum adducere. At ne dubitē qd̄ si qd̄ accuratius elaboraris. futuz: ut & q̄ primū & recte huic meae pietissimae uoluntati tuo beneficio mos gerat. id at̄ aequē te uelle p̄ tua humanitate ac posse exploratissimū habeo. Proinde reliquū ē: ut curriculo transigas: omninoq̄ coficias: qd̄ coepisti. Hac una re me tibi sūmo & imortali munere deuinxeris: & animū in te meū non ingrātū experiere pu det me p̄fecto hac de re pluribus ad te scribere. ne de tua ucl beniuolentia in me uel beneficentia erga omnes diffidere uidear. Sed q̄ me urget: intelligis. Rogo te et̄: atq̄ et̄: ut quicquid in me officii collaturus. es at̄ plurimū breui id conferas: & cū primū facultas datur. Facultatē uero nō minus consiliū et industria quā aut tēpus offerat: aut locus. Et hac de re satis. Erit cū hisce litteris satyrica quaedā exhortatio: uersibus a me scripta ad inlytū istū principē pro Genuēsis & exulibus Florentinis. Hāc uelim curis: aut intelligat: aut saltē uideat. Nec enī dubito quā uiderit: daturū ēt operā: ut intelligat. Vale ex festiā idibus aprilibus. Anno a christi natali die. M. cccc. xxxviii.

Franciscus Philelfus Antonio Panormitæ sal.

Erentiū quē eē apud me uoluisti. illi ad te dedi: cui tu p̄ litteras dari iusseras. Lucretius quē tantopere flagitas: si meus eēt: cōtinuo ad te iret. Sed de re aliena irrequisito domino: nihil mihi agendū existimo: at non requisui mō: ueq̄ et̄ rogauī. atq̄ orauī dominū eius codicis ut sineret me in re sua liberalē eē. Saxeī ē capitis ac plane innoxorabilis. Nullo pacto induci potest ut Neapolin lucretius nauiget: ueritus ne qui ob populum amatorum fuerit: rursus sirenis Parthenopes beneficio inceptus: insaniat. Vale ex sena. iiii. idus octobres. M. cccc. xxxvi.

Franciscus philelfus Petro perleoni sal.

X 17
q Vas unas dedisti ad me litteras: eo iucundus lectitauī: quo diutius eas desideratā. Et ut que tibi secus ac uolueras acciderunt merore me affecerunt: ita quæ ex sententia contigerūt. mirificā mihi uoluptatē attulere. Deus tibi coepa in dies magis magisq̄ secundet. Tu interim facito ne tibi ipse defuisse uideare. Dieteria Plutarchi ad Troianū Cæsarē quæ in latinū uertimus: p̄pe diē dabo ad ioanē Corneliū hōinē clarissimū: & cū his orationē quoq̄ & acré. & longiusculā mittā ad te: & qd̄ talem qualem non Poggius modo: sed Cosmus etiam ipse medices: multo magis doliturus sit. Nunc uero ad id: qd̄ petis: Cupis tu quidem a nobis scire: an lachryma aspirationem admittat. Reuocatus nos ad grāmicos. Mos tibi tamen gerendus ē. Si naturæ rationemq̄ attendimus: nulla cōsonans in latinis dictionibus aspirat: Fecit tamen doctissimorum hominū cōsuetudo: idē iam pridē: ut quorū uerborū consonantes aspirationem reciperent: ut inchoare. pulchrum: sepulchrum lachryma. Et id sane ob eā rem factū existimo: quo eiusmodi consonans uāhemētius sonet. Tametsi inchoare si a chaos descendit: id qd̄ non ab re dictū a quibusdā puto: ab sua ipsius origine aspirationē seruat. Quod aut omnes dicitare istic quosdam non lachryma eē apud. A. Gelum: sed latrina: & ita quodam in codice legisse te: p̄fecto codex ipse latrinarius quispiam ē: Nā hi oēs quotquot in tuscia sunt. Geli codices. hnt lachryma non latrina: qui & emendatissimi sunt: & istorum omnium: ut ita dixerim: parētes. Præterea duo me ad hanc rē plurimū mouēt: qd̄ & Romæ in quodam uetustissimo monumento: & in illo meo quē nosti: de natura deorū antiquissimo Ciceronis codice lachryma & cū aspiratione & per .y. tenue scriptum aduertī. Quo fit: ut etiam græcū eē nomē: hoc ē a græco ductū qd̄ illi Δάκρυον. uocāt neq̄ quam dubitem. qd̄ autē. d. in. l. mutata sit: nihil ē. qd̄ miremur. Nam & l. in. d. & rursus. d. i. l. plarumq̄ mutari inuicē cōlueuerūt. Quippe & μῆ λῆ Τάμ meditari dicimus & allido p̄ adlido: & mediuffidius pro eo qd̄ ē piouis filium. Videmusq̄ apud uetustissimos latini eloquiū auctores nōnunquā lachryma pro lachryma usurpari. Nec id ea ratione: qua optimus & maximus p̄ optimus & maximus dicitur sed potius ut funga pro φύγᾱ tu pro τῦ mus pro μῆ S: iuis pro S: thus pro ῖ: & id quidem orientium more q̄ p. y. p̄ferre. u. cōsuerūt. quis placuerit & Varrōi & Prisciano nomē hoc nā a greco. sed latio uerbo qd̄ tundo ē deriuari: cupientibus iis quidē ut existimo. blandius hac uia latinis uti: qbus admodū gratificari uoluerunt. quasi nostris etiam armis ius nostrum tueri possumus. Si qs̄ autem miretur cur lachryma aspiret: cū Δάκρυον sit in aspiratū: repetat memoria ipse secū et̄ ἀγρὺ πᾶσαι τὸ ὄδιον κῆ ἀπὸ ὄδου apud græ. nō aspirari. At anchora: & trophæū: & phytius apud nos uulgo aspirant. idēq̄ & i Horcus: & in lurcho intueri licet. ὀρκῶν. n. nūq̄ aspirāt græci: nec itidē. Δάκρυον: qd̄ ē cophini genus unde lurcho deductū ē. Fit id inq̄ sæpe ut ualētius sonet dictio. Nec in cōsonantibus solum sed in uocalibus quoq̄ inuenias idem obseruatū. sic mihi dictū ē. sic hænū sic allucinari sic hōus: sic hōustus. qd̄ tñ p̄ multi uolunt nō ab honus: sed ab honos descendere sic helluo & helluari: qd̄ ab edo manat: sic uehoemē qd̄ ex uæ & mens cōponi arbitror: tametsi uāhemens eo quidam dictum uelint: quo uæhatur eminētius. Permultaq̄ hmōi inueniri licet quibus eruditissimoz̄ usus: qui ipse rationem ifaciat aspirationem suo quodam iure addiderit: itaq̄ nō est mirandum trahere & uæhere aspirari. Fit enim nō solum disse rētiæ cā: ut quibusdam uidetur: sed etiam magis ut augmētō spiritus sonantius proferantur: sicuti etiam in prehēdēdo. uāhemens. aha. uaha. ohe. & in similibus patet. Nam cohors a cohortando dicit: nihil uero ex ni: & hilum compositum ē. sed de his hactenus Quod de statu nostro certior fieri cupis: en accipe. Nos hic ualeamus recte & cōmode. sane & quam honestissime agimus. id unum ē: quod uirtutē ociosam esse non fiat: Quotidie puccini homines inapuntissimi per ueneficis ac sicarios uitæ no-

stræ insidias tendunt. Ego autem nō modo intrepide me cōstaterq; defenso sed omni etiā cura & industria molior & efficio: ut permagno ipsi detrimento pernicioq; premantur ac extremo cōficiātur exitio. id quod breui diuina benignitate futurū suspicor. Qua in re illud me unice perturbet. Venetos iustissimos sanctissimosq; uiros: quibus oīa iure debeo. puccinorū socios appellari: si qua fortasse rationi & cōstatiē cū temeritate & furore: si fidei cū perfidia: si pietate cū scelere esse societas ulla possit. uale ex sena idibus sextilibus. M. cccc. xxxvii.

Franciscus philelphus Leonardo iustiniano sal.

Esco quo tandem iure te adeo offirmaris. ut cōtra omne uel amicitiae uel humanitatis ius n meos mihi libros ac uestis non restituas. Tue enim iusticiae fuerat: qui te iustinianum cognominas ut que apud te desposueram tuæq; fidei cōmendaram: mihi pro tua fide tuaq; innocentia restitueres. Quare te hortor & moneo: ne me diutius uana spe lūdas: ne iniuria me afficias: ne me ueteris amicitiae nostræ obliuisci cogas. uale ex sena idibus sextilibus. M. cccc. xxxvii.

Franciscus philelphus Lapo florentino sal.

Etis a nobis: qui apud homez uersus ille intelligatur: quo agamēnon ueluti conuitio a chachate acerbio lacessit: respōdet βδύ γδ με γδ νδ αδν σδδν εμ μεν αι αι ητ δ λε δω. Dicis enim Ambrosiū monachū ita interpretatū. uolo ego populū saluū esse aut populum perire. Et inepta hæc, sane interpretatio est & falsa. Subdis carolū codrū interpretatū aliter quippe qui ab Ambrosio dissentiens ita exposuerit: uolo ego populū saluū esse aut me ipsum perire. Et inepte is rursus & prauē. Erat aut uterq; At ne id quidē mirū. Non. n. litam. is omnis error est inde quod illius dictionis n̄ significata nō norunt. significat enim uel: significat an & hæc quidē uulgo: significat item. Quam pro ut eo in cōparatiuis aduerbio utimur Et quēadmodum apud nos Quam significat interdū & non sic etiā hoc loco n̄ cū tenui spiritu & accentu graui significat & nō: respondet enī agamēnon uelle se. populi salutē & non perniciē atq; interitū. Quod quidē si minus Philelphi auctoritati stare decreueris: & apud Aristarchū: & apud Aristotelē: & apud porphiriū cōmētatores in illiada eosdēq; diligentissimos: doctissimosque uiros perdiscere plane queas. Queris secūdo loco: an αει aliud quā semper significet. Nā eosdē Ambrosium & Carolū affirmare eā dictionē aliud prorsus nihil quā semp significare. At inuenisse te plerūq; apud Thueydidem eandē ipsam dictionē αει quæ eiuſmodi significatū recipere nullo modo possit. Recte tu quidē dubitas. significat enim non solū semper sed quadoq; diu ut Homerus ε χδν κδ τδνε μ μεν ε σαιε. Et Sophocles ε λε λδνδπ τ ακεινδ n̄ τδν αει βιδ τδν εζεωδσδδδ. hoc est diurnā senectutē diurnā uitā. Quadoq; autē significat usque unde Thueydidēs in prohemio δυ τδσ μεν δυν μδιδι λειραει λογδιδ τεινει. Quas equidē easdē significationes inuenies usq; apd nos habere. uale ex sena pridie nonas septēbres. M. cccc. xxxvii.

Franciscus philelphus Ambrosio monacho sal.

Eddite mihi sunt tue littere: quas uidi libenter & legi libentissime. Quod autem significas r meas ad Lapum litteras florentie interceptas incidisse in manus tuas: & in his lectitasse te meā in exponendis dictionibus quosdā græcis sententiā quā minime reprehendas: sed eam in cōiucium agerrime tullisse. Fateor litteras a me scriptas: & eas dictiones expositas. Quod at conuicium putas cauillum fuit quo propterea sum usus: animaduertē: quā æquo animo laturū esses: quod uel in re ac uero dici mordacius inte posset. Non igitur uitio des si ego summis iniuriis: & contumeliis lacessitus: familiaribus istis tuis orationibus & satiris par pari ut dicitur retulerim. quod aut polliceris te meum & esse & fore gaudeo. Nulla in re frustra desiderabis officiū meū. De Cosmi Medicis i me animo nihil est quod minus credam. Nam quam me sit exosus iam pridē expertus sum. istius in me beniuolentiam philippus Sicarius declarat. itaq; de reconcilianda gratia mihi post hac uerbum nullum facito: Sicis ipse uenenis utatur. Ego autem ingenio & calamo. uale ex sena Kal. Octobribus

Franciscus philelphus Ambrosio monacho sal.

Aucis respondebo tuæ prolixiori epistole. Ego amicitiam Cosmi medicis nolo. inimicitias p contemno. Nam & in fensi animi simulata beniuolentia nihil est perniciosus. & ego ita prudentie armis muniui. me ut nullas insidias pertimescam. uale ex sena. v. idus Decembres. M. cccc. xxxvii.

Franciscus philelphus mediolanensium ac Ligurum principi

Philippo marie Anglo sal. dicit plur.

Vnt qui alexandrum regem macedonia magnum illum eo magis laudandū censeant: qd s alium neminem neque uiderint: nec audierint: nec legerint quē ulla cū illo liberalitatis ac mūnificentie uel magnitudine uel splendore cōparandū esse arbitrentur. Et profecto nulla omnino alia uirtus est: quæ magis summis uiris singularē hominum beniuolentiā pareat ac seruet: quam oportuna quedā & eximia beneficentia. quod quidem propterea fieri existimo: quia tāta sit p̄statis huius diuineq; uirtutis raritas: ut uix tādē rariores phœnices putent si qs tādē phœnix eē possit: atq; q̄to aliqd i bonis rariū sit: tāto ē pulchrius. tāto admirabilius. tāto carius. Cogitāt igit d te mihi

& immortalis tuas inauditasque uirtutes animo uoluntati non solum Alexander ille omnium litteris atque sermonibus celebratus plane absoluere: sed omnis etiam humani generis memoria: omnis etas uidetur idigna: que cum illius tecum excellentie laudibus conferat. ut enim reliquas uirtutes tuas: que multiplices sane & oblitiscende sunt omnes in presentia omittat. quantum hac ista illustri munificentissimi regalibus animi tui preclarasque uirtute mortales ceteros superes: atque longissime ante eas: satis superque testantur incliti Aragonum reges & tot preterea ac tanti illi: & ex utraque Hispania: & ex Italia. & ex Sicilia principes iustissimi que duces: quos ad Galeam nuper una felici illa & maritimi & terrestres prelii formidabilisque uictorie in triumphum egeras: imo cum in triumphum agere non secus posses: quam deberes: non modo non egisti: sed his honoribus: & splendidissimis muneribus cumulaisti. quibus nihil est illustrius: nihil magnificentius nihil denique regalius. Adeo ut qui seruitutem perpetuam iure optimo meruissent: non modo se liberos tua benignitate: sed multo maioris potentiorisque factos intellexerint: quam unquam antea fuissent. Quis igitur fuerit ita saxeus: ita ferreus: ita omnis humanitatis itaque sensus expers. qui minus uisce te laudibus prosequendum existimet. que & in usitate sint & apprime immortales. Sed quid nunc preterita quid aliena commemoro: ea presertim que & multa dicendi uolumina expetunt: & de quibus nulla gens. nulla littere. nulla posteritas conticecet? De me ipso habendus est sermo: hoc est de precipua facilitate erga me tua liberalitateque singulari. Reddite enim mihi sunt ad tertium idus quintiles per benignam littere tuae: quibus tibi debita mea erga te fide atque obseruatiam magnificis: mirificeque extollis tui ut ad te ueniam ac munificentiam tuam presens experiar: quam humanissime inuitas quam studiosissimeque hortaris. Que res quam mihi attulerit uoluptatem: uel felicitatem potius: non facile expresserim. Visus sum. non deum testor: tuis litteris deum aliquem audiret. Pro quo tuo tam benefico: tam excelso erga me animo: quid referam quid pollicear: nihil habeo. Nam mea fide & pietate iam pridem dedicaui tibi: ac deuoti itaque si uita: si animi tibi meum deditum esse animaduertis: quod est: quod hoc tempore uel te: uel beneficentia tua dignam recipere ab me queas? Nisi fortasse illud desideraris: ne patiar tanta hac ista & tam excellentem benignitatem tuam: ubi ea minus utar fruamque: perituram iuuetos. Quod ingrati tudinis teterrimum crimen ne unquam mihi obiciendum sit: utar eadem istiusmodi tua beneficentia: ac fruam & libenter & tepestiu. Nam quod mihi gratius possit diuiniusque contigere quam tua uti benignitate: uel tuo aspectu frui: que eque atque numen aliquod in terris collo. Cum primum igitur licuerit per eas occupationes: quibus publico munere ium obstrictus: ibo ad te: Vale ex Sena idibus quintilibus. M. cccc. xxxviii. Franciscus philephus iohanni paleologo regi & imperatori.

Romanorum ac semper augusto sal. d. p.

X Rece prius responderam grecis litteris tuis. Nunc latine tibi locuto per litteras latine responderam necesse est. Velle eadem liceret mihi obire: quod iubes. Nam nihil est apud animi meum antiquius quam tuam obsequi uoluntati: cui nihil est quod post deum non debeam. Tua in me multa cum apud te constantinopoli agerem. & maxima beneficia nulla unquam deletura est obliuio. Quibus me muneribus non donasti? quibus honoribus non ornasti? Verum quod fieri non potest: qui ab me fiat. ignoro. Si annuo munere senensibus obligatus. si ante constitutam diem decedere fidem meam desiderarent. sibi uerba data dicerent. Quod ais datur te operam. ut me fide senenses liberent. Non enim existimare te futurum ut hi tam pio unquam: quam uulgo noiant: operi aduersentur. quin potius cum mea istic presentia ob interpretandi munus tam uehementer sit opus. nec alius quisquam ad rem tamam satis idoneus reperitur. accessum istuc meum facile & equo animo patient. Soluerunt me fide fortassis & abire senenses paterentur. Nec petenti tibi aduersari auderent. Ego autem hominum animos & in cute: & intus noui. Arte nec usum uel oculis iudiciis simularent. aut cupiditatis. aut leuitatis accusarent. Quare noli obsecro rex optime. & imperator maxime: quod multis meis permagnisque laboribus & fidei mihi: & grauitatis nomen ab seum te etate uendicauit. id breui maxima cum labe amittam. Adde etiam quod ne istic quidem esse sine uite periculo unquam possim. Nam hi qui nunc florentia tyrannida gerunt. sunt mihi uehementer insensit idque nullam ob meam culpam. sed ob id dumtaxat. quod me uiris optimatibus quos patrio solo exterminarunt. affectum impurissimi homines norant. At quantum Cosmus medices factionis princeps reliquitque Puccini apud Eugenium ualent & opibus & gratia. poteris eum uoles non obscure perdiscere itaque ut & salutis & incolumitatis meae rationem habebam te non uelle modo. sed et iusbere non sum ne scius. Quod hortaris. iohannem marium filium ad te mittam. faciam id quidem nequaquam iuitus. quid enim mihi optatius cedere possit. quam meum dilectissimum filium uel hospitio tuo. uel disciplina uti qui omnium christianorum principum & dignitate sis maximus. & uirtute primarius. uale mi auguste. & me illo fore tibi persuade. quo cum uoles. pro tuo iure omnibus in rebus usurus sis: Ex Sena xii Kal. septembres. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philephus Eugenio quarto summo pontifici sal.

V Eus erga te animus & integerrima fides pater sanctissime esse tibi debet per multis argumentis iam pridem & perspecta & cognita. Quare si hoc tempore minus presto quod iubes: non mutata mea id uoluntati. que eadem est que semper fuit: sed necessitati potius dato. Non enim te fugit quo est me animo & Cosmus ipse. & factio Cosmiana. sine maximo meo uite discrimine diutius istic uersari non possit. Quod at mones. tue fidei credam. me credo equidem. scioque tua fide. tuaque sanctimonia nihil innocetius. nihil constantius. ueque inimicorum perditioque perfidia iam pridem expertum sum per magno meo cum ico

modo patere igitur obsecro: ut bona tua cum uenia uitæ meæ ac saluti consulam. Non. n. in tanta eru-
ditissimorum & disertissimorum hominum copia: qui & greca latine: & latina grece perpulchre interpre-
tentur: tibi deesse potuerunt. Vale ex sena. iiii. nonas septembris. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelfus senatui & populo perusino sal.

T humanitatem erga me uestrâ uehementer amplector. & liberalitatem maximi facio. Do-
leo autem & permolestè ferò: quod his t'pibus littere mihi uestre redditæ sint: quib' iâ alius
fidem dederam. Hanc uero inuiolatâ ut prestem & ipse cogor. & uos idètidem uelle nò du-
bito. Quod si tempestiue uestre ad me litteræ aduolassent. essem profecto desiderio uestro incredibi-
li mea cum uoluptate obsecutus. Ornassemq; uestrâ istam splendidissimâ iuuentutem pro uirili parte
nò mō eloquendi. sed etiâ uiuendi laudatissimis artibus Quoniam igitur honestatem causæ itelligitis
ignoscite mihi: si min' ac i re expectationi uestre respōderi. ualete ex sena idibus septēb. M. cccc. xxxviii

Franciscus philelfus senatui & populo bononiensi sal.

Ngratus certe sin si tot a uobis & litteris & nuntiis inuitatus: ut pulcherrimis & amplissimis
i ppositis premiis apud uos annuū oratorie ac philosophiæ tradende munus. quâ apud alios
hac tempestate obire malim: ingratus sim in quâ ac sūm opere accusandus: si minus uobis in
amore respondero. Animaduerto enim non sine incredibili quadâ beniuolentia aduentum uos meū
tā mirifice cupere. non enim is sum: cuius in urbem uestram aduentu accessio ulla nobilissimo amplif-
simaq; oīum artium disciplinarūq; gymnasio isti uestro fieri queat. Sed quantum intelligere coniectu-
ra possum: meâ erga uos uestrâq; temp. pietatē: uel ex eo usq; tpe nobiscū repetitis quo iam anno un-
decimo & amplius primū bononiæ docui: Ac profecto nihil i hâc diē mihi bononia gratius: nihil iucū-
dius uisum est. Nec me recens hâc inuasit opinio: idètidem enim iudicauī. semp. Sed reip. istius uestræ
uehementiores procelle. turbulentiſsimiq; fluctus qui per id temporis continuo sunt secuti inuitum
me istinc retinentēq; eiecerunt. Verentur musæ naufragiū. quietē amant: oderunt tēpestatē ac frago-
rē oēm: Quâobrē cū pacata uos republica trāquillaq; ciuitatē uti intelligo: & uestre gratulor: & meâ
lætor foelicitati. Habeoq; immortalī deo sempiternas gratias quod meis de uobis optatis fortuna tandē
respōderit. que res facile me induxit: ut uestro desiderio satisfaciam. Propediē igitur ad uos ueniam ea
animi sententia ui futurus tam diu quam apud uos sim: quoad per Philippū mariā anglum cui sponsio-
ne fidei sum obstrictus. mihi licuerit. Vale ex sena idibus septēbribus. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelfus Antonio panhormite Poetæ sal.

O noniæ hoc semestri futurus sum: hoc est a kalendis Ianuariis ad kalendas quintiles: tam &
b si ante kal. Ianuarias sena decedere nō possum. Deceuerunt aut nobis bononienses i id tē-
poris ducatos quadringentos quinquaginta: qd' premiū ante hac nemini unq' nō Bononiæ mō
sed neq; in Italia cuiquâ datū est. id qd' tibi p nostra beniuolentia uoluptati fore certo scio: qppē qui
amicorū cōmoda & honores tua cōmoda honoreſq; esse ducas Postea uero ad cōstitutâ Kalēdagē qu-
tiliū diē bononiensibus relictiſ. cōcedâ mediolanū ad nostrū illū diuinum principē philippum mariā
anglum. Is enim me suis ornatissimis. & munificentissimis litteris ad se deuocauit. quare siquid me uis
factur' i te ē. Tu me optimo regi Alphonso cōmēdato. uale ex sena idibus septēbribus. M. cccc. xxxviii:

Franciscus philelfus raphaeli fischerario sal.

Vam in me singularem beniuolentiâ magnificō. quod aut hortaris: propediē ad uos eâ ue-
t niam. n. nō mediocriter ab omnibus expectatus. Hortaris tu quidem: ut aiunt: equū lidum i
campum. quare & si senenses decessioni meæ molesti sunt. faciam tamen intelligas: quantum
apud me pondus tuæ amicissimè habuerint. uale ex sena idibus septēbribus. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelfus lapo castelliunculo sal.

Non possum tuam diligentiam nō pbare & fidē pietatēq; erga me. Mones insidias caueam.
n esse. n. quosdam quos mei nominis splendor offendat: & iccirco mihi exitū machinari. ego
aut quaquâ non sum ignarus qd' uulgo dicitur apud grecos τ' δ' εἰ μ' ἄρ' ἢ ἐν ὄν' ἢ ἐξ ἰν' nihil ta-
men omitto: quod meæ salutis interesse putem. Nam prudentis cōsilio fieri posse cēleo: ut omnis uis
necessitatq; fatalis aut repellatur: aut diuertatur: aut leuius saltem offendat. Tibi autem gratias habeo
quod omni in re te mei studiosissimū prestes. uale ex sena pridie kal. Octobres. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelfus leonardo aretino salutem:

Vanquâ scio meos oīs familiares uel nulla mea cōmendatione tibi esse commendatissimos
q' non tamen omittā: quin abs te petam: atque contendam: ut si me ames: lapum nostrum per
doctum & perdisertum uix quibuscunq; rebus poteris ita tractes: ut intelligat meâ apud te
commendationem pulcherrimū ualuisse. uale ex sena pridie kal. Octobribus. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelfus Leonardo aretino sal.

Vicquid saxolus pratensis auditor noster uerbis tibi meis exposuerit: sic habeto: ac si coram
q ipse tecum loquerer: Nihil est enim dicturus tibi: quod ab me non dicendum acceperit: uale
ex sena kal. Octobribus. M. cccc. xxxviii.

Francisci philelphi Epistolarū liber Tertius.

Franciscus philelfus francisco sphortie imperatori sal.

maximi facio

Vod antea instituerat cōsiliū magnanime impator festinat hoc tpe necessitas. cū ab humanissimo socero tuo Philippo Maria diuino principe essem nup ornatissimis litteris ut ad te irē q̄ liberalissime inuitatus. & id me factuz ipse recepissem decreuerā equidē anteaq̄ mediolanū cōcederē. & te uisere: & patriā quō beniuolū in se alter altera gratū me eē experiret: & n. patriā oīa debeo: a qua genitō educatusq̄ sim. Tibi uero ob prāstātē animi tui probitatē inauditamq̄ magnitudinē iam pridā incredibili quadā beniuolentia obseruantiaq̄ afficior. Sed mea hęc animi sententia turbatur his rumoribus ac nuntiis: qui de tua in

Tholentinatis. meos ita obsidioneq̄ afferunt. Nunciantur enim uulgo te infesto agmineigentiq̄ reorum oīum & formidabili apparatu pcessisse in Tholentinatum agrū: Eoq̄ igni ferroq̄ uastato obsidere oppidū: atq̄ ipsius ciuibus non captiuitatem & seruitutem. modo sed omnem cōtumeliā cedēq̄ minitari. Quæ qdē ipse audiens sum eque miratus ac dolui. Qui enī fieri potest ut tanta & tā eximia uirtus tua quicq̄ audeat uel perpetrare: uel moliri: quod nō solū ab animo magno elatoq̄ abhorreat: uerum etiam in quū sit & tetrū. & imane. Nunqd ludibriū illis necēq̄ miniteris. qui & forti animo & inuictō patriā salutē dignitatēq̄ tueātur. At eos oīs q̄ pro patriā se deuouissent. in magnis uiris hñdos eē uniuersa canit antiquitas. An id facturus es quoniā tibi Tholentines aduersi sunt. tuosq̄ uehemētissimos conatus p̄tinatius remorant. At nō solū qd tibi cōmodū sit: sed qd illis cōueniat debes cōsiderare. Nam quoz fidē putes in te certam fore. si eos perfidos in se fuisse cognoris. Quod si apud barbaros etiā uirtutem interdū uenerabilem extitisse accipimus. quid tibi faciendū sit cogita: qui ad laudē: q̄ ad gloriā natus sis. Es ne oblitus longe magis arte atq̄ beneficētia: quam aut minis aut et ui & parari & cōseruari regnū: Quibus nā rebus Cyrus a Medis iperitū ad perlas trāstulit: Non est industria & animi Magnitudine: Quibus Alexander ad Gangemusq̄ penetrauit. Non ne prudentia ac benignitate: Quibus tandem. C. Iulius cæsar orbis terre principatum adeptus est: Non consilio & clemētia. Nā Romulus quādiu humanū se se & māsetū prāstitit: quasi numē in terris est habitus. Cumprimū iperiosus uoluit rebus uti: ab iis in illū sēuitū est: quibus carior esse iucūdiōr: debuerat. An ultio te delectat: quo aliquid. fortassis aduersus te: id qd tñ haud cōcesseri. Tholētinates conati fuerint. At ulcisci foeminaz: philosophi: nō magnanimi principis: nō Frācisci sphortiaz eē uolūt. Audi quæso sapiētē illū Macedoniæ regē philippū alexātri patrē: q̄ cū urbes græcie: quæ nō uolo i eū aīo esse uiderent atq̄ nouis rebus plerūq̄ studerēt: qdā cōsulerēt p̄sidis eē cōinēdas: respōdit: male pulchrū se longum tēpus. quā hez breue appellari: intelligebat enim rex prudentissimus ea esse tutissima præsidia: munitissimaq̄ arces: quæ hoīum beniuolētia charitateq̄ fundatae ac firmatae forent. Nam aduersus iustū idēq̄ cōmune oīum odiū nullæ uires eē: nulla ingenia satis possunt. Quare idē philippus eos. qui atheniensibus utēdum esse cōsulerent: insanire dicebat qui hominem: qui ad gloriā: omnia agendo patiendoz referret: gloriæ theatrum iuberent amittere. Nō enim quoniā se liberos atheniensēs: quā seruos mallent dignos rex prestantissimus censebat: in quos grauius animaduertēdum eēt merito is igitur optimoz iure a theophrasto traditur nō solum genere & dignitate regia: sed et cum fortuna tum moribus maior cæteris regibus ac moderatior extitisse. idem quoniā populorum ingenia moroz callent: admonebat nō absurde Alexandrum filium: ut & blande se se utendum macedonibz gratioseque præsaret: quo multitudinis sibi uirg cōpararet. Capiunt inquam animi populoz nō minis terroribus. nō ui. sed cum aliis nōnullis humanitatis officiis: tum blanditiis maxime: quibus cum minoz apte scipio ille posterior aphricanus olim uterē: repulsam habuit consulatus: itaq̄ si quid preter uolūtatem tuam princeps in clyte tolentines ausi fuerint: tuum esse dūco non modo non ulcisci: sed & ignorare potius. & eorum tibi animos mansuetudine: facilitate & beneficiis deuincere. Sin autem nihil fuerint apti: quid tibi faciendum rear: intelligis. Nunquid eos oblitus: quid romanis priuernatum legatus ille responderit: quom a quodam tristioris sententiæ auctore interrogāretur: quā pœnam meritos priuernatis censeret: eam nihil uertitus inquit: quam hii merentur: qui se libertatē dignos censerent: Rursusq̄ ubi consul mitius subdidisset. Quid si pœnam remittimus uobis qualem nos pacē uobiscum habituros speremus. Tunc idem legatus eadem animi uultusq̄ constantia si bonam: inquit deritis: & fidam & perpetuam: sin malam: haud diurnam. Quibus quidem ferocioribus dictis non modo non sunt ad iracundiam ultionemue incensi romanorum animi sed priuernatis potius omnis dignos iudicarunt: quibus ciuitas daretur. intelligebant sane uiri p̄magni & sapientes tantam esse uirtutis uim: tantam maiestatem: ut in hostibus quoque gratiam mereretur. Num metui tu fortasse quam diligi malis. Optime natura prouisum est: ut metum semper odium consequat. At diligi & amari nunquam possis: nisi & iustissimum te beneficentissimumq̄ prestiteris. iustus uero ac beneficus eē neque atqui aut aliis ultro nocuerit: aut modum rebus suis statuere. uel noluerit: uel neglexerit. Quare te Francisce sphortia p̄ magnitudinē animi tui preclarasque uirtutes: oro. atque obtestor: ut iram hanc istam omnem: si quam tandem id ipsos Tholentinos meos iram conceptam habes: mitti ges ac places. Et omnem denique perturbationem: quæ consilio prorsus omnique rationi aduersat: prosternas: atque abiicias. Nemo sit aliis imperare: qui sibi: ipse non potest. Nulla uictoria maior est: nulla illustrior: quam seipsum cum oporteat uincere. Violentum hercle nihil est diurnū p̄cipatus

q Vo in flatu positæ sint res meæ. nō ē difficile iudicatu. Vniuersa hæc ciuitas factionibus tu-
met Nec diu abesse pōt: quin pariat maximi quodpiam mali. Præterea nosti: quā mihi aduersi
sūt. Vbiq; gētiū malim eē quā florētia. Vale ex floren. iiii. idus decēbris. M. cccc. xxxii:

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

n Osti iā pridē: quanta mecū familiaritate atq; beniuolentia iunctus est Antonius Capanoren-
sis. Qui quāquā sua probitate & innocentia tibi deat eē carissimus: tñ ut mea et causa aliquid
cumuli accedat ad pristinam tuā in eum benignitatē: te etiam atq; etiam rogo. Vale ex florē.
iii. Kal. Ianu. M. cccc. xxxii.

Franciscus philelfus iohanni Aurispe sal.

m Ihi polluce meo uāhemēter ē opus. itaq; rogo te ut eū ad me ire quāprimū cures: nā illū tibi
tantisper usui dedi donec abs te repeterē. Quā fac ne scdo accedere ad te scribā. Vale ex flo-
rētia. iiii. Kal. ianuarias. M. cccc. xxxii.

Franciscus philelfus Ambrosio monacho sal.

l Iteræ mihi tuæ sp gratissime fuerūt. & in p̄sentiā: quā antea lōge gratiores: indicant enī dilu-
cide: ab qbus mihi cauēdū sit. Vēz utar equidē more meo: ut & nemini noceā & laceffitus in
iuria: me uirū eē meminerint. Vale ex ædibus n̄ris floren. xiii. kal. Febru. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Thome sarzanensi sal.

p Lacuerunt quæ scripsisti mihi uerbis reuerendissimi comisq; p̄ris Cardinalis. Nec aliud qd̄
hēo qd̄ respōdeā: quā maturato opus eē: Nā hic oia sunt turbulēta: & mihi nequaquā tuta. Cām ti-
bi iā pridē significauī. Cura igit̄: ne frustra mihi scripsisse iudicaris. Vale & me clementissimo
patri Cardinali & comēdatum: & earū reddito: ex florentia. xii. Kal. Aprilis. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Karolo Arretino sal.

s Vnt nonnulli: q me monuerit. ut mihi a te caueā. Moliri. n. te mihi: nescio quas ifidias: ut q eru-
ditione & p̄bitate nequeas facinore mihi noceas. Sū egdē id miratus qd̄ neq; deū metues nec
hominū famā: tāto sceleri te obnoxiiū sis facturus p̄serti cū nullā hēas iustā aduersus me cām n̄
enī mihi uitio dandū ē: si te doctior existimor magisq; disertus. sed ingenio ignauiaq; tuæ: qui si ita lit-
teris & bonaz artū disciplinæ operā dares: ut exercēdo sc̄nori & flagitio: eēs me fortasse multo supe-
rior. Nā qd̄ iactes iis anchoris te munitū ut nullos fluctus. nullos turbines p̄timeas uidi ego p̄æpe tā-
tū eē uetoz ipetū ut nullæ anchoræ: nullū robur nulla alia munima fatis sit: q̄ ualidissimas et naues tue
af quominus obruant fluctuū uorticibus: ac patiātur deniq; naufragiū. Itaq; prudentius feceris: si rōi
malueris: q̄ pturbationi parere: quaz altera excutit ex hoīum mētib; tenebras insaniz. deturbatio ue-
ro lucē sapiētiz: Tu de me Karole nihil habes. qd̄ iure queas ex postulare. Nā neq; publice: neq; priuati
nocui tibi unq; Quin ut scis nōnunq; es a me pulcherrime laudatus. uel. tū maxie cū a qbusdā grauib; i-
tegerime isq; uiris eēm cōmōe factus te mihi moliri ifidias. id. n. iccirco ab me factū ē. ut aliquāto te pu-
deret tui. atq; respiceres. Sed quātū possū augurari tāta ē uis morbi. quo inuidētia te excruciat. ut nullis
neq; hūanitatē. neq; admonitionis remediis ad sanitatē redeas. Me tñ nullæ tuæ mouebūt iuriæ quo-
minus pgā similis eē mei. Vale florentiz ex ædibus n̄ris idibus Aprilis. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Nicholao nicolo sal.

e Go te Nicholae nichole uel ex usq; cōstātinopoli ex Chrysolora socero meo sapiētissimo cla-
rissimoq; uiro quo eēs igenio. qbus moribus. ad. ōngue didiscerā. Cūq; postea i italia reuertif
sem eadē ac et plura tū ex Guarino ueronēsi. tū ex iohanne. Aurispa uiris prudētissimis & ap-
prime eruditis audierā. Nec destiti tñ ea p̄stare oia qbus te mihi sūma beniuolētia deuincerē. At nullis
meis nec officiis. nec meritis potui te aliū reddere q̄ eēs & iā factus: & ex d̄sturna cōsuetudine cōfir-
matus: q̄ppe q tibi magne laudi ducas si p̄stare id queas: ut uiri oēs docti & boni tua opa & idustria flo-
rētia extrudant. Itaq; & gloriaris & Chrysolora florētia eē a te expulsū: & Guarinū & aurispā ambos
turpiter eiçtos. reliquū eē Philelfū unū quē aut breui exulē facies: aut malē efficies. qd̄ ista sibi tua ue-
lit oīo nō itelligo. Nō. n. eiusmōi sūt nerui tui. ut mihi qd̄ possis icōmodare. Nā q; ad florētia attinet:
ego mea spōte iuidiz cedere iſtū: nō minis tuis q nullaz es uiriū: nulliusq; auctoritatis uir non metu
potētioris cuiuspiā cuius opibus audaciaq; ifanis. sed ut uiuā ipse mihi liber cū musis Vides tu fane: ni-
si p̄cēnitus mētis luminibus captus es. q̄ unus Philelfus uniuersæ ciuitati carus ē & piucūdus. Nihil ne-
q; priuati nec publicæ petif a me frustra. Si lapides ipsi loqui possent. oēs i meas laudes liguas soluerēt
Mihi gratificant oēs qcunq; optari obsequūtur oēs. iſeruiūt oēs Quis uir bonus & grauis cuiquā ad
uerfē bene p̄merito p̄mereriq; assiduisſime studentī. uelim mihi dicas: q̄ ē erratū aduersus te meum
Nō ne oibus in rebus tibi usq; morē gessi Quid hēs qd̄. mihi des crimini. Nū finis te uirū iā decrepitū
& rerū humanaz callentiſſimū seduci a uerſuta maleficaq; uulpecula Karolo arretino. Nō ne ai aduer-
tis aliq̄ de prauatū pditiſſimi hominis corruptūq; ingeniu: An pateris eū uti te ueluti iſtū quodā fu-
roris ſin. Respice: respice tandē: Cōsidera annos tuos: Quādiu nobiscū futurus es Quod si nullū puta-
res fore diuini iudicis uel p̄miū. uel ſuppliciū: hominū tñ de tua uita atq; morib; existimatio tibi uerē-
da eēt. Ergo qd̄ i me erit: ut nunquā præſtitū: ita tibi præſtabo nunq; nō mō inimicitiarū sed ne minie
qd̄ uel ſimilitatis: uel idignatiōis materiā. Vale florē. ex ædibus n̄ris. idibus Aprilibus. M. cccc. xxxiii.

Franciscus philelfus Thomæ Senecæ sal.

A. D. L. O. L. P. Z.

Hic aut cum & tranquille & honorifice uitam agerem neque de Florétina ulla mihi prorsus cura eēt p̄fer
humani cōmiserationē īgeniū: mense decimo ex quo Florétia decesserā nulla mea neque culpa neque cul
pae suspitione: statū potuit inimicorū coniuatio: ut ipse quoque iter p̄scriptos ciuis optimatis p̄scribere
rer. id quod ut accēpi. uniuersae ciuitati fuit molestissimū auditu. Quin ī p̄ximū idē annū misus ē senā: ut
me iterimeret: idē ille sicarius: qui ab eadē ornatus cōiuratione ī facie mihi uulnus infixerat. Hic philip
pus ē uocatus: patria natus calale fluminēsi. & patre thoma. & auo bruno: qui et ipsi ambo notissimi ha
biti sūt sicarii. Aberā p̄ id t̄pis ad petriolanas balneas. idēq̄ nō tā ulla mea uel necessitate. uel declinatio
nis quāe gratia: quā diuino quodā consilio. ut certe puto. Nā eo sū p̄fectus sola uiscendi causa. Solet. n. ple
rūq̄ oipotēs deus. quo de p̄seueratibz in malignitate facinorosisq̄ hoibus aliquādo suppliciu summat
certas qualdā easq̄ occultas parare uias ad uindicādū. Cū eiusmodi ergo t̄pe sicarius Philippus. Senā
uenisset. neque me usquā uideret. adiit praeciae in philosophia uiz ac medicū prudētissimū Petrū ioan
netū: qui ex patria Bononia pulcherrimis p̄mus accersitus medicinā docebat. ut nūc et docet in eius
urbis publico studio. Ex eo quaerit. & qua in uicinia ipse habitare: & ubi docere. & quot mecū ducere
comites: & quātū ualere gratia apud ciues. Ad quae ille. ut est uir callētissimus aequē atq̄ acerrimo strē
nuissimoz ingenio. inspecto hominis uultu & considerata uerborū temeritate. singulari ea respondit
quae mihi ului fore arbitrare. Eodēq̄ die litteris me de ea re oī cōmunefecit. quare senā ubi cōtinuo
reuertissem. ex illoq̄ liquidius rē oēm corā didicissem: mox adeo praefectū praesidiū: quē capitaneū uo
cāt. Honophriū tyfernatē cognomēto Virilē. hoīem subdolu & fallacē. Huic rē ipsā. ut habebā expo
no. & oīa sicarii signado. qualia & a petro ioāneto didicerā. & ipse quoque dū illū inter ambulādū obuiā
habeo. agnosco. Respondet cōtinuo ueterator ille. & fraudulentus. latro. Grates habeo sempiternas mi
pater obseruadissime philephe īmortali deo. qui mihi cām praestitit. quo tibi aliquo officio meo rem di
gnā gratificarer. Nā iā pridē cupiebā occasione offerri mihi morē gerendi tibi. Homine ac tutū cōpre
hendā. Cōprehensūq̄ torquebo ita ut uel cōcoctū cibū oēm ei erua e stomacho. Quē si cōsciū cuius
piā aduersus te perpetrādū facinoris offēdero. uita priuabo. Sin minus offēdero missū faciā. iquē
aberrasse me in se capiundo. nō enī illū eē quē quaerebā. Fateor equidē mi Aeneā uel ex his uerbis me
illo de homine suspicatū mōstri nescio quid. Ceterū quoniam satis mihi de sicario cōpertū uidebā: egi
homini gratias de optima erga me uoluntate. Capit sicarius eodē uesp̄i. Captus torquet. & mei iteri
mēdi cā se missū cōfiteatur. idēq̄ honophrius cōtinuo palā facit. Sed ab quo missus foret. reticēcit. nec
sicariū plectit. Sed differt aiaduersionē. modo aliā cām obtēdēs. modo aliā. at uerisimilē nullā. interea
t̄pis icrebescit nō solū apud me. sed apud nōnullos grauissimos ciuis tuos. Honophriū tyfernatē com
mutasse Philippū sicariū. cū praetura florétina. Nihil ē. n. apud florétinos usq̄ adeo secretū atq̄ arcanū
quod minus quā primū effluat. ita sūt oēs tāq̄ rimaz pleni. Quod rumoribus fuerat diuulgatū. ipsius rei tā
de euetus app̄bat. Nā paulo postea florétiaē p̄tor declaratus ē Honophrius tyfernas. Sed redeo ad si
cariū: Mulctauit hūc honophrius libris quingētis. Eratq̄ multo antea parata pecunia: quō ille carcere
liberatus remitteretur florétia. Et quod ridiculosius fuerat. in sentētia quā ipudētissimus latro aduer
sus sicariū tulerat: dicebat illū ad id facinoris perpetrādū fuisse corruptū grādi pecunia & magna re
muneratione. ab quo aut ab quibusue corruptus fuisset. subticuerat. Ceterū longe se sua de sceleratissi
mo sicario liberādo fefellit opinio. nā ego iniuriarū agens puocatione sū uisus ex tuarū patriarū institutis
ad praetorē. itaq̄ ea oīs cā ab honophrio latrone deuoluta ē ad iacobū Cōstatiū sicutū ex Messana qui
īnocētissimus & grauissimus ea tēpestare p̄torā gerebat Senae. Hic si potuisset causam ex integro co
gnoscere nō obscure patuisset. & qui fuisset auctor florentiaē uulnerandi mei. & a quo idē sicarius mi
tus Senā esset ad me interimēdū. Nā florentie quoque patuit de sicario: patuit de licitatore cōductore
q̄ sicarii. Is. n. fuit homo īpurissimus ac nequā Hieronymus brochardus imolensis. Sed qui fuerint fa
cinoris auctores: qui mercedē quā pepigissent: sicario dissoluerint: in obscuro sūt: cū tñ nouere plures
Laurētū medicē una cū Nicholao & Carolo frequētare p̄sepe solitū oīum scelez officinā in fames
aedis Hieronymi brochardi p̄ id t̄pis quo sicarius est cōductus. idēq̄ Laurē. medices hieronymum
coniectū ob id sceleris in uincula carcere liberauit & ab omni p̄na tutatus est in maxima et totius ci
uitatis offēnsione. quae tota eā iniuriā publicā suāq̄ ducebat. Sed uis magnitudoq̄ pecuniaē longe plus
potuit ac polluit: quā leges quā aequitas quā oē iuris p̄ncipū uel officiu uel sanctitas: uel deoz. Sed redeam
ad praetorē. is īqua iacobus cōstatius cū non posset ex institutis patriarū tuarū eā de integro agitare causā
quā p̄fectus cognorat. sed augere p̄nā dūtaxat quod potuit solū eā. Philippo sicario dextrā abscidit
publico iudicio. quae me florentiaē uulnerarat in facie: obtruncassetq̄ hominē quo necessaria reliquis eēt
exēplo immanitatis suae. nisi ego id factum iri prohibuissem: utpote qui maluissem uiuere illū uitā inu
tilē atq̄ dedecorosam quā p̄ expeditā mortē liberari animi cruciatu: ut. n. magni ē animi puas suasq̄ in
iurias obliuisci ita iusti & iapietis de publico humani generis hoste dignā aliquā capere ultionē. cū igit
neque pacate ut audis: nec itē cōmode agere senā. uiderēq̄ quātō cū uirū piculo inter gladios uenena
q̄ uersarer. nō enim defuere qui et domi ausi fuerunt me ueneno perdere. Bononiā eo cōsilio me re
cepti: ut paucos post mensis mediolanum petā futurus apud unicum nostrae tēpestatis solē Philippū ma
riā principem sane omnium: qui aut sunt. aut fuerunt aut futuri sunt munificentissimum & optimum
apud hunc enim nullae mihi inimicorū artes. nullae insidie oberunt. totus ero cū misis. totus cū amicis

totus mecum. Quod aut me hortaris. e. deserā ipse me. ne credam malignitati fortunæ. Hortaris tu q̄ dem & amice & recte. iā pridē aium meū nosti. Non is certe sum qui me nesciat uix esse. itaq̄ bono sis animo. per me licet. Nunquā me ignauie accusabis. nec itē insolentie. quin horatianū preceptū illud in uniuersa tuebor uita. Oē tulit punctum. q̄ miscuit utile dulci. Tu uero qd̄ ad te attinet. facito me de oi re tua statūq̄ certiorē. Vale ex Bononia quinto Kal. Aprilis. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Ioanni Tuscanel. sal.

d E me qd̄ flagitas scire. ad p̄ximas studii uacatiōes quas uocat. Mediolanū sum petiturus eo q̄ dē cōsilio. ut si q̄ mihi nobilissimus ille princeps spē s̄ris maximā pollicet. re ipsa iuenero apd̄ neminē mali. q̄ apud eū uita agere. Sin secus ostendero. ad uenetos me recipiā. Nā nihil incertius q̄ Bononiæ res secūda. Quāto. n. fortuna blādus ut aspirare. tāto magis aduersi uentorū status metuendi sunt. Vale ex Bononia idibus Aprilibus. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Alberto Zancario sal.

n Ont anū extitisse me sōni cōiectatorē. res ipsa liquido oñdit. ioannē marium filiū fugisse ab me nosti. Quo at quū nescire. ubi p̄ noctē. q̄ diē fugæ uigesima q̄nta subsecuta ē. eē m uideri uisus eū placetiā agere inter milites quospiā. post ridie eius diei in scēso æquo cū duobus famulis uersus placetiā iter capio. quo quum ad biduū puenio. incido nō lōge a porta urbis in Floriū quē dā Mediolanēse cognomēto Nouatinū. q̄ cū filius Marius una egtabat. Florius quum primū me uidisset equo descēdit & me honorifice salutato. dixit putare se nullā mihi fecisse inriā. qd̄ meū filiū eripuisset ex pditorū quorundā militū manibz eo sane cōsilio. ut eū ageret ad Antonellū arcimboldū. q̄ mihi ob clarissimū iure cōsultū Nicolā arcimboldū fratrem suū meiq̄ amantissimū uā hementer foret affectus. ob idq̄ nō secus filius meus ei charus futurus eēt atq̄ mihi p̄ri. Egi hōi gr̄as. ut par erat. filioq̄ recepto placetiā sum ingressus Paulo supra meridiē. ea mēte. ut reliquū eius diei. qm̄ fore ex itinere fatigatus. cōsumerē i cauponula quō diuiterā. Venit ad me uesperi salutatū petrus platea. q̄ ea i urbe pro iclyto Mediolanēsi dūce philippo Maria ciuitati p̄est. qui ubi multa mecum & familiariter & hūanē locutus ē. q̄siuit. q̄ hora uellē i postez diē Mediolanū petere. cui cū rōdissem nō eē me p̄ id t̄pis Mediolanū petiturus sed Bononiā potius repetiturus. & ad p̄ximas dein uacatiōes studii iturū Mediolanū. iſtitit ille multis rōnibz ne prius Bononiā reuerterer. q̄ iſſē ad philippū Mariā ducē & uiscēdi & salutādi gr̄a. ab quo certo futurū sciret. ut & libēter exciperet. & honorifice. Quare cū eius uerbis colligerē oportere me oīno ire ad p̄cipē. necessitatē in uoluntatē uerti. itaq̄ nudiustertius Mediolanum scda hora noctis igressus sum itinere facto p̄ agrū Ticinēsem. Hodie n̄ multo post meridiē ad uic p̄cipē. ab quo tanta cū hūanitate actā honorifice sum exceptus. ut me oblitū mei pene reddiderit. nō t̄n qd̄ ob eā rē iſolētiō factū sim q̄ ante hac cōsueueri. Quin potius cū tanta me honoratione idignū existimō. facit ut me cū ipse cogitē qd̄ nā facere me oporteat ut quadā hēt de me opionē ea se nō fallit oīno. Caterz & hac & alia pl̄a. atq̄ oīa. p̄pediē una cōmetabit. Vale ex Mediolano. vi. nonas maias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Aloysio Crotto sal.

g Vod diutius hic sū. eo serius ad uos redibo. itaq̄ rogo te. ut ab hūanissimo n̄ro principe mihi facultatē abeundi exores. Nā & hūc a me agit nihil & familia mea me abesse nō pōt Bononiæ nō agere icōmode. Vale Mediolani ex Gauponula ceruicæ idibus maiis. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Gerardo Leonardo Cardinali Comensi sal.

a D ortationē tuā p̄ modestissime libēter admitto. & si mihi habēda rō ē nō fidei minus. quā grauitatis. Quo fit. ut æque nolim iustitiæ accusari atq̄ leuitatis. Bononiēsi reip. sum obstrictus ānuo docēdi munere. cui me satisfacere oīo oportet si uolo is eē. q̄ debeo. itaq̄ rogo te at que obtestor. ut mihi tā tadē abeundi ueniā i petres. ne dū apud uos grauitatis laudē cupio hēat apd̄ bononiēsis & iustus. & leuis. Nō n. te fugit fundamētū iustitiæ fidem eē q̄ sublata. oē iustitiæ munus corruat. necesse ē. Vale Mediolani ex cauponula Cerui. xx. Kal. iunias. M. cccc. xxxviii.

Franciscus Philelfus Raphaeli fuscherario sal.

q Vod diutius distulerim meū ad uos reditū. nulli culpæ mihi ascribitote. Nam ego iā pridē hinc soluisse si liber eēt padū trāsitū. Sed cū id sine s̄ris ducalibz nemini liceat. atq̄ eas in hac diē exorare nequeri. scū ē ut serior fiat mea hic ābitio. qd̄ n. sit in cā. nō itelligo. Quot die mihi a p̄ncipe r̄ndet q̄ primū se mihi morē gestuz. Sed hmōi q̄ primū nōdū usq̄ apparuit. Qui apd̄ p̄cipē & auctoritatē ualēt & gr̄a. me monēt. ne sim iportunior. Nō. n. temere fieri. itaq̄ meip̄sum sum nescius. Nō delistā t̄n oīs obtūdere q̄ principi aſistūt. donec liberā ābitionē i petrato. interea uero comēdo tibi familiā meā. si qdē arbitraris me functurū egregie meo erga te officio. Vale ex Mediolano pridie Kalē iunias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Alberto zancario.

e Go mi Alberthe ad triduū hinc soluā & ppulchre qdē & p̄benigne ab hoc humanissimo principe. tū donatus. tū honoratus. L̄ras tuas oclusas meā dilectissime Chrosolorinæ continuo reddito. Vale ex Mediolano. v. idus iulias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Guarnerio Gastel. iurecōsul. ducaliq̄ fena. sal.

I Mediolani pridie nō ruri fuisses. cū istinc essem Bononiā rediturus pluribus tibi corā r̄ndissem. q̄ nunc paucis feci. Erant. n. tā fere accēsurus equū. Peteras. n. ab me tu quotupliciter eēt

tia putare accipi oportere: ad quod tibi cum eum responsurus. accessit a principe: omni meo sermone interpellato: ex oculis tanquam euaniuiti. Accipe igitur rem compendio: Essentia quam & ovisiani usiam graeci & latini eruditissimi substantia nominant tribus modis accipiendam existimo: nam & materia & forma: & quod ex utraque constat substantia dicimus. Hoc autem trium materia quam uel hyle graeci dicunt: est potentia quae a graecis uocatur δυναμις dynamis: forma uero quod est εἶδος idos graece nominatur est perfectio: quae ab Aristotele dicta est nouo nomine ἐντελεχία entelechia. Quod autem constat ex utroque uocamus hoc quiddam: & quod iam compositum est. Ego iam iter ingredior. Vale & me nunc in cyto principi assidue redde commendatissimum. ex placencia pridie idus iunias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Alberto zancario salutem.

St te sane prudenter factum: quod mihi ex itinere fatigato lac coagulatum miseris: Egebam. istiusmodi refrigerationis genere. itaque non minus te laudandum existimaui pinde atque egregium coagulandi artificem quendam: quae Aristeus fuerit a praecipuis arcadibus laudatus. is. n. cum in archadia late regnasset: quo sibi maiorem beniuolentia archadas deuinceret: permulta ut erat princeps non sonolentus & obtusus: sed acriter strenuus ingenio & excogitauit & adinuenit: quae ad comem hominum uel utilitatem uel uoluptatem accederet. Quare is omnium primus: cum aptum atque mellis tum et lactis usum ad coagula inuenit: & hominibus tradidit. quis mellis auctorem. Naso affirmet liberum patrem extitisse. Tu uero rus igitur non possis non amare. cuius consuetudine id te uideo assecutum ut ad urbanas lauticias rurales foecunditate adiugas. Nam cum lac solum ex omnibus cibis ad hominis naturam sit satis: tum idem coagulatum delectat et plurimum. Quod autem scire uis: quod egeri apud excellentissimum principem philippum Mariam: quum in praesentia ueneris omnia narrabo tibi. Vale ex Mediolano. xvi. Kal. iunias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Federico Cornelio sal.

Vem nuncium de tuo fausto foelicium coniugio nunc primum audiui: is me perfecto plurimum delectauit: nec. n. te latet: quod ego praesepere tecum sermonem multum habueri praesens. & quod frequenter et absens te scriptis meis tum blandius: tum seuerius ad coniugium sum hortatus. Quod certe faciebam nequaquam inductu praesens tui grauissimi & clarissimi uiri: ut tibi tu persuadere uidebaris: sed quoniam tibi bene esse cupere. Nam cum duo sunt ueluti genera lege constituta: alterum celibatus: alterum matrimonium quod horum neutrum admarit haud satis magna uelut laude. Fecisti igitur recte quod & paternam uoluntati more gesseris: & tuae florētissimae reipus consuleris: quippe quod filiis praecedis seminario reip. satisfacies. & ordinem illum senatorium reddes et ampliore caeteris quod tibi praecpta seruanda censeo: paucis accipe: Et omnium primum hoc unum tibi aio inuideat: uolo: caetera sacramenta esse humana lege moreque constituta: at matrimonium solum diuino ore & inuentum esse & imperatum. atque id quod non in aegypto per uulcanum. non in attica per Cecropa. non Romae per Romulum. sed in horto illo deliciarum ubi primis praecipitis deus omnipotens ut cresceret ac multiplicarent terraeque replerent. Quod autem: & deo auctore. & in paradiso. & in nostris primis praecipitis inuentum est sacramentum & tanquam lege sanctum quanta cumque integritate & inocentia nobis tuendum sit uides praesentem quod triplicia illa bona matrimonium praesens. fert. quod maxime expetunt in uita honorem: utilitatem. uoluptatem ut. n. in societate civili nihil est adulterio neque turpius neque praecipitiosius: ita coniugii sanctitate nihil honestius nihil utilius unum maiora emolumenta bonaque pueniat. Quot adulteris uiolenti uel patrimonia consupserunt uel patria perdidit uel perierunt ipsi. At in coniugii felicitate omnia sunt secura omnia fructifera. omnia plena iucunditatis. Qui amor uel diuturnior uel dulcior. quod quibus uxoribus coniuxerit. Quae amicitia uerior eum quae: quod quod mutua & corporum & animorum beniuolentia coniuges deuinxerit. Tu mihi ex omnium hominum aetate tria aut quattuor aut ad summum quoniam amicorum paria in medium referas quod amicitiae sibi nomen uendiderint: quibus extitisse graeci uolunt Theseum & Perithoum Orestem & Pyladem. Achile & Patroclum: Phythiam & Damona: & ultimos Epaminudam & Pelopidam. At horum nemo se amici causa interemit. quod. n. morte horribilius. At uir clarissimus. T. grachus tanta est amoris uel sanctitatis uel uehementiae coniugale munus persecutus: ut ultro ipse mori sustinuerit: quo uxor Cornelia supstes foret quod. n. meminero. quantum Placium: quod cum primum audisset uxoris obitum pectus suum transfixit gladio cumque domesticorum interuentu ne quod perpetrare eum aggressus. proficere potuisset paulo post quod uulnus fuerat alligatum: scissis fasciis soluit: & eo imitti dextra constitit: diuulso morte sibi conscium. Et. M. ite Placius ob Horestillae quoque uxoris obitum quod illum: sociorum classe sexaginta nauium in asia reducere ad Tarentum usque persecuta: morbo est opprimita iter eius osculanda ungeda quoque officium: tamen potuit iugalis amoris charitas ut districto gladio incubens uitam deseruerit. Nec minoris uires coniugalis amoris ondit in Porcia. M. Catonis uticensis filia: quod tibi primum accepit. M. Brutum uirum suum apud philippos uictum atque interemptum: ardetis carbonem hauriens: quoniam ferri praesens omnis subrepta eum: e medio se se ultro sustulit. Ut autem caeteras nobilissimas foeminas breuitatis gratia missas faciam. quod Lacaedemonias illas non maiorem est modum admire summissis laudibus praesens studeat quod exorato a custodibus in carcerem aditu ad uiros minias: extremo spiritu alloquendo quos Lacaedemonii nocturno morti destinarent: perinde atque segnem affectatis: commutatis cum illis uelut. ue latiusque capitibus per doloris simulationem: eos abire passae sunt se se ultro morti exponentes. quid Elissa dido Nonne ut extincto uiro fide pudicitiamque seruaret: in ardentissimum rogum se praecipit. Non arthemisia regina charum uiri Mausoli obitum tanta tulit acerbitate. ut non contenta illud edificasse monumentum Alicarnassi in perpetua illius memoriam. quod iter septem orbis terrae miracula nobilissimum numerat. ueque et ex eius caluaria factum poculo se uiri sepulchrum & haberi & esse uoluit: utpote quae illius corpus in puluere uersum paulatim totum ebiberit: & assiduis fletibus doloreque confecta per rabiem e uita discesserit. Sancta est profecto penesque incredibilis matrimonialis beniuolentiae charitas: quae quod caste impolluteque seruauerit digni habere

quae paria amicorum

di sūt: de q̄b nulla posteritas cōt̄iescat. Nā utilitas q̄ta pueniat ex cōiugio qd̄ attiet p̄dicare. Vt. n. ē pr̄u
dētis p̄familias augē quottidie s̄b̄statiā suā: q̄tū hōestas patit̄: ita diligetis atq̄ frugi m̄familias muno
ē eā dōi. & dirigere & tueri. Quod ubi sit: p̄rimoniū i dies magis atq̄ magis aplicat̄. Et ē sane m̄mo
niū uiri mulierisq̄ cōiūctio sc̄dm legē ob p̄creādos liberos. Nō. n. ad lasciuia illecebras titillat̄isq̄ uolu
ptates istitutū ē m̄rimoniū: sed ut ḡnratōi ḡnratio p̄paret̄: ob eā. s̄. rōnē m̄rimoniū noiātū qd̄ iccirco
regat̄: & liberos suscipiat. Nā hic subsistit hūani ḡnris p̄pagatio amabiliq̄ societas. Et cōiugii qd̄ ē bo
na triplicia eē uolūt̄: fidē plē sacramētū. Atq̄ fidei qd̄ ē: ne p̄ter copulā cōiugale aut cū altera cōcubaf̄
aut cū altero: sed ut atq̄ uir sua uxore cōtētus sit. atq̄ uxor uiro: qd̄ tū certe fiet: cū pari se charitate p̄se
quētur. Ad q̄ qd̄ ē re haud scio: an uxor lōge q̄ uir debeat eē p̄p̄rior. Nā si pudorē mulier pudicitiamq̄
amiserit: qd̄ reliq̄ heat in se boni: nō itelligo. Quā me delectat Terentia Aemilia Aphricani supioris
uxoris p̄cipua illa fides & egregia charitas: q̄ in uirū usa phibet̄. Hęc. n. nō mō a quo aīo ptulit uiri ad
ulteriū in ancillulā: dū eēt inuita: sed eā quoq̄ post illius obitū libertate donatā liberto suo in m̄rimoni
um dedit. Quāta uero aq̄nimitate splēdidissimū cōtinētia exēplū Liuia Tiberii atq̄ Drusi m̄ erga ui
rū Augustū fuerit & gr̄acae & latinā decātāt hystoria. Volubaf̄. n. Augustus p̄ oēm icōtinētia foe
ditatē. Quod si pari fidei sc̄itate se cōiuges adamarint. nullā huiusmōi labes m̄rimoniū polluat. In ple
uero aliud ē m̄ris aliq̄ p̄ris offm̄. Debet. n. liberos mater cū charitate suscipere: benigne alere: religiosēq̄
educare. Pater aut̄ illud meminisse duo eē hoīum ḡnra alteq̄ doctū & urbanū: alteq̄ idoctū & rusticū:
& hoc qd̄ pecudū eē similitū: illū uero nō diuinū munus: ut ita dixerit: q̄ humanū. Est igit̄ offm̄ boni
p̄ris filios ita istruere disciplinis: q̄ libero hoīe digna sūt: quo nō idoctū & rustici: sed & doctissime eni
diti elegatēsq̄ uideant̄. Velim in hac re mi. Federice Corneli ad te ip̄m oculos mētēq̄ cōuertat̄: teq̄ ac
ceteros aq̄lis tuos diligētius dispicias. cōsideresq̄ q̄tū iter te & illos iter sit. Nō ne quū aliqd̄ more tuo
loq̄ris & grauit̄ & discrete te oēs taciti admirant̄ ac se se ignauia iertiaq̄ accusant̄: q̄ nihil sciāt̄: q̄ qd̄
a se dici & qd̄ dici oporteat: ignorāt. Itaq̄ alii parēt̄ iculant̄: q̄ nullā gesserint curā sui: alii se ip̄sos accu
sant̄: q̄ t̄ps p̄ secordiā & desidiā labi passi fuerit: quo fit ut & honoreris ab aq̄libus tuis: & a maioribus
nati mirifice lauderis. Tuū igit̄ fuerit: cū primū a matre liberos accepis: eos erudire iis artibus: q̄bus &
sapiāt̄ recte: & bñ p̄politeq̄ loquat̄. Nō. n. te p̄terit q̄tā uim heat copia ornatusq̄ discēdi: si ab ingenio
phicisic̄ & cōposito & bñ morat̄. Quod aut̄ ad sacramētū attinet ea cōiugibus cura uel maxia est ad
hibēda: ne diuortii fiat: ne dimissus dimissa ue cā plis alteri coniugat̄ sanctū inq̄ & ipollutū m̄rimoniū
eē debet: qd̄ ut in oī uita mutua dilectiōe tueamur: illud ē p̄ceptū nobis assidue memoria repetēdū: nec
maritū habere potestatē sui corporis: nec itē uxore sui eē arbitrii: sed utrūq̄ alteri pari q̄dam charitate
obstringi ad p̄creandā plē cū neutri liceat continere se se ubi alter nolit. Quo qdem iure & hic uxora
tus & hęc maritata nō recte mō sed & latinā & elegatē d̄. Ita inq̄ cōiugatos eē oportet: ut sui similes
gignāt. Et id sane fit: nō solū hoīum istitutis: sed naturali etiā quadā lege: sic. n. & arbor arborē generat̄
& seges segetē: & aīal ex se animal. Itaq̄ oī est opa diligētiaq̄ studendū: ne quid in precedētia maritali
nō agat̄ modo: sed ne cogitet̄ qdem qd̄ ab eius decoro deniq̄ abhorreat: sed oīa & pudice gerantur &
pie. Idq̄ eo magis curandū est: q̄ in bene cōueniēti cōiugio sitū ueluti seminariū est quoddā florentissi
me & pacatissimā reipu. & eius qd̄ reipu: q̄ censet̄ optima. Scimus. n. tria eē ḡnra administrādē ciui
tatis: populi: optimatiū: regis sc̄dm triplicē societate reip̄ domesticā: heri & serui: p̄ris & filii: uiri & uxo
ris. Et hęc qd̄ societas regiā: q̄ p̄stat ceteris: reip̄sentat̄: p̄ris & filii eā q̄ d̄ optiatiū: nā populi p̄cipa
tus aequa habet atq̄ heri & serui. Et uester qdem reipu. status ita ex optimatibus constat: ut a regio di
ferat̄ nihil. Eū. n. dignitatis locū dux apud uos tenet: quē apud lacædemonios rex solebat. Sed hac de re
alias. Nec illud m̄hi uir̄ p̄tereūdum qd̄ apud lacædemonios Ligurgii legibus cōstitutū legimus. Is. n. cū
eos q̄ nubere noluisse spectaculo itereffe gymnics i ludis phibuisse: edidissetq̄ p̄tereā eā ignominia
ut honore illo atq̄ obseruatiā: q̄ a iunioribus p̄stabat̄ i cōcessu senioribus priuaret̄: lege tñ cavit: ne uir
una cū uxore i eodē cubaret̄ lecto. & id qd̄ quo plurimū diei cū aq̄libus una eēt: at noctis q̄sceret to
tas: cū sp̄sa uel ad p̄creādos liberos & clā cōgredere & cū pudore. Quod ea ē rōne ligurgus cōstitu
it quo & corporibus melius ualere: utpote q̄ nimio coitu lāguescūt atq̄ agrotāt: & amor cōiugalis as
sidue recētior redderet̄: & partus ipsi robustiores fierēt. at ipse tecū re hęc nō ita ad uiuum reseco. Sed
illud sane te admonitū uelim: nimium istiusmōi cū uxore cōgressum non solum esse perniciosum & ad
uires & ad bonā ualitudinē: ueq̄ etiā ad p̄creandos mares: nā quo est semē calidius eo est ad maris fili
os p̄creādos accōmodatius: q̄re usu fieri uidemus ut senes magis q̄ iuuenes gignāt mares. In cā uero id
eē puto q̄ senes rarius coeūt q̄ iuuenes: hic fit ut qd̄ natura in iuue ne potētius ē: id nimio Veneris usu
reddat̄ frigidus: & ob eā re ad maritū p̄creationē ibecilius. Sed hęc tu p̄ tua prudētia moderabere. Cæ
teq̄ tibi maiorē i modum gratulor: q̄ eā duxeris uxore: cui nihil desit ad cōiugii dignitatē. Duxisti enī
puellā tū pbā & pudicā tū etiā pulchrā ac nobilē & cū dote nō uulgari. Quo fit ut uix sciam uti magis
gratulandū censeā sp̄sā ne an tibi? Nā & ipse in tua rep. uirtuti p̄stātia cedis neminē: & bonitate for
mā nō mediocriter uiges. neq̄ deteriore Cornelius es ḡnre q̄ illa Cōtarena: nec minus q̄ illa opulēta.
Efficiat igit̄ Deus optimus maxius ut pp̄itiū sit uobis m̄rimoniū uestq̄ ac idē foecūditate liberorū: &
iucundū & foelix. Vale ex Ticino idibus Octobris. M. cccc. xxxix:

Franciscus philelfus Aloysio Crotto sal.

D sextū idus Octobres Ticinū huc pueni ex nro Catōe sacco eloquentissimo iurecōsulto accepisti. Itaq; p tuas lras certior fieri cupio qd facere me oporteat: nā ego hinc pedē nō mouebo: q̄ cōsiliū tuū audiero. Vale ex Ticino. xvii. kal. Nouemb.

Franciscus philelfus Saxolo pratensi sal.

Væ tibi ex Bononia ob subitā abitionē meā rñdere nō potui: nā cū ide soluerē reddita sūt mihi lra tua: nunc ex Ticino uerbis paucis rñdi tibi. Petis. n. qua ratione scurræ sit apud græcos βωμοδλοχοι bomolochi noiati: & itē q̄ apd nos sūt quos græco λεχινός olechinos uocat: & q̄ loca eēt: q̄ Athenis κύκλοι Cycli hoc ē circuli appellabant. Bolomochos pprie illos græci dicebāt: qui sub aras in sacrificiis sedere cōsueuerūt: ita noiatos ab arra q̄ βωμος uocat: & λοχέινιο chin: qd̄ isidiari significat: qm̄ ad aras isidiarent utpote q̄ cū assentatiōe efflagitarēt. Quāobrē & q̄ sacrificiis suscipiūt tibicines & uaciniū pfitētes bomolochi uocabāt. Ex huiusce at rei trāssatione bomolochi etiā dicti sūt. q̄ apti ac faciles atq; iudē humiles oīa lucri grā pferrēt iocādo cauilladoq;. Et ii qdē apd nos scurræ appellant hoīes iēpti atq; contēnendi: q̄lis est hoc tpe apud florentinos Nicolaus: Nicolaus & Poggius pabalio: q̄ ut sūptuosioribus cœnis itersint a nullo se se scurrilitatis genere cōtinent. Quin uerō a græcis Olechius ē appellatus crustis & spinis tectus: petriscq; assuetus: hūc nri remorā uocat: aq̄ti le aīal admodū breue. in quo tāta inest tñ naturæ uis ut nauī pnixius iter faciētē eius carinæ iherēs ad nixuq; retineat: ac remores: ob eāq; rē & a græcis Olechinū & a nostris remorā noiātū: hētūq; istius mōi aīal amatoris bñficis ifame: litescq; atq; iuditia dī remorari: grauidaq; fluxus sistit utero: ac partus ad puerpiū cōtinet: & id tñ in cibū addi phibetur: ut Plinius refert: huic spina ē parua & oua amara ad qnq; numero: at ora in medio corpore atq; in terrā uersa. Præterea Olechino pedes eē Aristoteles asseuerat: utpote cui pēnæ pedū istar locate sint: q̄q; alii sūt q̄ dicāt eos spinis uti pedibus & ita i grædi ut i orbē uoluant: itaq; detritis sæpe aculeis iueniri: nā qm̄ futuros maris æstus sæuiciāq; p̄sagiāt: hos correptis se lapillis opire ut eo pōdere stabinat mobilitas & ita spinas uolutatōe atterere: At mutianus muricē eē tradit purpura latiorē: cui rostrū neq; aspez eē neq; rotūdū neq; iangulos pdit: sed simplicē conchā eē autumat: q̄ uno latere se se colligat. Trebius uero niger. L. Luculli familiaris scribit hūc piscē hād eē pede lōgiore neq; digitis qnq; crassiorē: cuius ea sit uis: ut & nauis uētoz flatibus plenas sistat: & i sale si fuerit asseruatus: aux quoq; q̄ in altissimos decidit puteos: ubi ad motus sit extrahat. Huius ē Lucanus meminit lib. vi. suæ pharalix ingens. Nō puppi retinēs euro rudēte rudentes in mediis echinus aq;. huius meminit. Theophrastus lib. iiii. de huiusmōi aīalibus: ubi dicit echinoz tris eē spēs: ex quibus olechinos & magnitudine & crassitudine cæteros p̄stare & ē sane olechinus: quē meminimus: dyctio q̄ dri syllaba at echinus dyctio trisyllaba: ē suauis esu & paulo minor olechino. cuius ēt luue. meminit inqens. Ostrea callebat primo dephēdere morlu. Et semel aspectu dicebat litus echini p̄terea echino apd græcos significat terrestre id aīal: cui ē apd nros hæricio nomē: qd̄ ipm̄ ab hæredo deductū est: & æq; spinis hirsutus ē atq; maritimus echinus. At circuli quos q̄ris ad postremū: loca erāt Athenis: ut Dinarchus cōtra Calleschrū oñdit ubi aliq̄ ueniebāt. Id nomē tractū ē a circulari circūsfistētia uedendoz: q̄re Menāder i ephēlio ait. Itaq; ego mihi uideor p̄ deos imortalis in circularis uidere me ipm̄ idutū currere circū. ac uenire. Hēs a me paucis q̄ petieras. Vale. & Leonardū nrm̄ aretinū eruditissimū & eloquentissimū uix noīe meo saluere iube. ex Ticino Kal. Nouēbris. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus loāni ferufino iurecōsulto & ducali iustitiæ cōsiliario sal.

Isi te & amē & plurimi faciā: sim apprimē i gratus: utpote q̄ dilucide p̄spiciā: mea tibi oīa curæ eē: Cōsiliū aut̄ iclyti nri principis nō admitto solū: sed etiā laudo: ut par ē: p̄boq; uehāmētē. Itaq; tātisq; hic manebō: donec p̄ eius lras itellēxero: ad qd̄ sim tps ad uos iturus. Nā hitam eē diligētē rōnē rei meæ pecuniariæ ut mihi plurimū cōducit: ita uoluptabilis plurimū affert: uel ea rōne q̄ ne cogitare me qdē p̄iceps nō sapiēs minus: q̄ munificus & benignus: ita de me cōsulit: ut nō sim in exigēda pecunia ufurus aliēis suffragiis: sed cōstitutis tēporibus ex certo loco mihi satisfactū eat. Quare ut ei meis uerbis grās hēas imortalis, te maiorē in modū rogo. Vale ex Ticino. iiii. idus Nouemb. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus loanni Antonio Brixiano sal:

Espi mihi reddita sūt lra tua. Itaq; cras ad uos ibo: nā p̄ id tps hīc soluere nō licuit cū mihi in hanc diē nullus sit equus. Itaq; ignosce breui meæ huic moræ. Vale. ex Ticino. v. kal. decēb. M. cccc. xxxix.

Franciscus phi. Catoni Sacco iurecōsulto sal.

Ortare Chrisolorinā meā mire q̄ hic diutiusq; arbitrabar expecto: nā ita est opus facto: quo nobilissimo huic p̄icipi morē gerā: & id qdē i rebus nō paruis aut cōtēnēdis: sed & maximis & p̄claris. Itaq; ut nouo aīo sit: domūq; bngerat: eā p̄ tua prudētia etiā atq; etiā diligētissime ad hortare. Vale cū pudicissima uxore tua. Ex mediol. pridie nonas Dec. M. cccc. xxxix.

Franciscus phi. Honofrio Strotæ sal.

Vod fortassis apud uos nodū icrebuerit: ego apud hunc p̄stātissimū principē. Philippū mariā ex illis ethruscis turbulētissimisq; fluctibus tāq; i tranquillū atq; secuz reliq; uitæ portū me recepi ubi oīa mihi affatī sūt oblata: q̄ nō solū ad emolumēta: sed ad dignitatē attinet: ut mihi liceret tecū oīa libere cōmētari: q̄ & ipse uellē: & tua nosse iter esset. Sed tempoz ē habēda atq; hoīum r̄.

Nec. n. me latet: ubi loquor es: & q̄ tibi cauēdū sit itaq; ferā a quo aīo desiderū meū. Cæterz illud unum nō reticebo p̄cipē hūc meū & p̄ri tuo clarissimo uiro & tibi & uobis oībo optare oīa p̄ uolūtate uīa: atq; nihil magis cupe q̄ in oībus rebus uobis p̄egregie p̄desse Tu si qd est: qd a me uelis. fac ut scīa: & factum puta. Vale ex Mediolano nonis decēbribus. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Ioanni Antonio brixiano sal.

Enūciabis p̄cipi n̄ro: q̄ mihi mādaret: nō minore diligētia q̄ fide me p̄secutū eē: sp̄oq; futuz ut ad paucos dies certi aliqd afferat. Id cū erit cōtinuo ad uos ibo. Interea t̄pis nullū offm̄ p̄termittā. Vale ex Ticino. v. idus decēbres. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ sal.

V sp̄ aliqd petis. In seruis aut̄ raro. Quid hoīs sis. ignoro. Petis ad me dionā prusiēsem: quē eq; dē dabo ad te p̄pediē ea lege: ut eū aliqñ patiaris ad hos redire: l̄bit. n. codex ille ad te mutuo: n̄ dono. Quāobrē facito: ut ex cōmodo tuo nihil mihi tandē incōmodes. Tuscanellā n̄m opto bene ualere. Vale ex Ticino idibus Decēbribus. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Petro Ioaneto philosopho ac medico sal.

Ogo te maiore īmodū: ut meū Virgīlii codicē ac itē cōmētatorē Seruīi cures q̄ primū bononiā p̄ferri: & Alberto zacario cōi amico noīe meo reddi. Id qd̄ i hāc diē n̄ fecisse te nō possū nō mirari. Nec. n. debes oblitus eē: & qd̄ mihi cū istinc abire: corā recepis: & qd̄ postea ad te scripseri. Fuerit igit̄ officii tui: ne diutius l̄ris meis solliciteris: idq; ut facias abste nō peto solū: sed et̄ cōtēdo. Vale. ex Ticino. xv. Kal. Ianua. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Alberto zacario sal.

It̄teras meas ad Petrū Ioannetū illustre philosophū ac medicū ut ei reddēdas Senæ diligēter curas et̄ atq; et̄ a te peto. Facitoq; ut p̄ tuas quoq; l̄ras itelligat desiderari offm̄ suū i restituedis mihi h̄ic codicibus meis & Virgīlii & Seruīi. Tu rē oēm tenes uīz: qd̄ peto: eo scribo accuratius & grauius: q̄ uereor eius liberos eē in cā quominus mei codices ad me ierit: Nā ille & uir bonus ē & amicus. Mea h̄ic oīa & secūda sūt & læta. Nā & huic nobilissimo p̄ncipi sum charissimus: & cæteris oībus: q̄ auctoritate & dignitate ualēt: admodū iucūdu. Vale. ex Ticino. xv. Kal. Ianuarias.

Franciscus philelfus Catoni Sacco iurecō. sal.

Nstituerā hodie redire ad uos: sed iussu p̄cipis añ diē tertiū h̄ic mouere pedē n̄ licet. Itaq; monēbis uxorē Crysolorinā: n̄ qd̄ m̄it̄ turbet̄ ue: q̄ minus ad diē cōstitutū istuc reuerti. Principi. n. patēdum est. Vale ex Mediolano pridie Kal. Ianuarias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Petro Michaeli eqti aurato ac iurecō. sal.

Vm idoneus eēt oblatū nūciū: cui meas ad te l̄ras darē uisus es amonēdus: id qd̄ fortassis haud ignorās: te ap̄ hūc hūanissimū principē n̄m ualere auctoritate plurimū. Itaq; tibi opa dāda ē. ut bñ p̄merearis. Quod si feceris p̄ magnū es fructū cōsecuturus. Reliq; tū corā ex hoc isto nūcio cognosces: nō. n. oīa comitēda sūt l̄ris. Vale ex mediolano pridie Kal. Ianuarias. M. cccc. xxxix.

Franciscus philelfus Catoni Sacco iurecō. sal.

Esterno uesperī cū uniuersi aulici p̄ magna q; nobilitas eēt in arce principis Cæsarei huius n̄ri in cænaculo: cui ē uiridi cognomētū: cælebrata ē annua illa. pōpa cōmēdan̄ d̄i trunci uulcano: principe ipso nō p̄sente mō: sed solēne etiā festum in primis agitante ornateq; hoc aut̄ mane qui primus ē Ianuarii dies cū primū illuxisset: oēs in eadē arcē & in idē cænaculū cōuenimus: & idē per pauci quoq; ipse numero sum ascriptus: in cænaculū sumus accessi: qd̄ nobiliū appellat̄. h̄ic tādū expectauimus: donec p̄adisset princeps: p̄adet. n. sp̄ in aurora: aut etiā aliquāto prius iterdū: nā qui paucissimi est somni ante lucanū t̄ps nunq; eū offendit̄ in lecto. Amotta uero mēsa: cōtinuo donata ē uniuersa nobilitas aulicq; oēs quotquot in utroq; cænaculo opperiunt̄ uariis muneribus p̄ dignitate cuiusq; & grā apud principē. Dona sūt oīa annuli aurei cū gēmis aut pyropis: aut adamātibz. Ego pulcherrimo annulo cū adamāte i pyramidē surgēti donatus sum & eo qd̄ nō mediocris p̄ccij. Hūc qui p̄cio sior sit & melior in aureis metallis iueniri uolūt: esseq; primū oīum reptū in his metallis q̄ in æthiopia sunt̄ iter. Mercurii delubrū: quē grāci. ē p̄ r̄ h̄i hermen uocat̄: & Meroen īsulā: qui maior non sit cucumeris semine hēre q; tāta in se uim ut iuxta magnetē positus ferrū ab eo extrahi nō patiat̄: aut abstrahit̄ se se rapiat. ac tāq; auferat. Sūt p̄trea adamātes aliis i locis repti ut in India q̄ æq; sit magnus ac nucleus auelanæ: cui similis ē: qui nascit̄ in Arabia: sed aliquāto minor. Reperit̄ etiā adamas in Macedonia in Philippico aruo olī iuentus: q̄ cucumeris semini ē par magnitudine ut alter ex antedictis adeo p̄tius ē: ut milii magnitudinē nō excedat: a quo etiā nomē accepit: q̄ppe q̄ cæros sit appellatus. Hētur et̄ i Cypro. q̄ calore æreū rēp̄sentat. i medicamie plurimū ualet. Est et̄ adamas cognomine siderites. qd̄ ferrei sit splēdoris: cæteris adamātū generibus pōderosior: sed dissimili natura: ut pote q̄ & frāgal̄ istū bus. & adamāte alio p̄foret̄: eo q̄ Cyprius est. Et cū p̄ciosior adamas & igni sit & ferro idomitus: adeo ut adamas appelles: cedit tñ hircino sanguini: hoc. n. si recēs calidusq; fuerit maceratus: & ictibus tādē tedit & icudibus. Voluntq; in adamante tantā inesse uim: ut & uenenis uim auferat & liphatiōes metulq; uanos abigat atq; expellat̄ ex hoīum mētibz. Sed hęc de adamāte fortasse pluribus: q̄ oportuit. Cætera cū uenero iter nos comētabimur: nā ego mihi uideor fortunatissimus: q̄ huic diuino principi sentia me charissimū: plura. n. sunt q̄ nō recte l̄ris committantur. Gras ad uos redibo. Vale. ex Medio-

hmoī numeri. peto abs te ut me facias certiorē de rebus oriētalibus maximeq; de turcis. si qd habes
Vale ex Mediolano. iiii. nonas iulias. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus ioanni Cornelio sal.

Lacuisse tibi meos de exilio libros plurimū laetor. Nā pbari abs te scripta mea tāto & tāta gra-
uitate & sapiētia uirū nō possū mihi nō magnae laudi ducere. Adhortatio tua qua mecū ueris
ad absoluedū id operis eiusmōi eē tibi psuade. q̄ mihi plurimū addat amoris ad mei animi isti-
tutū. Eo enim maiore cū studio nauabo: q̄ mea sponte sū aggressus quo uideo me tibi rem facturū gra-
tissimā. Quare ni aliqd̄ festū numē mihi impedimēto fuerit. breui p̄ciam: quod accēpi. Vale ex Me-
diolano pridie nonas iulias. M. cccc. xl.

Franciscus Pphilelfus Andreocio Petrucio sal.

Q̄d absētis mei p̄petua recordatiōe imaginē p̄feras: sicut enim scribis: nō possū eqdē n̄ la-
tari. Afferis. n. argumētū minime obicūū egregie cuiusdā beniuolētia i me tuae. At ego quo-
itē aio inte sū debes ex te ipso n̄cturā facere. et fieri sano nullo pacto natura pōt ut n̄ aq̄ ame-
tur. q̄ uero amat. itaq; tu debes indubitato psuadere te mihi eē charissimū: idq; cū ob hanc istā cām qd̄
me amas tum ēt q̄ ea uirtute uiges: ut dignus sis. qui ameris ab oībus. Desiderare at̄ te p̄sentia mea hoc
sane in te ē. Nā si Mediolanum uisere inuitueris q̄ eius res tecū istic agere aliq̄n facturū affirmabas: &
p̄sens p̄sentē uidebis Philelfum tuū & multa cognosces: quae absens attingere nunquā possis. itaq; tuū
erit: ut cū primū tibi facultas dabit̄. huc uenias. Quod si feceris magnā mihi crede: uoluptatē conleque-
re. Vale ex Mediolano nonis iulias. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus ioanni aumipa sal. x

Otus es in librorū mercatura: sed in lectura malē. Quod si faceres: iōge melius & tibi & musis
cōsultū eēt. Quid. n. p̄dest libros quottidie nūc emere nūc uēdere: lege uero nunq̄. Ego quos
uēdā: habeo libros nullos. Emere potius si pecuniis abundare: Quinetia i hac pecuniarū difficul-
tate. si qd̄ opus ostēderis: q̄ p̄ccio dignū cēseā: enitar emere: et si seruire me oporteret. Declarabis igi-
tur p̄f̄as: q̄ libri tibi & quales sunt uax n̄als. Quod si feceris. intelliges me nulla p̄miis inopia Sum eni
apud eū principē. apud quē egere pōt nemo. Vale ex Mediolano. viii. idus iulias. M. cccc. xl.

Franci. Phil. ioanni Tuscanelae sal.

Quintiliani declamatiōibus quid ipse sentia: paucis accipe. Equidē Quintiliani inuētiōnem
uehemēter p̄bo. Est ea. n. & acuta & prudēs. Sed oratiōis eius stilū mihi sane nō placet: sapit. n.
hispanitatē: nescio quā hoc ē barbariā plane quādā. Nullā hēt elegātia: nullū nitore: nullā iuui-
tatē. & q̄ nō p̄cipue mō sed necessaria sunt in oratore neq; mouet dicēdo Quinti neq; satis docet nec
delectat. Sed uidet̄ somnolētus q̄sp̄ia & incōpositus. Tenet Quinti. q̄tū ex eius scriptis aiaduētere pos-
sumus nōnulla cōmoda p̄cepta ac is rhetorica. multa cōmēniat: multa colligit. Sed ita sui dissimilis
ē ut quae alios docet: ipse ignorare uideat. Veg. cōcedamus illi doctrinā si ita libet oīo mouendi tamē
delectādū: uim nullā hēt. Quae qdē duo q̄ oratori subtraxerit nō oratorē illū: sed aratorē demonstra-
bit. Vale. ex Mediolano. vi. idus iulias. M. cccc. xl.

Francisci. Philelfi. epistolae liber Quartus.

Franciscus Philelfus Rainaldo Albizio equi aurato sal.

Q̄d nihil tibi a ceteris optimatib; florētinis neq; optatus poterat i hac t̄pore calāta
te neq; melius cōungere Rainalde Albizi mitti hic hūanissimus princeps me Philip-
maria uobis auxilio i ethruriā ad recuperadā Patriā iclitū & iunctū iperatorsē Nicola-
um perusinū cognomēto picininū cū exercitu firmissimo ac rebo oība ornatissimo.
Id at̄ mea potissimū opa atq; diligētia effectū eē nō latet. Nūc uero tui ē officii id curar̄
ut nihil temere factū possit a quocūq; existimari. Hoc autē una re facillime cōseque-
ris si studueris. ut q̄ tecū futuri sunt. Nā de te uno ex aio ingēti & moderato: nihil uerēdū. suspicor. ni-
hil agant aut supbe: aut iracūda: quin potius ab oī iuria ab oī maleficio se cōtineat. Et q̄ scio te prudē-
ter oīa curatū: quid t̄n ipse sentia. exponā paucis. Quoniam p̄cipuus corporis uigor positus ē in capite
ab ipso primū capite inuitū ē sumendū. Hoc. n. p̄cūso: penitus mēbrox quae reliqua sunt nullus ē futu-
rus labor. Nā excisa radice continuo corrui tota arbor. Suspicor. n. aliquos fore q̄ priuare rei potū q̄
publicae rationē hntes uelint ali ab alio uel oppido uel municipio rē aggredi: a q̄bus ego. uehementer
dissentio. Recupata. n. florētia. oīa q̄ reip. florētinae parēt: sine ulla ni sine ullo oīo labore q̄ primū redi-
būt ad sanitatē. Quod si secus inuitū fiat. p̄ multa interea t̄pis possint accidere: q̄ rē uestrā oem cōsiliaq;
p̄turbēt. Itaq; oīum primū p̄pe ipsa urbis moenia ducēdas copias arbitror: quo & amici atq; bōi cūes
aium resumat: & inimici ac p̄ditissimi hostes p̄ria inopinato metu p̄culsi audaciā oem cōsiliūq; amit-
tāt. Quod si feceritis: p̄ magna undiq; auxilia cōtūo ad uos cōflēt. Quis. n. abiguat & Bononiēses & lu-
cēses ex hac p̄te ex altera uero tū Senēses. tū ēt perusinōs uobis auxilio fore. His. n. oībo factio Cosmia
na maximo ē odio. Vos at̄ eū uirtute grāq; uīra: tū auctoritate & grā hūia p̄stātissimi principis icredibi-
libeniuolētia p̄sequūtur. Nulla secordia utēdū ē nulla negligētia. Eo. n. ē utēdū ut hoc t̄pe de iūma rē
decertādū sit. Oīa sūt scda uobis & inimicis aduersa nisi uobis uos defueritis actū ē de oībo illis ipis pa-
triae paricidis. Sēute q̄so. uobiscū oēs Tolla: & medio oīs aiōx offēsiō si q̄ in ullis exulib; iter sese priua-
tū ē reliq; cōmūnis uobis oībus Cosmus est hostis: & idem patriae non secus ac uobis infestus & inimi-
cus. Si hūc e medio iustuleritis & uos met ipsos & uniuersā patriam iugo teterrimo liberabitis. Vale. ex

Iano kal. Ianuarias anno a natali Christiano. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Bornio Salæ iurecō. sal.

Esideriū de me tuū me nō iniuria plurimū delectat. Est. n. plenū amoris p̄cipui erga me tui. sed uelificias mutuū eē amorē n̄ in planēq; singularē. Nō. n. magis me desipas: q̄ desideraris a Philelpho. Dii malefaciāt factiōibus ūis: q̄bus diuina oīa humanaq; cōfundūtur. Jam itē ad uos uī eo sane cōsilio: ut a uobis nūq; decederē. Sed nescio q̄ uel oīum puicacia: uel fatali astro sit sc̄m. ut bis sciderim ī atrocissimas uestræ reipu. pcellas atq; tēpestates. Musis iter arma nusq; bñ cōsultū ē: sed Bononiæ lōge piculosius. Itaq; hñda nobis fuit rō dignitatis & q̄etis. Ego iussu principis mei adhuc ago Papiæ: ad paucos dies Mediolanū petiturus cū uniuersa familia. Vbi oīa mihi parata sūt & ad commo dū & ad dignitatē. Vale ex Ticinio. iiii. idus Ianuarias. M. cccc. xl.

Franciscus phi. Petro Thomasio philosopho ac medico sal.

Am mihi itegrū nō ē ut tuo utar cōsilio. Sū. n. huic excellētissimo p̄cipi obstrictus n̄ solū fidei scitate: q̄ p̄terire nō licet: sed maxis ēt bñficiis q̄bus si abuterer: possē iure igratitudini obnoxius fieri. At emori malī q̄ ulla uel minima iūria nota īfamix. Itaq; rogo te p̄ idissolubile amicitix nōstræ uinculū: ut me dignitatis meæ rōnē hēre patiāre. Nā quo pacto me amicitia tua dignū iudicares si forē iniustus. Quod si iustitiæ fundamētū ē fides: patere æquo aīo: q̄ p̄missa atq; cōucta in uiolate sim seruaturus. Mors ipsa dūtaxat nos ab hoc principe abstrahet. Et meū ī te amore nulla neq; fortuna nec tēpore mutabilitas labefactauit. Vale ex Ticinio pridie kal. februiarias. M. cccc. xl.

Frāci. phi. Aloysio Crotto ducali secretario senatoriq; sal.

Pportunæ mihi redditæ sūt exoptatissimæ l̄ræ tuæ. Nā hic diutius eē n̄ poterā n̄ moleste ferre. Nō. n. te latet quo faeri cōsilio ex urbe Sena primū: deide ex Bononia a nobilissimo p̄cipi pe accersitus. Veniā autē cū uniuersa familia oīq; supplectili Mediolanū intra q̄tridui. Misī. n. istuc: q̄ ædis mihi cōduceret. Vale ex Ticinio. iiii. idus februiarias. M. cccc. xl.

Franci. phi. Alberto Zancario sal.

T scias: quē ī locū missurus posthac sis tuas l̄ras. ego nudiustertius cōcessi Mediolanū cū uniuersa familia rebusq; meis oibus. Estq; aduētus meus cū ab hoc p̄stātissimo p̄cipi: tū ab uniuersa repu. exceptus p̄uicēde adeo: ut unus philelfus oibus sit in honōr. Mirabile dictū ē: q̄ sū honoratus ab oibus. Bñ cōcepta secūdet deus. Quod si fiet: nemo me uno neq; fortunatior: neq; beatior. Vale ex Mediolāo idibus februiariis. M. cccc. xl.

Franci. phi. Saxolo pratēsi sal.

Cribis mirari te: qd̄ stoicis philosophis in mētē uenerit: ut cū ī his q̄ corpi sūt fortunæq; tributa se lectionē posuerit: minus ea neq; bona uoluerit: neq; mala appellari: sed altera cōmoda. altera incōmoda: & ut ipsi appellāt. αδιαφορᾶ. adiaphora: hoc ē differētia: qd̄ & bñ uti illis qs possit & male. Possē hac de re tibi rōnes nōnullas ondere: q̄s tū ob t̄pis angustias: tñ ob occupatiōes meas in p̄sentia missas facio. Sed eā tu unā minime negaueris. Quod sua natura bonū ē: eo meliorē hoīem reddit: quo magis crescit ī cumulū: id qd̄ de oī uirtute tā actiua q̄ cōplectiua licet ītelligi. At cōmoda tā corpi q̄ fortunæ tāto reddūt hoīes ad maleficiū p̄optioris: q̄to fuerit āpliora. Alios opes īgētes superbos reddūt alios incōtinētis. Itaq; regni magnitudo in tyrānida cōtumeliāq; excedit. Idē de corpis uiribus atq; pulchritudine. Idē de his oibus dici pōt quæ uel fortunæ: uel corpori tributa dicūt splendida. Veli mihi aliquē ex his uig; bonū ostēdas hoc t̄pe: q̄ uel forme p̄stātia cæteros añcellūt: uel diuitiis sūt & potētia aliis ciuibus supiores. Pudet me dicere qd̄ uerissimū eē in oibus fere añaduerti. Et dicā tñ. Nō mō uir opibus abūdās nō ē bonus: sed & supbus & cōtumeliosus. Pulchri oēs laici sūt & muliebres. Vale ex Mediolano Kal. apri. M. cccc. xl.

Franci. phi. Antonio Panhormitæ sal.

Am ditior factus es: id qd̄ ea cōiectura assequor: qd̄ te supbiæ obnoxii facias. Nā dū nihil rōdes hon̄ in amicitissimo tot a me l̄ris inuitatus: qd̄ aliud eē reār in causa: quā superbiam. At ne illud te latet uelim: in quo plus est fortunæ: in eo minus esse uirtutis. Quare tibi cauēdum est: ne dū pecuniis diligētius iugiles: negligentiorē te p̄stes circa ingenii p̄bitatēq; p̄stantiam. Vale ex Mediolano pridie idus maias. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Leonardo Iustiniano sal.

Dhortationē tuā & si bonā ī p̄te accipio: eiuismōi tñ ē: ut ea t̄pe utēdū nō sit. Nō es. n. nescius decere prudētē uig; t̄pis hēre rōnē. Itaq; rogo te: ne qd̄ posthac eiuismōi ad me scribas qd̄ iure q̄at rephēdi. Præterea cū in oibus in rebus tū in p̄missis seruāda ē cōstātia. Quid. n. leui hoīe magis cōtēnendū? Ingeniū tibi meū īap̄ridē cōgnitū eē oportet: q̄ppe q̄ & itus me noris nō. minus: q̄ ī cute. seruata fide: nihil ē: qd̄ tua cā facturus nō simi. Vale ex Mediolano kal. maiis. M. cccc. xl.

Franci. phi. Petro Thomasio philosopho ac medico sal.

Vod afficiaris maxio desiderio uiscēdi mei: hēo sane exploratissimū uel ex ea cōiectura: q̄ de me ip̄o facio. Qui. n. nō desiderē te & uiscere: & cōplecti: & exosculari. q̄ cū uetere eaq; summa beniuolētia sū cōiunctus. Accidit p̄terea uirtū tua & doctria & eloquētia & merita circo utroq; colāta: in q̄bus plane fit: ut n̄ra utriq; memoria nullo nec locor; nec tēpore īteruallo extigui q̄at. Cæterū q̄nqd̄ qd̄ uelimus fieri neq;: id uelimus qd̄ q̄at necesse ē. V tendū igit nobis ē mutuo scribēdi offō: ut qd̄ l̄igua n̄ p̄t: aurūdis p̄stet uicissitudo. Id & facillimū ē utriq; n̄m & iucūdiū primis & quo inuū delect

Mediolão. v. idus iulias.

Franciscus philelfus. S.P.D. Senatui & populo Florentino.

T si uereor uiri florētini aliquos fore: q̄ turbatiōe quēpiā potius i potentiaq̄ animi: q̄ ulla rōe ducti. cū primū Philelfi nomē manūq̄ inspexerint: hāc litteras legēdas disuadeat: malintq̄ suā ipsoꝝ cupiditati. q̄ florētinae reip. uel geti. uel cōmodis i seruire: nolui tamē quā uobis uestraq̄ inclite ciuitati maiorē inuicem cōductura existimāsem p̄terire silētio. Atqui multo secus hi certe sentirent: si non tā sibi q̄ patriā se natos uellēt: q̄ ne sibi unde nati sunt. cū patriāe charitati nō consulerent. Nā si uobiscū uos egregiā illā & singularē meā erga uestrā temp. obseruatiā atq̄ pietatē repetere diligētē & q̄ uerissimā iudicare i stitueritis plane inuenietis eū eē Fran. philel. q̄ de illustri ciuitate uestra sit q̄ optime meritis. Quod si p̄ns omni opera oī industria oī deniq̄ mēte cogitationeq̄ studebā non priuata mō sed ēt publica fide ac beniuolētia id moliri: id agere id prestare. ut oēs p̄spicue intelligerēt me unū ex oībus in primis existimādū. qui senatui ac populo florētino n̄ secus atq̄ i mortali deo afficerer: nolī arbitremini me ingentiū cū aere mutauisse: Et: n. posteaq̄ istinc decessi Senā primū. dein de Bononiā. Ticiniū postea: & demū Mediolanū: aliud p̄fecto nihil tātopere curauī: elaborauī: q̄ ut & ciuis uestrōs aliquo sp̄ offō p̄sequerē & nomē florētiniū sumis laudibus apud oēs efferre. nec me cuiusq̄ iniuriā aut inimicitia a meo pristino & obseruatiūssimo in uos aīo rethraere sane potuerūt. Meminerā. n. uis me ap̄ uos honoribus ac p̄miis sex ānos affectū q̄ntis antea unq̄ nemine aīaduēterā iā penumero adeo me & auctoritate apud uos oīs & grā ualuisse: ut nihil unq̄ in urbe uestra frustra uel petierī uel desiderauerim. Cū alias saepe. tū maxime p̄ id t̄pis quo. inuidōꝝ cōiuratiōe ac p̄fidia sū p̄ oculos sicarios uulnere illo tetro dehonefatus q̄ bonis oīb̄ & uniuerso populo charus eem & piocūdus. liq̄do cognoui. q̄s. n. maḡfatus alius ipse p̄ se se alius p̄ suos ad me nūcios. nō plane. ondit q̄ agrā & p̄ moleste ferret illā in me oēm iniuriā. Nōne ipsi octo uiri quos custodiae nominatis. q̄busq̄ reip. tute la oīs ac salus mādātē ē: & bis & iteq̄ ierūt ad me: quo fierēt ex me ipso certiores quosnā habere suspectos. q̄ id in me facinoris p̄petrasent. Et ipse his de rebus eloq̄ nihil uellē: q̄ppe qui id. sine aliq̄ publica turbatiōe in lucē p̄ferri nullo pacto posse cēserē: nōne publicā ei mercedē decreto publico statuerunt q̄ aut patratōre facinoris uirū enecatūe dedisset: aut q̄ fuerāt uel auctores. uel cōscii: detulisset q̄n etiā plerosq̄ admotos questionib̄ & uariis cruciatibus. quo rē indicaret. acerbissime afflictos: obliuisci nūq̄ poterō Quid multis: quecūq̄ in me beneficia collata florētinae sunt: q̄ & plurima fuerūt & maxima ea oīa & cōi & una cōsueti & eadē oīum optimatū populūq̄ mēte collata sunt iniuriā q̄tuncq̄ aut illa tā aut optatū ē: id paucōꝝ eoz̄ que ipsoꝝ ac p̄ditōꝝ inuidiā sp̄ dedi. Sed unū illud & cū istic aderā maximi sp̄ feci: & absces p̄petua memoria p̄dicatiōeq̄ prime tuli: nihil unq̄ florētinae a me tētātū: q̄ non ex shia mō sed ēt cumulatiū atq̄ felicis. q̄ fuissem optare ausus cōsequutus nō fueri. itaq̄ merito uos uiri florētini optimoꝝ iure amo colo admiror ueneror: & quas refferre nō possum ingētis hēo uobis p̄ sumis & i mortalibus uis erga me b̄ficiis & sēpiternas grās. & si minus rē gratitudinē aī mei possum: nōne saltē uolūtate eā declarē uobis testor at Deū ipsū. quecūq̄ diciturus sū. eo me cōsilio: ea fide eo desiderio ea pietate diciturū ut reb̄ uestris: q̄s p̄cipue: & breui: q̄ oē Diuina benignitas auertat pituras itueor & q̄ diuissime & q̄ optime p̄spiciat. Quare uos p̄ salutē p̄icolūtatē reip. ur̄ae rogo: & supplicib̄ oro p̄cib̄ ut oī p̄ turbationē uacui quā a me fideliter pieq̄ dicitur q̄ diligētissime attēdatis cognoscatis iudicetisq̄. Qui hominū coetus primū ad ciuitatē urbēq̄ uocarūt. nihil uident mihi tātope curasse q̄ ut mutua ciuis beniuolētia & caritate cōiūgerēt atq̄ deuincerēt: sciebāt. n. amoris uī ac uirtute oīa nō seruari mō ueꝝ & augeri: & illustrari. itaq̄ nō absurde Orpheus ille in agro nauticis q̄cūq̄ tadē is fuerit q̄ tñ uetustissime poetaz̄ fuisse cōstat cū loqueret de sumo Deo eū eē amorē uoluit que iō phaneta noīauit. q̄ oīum primus ubi apparuisset oīa q̄ cōsiderat creatatq̄ ipso duntaxat amore atq̄ cōcordia aeternae māsura p̄duraturaq̄ ondit: q̄re & mūdus ipse quāq̄ i mūdo sūt solo amoris uinculo & cōstat & cōseruatur. Nihil eē diuorū pōt qd̄ simultati qd̄ odio qd̄ discordia sit obnoxium. Non ne illi primi ip̄uri angeli quos daemones appellauit antiquitas fatis nobis ac sup̄ exēplo sūt q̄tū erūnaz̄ ac mi seriaz̄ i maliuolētia & seditione sit positū. Sed qd̄ sup̄erna & caelestia memoraus. Mortales mortalia: meminerim. Proinde & i feriora loq̄mur & nra ut Aegiptios. ut Asirios. Medos. ut p̄las Omittamus: qd̄ hebreoz̄ regnū ut ultima hāc scelera i pietatēq̄ cōticueri toties euertit nō ne ciuiles dissensioēs macedonū uero ip̄iū qd̄ aliud p̄didit q̄ i stestiaz̄ imicitiaz̄ At lacedemōiū q̄diu Lygurgi legibus paruerūt: & principatū floruerūt & gloria. Cū primū cōtēptis Ligurgi & aq̄tatis legib̄ coeperūt priuatae magis q̄ publicae utilitati & dignitati cōsulere p̄ oēs reip. p̄cellas atq̄ naufragia libertatē pulcherrimā cōtinuo amisserē. Quid Athenēsiū ciuitate illustrius qd̄ p̄clarius: qd̄ dēiq̄ gloriosius: qd̄ splēdidius. Hāc bōa rū oīum & laudatissimaz̄ artū iuētrix ac parēs hāc belli pacisq̄ disciplina domi: fatiq̄ i signis. Hāc & dignitate & opib̄ in uniuersū terraz̄ orbē p̄pollēs atq̄ admirabilis ubi ad id magnitudinis ac uirtū af cēdisset. ut nulla re. p̄rsus ad felicitatē egere uideret nō ne mox postq̄ partiū studia fouere factioēs cōplecti pestiferas aemulatiōēs abitiōesq̄ ciuū alere coepisset repētē ac p̄ceps in obscurā & sordidā seruitutē corruit. Nā de Rōanis qd̄ ē q̄s nesciat eos alia nulla eā: q̄ cōtrariis iter se uolūtati b̄ & studiis p̄isse fundit: siue. n. incipiās a d̄nātu regio ab ipso usq̄ Romulo repetētes. siue post exactos reges. senatus ac populi principatū cōsyderemus. ituri licet q̄tis i semp̄ i tēpestatib̄ ac fluctib̄ iactarentur. quantis laboz̄ & calamitatūm p̄merēt molibus ob infestus inter se mentes atq̄ cōtētiōes nā ubi aliud uelle

plebei: aliud optimates coeperunt: & aliud populus sentiret: aliud senatus: cum alii plerique superiores firma florētēq; rep: loco mouerunt. tū & Marius & Sylla radicitus p̄p̄modū euertunt & Pōpeius & Cæsar quātū in forma fuit interemerūt: Eteni q; ea seruata fuerit: iaudita illi Cæsaris clāmētia benignitati q; dādū ē: q; ea moderatiōe & ai magnitudine ē usus uictoria: ut p̄spiciū reddiderit oibus se lōge pluris fecisse sp̄ patriæ salutē atq; dignitatē q̄ suā. At ubi ad unius quasi dei imitationē atq; exēplū q; oia gerit sua illa iuma p̄uidētia imēlaq; maiestate: oia rerit: oia moderat resp. ad unius optimi principis arbitriū foelicioꝝ qbusdā auspiciis puenisse uidebat. cōtinuo rursus p̄ ciuilibus tēpestates fluctuas misera bile naufragiū passa ē. & ita passa ut ex illo Romani īperū fastigio obstupēdaq; magnitudie preter no mē aliud nihil extet: nihil apparēt. & illud qdē quātulūcūq; ē q; certe p̄ exiguū ē nequaq; apud roma nos aut italos sed q; & p̄bro & dedecori maximo deducēdū ē apud exteras & barbaras natiōes: Ob di scordia maloz & miseria: oium dux & cā. Quid. n. & aliena: & uetustissima cōsectemur. Nō abunde. & domesticis & nostris exēplis uti possumus: Quid at̄ altius repetamus oportet. quoties uiri florētini uestra florētissima ista Ciuitas teterrimū tulit seruitutis iugū ob istiusmodi inter uos discordiaz p̄ce las ac turbines. Vt. n. antiqora missa faciamus. Nū farina: Huberthi gebellina: q; factiois. Nū alborū & nigroz & quos appellarūt: uos coepit obliuio: Quod si minus reliqua memineritis. Senā petite. Bi chernā ingrediamini licet igrediētib; se se uobis martinela cāpana illa hūilis & abiecta oñdet ad dex terā. Et ne inter uos muniris odioꝝ ignibus aetuetis: q; poterit altis uocib; obsecrabit atq; obtestabit. idē e supiorib; locis p̄dētia atq; captiua uexilla uestra quæ puluere ac sordib; iā deficiūt. admonēbūt. Veg. qd Senā qd Bichernā qd peregrinas urbes ac locos petere opus ē Habetis ī p̄torio uestro cōspi cuū monumētū obscurā & turbulētissimā seruitutis depictā ducis athenaz imaginē: Quid depictā: qd imaginē dixi Habetis in quā fundamēta q; iecit: robusta & munitissima p̄petue seruitutis. Quæ si i tueri & depositis aioꝝ turbulētissimis morib; cōsiderare uolueritis intelligetis p̄fecto. & ante hac p̄ fuisse nunq; florētino populo & hac tēpstate in prudētia & grauitate uestra in mediū q̄primū cōsulue ritis. q; maxime ob futuras ciuiles discordias atq; inimicitias. Quid. n. p̄ immortalē deū cōtra uos arma su mitis. Quid p̄cipites ac furētes in perniciē uestrā & exitiū ruitis: Nūc adeo aduerso adeo hostili. adeo inimico & infesto uamine pinus ut cū maxime perimus. tū seruari maxie secūdisq; rebo uti existime mus. An minus queso ai aduertis uiri florētini iā res uas ad triarios rediisse & tāto qdā in piculo uersa ri q̄to ex oī nominis florētini memoria nunq; antea. Vellē eqdē ea mihi liceret eloq; quæ p̄ mea fide. si uolo is eē q; deo ne loqui idē possū. Facerē sane. p̄spiceretis id qdē luce clarius ad id discriminis nos r̄da ctos q; ubi obstinatius ī snia p̄māseritis. & durissimū sit & extremā uobis calamitatē allaturz. Sed qdō qdē & ipse loq; phibeor & uos ea estis ingenii acrimonia eo usu p̄stantiq; prudētia ut uel uobis reticen tib; si diligētes & industrii eē ai aduersores statueritis impēdētē ruinā uobis ex iplo isto rez p̄sentium fragore haud difficile p̄noscere possitis reliquū ē: ut q; uel monere: uel hortari uel horare sine rephētio ne uos possum paucis expediā duo uobis faciūda cēleo uiri florētini. quo rectissime & pacatissime uo bis uestraz q; ciuitati cōsultū sit. ut ciuis uestros uiros optimatis quos exules agitis in urbē recipiatis & cū hoc diuino principe Phil. Maria anglo in terrā redeatis. Quæ quidē ita iter se apta ita cohārentia ita cōnexa sunt. ut alterz recte fieri sine altero nequeat. & enī quādiu ornatissimū ac p̄mariū ciuitatis ordinē extorē agitis solliciti sp̄ sitis necesse ē quippe q; nō sitis ignari ualere uiros optimatis & prudē tia & magnitudine ai & auctoritate & opib; itaq; facillē intelligūt qbus sit artibus utēdū & ad patriā re cuperādā & rē & dignitatē. Nam & si magnanimoz ē uiroz in iuriā obliuisci iniuriā tñ uel ucisci. uel p̄pulsare humana iura diuinaq; p̄mittūt. Nō enī hi uiri ingētissimis animis splendidissimiq; ingenis quos longissimus ut nostis rez uariāz & maximāz usus diu: ac multū p̄ omnes fortunæ uices exercu erit: atq; instruxerit: uel metu perculli: uel incitā aut īperitia retardati se in ociū conferant & æquo aīo indignitatē patiant. p̄fertū cum plane dilucideq; p̄spiciunt tñ de se ponderis ac beniuolētiā cū ap̄ alios principes & reges. tum apud philippū Mariā conceitatū eē: ut nō tā de se sibi q; de uobis dubitādū sit. Nō enī uiri optimates uos oderunt: sed miserētur potius: q; ad id difficultatis uestras res quas ēt su as ducunt redactas intueātur ut breui ultimā perniciē passuras metuāt: ni saniore cōsilio. p̄pediē utami ni Videtis quas secū uires: quas copias quos exercitus in agrū florētinum duxerint. Quo autem eos ī peratore Philippus hic munierit: non uos fugit. Est enim is Nicolaus picininus qui omnis & īperato res & duces huiusce tēpstatas belicis laudibus mirifice superet: & cū oī uetustate haud iniuria cōpari q; at. Huiusmodi certe hoies admirabilis ac diuina uirtus Philippi Mariæ reddere cōsueuit. q; sepiternæ illius p̄uidētia minister & peride atq; scda natura qdā ex iprobis p̄bos & ex bonis optimos plane ef ficiat. Vigebat mediūfidius sūpte ingenio atq; industria Nicolaus eximia qdā cū uestris auspiciis mili taret & icredibili p̄bitate. Vbi uero huius diuini principis cōsuetudine & disciplina ē usus facile decla rauit delaratq; in dies tñ se rei militaris & disciplina & usu & solertia inter mortales excellere q̄tū oī ni laudatissimāz oīum uirtutū genere atq; splēdore Philippus hic supra hoīem p̄xime accedit ad deū At qbus uiri optimates p̄sidiū sunt auxiliūq; frati ea nō cōtra patriā. sed p̄ patriā cōpararūt. Est enī his istis inocētibus & fortissimis uis ciuibus quos solo patrio eiecistis charitate patriā nihil charius ni hil antiquus. Qui si exiliū suū patriæ cōductuz arbitrarētur modice æq̄ssimoz aīo patriā carerent sed cū manifesto cernunt p̄ huiusmodi naufragium suum ciuitatis florentiæ nō modo miserabilē iactu

ra: sed etiam extremam summersionem atque interitum: ut & se patriæ: & primam pristinae libertati dignita-
 tiq; restituat omni ope omnia opera molitur. Cuius n. obscuro sit quibus hominibus uos talis ac tantos uiros in presentia
 parere oportet florētinum populū omni pecunia exhauriūt. diminuūt dignitate spoliāt gloria. libertate pri-
 uat. Hæc dolēt uiri optimates. hæc igemiscūt. hæc quærun: Nullo in uos odio sūt affecti nulla simultate.
 Et iniuriæ & contumeliā omnē obliuiscunt. Miserant uestræ calamitatis: & ob eam quoque re tanquam suam ob-
 liti iniuriæ uos diligere iam incipiūt: Nihil uerent magis. quam ne puicatus obdurueritis. quod sola uos causa potest
 perdere. Nam si serius uos ciuis in urbem reuocaueritis: non estis neque. quantum detrimētum & florētinum solū. & in
 primis municipia ipsa & oppida susceptura sint. Quis n. hoc tempore militibus legem tradat: Quis eorum licen-
 tiā coerceat. Nullus dux nullus imperator nulla auctoritas uim militarem cohibuerit. Nihil sanius esse puto:
 nihil utilius factum. quam omnes militaris copias quam primū ex ethuria dimittere. si uero alia re nulla facturi estis
 quam si ciuibus uos uiris hoc est uobis ipsis & patriæ & deo immortali euestigio & pie recōciliabitis: decreue-
 runt. n. uiri optimates nunquam istinc firmissimū & ualidissimū exercitū amouere. nisi quatuor uia recupe-
 rata prius pacate uobiscum uiuere ac tranquille uolūt. Quare non hodie lenitate contempnissimè uideamini. puidete.
 illud autem scitote si quis est causa: nam uaria est fortuna belli aut sanius consiliū ex ethuria prout uel imperatorem
 uel exercitū ad insubres reuocarit tamen non multo post uel hunc eundem. uel fortassis est non minorē imperato-
 rem & exercitū certe longe robustiorē patiemi. Scitote est illud nullam uobis cum exulibus optimatibus ne-
 que firmam neque tutam pacem aut concordiam esse posse: nisi eadem cum Philippo Maria futura sit. At hæc una nobis
 maxime conducit. necessariaque est. Nam si quis in uiris animis de receptis optatibus suspitio refederit: quam his acerbius
 fortasse quam ius fasque postularat: uos uos ceseatis. quis nihil de his omnino uerendum sit. noui hodie lenitate ac ma-
 suetudine: sed si quis residet suspitio hunc estis spiritus conspōsorē habituri: cuius fides omni uobis certitudie cer-
 tior esse exploratorque debeat. Quis n. aut est aut fuit unquam hoc uno principe iustior: uerior: innocetior: con-
 stantior: grauior. Nam quam excelso atque inuictō animo quanta humanitate clemētiāque pollet: quam se in omnes liberalē &
 munificētissimū prestat: ne mortui quidem ignorat. Et n. de religione & diuini cultus obseruantia neminem esse
 inter mortalis uideo: quam sit cum philippo Maria conferendus. Quo in hunc animo Eugenius spiritus fuerit: quibus hunc
 iniuriis pretere lacefferit: quibus detrimētis affecerint: & uobis est pulchra cognitū: & reliquis non ignotum.
 Quam hic nunc Eugenio par pari referre possit: modo uellet: quod minus sentit lapideus est. Quod eo magis fa-
 cturus credebatur: quod basilēsi concilio omni subsidio & ope spiritus astuerat: ac fuerat. Verum id homines non considerant
 nunc hunc diuinū principem tantis basilēsi concilio fauori preasidiisque fuisse dum aduenteret christiane rei-
 pub. & concilio ecclesie emolumentum atque aplitudinē patres illos prospicere. Nam cum primum eos priuatæ simul-
 tatis cupiditatisque ratione hēre intellexit: ob idque ad scissuram ecclesiasticam nefariumque scisma omni conatu. omni
 medio conspire ac ueluti coniurare: mox ab incepto sese auocauit: & alios quoscumque potuit ab eo quod bre-
 ui futuræ aspiciebat imminenti facinore insaniaque retraxit. Videmus tandem seu id iure siue iniuria factum sit
 pontificis alteri. Felicem quē eo consilio atque mente rem tantam admisisse fatetur omnes: quod minime futurum du-
 bitasset ut se gener hic quam cupidissime sequeretur. id quod est alios christiani nominis principes continua factu-
 ros seriebat. Sed philippus maria nulla necessitudine nullis precibus nulla ingētissimorum numere ac pre-
 miorum spe induci potuit ut amantissimo & bene merenti locero in hac die obsequeretur. Intelligit n. primam
 sibi necessitudinem esse cum deo nec plus cuiquam debere quam deo. Nec ulla esse aut munera aut premia cum uirtute
 deoque copanda. Vtinam eximias huius immortalis uirtutes & cognouisset iam pridem principes florentini.
 uel iam tunc statuatis cognoscere. Nam si maluerat huius diuini uiri beneficentiam. & incomparabilem animi ma-
 gnitudinem experiri. quam id prestare assidue. ut uel inuitus & propter ingenium institutumque suum bello premere uos
 cogat experiri. profecto neque tranquillus ad quietem: neque ad indignitatem pulchrius. neque ad status reip. diutur-
 nitatem perpetuitatemque tutius: neque ad facultates utilius: neque ad corroborandas uires aut felicius aut melius
 puideri uestris rebus a uobis potuisse. Non modo n. firma uobis inter uos ipsos & diuturna pax atque con-
 cordia per huius magnanimi & iustissimi uiri auctoritatem ac fidem futura est: sed est nullum externum bellum nulli
 motus impedeant quam ulla uos non dicam calamitate aut detrimētum afficiant sed ne inuadendi quidem florentini
 agri potestatem hēant: uidentis n. quibus finitimis principibus ac populis circumdati: septi uallati estis: istos omni cum
 philippo sentire uel omni potius sub philippo esse. Hi sunt cum philippo maria alii amicitia. alii societate alii
 clientelis iuncti ut nihil malint: quam quod philippo gratum iucundumque fore aduenterint. Nam bello est maritimo
 adoriat uos nemo. Quis n. abiguit Alphosum regem omni que gotthalanos nihil omnium tanto optare quam ut si
 bi ea facultas offerat ille dies illuceat quo quas immortalis dent sepiernas huius nobilissimi principis gratias
 referat. Quibus nunc classibus. quibus uiribus in mari tyrrheno Alphosus pollet: non sentitis modo: sed coram
 aspicitis. Nec uos ueteres cum philippo maria inimicitia. si quæ fuerint. a tanto honore deterreat. Sua huius si-
 de nihil est antiquus nihil constantior. nihil sanctius. Qui quoniam est ad decus & ad gloriam natus non minori laudi dā-
 dum arbitrat eos sibi beneficis suis amicis rededere quam fuerint inimici existimati quam amicis ipsis beneficere.
 Ut n. Eugeniū omittam cuius in hunc iniurias nemo diligentius quam uos nouit Alph. regem certe meministis
 cuius est et potentissima classe. quoniam estis aduersus philippo maria. is cum illustri illa atque formidabili ad caietam & na-
 uali & terrestri pugna cum tot suis & fratribus & principibus. cum tot imperatoribus tot maximis clarissimisque uiris tanto
 tantum potestati: tam firmo ornatissimoque exercitu & pretrato & uictō & capturo esset: quis uirum non credidit si uestrum fa-
 teri uultis. illum in carcerem non in tēbras non in uicula diectum iri non perpetuam passurum seruitutem sed per extremas potestatis
 ærumnas per omnem contumeliā & ludibriū ultimo est supplicio cum suis omnibus affectum iri. Et iure id quidem

de euenturū credebatis. Sūt. n. q̄ apud uos nihil aliud curēt: studeāt: moliant: q̄ p̄ bonoꝝ: detractōdes atq̄ calūnias id efficere. ut & p̄bi q̄ sunt improbi: & hūanitatē: māsuetudinē: benignitatē: cultores: inhūani: credules. fordidi & q̄ uobis & populo florētino amici sunt: & laudū uestrāꝝ studiosi: hi plane inimicissimi & iestissimi uideātur. At q̄ philippus hūanitate Alphōsum excepit: q̄ liberaliter munificēq̄ tractarit: q̄ magnifice regaliterq̄ dimiserit nulla posteritas cōticesset. Cū aliis ī rebus p̄ multis & maximis eximia philippi inauditāq̄ uirtutē admirari soleo: tū in hac una in primis. q̄ nulla dominādī cupiditate a splēdidissima illa animi magnitudine unq̄ abduci potuit: ut de se q̄c̄q̄ q̄ inuicissimō ac sūmo principe indignū foret: existimari posset. reges uicerat philippus maria potētissimos & maximos p̄ magna certē uictoria & oīum sane q̄s aut uidimus: aut audiuimus aut legimus clarissimā. Sed multo magis gloriosus eē reor q̄ ea uictoria usus ē q̄ nō se minus uidisse iudicaret: q̄ hostes. Etenī irā cohibere: q̄ nihil consili recte p̄t & isolētiā sup̄biāq̄ uitare: quæ uictoriā potētissimū solēt afferre: unus hic: q̄ oīa sp̄ clemēter facit: oīa māsuetā: oīa moderatā: oīa deniq̄ sapiēter & sūmi principis munus arbitrat̄ ut suū. Quo sc̄m ē ut & nō ceteros mō mortalēs: sed q̄ lōge pluris faciūdū ē seipsū & æqtatis & misericordiæ: ac bñficētiæ laudibꝝ mirifice superari: Quātū uero huius laudē existimari oporteat uel ex eo intueri licet q̄ Alphōsus ipse ut ē nobilissimo gratissimoq̄ aīo eā se putat ex sua captiuitate gloriā assequuti q̄ sibi nullā offerri posse illustriore in uitā nullā clariore & dicat: & p̄ferat: nō. n. uidet solū & Sicilia sese: & sardinia nō eē spoliatū: q̄s philippo insulas ad ceteras difficilioris cōditiōes debebat ultro sed ēt opibꝝ auctū & his ab eodē se honestatū honoribꝝ intellexit ut lōge satius ac melius sibi fuisse cognosceret uinici q̄ uincere. Et q̄ liberalissimū philippi ingeniu obstupēdāq̄ uirtutē merito dēt in cœlū extollere: ne portus qdē lunæ q̄ nūc ueneris cognomētū accepit nobilissimū oppidū aut illicē castellū munitissimū sibi ab eo ipso Alphōso restitui passus ē. O ingētissimo uix aīo. O ignotā diuināq̄ cōstātiā Nō alii. nō incedit philippus inimicitias ueꝝ & sedat & extinguit potius. Haud. n. dñnādī cupiditate ducit: sed haberi se locū: sed amicitū: sed obsequētē: sed munificū: & uincere magis q̄ uinci officis cupit atq̄ studet sp̄. Nā qd ē opo aut Alphōsū regē: aut aliū quēq̄ potius. q̄ uos ipsos in mediū refferamus. Quotiēs si uolui set philippo q̄ uīa pace sit dcm: potuisset uobis rebꝝq̄ uīis oībus p̄ suo iure & uoluntate uti. Sileo reliq̄. Et Lucēse mō: & immolēsem cladē nō estis oblitū. Quo qdē utroq̄ tpe si nicolaus picininus cū uictore illo ualidissimoq̄ exercitu in agrū florētiniū uertisset iter: actū sane fuisse de re uīa. Nullus erat uob̄ ip̄erator nulli duces: nullā copia. Ciuili similitate ardētissimisq̄ odiis inter uos p̄ oēm tumultū ac furore diffidebatis. Quare cū nicolaus se rei accingeret. q̄ppe q̄ finē diuturni belli cū maxio sui principis ī tremētū & gloria in manu se habere sp̄iceret: tū cōtinuo philippus a cœptis reuocat: & uos ad pacē ad amicitia ad societate secū in eundā hortat̄ monet: rogat̄ ēt. Quid humanitate benignius: qd tāta māsuetudine illustrius: qd huius aī magnitudine certius. Nōne satis sup̄q̄ declarauit philippus uobis nō mō prima libertate priuare uos nolle: sed maximis. ēt ac pluribus bñficiis uelle aplicare. Consequit̄ hic ut liqdo noctis n̄ auferre aliis libertate: sed ut ē unus oīum q̄ sunt aut fuerūt futuriue sunt excello liberalissimōq̄ aīo & ciuitates aliis. & puincias cōdonare. Nolite igit̄ uiri magnifici aduersus hunc tam mitē. tā piū. tā benignū. tā magnanimū tā diuinū principē cū uīo ēt maximo detrimētō atq̄ p̄nicie armis cōtēdere potius q̄ bñficiū expiri. Redite iā tadē cū philippo in grām. Hac una res uobis nō diuturnā solū securāq̄ q̄erē allatura ē sed & publice & priuatū in rebꝝ uīis incremētū & dignitatis plurimū Diligebat hic antea florētiniū populū ducto qdā ingenii bonitate & sua. Eius at̄ prudētiā ac uirtutē corā expertus nōdū erāt. Sed posteaq̄ uestros ciues optimatis p̄ illā istā reip. uestre seuiētē fortunam p̄pitius uidit didicit tractauit: incredibile ē dictū q̄ta beniuolentia & charitate nomē florētinum cōplexus ē. Qua qdē una remotus. i. ut uīam florētissimā ciuitatē p̄cipuo quodā & egregio bñficio afficiat. studiosius erat hocē p̄stātissimos ciuis uīos in patriā reducere hoc est uosmetipsos uobis restituer̄. Vos at̄ ne p̄licatius aduersēmini. & rogo & oro. Nullum est. n. pulchrius spectaculū ciuitate concordī ac sibi bñ cōuententi. At auditus certe alius iucundior nullus q̄ ciuitas aut prudentius aut sarius cōsuluat. rebꝝ suis q̄ simul & uniuersa cōsuluat. Quæ facilius q̄ apius q̄ p̄fectius q̄c̄q̄ agit q̄ simul cū ciuibꝝ cunctis agit. At qui uno edemq̄ cōsilio. errat aut nunq̄ aut raro. Quibꝝ sunt res secūde suauiores q̄ ciuibꝝ bus cūctis idem uolentibꝝ. qui res aduersas lenius tolerat q̄ q̄ cōmuni cōstātia tolerat & tanq̄ aliq̄d hōnus ferunt. Vel quibus potius accidunt rariū res aduersē q̄ qui inuicem p̄uidēt inuicem cauent inuicem p̄pulsat̄ igruentē fortunā. Quæ alia ciuitas carior ciuibꝝ esse p̄t. q̄ hospitibꝝ honoratior: q̄ amicis utilior q̄ formidabilior inimicis. q̄ q̄ priuatū nihil ducit in bonis. q̄ a publica salute. dignitate. emolūm̄ to potentia trāq̄llitate abhorret. A q̄bꝝ fidelior q̄ a suis laudatior p̄ficiscitur. A quibus uituperatio aut uerior aut firmitior. Consentientem & bñ cōuenientē populū & mortales urerent & imortales amat̄. Seditiosū uero inter seq̄ differentē & deus odit: & hoīes cōrēnūt. Quæ urbs ager quātus. quanta hōminū multitudine populū reddit ualentiorē q̄ ciuili cōcordia. Quot enim sunt ciues. n. ciuitate cōcordi tot oculi opes illius & aplitudinē intuent. tot aures audiunt. tot linguæ admonent tot deniq̄ mentes cōsiderant: intelligunt curant. Ea nauis q̄ gubernat oris & nauat̄ concordia regitur. & ipsa seruat̄. & uestores atq̄ honus seruat. Quod si ipsi inter se gubernator & nauat̄ dissentire. & cōtraria uelle cōeperint. Vbi uehementior aliquo uentorum uis incubuerit: & nauis repente. & quæ in nauī omnia sunt: pareant necesse est. Et curus item qui tum perito utatur auriga. tum eꝝ. is. r. unius cōsentienti

bus sit: & in certamine ac ludo superare: & in plio seruari atq; uincente cōsueuit. Sin hi turbari tumultu
 atq; inuicē aggrediant: eo piculū discrimēq; maius ē: quo & p̄tinatior fuerit auriga: & equi robustio-
 res. Eodē mō ciuili cōcordiæ hmōi oīa cōducūt uis pecuniæ: hoīum multitudo: honores gloria uires
 indiscordia uero & seditiōe ciuū hęc oīa & detrimētosa admodū sūt & pestifera. Quid hęc aut pro-
 lixior mea sibi uelit oro principes florētini: nō obscure debetis ai aduertere. Pristina uīa illa erga me &
 maxia bñficia: ut hęc p̄ mei ai gratitudine piāq; in uos fide tā familiariter uos monerē adhorta me sūt
 uos uero & si nulla ex parte dubito facturos oīa sapiētē: oīa moderate: oīa mature: ne tñ ullis fortune
 blāditiis credatis gubernacula reip. & oro: & obsecro: & obtestor prudētiā uestrā. Solet. n. fortuna nō
 nūq; uersūtius his blādiri quos & odit maxime: & imanius pditū iri. studet. Nulla ē spēs certior. nulla fi-
 ducia firmior nulla diutior q̄ q̄ in deo fixa fundataq; fuerit. Quāobré si spē fiduciāq; uestrā p̄ singula-
 ri eximiaq; uīa prudētia atq; grauitate i diuina clemētia & benignitate collocaueritis p̄spicue mihi ui-
 dere uideor breui futurū ut belli formidine ad periculo soluti oī discordiāq; incēdio oī odio: oī simul-
 tate: oī deniq; cōtētione deposita: atq; iterēpta & publice & priuati faciliē atq; fortunatā agatis uitam.
 Valete uiri excellētissimi. ex Mediolano xv. Kal. iulias anno natali Christiāo. M. cccc. xxxx.

Franciscus philelfus Cosmo Medici sal.

Aristides Atheniensis cognomēto iustus cū legatus una cū themistocle: q̄ tū erāt inimicitia
 mitteret. ubi ad atticā fines uentū ē. Vis ait o Themistocles: n̄as hīc inimicitias relinquās
 Nā si uidebit̄ eas rursus quū reuenterimus. capiemus: Et piē ut sp̄ Aristides: & q̄ prudētissime
 monuit. Intelligebat. n. utilitati publicæ nullo sane pacto p̄ eos cōsuli posse: q̄ priuato inter se odio dis-
 siderēt: at par eē priuatā cām publicā sp̄ cedere. Quo ipso ductus cōsilio Sextus Liuius salinator uir in
 dubitato & illustris: & magnus nō dubitauit p̄ter igeniū & cōsuetudinē suā cū eo redire in grām a quo
 Grauiissimā acceperat iniuriā. Nā hūc Neronis testimonio i primis afflictū & i exiliū actū legimus. qua
 cū reip. suā cū Nerone collega cōcordiāq; mediocriter cōducturā existimasset: facile suo uehemēti-
 ori igenio & iræ acerbitati moderatus ē. Quā qdē māsuētudine singulariq; prudētia effectū scimus ut
 p̄ Asdrubalis interitū ac p̄noy ad metuāq; cladē lætiori fortunā Romāoq; p̄ magna fieret accessio
 Cū his igit̄ de rebus mihi tecū agēdū eēt quæ & ad publicā p̄tinēt & ad tuā utilitatē. ut uel salinatoris
 imitaret̄ igeniū: uel idē te monerē: q̄ Themistocle Aristides: op̄p̄ciū duxi. Quid de nobis hoīes Cos-
 me arbitrarent̄: te latere nō dēt. Nam te qualē in nos p̄stiteris: publica p̄scriptio declarat. me aut̄ haud
 æquo aio īfinitas i me tuas iniurias cōtumeliasq; tulisse nō obscure potuisti p̄spicere: Itaq; inimici uul-
 go nō absurde existimamur. Quo uero ex ēt in me aio melius nemo nouit: q̄ ipse tu. At ego si qd iraz
 cōceperā aduersus te satis missi uideor id oē uel euomisse uel cōcoxisse. Nā mediūfidiō te nūq; odi. sed
 indigne me affectū abste anxie patiebar. Verū utcūq; res habet cū florentinæ ciuitati tū p̄cipue tibi uti-
 lissimū fore arbitror: ut inuicē uel tātisp̄ redeamus in grām dū ea quæ amicissime ab me pietissimāq;
 dñr: & audias attētissime: & aio trāq̄llo cōsideres: ac iudices. Quæ si p̄ tua prudētia & æquanimitate se-
 ceris: haud quāq; uereor futurū: ut & Philelfum sis nunq; post hac exosus: & ipse imortalē gloriā conse-
 queris: & florētinus populus p̄petuo bñ sit p̄beateq; uicturus. Quas publicas dedi p̄xime ad senatum
 & populū florentinū: scio te & uidisse: lestitalleq; diligētē. Quæ publicæ sum hortatus: eadē te & hor-
 tor: & moneo. Nā si ad cōmune oīum cōmodum atq; emolumētū priuati ea sunt cuiq; cōductura: tibi
 sūt uel q̄ maxime Quo. n. locupletior fortunatiorq; es: eo tibi magis studēdū ē: ut p̄ multos habeas ami-
 cos: & inimicū neminē. At q̄diu uiri opimates primo arcent̄ solo. nunq; possis pacato securoq; eē anio
 Intelligas. n. necesse ē nō exules mō oīs sed ēt quotquot iusti & fortes uiri in urbe retēti sunt. tibi eē me
 tuēdos: nā alii moueant̄ incōmō reip. alii ad indignatā cā: nōnulli p̄pinq̄tate necessitudine. amicitia
 cliētelis. Plerisq; ēt opes tuæ iuisā: sint. Quaq; ui q̄busq; artibus moliant̄ ut p̄ cā hōestatē te pditū eāt
 q̄ppe q̄ & iniquū & ipiū eē dicitēt̄ te nō æquo iure cū ciuibus uiuere: ac tui unius cā tātā clarissimorū
 & optimorū ciuū multitudinē exterrā agi. His certe cogitātibus: his curis: his si uerz fateri licet mole-
 stissimis & terroribus sollicitari te nō sum nescius. Nō es. n. obtusioribus q̄busdā sensibus sed cū igeniū
 acrimonia itelligis q̄tū uis. tū rez usu p̄multaq; pitia nihil ē: q̄ minus caleas: Sed utinā uel naturæ uel
 fortunæ bono uti maleas q̄ supra ciuē appetere. id. n. & tibi & priæ plurimū cōduceret. Nā & ipse om-
 nibus carissimus fōres: & priæ tm naufragiū nō itulisses. Vere pleriq; oēs: q̄ ai magnitudine: & ige-
 nii uigēt acrimonia i eo ut plurimū morbo sūt. ut pares nō facile admittāt: sed quaq; rōe p̄esse oīb; &
 tāq; dñari uelit. Hic & priuatæ & publicæ simultates oriūtur: hīc pestiferæ factiōes. hīc seditiōes. hīc
 tādē ciuilia bela cū igenti priæ calamitate: exitio: iteritu manāt Atq; illud quo quis negarit oīs: q̄ se me-
 tui & odio eē sciūt: eo uel iuitos agere multa p̄ iniquitatē. p̄ iusticiā p̄ fauitiā. Nā q̄ se supplicis. dignos
 norūt. ea ne patiātur p̄ oēm ai furorē. p̄ oēm imanitātē diritatēq; p̄uidere. Hi autē ignorare uidētur
 nullū metū diuturnū eē posse. nō sibi ate oculos ponūt Aristotimū nō Phalarim: n̄ neronē. nemo diu
 ipunitate leuatus ē. Nullus ē firmior principatus. nullus stabilior nullus diuturnior. q̄ p̄ iustitiā & æq̄-
 tatis officia i ciuū beniuolētia & charitate cōqueuerit. Satis magnus ē satis potēs q̄ honore se dignū
 & admirādū p̄stat: Es tu Cosme natura lenis. facilis: affabilis. Hāc si ducē seq. q̄ iprobog; cōsilia malue-
 ris: & uiues bñ: & morieris melius. nā & p̄sentes ac uiui te summis honoribus p̄sequēt̄: & oīs poste-
 ritas admirabit̄. Hēs āplā expeditāq; pecuniā. q̄ tu si ad bonos ac p̄statis uiros uel seruādos uel accer-

deniq; imortali deo hoibusq; gratior. ut. n. multa corporis habitudo pdesse his admodum solet: q; nu-
 li sunt egrotatiōi obnoxii: ualitudinariis uero uahemeter obesse: ita mea quidē sentētia argēti & auri
 magnitudo: si uirum bonum: si iustum & beneficum: si magnanimum nacta fuerit & illi: & Cæteris
 magno usui ē. Quod si apd eū diuernerit: qui bonitatis iusticiæq; expers & sordidus sit ac nullius robo-
 ris. cum illi. tum ēt aliis detrimētosa ē planeq; funesta. Qualis tua tibi uita esse dēt Cosme medices: cū
 oīs fortunas tuas uides i alea. Nō. n. hi solum quos p ciuiliū contētiones tibi eē inimicos reris: tibi sunt
 metuēdi: sed isti magis quibus te capz unice & admirabilē opinaris. Nō. n. te diligunt sed nummos tu-
 os. Nā si ulla te charitate cōplectent: nō te ad rapinā bonoz ciuium: nō ad pnciē: r. o ad uastitatē: nō
 ad cædē exhorarētur. intelligunt hoies calidissimi: q; diu optimatium odio laboraueris: in sua te pote-
 state necessario futuz. Quare sp aliquid a te capiunt: aliquid poscunt: aliquid expectant. Quicqd autē i
 probe: flagitiose. facinorose ipieq; patrarint te auctore totius sceleris: te principē: te signitez pfitentē:
 ac tuis te operibus tuent. Quæ ubi diutius ferre nō poteris. Nō. n. tantā scelerum ac nequitiaz licenti-
 am æquo aio pferas: libidinē atq; furorē suum in te armabunt: tuas pecunias sitient: tuis se nummis i
 gurgitare oia arte: omni fraude: & oibus deniq; insidiis moliētur. Te maloz oium causam esse dicent
 in caput tuum p omnē uim & cōtumeliā cōiurabunt. At qui oēs inimicitiaz difficiles sunt & pmoleste
 Nullus ē adeo ibecillus inimicus. adeo infirmus q; nō ei grauis i tēpore eē possit: q; & potētissimum se
 se & firmissimum cēserit: Nā aut agēdo. aut dicēdo: aut excogitādo durius quippiā calamitatē i por-
 tet. Odiū fructus nunq; dulcis ē nunq; utilis. qn oium potius maxime pntiosus: maxime amarus. Nullū
 ē honus grauius: nullum molestius q; inimicitias ferre: Nā secundas res turbare: & aduersas augere cō-
 sueuerunt. Excubat inimicus sp: inlequit sp: insidiatur sp emori maluit: q; nō ulcisci. Amicitia uero atq;
 cōcordia & publice. & priuatum sp pdest. Nec ea qcq; ee pulchrius queat neq; suauius. neq; melius: ne-
 q; diuinius. Qui. n. aptius expeditus: certius bona ipia adipiscunt q; amici mutuis inuicē utētes substi-
 diis. Qui mala quæ sunt: facilius euitat: q; qui amicos socios habēt. Quibus erumne minus accidunt q;
 hiis. q; amicos habēt doloris ærūnarūq; participes. Quibus ē secunda fortuna suauior q; his q; non sibi
 dūtaxat lætant: sed aliis quoq; gratulant. At ego nunq; illū fortunatū appellarim. q; per bonoz uiroz
 fletū ac luctū fortunatus sit. Nec mihi felix uideri quæ: at cuius læticia mærori sit pluribus. At ne læte
 qdē in dolore multoz: si sapit. Meminerit. n. eos oīs qui sua cā mærent: aliud nihil. q; de suo exitio dies
 noctisq; cogitare. Mortalē aut nullū oino eē contēdū. Neminē. n. esse: qui aut homini: aut rei: aut sal-
 tē famæ nocere nequeat. Quare nemo ē laceffendus iniuria. Nullius prioris hominis in se odiū cōci-
 tādū. Prudēter. n. monuit Barfidas. qui ubi muris. quē in Caricis corripuerat: morsum excepisset: ob id
 q; illū dimississet. conuersus ad circumstantes ait. Nihil adeo paruū est: qd si audeat ad orientibus repugna-
 re nō se saluū reddat. Vides inq; uiros optimatis: quos urbe eiecisti: eo eē animo. ut emori malint q; pa-
 tria orbari itaq; nunq; cessant oia moliri ad reditū. At ego dicis. in urbe sum. Et tu nō relegatus eras ad
 Venetos Noli nunc ob istas fortunæ blādicias fieri isoientior. optimatisq; despicerē. quin potius illud
 Archidami lacedemoniū dictū crebra memoria tecum repete. is. n. cum post cheroniæ pugna a philip-
 po rege asperiorē accepisset epistolā. ita rescripsit. Si umbrā tuā metiri nolueris. haud nunc eā maiore
 inuenies. q; esset ante uictoriā. Quo maiore uictoria elationē affert. eo magis diminuit cōsiliū. Recte.
 n. idē Archidamus: q; cum a quibusdā quo tēpore plio archadas superasset. laudibus efferet: melius i
 q; foret: si eos prudentia potius q; uiribus uicissemus. Quod tm innocētissimoz ciuium numez cosme
 urbe expuleris: & ipse urbe pouare nō tā tibi prudentiæ dādum ē: q; tuæ uel pecūiæ. uel fortūæ. uel ioā-
 nis illius utelisci potius hois pditissimi doloris adhortationib; nefariisq; insidiis. Quod si tua opa hi
 reuocati in urbē fuerint. ac patriæ restituti tunc magnum te pfecto uiz & sapiētē. & bñficum appella-
 bo te unum eē cōfitebor. q; oī uirtute polleas q; & diligēdus sis: & obseruādus ab oibus. Tum plane ui-
 ceris uiros optimatis. cum te ipsum uiceris. Depone ia tādē Cosme. depone. si lapis uel extingue potio
 oēm animi tui ardētiorē excādēscētā. flāmasq; iracundiæ. Satis es ultus: si quid ulciscēdum existimaras
 Noli diutius tētare fortunā: quæ tum maxime fallere. cum maxime obseq; cōsueuit: iā aliq; pspice uel
 tibi: uel posteritati tuæ. Inquire te ipsum p prius & acutius inspice. Nō. n. altez Cosmū habituri sunt me
 dices. Si malueris patriæ: exules cuius restituere. q; id pficacius expectare. ut patriā ipsi pristine liberta-
 ti dignitatiq; restituāt: tum eris sane aduersante nemine i repu. princeps. tum pf patriæ appellabere. tū
 oēs te colēt. oēs admirabunt. Et ne dubito equidē. ut es igenio acerrimo. hæc eadē uideri tibi. Sed illd
 forsitan uereare. ne optimatium hmoi restitutio tibi calamitiosa futura sit. At uide. q; tibi recte cōsultū
 uelim. Per magna Romuli Romanozq; in i Sabinos iniuria cōtumeliāq; fuerat. Inter eoidem uero &
 pax tādē beniuolētia exorta ē maxima. Tibi ac tuis liberi sunt nōnulli abundāt & exules filiis. Quæ
 liuior necessitudo. que firmior que diuturnior eē possit. q; quæ cōiugis cōstat ultro citroq; cōstitutis.
 Præterea qd secundo loco litteris superioribus publice sum hortatus. nulla re alia tum publicus florē
 tinæ ciuitatis. tum etiā tuus tibi status solidior. durabilior. iucundior. melior. felicior. futurus est q; si oī
 cura industriāq; studueris idq; q; primum. ut huius diuini principis Philip. marie Angli & beniuolētia
 uos & societate muniatis. Quanta hinc ad te Cosme utilitas. q; ta dignitas. quantus honos sit puentu-
 rus: nequaq; ignoras. Nō. n. nescis eum eē Philippum qui cum aliis oibus præclaris ingētibusq; uirtuti-
 bus nemini oium cedit. tum & prudentia. & gratitudine. & munificentia cunctis mortalibus antecel-

lit ut itaq; si tua potissimū opera intellexit rebus suis accessionē factā ē te pfecto apd se habituro oīum
 pmū is i q te officiis psequet. q̄ & tibi & populo florētino maximū sint emolumentū ornamētūq; allatu
 ra. Solebat quidem Cosme cū istic eēm uīroꝝ quorūdā hoīum imperitiā demirari n̄ mediocriter: q̄ si
 qn: ut sit: in re bellica Philippū acceperāt incōmodo quopiā uel leuiter urgeri: cōtinuo gestabat: exulta
 bāt: p̄nima lētitia tanq̄ apud se eē nō poterāt. Tū ipse mecū dū boni qd̄ insaniunt florentini: qd̄ publi
 cæ supplicatiōes qd̄ publici plausus qd̄ publici ignes uolunt: Cū philippi lētant. nōne & suo & pprio
 lētantur incōmodo. An philippus perire possit: qn̄ una pereāt florentini? Nū q̄ philippū uicerint. Flo
 rentinos incolumis fore patiant. Et pfecto Cosme uestra oīs belligerandi cū philippo ratio per stulta
 mihi qd̄ pace uestra dixerim uideri solet q̄ppe q̄ deteriore cōditiōe uictōres. q̄ uicti futuri sitis. Quæ n̄
 ad uos ex uictoria utilitas puentura ē. Nū urbs. Nū ager nū q̄c̄q̄ nū moꝝ. Nā ut fileā: ad quantā reꝝ ino
 piā atq; egestatē p̄ belli diuturnitatē redigamini. an futuz: ignorat. ut p uictoriā pulcherrimā reꝝ pu
 cherrimā amittatis. Victis at̄ durius nihil timēdū ē quā his uos muneribus & honoribus cōsulertis si in du
 bitata uictoria cū maximo reꝝ uīraꝝ incremēto potiamini cū philippo Maria: q̄ oīno cū aliis uictori
 bus uinci. Quod si rebus uestris contenti oīū q̄ negociū malueritis: facile uniuersæ italiæ diuturnā pa
 cē uestra cū philippo societate tranquillāq; quietē parietis. Vēꝝ ne uos delectet tarda deliberatio. Non
 enī te p̄terit. Cosme medices incredibilis ac ppe diuina huius diuiri principis uel sapientia. uel aī ma
 gnitudo. Ut. n. affinitates p̄pinq̄tatesq; tacuerim q̄ cæteris uniuersis ac maximis potestatibus carus p
 iucūdiusq; sit: q̄ apud oīs ualet & auctoritate & gratia. nō es ignarus. Quā obre matura Cosme: dum li
 cet. Accingere huic tā honesto: tā necessario: tā utili: tā sacro: tā pio operi. Succurre patriæ succurre ami
 cis succurre & tibi: & tuis. Oblatā occasiōē arripe. Noli: q̄so: expectare ut iure optimo dici queat n̄ uo
 luntate Cosmus: nō aī iudicio: sed necessitate & rebus aduersis non tā ducif q̄ cogif. id autem una re fa
 cillime uitabis: si oī pturbatione liber te gationi submisseris. Vale ex Mediolano. iiii. nonas iulias An
 no a natali Christiano. .M. cccc. xl.

Franciscus philelfus kyriaco Anconitano. Sal. di.

q̄ Vod & gratularis mihi teꝝ p̄pediē apud nos futuz: denūcias: dici non possit. q̄ta me tuis litte
 ris uoluptate affeceris. Virūq; n. sūmæ beniuolentiæ argumētū est. Facito: igitur si me amas si
 cūti certe amas: ut te uti q̄ primū fruiq; affatim possumus. interim at̄ rem mihi p̄gratam factu
 rus es: si ad qd̄ tēpus naues honorariæ sine istinc Bizantiū soluturē p̄ te certior factus fuero: quo uel ti
 bi: uel nostro: splēdidissimo Scalamōtidē aliquid litteraz ad Mariū filiū. Quod aut̄ placere tibi ostēdis
 τῆρι δ' πρὶν ὁ εὖ σ' καὶ σ' ἄ ὑρ' ἠνσ'. eā p̄ z nō scribi. & idē Ptolomeū sensisse in suo de orthographia li
 bro. Ego qd̄ ne tibi: neq; Ptolomeo ipsi affētor: quicūq; is tandē aut alteruter Alexandrinus: aut As
 calonites. aut Epithetes cognominatus aut alius q̄piā fuerit. q̄ se grāmaticū p̄fiteri uoluerit. id. n. ratio
 p̄hibet: q̄ istiusmodi cōsonatiū numez simul eē nō patif: id qd̄ etiā apd̄ Priscianū i primo de octo ora
 tionis partibus intueri licet. Quare q̄ tu epigramata istiusmodi characteribus scripta inuenisti: litteris
 atticis: ut aiunt. scripta eē fatēdū est uel ante arcadas potius quos. καὶ τῆρι τ' δ' ὑρ' λ' οἰ' καὶ τ' ἠσ' σ' ε'.
 λ' ἠσ' δ'. extitisse tabulatur. Mihi tñ & epigramata tua: & quæ scripta abste sunt iucūdissima fuere. Vale
 ex Mediolano. y. idus quintiles. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus. Andreocio Petrucio sal.

n̄ Imis lautus factus es. q̄ nos iā tedio habeas: Existimo te urbāi istius: quē minime bellū sacro
 taria uxor belli filiū uocat: cōsuetudine uti cœpisse. ob idq; nostratia hæc cōtēnere. Vēꝝ caue
 te solū solus offēdat. Nosti hoīs istius tum uires: cū exul ab octaua Marius bibit. nū ēt mores
 At officii tui eē arbitror. mō tibi p̄ Vrbānū liceat aliqd̄ obstrepere litteris. quo de te ac tuoz oīum sta
 tu bonaq; ualitudine certior factus. mecū ipse tacitus gaudeā. Tū interi p̄uocinīs te credas: noli: ne ruē
 tes infantentesq; & in ruinā te trahāt: & ifaniā. Oīno. n. si credis uictōres breui faturi sumus: id qd̄ ex lā
 ducio n̄ro accipies. Vale ex Mediolano. iiii. kal. Sextiles. M. cccc. xl.

Franciscus Philelfus Saxolo pratensi sal.

f̄ Verunt mihi tuæ littere periucundæ: & iohannes Andreas incūdissimus Δ ο κ ε ι γ α ρ μ ο ι κ α ἰ
 μ ε τ ρ ῖ δ ο ν ὄ α ν ἰ β κ ο ς κ α ἰ ἰ ο φ ῖ τ ο ς ἐ ν π ρ ῶ ὤ δ ῖ ς ὑ π ἄ ρ χ ὄ ν . κα τ γ ρ ρ ῆ π ἰ α ἰ ν ε ἰ ς ε ἄ τ ῆ .
 χ ἠ ῶ δ κ α ἰ γ α ὕ μ ἄ ξ ε ἰ Fuit ergo nobis eum tua tum etiam sua ipsius causa carissimus. νε δ ὕ ς
 γ ἄ ρ κ ἄ λ ε δ ε ὕ ρ ε ἰ ν α ἰ μ ε τ ρ ῖ δ ῖ δ ὕ ρ α λ ῖ δ ὄ ν . Quem medicum ad uictorinum meum daturus sim
 non intelligo. Nam neq; litteras abste ullas accepi: nec mihi ullus ē medicus: nec item futurus sit. opto
 δ ὕ τ ε γ ἄ ρ ρ ἰ α τ ρ ῖ δ ὕ τ ε ἰ ῆ ρ ε ὕ ς ἰ χ ῆ ρ ἰ δ α ἰ ε ὡ ἠ ὄ ὕ μ ὤ . Quid de libris nostris: & euripide: & mathe
 maticis scribas: nescio. Eos uelim ac etiam uæhe mentissime rogo te. & oro: propediem ad me desflac
 cū & Ciceronē n̄ri eruditissimi uictorini dedi iohanni andrea: id quod ut facerem. significasti litteris.
 Conflatum uero tuum uel nostrum potius nondum satis consului. Quare ne inconsultum me abien
 dimittat. breui p̄uidebo. Platōis aut̄ leges: aut rempu. libenter uiderim aut saltē τ α τ ὄ ὕ ς ὠ κ ρ α τ ὄ .
 ὕ ς ἀ π ο μ ἠ ἰ μ ὀ ν ὄ ὕ μ ἄ τ α κ ἄ τ ἄ ξ ἠ ὄ φ ὡ ἠ τ ἄ quod ais imo cauillaris τ ὄ ὕ ς ε ἰ φ ἠ ρ ε ἰ ς μ ἑ ν κ α λ ο ς
 ε χ ε ἰ ν τ ὄ ν φ ἰ λ ε λ φ ὄ ν ὄ κ ἄ κ ὡ ς ο ὕ κ α ὄ ἠ ὄ ὕ τ ὄ ς μ ἠ λ τ ὄ ς ἄ λ λ α μ ὀ ν ὄ μ ἄ λ λ ὄ ν ο φ ἰ λ ε λ φ
 ὄ ς μ ἑ ν ε ὕ ς ἄ ἰ μ ὄ ν δ ἰ ἄ ε ε ἰ φ ἠ ρ ε ἰ ς ἐ κ ε ἰ ν ο ἰ κ α ἰ τ ὄ ὄ ν τ ἰ α ὕ τ ὄ χ ἰ ε ς κ ἄ ὄ ὡ τ ῆ ρ β ὄ λ η ἠ κ ἄ ὄ .

Χειμῆ 5. A Mario nfo quottidie lras expecto. q̄s cū accepero. faciā te q̄ tantopere scire desideras & ad q̄d tps eū expectemus & de oi re alia certiorē. Vale ex Mediolano. Quīto Kal. octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Catoni iurecōsul. & oratori salu.

Vdio istic eē p̄sbyter; quēdā Cremonēsem iacobū cassianū: q̄ multū ac diu hūmanitatis artibus operā dederit: tamen si uel q̄ eruditioē: uel quid oīno hoīs sit. ignoro. illud certe nō placet: q̄d libros meos suā fidei cōmissos: nec reddiderit mihi: nec uerbū fecerit. Nā uictorius Feltrēsis eius doctor: uir: & nfi. integerrimus idēq; doctissimus & mihi uetere familiaritate coniunctus. lras ad me dedit. q̄bus miratur. q̄d nihil ad se scripserim. posteaq; & libros mathematicos & Euripidis tragœdias isti Cremonēsi iacobo ad me dedisset: itaq; mi cato rogo te maiore in modū. iacobū istū q̄ primū cōuenias: & ab eodē libros meos exposcas: recipiasq; una cū saxoli lris ad me. Paucis tenes. q̄d factō sit opus. is aut iacobus philosophiæ philosophatus q̄spia studet: ut aiunt. Vale una cū uxore foemi na pudicissima. Ex Mediolano. iiii. Kal. octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus iacobo Cassiano Cremonēsi presbytero. sal.

Istor ius Feltrensis doctor tuus ac idē eruditissimus uir. mihiq; amicissimus monuit me suis literis duos tibi meos dedisse ad me codices. quoz altero euripidis tragœdiæ: altero matematicoz libri cōtinerent. Quos cū arbitres pluribus iā mensibus mihi redditos esse mirari scribit. q̄d nihil a me lras ea de re acceperit: itaq; et atq; et hortor. meos mihi libros q̄primū reddendos cures. Quod si fortasse neminē habes: cui tuto re cōmittas. habeo istic hoīem familiarē & uir op timū Catonē faceū. clarissimum & iurecōsulū & oratorē: & philosophū. Huic igitur isti meos libros restitues. quo & officio tuo: & Victor nō doctori satisfacias. mihiq; pro tua libertate motem geras. uale ex Mediolano. iiii. kalen. octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Kyriaco Anconitano sal.

D quintū idus Quintiles dedi ad te litteras: q̄bus suauissime tuæ ad me epistolæ respōderam: miratus autem sum. quid postea nihil ad me scripseris præsertim cum scire admodum cuperem. ut tum significarē: ad q̄d tempus honorariæ nauis Bizātium essent traiecture. Num fortasse moleste tuleris: q̄ quæ nomina. ΣΥΜΝΟΕΡΩ ΚΑΙ ΣΥΝΥΡΗΘΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΣΑΛΛΑΤΟΥΕ ΤΡΟΤΟΥ scribēda affirmabas non ita scribenda esse ostenderim inhumane p̄fecto faceres: si assentatorem Philelfū tuum q̄ tibi amicū malle. Nam quod ait Terentianus ille Sofia: hoc tpe obsequiū amicōs. ueritas hodiū parit habeat id q̄dē locū inter adolecētes & stultos inter uiros aut & prudentis nihil ficti nihil si mulati. neq; dicendum: nec sentiendum censeo. Quod si æq; prudentia ac eloquentia es p̄ditus. q̄d ē q̄d minus uelis q̄ me aliud de te loqui. aliud sentire: & laudare aliud p̄bare aliud. id. n. inani cupiā glorie tibi ascribendū foret. Quod quidem crimen q̄ longissime abste abesse non sum nescius. ΤΙ ΥΟΥΝ ΑΙΕΙ ΣΙΩΜΑΣ Scribere obsecro q̄ primū aliquid uel quibus malis characteribus. Nec me fructu dulcissimæ nostræ consuetudinis priuatum uelis. Vale cum meo splendidissimo Salamonte. ex Mediolano. quarta. kalendas octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Georgio carrecto iurecōsulto sanitatem.

On possum te nō igratitudinis acularē q̄ rebus meis tandiū p̄ uoluntate uisus & liberalitatis meæ. obliuiscaris. & officii tui. Facis p̄fecto inhumane: Ac mihi iam stomachum mouere incipis. Non. n. puto aut in legibus inuenisse te aut in alio quopiā iure id um licere tibi. q̄d nemini bono licet. Presta te oro & bonū tandē & gratū uig. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Francisco Barbauaræ sal.

Ix dici queat mi hūanissimæ Francisce q̄ta me uoluptate affecerit hesternū a te munusculū q̄d & si ipsū ex se se me plurimū delectauit eo tñ longe gratius iucūdiusq; fuit: quod abste datum. Intellego. n. me nulla mea frustratū spe. quippe qui plane perspiciam te talē ac tñ uirū: cuius familiaritatem atq; beniuolentiam iā pridem unice desiderauī. & familiariter mecū agere: & i amore mihi affatim respondere: gratulor igitur facillimo isti tuo humanissimoq; ingenio: gratulor modestiæ atq; bonitati: gratulor beneficentiæ. lætor aut felicitati meæ. qui q̄d semp optarā me uel nullo meo labore nō solū affecutū iam uideo sed q̄cumulatissime affecutū. Ego uero qn aliā amicitia nostra dignū tibi referre possim. habeo certe nihil nisi ut te & rogē: & orē. tibi quod facere indubitato potes. etiam atq; et p̄suades eū esse Philippum ac sp fore quo possis omni in re. uel peculii iure uti. Vale. Mediolani ex adibus nostris. iiii. Kal. octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Thomæ Bononiensi sal.

I mihi iter interceptisset tertiana febris. cui ipsi deus superiq; oēs ad quartanā. ita cōtinuā quoq; ac pennē inferat. ut q̄celerrime radicatus eā perdāt. uenissimē eq̄dē ad te q̄primū ut æquæ tibi corā gratulare: atq; mihi mirifice sum lætatus. q̄d p̄ tua singulari uirtute maximisq; meritis. in eo te loco huamnisimus princeps noster cōstituerit q̄ & excelsus ē & illustris i primis. Gratulor igitur absenti absens. Ac p̄cor immortalē deū ut q̄d certo spero. illud Biantis dictū. Magistratus uir demonstrat clare in te luceat: hoc ē ut non meæ & amicorum solum: sed oīum expectationi p̄bita integritasq; respōdeat. Nemini. n. dubitandum est te in dies magis atq; magis apud nostrum principē

& auctoritate & gratia cariorē fore: facias at p amicitia officioq; tuo. ut cū qd officii nactus fueris me
mineri nostri. Vale. Mediolani ex ædibus nōstris. iiii. nonas octobres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Thomæ Bononiensī sal.

q Vod tibi existimauimus nō iucundū fore: optima spolia īmortali deo q̄ de hoste īfestissimo
febre illa tertiā nouerāus: nudius tertius detulimus: & nō illa qdē in ferculo. ut ioui. Romu
lus: sed in bona spe bonaq; fiducia. Neq; n. ferculoq; mihi nec ualoz copia ē. Nolim tñ putes
adeo me datū ad inopiā ut si qd existo uestro delicato & lautissimo aucupio ad me p tua munificētia
dederis nullū habeā ferculū quo id cōmede sim excepturus. Quod si q̄steris. qbus armis. febris armis
furorūq; refuteri: nō equidē æsculapii aut Apidis. Sed fere par pari retuli. Eā illa mihi moliebat sitim q̄
ppediē cōficere. id ego animaduertēs eiusmodi sane inedia hospite accipio: ut qd ē in attico puerbio
lōge ad coruos transire: q̄ meo hospite uti mallet. itaq; liberatus oīno uideor edacissima & molestissi
ma hospite: quā uel cū egritudine audio ad amicissimos nostros optimosq; uiros Marcolinū barbua
rā: & Dominicū ferufinū ex itinere diuertisse. Quos uelim moneas. nō bonū uultū hilarēq; faciē īptu
denti illi petulantissimāq; belluæ ostēdant. Sed ab sese potius q̄primū: q̄ diligētissime. q̄ fortissime abi
gant. Et si nolint inedia & ueneno utat & sanguine Vale & me nostro diuino principi unice cōmeda
ex Mediolano. vii. idus octob. M. cccc. xl.

Franciscus Philelfus Antonio pessinæ sal.

c Vmerā absens. erā apud te sp. Me diligebas: me p̄dicabas. me colebas: me oībus amicitia & fa
miliaritatis officiis p̄sequere. Nūc aut̄ p̄sens: neq; uideo te usq; nec audio. Nū qd oībus fere
in rebus accidit: n̄ri p̄sentia: tuā de nobis opinionē minuit. Nā qd est p̄ īmortale deū: q̄ ita ob
mutueris: ut nec audias: nec loquere. Quid de tua taciturnitate suspicer: nefcio. Nā si tuæ occupationes
te mihi uisendū phibēt. at lris saltē q̄ppia obstreperes. Vale ex Mediolano. v. idus octob. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Blasio Axera tēsi uiccomiti sal.

7 I Olēt nōnulli tādiu amicos colere: quoad eoz uel p̄sentia uti uel officio frui quēat. At ego hu
iusmodi hoīes uel affētatores potius nihil charitatis nihil oīo hūanitatē p̄ferre cēseo. Decla
rant. n. se nō tā amicos coluisse. q̄ priuati ppriiq; cōmodi habuisse rōnē. illoz igit̄ mores peri
de atq; īgratos & plane barbaros detestari cōsueui sp. Nihil. n. amici recordatiōe mihi suauis esse pōt
Quod cū in aliis sp̄ tū in te uno in primis exptus sum. Nā incredibile dictū ē: quantū me tenet desyde
riū tui. de te dies ac noctes cogitare nō desino. Tu absens mihi sp̄ es p̄sens. iucūdos n̄ros dulcissimosq;
sermones crebra memoria mecū repeto. Hac una re absentia tuā desiderium lenio. Hac una re oble
ctor: ac letor: Quod si qd ad me litteraz dederis. exiliā sane gaudio: exultabo: triūpnabo. Quid abs te
uelim itelligis: Vale ex Mediolano idibus octobribus. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Frāscō piccolpasso Mediolanensīu Archiepiscopo sal.

q Vod ruri te cōtineas: quo tpe pp̄ subeuntē iā hyemē urbs maxie colēda ē nō possū nō mirari
q Nā solitudo ista qd tibi iucūditatis afferre possit: nō itelligo. Quod si otii q̄ negociū te malle
dixeris: at meminere nō te ad ociū sed ad negociū. hoc ē nō tibi: sed bonis oībus natū: Quare
cū ab uniuersā ciuitate desideraris: tui fuerit uel officii: uel benignitatis relicta. ista solitudine rustica. te
q̄primum urbanū fieri. Quod ut facias et atq; et rogo. uale ex Mediolāo pridie idus octob. M. cccc. xl

Franciscus philelfus kyriaco Anconitato sal.

a D quartū kal. octo. meis ad te lris sū miratus. qd nihil iādiu scripseras. Videbat̄. argumentū id
qdā esse mutati ai erga me tui id qd nō moleste ferre nō poterā. Nunc at̄ cū tua mihi episto
la & disertā & psuauis reddita ē: q̄ ubi ad. iiii. Nonas Sextiles istinc inter arripisset: uix tandem
sero ad nos. xiiii. kal. Nouē puenerit. facile mihi itelligere uisus sū uel tēporz difficultatē: uel nūcii for
tasse negligētia ἡς χ' ε' Δ' σ' η' και α' ω' ι' δ' ι' α' η' eē accusandā. Nō. n. erat occlusa. Quæ qdā exoptata & dul
cis epistola tua si mihi ad qd tps debuerat. reddita fuisset recte cōsultū foret Mario n̄ro quippe qui και
ι' υ' α' τ' ι' α' ι' α' ρ' ι' υ' δ' η' και χ' ρ' η' ι' α' τ' α' και α' λ' λ' α' τ' ι' ν' α' α' υ' τ' ω' α' ν' α' γ' και α' ε' λ' α' β' ε' ν' α' η' δ' ι' α' σ' δ' υ' quæ sa
ne adhuc integra apd me sūt. Reliquū ē: ut me oportuna cōmune facias. & ad qd tps nauis altera sit cō
stātinopoli traiectura & cuius ductu preterea τ' α' υ' τ' α' τ' α' π' ρ' ο' ε' ι' ρ' η' μ' ε' ν' α' ω' ρ' γ' μ' α' τ' α' cui daturus hic
ad te. sim quo p̄ferēda cures τ' ρ' δ' σ' τ' α' ν' η' μ' ε' τ' ε' ρ' ο' ν' π' α' ι' δ' α' μ' α' γ' ρ' δ' υ' Et de his satis. Clarissimi digni
tatis militaris uiri Rainaldi Albizii cōsiliū nō possū equidē nō pbare. Rogo: & oro sū īmortale deū: ut eū
incolumē reuehat: ac reddat nobis nā cū eius ætatē annozq; cōsidero: uereor ne maris tædiū ac labor
eius senectutē obuiat. Veli meo noīe uxorem eius Alexātriā edas & isti oē meū offm̄ pecuniā. opem
& pollicearis: & deferas. Vnice. n. Rainaldo meo affecto sū ut & sapiētissimo & fortissimo & optimo
& amicissimo uiro. Tu at̄ cū mihi post hac q̄ppia scriptitaris: ne obliuiscaris ueli ueterē cōsuetudinē tuā
και γ' α' ρ' η' υ' ν' δ' υ' τ' ε' ε' ω' ι' γ' ρ' α' π' μ' α' μ' ο' ι' δ' υ' τ' ε' α' λ' λ' ο' τ' ι' κ' ε' ω' τ' ε' ρ' δ' ν' ε' μ' ε' δ' ε' ι' λ' α' δ' : Vale ex Mediolāo
. xiiii. kal. Nouēbres: M. cccc. xl.

Franci. Phil. Petro michaeli militaris dignitatio uiro ac iurecōsulto sal.

2 Vā in me plurima officia & beniuolentiam singularem nulla unq; apud me delebit obliuio nā
& amabo te sp: & illustres ac p̄claras uirtutes tuas q̄si p̄petuus aliquis buccinator predicabo di
uulgaboq; apud omnes. īgratus sane ille mihi uideri solet qui non pleniore quodam ore de

de absentis q̄ de p̄sentis amici laudibus loquatur. At q̄ p̄sentē laudat: & si recte atq̄ uero id agit assentatiōis tñ crimini apud plerosq̄ uř obnoxius. Existimat. n. id nō tā ex ai snia: q̄ alicuius uel incepti: uel sperati cōmodi gr̄a cumulatius facere q̄ par sit. Sed ne qd̄ in aliis pbare nō soleo: in eo ipse in presentia peccauisse censet: q̄ te p̄ lras q̄li corā laudē hac de re satis ac sup. Nā qd̄ ab me tibi debet melius fieri q̄ dici uolo. Scire admodū cupio qd̄ istic apd̄ uos gerit. Nō. n. te iacet q̄ sūmopere Seneosis reip. q̄etē trā ql̄litatēq̄ pcupio. Quare cū aliquorū hoīum seditiōes audio & conatus pestiferos: doleo eodē æque: ac debeo in primis at̄ de Urbano bellu. hui belluo dicere uolui certior fieri uolo: increbit: n. apd̄ nos p̄stantē istū ac pudice q̄ uix: & ciuē optimū mori decreuisse id ego miratus sum ualde. Nam quo pacto moriat̄ qui nūq̄ uixerit. Vex: si quā aliā mortē oppetere fortassis instituerit: q̄ impuri & obicœni homines suiq̄ simillimi cōsueuerūt: uelim suas res gestas memoratu dignas ad me p̄scribas: quo eius nō mē immortalitati cōmēdē. Et ut intelligas si qd̄ ē in hoc dicēdi genere philel. ualet orationē funebre ad te dedi: q̄ sup̄ioribus diebus habuimus i Thodeschini sepultura. Hāc at̄ si urbā sacerdotaria ista uxor audierit nō uereor fore ut cornigerū uix: suū nō hortet mō: sed ēt agat cōtinuo ad iteritū. Vale ex Mediolano. xiiii. Kal. nouēbres. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Augustino dato sal:

Itera: q̄s hesternō uespera te accipi: incessu ui aut te studineo usā sūt. Nā p̄fecte abste. xy.

I Kal. Sexules: uix nostras fores: xiiii. Ka: nouēbres tandē pulsauere. Monebis igit. ne tā negligēter posthac iter faciāt. Vereor tñ ne tuscis delectarē ficis aut ēt amylianis: p̄pterea tibi ad nos ierint: q̄ accepissent bonorū ficorū copia nō ē in subribus. castigabis igit: & ita institues: ut tibi malint q̄ gula obsequi Grata fuerūt: q̄ scripsisti oīa. εὐ τὸ πρῶτον τῶν δὲ ἀεὶ τῶν καὶ τῶν δὲ δὲ φῖο μ. ω. S. iv. α. τ. ε. χ. v. ω. S. δ. v. δ. ω. δ. v. δ. α. α. i. S. καὶ τ. α. i. S. ω. p. i. φ. α. i. S. φ. i. λ. ο. ρ. δ. φ. ω. n. μ. ε. z. S. δ. δ. i. S. α. ε. κ. α. i. τ. ω. α. i. δ. ε. i. α. i. S. κ. δ. ω. i. δ. h. δ. ω. δ. v. δ. α. α. ε. i. S. ε. ω. α. i. v. ω. δ. o. n. τ. h. p. φ. o. n. h. i. n. Miratus sum at̄: q̄ quas a te n̄as illas epistolas expectabā. nō mō nō miseris: sed nec ēt oīo de ist̄ uerbū feceris. Dato igit si me amas: quod certe facis istas ad me statim oēs: Hac re nihil mihi potes hoc tpe p̄stare gratius Causam scripsi ad te prius. Vale cum parētibus tuis oīq̄ familia. Ego atq̄ mei oēs ualemus recte. Ex Mediolano. xiiii. Kal. nouembres M. cccc. xl.

Franciscus Philelfus Catoni Sacco iurecōsulto sal.

h Odie mihi reddita sunt lras a Theodorogalie: uiro sane tū ingenio: tum facundia singulari: ac plane digno: quē nō mō diligamus: sed ēt amemus. Quid uelit: intelligo. Rē quantū erit in nobis. ex sentētia cōsequet. Sed tua & ope: & opa opus ē. At de his postea. Ego libros nostros uā hemēter expecto. Facito si me amas euestigio ad nos aduolēt. Cū Theodori epistola nullas tuas accepi lras. Caue ne te posthac uel negligētia: uel morositatis accusaturus sim Vale. ex Mediolano. viii. Kal. nouēbres. M. cccc. xl.

Franciscus phil. Gerardo Landriano Cardinali Comensi. S.

f Ecisti mihi rē p̄gratā: qd̄ philonē meū imo nostrū ex aurispa recuperatū ad me dederis. qd̄ at̄ Mosei uitā. quā idē Philo & copiose & eleganter apd̄ gr̄acos & gr̄acæ scripserat in latinū ab me tātopere uerti postulas: & audiui libēter & obtēperābo libētissimā: itaq̄ factū puta. qd̄ iubes. Nulla te tua de meo erga aio faller opinio tā operi me accingo. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. nouē. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Nicolao puteo Cremonensi sal.

c Tserius respōdi tuis ad me lris: & breuius fortasse: q̄ uelles: quorū alterq̄ aduersā illi ualitudini dato: q̄ duos circiter menses: uel p̄ intercapedine laborauimus. alterq̄ publicis meis ac priuatil occupationibus q̄bus prope obruor. Legi at̄ tuas lras libēter quibus mutuā inter nos adolescētie n̄ræ beniuolētia: cōsuetudinē disciplinā cōplexus es. Quod at̄ mirificis me laudibus extuleris id singulari qdā exuberātī amoris abūdātia abste factitatū existimo. Nā neq̄ uir amicissimus simulq̄ modestissimus assentaris: nec istiusmodi mihi ē de me opinio. Reliquū ē id tibi plūdeas qd̄ & recte & uero potes facere te mihi ē carissimū: & eo magis in dies: fore quo te ai aduertero non obliuisci Philelfū tuū. Vale ex Mediolano: iiii. Kal. nouē. M. cccc. xl.

Franciscus Philelfus Frāscō piccolapso Mediolanēsiū Archiepiscopo. S.

d E phoenice qd̄ sentia auē loquor superioribus diebus corā cōmētatus sū tecū. deīde inueni no uis: me apud gr̄acos hmōi auē t̄pibus. Claudii Cæsaris uehisse in Aegiptū post Sexcētesimū gnquagesimū q̄rtū ætatis annū: & ubi ipsa sibi pyrā uel Ambrosiano loquēdi more thecā hoc ē loculū ex casia & myrrha cōstituisse. diē obiisse: ac demū ex eo uerme: quē uulgo p̄dicāt reuixisse & cōtinuo reuolasse unde mō ad egyptios deuolarat. Ad hęc cū sanctissimi & eloquētissimi uiri Hieronymi nudius tertius epistolas passim lectito: in eam incido q̄ ad p̄sidium in scripta ē. Hanc autem cētēsimā decimā nonā inter epistolas numerari puto ubi cum aliā pleraq̄ Hieronymus per pulchre cōplexus est: tum de ipso Phoenice longe plura cōmemorat: q̄ Ambrosius. Ego tñ sniam nōdūm mutō. Verum q̄ uoluptati fore tibi existimaui: uolui tibi mecum esse cōmunia. Nā neq̄ in ægypto neq̄ i arabia illiusmodi auē usq̄ uisam arbitror: quippe q̄ mea snia nulla sit. Superem iam ruris tædium: aut saltem societas te cepisset: quo ad te salutatū & cōmode & frequenter accederem. Nam quo magis te iuri contines: eo maiore tui desiderio crucior. idq̄ cum multis: uel potius cum bonis omnibus. Vale ex Mediolano kal. nouēbris. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Catoni Sacco iurecōsulto sal.

Vauissimæ tuæ litteræ mihi p̄ q̄ suauissimæ fuerūt. Quod aut̄ ais apud Senatum nostri discretissimi Theodori gaze mentionē habitā. fabulā. Nunq̄ Philellus didicit uerba dare nō mō amicis. sed ne inimicis qdē. Nulla mihi prorsus spes ē. uir iste publica pecunia ob id muneris datur. Cām diebus pximis ad te scripsi. Scribis me a Theodoro tris ad meā unā epistolā lras accepisse. n̄ tris dū taxat sed mille & amplius lras accepi. nā unius illis q̄s lras ad me dedit: p̄ multa clemētia p̄scripta sūt. Quare nō tris posthac sed ternas dicitō: si & Priscianū & Tulliū: q̄ & Bar. & Baldū sequi malueris. Ego inquā cū binas ad Theodorū n̄m lras in hūc diē dederim: unā tm̄ sūt mihi ab eo redditæ. Tu at̄ de tuis litteris multa qdē dicitis: At philellus tibi non credit. Nā neq̄ negociādo me neq̄ ociādo superes in scribēdo unq̄. Proinde si te negligētiæ aut uoluptatis accusari nolueris: & amicissimi & diligentissimi hoīs officio fungere: Quod Euripides noster tuā bibliothecā egredi nolit: nequaq̄ miror. Repperit enī nō fortasse: q̄bus oblectes. At si π δ α λ ρ ζ η σ ad nos redierit. illico eiicet foras. Quod te illi iociū comitēq̄ polliceare: gaudeo mō seuerum quoq̄ cū cēforino ne negligas. Nā q̄diaduolet Euripides ne quaq̄ moneo qm̄ si altius fortasse humilia exofus tolleret p̄ret igni. q̄ tibi deo p̄solua. Quare ne me in fore p̄trahas: uelim. Vale & me tuæ pudicissime uxori comēdato. Theodoro n̄o salutē dicitō Ex Mediolano. pridie nonas nouē. M. cccc. xl.

Franciscus philellus iacobo Cassiano p̄bytero sal.

On tā mihi molestū: fuerat q̄ serius meos mihi libros reddēdos curares q̄ in p̄sentia & iucundum ē i primisq̄ suauissimū: q̄ tā modeste tāq̄ phumane lras ad me dederis: q̄b̄ te nō mō expurgaris sed totū meū sane & eē: & fore onderis: Quare cū tuā excusationē tū multo magis te ipsū nō inuitus admitto. Itaq̄ uel uictorini nostri: uel tui ipsius cā oīa de me tibi potes affatim polliceri q̄ & usui tibi & honori futura sint & de his satis. Venit istuc nup̄ ut scis. Theodorus gazes: uir certe & discretus & eruditus quē & si certo scio: non amabis solū: sed cumulatissime amabis tm̄ mea et cā. ueli ita ames ut nulla p̄fus fieri queat ad amorē accessio. H̄c erit mihi tā gratū quā qd̄ oīum maxime. Vale ex Mediolano. xvii. kal. decēbres. M. cccc. xl.

Franciscus philellus. Catoni Sacco iureconsulto sal.

lrū ē: qd̄ uidi somniās. Dicit. mihi a Minerua sum uisus nocte superiore. Cato in te tuus aliqd̄ mōstri alit. Nā q̄ libros tuos neq̄ dedit ad te absens: neq̄ reddidit p̄sens. neq̄ adueniens uerbū fecit Aliud nihil ē nisi q̄ alteri cupiā nescio cui: maluit iniuste: q̄ tibi iuste gratificari. Vale ex Mediolano. xvii. kal. decē. M. cccc. xl.

Franciscus philellus. Simoni arigoni sal.

Vā epicuri de uoluptate sn̄ia te delectat: tuæ ad me externæ lras & p̄dices: facile declararūt nā alteris ai: alteris corporis uoluptatē p̄secutus es. Ego aut̄ & si utrisq̄ nō mediocriter sum delectatus lris tm̄ lōge magis q̄ nō solū in me laudādo singularē tuā erga me beniuolentiā: & eximiam pietatē p̄ferre uisæ sunt sed ingenii tui faciētiq̄ p̄stantiā p̄pulchrē referēbāt. itaq̄ & Benignitati tuæ & disciplinæ æque gratulor atq̄ tuo amore mihi plurimū gaudeo. Teq̄ et atq̄ et hortor: ut ueluti cumulatissime facis: & uirtutis & doctrine studiū te totū reddas ac dedices Euades. n. & in clarum & in eruditissimū uix. me aut̄ tibi totum ascribe: uel absq̄ munusculis tuis Vale. Mediolani ex ædibus n̄ris. ix. kal. decē. M. cccc. xl.

Franciscus philellus Catoni Sacco iureconsulto salu.

T tuæ mihi lras primū: ac deīde libri quos abite: tātope expectabā. redditi sūt: Vtraq̄ sane res uoluptati mihi p̄ magnæ fuit: at illud p̄ q̄ maxime q̄ meis illis superioribus unis lris e sōno te excitasse sum uisus. Nō. n. oportet hoīem amicissimū i amicitia officio dormire. Cato mi suauissime nihil ē te mihi suauius. nihil carius. Facito. si me amas: ut certe amas unice unq̄ posthac Mediolanū detur: iuscio philippo hospiteq̄ & tui amatissimo Miror: & theodorus noster nihil respōderit ad meas lras: q̄s ultimū a nobis accepit. Quæ ad pessinā nostrū scripsit: & legi: & p̄baui. Vex: & si nihil ē q̄ minus sperē. q̄ q̄ ipse cupit. & ego in primis opto. curabo tm̄ sedulo: ne ulla ex parte officiū meū desideraturus sit. Et de hac re satis. Nos istic iniuriōsa qd̄a urgemur principis lras ad tuos istos satrapas lectitabis monebisq̄. ne uel oratori uel satyro stomachū moueāt. Vale cū pudicissima cōiuge sarcimini busq̄ tuis ex Mediolano pridie. kal. decē. M. cccc. xl.

Franciscus philellus Simoni arigoni sal.

T supbia a me nihil alienis: & gratitudini ap̄d me nihil atiquis. Quare cū tuis ad me officii plenitudinis hūanitasq̄ lris. r̄ndeō non mō supbiæ crimē effugio sed et nomē gratitudinis mihi p̄ pulchre uedico. Mirifice aplector amorē tuū. Ac tua humanitate facillimisq̄ moribus & modestia singulari delector plurimū. ingenii uero tui uiuax p̄stantisq̄ dexteritas maiorē imodū p̄grata mihi & periuicūda ē. Video: n. te tua illustri laude ea mihi laudē allatuz: q̄ pulcherrima fit & maxima. Nō. n. istiusmodi tuus ornatus quo in litteris uteris. mediocrē de te tuaq̄ faciētia spē q̄ndā polliceat. Itaq̄ te et atq̄ etiā hortor. ut: oēm operā diligētiāq̄ tuā eloquētiā & humanitatis studiis. licuti facis. accōmodes. magna. enī aiūs meus de te p̄sagit. Vale. mediolani ex ædi. n̄stris. vii. idus decē. M. cccc. xl.

Franciscus Philellus Matroniano brasche. S.

Vod meis tuis lris nō mediocriter extuleris. fecisti tu qdē phūane & amice potio. q̄ uero n̄. n. is sū. q̄ me ipsū nō notī. Sed tu illd̄ uerissimū eē liq̄do declarasti. qd̄ uidētur poetæ fabulari amorē oculis carere. æq̄. n. amicus falli de amici iudicio. atq̄ de inimici inimicus plerūq̄ solet. nā & hic odio: & ille aore nimio affectū ueritatē neq̄ iternoscere. Facile tm̄ patior erratū tuū: qppe quē lōge mali amicū mihi: q̄ seco. ueḡ. illd̄ de me tibi pollicearis licet te mihi eē carissimū & eo fore i dies ca

riorē: quo te familiarius uti poterō. Munusculū at tuū et si nequē desiderabā: nō potui tñ nō uehemēter pbare uel Epicuri snia. Nihil. n. in eo ad uoluptatē defuit. Et amplū erat: & suauissimā. Noli tñ post hac tā grādī zere obruas philel. tuū nā Hæc satrapis & regibus: nō pauco uiliq; cōtētis ac philosophis donō mitti cōsueuerūt. Vale. Mediolani ex ædibus nostris. kal. Ianuarias. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Alberto Zancario sal.

n On te p̄terit: q̄ta mihi cū Rhomæo pepulo uiro nobili & prudētissimo iuriscōsulto & familia ritas est: inueterata beniuolētia. Hūc uelim: noīe meo adeas: & q̄ p̄ximis l̄ris ad te scripsi. ei diligenter coram exponas: addāsq; q̄tum pro tua prudentia conducturum ad rem censuris. Vale ex Mediolano. iiii. idus Ianuarias. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Alberto zancario sal.

q + Vod pluribus hortaris: libēter agerē si liceret. Sed nihil ap̄d me licet: qd̄ hō estati aduerfē. Plurima sūt & maxia huius in me principis beneficia. Itaq; nunq̄ patiar me igratitudis accusari. p̄terea nō ē cōstātis & grauis uiri quottidie mutare fides. Vale ex mediolāo. x. kal. februaryas

Franciscus philelfus Ioanni Cornelio salu.

q X Vā mirifice desiderē te uisere atq; corā alloq; breui cognosces. Id aut̄ cur mihi tātope cordi sit q̄q̄ potuisti iā pridē itelligere: is tñ q̄ tibi l̄ras reddit: uerbis meis exponet qd̄ uelim: qd̄q; factō sit opus. Putaui. n. nō tibi molestū fore. si antiquū hospitē eadē qua soles. hospalitate ueniētem exceperis. Vale ex mediolāo. Kal. februaryi. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Petro thomasio philosopho ac medico sal.

a V diui quæ scripsisti oia: & barbari nostri cōsilii laudo & non minus tuū. Illud tñ malī effectū iri quoad eius fieri possit. Effet. n. multo res tutior. Ipsi tñ uideritis qd̄ factō sit opus. Vale ex mediolano. xii. Kal. martias. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Liberio bonarello equiti aurato salu.

e Stū quidem pietatis laudādus: q̄ uel mortui patris r̄memoriā colas. Existimo. n. me iccirco abs te amari q̄ scias q̄ carius fuerim patri tuo grauissimo & clarissimo uiro. nam ille me coaduxit cunctis beniuolentiæ & benignitatis officiis. p̄secutus est. Quare cum ioānes marius tuā in se facilitatem & liberalitatem exposuisset: mirifice sum lætatus. Videre. n. sum uisus me ueluti rediisse in successione non tā amissæ q̄ intermissæ beniuolentiæ. Nam q̄ in patre amissæ existimaram: intelli go in te filio recuperasse. itaq; mihi plurimum gratulor q̄ tam mirifice abs te diligar. Vt autem intelligas quam tibi in amore respōdeam quod uelis periculum facito totus enim sum tuus. Vale ex mediolāo idibus martias. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Francisco Barbaro sal.

h Vmanissimā excusationē q̄ in p̄xima es usus epistola nō inuitus admisi. Noui. n. occupatiōes tuas & priuatas & publicas. Sed sum miratus: q̄ de libris nostris ne unum quidem fecisti uerbum. itaq; rogo te ut ad ea quæ modo scripsi tibi: diligenter respondeas. Vale ex Mediolano. x. Kalen. apri. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Hieronymo belantisi sal.

u Ereor idem accidisse tibi: posteaq; petieris Basileam quod trito prouerbio uisurpari solēt: qd̄ distat ab oculo distat a corde. Nam cum plura hinc abiens es pollicitus: non modo es confiatum nulla ex parte dissoluiti: sed uersuram facis longe maiore cōenore. nobis non modo de lucro in epistolario munere satisfactum abs te non est sed de uino quoq; nō parum diminutū. Quæ tibi abeunt mandauimus nosti. Tuum igitur fuerit ne frustra officium tuum postulasse uideamur. Hugolino parmensi ornatissimo equiti aurato ac iureconsulto salutem meo nomine dicas uelim eūmq; commoneas ut cautior sit ne dum exteris nationibus blandiri cupit & illis tacito animi iudicio nō probetur & ab suis iure uituperetur. Non enim uidetur eiuidem hominis censorem gerere qui cēsendus & ipse iit. Preterea qui se p̄stat in se p̄stat in suos ingratum: qualis in alienos existimetur. Quare ut probe uiuit ita & sentiat & loquatur probe. Nō enim par est paucorum flagitia uniuersis populis ac principibus uitio dare sic. n. & Germanos bibulos: & Francos incestos: & Hispanos p̄dones: & Eritanos edaces appellabimus quoniam eorum pauci quidam aut in portu: aut in p̄dam & sanguinē maxime alacris aut in cibum intempatos se gerunt. Sic alia aliis crimina ascribemus. Vel dicat obsecro qd̄ piam: ubi nam gentium rēpianc qui uel animi: uel ingenui magnitudine atq; p̄stantia: qui religione qui sanctimonia: qui bonarum artium splēdore: qui omni deniq; uirtutum ac laudum genere cum ita lis comparari queant. Et ait Hugolinus meus & imperium italiæ & pontificatum ereptum quasi Romanorum italiæ minus sit uel imperatores uel p̄tices & eligere quos uoluerint: & reficere quos uoluerint: At se romanorum impatorē p̄fiteat: quē Romanus populus quē italia improbarit. Aut ueniat in italia iste foelix totius etiā terræ orbis uiribus adiutus si uoluerint itali: si unus Phlippus Maria gener aduentū eius prohibuerit. itaq; ite q; uerba p̄fiter Hugolinus. Nec tam loqui cōsueicat q̄ recta loq. Vale ex Mediolano pridie Kal. apri. M. cccc. xli.

Francisci philelfii Epitolarum liber quintus.

Franciscus philelfus Catoni Sacco iurecon. & Oratori.

Ideo te eē admodū ociosū: ut pote qui a legū ac iuris ciuilis studio tātis p uenia exora-
 ta: donec cōstitutæ uacatiōes pterierint te oblectādi grā ut es hō uoluptarius his que-
 stionibus obtuleris: quæ iucūda sunt: & homine urbano minime indignæ: at ego ne-
 quaq̄ respōdebo tibi: ut Aristoteles: aut plato: sed ut philelfus. Si qd uero acutius uolue-
 ris tuā ista academiē cōsules. Sequar aut ordinē positag: a te questionū. Et primū tu q
 dē petis qd cause eē putē: q̄ hebrei oēs natura foētēt. Vtrq̄ hebræi oēs: ut tu ais foete-
 ant: an id minus nihil cōpertum habeo. Sed quid in cā esse queat: ut nōnulli malū odo-
 rem. & pleriq̄ bonū de se præbeāt: potest utrunq̄: in aliis natura: i aliis more accidere. Nā qui cibo sūt
 aut potu inferiores: hi male coquāt necesse ē. Ex coctione aut mala aut morbi manāt alii atq̄ alii aut p
 sudorē ea resoluūt. At istiusmodi sudor quē foētulēta emiserit cōcoctio: necessario odorē hēt cōcoctio
 ni similitimū. Ex illiusmodi aut humore: siue is intrinsecus per cutē emerferi seu in superficie sit mēbroz tri-
 stis sane odor exalat. Nec in hebræis id offensionis magis accidit q̄ in oibus qui uiuūt incōtinēter siue
 cibi ac potus in cōtinētia siue etiā aliter: sed fortassis eo magis i hebræoz gñe id usu uēit: q̄ pleriq̄ oēs
 mēfarii sūt fœneratoriā. & ita nullis exercitari laboribus. quo fit ut nimia q̄te marcescētis tetrū de se
 odorē emittāt sit necesse. cōtra at q̄ sobrie tēperatēz uita agūt: seq̄ plax̄ more assidue exercēt aut eq̄
 tado aut ābulādo aut aliter īgenue. ii. certe n̄ mō n̄ male olēt ied bñ potio. At sūt sane q̄ natura delectat
 odore suo ut de Alexādō macedonū rege legif cui d̄t uestimēta q̄ eū cōtigisset gratu odorē exalarēt
 Id uero ob aliā nullā fiebat rōnē: q̄ ob maximū calorē corpalis illius tēpamēti. Quare non ē mirādū q̄
 qñq̄ Alexāder in irā adeo exardesceret: ut eos et quos hēbat carissimos iterimeret. Quod tū maxime
 accidebat: cū ad naturæ feruorē uini æstus in potu accederet. Nā ex nō adulterato naturæ calore cum
 alta bōa & utilia pmulta: tū suauissimus odor gignit. Quæ qdē res uel ea rōne pbari pōt: q̄ & cassiæ &
 cinama: & thus: & cætera huiusmodi odorifera pignētoz genera nō nisi in Arabi: & calidissimis regio-
 nibus oriunt. Quod si hi q̄ sūt calido corpis tēperantēto natura bñ olēt: hi necessario olēt male: q̄ frigi-
 do sūt & humido: ut ne pituiticis licet ituri: quo in gñri populi septētrioales sere sūt oēs q̄ ad frigidita-
 tē & humorē tēperamēti ubi uitæ quoq̄ ac uictus in cōtinētia adiūxerit. oī sūt nausea tetriores. Quod
 at petis scdo loco q̄ rōne fieri censeat: ut autūnali tpe appetētiore uescēdi sumus: q̄ aliis āni tpiibus ad id
 quoq̄ qd sētia: nō ambigā tibi oñdere. Sūt q̄ arbitret̄ id accidere copia atq̄ uarietate illoz fructuū q̄ p
 id tpiis ex arboribus manāt: ut sunt mala: pyra: pruna: castanæ: molluscæ: ficus: uua: sorbulæ: muspula:
 cæteraq̄ huiusmodi ppe innumerabilia pomoz nucū atq̄ baccæ: gñra: nāq̄ istiusmodi esculetōz illece-
 bris guitus delectat: ut stomachū ueluti ad ea emittēda iuitat: ita ad coquēdū reddit ardētiorē: q̄bus et
 humectatus ueter qd̄ suscepit: & facilius deicit & celerius. Vñ stomachus honore uacuu assidue appe-
 tit ipleri: Eā uero rōnē nitunt cōfirmare ex egrotatiū cōsuetudie q̄ per huiusmodi fructuū elum̄ recupe-
 rāt uescēdi appetitū. At eiusmodi mihi cāæ autūnalis edacitatis minime pbant pyroz n. & ficuū & uua:
 similitimūq̄ fructuū esculēta & humētāt stom̄ & frigidiorē efficiūt. Id at ut cōcoctiōi detrimēt osum. ēata
 etiā comedēdi appetitū auert. Itaq̄ alia mihi cōmodior occurit & pbabilior ratio. Autūnū æstas ante
 cessit. At p æstatē itimus ille calor noster & pprius quo naturaliter alimur: dissipat̄ sitq̄ ibecillior ac rari-
 or. Idē in autūnū cogit̄ rursus: receptusq̄ penitus itra corpus pp eius dēlitatē atq̄ ifrigerationē exte-
 riō: uim suā roburq̄ reassumit. Præterea cū p æstatē magis utimur potu ac cibis itē hūidioribus ob calo-
 ris magnitudinē: natura i autūnali tpe mutatōis cupida cōtrariū q̄rit. Itaq̄ nos maiore afficit fame: sic
 cūq̄ alimētū corpis reddit tēpamēto. Quid uero in cā rear eē: ut Cygni in aīa efficiēda & sonoro ca-
 nāt & dulcius dicā audacter: q̄ sētio: neq̄ me hoc loco deterrebit ab ai iudicio platōis auctoritas apd̄
 quē disputat Socrates, Cygnos i morte ionātius canere ac melius: qm̄ tū maxie p uideāt immortalitē
 aioz. At ipse id puto natura fieri: q̄ studiosa cōseruādæ sui uitales ois spūs p corpus dispfos contrahit
 ad cor: tāq̄ ad arcē uitalis p̄sidii ac roboris. Sed ubi natura frustra diu multūq̄ luctata: necessitati pare-
 re: tādē cogit̄ spūs illi diserta cordis statiōe emergētes i petu quodā intrinsecus panulari sillos longissi-
 mi coli ambitus ad eos ipm̄: sonū quēdā pleniorē efficiūt mulcis cātus similitimū. Ad postremū aut q̄si-
 tū ē qd̄ remedii afferri qat. quominus qs ebrietate supef in uberiore cōuiuio: qd̄ græci σ̄ ῡ π̄ ὀ σ̄ ἰ ὀ ἰ
 symposiō nomināt. Et ad illd̄ quoq̄ facilius ē rñsio. Druis germanicus Tibe. Cesa. frater: ut erat uir:
 & libalis & gratosus istiusmodi tuo cōuiuī gñre delectari solitus tradit. Cōuiuīs at reliqs ebrietate cor-
 reptis: solus medicus uno uino superior ē iuetus: cū his tñ lōge magis q̄ alius q̄sq̄ sese potu obrueret. Sed
 posteaq̄ ai aduersum consuesse medicū antea q̄ bibere incipet. uelci ip̄ qnq̄ aut sex amaris amygdalis:
 ubi id facere a Druo ē phibitus mox post paruū et potū ebrietati cōcessit. Potes et tu: qñcūq̄ uel ger-
 manos uel burgundiones tuos: qui & ipsi quoq̄ ex germania olim pfecti in galia cōfederūt: istiusmodi
 cōuiuia accēpis: solus uideri sobrius: si uolueris p huiusmodi amaroz esū amygdaloz uino iter phibere
 inuenias. Quod si huiusce rei q̄sieris rōnem: ea mihi uidef esse q̄ uis amaritudinis naturaliter desiccāt:
 atq̄ consumit humiditates. Itaq̄ ex oibus liquoribus amarus maxime gustum offēdit: ut ait Plato. ut
 pote qui linguæ uenulas: quæ & molles sunt & rationes contendit humiditatibus ex ariditate. resolu-
 tis. Videmus aut ulcera amaris medicamētis extenuari ac purgari. Sed hæc phycis reliquamus & me-
 dicis. Vale nonis Aprilibus. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Danieli uenturino patricio ueneto salu.

Vm indignū existimare: ut q̄ p̄sentia essem a te diuictus: nō æque fermōe s̄ratio q̄nq̄ cōiūgeret
 e ut beniuolētia & obseruātia sp̄ sum: hæc uel paucis ad te scripsi: ac ne id qdē. q̄ noui q̄c̄q̄ accide
 rit sed ne fortasse negligētia quapiā id accidisse opiareris: hoc ē ne pp̄ nouos quotidie amici
 ciaz amicos ueteres eosq̄ b̄nificos oblitū posse a quoq̄ iudicari. Ego te mi Daniel & amauī sp̄. & colui q̄p
 pe q̄ multiplicis tuas p̄clarasq̄ uirtutes admiratū sim: & admirer: ac tuā hūanitatē uel offm̄ i meis hono
 ribus atq̄ emolumētis p̄spectū usq̄ habuerim & cognitū: Itaq̄ tibi ueli p̄sueas ita me tuū esse ac fore
 ut aliū quēq̄ oīum maxie neq̄ fieri unq̄ posse icremētis ullis blādicii sue fortunæ: ut ueterib̄ amicis no
 uos aliquos an̄ponā. id tā & si p̄ tua prudētia latere te nō debet: uolui tñ ut mea ēt cōfessione atq̄ testi
 monia liq̄dius teneres. Vale ex mediolano. v. idus Apriles. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Petro perleoni salu.

Ommēdauī te p̄r l̄ras ioanni Argyropulo p̄sbitero erudito ac disertō: & amice diligenter.
 c Quātū at cōmēdatio de te mea p̄fuerit: fac ut certior fiā. Solet. n. q̄nq̄ uir iste nō minis leuita
 tis morositatisq̄ p̄se ferre q̄ disciplinæ. Sed tu uteris si sapias prudentia tua: teq̄ & hoīs ingenio
 acōmodabis & tēpori. Litteratura tibi ex eo cōparanda ē n̄ mores. De Mario filio quæ scripsisti ex ali
 is quoq̄ didicerā. Frustra nitimur inuita minerua: Tu hortare adolescentē assidue: ut facis: nō minus
 ad mox̄ integritatē & elegantiā: q̄ ad litteras. Cū istic essem diu multūq̄ studui: q̄siuīq̄ diligētē cōpare
 aliqd̄ mihi ex apollonii. Erodiiq̄ opibus: q̄ ab illis de arte grāmatica fuerāt accurate scripta. Nihil usq̄ po
 tui odorari nā a magistris ludi q̄ publice docēt plena sūt nugarū oīa. Itaq̄ neq̄ de cōstruētōe gramati
 cæ orōnis. neq̄ de syllabarū q̄titate neq̄ de accētū q̄c̄q̄ aut p̄fectū aut certi ex istoz̄ p̄ceptis hēri pōt. Nā
 lingua æolica q̄ & Ho. & Calimachus in suis opibus potissimū sūt secuti ignorat̄ istic p̄fus. Quæ at nos
 de huiusmōi rōnibus didicimus studio n̄o diligētiaq̄ didicimus: quis minime negari nos ex Cryforo
 la focero adiumēta nōnulla accepisse. Sed nostroz̄ ut ita dixerim: marte ad calcē qd̄ eius fieri potuit pue
 nimus. Quare nō mediocriter me iuaret: in uiros illos quos mō meminēramus: icideres quo sitū hāc
 omnē nō leuarē solū: sed sedarē oīo. Tu de tuis rebus oībus l̄ras ad me dato assidue. Vale ex mediola
 no idibus aprilibus. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Nicolao cebæ sal.

Vi gradē pecuniā opinat̄ p̄desse plurimū b̄ois artib̄: ut pote q̄ oēm amoveat necessitate plu
 q rimū fallit̄ mea sn̄ia. Quin. n. p̄desse que at: quæ quo maiores sūt eo humana igenia reddūt de
 terriora. Id aut̄ ita eē in p̄spicuo es exēplo q̄ quo tpe eēs paup̄: et iter maxias ai occupatōes atq̄
 labores corpis: sp̄ aliqd̄ uel scribebas uel lectitabas. Et q̄c̄q̄ ocīi surripe a negotiis poteras id oē ad regē
 cognitionē & laudatissimaz̄ artū studiū cōferebas. Itaq̄ tuo ipso igenio p̄stātissimisq̄ moribus dele
 ctatus q̄ tēpestatē mercaturæ grā p̄ficiscebaris in mediā ac p̄sidiā: tibi tāq̄ suauissimū uitæ comitē. cum
 Ciceronis codicē dono dedi: q̄ de q̄stionibus tusculanis īscriptus ē. Tu aut̄ nūq̄ p̄termittebas iter mole
 stissima ēt negotia tua usq̄ aliqd̄ ad me scribere & te & amicitia n̄ra dignū. Nūc aut̄ posteaq̄ pecunio
 sior factus es neq̄ respōdes unq̄ ab me p̄sape l̄ris puocatus: neq̄ lectitadis libris ut audio opam idul
 ges sed totus es in lucro. itaq̄ nō possum nō odisse diuitias tuas quæ nō mō mihi te sed ipsi ēt tibi abstu
 lerūt. Ni fortassis una cū paup̄tate & facilitatē abs te oēm hūmāitatēq̄ abdicaueris. factusq̄ sis sup̄ior.
 qd̄. n. aliqd̄ opiner cū nihil respōdeas. Quod si aliqd̄ ē in cā cui necesse ē seruire te: fac ut sciā quo uel igno
 scā tibi uel misereat̄ tui. Vale ex mediolano. quarto kal. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus ioanni Mario filo sal.

T sūt res humanē mutabiles oēs ac fragiles & caducæ. Thodora Chrysolorina mihi dilectissi
 u ma uxor & mihi mater indulgētissima ad pximū q̄ntū nonas maias q̄ dies erat Mercurio di
 catus hoc ipso anno quēst̄a Natali Cristiano quadragesimus primus supra millesimū natu
 re Deoz̄ cōcessit id quod adeo mihi acerbū fuit ut in uita nihil potuerit accidere acerbius. Scio me ti
 bi s̄fetus singultusq̄ nūciare: nā ne ipse qdē potui me a lachiymis cōtinere. cetēz̄ q̄m ea lege necessita
 teq̄ nati sumus ut omnes aliquādo moriamur æquo aīo tātum hoc uulnus feramus nec eē ē. Tu fac ad
 nos q̄ primū reditū matures: Nā nihil est q̄ istic diutius tps̄ teras q̄n qdē in l̄raz̄ studio quaz̄ grā cōstā
 tino. es p̄fectus nō mō nō p̄ficias: sed etiā quæ a nobis ambiēs didiceras amiseris: usq̄ adeo studiosum
 te diligentēq̄ p̄stitisti. Vale ex medio. pridie. Kal. ianuaris.

Franciscus philelfus Catoni Sacco iurecō. sal.

Vis nō te amet: atq̄ magnificat Cato: quē uideā nihil oīo uelle ignorare: sūt nōnulli ordīs tui
 q hoīes q̄ Bartholū mō Baldūq̄ legerit: quos certe minieq̄ cōtēno sūt. n. ad emūgēdas pecunias
 uel extorquēdas potius: licitatores minime uulgares hi aliud nihil curēt: neq̄ pluris faciāt diē
 q̄ noctē. Sed tu ut es uir & acutus & grauis: nullis tenebris delectaris sed uersaris sp̄ i aptissima luce ige
 niū & ueritatis. Nihil tibi obicuz̄ nihil recōditū nihil anceps nihil ambiguū pateris. Quæris a me duo
 ex pria q̄stioe. M. T. Cicerōis: primū q̄ sibi uir ille eloquētissimus uoluerit: ap̄ quē tibi eēt p̄positum
 mortē uideri malū: cōtinuo subdidit̄ pinde atq̄ necessario sequeus si malū ergo misere. Ais. n. id uide
 ri tibi nō satis doctū neq̄ acute dēt̄m. Sūt. n. pleraq̄ mala in hoīe: neq̄ tñ eius pōderis sūt ut misere affi
 ciāt. Nū illū uiḡ dicem̄ misere: iqs̄: q̄ suma uirtute p̄ditus & primariis corpis atq̄ fortunæ bonis pol
 lēs. si aut̄ interdū ex pedibus laboreat̄: aut in maximis diuitiis uel equū uel bouē amiserit: nā hæc ēt mala

sunt sed nō talia quæ tali atq; tāto uiro miserā iportēt. Petis secūdo loco qd Clepsydra significet. Nā eius quoque uerbi mentionem fieri eodem in libro. Paucis ad ista tibi rñdeo: & de Clepsydra primū hoc. n. uerbum est græcū quod a clepto ppositū ē hydor. Clepto aut furari significat ac uelo. descendit. enī Clepto a Glypto id quod significat uelo. & inde apocalypso hoc est reuelo. unde habet apud loā nē apostolū apocalyp. quo uerbo reuelatio significat. nā p priū furacis hoīs est: q Cleptes dicit uelare & abscondere: quæ clam & per insidias surripuerit. Clepsydra uero dūo significat & fontē & horologium. Est. n. fons Athenis in arce illa Mineruæ quōdā nūc beatæ Mariæ uirgini cōsecrata. Is paluē sub terraneū latentē fluēs stadia uiginti surgit tandē in riuos ad uicum phalereum. Erat p̄terea uas quoddam uitreum: quod æqualibus dimēsiōibus signatas horas ostenderet: ad cuius etiā fundū erat foramen. qd aquā aptū emitteret: & ita horæ p quæ diminutionem quot. essent uideri poterāt. itaq; nō ab fonte siue de fonte accipias siue de horologio: recte Clepsydra noiantur q; quā aut uelēt aut furef. Ceterū in prima Tusculana eā pro horologio itelligi oportere: haud ē ambiguum: Vocata est aut hora ab ὥρῳ 5 horas: quo uerbo urina significat. Animaduersum enī in Aegypto phibēt quo tpe sacrificium quoddā eēt faciendū: hostiam imolandam quater ac uigeties æqualibus inter se spatiis minxisse. Et ita hora nomen accepit ad horas id est urina quod idem etiam hauros dicitur. Et illud quoq; ambigendū non est dupliciter dici diem: & natura qui noctem unam cum die dimetiēs quattuor atq; uiginti horas complectitur: & arte: qui integrum hūc diem in duas diuidēs partis ex duodenis constat horis: qua dimensione & Romani usi sunt & hebræi. Ad alterā uero tuā questionem qua Ciceronē uideris & obfusitatis & inscitæ accusare: illud cenfeo rñdum non tibi: quam nihil ab re querere solitū aiaduerti: sed tuis istis sophistis qui cum oīa nosse uolunt existimari. nihil sciūt omnino in omni & facultate & arte & scientia. Principia quidā ueluti fūdamenta constitui solent. quibus concessis: qui inde manant: facile confirmantur: Academici quorum auctor fuit Plato: & peripatetici item: quibus & nomen & initium dedit Aristoteles Platonis discipulus: triplicitia bona in hominis uita esse uoluerunt: prima animi: & ea sane cæteris omnibus potiora: secunda corporis: que tanto sunt quam animi deteriora. quāto corpus animo est inferius: tertia fortunæ: quæ quominus in nostra potestate: cæteris bonis minoris sunt faciēda. Præterea in singulis huiusmodi bonis eas differentias esse uolunt: ut alia aliis præstare arbitretur. at stoici quorum princeps fuit Antisthenes Socratis auditor cōdiscipulusq; platōis id solū ac sumū cēsuit bonū q; honestū eēt quæ uero uel ad corpus: uel ad fortunā pertinerēt: neq; bona appellauit existimatiue nec mala sed idifferētia: q; & bñ & scdm uirtutē his uti possemus & male atq; uitiose ob eāq; rē tū cōmoda tū incōmoda nominant. Nec parum aut nimis nec plus & minus: nec excessū & defectū ullum inter animi bona stoici esse uolunt: ut quid dicatur bonū id cōstet omni bonitatis ratione & numero & item malū quod omni ex parte & absolutissime malum sit. Cū igit bono stoici humanā felicitatē diffiniāt. q; rectissime Cicero stoicos secutus cū ppositum eēt mortē uideri malū respondit malum ergo miserum id quod & ad propositionē & fortassis ad ueritatē aptissime subtilissimeq; cōsequē q; iccirco fortassis ipse nō p̄bas q; podagra tibi nō malū mō sed sumū etiā malū eē uideat. Quod si te ipsum colligeris aliter sentias. Vale ex mediolano. quarto nonas iunias. M. cccc. xli.

Franciscus philelfus Saxolo pratēsi salu.

d Et tua in peloponēsum. quā iſtiti pfectiōe accipe sniam meā. Fuit olim peloponessus i uersa græcia & uiris & opibus polēs. Nūc his uacua p̄fus. Nā pp cōtinuas barbaroz icursiōes incolarūq; ignauā adeo ē bonis exinanita oibus ut præter unū Georgiū gemystū uigē & doctū & graue & disertū nihil iuenias dignū laude. Princeps. n. illi palæologi ipsi quoq; iopia imp̄si uel suis sūt ridiculo ac p̄dæ. itaq; p̄ter unū gemystū cætera illic oīa cōmiseratōis sūt plena. Accidit q; lingua ēt ipsa adeo ē deprauata ut nihil oīo sapiat prisca illi & eloq̄ntissimæ græciæ. Mores uero barbaria oī barbariores. Quare si audias: n̄ pelopōessus tibi sed Thracia hoc ē noua Roma Cōstātinopolis petēda ē illis. n. & uiri eruditi sūt nōnulli: & culti mores: & sermo ēt nitidus qd̄ eo tibi magis faciūdū cēseo q; nesciā q̄ta sit tibi Georgii gēysti futura copia si peloponessū petieris ē. n. iā admodū senex qnq; magistratū gerit nescio quē. Cæterū cōstātinopolī petiturus poteris: si uidebis aduigē ex itinere tātū diuertere: docē psēs ipe corāq; diiudices & regionē & uiros. Vale ex mediolāo. vi. idus iunias. M. cccc. xl.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ sal.

n Emo te uno facilior. Te rursus nēo difficilior dādo. Tu me liberalitatis primū laudas. Et hanc uirtutē extollis oratōe ac recte tu qd̄. Cæterū q; ipe uirtutē tāti facere uideris cur eā mino amplesteris. Et tu sane libroz officina sed ex tua ista taberna libraria nullus unq; p̄dit codex nisi cōquestu. Quid tadē adeo te libris igurgitas qbus utinā ut par est uteris. Ego petii abs te Strabonē geographū exscribēdi gratia. cū mihi librariō eēt domi Reddita mihi sūt a te uerba cū assētatiōe pmulta ad rē aut nihil. Petis a me Sextū empeticū eius ex scribēdi grā: gero tibi morē: sed ea cōditiōe ne mutū tibi iure domi ascribas. Quare fac: ut ad me meus reddat codex: cū suo apud te offō fūctus fuerit. Vale ex mediolano quarto idus iunias. M. cccc. xlii.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

a Dhortationē tuā nō inuitus audiui: q̄ppe qui non eā p̄ficisci à beniuolētissimo i me aīo itaq; hēo tibi grās. Verum illud quoque animo uel in tecū uolutes: nō eē in eius potestate qui nau

get euxinium ire sæpe quo uelit: sed qua ueti: traxerit. Vale. ex mediolâo pridie Kal. apri. M. cccc. xlii.

Franciscus philelfus Leonardo iustiniâno sal.

s I possem tuo uti cõsilio nihil oïum mallê. Sed q; te nō latet tempis habêda é rō quod qui minus facitis certe prudês eê nō pōt. Cætera tecū is cōmentabit qui tibi litteras reddidit: nā qcquid exposue rit: id ab me totū pfectum existimato: Vale ex mediolano. pridie Kal. Apri. M. cccc. xlii.

Franciscus philelfus Catoni sacco iurecõsulto sal.

p Vto Mariū filiū diē ppe apd te fore: nā eū expecto quotidie: debet. n. soluisse ex Thracia: estq; remigraturus p padū. Quū istuc appulerit: aut ipse tu ei cõsule de equo: aut me facito q̄primū certiorê quo equū iubea aduolare ad uos. Vale. ex Medioloano idibus Maiis. M. cccc. xlii.

Franciscus philelfus Albertho Zancario sal.

n Olo tibi unq̄ psuadeas Alberthe zancari eo me eê igenio: ut simul cū loco aium quoq; imutê. Quinimo eê cū sū Mediolani: uideo r usq; bononiæ agere. adeo me istius florētissimæ ur̄æ ur̄bis memoria tenet. Quid igif de te putas: cuius suauissimi facilimq; mores sp̄ habitāt mecum die noctuque. Quod si minus frequēter meæ l̄ræ ad te aduolat. id uel occupatōibus meis dato: uel tibi fortasse ipsi q̄ negligentior factus es: nam si sepius ad me scriberes: cogerer etiam ipse uim afferre meis quibusq; negociis: ne te frustra scripsisse iure q̄ri apud me posses. Itaq; postac quid tibi faciendum sit tenes. Velim me certiore facias de omnibus rebus tuis. Nam q̄q; uari istinc rumores afferunt: ego tamen ea certissima esse arbitror: quecunq; a te accipio: Non. n. ipse es qui aliud dicas aliud sententias Proinde si de te me uelis tranquillo esse animo: fac liquido intelligam: quo in statu ueriaris. q̄ uiuis & tibi & tuis. Idq; facias te etiam rogo. Nam de rebus tuis non possum non eê sollicitus. Vale. ex Mediolano. xlii. Kal. ianuarias. M. cccc. xlii.

Franciscus philelfus ioāni muscanellæ sal.

n On eê te oblitū & doctoris & hois amicissimi: gaudeo maiore imodū: tibiq; hēo gr̄as q; hominis gratissimi offm̄ præ te fers: Quod cupis certior fieri: quo i statu sint res meæ: uerlor eq̄ dē apud hūc meū humanissimū p̄cipē atq; optimū & honorifice & in maxia ai gete: unum mihi n̄ molestū est: q; ethrusco potius delectat sermone q̄ litterario: itaq; necesse é ea scriba quæ iubet Cætera mihi bele sūt oia: Vale ex mediolano. v. Kal. ianuarias. M. cccc. xliii.

Frā. phi. Guarnerio castelioni iurecõ. ducaliq; senatori salu.

e T leporē & capōes: & pdices: quos dono misisti mihi cū uidi libeter: tū iucūdissimæ accepi. Nā & igeniū delicatioribus fouet obsoniis reddif q; acutius: & accipe a te dona tali tātōq; uiro nō fit sine laude mea. Recte. n. Hora. O & p̄sidiū & dulce decus meū: q̄q; ego: ut igenue tibi fatear q; sentio: i autioribus istiusmōi esculētis nō admodū uti cõsueui nō q; gustus mihi sit rusticanus aut agre f̄s: sed qm̄ uideo didicisse. quo habitus é corpus: eo igeniū reddi crassius. Quis at̄ nescit istiusmodi q̄ busq; cibis corpora effici latiora. itaq; si me amas leuioribus munusculis mecū age p̄ponibus: prunis: perlicis: malis: pyris: uuisq; ac ficibus: ne deteriori efficias: quē meliorē debes. Vale mediolani ex ædibus nostris. iiii. kal. ianuarias. M. cccc. xliii.

Franciscus philelfus Leodryfio Cribello sal.

q Vod græce oia te delectāt uel ea assequor cõiectura q; meis libris uteris p̄ tuis ex illo uidelicet trito puulgatoq; puerbio τ̄α τ̄δ̄ι φ̄ι λ̄δ̄υ κ̄δ̄ι. Sed tu eo plus facis q; mea ita ducis tua ut mihi in his nullū ius reliquū eê uelis. Meus Diodorus iā annos duos é apud te: nec tot l̄ris repeti tū: ire ad me pateris. Aristo mihi uehemēter est opus. Quare fac ad me q̄primū: rediturus ad te cū uoles. Quod si fortalis tene in fœnore. fac me certiorê: quo pecunias ad te dē ne pereat. Vale ex mediolano tertio kal. ianuarias. M. cccc. xliii.

Franciscus philelfus Saxolo pratensi.

p Ollucē quem petis libentissime ad te darē si penes me foret: se hospita iā pridē apud Harpyam hoc est apud ioannē nostrum Acrispam. qui ea cõditōe libros accipit mutuo: ut restituat nunq̄. Dabo tamē ad eum litteras: curaboq; uel humanitate: uel iurgio: ut polux redeat domū que continuo tibi mittam. Vale ex mediolano tertio kal. ianuarias. M. cccc. xliii.

Franciscus philelfus Guiniforto Barzizio salu.

e T sanctū est p̄ceptū & euāgelicū: ne alteri faciamus: quod nobis fieri nolumus id persæpe legisse te certo scio eê. n. totus similiter tui. quo fit ut magis mirer nō idem a te obseruari quod didiceris: scis. n. ab aristotele quoq; usurpatum non eê uirtutē scire nisi etiā boni simus. Quid hæc sibi uelit oratio nō te p̄terit. Tuū igif fuerit ita moderari tibi: ut nihil quesisse uidearis q; ipse gra uiter sim laturus. Est mihi tecum a patre tuo eruditissimo illo optimoq; uiro familiaritas: quæ tibi san ctatq; inuiolate tuenda est. Vale ex mediolano tertio kal. ianuarias. M. cccc. xxxviii.

Franciscus philelfus Bornio Salæ iurecõ. sal.

q Vid egeri in cā amici: tui ex eodē ipso dēs iā corā accepisse nā é a me nihil sane p̄termisum q; ad eis uel ré: uel dignitatē p̄tinere sim arbitratus. Et ut mea fert opinio. lōge plus é apd hūc meū clemētissimū principē mea opa cõsequutus: q̄ uel optare fuisset ausus. tu si qdē aliud q; a me tua cā tie ri uelis: ad si scripseris: nō scripseris frustra. Vale ex mediolano tertio Kal. ianuarias. M. cccc. xliii:

remigro

presferre

seper

mea fert opinio

LIBER

Franciscus philelfus Antonio metello salu.

c Omētationū florētinaꝝ dedi ad te libros tris. nā pluris nūdū ædidi. & ne id qdē mea culpa sed istoz potius ab qbo princeps iducif ut alia mihi iscribēda iubeat: q̄ idoctos potius q̄ uiros doctos & grauis fiat delectatura. Vale Mediolani ex ædibō nr̄is. iiii. kal. ianuarias. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus Anto. raudensī theologo salu.

g Vid ego sentiā de his quæ abs te in Lactantiū firmianū scripta sunt: dicā eqdē breuiter nec tibi mentiat petis. n. ut audacter tibi apiā iudicium meū de his quæ in firmianū Lactatiū scripsisti. Obtēperabo uolūtati tuæ: id q̄ & si minus eēt abs te petitum. minime iudicauissē. Non ē. n. boni uiri reticere ueritatē. p̄sertim eā: quæ deprauata si fuerit: nocere pluribus pōt. Vellē eqdē p̄ optime ab oī istiusmodi scribēdi gñe te cōtinuissēs neq̄ cū insaniēti candido decembre desipere ipse uoluisēs. id certe fuisset ordinis & dignitatis tuæ. Quæ. n. p̄ imortalem deum phanatica rō te commouit: ut perinde atq̄ infesto quodam atq̄ inimico affriatus spiritu: in uirū illum doctissimum. atq̄ discretissimū: iā insolēter tā iniustæ: tā impie inueheris: ut nō res solū penæ innumerabilis cōsulto male iter prætēris: sed nomē ēt uiri deprauare studueris: utpote quē Lactatiū pro Lactatio nomines. Nā de rebus ipsis qd loquar: quas uel q̄ris notas. dū corūp̄ere laboras te oibz eruditis & grauissimis uiris ridiculo p̄bes. Pudet me p̄fecto ea in mediū p̄ferre q̄ a te non inepte minus q̄ p̄perā notata sunt atq̄ rēp̄ hēsa. Rogo igit̄ te ut hac in re Aureliū Augustinū imiteris. Retractauit ille uir æquæ sapiēs ac sanctus q̄ iprudēter errauit. Retracta ēt tu: si tibi costās: q̄ scis uolēsq̄ male scripsisti. Quod si feceris ne mode stitæ & uerecūdie minus q̄ sapiētiae laudabere. Vale Mediolani ex edibus nr̄is. iiii. kal. ianuarias.

Franciscus Philelfus Saxolo pratensī sal:

g Vid interfit iter Σ τ ρ Τ ε ι α strateia p̄ulti. syl. p̄ ei diphthōgū scripta & cū acētū acuto: & Σ τ ρ α τ ι α statia penultima scripta sine diphthōgō & ultima syllaba accētuaata expediam breuiter. Quam nos expeditionē dicimus i re militari eā græci Σ τ ρ ω τ ε ι ν α noiant: nā Σ τ ρ ω τ ι α sine diph. i penul. & cum accentu in fine exercitū significat χ ι δ γ χ ο δ chilarchos uero ad uerbū milenari us est: sed in Romanis historiis pro tribuno plebis ita ip̄ accipitur. ut δ η μ α δ ρ χ ο δ demarchos p̄ tribuno plebis. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. ianuarias. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

n On eqdē ignorabā fore. cū kyriarum anconitanū tibi eē cōmēdaturus. ut dicerēs agi ab me acta q̄ppe cui uir ipse sine ulla ēt mea cōmēdatiōe cōmēdatissimus sit: cū uirtute sua quæ haud ē uulgaris: tū ea diligētia: qua in suscitādis mortuis unius oium primus utif. Quē. n. unq̄ huiusmodi laborē suscepisse aut audiuimus aut legimus. ut ex uniuerso p̄pe terraz orbe q̄cqd̄ in uillis utiq̄ lapidibus notatū litteris aut græcis aut latinis unquā fuerit: id reportarit ad nr̄os. Verū eo is tibi hoc tpe gratior eē dēt: q̄ ante barbaraz refert nō nulla pulcherrima epigramata: quæ apud barbaros Asiæ populos reperit ex q̄bus ipsis habētur pleraq̄ memoratu digna. Quare hunc hominē ita tibi cōmendo ut intelligas mihi quozq̄ esse carissimum. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Leornardo iustiniano salu:

K Yriacus anconitanus cū uenetiās peteret: a me petiit. ut se tibi p̄ lras cōmēdarem. id feci eo libentius quo nō eē ignarus hoīem tibi fore nō iucundum. p̄serum q̄ ferat secum nō nulla pri scæ uetultatis mōmēta: & eulogiā: & epigramata: & alia pleraq̄ scripta: quæ ex lapidibus uetustissimis in Asia greciaq̄ collegit. hunc igit̄ uirū ita uelim ut uultus: huaritate & iermonis comitate excipias ut eos soles quos dignos existimas: ab quibus tuū splendidissimū nomē p̄ orbē terræ longe lateq̄ p̄dicet: nunq̄. n. q̄scit Kyriacus. qui eā sibi ducit questuosissimā mercaturam: si q̄ ab primis illis ut q̄ acadibus: quos ante solem & lunam extitisse fabulantur: memoria dignum inuenerit: in italiam ad uerit. Quid sit opus factū intelligis Vale ex Mediolano. iiii. Kal. ianuarias. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus ioanni Aurispæ sal.

c T ipse bene habeo: & te ex lris tuis b̄nualere audio itaq̄ utriq̄ nostrum & gratulādum iuxta & letādum ē. id qd̄ ut q̄diutissime fieri liceat uahementer opto. Vale. ex Mediolano. iiii. Kal. ianuarias.

Franciscus philelfus ioannocio manato sal.

c Ommunis ille familiaris noster me coram monuit tuis uerbis. ut a barbadoris mihi cauere: qm̄ occulti nescio qd̄ consili habent cum his hoibus. qui mihi uel nullo errato meo infesti sūt habeo tibi gratiam mi ioannoci: qui nulla fortunæ icōstantia de terreris: quo minus mihi sp̄ bene cōsultum cupias. cæteꝝ esto bono de me animo. nam ita mūitus sum ut nullæ hoīum infidiæ mihi possint incōmodare: q̄ppe qui & prudentiæ utor armis & apud eū sum principem qui uel dormiēti bus nobis oīa rimet: oīa custodiat. adeo ut nullus oīo sit locus infidiis. Cōsiliū tamē tuum nō mō nō cōtēno: sed facio plurimi. aplectozq̄ libentissime & operā dabo: ut re ipsa intelligas nihil frustra scripsisse te. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. ianuarias. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus iacobo cōstantino equiti aurato salu.

u Nas tandē aliquando litteras tuas accepisse me: duco equidem miraculi loco: putabā. n. te nullum iā eē q̄ tandiu nihil p̄ tua pristina consuetudine mecum obsterpes: Cæteꝝ ita solēt pleriq̄ omnes fortunati qui letissimis in rebus non amicorum modo sed sui ipioꝝ obliuiscunt. Quod at

mibi fortuna mea gratularis: id tibi licet facere merito: Sed eadem apud sapientissimum munificentissimūq;
nā & tepestatis principē & eundē optimū sane uisū ducē hūc mediolanū Philippū mariā: Petis ut huic te
& notū & cōmēdatū faciā: id mihi faciliū factū ē. At faciā certe. Veg: mihi declares uelim quā tibi sit
mēs qui cogitatus tu: quo intelligā: qd tibi agēdū sit. Hęc a me sunt nō temere scripta. Si te mihi peni
tus recluseris. poterō tibi fortasse cōsiliū dare nō inutile. Vale ex Mediolano pridie. Kal. ianuaris. M.
cccc. xliii.

Franciscus Philelfus Albertho zancario sal.

Esiderare te lras meas æquo aīo facileq; petior: q; ppe q existimē abs te amari me plurimū. mi
ror tñ quid serius adeo ad me scribis. Cām reicias: scio. n. occupatiōes tuas. At debes me quo
q; arbitrari minime eē ociosū. itaq; officiū meū aut tibi nō eē accusandū: aut tuū tibi minime
pbandum. Vale ex Mediolano. pridie Kal. ianuaris. M. cccc. xliii.

Franciscus Philelfus Bornio Salæ iurecon: sal.

Eriucūde mihi fuerūt tuæ litteræ uel pbreues: fuisse tōq; lōgæ iucūdiōres. sin atq; te q; laconicū
maluisses: Cæterq; ne sis me quoc; breuitate ipsa supior. Vale ex Mediolano pridie Kal. ianu.

Franciscus Philelfus Pallati Stroziæ equiti aurato sal.

Vm nihil nos inter nos simus aliqd cōmētaturi q; de musis & lris. nescio qd nobis uerendū sit
quominus pristina illā nostrā & familiaritatē & beniuolentiā mutuis lrag; officiis repetemus
Sane plurimū me delectat: q; te totū philosophiæ studio deditū audio. Quid. n. magno uiro
dignius qd illustrius. qd ē iucūdius: q; assidue animū alere bonis artibus. Quæ fortunæ appellant bōa
fluxa oīa caducaq; sunt. Solū aī bonū: qd i uirtute positū ē & i re: icōmutabiliū totūsq; naturæ p̄pici
entia reddit humanū genus & hōrtale & beatū. itaq; nō possum nō maiore imōdā laudare institutū
nobilissimū tuæ pacatissimæ uitæ. tibiq; uehemēter gratulor æquanimitatē tuā prudentissimūq; cōsi
liū: q; aliqñ te totū tibi uedicaueris uacuo oī strepū & fastidio abitōnū ciuiliū & hūanæ solitudinū:
Vnā idē mihi liceret hoc tpe q; tibi uni. Quatenus tñ licet: se ē uiuo mihi. Et q; qd ab officio surri
pio mihi oī id totū philosophiæ dedico: meq; ad scribēdū cōuerti totū: quo nō p̄sentib; mō: sed etiā
posteris natus fuisse uidear. Vale ex Mediolano Kal. martias. M. cccc. xl.

Fran. Philel. iacobo Cōstatino eqti aurato ac iure cōsulto sal.

Vm equidē suauissimas tuas lras suauissime osculatus utpote q; referas ad me dedisti cū tu
is suauissimis salibus: tū exuberātī qdā erga me beniuolentiā q; aut cauillaris me qm̄ opulētior fa
ctus sim. oblitū eē: tui: uideo te q; urbanissimæ iocari meū. Nā quo pacto obliuiscar tui quē &
Senæ primo: & dein Bononiæ cū utraq; urbe p̄tore urbanū gereres. nō mō studiosissimū mei sed qd
tuæ erat humanitatis obseruatissimū eē aduenterim. Quod aut ars me opulētū factū rides tu fane in
genū meū quē nōis a nulla re magis alienūq; a cumulādīs pecuniis. Nec me latet eē nō nullos. q; mihi
uitio dent meū hanc rei pecuniariæ cōceptū: p̄fertī q; existimē diuitias in oē uitæ genus expedire plu
rimū cū eē eas dicat. ornāmēta pacis & subsidia belli. At ego mihi bellādū nunq; censui: nec itē uolo: ni
fortasse cogar respōdere lacessitus. Sed huiusmodi belli genus nō enīse gerit: nec iaculo sed ligua & arū
dine: Ad id nullis diuitis ē opus. Nā in pace mihi ea uident pulcherrima ornāmēta: q; ingeni splēdor
q; magnitudo uarietateq; doctrinæ q; dicēdi copia maiestasq; p̄stiterit. Huiusmodi ego studiis delector
plurimū iacobæ Cōstati. quoz; diuitis me cupere: opulētū iure posses appellare. Volūtate certe pxi
mā accedo. Cæterq; illud tibi ausim affirmare nihil oīo eē uel ad uirtutē uel ad optimas disciplinas cō
trariū magis q; diuitiæ: opūq; magnitudinē. His. n. mortales ad libidinē ad intolentiā & ad multa uitio
rū genera ipellunt. Quoz; quēq; mihi dederis ex oī hōmū memoriā q; diuissimus idē fuerit: & uir
optimus. Possim ego tibi innumerabilis ppe in mediū afferre quos magnitudo pecuniæ ad extrema sce
lera impulerit atq; sine serio loquaris feti iocō: ego ita me met istitui: ut nulli pecuniario ḡstui unq; ser
uā: sed dominere potius. Tu certo scio: de te tibi multo seus institui. Nā q; uoluptarius factus es pecu
niis multis carere nō potes: quo tuo isti latiori uetri obseq;ris. At nobis qui horibus uimur obsoniis. nul
la opus ē pecuniæq; copia. paucis. n. cōtēti sumus plurisq; lactucā & pyz; facimus q; cinama ac zucharū.
Nullo delectamur nullo. sed aut aq; p̄lape mēra. aut unno: & debili: & dilutissimo: id qd si nōdū uictus
nostri memoriā amissisti: meminisse ppulchre debes. Sed hęc inter nos iocari sumus. Tu uelim me cōe
facias: ad qd tps es Neapolim petiturus. Nā cōsiliū istud tuū nō possum nō plurimū pbare. Es: enī
apud eū regē futurus. qui cū nulla uirtute uacat. tum benignitate ac munificētia cedit nemini. Vale ex
Mediola. pridie idus iun. M. cccc. xliii.

Franciscus Philelfus Petro Thomasio philosopho ac medico sal.

Ceufas me negligentē. qd equidē p̄moleste ferre si cuiq; me nōsse indiligentiæ obnoxii. Nā q; s
alius me uno in amicos diligētor: At nullæ meæ iādū littere tibi sūt redditæ: quasi aliqd tu mi
hi p̄diu scripseris cui uicē ipse minus reddideri. Noli igit ea torquere in me tela: q; iure optimo
retorqueant i te. Cæterū istiusmodi desiderū tuū nō difficulter me expleturq; polliceor: q; tenus p̄ tēpo
rū cōditionē mihi liquerit. id tū fiat si oīs sermo n̄ oīs scribēdi cōsuetudo de musis futura sit: & de his
rebo q; nihil hēant cōe cū publicis actionib;. Ego qd scire postulas bene ualeo: meaq; fortuna cōtēto sū
Pauca appetēti. pauca ē satis sunt. quotidie mutare cœlū hōis eē dūto & incōstāis & morosi: p̄sertim
ubi id ab re fiat. Vale ex Mediolano Kal. iulius. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus ioanni aurispæ sal:

Oui ex ipsa usq; Cōstantinopoli eē tibi recōditos nō nullos Theophrasti libros: & meos maxime q̄ ωε πιφύτ ων ἴσκριβυν. Hos ego mihi exscribi cupio. Estq; mihi cōmode paratus librarius græcus. itaq; rogo te ut codicē illū mittas ad me q̄ primū rediturū itē ad te. p̄pediē. Noli obsecro ullā excogitare cām aut cōfictā: aut uerisimilē: q̄ frætus mihi minus morē geras: ne ipse itē cū meo aliquo uolueris uti officio. par pari referre cogar. ex Mediolano. xv. kal. augustas. M. cccc. xliiij.

Franciscus philelfus Saxolo pratenfi sal.

On idē eē τὸ ψευδος μεγέ ινκαί το ψευδεδαι. sextus ē pericus libro primo de grāmatica apuissime docet. Nam ψευδεδαι. hoc ē mētiri tū existimamur cū id dedita opa facimā i alterius fraudē at detrimētū cui mētīmur. At ψευδος λεγίυ hoc ē mendaciū dicere. et ad eius utilitatē cui dicimus mēdaciū. fieri a nobis pōt. id qd̄ & parētes in filios: & medici i ægrotos obseruare plærūq; cōsueuerūt. Multa. n. q̄nq; dicūt. q̄ norūt nō eē uera & dicūt tū. ut illis uel admonitione uel exēplo: uel spe aliqua p̄sint. Præterea mētiedo nō ipsi fallimur sed studemus alteq; fallere in eiq; detrimētum: At dū mēdaciū dicimus. tū et ipsi fallimur: dū nos uera loqui arbitramur. Vale ex mediolano nonis angustis. M. cccc. xliiij.

Franciscus philelfus Leodryfio Caibello sal.

Iror. qd̄ tibi in mētē uenerit: ut ex Papiā lras ad me dederis. qbus petis. habeā ne q̄c̄ exploratū ac certū: uisumodi legē tulisset Otho īperator de cōsensu ordinis equestris i theatro: & q̄ itē fuerit lex iusta. & q̄ scatina. Quid. n. te nō mirer q̄ cū habeas istic iurecōsultoz. Homey caronē saccū. nō ex isto potius: q̄ ex philippo quæsieris ne istiusmodi legibus. Cæterum ut tibi morē gerā nō Otho Cæsar imperator: sed. M. Otho. tribunus plebis legem tulit ne qs in ordie equestri spectaturus sederet. nisi sestertia quadringēta milia possideret. Quod cui cōtingeret. q̄qs is tadē eēt siue īgenus. siue libertus ei liceret in gradu quartodecimo inter eqtes spectaculo interesse: ad q̄dringēta autē subintelligi oportet milia antiquo more. Nā quadringētoz. sestertioz. possessio in romana repu. fuit set inopia cū sestertia cētū cōplectātur libras argēti triginta: cū sestertium cōtineret ex ære signato libras duas ac semis. Legē uero iuliam sanxit. C. iulius cæsar q̄ cauebat. ne liceret adulteriū p̄petrare sed depræhensi qui fuissent in adulterio. hi supplicio dederētur. Quod uero loco ultimo abite petis. Scatinia a Scatinio lata ē cōtra pueroz. cōcubitores q̄ uocantur αῖς ἐνοκδι ται. arle nocetæ. Hos. n. graui supplicio afficiebat. Nō eū pædicatores tū pædicatores appellamus: istiusmodi homines flagitios: & īpuros: ac plane sceleratos. Vale cū Catone nr̄o. ex mediolano. vii. idus Setembris. M. cccc. xliiij.

Fran. philel. Francisco. Scalamoti equiti aurato. sal.

T de horologii inuentore & unde nomē accepit respondebo tibi: qd̄ didici lectitando. Habetur in sacris litteris non egyptiorum in qua: sed hæbreorum. Nam egyptiū sacras litteras uocabant quibus per quædam animalia ac signa uerba ipsa significabant: utpote uerbi gratia anguillam pingentes & inuidum intelligebant & inuidiam ea ratione: quod anguilla cum aliis piscibus nullam habet cōmunionem: sed ab eis semper seorsum se continet: & sub leporis figura auditum. quoniam lepores sint accerrimi auditus habetur inquam apud hæbreos libro regum quarto Acham oium primū horologiū inuenisse. At his egyptiū nequaquā assentiuntur. qui ut hominum genus ob cœli tēperiem ab se ortum cœpisse uolunt ita etiam cum alias pulchras artis & disciplinas tum horarum rationem repertam eē. quippe qui asserant hostiam quæ imolanda foret quater ac uigeties paribus inter se se distantis migere animaduersam & inde unius integri diei tempus: in horas quattuor ac uiginti fuisse distributū qd̄ & diem. sc̄. cōplectaretur & noctem. Cæterum a probatissimis tradit̄ auct̄oribus hermen trismegistum cum eēt olim apud egyptios sacrum aial quoddā Serapidi dicandum coniecisse id in diem totum duodecies fecisse urinam pari semper interposito tempore: & inde hunc horarum ordinem constituisse dimensum scilicet diem in horas duodecim ac noctem eodem modo. id autem euidetur probabilius quod hora ab ωῖδ̄ 5 oros qd̄ urinā significat nomen habet: sunt præterea q̄ acutius rem uelint inuentā. dicunt enim cœli quadraturam in duodecim partis pro ratiōe musica diuidi & inde horarum manasse rationem. Aquam enim quæ tenuissima cauerna deflueret cum per totum diem excepissent hanc maiores nostri in duodecim partis diuiserunt ex quibus quidem partibus numerum horis imposuerunt. De Halcione at quod squiris ea nata post patre mænolo & matre Canabe nupsitq; Cyeci quæ quidē auis uitam agitat circa littus eiusq; pulli auferuntur a fluctibus & ut ferūt dies quattuordecim circa hymalis uersiones quiescit. dicta autem ē halcyon qm̄ in mari cōcipiat. nam αῖς ἡλς αῖ λος ἡλς salū hoc ē mare significat & κωε ηεγε i concipere & ob hanc rationem aspirat in prima syllaba & scribitur π y tenue. Vocatur etiam halcyonis De pane. uero pastorū deo duplex apud græcos habetur fabula. Nam alii dicunt eū eē natum matre Penolope Vlixis uxore & partibus procis oibus ob idq; pana esse noiatum ωῖδ̄. pan enim oē significat. Alii uero cōtendunt eū eē natū ex Penolepe & mērcurio conuerso in hircū. Et hæc hæctenus. Tu uelim me facias certiore de omni tuo statu id qd̄ p̄ximis tuis lris te p̄termisisse miror. scis. n. tua mihi oia curæ eē Quod si deme gras mihi phelle ē. nam principi huic meo uniuersaq; & aule & ciuitati sum carissimus. uale ex mediolano vii. kal. octobres. M. cccc. xliiij.

Franciscus Philelfus ioanni Olzinae sal.

Oanni Zaburgadae scribae regio dedi ad te dono quattuor opuscula: quae iam pridem ex graeco in latinum conuerteram eloquium. duo Xenophontis Sacratice. alter de repu. Lacedemoniorum. alterum de regis Agesilai laudibus & duo item ex Plutarcho Cheronensi quorum altero Iycurgi uita altero uita Numae pompilii continetur. Ea uero cum certior factus fuero tibi reddita esse mittam continuo tibi dono secundum: quae edidimus: de exilio librum ubi de infamia differuimus. Nunc n. tertius nobis liber uersatur in manibus: qui de paupertate inscribitur. iterea uero temporis quod ioannes ipse Zaburgata meo nomine tibi coram exposuerit. id ut cures plurimum cupio. atque te rogo. Vale ex Mediolano pridie. kal. octobres. M. cccc. xliiii.

Franciscus Philelfus Saxolo pratensi sal.

Olim mireris. si quoniam serius respondero tuis litteris. id. n. non fit negligentia ulla mea: quae mihi nihil est inimicus. sed occupationibus maximis quibus ita obruor interdum: ut uix sim apud me. Nunc ad ea: quae petis. Artemisus est apud macedonas mensis maius. Ad haec hypides orator nonnunquam artenesium uocat dianae simulacrum. nam artenis diana est. Praeterea euboeae promontorium artenesium noiarum ostendit Demostenes in ea oratione. quae per Theisphote habitata est Τέχνη βαυαύσος techne banausos est quae nos arte fordidam appellamus Σύνεσις synesis proprie calliditas est αἴτιον αἰανδία anchione uero uersutia Διανδία dinoea intellectus est: & intelligentia. quae Cicero quoniam cogitationem interpretatur. quasi cogitando intelligamus. Vale ex Mediolano. iiii. kal. octobres. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus Nicolao Arcimbolodo ducali senatori ac iureconsulto. S.

Go singulare ingenii tui acrimonia summaque prudentia cum se probauit. tum maxime sub hoc tempore admiratus. cum eo in legatione ad Venetos uti collega nolles: quae nonas hominem esse leuissimum & tamen ubi principis uoluntate nosti te Paulum haemiliu admittere collegam Varrone haud recusasti: Caeterum eo fortunatior Paulo. quod Varrone ridiculo habitum redderis egesti omnia pro uoluntate & usu principis Optatum te principi esse uideo quod Agamenon sibi ducebat de Nestore. Si talis qualis te omnes esse iudicant habere ret uiros decem Fra. Sphor. & de Venetiis actum esse ut ita loquar: & de omni italiae ditione. Laudo moderatationem animi tui. laudo prudentiam: laudo bonitatem quibus tu fractus uirtutibus tanta es in hac die laudem consecutus: ut in hac uniuersa gallia cisalpina anteriore in hoc uita genere has neminem: Gratulor igitur tibi tot naturae uel industriae tuae bona. Mihi autem quae meritisime laetor. cui talis amicus contigerit. quo nemo est nec melior nec sapietior. Vale ex Mediolano. iiii. kal. octobres. M. cccc. xliiii.

Franci. Phil. Scaxuae coru ducali senatori ac iureconsulto sal.

Inspicere haberem & exploratum animu erga me tuum: non tam multos per sepe tibi commendarem Sed cum animaduertierim nunquam ille frustra meas ad te litteras. non si ueritus etiam hoc tempore tibi commendare istius hominis causam qui tibi reddidit meas litteras. Quod eo facio maiore cum fiducia: quod mihi uideor intelligere uix bonum & prodestum iniuria trahi pro fora ut qui pecunia sit inferior. ab eo opprimatur: qui solis opibus sit superior. Caeterum noui innocentiam tuam & animi magnitudinem. Scio. n. non patieris litteras meas fuisse uulgaris. Vale. ex Mediolano kal. octobribus. M. cccc. xliiii.

Franciscus Philelfus Bornio salae iureconsulto sal.

Cusare negligentiae me uideris: quod iadiu ad te nihil scripserim: quasi tua sit diligentia singularis qui uix unas reddideris litteras post meas ad te deas. itaque tibi cauendum est: ne tua in te. retor queatur iacula quibus iure confodiaris. Quod si fieri ab me nolis cura: aequior in me sis litteras tam tuas uel pro breuis legi prohibetur: quod in his lectitadis agnouit ueterem tuam urbanitatem. Vix dici queat quantum me teneat desiderium uidendi & amplectendi tui. Quod nobis cum locoque interuallum auferat: reddat id saltem. litterarum uicissitudo Vale ex mediolano nonis octobribus. M. cccc. xliiii.

Franciscus Philelfus Albertho zancario sal.

Neuertis tu quidam mi Alberte. ut qui negligentiae accusandus: mihi obiicias indiligentiam. Nunc res. uelim: quot ad me litteras dederis: posteaque a nobis mediolanum solui Quod si meas ex tuis scriniis erueris: intelliges: uter nostrum magis sit accusatione dignus. Nec est mihi molestum tantum mearum epistolarum tenearis desiderio. Diligis enim me quae quam coram uidere amplectique non liceat queris istiusmodi solatii genus ex litteris nostris. quarum si uelis crebritatem uti id facillime consequeris si minus ipse obmutueris. Quando enim frustra ad me scribis quo minus tibi continuo respondeam Caeterum ut cunctae res habeat scribam ad te praesep. uel ad facietatem usque quotiens ocium dabitur. Vale ex Mediolano nonis octobribus. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus Guarnerio castellioni ducali senatori ac iureconsulto sal.

Vod & proximo anno: ac ite superiore mihi pollicitus es tuae fuerit humanitatis prestare denique: Scis enim me nihil petuisse. nunc aut postulo ut quod ultro te factum obtuleras effectum reddas. Quod si prestiteris haec tibi gratias non mediocres. Vale mediolani ex aedibus nostris. vii. idus octo. M. cccc. xliiii

Franciscus Philelfus sal. di. pl. Aloysio crotto ducali secretario.

Vantum tibi debeam memoriter meminisse. Non enim mediocri est beneficentia in me tua: at amor certe singularis quae si aequauerit beneficium tantum debere tibi existimabo ut in referenda gratia me inferiorem futurum pute: Et ita immortale erit beneficium tuum id autem tui prestiteris cum me deceptum fuisse

nō patieris. Nū si adauerteris me ob īperitiā florenos quos uocāt: in cōuentis p ducatis accipere: pati debes erātē labi e uia? Scis. n. uniuersā poēne italiā aureos nullos ducatos appellare pter Venetos. Nā reliq nūmi aurei apd ceteros uere oīs & princeps & respu. floreni uocant. At ufi istiusmōi floreni sūt semiducati. Ego me falli nullo pacto uelim Cura igit apud iustissimum principem: ut dolus ille malus tollat e medio: Quod si secus fiat ppe diem consulām & rei & dignitati meā. Vale Mediolani. ex edibus nostris idibus octo: M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus ioannifranisco Gallinæ ducali secretario sal.

e T si noui ea te esse itegritate ac bonitate naturæ ut malā oēm maliciā nō secus atq; teterrimā pestē aliq̄ abomineris noli tñ ea rōne decipiari q; aliq̄ uelint prudētes uideri: q; nō sint Nemo enī prudēs pōt eē: q; idē nō sit & iustus & oī mortali uirtute p̄ditus. intellige ex collega tuo uiro grauissimo & optio Aloysio crotto. q̄ tētēt aduersus me uti uersutia hi q; ducaliū p̄uētū totiusq; ducalis ærariū curā gerūt: ignorantes illi qdē: ut ufi: stomachū meū: q; nihil admittit indignū aut ineptū. tu igit q; abufq; Sena & nosti me: & dilexisti diligisq; egregiæ curā ne mihi ulla fiat iūria. Nā ego illā nullo pacto sū platurus. Nō te latet q; ego sum alienus ab oī auaritiæ suspicione. Cæterz cōuenta mihi atq; pmissa sine ulla diminutione seruari uolo. id ni factū fuerit: me conuentis oībus solutū existimabo. uale Mediolani ex ædibus nostris idibus. M. cccc. xliiii.

Fran. philel. Antonio pessine sal.

h Eri dedi binas lras: alteras ad Aloysiū crottū. Alteras ad ioannēfranciscū Gallinā. q̄s puto legisse te Tuū fuerit curare. ut Senatus rei meæ hoc ē ut iustitiæ q̄primū p̄spiciat. Quod ni effectū cognoro: eodē utar uerbo: quo ad philippū. L. Crassus Si ego tibi philippe senator nō sum nec tu mihi cōsul. Tenes aīum meū. Nū adeo me abiciero: ut admissurus sim florinellos p florenis. i. argēteos sedeci in singulos florenos p argēteis duobus ac triginta: At nostrates nō ita sentiūt: Ego illos florenos intellexi atq; intelligo quos uos ufi o more ducatos noīatis: cū uniuersā italiā solos ducatos appellat. Venetos nūmos aureos. Et ita ē intellexi munificētissimū principē atq; statuisse certo scio uel iustis harpis istis q; mētē nobilissimi principis deprauare molunt. Vale Mediolani ex ædibus nostris xvi kal. nouē: M. cccc. xliiii.

Fran. phi. sal. pl. di. ioanni ant onio Rembaldo ducali cubiculario.

n On īmerito sapiētissimus nr̄ princeps te unū ex oībus cubiculariis plurimi sp & fecit & facit Nouit. n. bonitatē tuā nouit grauitatē: nouit cōstantiam nouit fidem atq; obseruantiam erga se Video alios nōnullos q; loquunt ad gratiā q; seduci sese uel p̄ce uel p̄mio nō difficulter patiūtur Te uero eū eē fatent oēs: apud quē nihil sit ueritate antiquius. Nihil in te fictū ē: nihil simulatū. oīa refers ad iusticiā & ad principis decus: Et tū maxime officio fungi putas cū nil aut agis aut loqueris: q; iure possit a quo q; accusari uitæ mortūq; instituto cū apud principē sumā tibi cōparasti beniuolētiā: tū apd ceteros oīs laudē īmortalē: intellexisti quo dolo mecum agebas. Rē oēm ut habeat renūciasti principi q; ut ē aīo splēdidissimo munificētissimoq; & iusticia singulari nō ē passus sub figmēto alicui sui emolumētī publicā atq; suā deludi fidē Quis igit te nō diligit amet atq; p̄petuis laudibus tollat ad cōclū Meruisti. Tu certe de me q̄optime itaq; uelim tibi pollicearis eū esse Philippū quo de uno oīa tibi possis & recipere & spondere q; p̄stari q̄ant ab aīo ingenio atq; gratissimo. Vale Et me p̄stātissimo nostro humanissimoq; p̄icipi accuratissime cōmendato ac dedito. mediolani ex ædibus nostris. vi. Kal. nouēbres. M. cccc. xliiii. Franciscus philelfus Bornio salæ iurēcōsulto sal.

q Vas ab me ofones petieras ad te dedi: Serius uero qm̄ his carebā Hospitabant. n. apd amicū iādiū Nā neq; meoz scriptoz minus. q; nūmorū sū liberalis. Quare iniuste hi agunt oēs q; ab utunt benignitate mea non. n. oēs sunt Bornii quo quidē uno gratum magis uidi aliū nemine Vale ex mediolano. v. kal. nouēbres. M. cccc. xliiii.

Fran. philelfus petro Thomasio philosopho ac medico sal.

m Acrobii codex de saturnalibus is mō ē mediolanū allatus quē antea meā in Thraciam navigationē uicentiæ cū agerē amisi. puto. n. meminisse uix illū clarissimū Leonardū iustinianū dedisse ad me litteras quibus a te plutarci æthica & ab me macrobii saturnalia peteret cōmodato. uterq; codex datus ad eum ē p̄scribā p̄fecti p̄sidii uicentini tabellario cuidam ducalis domini q; certe illos nūq; reddidit Leonardo. Quin uersutus & calidus ueterator fabellā excogitauit inq̄es cum ex equo descēdisset apud cauponulā nescio quā bibendi gratia equū se inde fuga surripuisse in pximas siluas quē postea cū eēt p̄secutus uix illū tadē inuenisse amissis illis codicibus quo. ephippio alligarat putare tñ eos furto surreptos. nos si rem memoria tenes multum de libris laborauimus frustra cum nihil odorari potuerimus in cōem tadē acti sentētia qd̄ scriba ille cuius fidei credideramus fraude nō uacaret Quæ siui ex hoc hoīe unde eū sibi codicē comparasset respōdit emisit ex publico librario quodā quē uulgo uos bidellū appellatis eē at eius taberna libraria euntibus ex riuoalto ad fog; diui marci ad dextrā Tuū igit opus fuerit q̄rere ex eo librario quo pacto ille codex ad se deuenerit. ita enim fiet fortassis ut uterq; sublato libris nobis uideamus id tu ne habeas neglectui te plurimum rogo uale ex mediolano. iiii. kal. nouēbres. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus sal. di. pl. ioannotio maneto.

Vā doleo ut amicissime quod nobis uti nō liceat s'faze vicissitudine p nra cōi snia. At liceret mihi sane tibi eadē tibi licētia scribēdi eēt. Nō. n. is ē princeps meus: q mihi qcq' p'scripserit. utpote q norit meū scribēdi genus totū eē ingeniū. nihilq' cōtinere qd' rep' hēdi possit. Nō. n. curamus q' ad bellū: sed q' ad pacē attinēt. Totū n'rum studium est cū musis & cū his artibus atq' disciplinis quāz semotā ab oī armoz' strepitu: ad bene p'inet beateq' uiuēdū. Quin hi mihi desipere uidētur q' se miscēt. a'bitioni & avaritiāz q'bus potissimū uitius publici principatus redundāt oēs. Quāz. n. reges illis dat' q' aliis malūt: q' sibi uiuere. Vt igit' cātera omittā: q' uel tyrānida sapiūt uel īperiū: cupio ex te discere q' belle uales & q' tibi cū libris reliqua sit familiaritas. Nā ego. hmōi studiis si unq' antea tum maxime hoc tpe delector. Vale ex mediolano. iiii. kal. nouē. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Kyriaco antoniano sal.

Eddita sunt mihi quattuor pulcherrima epigrammata: q' nup' ex peloponesso in italiā aduexisti. His ego sum ita delectatus: ut non uerear te rogare. ne unq' cesses ab istiusmodi mercatura: q' & p'utis ē & doctis omnibus p'ucunda: Quod autem intelligere ex me petas quid antiq' philosophi sentierint de p'tibus aī repetā paulo altius: Nam aliter eū partiti sunt q' ab italica philosophia. aliter q' ab ionica fluxerunt. Duo. n. eē philosophiā principia te arbitror nō latere atq'z: ionicū: atq'z: itali cum Pithagoras igit' famius italiciā principis philosophiā dupliciter animū diuisit tū altius tū p'pingus ac dilucidius: eū primū dixisset duas eē aī partes alterā rōnālē alterā irrationalē deinde et alia ē usus secundo loco diuisione cū diceret. aīum distribui in tres partes quarum alterā in se haberet rōem alterā uero q' ea. careret diuidebatur in duas partes quarum una contineret τὸν τὸν θυμόν. hoc ē eo loco animositatē nā τὸν θυμόν plura grāce significant animositatē aut p' iracundia accipiebat in altera aut p'tē τὸν θυμόν ἐπιθυμίαν. cupiditatē collocabat. At Democritus atq'z: Epicurus in p'tes duas aīum separarūt posuerūt. n. rōnē in hēte ac fixā in thorace q' uero ps rōne uacat: eā disp'fam eē uoluerūt p' oēm corpis cōcreationē quā Σὺ γὰρ κρῖς in uocant. Quin et ea corpora q' sensu carēt. Deo critus uoluit aliq'lis aī habere p'ticipatiōem. Et hi q'de oēs. ex italica fuere philosophia at stoici q' aucto' Socrate ioniciā p'fiterent' philosophiā cui principū dedit Thales milesius cōstare hoīs aīum uoluerūt ex octo p'tibus. in his. n. posuerūt hos sensus q' uisū auditū odoratū gustū tactū & sexto loco partem uocalē septimo uero eā ab q' ē semen. Octauā aut p'tē eā statuerūt q' intellectu & rōne. impat' oībus hisce p'tibus septē: Sed plato socratis auditor eadē ē usus tā primo q' secundo loco aī p'titione q' pythagorā uisū didicerat. Nā & in partē habētē rōnē humanū aīum distribuerat & i p'tē q' eēt rōnis ex ps Rursusq' eū dē separauit aīum in tres p'tes utpote q' mētē atq' rōnem in capite collocari aīositatē uero uigorēq' iracundiā q' p'prie ē ipse θυμόν θυμόν quā mō meminērā in corde & cupiditatē quoq' subter p'cordia Mens igit' ipsa q' prima ē ea uis atq'z potestas aī quā grāci Δύναμις in dynamin uocat in capite tanq' i arte īperat ut regina primeq' dignitatis estq'z cōtemplatiua. Nā ea p'te & uigemus: & intelligimus & sapiamus. Sed altera uis aī cui Plato secūdā tribuit dignitatē ut ē i pectore cōstitutā. p'stat ut agamus. q' ipsa amas atq'z rō īperant Nis at illa quā inferiūs politā ostēdimus p'statiōibus illis potestatibus obtēperarūt Nec illud certe p'tereūdū reor: existimasse Platonē p' oīs artus aīum meare corpusq' uniuersū atq'z sigillatim p' mēbra oīa tanq' p' instrumēta quādā uim suā uirtutēq' ostēdere. Preterea ad eundē referri oīa q' cūq' occurrit sēnsib' q' aīa sēnsib' referunt eē alia atq'z alia At aristo. platonis discipulus: illū. n. An nos uiginti audierat ac princeps sectā peripateticā in Naice partis aīum secuit. Eas. n. eē duas dicebat quarū altera uolebat rōnē cōtineri alterā uero uacare rōne. Rursus at q' haberet in sese rōnem illā quoq' in duas diuidi partes quāz altera ita cōtēplemur ea q' sunt: q'd ipsa p'icipia secus habere nō possūt ut p'te altera ea cōtēplamur q' hēri aliter possūt cū ad ea q' alia sūt genere partes quoq'z aliaē sint gener' ne cesse ē alterā uero hāz' partiū Aristoteles scientificā uocat alterā rōcinatiuā: cū rōcinari aliud nihil sit q' cōsultare De his. n. quāz habere aliter possunt cōsultat nemo. Sedē uero mentis atq'z rōnis i cordis penetralib' eē uoluit. Ad hāc at mentē aristoteles docet ea referri oīa quāz singuli sensus nūciāt ab eadē de his fieri iudiciū quāz sentiuntur atq'z examinari cuiusmodi ea sint quāz uarie occurrūt sensibus. At ea in parte quāz sua natura rōnis ē expers appetitū Aristoteles posuit qui si a ratōe se regi gubernariq'z patiatur. multarū ē uirtutū capax earūq'z moralū. nā mores huius partis sunt qualitates. Sin a p'turbatiōib' auertat: distrahat'q'z sit officina. uirtioz' oīum. Et hāc sūt sane q' mihi hoc tpe de aī p'tibus occurrēbāt cū plus ocii dabit. Iogior tecū ero. Vale ex Mediolano pridie Kal nouēbres. M. cccc. xlviii.

Fran. philel. Francisco barbaro sal.

Dhortatio mihi maiorē imodū p'bari dēt utpote q' ab optimo aīo manat meiq'z amātissimo: Vez qui mare ingressus in uāhemētioris fluctus inciderit. nō quo uelit sed quo ingruentium uētoz' flatus traxerint nauigare cogit' uel inuitus: itaq'z ex tpe consiliū capiat' necesse ē. Vale ex Mediolano pridie Kal. nouēbres. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Normano albizio sal.

V me obtūdis litteris tuis Quare mihi irasci nō debes si minus s'ape tibi respōdebo. Nā ea petis q' p'stari nō pnt. Prudētius tibi consuleris. si p'ris uiri grauissimi sapientissimiq'z malueris q' tuo uti cōsilio. Nescio tibi assentari mi Normane. Homo sum libero ingenio: Nihil simulati prime fero. Dum tibi maius q' primi obsequi omnibus es ridiculo. uale ex mediolano pridie. Kal. no-

LIBER

uēbr. M. cccc. xliiii

Franciscus philelfus Rainaldo albizio equiti aurato sal.

Vto iā pridē te uel ab usq; florētia cū apud uos agerē cognouisse haud obscure eo me eē ingenio ut uerbis pascere didicerim nomē: illosq; longe minus qui mihi iure sunt diligēdi. itaq; ne inani alaris spe: nihil hic eē uideo. qđ faciat in rē tuā Rem paucis tenes. Aliunde tibi confūlas oportet. Nec uelim tibi p̄suadeas me tua cā laborē ullū aut fugere aut fugisse. Sed ita res hēt. uale ex mediolano pridie kal. nouēbres. M. cccc. xliiii

Franciscus Philelfus sal. di. pl. Antonio Petrutio equiti aurato.

I Plurimi faciā amorē tuū. ingratus sim. intelligo enim ex p̄ximis tuis l̄ris. qđ tñ dubitāui nunq̄ me tibi eē carissimū. qđ aut me hortaris aiūm inducā ac si opus ē cogā. ut ad uos redeā. Quod si facef̄ decreuero: te operā datūq; policeris: ut ad uos sim & q̄cōmodissime & q̄honorificētissime. Hortaris tu quidē & amice & p̄ benigne. At habeo tibi gratias. q̄ liberalissimi amici fungaris munere. Cæterq; nō mihi licet ullam accipere conditionē uel maximā. Nā humanissimus hic priuceps ita me tractat ut nulla mihi relinquat querēdi cā. itēq; rogo te ne moleste feras si rationē habeo tū cōstātia. tū dignitatis meā. Vale. Et uirū optimū. Gynum bellantem nomine meo saluere iube. Ex Mediolano pridie kal. nouēbres. M. cccc. xliiii.

Frāciscus philelfus. S. d. p. Francisco Scalamenti equiti aurato.

Gi de p̄tura Mediolanensi apud hūc nobilissimū principē amice & accurate. feci q; itelligeret & qui esses: & quāti faciendus. Nō difficulter se p̄uaderi passus ē. Delectat. n. uiridis doctus clarissimisq; ingeniis. itaq; nobis spē dedit nō uulgarē. iussit. n. nomē tuū referri incōmentarios. Quātū mihi uideo intelligere. noster breui futurus es. Interim ea para meditare: cogita: q̄ nostro huic magnanimo principi uoluptati: tibi uero futura sint honori. Et ut magis armatus sis delectatur hic p̄iceps his oibus: qđ admodū tu astra sapere uident. si forsan qđ sapiunt astroz potius q̄ rastroz. Vale ex Mediolano. pridie. Kal. nouē. M. cccc. xliiii.

Frāciscus. Philelfus Rainaldo albizio equiti aurato sal.

Vae mihi sit snia de re uestra Rainalde albizi dicā sane haud obscure. Nimiā uideo in uobis oibus uiris optimatibus negligētiā. q̄ tanq̄ speretis secunda oia uobis dormitātibus p̄ uia uolūtate optatisq; euentura nullo utimini nō mō cōsensu iter uos sed ne cōsilio qđ ē. Nā quē existimatis rebz uiris affuturū: si uobis ipsis uos defueritis. Et uigilādū ē. mihi crede: & parāda oia quātū in uobis sit: quē ad uictoriā spectant. Atq; ut uno uerbo oia p̄stringā nihil eoz faciendū ē q̄ facitis: ponite ante oculos inimicos uos: illos in obeūdis negociis imitami id si feceritis. breui futurum spero: ut & p̄iā terri ma oppressam seruitute in pristinam libertatē dignitatēq; uendicetis: & uobis ipsis p̄quā optime cōsulatis. Quod si fecus feceritis & illi male: & uobis oibus miserrime p̄spicietis. Vale ex Mediolano pridie kal. nouēbres. M. cccc. xliiii.

Francisci. philelfi. Epistolarū Liber Sextus.

Franciscus philelfus Vladislao Hungarie Regi. S. P. D.

Go te Rex Vladislac cū adire scribēdo instituissem nō poterā equidem nō subuereri ne quibusdam existimarer ip̄rudentior: quippe qui dicturi uiderentur nō eē mei neq; muneris nec etiam dignitatis ad ea sūmū regem adhortari: que uel in primis regalem magnitudinem p̄fererunt: Nam qui ad decus & gloriā natus altus educatus omnia supra hominem & mediteris. & moliaris: & facias. nunquā possis ut opinor uelis meis uel monitis. uel adhortationibus quasi equus Lydus in campum ad splendidissimā laudis cursus uā hementius incitari. Sed ego certe neq; te moueo admirabili prudētia principem nec adhortator accedo. quando quidē ultra p̄ diuina benignitate ad sūmū honoris calcem q̄ humanē foelicitatis & testimoniū ē & p̄miū: uel eas: uel puenias potius. Quid. n. p̄ immortalē deū aut pulchrius ad humanā. aut fructuosius ad diuine gloriā gradū tibi cōtingere uoluisset qđ ipsa dies & deus optulit p̄clarā de Turcis uictoriā gente barbara & imani. Qui patris relictis auitisq; gurgustis ubi se per omnem turpitudinis foeditatem dies noctesq; polluerent horrētibus illis Caucasi uastisq; rupibus tam diu ac multum in uniuersum p̄pe terrarum orbem sunt aduersus Christi nomen p̄ omne: ludibrium & contumeliam debacchati. Quas enim ciuitates. quos populos quas denique remotissimas nationes quisquam afferat. q̄ turcorum immanitatem obscēnaque flagitia per omne scelerum omnium genus minus uel tulerint uel pertulerint. Obdormierat nescio quo pacto excellum illud & inuictum robur uirtu q; Christiana. Ac tantus terror uniuersas mentes inuaserat ut etiam sine p̄alio uinceremur: & quicquid erubescendi hostis libidini aut furori collibuisse: nō pati solum sed perpeti quoque posse uideremur: Oh temporum calamitas miserabilisq; fortuna. Ad tantam miseriam deuētum erat ut ignobile illud atq; agreste Turchorum uulgus & humillimis pastoribus ac famelicis & fugitiuis scytharum seruis longe lateq; in populos Christianos q; reges imperitaret in diesq; magis ita suum propagarent imperium: ut iam uix sexaginta milia passuum abessent ab italia itaq; non absurde fortassis audacissimus iste & petulantissimus: amorus iactare uino obrutus inter capacissima illa pocula consueuit se tēplo s̄ctissimo diui petri p̄pediē p̄ stabulo gameoz usuz cōsiderabat. n. latro callido ac pestifer xp̄ia

nos principes: qui & auctoritate ualeret & uiribus: mutuis iter se odiis atq; discordiis laborare cōtēde re digladiari: alios uero p̄ter quāstū curare nihil: nō nullos ignauia corripit: negligētia plures detētos i-
tercipi. Inter q̄s ille nostras calamitates iactabūdus atq; exultās nō despabat breui futuz: qd̄ secū ip̄e p̄
omne facinus ac neq̄tia aīo uolutasset. Sed noluit certe dñs deferere tandem suū gregē efferatis rapa-
cium lupoz: moribus tam misere laniandū. Audiuit fidelium flāetus. Vt clamēs: misericors: benignus
nō solū aērinas leuare: sed extremā oīno p̄stare op̄e auxiliūq; afferre dignatus ē. Quare suos in te ocu-
los cōiecit. Tua ē p̄clara indole delectatus: Dilexit p̄bitatē uitāq; sanctimoniā. Te unū delegit ex oībo
xp̄anis p̄cipibus: q̄ suū populū p̄stratū erigeres: sustineres: tueteris: q̄ ip̄urissimos hostes suos trepidos
tādē pallētisq; auerteres: fugares: p̄sterneres: cōprimeres: iterimeres: q̄ i oēm puritatē p̄ immortalē noīs
splēdorē te oibus gētibus admirādū reddere. Quā qd̄ ipsa rex xp̄anissime cū mecū ip̄se cogitarē: ui-
derēq; maxie tuis laudatissimisq; conatib; tā tēpestiue atq; salutifere xp̄m optimū maximū p̄spexisse:
nō potui eqdē p̄ mea erga te fide singulariq; obseruātia nō gratulari uel tuā uel xp̄ianā sollicitati: que
tuo ductu tuisq; secūdissimis auspiciis ea futura sit: cui n̄ mō accidere aduersi nihil q̄at sed cūcta potius
affati bona curriculo cōtingāt. Mihi uero plurimū: lætor quē sup̄nus rex: oīum ip̄ator & cōditor tuō-
rū regalibus illis ac sc̄issimis nuptiis iccirco uoluit iteresse: quo te ide natū ad cōem xp̄iane reip. liberta-
tē ac decus aut corā itueri aut saltē & crebro: & uno & eodē oīum sermōe tuas res clarissime gestas. au-
dire: atq; gaudere aliqñ liceret Nouit. n. uel Iulianus iste inocētes ac sc̄tūs uir uiuētis huius xp̄i Apōstu-
lus: sic. n. iure appellare licet sūmū pōtificē Eugeniū q̄ tēpestate orator sū missus ab Impatore Cōstāti-
nopolitāo Ioāne Palæologo ad Romanoz Impatorē Sigismundū uenisse et me iuitatū ad nuptias. Et
qd̄ incredibile mea cū uoluptate i mētē reddit id uidi p̄ sōniū prima illa nuptiaz nocte: qd̄ nūc uigilans
loquo. Videre. n. uidebar dormiēs pulcherrimū quoddā astrū sole et ip̄o lōge matus atq; illustrius: qd̄
cælitis delapsū in regiaz istius uestrāz eminētior. culmiē cōsedisset: un̄ circūq; emissis splēdorib; ra-
dus ubi altius se se luce mirabili sustulisset: incredibili celeritatē i macedonicū prio deide i Myssiū. Olym-
pū uniuersaq; Asiā puadere festinaret: ac tm̄ uidiq; fulgorē erūderet: ut æq; solē atq; ille lunā sua p̄sen-
tia obscuraret. Aliaq; p̄ multa uidere sū uisus q̄ curiosiore narratiōe p̄seq nō licet. Sed qd̄ ad rē attinet:
reuelasti p̄fecto mihi tu rex florētissime igētibus tuis coeptis splēdidissimisq; uirtutibus meā oēm tam
lōginq; sōni ueritatē docuistiq; haud frustra sōnia uel imitti: uel emitti. Nā seu diuino iussu quodā reue-
lent̄ extrinsecus dormiētibus nobis: q̄ aliqñ futura sūt: siue ea sit humāi aī natura atq; uis ut tū maxime
uigeat: sapiat itelligat: cū sensibus corpis sōno seruiētibus ac p̄ene uinctis: se ip̄se ueluti solutus in liber-
tate uindicat: & tanq; p̄ rariore corpis nebulā illa quæq; cernere iam ic̄ipit: quæ p̄spicua oī & luce om-
ni lucidiora ei futura iunt. Quæ qdem res si cui fortasse dubia sit: mihi sane esse nullo mō possit: cui re-
ipsa somnium omne iam apperitur. Tu enim Rex Vladislæ nuptialis illius astrī imaginem repræsen-
tas. Tu ueluti cælitis missus es q̄ & isto iam pro diuina commiseratione & uniuersa Thracia hellepon-
toq; superato q̄ primum sis per illustrem p̄ditissimorum hostium cladem atq; i pernitiem in Misiam
illam Turchorumq; emptoriū prusiam puenturus: Tu non diu post ut spero egiptiis Sirisq; oppressis
patefacias cunctis Christi fidelibus sanctam ciuitatem. Tu quasi nouus aliquis Alexander ad Gangem
usq; uel ad illos potius usq; Gangaridas quos Alexandro metui fuisse legimus: cum tu Mēpiterna glo-
ria penetrabis: Nam quid ego te Alexandro comparem qui omni uirtute illo sis & melior & ingētor.
Quanquam enim Alexandrum cum primum arma cōspit mouere nō in hostes barbaros: sed in ami-
cos & græcos: eandem ætatem ageret: qua nunc tu es: annos enim uiginti natus erat illum tamē uitia
per multa committebantur: te uero uirtutes plures. Erat Alexander ebrius. Vladislæus sobrius: Impu-
dicus ille: Tu pudicissimus ac plane temperans. Agebat Alexander omnia temere: Tu consulto omnia
ac prudenter. Vtebatur ille ad res gerendas audacia duce & irecundia: Tu fortitudine & clemētia. Præ-
bebat ille sese uel in amicos iniustum: Tu neque in tuos nec in alienos quicq; uel agis uel meditaris sine
iustitia: Ille ingratiudini sæpe se fecit obnoxium: Tu unus omnino es gratissimus. Quod si Alexāder
in finitis flagitiis atq; sceleribus inq̄natus totā p̄pe asiam ue multo quidē cum milite subiugauit qd̄ peto-
tuis tantisq; uirtutibus superādum fuerit: qui nulli uel libidini uel animi impotētiæ seruias: s̄isq; nocē-
tissimus præsertim cum ad florentem firmissimumq; exercitum Christum habeas te dū propugnato-
rem atq; uexiliferum. Et q̄bus cum tibi pugnādum est: Num aduersus Gallos: aut Britanos aut aduer-
sus præpotētes atq; inuictos italiæ: populos: Sane aduersus Turchos: aduersus pastores & fugitiuos: q̄
nullo iusto marte oīa p̄ latrocinia furtaq; moliantur. Nichilo tamen minus barbara ista atq; abiecta
natio contēnenda omnino nō ē st̄ sed curanda oīa diligēter. Nā ut ait poeta: & neglecta solēt incendia
sumere uires. Id quod cum in aliis q̄ plurimis uerum eē aiaduertimus: tum in re turcoz: in primis. Cū
enim diutius isti cōtēnunt̄ pro nihiloq; habentur Bosphorum urbem ad hellepontū ipsius etiā Iusti-
niani impatoris tēporibus clādestinis latrocinis duce latronum Bochamo cæperunt: diripuerunt &
cū mox fugati se se itra caucasi cautes recepissent: rursus Heraclio impate emerferūt in perfidia unde
Mahumetū p̄ditoz oīum p̄ditissimū atq; neq̄simum cuius nūc impiā sectā ob negaz illecebras ma-
xime oīum ap̄lexant: latrocinatē illū eisdē latroēs artibus turpiter expulerūt: ideq; sc̄m ē ut s̄sim atq;
paulatim p̄grediētes dū neminē peride atq; cōtēpti repugnātem offendūt: in itimis adriatici sinus re-
gionibus cōsederint: late oīa longeq; turbantes prudētes populantes usq; adeo Christianorum prin-

cipium uirtus obdormierat: eláguerat cōtabuerat: itaq; diuina. quedam prouidētia factū reor ut in tantis hūanarū mētiū tenebris ipse i lucē ueneris ad salutē & lucē Christianorū. Quare pge ut facis Vladislae rex fortissime utere tanto & tan grandi bono: quod tibi celum ostendit & sidera. Per multa iam de turchis in hanc diem splēdidissimaq; trophea statuisi. Iam metuit te tota Barbaria atq; contremescit. Quicquid habebant aut roboris aut spei impurissimi hostes omnes nominis Christiani: id omne i latrociniis in fidiisq; turcorū collocarāt. Horum autē tot milibus per tottamq; diuersa praelia abs re nup interemptis quid reliquū seu uirium seu fiducie sit aut turchis aut cæteris infidelibus quē latere possit eē certe arbitror neminē. Mix; prefecto ē quanta de tui animi magnitudine inauditaq; cōstātia apud xpianos oīs & spē & fiduciā cōcituaueris. iam de trophis: quæ uocat nullus sermo. nulla mentio est. Extremum illum optatumq; triumphum quotidie omnes expectāt: per quē liceat cunctis impune ac se cure nō ægyptum & palestina solum uerū etiā uisere locos oīs ac gētes: ad quas olim uox euangelica puenerit. itaq; uniuersi populi regesq; xpiani p tua incolumitate atq; uictoria Deū orant & unus oīum maxime xpianissimus princeps meus Philippus maria Anglus: qui te dignitatis & amplitudinis gradu nō secus pfecto quam partē & colet & uenerat sed amoris charitatisq; & amplitudis affectu æque atq; filium carū hēt piucundū. Qua hūc uoluptate affici existimes: quoties audit suis de te optatis respōdere fortunam. ita mediū fidius delectat ac gessit rebus tuis oībus. p spe gestis ut nihil apud eum lætius in crebescere posse putet. Te regnum sydus appellat. Te Christianæ reip. ppugnaculū nomināt. Te Christi uocat & cultorē & lumē. Quot quotidie pro te pces ad Deū hēt. Quā assiduis supplicatiōibus illisq; pietissimis pro te uno huius principis iussu tēpla oīa celebrant. Quā obrē cū & deo te rex Vladislæ intelligis hominibusq; carissimū. cum in te uno Christianorū oīum salutē cōstitutā eē animaduertis tuū fuerit: ut quare reg; labores ad discrimina maxia cū tua ingenti laude suscepisti: earū pulcherrimā palmā barbariā: tibiq; p suadē nō minorē tibi opam dādā eē: ut rogo tua oīs cū diuina uolūtate cōueniat q̄ ut exercitus oīs tuus & ordinē obseruet & modū. Nā cœlestē opē frustra fieri uidemus: q̄ hūana actō aspernet. itaq; nō mō ut uincas tibi cōsiderādū ē: sed quō uincas cū is euentus maxie sūt in laude quē optima cōsultatio auceferit. Vale ex mediolano nonis nouēbris. M. cccc. xliiii.

Franciscus philelfus Petro cādido leuco decēbri sanitatē.

Inter maxia innumerabiliaq; mala: quæ tristis iuidia pferat: id eē boni aiaduerto q; nemini magis nocet q̄ sibi: itaq; tua te torq;ri insātia nō moleste fero. Vale. et aliquādo respice: ex mediolano. y. idus februarias. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Antonio Raudensi theologo salu.

Quo significato accipi cōueniat quotus q̄sq; & si nō dubito noice te tñ qm̄ id ad me regris paucis accipe: idē significare puto quotus q̄sq; i singulari nro q; nonien numerale quot: ut quotus q̄sq; ē q̄ aliter sētiat p eo q; dicim; quot sūt q̄ aliter sētiat: nā q̄ dicit quotus q̄sq; idē significare qd̄ aliq; uehā mēter errāt: id q; ex Cicerone omniq; uetustate licet intelligi. Vale mediolani ex ædibus nris idibus nouēbris. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus. Aloysio crotto ducali secretario salu.

Placuisse plurimū humanissimo nostro principi epistolam illam ad regem Vngariæ Vladislauum uehā mēter gaudeo. Quod autem eius nomina me hortaris ad Philippum ducem Burgundia; ut scribam q̄ primum effectam dando. Vale mediolani ex ædibus noæris. xv. Kalen. martias. M. cccc. xlv.

Franciscus phi. Catoni sacco iurecō. sal.

Nūq; te das ocio Cato sacce: At facis tu qdē & prudēter & bñ. Quid. n. ē magis alienū ab hominis natura uita ociosa & ierti: cū illud nobis debeat eē ppiū natura: ut sp̄ uel agamus alii uel circa ueritatis pspiciētiā uersēmur. Sed iam ad ea quæ petis uenio. Queris enim quæ ratio Platonem adduxerit ut animi sedem locarit in capite: cum eam eius auditor Aristoteles in cordis pnetralibus esse uoluerit. Demonstrat mundum mathematici esse orbicularem quæ quidem figura pstat cæteris figuris omnibus cum hæc sola suis partibus simulatur. Cumq; mundus circumferatur. eius quoq; partes circumferuntur qua ratione ductus Plato uim mentis atq; rationis i capite eē uoluit. is. n. ad totius mundi exemplū aiūm distribuit trifariam. Nam uti mundi summitatem ac etiam principū: qui & gubernat & regit & moderatur omnia cœlesti insigniuit domicilio. ita sumam hominis partem quæ caput est menti rationiq; tribuit. Deinceps post cœlum perinde atq; in media regiōe angelos demona; subiecit qui pro cœlestis regis imperio & agāt & exequētur inopata oīa. At hoīs in terra posuit qui pareant & impata obeāt. Ad quæ reg; imaginē tū qdā in nobis qd̄ agendis studeat collocauit in medio tū pubetenus atq; ifra tertiū illud potuit genus qd̄ regit atq; administrat. Quæ qdē ultima hæc duo appetitus sūt spēs: quas tñ rōni ipsi Plato docet naturaliter obedire. Et ita mēs in capite p̄sidet qua primā uim ai dignitatēq; eē uult: & eā cōtemplatiuā: q̄a itelligimus ac sapimus. Quæ uero secūda est dignitatis: eā uim ita cōstituit in pectore: ut per eā agamus: quæ iussa sūt. Sed q̄ uis tertia infer. us est posita. ea superioribus paret dignitatibus. Animū p̄terea putat plato p oīs meare artus: & corpus uniuersū p mēbraq; singulatī tāq; istrumēta uim suā trāssūdere. Quæ autē sensibus occurrāt ut sūt alia atq; ea i sentiēdo refferri ad aiūm oīa. Vt igitur paucis oīa cōplectar Plato uim mentis atq; rationis quasi prin-

cupē locauit in cerebro. Lōgius. n. abest ab ea ps corporis in colluioe ac sordibus. Iracūdie uero aiositatēq; uehēmētiā q̄ Τύχῆος uocata græcis in corde at cupiditatē subter p̄cordia statuit. Cuius qdē & ordi & sapiētiae Virg. familiaris nr̄ minie ignarus pulcherrime cecinit in. i. æne. li. iquies. Celsa sedet. æolus arce Septra tenēs mollitq; aios & tēperat iras. At q̄re noiātū Deū existimē: & quæ sit eis sc̄dm̄ priscos illo philosophos diffinitio: rursus paucis accipe. Stoici q̄ sūt grauissimi iter philosophos & acutissimi iudicati diuinā substantiā ita diffiniunt. Diuina sustātia ē spiritus itelligibilis igneus q̄ forma carēs tum in ea que uelit mutaf̄ tum rebus oibus simul assimilaf̄. Vt autē Deus appellaret̄ huiusmodi cām inuenio. Cum sydera susciperet̄ homiēs quæ & cursu uterent̄ p̄petuo at curere dicitur græce Τέτιν thein eēq; eadē in cā ut hi contēplarent̄ id quod dicitur Τέτιν p̄ειν theoria: iccirco cū astra cætera tū maxie & solē & lunā deos noiauerunt: q̄q; sunt nōnulli: q̄ deū dictū arbitrent̄ ēē d̄ō theos quo noiē timor significaf̄ q̄ deus. s. timēdus metuēdūq; sit: his uidelicet qui ut sunt aio deprauato diuinā substantiā neq; uerentur neq; uenerātur qppe quā eē nullā putēt. Ex duoz; numero te nō eē existimādū q̄stioēs tuæ dilucidum p̄bent augmētum Vale ex Mediolano idibus february. M. cccc. xlv.

Frāci. phi. Francisco barbare salu.

q Vē ego hac tēpestate putā ex græcis hominibus græcos cæteros doctria eloquētiāq; p̄stare q̄ ris a me rē pfacilē iudicatu. Honos alit artis: Cicero noster inqt̄ oēs q; incēdimur id studia gloria. Quē in quā honorē nūc putes apud græcos p̄positū bonis artibus atq; disciplinis in tanta græciæ tocius iopia. Legi Ippodromū cōstātinopolis in marmoreis q̄busdā ladiis sub pulcherrimo illo ob elisco uerfus quosdā ad ptē anteriorē obelisci latinos ad posteriorē aut græcos & urosq; heroi- cos: & itē utrosq; admodū iēptos: qui quātū exiis pōt̄ itelligi i p̄ræssi atq; i sculpti i lapidibus illis fuerāt Thosio seniore impāte cui archadius atq; honorius filii in regnū successere. Quod si secūdissimis reb; illius oriētalis i p̄eri litteræ & bonæ artes negligēbātur qd̄ nunc existimādum sit in tāta græcoꝝ calamitate & seruitute. Cæterz; ut ad q̄sita r̄ndeam: unus Theodorus gazes mea snia cæteris græcis oibus & litteris p̄stat & eloquētia: nā hac in quā libaniana garrulitate sed eloquētia illa prisca q̄ & demosthe- nē & Aeschinē: & Lytia: cæteroz; illos nobilissimos oratores usos legimus. Est p̄te rea uir grauis & bo- nus: ac plane dignus. quē diligas. Vale ex Mediolano p̄ædie Kal. martias. M. cccc. xlvi.

Franciscus philelfus Bauriæ philosopho ac medico sal.

d Ebes nō eē solitus: q̄ me sp̄ Boetii opa delectant: cū in oī facultate atq; disciplina: tū ea q̄ scrip- sit in dialecticis: in q̄bus ipsis mihi uisus est exceluisse plurimū. Quæ igit̄ noua tantus uir de sy- logicis categoricis hyppotheticisq; p̄cepta adinuenit: ea mihi exscribi cupio. Itaq; a te peto contendoq; ut eorum librorum copiam facis mea causa eruditissimo atq; disertissimo iureconsulto Bornio salæ. Is enim librarium aliquem parabit: qui huiusmodi prouinciā sit obiturus. Vale ex medio- lano. iiii. nonas martias. M. cccc. xlvi.

Franciscus philelfus Thomæ senecæ sal.

36 **q** **V**od pudorē tuū accusas: nequa q̄ est opus. Nā tam & si tuæ me litteræ plurimū delectant: de- lectaruntq; semper: quippe quæ ab homine erudito & ipso quidem mei amarissimo profici- scantur: tñ cū similes etiā mihi es carissimus. scio. n. te mecū nō libēter silere neq; spōte: sed ob eā fortasse rē: q̄ uel locus aliq; uel fortuna quæpiā scribere p̄hibuerit. Fuerūt aut̄ nūc mihi eo tuæ l̄ræ suauiores quo sunt desideratæ diūtius. Quod uero cupis p̄ nostræ amicitiae munere immortalitatis noi- puos cōmēdari id q̄q; in te ē: cuius eruditio ē illustis: faciā tñ qd̄ petis nō iuitus. Sed tu uel i terea loci de morte dū nō i prudēter cogitas: te uiuū eē memineras. Facitoq; ne tuas prius sarcinulas colligas q̄ te uidero: nā uidebo te iucundissime. Vale ex mediolano kal. martias. M. cccc. xlvii.

Franciscus phi. Francisco Ochæ salu.

b Artholomeus catias nouariēsis iuriscō. me nuper cōsuluit: quē idoneū ipse cēserē qui nouariē sem adolescentiam bonis & litteris & moribus institueret. itaque tu mihi continuo uenisti in mentem. Audiuit uir ille de te libenter: petiitq; q̄ primum curarem certior a te fieri uelles ne nouariæ ludum aperire qui & grammaticam simul & rhetoricam doces publice. Tu igitur si rem pro- bas ostende mihi propediem quantum numorum constitui uelis pro huiusmodi annuo munere. Va- le. ex Mediolano pridie kal. maias. M. cccc. xlvi.

Franciscus philelfus Petro perleoni salu.

t Vam illā orōnem Ioanni caimo iā pridē dedi qua de qd̄ ego sentiā sentio. n. optie ex his q̄ an- teat tibi scripti debes itellexisse. Cupio cultellos turcos nō qui a turcoꝝ officina in italiā nau- garit sed quos opifices genuenses turcos imitati fabricarint. falcatos illos atq; subcuruos. No- sti quos dicam. qualis scilicet istic emi. mihi res tua cordi est: & quod breui liquido cognosces. Vale ex Mediolano. idibus maiis. M. cccc. xlvii.

Franciscus phi. Petro Thomasio phi. ac medico salu.

n E qd̄ rez; meaz; lateat te hoiem amicissimū & uirz; optimū p̄xima nocte hora septima morte mihi sublatu ē dilectissimus mihi filius Olympus flauius: q̄ mihi natus ex uxore secūda Vrlī na hosnaga matrōa pudicissima: habeoq; formosa: ut horæ ōsyna dici possēt nūdū mēsem no- num impleat. Itaq; naturæ i becillitati cōsenties: nō possum non eē in luctu p̄sertim q̄ ex oibus liberis

LIBER

meis erat is pulcherimus: & p̄ferebat imaginē Indolis cuiusdā egregiæ. Vale ex medio. vii. Kal. iunias.

Franciscus philelfus Pallanti Stroze equiti aurato.

31 + Ix dici q̄at: q̄ me delectarint. p̄xime tuæ litteræ. Nullū. n. officiū omisiſti neq; boni uiri neque amici hoīs. monuiſti & prudēter & bñ. Sequar egdē cōſiliū tuū. moderaborq; mihi & si nō ab ſurde iam bis ex candefcebat. Is enim ſum qui iniuriā fere poſſim contumeliā uero nullo paſſo poſſim nec etiam uelim: Nam iniuriā ferre prudētis hoīs moderateq; duco cōtumeliā uero & ſtulti & fatui. Faciam igitur q; hortaris. Tibiq; uelim perſuadeas nemine oīum amicorū eſſe hic tēpeſtate te uno mihi cariorem. Vale ex mediolano. v. idus ianuaras. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Bernardo iuſtiniano ſalu.

e Vpio oīo uos uiſere ad reſurrectionē dominicā quo & tuo reliquorūq; amicorū mutuo conſpectū frui alloq; liceat: & certa honeſtatis lege quæ mihi iſtic negocia ſūt cōponant. Quare ſi me amas da opā ut tuta mihi ad uos pateat acceſſio: ne publicæ principiū ſimultates ſi q; tan dē caſint iter uſam n̄ amq; rēp. priuato obſint officio. Præterea ut ſcis: nō minus ſum uenetus q̄ mediolanenſis. Vtraq; n. ciuitate donatus ſum. Vale. ex mediolano. Kal. february. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Scæuæ corti equiti aurato ac iurecon. ſal.

32 X Abellariū ad te in germaniā p̄ficiſcētē nō ſū paſſus ire uacūū meis l̄ris. Ex quaz; delectatōe poteris facile cōiectare q̄ta me priuaueris uoluptate: q; eidē tabellario mediolanū mō repenti nullā ad me epiſtolā dederis. Et feci p̄cō: pace tua dixeris: & ih̄uane & illibalter q; cū ad alios ſcriberes: hoīs amiſſiſſimi ſis oblitus. Sed quo quo maior ē beniuolētia n̄ra eo fortaliſ exiſtimāſti magis licere tibi uti mecū ſilētio p̄ l̄ras: p̄fertim in iſtis germaniæ niuib; quaz; frigore digyti q̄nq; ſtupeāt ac rigefcāt. Itaq; ignoſco excuſatōi tuæ: mō iſta poſthac uti nolis. Quare fac ut erratū cumulariſſime reſartias: operāq; des: ut aliqd noui reportes in italiā tecū qd̄ muſarū noſtrarūq; interſit. Nō. n. fieri pōt qn̄ epiſcopus æneas utr̄ doctrina & eloquētie ſingularis egregiū aliqd inuenerit in tot ac tā plenis & puluerulētis bibliothecis germaniæ. Vale ex Mediolano. pridie idus february. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Guiniforto Barzizio iurecon. ſalu.

33 q V od ad principē Marchionem ſcripſerim te latet. Quid autē ea in re decreuerit noſſe cupio. rogo igit̄ te ut qm̄ non mediocriter n̄ra intereſt quæ ſit iſtius mei principis q̄primū intelligere cures pro uirili parte efficiatq; ne diutius nobis expectādum ſit. Erit hoc mihi pergratum. Vale ex Mediolano idibus february. M. cccc. xlvii.

Franci. phi. Antonio trebano ſalu.

a Ntonius florentinus pictor & excuſſor egregius æque tempeſtate noſtra atq; praxitelē apud priſcos memorant copanue aut phidam aliquē & te diligit plurimum & mihi eſt cariſſimus. Itaq; a me petit: ut te in familiaritatem beniuolentiamq; acciperem quippe qui mei ſtudioſiſſimus ſis. Cupere enim ſe non ſecus ſuos amicos omnis fieri meos atq; ip̄e eſt. Quare ut & homini amiſſiſſimo & humanitatis officio ſanſſacerem iccirco hæc litteras ad te dedi ut tibi perpetuo teſtes eēt ſingularis dilectionis erga te meæ. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. martias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Petro Thomasio phi. medico ſalu.

e Xpectabā quottidie tuas litteras: quibus de his omnibus fierē cumulatiffime certior que mea itereſſe celeres. Tamē cū interim iſte nuncius adiret: nō ne ſum paſſus meis l̄ris uacūū p̄ficiſci. Te autē ut uel hac in re meo exēplo uti uelis ēt atq; ēt rogo. Vale ex Mediolo. iiii. kal. martias.

Franciscus philelfus Franciſco Barbaro ſalu.

a Tq; tuā humanitatē laudo: atq; tabellariorūq; accuſo uel negligētā uel p̄ſidiam in reddētis l̄ris meis itelligo cām q̄re nihil r̄nderis cū eēs r̄nſurus ignorares. Reliquū ē ut q; tuis l̄ris q̄ amiſſiſſime polliceris ac recipis: & diligētē p̄ficias & q̄primū hoc erit tā gratū: ut immortalibus beneficiis me tibi obſtrictū fore p̄fitear. Vale ex mediolano. iiii. kal. martias. M. cccc. xlvii.

Franci. phi. Bernardo iuſtiniano ſal.

q Vēquā minime futūz; dubitabā: quin abs te mihi l̄ræ p̄pediē rederētur tñ cū exiſtimāſſe nequaq; tibi fore ingratū: ſi publicus tabelarius aliqd itē litterarūq; mearū ad te deferret ſcripſi rursus eadē ſilicet que antea. itaq; uel cures ut ad reſurrectionē dominicā pateat mihi tuus ad uos acceſſus. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. martias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Bornio ſale ſalu.

r Em mihi feceris admodum gratam ſi a doctiſſimo philo. ac medico Baueria Boetii cōmentarios in porphyrium & itē Aristo. prædicamenta atq; in eū libz; cui titulus ē τὸ ἐπιπρὶ τὴν εὐαδὸν perherminias. tantisper mutuabere: dum exſcribatur. id quod fiet q̄primū: non enim tuo peto ſceneratorum more ut meum fiat tuum: uel tuum meum: ſed ut commodet eos nobis commentarios: intra menſem enim redibunt Bononiam ad te: quo Baueriæ noſtro reſtituas. Vale ex mediolano. iiii. kal. martias. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Albertho Zancario ſalu.

l I tteras tuas hiſce occluſas cōi amico & erudiſſimo iurecō. Bornio ſalæ reddito p̄quā celerit̄ eūq; hortare: ut reſoſitis paulo cōiuiuis ac muſicis homini amiſſiſſimo inferuiat. Vale.

Franciscus philelfus. S.P.D. Nicolao qnto eccle. Romanæ Ponti. Maximo.

Elcio qd optatus in uita Pater beatissime Nicolae Pōtifex maxie: qd iucūdius cōtingere potuisset: q̄ q̄ diuina benignitate te sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ p̄fectū didiferi. iā tandē. n. cū publica. tum priuatim eruditis omnibus optimisq; utris tuo fausto atq; foelici duci pulcherri me cōsultum & ad rē & ad dignitatē aīaduerto. Nā qui sola uirtute: ingeniq; p̄stantia: atq; doctrina in cōparabili. & eloquētia singulari ad sumi pōtificatus maiestātē sublatus es: p̄bitatis disciplinæq; fautorē fore te: q̄ dubitet: eē puto neminē. Itaq; ut de reliqs cōticefcā nō possum mihi nō uehēmētissime laetari atq; gaudere: cū memoria mecū repeto supiora illa tpa: iam. n. anni p̄pe uiginti p̄teriere q̄bus abin eunte iuuetute usq; cū bononiæ primo docuiffem: tua familiaritate q̄ eadē ætatem ageres. suauiffime usus sum: Nō fieri. n. potest quin una cū ætate ingens ac mirifica tua illa creuerit erga me charitas quādo qdē quoq; me grā diligebas ea nulla ex parte diminuta sint. Nā mea erga te fides & incredibilis obseruatiā accessione idies magis magisq; suscepit: & ita suscepit: ut nihil ad cumulū p̄ter solū desiderium possit accedere. Et. n. qui pro uiribus colit: nihil amplius in eā rem qat q̄ supra uires aut desiderare aut optare. Quare hoc unū ē q̄ in tāta mea ac tā mirifica animi uoluptate: q̄ ex hac ista tua ad sumū pōtificatū creatiōe cōcipio me quodāmodo offendit: q̄ maiore aut pietate aut ueneratiōe te proseq̄ nequeo. Quid. n. uel audeam supra hominem: uel sperem frustra uero q̄quā optare dementis ē. In te igitur amando colēdoq; nō tam accessio a uobis est q̄ stabilitas cupiēda. Hāc autē sempiternā fore tuæ sanitatis merita nō p̄stiterint: nullū certe meū p̄stare possit studiū. Nā cū pmagna sit facta & omni ex parte incōparabilis indignitate disparitas adeo: ut similitudo nulla possit adduci: eadē nunq̄ sit amicitia ni tu qui Christū ingeris in terris. Christi quoq; humanitas secutus exēplū: ex isto tuo excelso atq; diuino solio in nostrā humilitatē tuū cordis intuitu per superiorem illā ac tuā animi māsuetudinē ita demiseris: ut seruata est illa mathematica: ut aiunt: inter plus minusq; p̄merētes p̄portione quadam me non minus diligas q̄ a me ipse diligeris: Hoc. n. si feceris nō solum q̄ fucata gentilium: sed q̄ uera & indubitata æterni. Dei sapientia p̄cipit: & simile amicitia nostrā & laudē omniino: que fuerit ad ultimū uitæ calcem cōseruabis. Et ne maximis occupatiōibus tuis uel intēpestiuor accedā: uel iportunior iā de his fatem. Nā reliqua si sanctissimus ille spiritus diui Nicolai Cardinalis bononiēsis tibi quondā patris dū erat in inuis: nō uero sanctimonie tuæ filius: cui nostri me carissimū extitisse. altioribus melioribusq; itētus obsequiis: gētere memorie tuæ distulerit ea q̄ mea itērfuerint oīa tibi Pater ampliffimus Mediolanēsis Cardinalis Henricus uerbis meis corā exponet. Bene in Christo ualeat Sanctitas tua: cui me etiā atq; etiam commendo ac dedo. Ex Mediolano uigilia Resurrectionis Dominicæ. Anno a natali Christiano. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Ioanni Tuscanellæ apostolico secretario salu.

Ratulo fortunæ tuæ mi Tuscanella iuxta atq; uirtuti: q̄ locū natus es ornatissimū apud Nicolau. Quintū Pontificē maximū. Quod autē me inuitas in Romanā curiā tuumq; oē polliceris studium libēter audio adhortatiōes tuas modo intelligā ex te ipso ne loquaris q̄ ad me scribis an iussus a Pōtifice si me hac de re feceris certiozem: non obscure animaduertam: qd me facere oporteat. Vale ex Mediolano idibus iulii. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Catoni Sacco iurecō. salu.

Vid tibi in mētē uenerit: nō possū augurari: qd ex me ipso cupis intelligere: quot annos sim natus. Nū fortassis ullā mihi paraueris uxore: q̄ q̄ sum corpe firmo robustoq; uellit: itelligere. nam ferrū est qd amat: ut est apud Iuuenalē. At mihi uxor est tā & si eā ægrotas ægrotationē quā q̄ uehēmēter doleo nunq̄ sit euasura. Patit. n. tabē eiusmōi: ut huius uita diuturna eē nō possit. uxorē tamē tertiā ducere mihi nō est in aīo ut cūq; tū hēt postulatio ista tua obsequar uolūtati tuæ. Natus equidē ipse sum anno a natali christiano nonagesimo octauo supra annū trecētēsimū ad millesimū: die q̄nto ac uigesimo iulii & id qdē mane circiter: ortū solis: quo die lras hāce ad tē scripsi: meus natalis agebatur itaq; inuitū dedi q̄nquagesimo ætatis anno: ualitudine usq; prospera: & accerimus sensibus: pro diuina benignitate ac firmissimo toto corpore. Vale mi dulcissime Cato. ex medio. yu. Kalendas Augustus. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus. S.P.D. Ioanni ferufino iurecon.

Vod me dolore p̄ene cōficiat ac macerat: acerbissimū tibi hāc lra & luctosissimū afferūt nūcquis Vciū Proxima. n. nocte quæ idibus augustis successit. hora secūda splēdidissimū illud p̄cipē decus atq; lumē Philippus maria Anglus mediolanensiu dux: cū uētris p̄fuito aliquot dies dissolueret. naturæ Deoq; cōcessit: Tota ciuitas & in fletibus senioq; cōficiat. Neq; qd cōsiliū capiat satis nouit. Tumultuaria sunt oīa. Nā neq; auditū fuerat adhuc tātum principē ægrotationē detineri ulla: cū repente clamor sublatus est eum uita excessisse. in hac tamen rerum oīum perturbatione uident. oēs p̄blicā libertatē appetere. Quid sequitur: sit augurari nescio. uehēmētissime mihi uidētur procellæ tēpestatesq; impendere p̄æsertim q̄ hostes potentissimi sint in ipsis fere portis: & hic in tam repentiō infortunio paratum sit nihil. Nisi Deus ipse p̄uiderit maximi fluctus naufragiaq; sequētur. Vale ex mediolano. xviii. Kal. Septembres. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ salu.

On in iuria mihi rebusq; meis metuis amicissime aurispā: nā hic oīa sunt turbulēta post obitum illius nobilissimi principis Philippi marie. q; unus iure meritoq; potuit cū omni hoīum memoria de gloria certare mira hic facta mutatio in animis huius populi. Præter paucos ex ordine nobilitatis sūt oēs ad laxā quādā & dissolutā libertatē incēsi atq; inflāmati: ut nihil magis oderint q̄ unius Philippi illius nomē. Ego libētissime Romā concedere: si dare abeundi facultas. Vale ex Mediolano. Kal. Septembris. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Albertho zancario salu.
Reui ad te ibo Romā petiturus nisi ab tuis fuero ipeditus: qui nouæ præfunt reip. Quas litteras tuis alligatas accepis. cura q̄ diligētissime redditū tui. Nā id facere mea plurimū interest. Vale ex Mediolano. iii. idus septēbris. M. cccc. xlvii.

Franciscus phi. Petro Thomasio philo. ac medico salu.
Vos duos hippocratis libros in latinā cōuertit eloqū alterq; de flatibus alterq; de passiōibus corpis dedi ad te ut proximis lris petieras. Hos cū legeris p̄ tuo arbitratu cura ut ad nos redeat. scio. n. nō facies ut mei qdā amici an̄ hac apud uos cōfuerūt: q; quos libros mutuo potius ut tuis q̄ cōmodato & ad cōstitutū tps accepissēt ita uerterūt in usum suum: ut apud dominum ius nullum relicū uideatur. Sed hæc tecum iocatus sum Noui. n. bonitatem & integritatem animi tui. Vale ex Mediolano. idibus Octobribus. M. cccc. xlvii.

Franciscus phi. Ioanni Lamolæ salu.
Ecce facis mi Lamola q; nullū tibi relinqs dubiū. De musis qd̄ queris tibi paucis respondi utpote qui essem minime occiosus. Sunt qui musas denominatas putent p̄inde atq; ut dicitur 55 homiu usas præfunt. n. orationi: una. n. utentes cōueniētia: quā & p̄ u. oīa an̄ harmoniam uocat: & si mul canunt, & simul tripudijs exercent nec unq̄ inuicē se partit. Nā tametsi earum queq; suam uim habet ut alia in astronomia alia in geometria & alia in aliis disciplinis: in unaquaq; tamen earum musas omnis inuenias. In Astronomia enim atq; geometria facile reperies & carminū & historiarū & pulchritudinem atq; dignitatem: & eodem modo in cæteris artibus & scientiis. at alii musas nomē duxisse arbitrantur a πῶσι q; ut nosti querere significat querendo. n. disciplina adipiscimur. Ob quam ipsam rem eas præci nominum inuentores musas appellauere: q; artis sint. doctrinaq; prebitrices. Quod autem ioue illas dicant memoriāq; natas: nichil dicūt absurde cum oporteat uirum eruditum ac doctum intelligentia memoriāq; uigere. Sed uis intellectuā a ioue est ut remunerēdi a memoria. Vale ex Mediolano pridie nonas nouēbris. M. cccc. xlvii.

Franciscus phi. Mathiolo pusino philosopho ac medico salu.
V me negligētia uideris accusare cū nulla unq̄ diligētia uti cōfueueris: nisi circa rem fortasse pecuniariam cum aliquē ægrotū sanādum accepis: cui pmiseris. recepis: spoponderisq; futurū ut intra octiduum oīa aduersa ualitudine liberet in mensis traducis duos aut amplius uerbis hominē iactans pecuniisq; emulgens. Sed hæc tecum iocatus sum cum tu ferio facis oīa quæ referant ad q̄stū. Verū hæc medicis uobis legitima sunt: ut uel ceteriter hoīem pmiatu uel ægrotatōe diuturna cōficiatis. Rō uestra oīs refert ad lucrum. Et accusas me negligētia qui unus oīum his negligentissimus. Vale ex Mediolano. xv. kal. Ianuarias. M. cccc. xlvii.

Franciscus philelfus Iacobino Bicheto salu.
V in ego tua causa Lactantium aliūde mutuatus quem intra quindecim dies promissisti redditurum ad dominum. Tu eum codicem penes te habes iam prope annū facisq; mihi non modicam iniuriā: cum tua causa ludere uideor uirum optimū: mihiq; amicissimū prudētius tibi cōsulueris si Lactantium dederis ad me quā primū: ut eum tandē remittē ad dominū. Vale mediolani ex ædibus nostris kal. Ianuarii. M. cccc. xlvii.

Franciscus phi. S. D. P. Antonio petruccio equiti armato.
Vā nouissimis litteris tuis mihi cōditionē p̄posuisti: quo redire ad uos: si id mihi facere eēt iā integritatē libētē acciperē. Sed cū ob alias multas rōnes eā mihi uti nō licet: tum præcipue ob nouum huius reip. statū: quo tpe nemo est sui iuris. Breui tñ futurum puto: ut tibi ex me sētētia respondēam. Vale ex Mediolano pridie idus Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus phi. Galeacio Cremonēsi salu.
Liunde mi Galear tibi cōsule. Nam hoc tempore quid aliud tibi consulam nihil habeo. Vale ex Mediolano idibus Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franci. phi. Catoni Sacco iurecon. sal.
Esio sane qd̄ tibi sim respōsurus ad ea quæ multa scripsisti nō amice minus q̄ iucunde & p̄ tua cōsuetudine. Sed uides in q̄ tēpora inciderimus: itaq; ignosce tum breuitati litterarū: tum etiā q̄ nō liceat apertius loqui. Sed mittam aliquem ex meis ad te ex quo mentē meā omnē cognosces. Vale ex Mediolano idibus Ianuariis. M. cccc. xlviii.

Franci. phi. Besarimoni Cardinali Nicæno salu.
Am homeri illada: q̄ uir eruditissimus Thodorus Gazes excerpit mihi & eā qdā magna cū spē atq; sūptu: facio tātiut Croesi qdē ingētibus illis admirabilibusq; thesauris cuiq; sim cesso

rus. Te aut pater reuerēdissime maiorē imodū miror q me cū ab urſie cōſtātinopoli noris uel in publi
co diſcēdi ludo ubi poſt obitū mei ſoceri Chryſolore fuiſmus apud Chryſolore cōdiſcipuli: mores ar
bitreris cū aetate mutaffe. Vt q unus oīum liberaliſſimus eē cēſerer: benignitatē illā cum auaritia com
mutarim. Donare didici ſæpe multa: aut uendere nihil unq̄: præſertim libros quibus ſane præciōſius
nihil duco. At hunc Homeri codicem tam carum habeo tam iucundum: ut uix quicq̄ in uita magis. Ita
que ignoſce hac in re mihi. Si quid aliud tibi poſſum gratificari: iuſſeris nihil fruſtra. Vale ex Mediola
no. x. Kal. febru. M. cccc. xlviii.

Franciſcus phileſſus Albertho Zancario ſal.

Væ hic gerāt: neq̄ auſim neq̄ debeo ſcribere tibi. Scis. n. nō decere icolā in aliēa rep. eē curioſū
q Oīs mea cōſuetudo hoc tpe eē cū libris. Itaq̄ ſemotō a popularibꝫ fluctibus ne p eā naufragio: in
ſtitu tādiu in hmōi portu me cōtinere donec alicūde ſecūduſ aliqꝫ uētus aſpiret. utinā mihi lice
ret ad uos ire. qd̄ qm̄ facere phibeor: modice ſerā neceſſitatē. Vale ex medio. kal. febru. M. cccc. xlviii.

Franciſcus phileſſus Petro perleoni.

Vgaris tu qdē cū negligētiā mihi obicis: q̄ſi tibi mores mei ſint icogniti. Nā quē unū uidifti unq̄
n q̄ me diligētiore? At qd̄ uelis ad te ſcribā intāto rex oīum turbine. Itaq̄ ſine me tēpōz habere
rōnem. Tibiqꝫ pſuade tuā oēm nō ſecus atqꝫ ipſius meā mihi cordi eē. Vale.

Franciſcus phileſſus Francico patricio ſal.

Va ipſa in re tuo uelim uti cōſilio. Galeaciuſ cremēſis iſte: q̄ meas tibi ſſas reddidit: diligēter co
q rā exponet. Tuus aut mihi aiūſ exploratiſſimus eſt: Amas. n. obſeruaſqꝫ me egregie: nec poteſ
oblitiſ eē: q̄ ego te ſemp̄ dilexerī. Nā tua tū doctrina: tū dicēdi elegātia testimoniū facit: qd̄ cū
ita ſit reliquū eē ut re ipſa itelligā: q̄ et hoc tpe tibi ſū cordi. Vale ex mediolāo pri. kal. apri. M. cccc. xlvii.

Franciſcus phileſſus Auguſtino Dato ſal.

Ccipies ex Galeacio iſto cremēſi. q̄ meas ptulit ad te ſſas q̄ uelim abs te curatū iri. Non. n. igno
a ras q̄tum diſcipuli præceptoribꝫ debēt: quos non ſecus ac parētes colere uenerariqꝫ oporteat.
Quod qm̄ minime ignoras. tecū lōgior eē uolui. Vale ex Mediolano pridie Kal. apri.

Franciſcus phileſſus Angelo actiolo eqti aurato ſalu.

Væ petēti tibi. Philippomaria duce adhuc uiuo: recepam de Cosmo medice ea ſeruaui oīa q̄ ue
q ro tu mihi neq̄ petēti neq̄ cogitāti es policituſ nuſq̄ apparet. At nouit Cosmuſ & egregie qdē
mecū actū eſſe nulo iure. Quod ſi extrema affectuſ iuria oīa tibi cōmodaui qd̄ facturuſ ſit Co
ſmuſ apud quē unum tu poſſe uideris oīa. Aut igit̄ p̄miſſa perſice: aut tibi debeo nihil. Vale ex medio
lano Kal. apri. M. cccc. xlviii.

Franciſcus phileſſus Guarnerio ueronenſi ſal.

Trabonē cerographū quē ab me petiſ cōmodato: darē ad te q̄primū: ſi penes me foret. Sed cū
s ab uſqꝫ Cōſtātinopoli cū aliis meis multis libris miſi ad Leonardū iuſtinianū uizqꝫ clariffimū &
tibi æque amiciffimū: atqꝫ ipſi mihi ea. ſ. lege ut mihi cū primū in italiā reuertiffem: bōa fide re
ſtitueret. Nūc illo uia ſuncto: libri oēs ſunt apud eiūſ filiū Bernardū uizqꝫ optimum patriqꝫ ſimilimum.
Tu rē tenes. Vale ex Mediolano. iii. nonas auguſtas. M. cccc. xlviii.

Franciſcus phi. Ioanni auriffæ ſalu.

t Euno mi Auriffæ nemo eē in accipiēdo liberalioſ. in dando aut nemo ruruſ auarior. Quare ne
prodiguſ iure poſſim a quocūqꝫ iudicari: qd̄ a me petiſ ad te nō ibit. Vale ex mediolano. x. Ka
len. Septembres. M. cccc. xlviii.

Franciſcus phileſſus Beſarioni Cardinali Nicæno ſalu.

c T ſi mihi uidebar fatiſ ad ea tibi antea rñdiſſe ad decimū kal. Februa. quæ de Homeri illiade:
ad me ſcripſeras p̄r ampliffime: tñ q̄ litteras meas forſitam non accepifti repetā eadē paucis
idē mihi de libris accidit qd̄ hōi auaro de pecuniis ſolet. is. n. aut dat nuq̄. aut ibi dat unde plus
acceptuſ ſe ſpat. Ego nullo p̄cio eiūſmōi codicē ſū daturuſ quo æque delector atqꝫ dilectiffimis meiſ li
bris. Cōmutaturuſ aut quo pacto: cū nullū exiſtimē hodie ī nulla diſciplina codicē rēpiri. q̄ poſſit cū eo
cōparari. Itaqꝫ rogo te: atqꝫ miſqꝫ imodū & oro: & obſectō ne me priues uoluptate meā: q̄ tātam habeo
in huiuſmodi Illiade cōſtitutā: ut in ea mihi ſūmum ferre bonū. collocari. In cæteris aut rebus oībus me
utere pro tuo arbitratu. Vale ex mediolano Idibus octobribꝫ. M. cccc. xlviii.

Franciſcus phileſſus Angelo actiolo equiti aurato ſal.

g Audeo equidem mirum modum Petrum medicem Cosmi filium ita meas partis amplecti
tueri quæ: ut ſcribiſ. Nouit enim Petruſ ab ſe uſqꝫ adoleſcente & ingenium meum & mores:
præterea dilectionem erga ſe plane ſingularem. Quid igitur facturuſ ſit pater ſi diligentiuſ
conſiderare inſtituerit prudentiffimum iudiciū optimi filii. Qui perturbationeſ animi appellauere
morboſ: q̄ rectiſſime eaſ nominauiſſe arbitror. Sunt enim p̄fecto morbi: quibus correpti qui fuerint
ſui iuriſ eo non poſſunt: præſertim ſi in eoſ inciderint medicos qui non curandi: ſed exaſperandi peri
tiam didicere. Non te præterit Cosmuſ quibuſdam uti familiaribuſ: qui mihi ſemper: cum Florētiæ
agerem: fuerunt inſeſſi: idqꝫ nulla mea culpa: ſed ſua dūtaxat aduerſuſ me inuidentiā. Quādiu Cosmuſ
ſuiſmodi hominibuſ auris præſtiterit: recte de me iudicare nunq̄ poterit. Itaqꝫ admonendū mihi ui
f

detur: nec cui credat magis q̄ sibi: hoc est rationi & ueritati: Id se fecerit: nullus perturbatione locus relinquetur. Reliqua tu pro tua singulari prouidentia bonitateq̄ moderabere. Vale ex Mediolano .iiii. Nonas nouemb. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Petro medici Cosmi filio sal.

a Ngelus actiolus: ornatissimus eques auratus. qui te uero amat: fecit me suis lris certiorē: id quod erat mihi clarius omni luce: te mei esse studiosissimum: nihil quā usq̄ prætermittere: qd̄ usui mihi atq̄ honori futurum putes. Quā quidē ipse legens mirifice sum lætatus: cum itelligerem te omnibus palam facere plus residere in te officii: q̄ illorum insimulationis: qui recte sapere nū quā: neq̄ didicere: neq̄ uoluerē: Satis enim a tua usq̄ adolescentia nosti me. Deus iis malefaciat: quorum fraudibus atq̄ insidiis factum est: ut qui animo semper fuerimus coniunctissimi tanto locorum dilungamur interuallo: Nam ego te mi Petre carissime eadem sum usq̄ beniuolentia uel absens profectus: qua cum istic essem confueui. Scis enim me nō mentiri: cum me docentem adolescentulus audires: quantum ipse tibi & suadendo & monendo: adhortandoq̄ prodesse studerem: nullumq̄ unq̄ locū fecisse reliquū: ubi meum ullum desiderare posses officiū. Equidē puto nihil magis obfuisse mihi quā p̄cipuū meū erga se studiū: cū aduerterent p̄ditissimi qdā hoies fore aliquā: ut cū ad ulteriorē etatē dignitatēq̄ euasisses: & auctoritate: & gratia ualeres apud te oīum maxie. Quāq̄ rex: cā eas in me flammās odij excitarunt: quas nī tua prudentia bonitateq̄ extinxeris: in dies magis atq̄ exastuabunt. Cui tante indignitati ut moderator curatorq̄ occurras: te etiam atq̄ etiam rogo. Vale ex Mediolano .iiii. nonas nouembres. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Antonio Panhormitæ sal.

X **c** Vm idoneus eēt oblatas nunciū: cui tuto lras ad te darem: uolui certior fieres de rebus meis q̄s pro nra sūma atq̄ mutua beniuolētia: scio nū secus te ducere: ac tuas. Quāti me faceret carūq̄ heret diuinus ille dux Philippus maria: nosti peregre. Quo extincto: qd̄ sine lachrymis meminisse: nequeo apud nos ciuis subito ē exortum incredibile quoddā publicæ libertatis studiū: cuius inītia pulcherrīa extiterūt. Nā q̄ diu cōsensioē sūt usi res gesserūt & p̄claras & maxias: Sed ubi relicta rō ne publicæ utilitatē & gloriæ ad ambitionem & avaritiā aiūm cōuerterūt p̄ magna sūt iter eos discordiæ subsecuta. Hinc. n. gybellinæ. illinc gelphœc emerferūt factioēs: q̄ iter sese mutuis odiis estuantes: in ardētissimas flāmas breui exurgāt: necesse est. Videre uideor horrēda p̄pediē emanatura icēdia: q̄ diuina atq̄ humana oīa cōcremabūt. Itaq̄ uellē me hinc tēpestiue surripere. At quo me recipiā: nōdū factis itelligo: ita mihi uī uniuersa prope Italia eodē hoc igni cōflagrare. Quare te rogo: me adiuues cōsilio tuo: qd̄ mihi faciūdū magis cōducatur. Est. n. mihi familia nō parua: eaq̄ delicata: q̄ hic relinquere nec possum nec uolo. Quo aut̄ honeste sim cōmodēq̄ acturus. nō satis hēo exploratum. Vale ex Mediolano Idibus nouembribus. M. cccc. xliii.

Franciscus philelfus Gregorio arrigo iurecōsulto sal:

n Ihil ad ea tibi potūm: q̄ a me q̄ris: respondere p̄terea qd̄ ad me tibi q̄rendū ē. Nū es oblitus: qd̄ apud Ciceronē familiārē nostrū p̄sape in officiis lectitasti: nō liceret icolæ in aliena repu. esse curios. Nā q̄q̄ ex pegrino ita ciuitate a diuino illo duce philippomaria donatus sū: ut ad oeciuitatis & munus: p̄ beneficiū hōis. mihi nemo sit p̄ferendus: quoq̄ primi maiores illi Mediolanum condiderūt: tū mihi ratio est habenda: quod ciuis sim noīe inquilinus & nō hic ex maioribus meis natus. Insuper satis debet apud te & rumoribus: & nūciis increbescere: quomodo post p̄ximā Carauaginam. uictoria hęc habeāt negocia. Ego ubiq̄ gētū mallem hoc tēpore. q̄ hic eē: adeo futura tempestas: ne dixerim naufragiū: phorresco. Et hoc unū attigisse me p̄cēnitet. Sed mortuo sim locutus. Vale ex Mediolano Idibus nouembribus. M. cccc. xlviii.

Franciscus phi. Georgio Lampugnano iurecō. salu.

s Ite plurimū amē: cui norin iam pridem me esse carissimum. & dicendus sim: & hēndus i gratus Facit: gif p̄cipuus meus erga te amor: ut mihi in mentē ueniūt nō ignores: Video: te grauissimū subire discrimē: q̄ tāto subiciaris reip. honeri. Nā tamēsi patriæ deē nō debes cū extrēo etiā uitæ piculo: aplustre tū moderate ē gubernādū neq̄ aduersus uentorū flatus nitēdū contra. Quod qui minus cōsiderat: uehēmētioribus surgētibus fluctibus: sese naufragio obiicit. Vt nā te nunq̄ negociis hisce publicis dedisses: q̄ plena sūt pcellaz. Sed qm̄ nō est eiusdē tuto emergere: q̄ se ultro fluctibus imerferit: qd̄ unū facere tibi licet: moderare cursū nauigatōis tuæ: quo cēsearis ab oibus portū malle: q̄ pelagus petere. Noli festiosus: noli seditiosus uocari ciuis. Id tibi facile cōtinget: si nullā in ptē iudicatus p̄p̄rior fueris: stude cōi oīum paci. Discordias: q̄ tū i te fuerit. phibe. Factionū seditiōnūq̄ p̄cipes suā ipsi pestē sibi atq̄ p̄niciē moliūt. Pōe tibi añ oculos Spuriū meliū. pone Saturniū. pone Gracchos. pōe et ex gracis cū Themistocle & Alcibidē: tū alios p̄multos: q̄ dū supra ciuilem moderationē appetiuisent miserabile exitū habuerūt. Illud tibi ueli grauissimū sapiētissimūq̄ dcm̄ mēti aīoq̄ inhæreat: ne qd̄ nimis: & itē illd̄: Tēpus cognosce: Hęc si curaueris: errabis p̄fco nūq̄ tibiq̄ ac tuis oibus p̄deris plurimū & priuati & publice. Hęc ut paucis te monerē: nra singularis beniuolētia ē me adhortata. q̄ tū in bonā partē accipias: rogo. Vale mediolani ex adibus nostris idibus nouē. M. cccc. xlviii.

Franci. phi. sal. di. pl. Kyriaco Anconitano.

Vod me donas saepenumero ppulchris qbusda epigramatis: heo tibi gr̄as: idq; ut etiā q̄ saepissi
 me facias rogo te. Quod at̄ eulogiū i Homeri sepulchro isculptū ad me missū: subditiq; id satis
 eē argumēto Homez nō Smyrneū extitisse: sed chiū: neq; p̄bo sniam tuā: nec oīo reprobo pre
 fertim cū & Acusilaus lib. iiii. & Hellanicus in aglantide: homeridas: q̄ familia apud Chios erat illustri
 ab Homero poeta nomē dūxisse tradiderit. Quoz opioni aduersus est lib. ii. Seleucus: inquiring erra
 uisse Crateta: q̄ putauit homeridas homeri fuisse posteros. Nā illos hoc nomē accepisse ab homeris:
 hoc ē obsibus: qm̄ chilā quōdā mulieris cū desipisset in bacchanalibus: manū cū: uiris cōseruere: Cūq;
 postea recōciliatis ais o. u. p. 515 homerus. i. obsides iuicē sp̄os sp̄osq; dedissent: q̄ ex iis posteri nati
 sūt eos homeridas: uocare. Quod si ea legeris: q̄ tū ab Herodoto & Putharco: tū ab aliis nōnullis de il
 lius poetæ p̄stātissimi uita s̄is sunt mādata: neq; de eius patria: nec itē de aetate: hoc ē quo aut tpe natus
 aut mortuus: aut ubi sepultus fuerit: q̄q; certi iuenies: Tantum aut̄ fuit & tā illustre ac praeclarum Ho
 meri nomē: ut permulta: etiam nobilissimi neq; urbes eum suum fuisse ciuē contenderint: ac sepulchrū
 eius ostendā: haq; non absurde id possit de illo dici: quod Socrates se respondere sit oblitus: ut si quis
 querat: cuias Homerus extitisset: respōdeatur eum extitisse mundanū: si diuinū potius uirum q̄ huma
 num. Vale ex Mediolano. xi. kal. decembres. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Aenico dauolo equiti aurato sal.

Vo in statu sint res meta post obitu illius nostri diuini principis philippimaria: potes tu mi ani
 ca nō cōiecturā mō ai aduere: sed oculis p̄ene ip̄is corāq; itueri. Nō. n. obscuri aut uari esse
 q̄ant qui ad uos quōtidie & rumorēs & nūciū hinc p̄ferunt: adeo sunt oīa tumultuaria atq; tur
 bulēta. Nec loqe abesse pōt quantū mihi augurari licet: quin hi ciues ut mutuis feruēt: aestuatq; odiis in
 ter sese per omnem cruoris imanitātē digladiant: ni deus ip̄se auxiliū tulerit. Sed cōtineo ip̄se me: haq;
 enim scio q̄ haec recte cōmiserim litteris. Adiuuāne prudentissimō tuo amicissimōq; consilio: & si qd
 potes. Vale ex Mediolano. xv. Kal. Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Nicolao cebae sal.

Vamq; reuertisses ne genuā ignorabā: an adhuc te massiliae cōtineres: nolui tñ q̄ pecuniis n̄ sim
 solitus in dādis s̄is existimari partior. Omnium primū itelligere ex te cupio: & q̄ belle ualles: &
 quo i statu sint res tuae. Nā iadiū nihil de te audiebat. De meis aut̄ rebus qd ad te scribere audeā
 iis: tēporē p̄cellis cū tibi satis cognitū eē debeat: q̄ hic gerant. Quare cetera relinquamus gubernāda
 fortunae: cuius tēmeritatē q̄ sequunt: fortunatissimi hac die censent. Nos ad mercaturā h̄aria reuerta
 mur: Antonio casarino uiro siculō p̄ximis annis gentie perire: codex fuisse d̄r: qui oēs platonis libros
 cōtineret: Hūc mihi cōparari cupio. At argēto dixeris opus est: Sed nec eū mihi a te petebā dono datū
 iri. Nā tametsi pecuniosus neq; sum: neq; me futuz sp̄o: heo tñ amicos quosdā quos mihi opa mea tri
 butarios reddidi. Hoq; mihi araria sp̄ patēt: & si difficile uis uitor. At istiusmōi mihi cōparanda codi
 ce uti nō uerebor: illis etiā minime inuitus. Rē igit̄ mihi facies pergratā: si per te q̄ primū didicero: & q̄
 iusmodi sit codex iste: & qd̄ eius p̄ciū. facito hac i re: si me amas: te strenuū mercatorē extitisse iure pos
 sim affirmare. Vale ex Mediolano. Kal. Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Pētro perleoni sal.

Odice illū antonii siculi illius Casarini: quo Platonis libros & scripta oīa contineri accepi: hēre
 cupio. Quae qdē de re. s̄as etiā dedi ad Nicolauē cebā uir: sanē graue: ac mihi ab usq;
 Constantinopoli p̄familiarē: quē puto mea cā curatur: oīa mō in hanc diē istuc redierit. Ceterē
 uel mi ip̄se quoz curā omnē adhibeas ac diligentia: ut is Codex iusto p̄cio noster fiat. Fac igit̄ propedi
 em ad me scribas iudicem libroz omnium: ac item p̄ciū: & q̄ quid scitu opus esse arbitrabere. Vale
 ex Mediolano. kal. Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Antonio Bernaregio philosopho ac medico. S.

Stu p̄fecto mi antoni cū in cācteris philosophiae p̄tibus: tū in mathematicis disciplinis & erudi
 tus & doctus. Quid igit̄ de solis magnitudie sentias: audire ex te cupio. Video. n. nō idē iter oēs
 cōstare: q̄ de eius magnitudie sūt locuti: cū alii minore: alii multo maiore sūt opinati. Ad dixeris
 fortasse eos p̄pterea nō cōuenire inuicē qm̄ hi humilior: alii solē locauerūt. Quasi eadē rōne al
 titudo solis capiunda sit: qua Thales Milesius pyramidum altitudinem ex earum umbra dimensus dici
 tur. At hominum uisus non eandem uim habet in omnibus cum alii eo utuntur aciore: alii hebetiore
 Cum etiam sunt: qui contendant solē & lunam nō maioris esse qua appareant: & alii quoq; dicant
 solē: quem suspicimus non esse solis ipsius corpus: sed ueluti simulacrum simulacri solaris. Præterea
 nec aut humilior: aut sublimior sol appareat ex atho Olympouē. q̄ ex infima ualle aliqua. Insuper cum
 tanta in suo cursu celeritate sol uritur: ut nullo consistat loco: cuius uisus sit tanta pernicitas: ut eum di
 metiatur. Ut breuiter: quod uolo cōcludam nullam mihi rationem afferunt astrologi tui isti: qua quie
 scere possit aius de solis reliquozq; astroz magnitudie. Quare siquid habes tu certius: fac ut scia. Va
 le ex idibus nostris Mediolani. kal. Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Philippo mediolanensi Philosopho ac medico sal.

Vm Italia tota in armis ē: q̄ prudētissime ac uero familiaris noster Virg. cecinit: Grauidā uellus
 armisq; frēmētē: ip̄si ad māliuora uos studia referamus. Memini cū nup̄tūo diuino illo prin

cipe nostro Philippomaria: effes mediolani: uidisse apud te uetustissimū quendā codicem: qui medico
 rū pluriū scripta cōplecteret. Vt cornelii celsi: & utriusq; Sorani: & Apuleij: & demoeriti: & quondā et
 mulier: Rogo igit te in maiore modū: ut aut illud codicē ad me mittas: tātisp apud me futurū: donec ex
 scribat qd factū iri curabo q̄primū: aut istic ipse mihi cures exscribēdū. Nā qd mea cā ipederis: id oē pe
 cuniariū breui ad te ibit. Medicos uerō istos lectitare uolo: nō ut eos: mihi pceptis utēdum cupiā. qui
 sum ut nostri: corpore bene cōposito: & alitudine: p̄spera: sed doctrine dūtaxat gratia. Vale ex medio
 lano pridie nonas Ianuarias. M. cccc. xliiij.

72

Franciscus phileffus Lapo pisano iurecōsulto sal. Vi tibi reddidit meas lras: e n̄m̄ia multos annos p̄ familiaris: cuius fide ac beniuolētia erga me
 hēo exploratus nihil. Itaq; nō sum uentus huic uni cōmittere ea oia: q̄ abs te cupere curatū iri:
 Quacūq; igit uerbis meis tibi oram exponet: ea uolo: nō secus accipias: q̄ si ex ore p̄sentis mei
 emissa audires. Nec. n. puto alio te nūc eē aio: q̄ tum eras: cū in arno de lunari meatu atq; natura rā face
 te cōmetaberis. Nā qd audio te ad rē nō maria factū paulo antidiu solū: q̄ soleres et si p̄fusus fuisti nūq;
 tamen quia operam a te exigo: nō pecuniam: nihil est: quod dubitem dē tua benignitate: n̄i forsitā
 iuris peritorum more operam quoq; uanalem proponis. Effice: quod uolo: ac Vale ex Mediolano Idi
 bus Ianuarias. M. cccc. xlviii.

Franciscus phileffus sal. di. pl. Petro Thomasio philosopho ac medico.

Ranciscus Barbarus uir clarissimus & ut scis: latine atq; græce eruditissimus hēt meos nōnullos
 græcos codices: q̄bus nō poetæ solū & oratores historiciq; sed philosophi quoq; atq; teologi
 cōtinent. Et hēt eos qdē ab illo usq; tpe: quo ipse agebā Constantinopoli: Nā cū metuitem bre
 ui repetere Italia: libros illos ea rōne misi ad uirū amicissimū atq; optimū: quo mihi ad reddidū salu fo
 rent. Quid sit in eā nō intelligo. Nō modo repetenti n̄i libris nō restituit: sed ne responderet qdē. Ve
 reor ne litteris ad se meis forsitā ob tēpōrū malignitate interceptis: rēpōdendi facultas sublata fuerit.
 Te igit rogo atq; obtestor ut barbary meū uirū humanissimū ad eas meo noie eūq; horteris: meos oīs
 codices ire ad me cūret: uel ex rōne ut sibi liceat: quē maluerit ex his codicibus accipere donō: id me nō
 mō nō ferēt: grauer: sed loco etiā singularis benefici durate. Et in hac rē dilucidiorē teneas: hēs istic
 Phœbū capellā iuuenē certe modestū ac bonū. Is uiuio ad hūc Philippomaria: duce: scriba senatus urī cū
 barbary ad eū principē oratorē pro more patrio secutus eēt p̄sens corāq; audiuit & nre libros meos il
 los repetentē & r̄ndentē barbary: cū primū Venetias reuertisset: semibi satisfaturū. Itaq; minimo sa
 ne cū labore cū mihi more gesseris hominū tui studiosissimū iustitiz fungeris officio. Vale ex Me
 diolano. iij. nonas apriles. M. cccc. xlviii.

Franciscus phileffus Phœbo capella sal.

Eirus Thomasius uir sciētia uirtuteq; singularis qdā est q̄siturus ex te. Sine ullis ēt: adhortatio
 nibus meis: q̄ uera sūt minime reticēterēs. Vex ēt mea cā ut ea: q̄ p̄spicue nostri referas: te plu
 rimū rogo. Nihil ab te peto: qd̄ alienū ab offō cēseas. Quid aut magis officiosum: q̄ qd̄ neq; est
 loqui. Vale ex Mediolano. iij. nonas apriles. M. cccc. xlviii.

Franciscus phileffus sal. di. pl. Nicolao fragoso.

73

I mihi bonitas humanissimi tui igemū modestissimiq; mores abieunte ppe adoleſcentia cū me
 pceptore florētiz uteris: cognui admodū foret: nō auderē fortasse tāta cū fiducia id ad te po
 stulare: qd̄ mihi gratissimū sis facturus tibiq; honorificū. Solēt. n. nōnulli: q̄ se latorē in fortua
 indēt cōstitutos: reddi solētiores. At nō debet eē nescius nihil tibi posse accidere huiusmodi: qui nulla
 fortunæ irahans temeritate: sed rōne semp cōsilioq; ducaris: nō tu sane ignarus uirtuti debent oīa: q̄ si
 uera fuerit: nō fucata: fortuna oī pro famula uti. Sed ne uidear difficilior q̄q; abs te piturus: rē accipe
 breuiter. Petrus pleo Ariminēsis fuit ipse quoq; hōnullos annos florētiz primo: dein ēt Senæ auditor
 meus. Vir bonus ēndēq; p̄doctus facilius: mihiq; carissimus: q̄ Genuæ oratoriā docet: ut scis. Istic qd̄
 publicū eē p̄miū cōstitutū: p̄q; difficillime dissoluit. Absurdū p̄fecto quēq; posse b̄ndocere & simul p̄
 gnare cū egestate. Oportet. n. igemū hoīs eruditi: si uelit suo fungi offō: uacūū esse mercenariā oī cura.
 Tue igit uel prudētiz fuerit: q̄ lrasissimū & hēris: & sis: uel beniuolētiz erga me: quē nostri & tui & Fra
 gosoz oīum laudis studiosissimū eē: operā dare: ne cogat Petrus pleo noster: ob iōseruatā publicā: si
 dē istuc discedere: p̄ficisci Venetias: quo eū noui frequēter accenti hōestissima cōditōe. Turē tenes. da
 bis opā: si me amabis ne frustra uidear ad te scripsisse. Clarissimū ducē Ianū: cū uniuersis fragosis & sal
 uere: & magnos eē Idiesq; magis fore uāhemētē opto. Vale: ex Medio. xv. kal. Iulias. M. cccc. xlviii.

Franciscus phileffus sal. di. pl. Bornio sal. iurecōsulto.

Rat natalis meus cū hęc scriberē tibi ad octauū Kal. Augustas: agebāq; atatis annū & qnq; gesi
 mū: q̄ natus eēm anno a natali Christi ad millesimo trecētesimo nonagesimo octauo. Quod ic
 circo uolui ne te lateret: quoad oia q̄ scripseras: r̄nderē. Hēs atate meā: q̄ si nosse uolūisti: ut mi
 hi uxore aliquā forsitā dares: nihil ē qd̄ labores. Nō. n. hęc sūt tēpora: q̄bus de rē uxoria ulla ineunda
 sit rō: cū nec mihi sit itegū hinc descendere: & hinc nō ego solū: sed uniuersa ciuitas in extrema rē oīum
 difficultate sit posita: in primūq; rei frumētariæ: cuius indigētia tāta ē: ut p̄nulti inedia rā p̄ierint: p̄erē
 antq; quortidie. Et feles & canes: & imunda omnia esu consumpta sunt: Atq; mirabili tamen est ciuita

is huius constantia: ut emori omnes malint. q̄ dominum quenq̄ admittere. Quid ergo facturi sint mediolanenses? Nihil habeo quod tibi respondeam aliud: q̄ quid nō facturi. Ni deus ipse prouiderit: uide re uideor breui fore: ut prodigiosa audias permulta. Ego de me quid acturus sim nescio. Neceffe fuerit ut ex parte alia atq; alia consilia capiam: quæ eiusmodi sint futura augurari nequeo. Vale ex mediola no. viii. Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ sal.

Go mi Aurispa in syrtibus nauigo: unde sine maximo periculo erumpere nō licet: & inter nauigandum ne obruar: ac peream naufragio: plurimū est metuendū. Si quid habes: adiuta me cōsilio tuo. Nam quid agam incertus sum. Vbiq; gentium hoc tempore q̄ mediolani esse mallem ubi neq; sine maximo periculo esse possum propter civilis seditiones: nec etiam hinc abire ab his permittitur: in quorum potestate sunt omnia. Adde difficultates rei meæ familiaris. Quare mihi oīa sūt aduersa. Nihil oīo consilii mihi relictum est. Tu qui nauigas in portu si quod mihi adiuuētum afferre potes: ne differ. Vale ex Mediolano. vi. Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Blondo flauio sal.

Væ a me scire uis de illo diuino principe Philippomaria: nō ē narrādi locus. Sed unū uelim tibi certo psuadeas: neq; eē neq; fuisse unq̄ uirg; altere: uno. C. Iulio excepto: quo nihil hoīum natura pduxit pfectus q̄ ulla uirtutis laude cū Philippomaria illo cōfiteri posset uelle: mihi liceret oīs illius laudes singulatim in mediū referre. Sed qm̄ hæc sunt tempora: mihi tacendum existimaui. Quā cuperem una esse possemus. Vale ex mediolano. vi. Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Georgio Plato iurecōsulto sal.

Dmonitionē tuā & pbo: & plurimi facio: utpote q̄ norim manere a beniuolētissimo i me aīo Cætere uelim illud tibi eē exploratissimū: ita me mihi uitā istituiffe: cū antea sp: tū p̄cipue hac die: ut nihil obicī qat meis moribus: cuius redditurus nō sim q̄ rectissimā rōnem. Nec sū adeo curiosus uestra repu. ut a quoquā possim iure accusari. Ego totus uersor cū libris. Meq; domi cōtineo: nō mō: ne loqr̄ q̄q; qd̄ mihi sit icomodū allatur: sed ne audīā qd̄. Itaq; admonēdus nō est: q̄ se cum habitat: nec aliunde p̄det: q̄ ex sese: ni fortassis mihi metuis a cādido decēbre: hoīe natura maledico & inimicissimo bonis uiris & eruditis oībus. Is si qd̄ infidiar; tēderit: da operā: ut corā accersat. Id si feceris facile oēs dilucideq; itelligēt nefarios dolos ac fraudes teterrimi nebulōis. Tibi autē gr̄as hēo imortalis qd̄ nihil p̄termittas: qd̄ mea itereffe arbitreris. Vale ex mediolāo. vi. Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus phi. Nicolao Varoni philosopho ac medico sal. di. pl.

Electatum esse te duobus iis libris Hippocratis: altero de flatibus: altero de morbis: siue id malis: de passionibus corporis: hoc est τῶν πρῶτων τῶν περὶ παθῶν: quos ex græco in latinum conuertimus: plurimum lætor. Nam laudari abste doctissimo philosopho ac medico prudētissimo lucubrations meas non mediocri mihi ascribo laudi. Quid autem me hortaris ad ceteros Hippocratis libros interpretandos: obsequer tibi profecto perlibenter: si id mihi facere liceret. Sed usque adeo sum animo occupato. ne perturbato dixerim in hac tibi temporum procella ut uix sim apud me. Quod si deus quispiam secundius flauerit nullo erit ad eam rem opus adhortatore. Ultro. n. accingar: quo nostris hoībus psim. Interea temporis siue me habere eorum rōnem: qbus propius urgeor. Vale ex Mediolano. v. Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus. S. di. pl. Leonello æstensi Marchioni.

I tibi corā narrare possem p̄stātissime princeps Leonelle: quantū me tibi deberē putē: qd̄ nullis meritis de te meis ultro me iniurias ad tuæ celsitudinis hospitii atq; familiaritatē: itelligeres: pfecto: quā sit apud me egregia uirtus tua: quāq; admirabilis p̄eneq; diuina. Non. n. expectasti: ut te isis anteuertē: ac rogarē: ut me itra realis tuos parietes exciperes: dignumq; redderes beniuolētia tua. Sed id diu mihi atq; multum aggredi cogitanti spōte occuristi: teque ipsum liberaliter perbenigne que obtulisti: ac nullū prætēmissisti officiū humanissimi sapientissimiq; principis. Et qd̄ a Platone scriptum legimus. non obscure confirmasti: beatas illas fore res publicas: quæ aut a sapientibus: aut a sapientia studiosis administrant. Nec. n. ignoramus ite regē & tyrannum illud interesse quod hic omnia refert ad utilitatē suam contempto diuino omni atq; humāo iure: At rex secus omnia. qui iusticiā atq; pietatem ante oculos semper ferens: sibi omnia uult cū ciuitate eē cōmunia: suum atq; proprium nihil ducēs: quod a publica utilitate dignitateq; separaret. Dignus es tu pfecto: qui q̄diutissime sis in uita: & nō minus uniuersæ Italiæ: q̄ tuo isti pacatissimo atq; fœlicissimo potētati dominaris. Totus es ad laudem & gloriam natus cuius uniuersa uita plena est honestatis: plena sapientia. Faciat deus. oīpotens ut mihi aliquādo liceat uti atq; frui: qd̄ mihi beneficium q̄ beneficentissime alacerimeq; pponis: Nunc enī ea sūt tēpora: ut aliud nihil queā nō. mō deliberare: sed ne respondere qdem. Vale ex Mediolāo. v. Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Nicolao Varoni philosopho ac medico sal.

Væ mihi scripserit nobilissimus princeps tuus: immo noster: quidq; ipse pro tempore responderim tecum ipse considerabis. Nam ego in præsentia mei iuris non sum. Itaq; omnia sunt ac commodanda tempori. Tu uelim interea modereris: & componas omnia pro singulari: tua

LIBER

prudencia. Meum animum habes in manu. Nec loqui apertius quicquid licet. Cum licuerit id quod non longe abesse potuerit: aperiam tibi mentem meam. Es enim unus cui crediturus sum omnia. Vale ex Mediolano. v. kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Albertho zancario sal.

q Vid tibi respondeam: haud scio. Nec ausim efferre: siquid etiam sciam. In scylleo aestu nauigamus. Nisi deus aliquis oportune refrauerit: ultimum naufragium patiemur. Vale ex mediolano: v. kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Bornio salae iureconsulto sal.

f Visti tu in me semp & liberalis & comūis: nullūq; unq; liberalitatis officiū & comitatis p̄termisisti. Eundē quoq; in hūc istū te fore existimo: cui meas ad te litteras dedi. Est. n. & hō ppulchre doctus ac disertus & uir præditus elegatissimis moribus. Quapropter officii tui fuerit id præstare: ne quam spem ab me habet de te receptam: eam fallam extitisse itelligat. Vale ex Mediolano. v. Kalen. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ sal.

q Vid supbiae me accusas. qd̄ tibi r̄ndea nihil q̄si ea sint tēpora: ut cuiq; liceat loq; qd̄ sentit. Itaq; malo abste supbiae accusari: q̄ stulticiae. Nō sum. n. usq; adeo obtusiorib; sensibus: ut qd̄ me aut deceat: aut decedat: nō itelligā te igit̄ rogo: a quo aio feras silētiū meū. Nā cū licuerit: te obtudam p̄lixitate orationis. Vale ex mediolano pridie Kal. augustas. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Angelo actiolo equiti aurato sal.

n Ihil eorū in hac diē uideo abste cōfectū. q̄ mihi tū corā antea: tū postea p̄ lras tā liberaliter recepisti. Ac nō possum sane nō admodū mirari: qd̄ ne respōdes tu qd̄e: ni fortasse uelis me tuum interpretari silētiū: qd̄ nihil mihi receperis: neq; hic præsens: nec postea scribens: sed quod uerba nō tam feceris: q̄ dederis. Id si ita est: utar illo Terentiano: par pari referto. Vale ex mediolano. iii. nonas augustas. M. cccc. xlix.

Franciscus philelfus. S. di. pl. Petro medici Cosmi filio.

p Ræcipuū tuū in me amorē & exptus sæpe sū p̄sens: & audiui absens. Facisq; ac fecisti sp̄ p̄ offō grauissimi discipuli & uiri optimi. Nā de tua erga me uolūtate cū ab aliis p̄multis tū ex Angelo actiolo splēdidissimo eq̄te aurato: & uestræ familiae studiosissimo egregie accipi. Reliquū ē ut Achilles: qd̄ fabulant̄: iaculo utamini in secūdo ictu. Quod si factū cognoro: haud patiar ulla me bñficii: iurisq; magnitudine superatū iri. Vale ex Mediolano. iii. nonas augu: M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus Lampugnino birago sal.

h Audo bonitatē īgeniū tui. qui ætate iam dudum ingrauescens: des operam græcæ litteraturæ istis dissimillimus qui litteratissimi haberi uolunt: græcis litteris ignoratis oīno. At sua se plurimum opinione fallunt. Nemo enim mea sententia latinus sit optimus: ubi græca prorsus eruditione careat. Prudenter igitur tibi consului. Quare quicquid a me postulas: id totum in tua esse potestate nositum existimato. Nam & libris tibi & doctrina nunq; sum defuturus. Vale ex ædibus nostris Mediolani nonis augustis. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus. S. di. pl. Aloysio Crotto.

h Ieronimi q̄s petieras Augustiniq; epistolas ad te dedi cōmodato: q̄re ubi eas p̄ tua uolūtate lectitaueris: cura: ad me redeāt. Quod aut̄ q̄ris qd̄ de utroq; sentiā: & quoad doctrinā: & quoad eloquētiā breuiter accipe. Oīum primū de rebo diuinis nō ē meū iudicare: sed ecclesiasticae dignitatis: auctoritatisq;. Cæterez puto utrūq; uero pulcherrimeq; diuinaz regz oīum sciētiā tenuisse. sed quo ad reliq̄s oīs ptes philosophiæ Augustinus unus est lōge tū acutior & pitior: tū etiā subtilior. Dialecticus Augustinus fuit egregius & idē physicus atq; mathematicus. Huic Hieronymus plurimū p̄stitit dicēdi elegātia potius q̄ doctrina: id qd̄ ex utriusq; oratione licet itueri. Græcā l̄aturā Hieronymus ppulchre calluit: Augustinus minus p̄fecte. Ille hebraice quoq; habet erudito: & Augustinus illius liguæ ignarus oīo. Vita horridus Hieronymus. Augustinus aut̄ mittis. Quod si ex iis duobus unus effici potuisset: nihil natura absolutius ædidisset. Vale ex ædibus nostris Mediolani. M. cccc. xlviii.

Francisci philelphi epistolarum liber septimus.

Franciscus philelfus Senatui & populo florentino. S. D. P.

c Vm inclytæ & excellentissimæ reipublicæ principes florentini egregiā illam ac singularem beneficiētā: cū istic aderā: a uobis pulcherrime sum ornatus: nō minus suauī q̄ alia fiducia recordatiōe mecū repeto: nihil est qd̄ malle me debere itelligā: q̄ & oībus in rebus: & apud oēs mortales id p̄ uirili parte prestare: ut gratitudinē aī mei certo aliquo argumēto recognoscatis. Quare cū alias semp tum maxime hoc tēpore qd̄ pro uestri noīs amplitudine sūmoq; splēdore mihi studēdū censerim: ubi breui ofone ostendero: facile iudicabitur beneficiorū in me uestrorū memoriā nulla neq; tempore lōgitudine: nec fortunæ uarietate apud aīum meū iteruisse. Quibus. n. in rebus cumulatōres sim uobis grās relaturus: quā si ad splēdidissimū laudis munus: dū uos ad decus & gloriam natos cohortari perrexero: præcipuam in me quādā si nō prudentiā: fidē tamē & pietatē intueamini. Menini q̄bus sex annis pulcherrime apud uos

agerem nullius rei magis populū florētīnū q̄ dignitatis rōnem habere solitū. Quare cū uel de pace uel de bello ageretur tum consilia omnia tum decreta ad dignitatem sp̄ referēbāt. Qui p̄fecto bñ mode ratae reip. mos mihi iure laudandus uideri dēt. Nihil. n. nec utile in uita nec iucundum cēsedū est. quod honestate uacet. Omnia quae aut corporis: aut fortunae ducuntur cōmoda & fragilia sunt planeq; inania ubi minus ad decus relata fuerint itaq; ut oīs uirtus fructifera ē & uoluptatis plena: ita nihil in bonis aut expetēdis ponēdū ē: qd̄ a uera laude discedat. Quo fit: ut si uos laudis qd̄ eximia uirtuti debet studiosi i primis uniuersae italiae paci tranquillitatisq; cōsuletis. & pro cōsuetudine uestra facturi sitis & ornatiſſimum ī mortalitatis nomē affecuturi. Quo tpe uobis ē renunciatum de obitu philippi Mariae angli. qui fuit unus oīum p̄fecto q̄diu uixit nostrae aetatis principū atq; regū fortissimus atq; sapientissimus qdam uir. Haud dubito quin aīum oēm a regē bellicarum studiis ad pacis ocium conuerteritis: Nam & uestro ingenio mites estis atq; per humani & uestrae florentissimae reip. nō belli sed pacis artes cōducere cōsueuerūt. Nec enī unq̄ bella suscipitis bellandi cupiditate sed ut pacate possitis cū dignitate uiuere nec etiā cū primū illi optimo principi bellū intulistis alia uos ratio ulla mouit q̄ huiusmodi honestae pacis consiliū. Cum. n. quo illius conatus tenderent nescieritis & immola atq; Foruliuum & flāminiae captae urbes haud iniuria uobis suspitionē eius animi non mediocrem afferent quando ille tamē nihil alienū appeteret. sed p̄m ecclesiae Ro. quā Braccius ingēti animo uir mūtissimū firmissimūq; exercitū nitebat̄ opprimere partī rebus suis cōsulere cupiēs q̄ppe q̄ uereref homo prudētissimus Bracii incrementa in p̄nicem suā & exitium emanatura quā ipsa suspitionē princeps callidissimū: Nicolaus estēsis admodum cōfirmarat. his rōibus motus Philippus in flāminjā miserat uires suas: tū: ultro uos ut estis unī omnium cautissimi nulla ne minima qd̄ iniuria lacessiti: armis obuia ire aggressi eius consiliis quae rebus uestris detrimētosa fore existimabatis diuturni maximi: calamitosissimūq; belli fuistis auctores. Qua qd̄ in re non mō accusari non estis sed tollerandi potius. Nā cū quid ille animo uerfaret uos lateret uideretisq; urbes finitimas in illius potestatem actas nec essetis obliti q̄ ancipiti & periculosissimo bello cum eius patre ioanne Galeacio clarissimo & potentissimo principe dimicauissetis prudentiae uestrae munus eē duxistis prius occurrere eiusmodi conatibus q̄ pati: ut magis ī diebus magisq; inualesceret: Quāto at̄ in discrimē utriq; uersata deīde res fuerit uniuersa nō mō nouit sed et̄ sensit italia. At ubi maximus & optimus ille deus naturae uel intēpestiue cōcessit ac uiri mediolanēses ut sunt excelsi atq; inuicti aīo in libertatē se uendicarūt cōtinuo declarastis & id qd̄ certissimis argumētis nihil eē uobis & uestrae italiae pace neq; optatius nec iucūdu. Nullo. n. pacto fieri pōt ut si quam p̄potentē italiae aut urbē aut regionē belli fulmē inuaserit. q̄to ipsi aīo eē positus. itaq; pacis: & trāq̄lilitatis bona. qd̄ splēdidissima hāc potentissimāq; resp. maxie oīum affirmabat. oī opera & industria itū diuistis & ita studiū est ut quantū in uobis fuit nullā diuturni ardētissimūq; belli scitillā relinquerent: Cūque diuino et̄ cōsilio quodā fieri uideret̄ ut q̄ honestā pacē minus admitteret̄. durissimis uentis pugnāe p̄saep̄e affligerent: iam eo loci deducta res erat ut nō minus q̄ mediolanēses ceteri. quoq; pacem expeteret̄: Quod cū sedulo fieret: ac iā p̄pediē tēpeſtas oīs p̄cellaq; belloq; turbidīnē oēm amissura uīq; putaret̄. ecce repente infelici nescio quo sydere inoptatū qd̄ turbulētissimūq; fluctus surrexere. Frācis. n. Spor. magno & elato aīo uir atq; regē bellicae gloria cunctis nr̄e tēpeſtatis ducibus lōgissime antecelles a Mediolanē. quoq; copiis exercitibusq; p̄erat̄ se abduxit & ita fato nescio quo. abalienauit. animū ut que ī hostes cōsueuerat: ī hoīes amicissimos & optime de se meritos ī festa arma cōuerterit. Nec me sane dubitatio ulla tenet tm̄ illū & tanta laude uigē nō tā libidine dominādī q̄ nō nullos saepe trāuersos agit. q̄ hoīum quorūq̄dā minime sibi amicorū inductū a pristino instituto in huiusmodi suspitionē incidisse. Putat. n. Mediolanē: cū uenētis aduersus se machinatos īsidias. Sic igit̄ suauissimū italice pacis ocium tādiu multūq; desideratū quo tpe postliminiū fecisse credabat̄ mox deteriore cōditōe tāq; sedibus suis extrusū durissimis belloq; cathenis p̄mit̄. Huic at̄ tātae & tā acerbae regē difficultati q; bus mihi remediis occurrī posse uideat̄ paucis dicā. Quid. Frā. Sphor. aduersus hāc pualidā aplissimāq; rēp. aut spare: possit. aut despare nemo eo melius nouit. Quid rursus Mediolanē. de illius conatibus aut metuēdū sit. aut audēdū. nescii certe nō sunt. Ad hāc ea utrosq; prudentia eē puto. ut neq; uelint qd̄ nequeat̄ cōseq. nec qd̄ queat̄. nolint. Sed aīs pturbatis recte iudicare nūq̄ licet. nā uel cupiditate uel egritudine ita ditrahuntur interdū ut sui compotes eē non possunt. Quinetiam tantae qnq; puicaciae sese mortales obnoxios faciūt ut scientes uidēt̄ seq; p̄cipites ruere q̄ ad sanitatē redire malint. plusq; ualet qnq; amicorū apta & ipsi p̄motioni accōmodata prudēt̄ suaſio q̄ fortiores ullae firmioresq; rōnes q̄ se intēpestiuas obtulerint. itaq; uos omnium uos aptissimos iudicauī principes florētini q̄ tāta hanc & itē illustrē p̄clarāq; puincia p̄ uīra in utrunque & mediolanē. populū & fran. sphor. singulari beniuolētia susciperetis. E. a. n. estis sapiētia. eo rerum humanarū usu ea peritū ut nihil oīo nō modo ad suadēdū sed ne ad p̄suadēdū qd̄ uos q̄at̄ praeterire. qd̄ mortales reliqui oēs norint. Quare & hortādo: & monēdo: ac etiā si usui fuerit accusando orādoue facile apud hoīes amicissimos oīa q̄ uoletis: cōseq; mini: nā cū utriq; sint existimaturi uos & amice & prudēt̄ ita et̄ fideliter atq; p̄ officio rebus suis cōsulere: facile sint in uestrā sententiā ituri. Quod & si uobis facillimū factū futurum est tamen si difficillimū quoq; laboriosissimūq; foret uestri muneris ac laudis ducere debetis. q̄quid honestum sit a uobis curari oportere. nā cū ad uirtutē nati oēs simus nihil possumus sine rephensione omittere q̄ deco

aliquid præferat. Quid aut pulchrius quod laudabilius: quod immortalitate dignius quam inimicitias tollere quam bene facere: quam iniuriam propulsare? Non ne satis uiri boni lacessuntur iniuria: cum inferat cuiquam iniuria uel ignoto. Homo enim hominis causa natus est. Nec ille humanus ducendus est qui humanitatis officium neglexerit. Quod si gratiam inter homines uobis amicissimos reconciliabitis quanta est uniuersae Italiae sitis non obscure ex partibus commodis commo iectare uobis licet. Quot enim circumquaque strenui & pecuniosissimi uiri: quos suas aut in mercatura aut in uestigalibus haberet occupatas. ob hac bello calamitate decoxerunt nec id in Italia solum sed pro oem fere Europam. nam cum pro bello aut periculum aut metum & nonnumquam et detrimentum redderent conuictis nequeat necessario fides apud mercatores apud melarios apud publicanos concidit: id quod non solum calamitate multis sed ignominiam quoque affert latinis omnibus. Si quis enim uir latinus nominis qui uel in Gallis uel in Germanis uel in Gothalanis mercaturam melariam uel exercet uel aliud quicquid ad rem pecuniariam pertinet ad exteras nationes agit coactus turbationum italicarum difficultate fide ad constitutum tempus quibus debeat prestare negrit unius aut paucorum culpa uniuerso latinorum noni ascribit. Neque enim pauci sunt homines Itali qui ad Britannos & Gades usque per uniuersum prope terrarum orbem diuersis in negotiis pecunias tuas tuas alienas habent implicatas quibus ubi explicare propter hanc calamitates facultas non erit decoquat necesse est quod certe res non decoctoribus modo sed locupletissimis quoque & illustribus Italiae ciuitatibus non mediocre detrimentum atque dedecus allatura est. Nec enim unius urbis ciues magna ulla rei pecuniarie iactura affici possunt quominus relique et clarissimae Italiae ciuitates eodem permant incognito cum inter sese inuicem & contrahunt & mercantur. Huic autem tali tantoque detrimento atque turpissimae famae note aliud remedii nihil afferi posse intelligo quod si dederitis opera ut uiri uobis amicissimi mutua inter se odia armaque deponant malintur a quo & bono quam cupiditatis facibus parere quis non audeat in Italia ulla bello flamas excitare ubi primariae apertissimaeque urbes & unus Franciscus: tantis & tanta prebitate princeps inuicem consenserint. Nam neque fugere uos poterit quod in periculo tota nutet Italia uideatis quod getes in ea consederint ob ista inter uos omnia quae tanquam ex aliquo specula ueras discordias obseruantes nihil aliud expectant moluntur agunt quam ubi lassos & pecuniis exhaustos aduenerint inopinatos uos operantur primat. Qua prope ut ueteri uero instituto quod dignitate & gloria maxime omnium adamatis ut communi utilitati ut totius Italiae ocio ac tranquillitati prospiciatis hac tale tantumque re principes Flor. diuino ductu auspiciis pro suscipite. Legatos uos igitur uirtute & prudentia uiros cum ad mediolanum ad franciscum mittite quod utrosque Italiae suis apertisque rationibus non solum hortentur ac rogetur uegetur et si opus fuerit pro iure mutuae beniuolentiae uel moneant uel incuset ut quod primum omnia aliorum relicta consideratione in multa pristinaque gratia redeant ne cum puicatus iuice idimicant & ipsi perditum eant & Italiae uniuersae naufragium parerent nam quantum uos quoque religionis christianae ratio ad tantum illustre tantum salubre consilium excitare & inflammare debeat quod attinet dicere uideatis. nam iam aduertare sacratissimos anni iubilaei dies quae ab ipsa tantum habrae tantum moysi tempestate figura diuina quaedam metereque constitutum Christus optimus maximus redeptor noster cum ex hac uita in caelum ascenderet indulgentiarum largitate dispensatum reliquit ministris suis in primisque romanae ecclesiae summo pontifici. Qua ex re si nulla est utilitas eest emanatura omni tantum cura atque labore studendum foret ne tanta religionis uenerationi commoque leticiae iniuria ulla fieret quanta uero cum ad Italos omnes tantum uel maxime ad uniuersos ciuium uestros sint ex hominum celebritate peritura emolumenta debetis ex superioribus temporibus meminisse itaque ueri officii sapientiae eest puto id quantum in uobis fuerit prestare: ne tot illi & tanta locupletes atque opulenti populi transalpini ab Italiae accessu ob hunc bello turbine prohibeant. Valete ex Mediolano idibus augu. M. cccc. lx.

Franciscus philelfus Petro thomasio phi. ac medico.

Equum hic eest licet sine periculo nec alio ire permittit: itaque lupum teneo auribus. Consilium tantum tuum non modo laudo sed et probo. Sed quod agam quoniam haec sunt tua Deus bene uertat uale ex mediola. kal. septem. M. cccc. xlix.

Franciscus philelfus iohannico maneto sal.

Espero omnibus in rebus exptus sum amicissimum. Si quoniam in re tua mihi opera opus fuit nunc est maxime Galeacius cremensis tibi coram exponet. quod abs te uelim quae nolis frustra ad te missum. tantum peto abs te uehementer ut uehementer petere nihil possim. Vale ex Mediol. pridie idus nouem. M. cccc. xlix.

Franciscus philelfus Bernardo iustiniano sal.

Vi tibi reddidit meas litteras tanta mecum beniuolentia iuncto est: ut maiore neque eest possit. Quicquid is tibi nomine meo dixerit id ita existimato ac si a me ipso audires. uale ex me. fra. phi. Nico. uaroi sal. Aec negocia quibus fluctibus agitetur nescio te non latere. Quid autem mihi boni priuati spandum sit in tanta rege omnium calamitate & ipse intelligo & tu potes aduertere itaque si quod habes consilium id ut doceat rogo nam mihi uix ullum relictum est profertur cum hinc abundi facultas non def. Vale ex mediola. xii. kal. octobres. M. cccc. xlviii.

Franciscus philelfus iohanni aurispae sal.

lx narrari quod quoniam in malis tota haec ciuitas fluctuat: Nec reliquum est: quod expectet propter ultimum naufragium. id quod longe ab eest non poterit Bacca in omnia mucro. Nec humanis nec diuinis precibus rebus scripsisse tibi pluribus sed nescio quae haec recte sunt litteris commissa Tu si quod mihi consilium potes afferre exco-gita nam mihi nullum est relictum in tanta impunitatis licentia. uale.

Fran. philel. petro thomasio pho ac medico sal.

Vod rem meam omnem uenetorum legato leonardo uenerio clarissimo uiro commedaueris gaudeo tibi quoque ago gratias. uale. n. is apud osce ciues. & auctoritate & gratia plurimum. quod futurum puto. ut mihi prodesse non admodum possit ita sunt omnia iam debilitata & perditata: Passim atque cateruatim moriuntur in-

dia mihi uero si qd et pecunioſae alicuſde abradi poſſit: tñ nō ē un' ſatis panis parari queat. Qui mihi ob inuidiā nocere molliūt me ſphortianū eē ſimulāt. qua re in diſtributiōe panis q uicati emēdus ſingu- laris dat: negat' plerūq; mihi tanq; hoſtis ſtudioſo. itaq; neq; hic eē ſine uitae piculo ulla poſſum arte & abeūdi potās oīs ſublata ē. Neſcio qm mihi pdeſſe poterit. Leonardus in tāta tēporē malignitate, me huiſculetū mihi ſperadū uideo: q; huic uiro cariſſimus factus ſum qd ē ipſe: ut mea fieri opinio n̄ hic eſ ſe ſine periculo ita ſūt oīa tēpeſtatū pcellaq; pleniffimā. Vale ex mediolano kal. decēbris. M. cccc.

Franciſcus philoſofus Antonio metello ſal.

Tmā mihi liceret te uidere tecūq; loq; corā aut n. me tu in tuā aut ego te in ſententiā meā agere illud at ortari te ac monere nō dubito cū oī in re: tū et nō minus in loquēdo moderationē ſer uadā eē. uerbū allatū ſingit Hom. qm & emittat celeriter & non facile reuocari emiſſū, queat Prudens es: Quid hęc ſibi uelit oratio nō ignoras. Hic indices oīa habēt miserabilis. Quod petis cura bo diligētiffime. Vale ex Mediolano pridie idus decēbris.

Franciſcus philoſofus Blaſio axeretēſi ſal.

Enire ad te quōtidie niſi me id facere phiberet gladio: metus: qbus aſſidue uideo urbē uni- uerſā corrūſcari. nā in armioq; fragore ut ſcis. uerba legū exaudiri nō ſolēt. itaq; patere obſecro me tātiſp hęc ſalutis meae rōnē donec alicuſde lætior dieſ illuxerit. Vale mediolano ex adib; nriſ

Kal. ianu. M. cccc. l.

Franciſcus philoſofus Franciſco barbaro ſalu.

Onſiliū tuū facio certe plurimū q; eſt prudētiffimū. tū q; beniuolētiffimū tuū ergā me ani mū pſert. Quid at agendū mihi ſtatuerim ex iſto corā accipies q; tibi reddit meas litteras. Tu interim cura oīa diligēt. Nā quantum erit in me oīo obſequat uoluntati tuae. Vale ex Medio- lano. iudis ianuariis. M. cccc. l.

Franciſcus philoſofus ioanni Onideo iurecō ſal.

Vus familiaris quōtidie me obtūdit. Rōgo te deſ opā nā meū uaticineſ: nā ut ait illi apē po dauſ ſum nō adipus. Hęc ſibi ſapiētiā tuā nā hoc tpe nihil ē oīum minūſ q; uelim q; uaticina ri. Deus norit. q; future ſit illud mihi uaticinū ē certiffimū. Petri cadidū ſp inuigilare ut mihi i cōmodet: cuius inſidioſa malignitate ne incautus opprimar. tuū fuerit puidere: Noſti. n. ingeniū noſti ſlagitiū facinoroſiffimi hōis. Vale ex mediolano ex adibus nriſ pridie nonas februarias. M. cccc. l.:

Franciſcus philoſofus Blaſio axeretēſi Mediolanēſiū pſon ſal.

Erſari uideo arma undiq;. Quid tantus tumultus ſibi uelit nūdū ſatis intelligo. Tu ſi qd habes q; me oporteat ſae ut q; primū intelligā. Ne aiūſ pſagit neſcio qd deus bene uertat. Ego me interea ſomni cōtineo. Vale mediolano ex adibus noſtriſ. M. cccc. l.

Franciſcus philoſofus Nicolao cebae ſal.

Villa nra rō: nulli humani conatō: nullae terrāne uirēs coeleſti queūt aduerſari impio: ſiue id fa tū ſiue neceſſitate. ſeu aliud qd qd ſupra nos ſit appellari oporteat. nra ſane iſeriora hęc om- niā uana ſūt nullioſq; momen ubi minus diuino adminiculo auxiliōq; nitat. Cū primū diuino ille Princeps Phil. maria Angluſ uita deſeruiſſet: ceperunt mediolanēſes hi ciues cōſpō p oēm cōtu- meliā ac libitū pſcipis uniuſi perio adamare apſectiq; libertatē. Cuius ſtatueda mitia ſcda ſane for- tunatiſſima q; ſuere. nā hōq; optatiſ Venetos aduerſariſ tribus deinceps cladib; paſſecere. Placētia pri mo q; ſe uſi oīſ ſiſ tradiderat: ut capta ac direpta dein claſſe eorū maxima & oībus reb; ornata apē Ca- ſale cognomēto maiore ſupata & capta magna q; ex pte in Pado & tormētis & igni pſita: ad poſtremū eodē anno maximis eorū copis & ſiſ miſſis ad Caruagiū ſoſis fugatiſq; in tāta & militū & ductū ac principū captiuitate & pda ut de ipſo et Venetorū imperio actu uideret. n̄ mediolanēſes ibi deſperere uoluiſſent cū a fran. n. ſphortia que unū ſuis exercitibus pſecerat ſibi metuſſent: ne iſ pp Blancamariā Philippiſ illi regnū ſoceri tanq; hereditario uxoris iure foret poſt tāta uictoriā occupaturus ceperunt de pace clā tractare cū Venetiſ p Hēricū quēdā panicarolā q; patriā mediolanēſis mereaturā ueneto ex- crebat: Veneti ut uiri ſūt prudētiffimā: & ſi q; pponeret nō demetabātū cōſultata re diligētius: cū Franciſco Sphor. malucrūt. q; cū mediolanēſi repuiageda cōtrahere. Nā et iſ certior factus cū de hu- niſmodi occultis cōſiliis tū de aīo Mediolanēſi erga ſeſe cōuenit cū uenetiſ honeſtiſ q; buſdā cōditio- nib; ut tāſ ſi ſibi auxiliō eēt & milite & re pecuniaria quo ad ejuſ urbiſ cōditioē potiret. Id n̄ Vene- ti ſuo iſperio uentus fore duxere q; pati urbē potētiffimā eandēq; ſolēt i pxiā regioē excreſcere altū pſertū cū itelligeret unū Franciſcū Sphor. mediolanēſibus oībus incredibili eē odio. Quib; reb; ita cō- ſtitutiſ ac firmatiſ miſſus ē a Franciſco Benedictus Nurſinas. q; nō mo erat egregiūſ medicuſ: uerū et: uir prudēs ac diſcretuſ. cū primo multa de mediolanēſibus nomine ſuſ principis in eſſeſione publica q; ſtus ē tandē in cā ſiſiā porauit: ut onderetq; lege & æquo & honō urbiſ huiſ iſperū oēm q; eā ditio- nē. quā philippo poſſideret ad uxore blācamariā ad ipſumq; Franciſcū que philip. adoptaſſet pſtinere & ita ea q; q; repetere. Cui cū nihil p poſtulatiſ rōſum eēt: ad fran. rediit re infecta & ita magnū piculo ſiſq; bellū a uenetiſ i Mediolanēſes cōuerſum ē. Quot ide difficultateſ malaq; emerſerint prolium ē difficultiſimūq; narratū. oēs & urbeſ & oppida & municipia & caſtella breui ad fran. deſecerunt: ager me diola. ſere oīs ferro igniq; uaſtatiſ pter urbiſ ſuburbia tenebat nihil: ad poſtremū exauſta araria oīa rei frumētariā i urbe nihil extrinſecus iportari nihil poterat pp hoſtium copias: q; ad ipſaſ uſq; portat

oem aditū phibebāt. Nobilitas ab urbe aberat alii alio cōfugiētes. p̄as oīs ad plebē redactāe. si q̄ fue-
rāt animo leniore: q̄ fuerāt admodū pauci: ii obrūcati oēs. cū eo difficultatis redacta res foret ut passi
fame cōfecti ciues interābulādū caderēt q̄ndē neq̄ cāes neq̄ ulla imūda aīalia esui reliqua iā eēnt ob
idq̄ diutius deditio ad Fran. differri nō posset. Veneti cū Mediolanensibus societate inita & auxilia-
ris copias ex agro Mediolanēsi trans Abduā ire iubēt & oī pecuniāz ope Frānciscū destituunt pauloq̄
Post p̄ pascale Malipernū eidē nūciāt. ut ab oī ui atq̄ iniuria in mediolanensē absteineat. id si facere re-
cusaret bello indicto p̄ bono a quoq̄ & p̄ cōi italiae pace ac tranquillitate. Quē aīoz mutationē cū Frā-
nciscus a gre & p̄ moleste ferret. p̄ multa q̄ frustra q̄reret ac p̄ficeret nihil ad sustinēdū. Venetoz bellū
iuxta atq̄ ad inferēdū Mediolanēsi bus accingit. Ceteroz cū rē negligētius Veneti gerunt ut pote q̄ spe-
rarēt fortasse Mediolanēsem populū extrema coactū inedia eis urbē dediturū in ea eē. tādē aliq̄ uen-
tū necessitate ut nocturno tumultu facto in turbulēta seditiōe nulloq̄ hoīum cōsilio Frānciscus Sphor-
tia q̄ apud uicū mercatū se cū octo cohortibus i furnis reg. oīum difficultatibus cōtinebat. spē i urbē
a populo ipso accerseret. Ex q̄bus q̄denr̄ rebus manifesto colligi p̄t inferiora n̄ra hāc oīa nullo no-
stro consilio. sed oculiōre ui quadam administrari. Hāc autem gesta sunt noctū. v. Kal. martias curus.
p̄ximo die franciscus sphortia in urbē exceptus ē. Vale. ubi es. nā ubi eēs ignorabamus ex mediolano
iiii. Kal. martias. M. cccc. l.

Franciscus Philelfus Bernardo iustiniano salu.

Eonardus iustinianus uir clarissimus pater tuus nō p̄ntē solū sed futurā etiā gloriā eēq̄ imor-
talē aīo meditatū: te in quo ipse uicturus eēt. & pecūia manūit: & disciplinis quaz̄ altera prae-
sentibus uitae necessitatibus p̄ dignitate subuenires q̄tum ad tua uel amicoz̄ uel reip̄. iteresset
altera mortuus quoq̄ uiuere posses in uiuis. Rē pecuniariā tibi maxime curā eē. & certa & una omni
um uoce mihi assidue nūciant atq̄ istud qdē prudētia ē. Quod autē sapiētiae munus ducit: id q̄ te-
nes egregie quottidie tñ nequa q̄ colis. Quid. n. aliud debeo cōiectare cū toties meis litteris inuitat̄ ni-
hil r̄ndens. Quare si uel paternae & institutionis gloriā: uel tui ipsius nō es oblitus scribe aliqd̄ ut quem
incute uideri quoq̄ magis magisq̄ p̄spiciā. Vale ex mediolano. pridie. Kal. ianuaris. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. S. P. D. scribis ducalibus.

Quod scire ex me petis: q̄ auctor scribi debeat: breui accipite cū alii nōnulli litteralissimū uiri. tu
priscianus grāmaticus loquēntissimus testis ē eundē eē apud nos auctore q̄ grace dicat̄ αὐτὸς τῆ
Τῆς antheses. Hinc arbitrari sūt aliq̄ minores in hoc noīe. e litterā an. t. in eadē syl. utraq̄ mu-
tā addi oportere cū neq̄ apud grecos αὐτὸς τῆς antheses eā recipiat. At ego idē significare auctor
q̄ αὐτὸς τῆς facile cōcedo: sed augo id nomē deductū puto. Sicq̄ qm̄ a sup̄ d̄ auctu formēs p̄ eē scribē
dū: & ita a priscis uidemus obseruatū. Nā si ab αὐτὸς τῆς deicēderet e litterā auctor nō reciperet & t
aspirat̄. Vale ex mediolano. Kal. M. cccc. l.

Franciscus Philelfus Ambrosio iurecō. sal.

Vonā iapidē obdurit meus aīus ad eas erūnas oīs quas affert incōstāna mutabilitasq̄ fortie
icēro a gōrē in illos me. praebeo: q̄ nulla iniuria lacessitū mihi p̄stāt importunas atq̄ in festos
nā si iniūnas singulas p̄sen uelim. mihi potius nocebo. q̄ aliis. Nō oēs amici sunt quidētur. q̄ cō-
moda emolūmētaz̄ sectant̄. tādū sunt amici quoad utilitatis rō corā floret. Si discedat utilitas q̄ ami-
cicia manere pōtīdē possit de his iure dici. q̄ uoluptatē sibi p̄posuerūt. Tā diu. n. se amicos inculcāt. do-
nec p̄fruant̄ optatus. Quod si qd̄ tristius accidat nūq̄ sūt. Nō igit̄ me p̄turbāt. q̄ de h̄is leuitate signi-
ficasti eēnī similis sui. Ad ego sequar̄ meū uitae institutū. Egdē beneficia sp̄ inuicias si p̄pullare non po-
tero. aut cōtēnam aut p̄fera. Vale ex mediolano. Kal. iunius. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Mario filio sal.

Inimā maiestātēq̄ uirtutis uelimus cōsiderare neminem inuenias qui eā assidue sequutus nō
desq̄ diesq̄ cōsequutus unq̄ fuerit. De hoibus inq̄ loquor. nō de Deo nostro x̄po iesu. Qui &
homo fuit & Deus itaq̄. ut homo is & doluit: & metuit: & lētatus ē & cōcupiuit: q̄ oīa medi-
ocriter. Sed talis p̄turbationū mediocritas non cadit in Deū qui nullo tangitur motu animi. itaq̄ nō
absurde prisci illi. philosophi eruditissimiq̄ uiri quotquot uel apud latinos uel apud grecos uirtutis la-
udibus claruerūt neminē habuerūt quē uirtutis noīe uoluerūt appellare quare Platonē. Quare Aris-
totelem. Sume. en̄ris. M. Var. M. Cice. L. Annā. Vbi a uirtute quēq̄ noiātum inuenias. uideo quosdā iuniores
& apud nostros uirz̄ uirtuosum & apud grecos αὐτὸς τῆς ἀρετῆς andra enaretō q̄ modestus uir ho-
nus diceretur atq̄ αὐτὸς τῆς ἀρετῆς in eoto nomē appellat̄. At ne in prisca quidem & doctiore eccle-
sia tale usq̄ nomen reperias. Quod si poetas oratores historicos priscos lectites. p̄ saepe boni uiri at uir-
tuosi nomē tibi nūq̄ occurrat. Et ille qdē bonus dictus ē mea sentētia q̄ ad uirtutē adipiscēdam & diu-
laboret & multū at πόνον apo tu ponu scilicet nomen sibi uendicens. Huiusmodi autē laborem qui
uolatur iccirco uocatū existimio uirz̄ boniq̄ in eo nō uirtus sed quasi aliquod uirtutis simulachrum elu-
ceat. Nullo enim humano labore: nullo studio fieri potest ut meram uirtutem q̄q̄ assequatur. Sed sup̄
que fit. si qs̄ industria & diligētia sūt q̄ proximo ad uirtutē accesserit. Et qm̄ petis quibus eam. uirtutibz̄
p̄ditū eē oportet: q̄ fit bonus & h̄ndus & appellādus qd̄ sentia paucis accipe. Duas eē eroz̄ animi partes
quaz̄ altera quā habemus cū Deo cōem & rōcinamur & intelligimus. altera uero quā cōis ē nobis cū

pecudibus appetimus atque afficimur. itaque alia est moralis uirtus nam mores sunt qualitates partis illius appeti-
 tuæ alia rationalis: intellectualis alia. Ratione inquirimus: quid nos aut sequi oporteat aut fugere. nec sine rationi
 natione calidi ac prudenter esse ullo modo possumus. Quæ uirtus in actione posita circa ea consultanda uersat
 quæ nobis utilitatem afferant. intellectu autem ad scientiæ cognitionem peruenimus: & quod est sapiæ proprium diuinam
 eentiam naturamque contemplanur at mortalem uirtutem esse dicimus cuius forma est ratio. Materia uero cum perturba-
 tio. quæ et tunc passionem: tunc affectionem uocat & eadem quæ morbum. Et quæ nemo est uir bonus iudicandus nisi idem
 sit quantum humanum fert ingenium totius uirtutis laude cumulatus quod non uirtute moralis floreat nisi idem guber-
 net prudentiæ ductu ad quæ morales omnes uirtutes referuntur & prudens esse nemo potest: nisi sapiens fuerit. nam
 omnis recta actio contemplatione manat facit tamen consuetudo. ut eum maximum uirum bonum existimemus quod iustissimum
 sit. Sed quoniam hæc res omnem in commutationibus florētinis cum de exilio loqueremur diligenter persecuti sumus ni-
 hil est quod in presentia sumus. plixiores. uergete fili marie monere hortarique non desistat: ita nomen uirtutis ada-
 mes ut eam nullam esse putes: quod omnibus uel cogitationibus uel actionibus tuis deum non solum interesse. sed posse
 nolit. Nam tunc sumus iustissimi. & optimi cum. Dei opera maxime imitemur. Vale ex Mediolano Kal. octob.
 M. cccc. l.

Franciscus philelfus ioanni amerino iurico. sal.

Vod scribis de opibus. ut libros Ari. tibi copie aut quod de re. aut quod de re familiari nobis precepta tra-
 dunt. faciamus prope: & diligenter. modo librarium natus sum: cuius in his exscribendis opibus uti possim: id
 quod spero nobis minime defuturum. Laudo autem presentiam ingenii tui singularisque uirtutem: quod quæ es oc-
 cupatissimus. nobis tamen pati eam te rege experte dici: quod ad bene beateque uiuendum precipue conducit. Nam si se
 moderari & instituerit pulchrum est quod moralis disciplina facit quanto sit pulchrius & preclarus idem prestare pos-
 se cum de domo tunc de ciuitate uniuersa: cuius felicitas omnium felicitatem complexa est. Accedit ad res: quod harum
 disciplinarum cognitio eo est tibi magis necessaria. quo legum & iuris ciuilibus sapientia magis prestas. Nam quod au-
 deat se iureconsultum profiteri his ignoratis fontibus: unde leges omnes iuraque manarunt. Faciamus igitur quod iubes &
 amice & recte. Vale ex mediolano. kal. octob. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Nicolao cebæ sal.

Tu si nundum audiebas te Genuam reuertisse: postquam ob aeris intemperiem tam diu carere patria institue-
 ras quo uis pestilentiam plane deferuisses: tamen cum accepisset ciuitate se habere melius & iam prope ple-
 rosque omnes nobilissimos ciues in urbem rediisse: iccirco ad te scripsi. ut tuis literis suauissimis de te ip-
 so certior fierem & ubi es: & quam bene ualeres. itaque res mihi facies iucundissimas: si me quam primam leuabis omni sol-
 licitudine. disertissimum Perleonem nostrum saluare cupio cum uxore & liberis. cultelloque meminisse. Videat
 mihi auarior factus quam soleat. Vale ex Mediolano. iiii. nonas octob. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Petro thomasio pho ac medico sal.

Tu literas accepi & conuiuui. Quod iam tibi celo gloriam quam non terra: & probo & laudo. Nam quem ad
 modum terræ gloria: quæ a coelesti non proficiscitur tota ianua est quæta cumque tamen ea sit: ac plane nulla ita pro-
 fecto quam in celo est radios suos quasi sol quæspia dissipat in omnem terram. Scripsisti profecto christiane ut uer-
 phus nam quod se phum aufert profiteri: quod christi ignarus fucata cuiusdam honestatis umbra stultus ac fatuus perse-
 cutur: Nihil ipse quod honestum esse puto: nisi quod apud deum probatum sit. hoc uero quod sequi ueram nimirum eum gloriam
 assequi credendum est. Et facis tu quod recte atque sapienter. non enim ignoras peregrini nos sperare ac seruire quod diu uiuimus
 itaque noctes diesque oportere illis patriam meminisse ad quam cum longo postliminio redierimus futuri sumus tunc
 liberi tunc gloriosi ciues gloria non fucata sed simplici ueraciter. Vale ex mediolano. iiii. nouas octo. M. cccc. l.

Fran. philel. Petro perleoni sal.

Nimaduerti ex tuis ad me litteris tibi fortunam quam uocat aduersari. At tu si me audis. aio forti
 magnoque sis. Et prudentia uaris & paciencia. Spesque fore. ut presentiam ingentis uirtuti. nihil tamen neque
 ad dignitatem nec ad emolumentum deesse possit. itaque ut ad Battum ait Corydō apud Theocritum.

ατρηνη χρηφι λεβατ τε ταχαυριδνε δεεταμεινον

εαπιλες εν ζπιδισιν ανελω δειδε τσνοντες.

χωρενς αλλοκαπεν ωε λεϊα τριοσ αλλοκαουει: Quos quod tris uersus ita licet interpretari.

Fidere Bante decet: melius cras forsitan habebit.

Sperandum est uiuis. non est spes ulla sepultis.

Nunc pluit & clarus nunc iuppiter æthere surgit.

Quare confide et tu prope tibi melius fore. Quædiu uiuimus nos bona spe duci conuenit. Nam post liberam
 serenitas sequi solet: Curabo quod petis: quæ res nostre sunt hac tempestate ob uim diuturni belli angustio-
 res. uale ex mediolano. iiii. nonas octo. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Francisco barbaro sal.

Ellæ eam mihi fortunam deus optimus maximus tribuisset ut & mihi possem & amicis sper gratifi-
 cari. Non enim libros meos abs te peterem. Sed quoniam illis carere non possum. rogo ut restituere. iam inci-
 pias Vale ex Mediolano. iiii. nonas octo. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Antonio canobio sal.

On iniuria semper ego te dilexi mi antoni. quam unum animaduertierim ab omni desidia & inerti ocio
 alienum. itaque omne quod tibi temporibus a tuo magistratu uacuum reliquit id aut legendo aut audiendo aut
 querendo aliquid dignum memoriâ consumis. Scribis candidum decembre contedere tecum solitum nihil unquam

scripsisse Ari. de ai immortalitate idq; mirari te q; talis ille tatusq; phus in tanto errore uersatus fuerit. Quæ ipse in suis litteris leges nō potui non surridere q; nebulo iste candidus nitat̄ impietatē suā sub do-
lo ac falso cōfirmare testimonio Nam & imortalē Aristo: eē animū pbat & diuinum: audi primū que
maximus ille sapiētissimūq; phus reliquit scriptā hmōi uerbis in libro secūdo de animalium generatio-
ne inquiring oēs animi necessario sunt uirtute prius q̄ actu necesse ēt. ē aut oēs non eē prius & fieri aut
oēs antea existeret uel alios eē antea alios non eē: at fieri aut in materia & nō ingredi in maris sæmine
aut in māteria uenire a sæmine. uel in materia uenire a semine qdē sed in mare uel extrinsecus fieri om-
nes uel nullū uel alios fieri alios non fieri: Quod fieri igit̄ nequaq; possit: ut animi oēs prius existāt pa-
tet ex hmōi rōibus. Quoruncūq; enim principiōz corporalis scilicet ē operatio. hęc antea existeret si
ne corpore minime pnt ut incedere sine pedibus. Quo fit ut animi extrinsecus ingredi nequeat neq;
fieri. n. pōt ut ipsi p se se q; separari nō pnt ingrediant nec itē in corporeo semine. Est. n. semen supflui-
tas imutati alimēti. Relinquit̄ ergo mētē solā extrinsecus aduenientē ingredi: & eadē soīā eē diuinā. Ni-
hil enim cū eius agilitate habet cōmune opatio corporalis. Omnis igit̄ uis animi uideat̄ alius corporis
eē particeps. & eius qdē diuiniōis q̄ illa sunt corpa q̄ uocant̄ elemēta. Ex qbus quidē Aristo. rōibus sa-
tis intelligi pōt animi uim atq; naturā & cōlestē eē & diuinā ac p̄pterea imortalē. Audi eundē rursus
in his libris. quos de aīo & acute & subtiliter & copiose reliquit scriptos. ita. n. de mētē aut̄ & ui cōtēpla-
tiua nundū ē sp̄icūū. sed uideat̄ eē aliud genus aī. Et hoc solū pōt separari quēadmodū id qdē ē perpetu-
um: adeo q; corrūpi pōt: Docet inq; Aristo. illud animi genus p̄ qdē cōtēplatur atq; itelligimus. cui mē-
ti ē nomē separari posse ab altero illo gūe qdē dicimus sensitiuū eēq; imortalē atq; sempiternū at partē
alterā sensitiuā & corruptibilē interituq; subiectā. Hinc Homerus disciplinarū oīum p̄inde atq; abun-
datissimus qdā fons: & Hercule & Thesea tū locat in celo tū apud inferos ita. n. malo q̄ in inferno lo-
qui inferius. n. substantiue apud latine linguæ doct̄issimos nusq; inuenias. At in sacris libris hoc ē uerbū
p̄ eo usurpatū quē & Διὸν hadē græci nomināt: Sēsitiuā igit̄ animi ptē q̄ nobis cū pecudibz eē cōis: dissol-
ui humiq; remanere sapiētissimus ille poetaz̄ princeps ondit̄: at alterā illā ptē qua p̄xime ad Deū acce-
dimus: p̄ sese cōsistere. altiusq; sublatā euolare in celū: ubi sempiternū æuū bñ beateq; transigit At can-
didus iste tuus cuius aīus ob flagitiōz magnitudinē æternis tenebris ē adictus. hęc nō credidit ob idq;
Aristotelis auctoritas quē nunq; legit tueri autumat stultitia suā. Sed qd miramur ita opinari Cādidū
cū ne ullā qdē credat eē diuinitatē: Nū si crederet Deū eē uiueret ita ut uiuit Quare si sapias omnē eius
cōsuetudinē aspernabere. Vale Mediolani ex ædibus nostris. iiii. nonas octobres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Alberto zancario salu.

nihil ē q; hoc tpe aliud tibi r̄ndēā. Nā hic princeps me cepit phumanit̄ tractare sp̄eq; iā attulit
fore ut sit in me perbenignus. Quod si fecerit celū mutare nullo pacto uelim. itaq; ex tēpore
cōsiliū ē capiundū. Tu quæ mihi sit mens intelligas: Proinde q̄tum ad rē attinet meā modera-
beris istic oīa p̄ tua singulari prudētia. Cupio autē ex te certior fieri quo ī statu sint res tuæ. Nō tā de te
ipso quæro. cuius mores noui omnibus eē carissimos sed te tuis. Vale ex mediolano. iiii. nonas octobris
M. cccc. l.

Franciscus philelfus Aenico dauolo sal.

q; Vod binis antea litteris ad te scripsi. centū satyrarū opus ē ab me nup̄ elucubratū q; in decades
decē distribuimus æquali numero satyrarū quas iccirco hecatosticas nominauimus q; singulaz̄
satyræ singulis cētēnis uersibus cōstet. Dederā ad te primā satyrā superioribus litteris. Vltimā
quoq; in p̄sentia iō uolui abs te legi ut ligdo cognosceres opus hoc oē nōi Alphōsi regis eē ab me con-
secratū. Reliquū ē ut a te certior fīā q; sit tuū hac de re cōsiliū mittā ne hmōi codicē ad regē. an ipse affe-
rā corā redditor: qd̄ osulueris faciā idq; q̄primū. Preterea cupē maiorē imodū mihi cognitionē offer-
ri rez̄ ab alphōso gestaz̄. Nā si qn̄ ociū def̄ aliqd̄ fortassis agrediar. Tu uelim nō uno exēplo ad me lit-
teras des. sit. n. plarūq; tabellariorum uel negligentia uel pfidia ut frustra missæ uideant̄. it̄cipiunt̄
tur etiā nōnunq; quorū ne quid accidat ex̄ plis pluribus mecū age Vale ex mediolano. iiii. nonas octo-
M. cccc. l.

Franciscus philelfus iacobō Cassiano p̄sbytero sal.

t Amdiu inani spe ductus abs te sum ut mihi ipse succēleā Cōmodarā Victorino feltrēsi erudi-
tissimo & optimo uiro Proclū in Platonē cū Timeo locro & Aristoteli dialectica cū egregiis
cōmētariis alexēdriq; & Themistii cuius Proclus utat̄ aut̄ hospicio aut carcere sum plane igna-
rus nisi ēt ipse fortassis fuerit a te cōiectus in uincula & in p̄petuas tenebras. Dialectica uero apud te ef-
se tua iā pridē ad me epistola testis ē. at ea in sex usq; mēses cōmodato petieras cū iā anni quattuor pre-
terierint. neq; codicē mittis. nec qcq; ad eas l̄ras respōdes. quas dedi ad te hac de re creberrimas. itaq; nō
mirari nō possum occurit̄q; mihi memoriæ te idē olim de euripidis tragediis & mathematicis libris
quos idē uictorinus p̄ te mihi reddēdos iusserat: egisse itaq; nō possum nō moueri. nā quantum uidere
uideor tibi sum ludo. facies autē p̄ officio tuo. q; & sacerdos sis. & uictorini discipulus & mei studiosus
si & mea ad me dialectica dederis & aliquid de Proclo docueris. Volo enī oīo meos apud me libros ne
inanis sp̄ dñs existimer: Vale ex Mediolano. pridie nonas octobres. M. cccc. l.

Fran. philelfus aenico dauolo equiti aurato sal.

q; Vod crebrius ad te scribo facit amor erga te meus. Cupio. n. quotidie tecū eē & cōmētari te-
cū præt̄erea nō satis scio q̄ tuto lit tere ad te meæ cōmissæ sint. Nā qui nuncii offeruntur non

eunt ad te sed petunt aut Romā aut florētīā. Cuiusmōdi uero ii sint futuri q̄ ex illis locis Neapolim cōcedat: augurari nequeo. Quo fit ut eadem pluribus exemplis ad te scribā. Accipe igit carmen unum q̄ de tuis laudibus ueluti lulimus: & ultimam satyram e centum: quas regis Alphonſi nomini dicauimus. Quod autem consilium dederis de aduentu istuc meo aut demittendo satyrarum codice ut antea tibi significauī: libenter amplectar. Vale ex mediolano nonis octobri. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Petro thomasio phō ac medico sal.

Nil erat q̄ ad te scriberē: & iam tuas litteras expectabā: quæ me facerēt de rebus his oībus certiorē quas mea interesse duxisses. cupio meos illos libellos huic tabellario ad me des. & cū his tuum Claudium Ptholomæum de harmonia. hoc erit mihi uā hementer gratum. Quas ad me dedisti arundines libenter accepi: atq̄ habeo tibi gratias: qui mihi causam esse uolueris: qua minus quotidie ad te scribere. Nuncio τὸ γὰρ τὸ ποφὸ πο grammatophoro pecunias nullas soluito neq̄ pro libris neq̄ pro litteris ipse enim factiffacturus sum sepe & ita eum communefeci. Vale ex Mediolano. nonis octobribus. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Bernardo iustiniano salu.

Vo magis quotidie tuas expecto lras eo me magis mea fallit spes: mirorq̄ plurimū qd sit in cā q̄ ut tabellarius uacuu sp̄ reddeat litteris tuis. cū ab aliis amicis frequētes reddat itaq̄ pro nra ueteri beniuolētiā abs te peto: ut hoc me desiderio tādē leues. Quod si feceris: hēbo tibi nō mediocres gr̄as. Præterea illa mea opuscula q̄ tum pater tuus uir ille grauissimus atq̄ optimus: tū etiā ipse tu uisenda accepisti isti nuncio ad me des uelim qui meam tibi epistolā reddidit. Nam cum earum rerum nullum omnino mihi exemplum sit uideor familiaribus quibusdam non æque in se nūc liberalis atq̄ antea consueueram. Vale ex mediolano. pridie idus octobres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Blasio Axeretenſi equiti aurato salu.

Ostq̄ in tuū te castellū recepisti uideris sane tuorū familiarū oī oblitus. Ego aut̄ & si tibi gratulor q̄ ita beatus sis. monēdū tñ existimo: ne qd supra hoīem te posse arbitreris. Nā q̄q̄ tibi cupio oīa nō eē solū: sed magis ēt atq̄ ēt idies fore & secūda & p̄sa des tñ nō esse nescius q̄ta ē plerū q̄ solet in cōstātia mutabilitatē fortunæ: quā dicūt. Nec itē ignoras in oēm uitæ uicissitudinē amicos esse iucundos. Ego autem lætiorē tibi fortunam indies offerri uā hementer opto. & plantas ficulne as ad me dato: malo enim in præsentia concipienti solo quam parturienti postea commendare. Vale ex mediolano pridie idus octobres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Nicodemo tranchedemo sal.

Geris ne an minus egeris: quod franciscus Sphortia princeps n̄r tibi adēūtī mādauit scire uā hementer cupio. itaq̄ rē mihi feceris gratissimā: si p̄pediē de re oī q̄ mea itereē credideris ex te certior factus fuero: q̄ ut facias in maiorē mōm te rogo. Lras q̄s tibi ad regē Alphonsum dedi. ut q̄ diligētissime eddidi cares: sumope abs te peto. Vale ex medio. idibus octobribus. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ioanni mario filio salu.

Vdio te functū Massiliæ magistratu: & eo qdē tua nō mediocri est laude id q̄ me plurimū delectat. Tua. n. laus oīs nra est. Reliquū est ne tps uacuu labi patiaris qd̄ eo magis facere debes quo magis tibi & uxori familiæ cōsulas. Quare da operā ne istic tibi frustra tps tereat. Si Renatus rex te care hēt ut solet pro humanitate & munificētiā igeni sui: cū cūctis in rebus seq̄ris iubeo. Quod si secus fortuna tulerit: te in italiā recipe: & ibi malis eē ubi aliquo numero sis ut inqt Cicero q̄ istic ubi solus sapere uideare. Expecto mathematicum illud opus de quo scripsisti ad me antea & si quid græcorum librorum offenderit. Cura ut ualeas tempore abiminenti pestilentie morbo quoad possis incolumen reddas. Vale ex Mediolano. vi. kalen. nouembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Blasio axeretenſi equiti aurato.

Vid tā diu ruri tenearis ignoro. præsertim cū neq̄ ficus ruri neq̄ uua neq̄ pomor: qcquā offēdis. Sed castaneæ te fortasse delectāt: quæ quoniam spiritus sunt plenissimæ: ne lateri tibi noceant caue nam si his utaris familiarius: uentris crepitum unoquā uitēs. Ego plantas ficulnas indies expecto. Vale ex mediolano. iiii. Kalen. nouembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Thomæ fregoso salu.

On possum pfecto nō mirari q̄ nō mō petēti mihi tam sæpe mediolanensia nostra conuiuia q̄ tibi legenda cōmodaram: non tandem redideris sed ne respōderis quidem creberrimis epistolis: Nam & ocium tibi nōnunq̄ datum intelligo. Quo etiam si uacuisſes officio te fungi oportu it: & librariis minime cares qui tum mihi tuō nomine responderent per epistolas: tum coīa ipsa si te forte delectassent facile transcriberent: Quod si librarii quoq̄ & notarii defuissent: aut nummis abundas. Quare fuisset liberalitatis uel officii tui non tam diu silentium egisse præsertim cum satyro: q̄ nō solet humanis in rebus intactum relinquere q̄ uel uitio uel laudi dandum censeat. accedit ad rem beniuolentia erga te mea quam esse maximam nosti. Quapropter etiam atq̄ etiā rogo. ut me tuū perpetuo fore patiāre. Nam si neq̄ mea mihi coīa restituis neq̄ respōdes qcq̄ obseruatia erga te mea nō solum negligis sed etiā contēnis. Vale ex mediolano pridie. kal. nouēbres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Nicolao fregoso Genuensium præfecto salu.

Vanità mihi iucunditatē afferat mihi tua oīs dignitas scio te nō latere. Nā amorē erga te meum
 haud nunc primum intelligis. Quid. n. te non semper amarim: quem ab ineūte aetate semp ma-
 gnum ac praeſtantē uig. fore cognossem. Nulla certe ex parte me de te mea sefellit opinio. Ma-
 gna sunt fundamēta uirtutis quibz qui solide nititur: mirabili incremento cū die actus surgit in gloria
 fecisti tu quidem mi Nicolae pulcherrima laudis fundamenta adhuc puer quibus perpetuo quoddam
 ut ita dixerim probitatis pariere sic i hac usq. aetatem respōdisti: ut cunctis in rebus pro tua prudētia
 fortunam obsequentem humeris nam fortuna si qua tandē ea sit: nunq. inertibus. nunq. ignauis fauet:
 sed industrios & strenuos homines planeq. prudentes ad res maximas semper uel comitatur. Tu igit.
 uirtutis gradibus per egregia deinceps facinora ad Genuensē perfecturam non difficile es euectus.
 Hanc uelim ita ut existimes te adeptum ut nullo fortunae obsequio potuisse intelligas nisi uirtutis du-
 ctu ac praesidio usus esses. Quod cum ita sit reliquum est: ut quibus artibus hanc est dignitatē assecutus
 eisdem quoq. sustineas atq. tuere. Nō. n. solū ornatu & oratione atq. honore: ut docet Aristoteles: cae-
 teris eū p̄stare oportet: qui illustri sit loco excelsiq. constitutus sed multo etiam magis totius uitae mo-
 rūq. grauitate & cōstantia. Nam quanti faciūda sit uestitus elegantia & magnificentia: ostendit Solō:
 quē in eo genere gallum Croeso p̄tulisse accepimus. Quae sit in dicendo seruanda dignitas: quae maie-
 stas: non Pari satis modo Artaxerxis mater sed norunt etiam histriones & uniuersa theatralis turba: q.
 nihil humilium nihil abiectius. Tyrāni p̄terea non minus qua reges honorant. Eo. n. assentatores cōflu-
 unt: ubi plurimū tum inepte fortunae: tum leuitatis & stultitiae abūdare aduerterit. Nec eos pudet mo-
 do qd cōmodi se adepturos putent: praestare omne famulatus obsequium. Ut autem huiusmōi homi-
 num colluuiō arcēda a nobis est: ita doctissimoz: grauissimozq. uiroz cōsuetudine assidue utēdum:
 quo eoz prudētia uel instituti: uel cōfirmati meliores idies sumus. Et qd Theophrastus Alexandrū mo-
 nuisse tradit libri q. plurimū cōparandi sūt: quo scriptis hōz ad moniti quae amici principibus dicere ue-
 rentur: qd sequendū aut nō sequendū sit: teneamus. Sic. n. cū alia multa: tum etiā qui ornatus: quae ora-
 tio: qui honos nobis cōueniat: nō ignorabimus. Si ad portēna qui occidēdum accessit: eum offendisset
 huiusmodi nugis caeteros antecellere: fortasse nō re infecta rediisset ad suos. Nec Darii mater Hephæ-
 stionem pro Alexandro adorasset: si aut exteriore corporis cultu: aut uerboz faustu: aut honoratiōis
 insolentia maiorē Hephæstione uidisset Alexandrū. Laudat a sapiētibus nō Agesilaus rex mō: sed uni-
 uersi lacædemonii: q. & amictu admodū uili: & sermone breui ac simplici: & ueluti quadā uitae uictusq.
 atq. mox aequalitate uterentur. Itaq. ingenti illo uulnere a. M. Attilio regulo percūsi Carthaginēses:
 nō Croesum: nō Sardanapalū: nō Xerxem aliquē sed lacædemoniū Xanthippū suis afflictis rebus p̄fici-
 entes e uictis uictores euaserūt. Sola qdē uirtus est: quae nullis huiusmōi ornatus insignibus & insignis est
 & ornatu oī ornatioz: quae nullis decorata uerbis sese ipsa decorada oñdit: quae si a nemine etiā hono-
 ret cunctis est honorabilis. Virtutē ergo ipsam mi Nicolae si tuo semp comitatu cōtuberinoq. digna-
 beris: si hac tibi sociā: si sodalē assumes: si cūctis hac tuis actiōibus nō mō itereffe: sed p̄esse uoles nulli te
 unq. errato facies obnoxii. Vex. ita uelim uirtutē abste colli: ut eā nullā eē ducas: quae deo uacet. Nam
 quae cūq. a prisicis illis uel sapiētibus: uel sapiētiā studiosis uirtutū noibus appellan: nequaquā uirtutes sūt
 sed uelut adūbrata quae dā simulacra uirtutū. Nā uera & incōmutabilis uirtus sapiētia e: quae nihil fictū
 nihil simulatū admittit: sed ad ueritatē caelestij reg. tota deūq. referē. Oīs aut sciētia hac inferior: & sciē-
 tiaē ptes. quas actiuas & moralis uirtutes dicimus: ita uirtutē sapiūt: si sapiētiā se cōiunxerint. Nā scien-
 tia oīs huiusmōi quae sapiētiā nō hēt & mōca est & debilis nullorūq. neruoz. Quē. n. prudentē dixe-
 ro: quē iustū: quē liberalē: quē forti & magno aīo uig. quē deniq. modestū: frugi: tēperantē: q. principē
 atq. reginā uirtutū oīum quā sapiētiā dicimus ignorarit. Nihil igit tibi agendū arbitror: qd non tecū
 antea diuisis multūq. meditatū. Nulli aut cogitatus tui ueritate & deo uacare debēt. Hoc p̄sente atque
 arbitro & considerāda tibi & dicēda: & agenda sunt oīa. In cūctis aut & uerbis & rebus fides seruanda
 est. Huic. n. unī quae iusticia minus nititur: iustitia eē nullo pacto pōt. Homo uero iustitia uacūus similis
 est imaniū belluaz. Nulla re alia Aristides & dictus est & existimatus uir optimus: nisi: q. iustissimus ha-
 beretur. Eandem sibi cum de se opinionem. M. Cato apud Romanos comparasset: ingentem est lau-
 dem assecutus. Et quoniam ut monere Bias consueuit: magistratus uig. demonstrat: danda tibi est opa
 ut nō minus ipse dignus magistratu existimeris: q. te magistratus. Sunt. n. nonnulli: q. nulla uirtute frati
 cum in aliquem dignitatis gradum ascenderint: supbiunt illico: & ita cunctos insolentissime dedignan-
 tur: ut seipos dedignari uideantur. Quare ut facilitatem in primis amplectare: te non solū hortor: sed
 etiā rogo. Nam qui se difficilē aduentibus p̄bent: plerūq. in nomē morositatis icurrūt. Et rīdendū ē
 oībus & bene rīdendū: ne aut cōtumeliosi: aut supbi iudicemur. Quā sit nō mō negligētia & desidia in
 magistratibus & praesidibus: sed ocīū etiam fugiendum: satis eo monemur exemplo: quo anus illa pau-
 percula in Philippum regem non insulse cauillata est. Nam cum esset huic cōtrouersia apud regem q.
 is saepe multumq. rogatus ut audiret atq. iudicaret. rīdit se ociosum non esse: tunc anus exclamauit: in-
 quiens. Noli te igitur regem esse. Quod quidem dictum Philippus: ut erat uir prudentissimus: admira-
 tus: non illam solum: sed alios quoq. continuo audiui: & sollicitudine liberauit. Quare tum labori idul-
 gendum: tum grauitati studendum est: quae tunc maxime seruetur: si lenitate seueritas cōdiatur. Nam
 cum lenitas nimia lentitudinis nomen subit: tū imoderata seueritas in seuitiā labit. Nec admodū exhi-

laratam faciem probo nec item supramodum tristē: sed talē sane: quæ ueluti mixtā Lælii & Scipionis quā tradunt faciem repræsentet. Vocem neq; comicā neq; tragicam uelim: sed quæ inter cōtentionē ac sermonē media quædā sit. Incessum etiam ipsum ad mediocritatem referri cupio: ne aut uiatorum: aut pompam agentium similes simus. Ea constantiæ ratio est habenda: ut idem semper uelle: non semper facere: aut dicere contēdamus. Id autem maxime tuebimur: si rerum hominum: locorum: ac temporum discrimen habuerimus: si callidi diligenter: prudentesq; fuerimus. Cum aliæ multæ illustresq; uirtutes requiri in principibus & magistratibus solent. tum innocentia & abstinentia non uulgares habētur. Quid enim turpius quam uænalem habere rempu. Quid foedius. q̄ quod iusticia debet. & mercede fiat. & præmio? Alii corrupti argento uim afferunt legibus. Alii aut ducti promissis rei concupitæ. aut tetra libidine obcæcati se iniuriarum licitatores faciunt quos propulatores ultoresq; oportuit. Et qui non minus & oculos solum. ut pericles monebat Sophoclen. abstinentis habere debeāt. sed mentem etiam cogitationem omnem. hi per omnem auaritiæ & incontinentiæ labem ac dedecus uolūtatur. Ut autem cauendum est. ne metu fracti quod rectum est: deferamus: ita quoq; nos conuenit turbulentissimos iracundiæ indignationisq; motus cohibere. Iratus. n. nunq; recte iudicet. Quam quidam sententiam secutus Aristides uillicum qui deliquerat: punire iratus noluit. Et Alexander macedo quos per iram amicos interemisset: ita doluit: ut uix ab se manus abstinerit. Non igitur absurde. Aiacem poete ferunt præ iracundiæ uæhementia in insaniam actum. Quam obrem non ego illum fortem dicendū putem: qui agendis in rebus comite ira utitur: sed audacem potius ac plane insanum. Nam furentes & insani homines agunt quandoq; multa non ratione & consilio: sed quadam casus temeritate: quæ specie quapiā fortitudinis laudantur a stultis: a prudentibus enim grauissimisq; uiris non modo nō laudantur. sed uitio eis datur. Cum ad pœnam accedimus ita iusticiæ faueamus: ut misericordiam ex oxi minime censeamus. Atq; opera danda est: ut quantum in nobis sit: nulla detur causa puniēdi. Accidit enim quandoq; idq; in urbibus factionum plebis: ut magistratuum ac principum uel suasionē: uel confidentia multi multa & ipsi perpetrent per iniuriam: & aliis perpetrandi causam afferant. Delinquentes autem ita sunt plectendi: ut nulla id odii acerbitate: sed lege: sed æquo & bono fieri uideatur. Curandūq; est maxime: ne seditiones fiant in ciuitate ne similitates inimicitiaq; alantur: quæ tum potissimum solent accidere: cum non æquo iure cum ciuibus uitur cum non eadem bonis aut p̄mia aut cōmoda red duntur: improbis uero pœnæ aut detrimenta. Quæ quidem errata in factionibus uigent maxime. nā homines factiosi quo se potentiores efficiant: concordiam tollunt: pacem quietemq; perturbant & reze publicæ statum funditus euertunt. Hæc autem horūq; similia nunq; recte seruemus: nisi nobiscum ipsi ante conueniamus. Pareat igit nobis in rationi appetitus: libido uoluntati cedat. Perturbationū omnium uæhementiores motus si tollere oīo nō possumus: sedare saltem mitigareq; studeamus. Nā quo pacto alios modere: qui seipsum nequid? Num quod in aliis uituperamus laudamus in nobis? Qui alios puniamus: si nobis ignoscimus? An ignoramus eam esse subiectorum priuatorumq; naturā: ut magistratum & principum facta: imitentur. Si alios iustos & bonos uolumus: ne mali ipsi iniusti q; uideamur nitendū est. Ciuitatū foelicitas a bonitate principū pficiscit: Vbi iustitiæ locus dat: ibi discordiæ locus esse nō potest. Est. n. discordia totius seditionis & belli seruitutisq; fundamentū. Concordiæ igit qua una respublicæ & seruant & crescut: tum maxie consulamus: cū pceptis iustitiæ institutisq; paruerimus. Iusti aut sumus si pietatem qua religiosissime deū colimus: præsentē semp coraq; habuerimus. Omnis enim humana iustitia nisi a diuina manarit: quæ pietas est: eā eē iniustitia summa reor. Quis illum ambigat: qui deū nō uereat: hoies etiam contēnere? Quos autem contēnimus: qbus eos uel iniuriis: uel contumeliis afficere dubitemus? Præsertim oblata impunitate. At uir bonus atq; idem sapiens si nullus etiam neq; deus: nec homo sit metuendus: flagitium tamen & improbitatem abhominabitur nec quid reliqui aut dissimulent: aut ignorent sed quid ipse de se sentiat cogitabit. Hæc tibi q̄q; pro tua prudentia non ignota esse censebam: uolui tamen pro meo erga te studio itelligeres eadē mihi quoq; uideri: quæ ipse per omnem uitam obseruare didicisses quo ueteris doctoris tui iudicio confirmatus: uirtutem atq; sapientiam cunctis rebus mortalibus anteponas. Sic. n. nō tam a p̄fectura ornatus magistratu: q̄ p̄fecturam ornasse iudicaberis. Vale ex mediolano nonis nouēbris. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ciccho Calabro ducali secretario sal.

d Ixisti cum hinc esses abiturus Laudem: ad triduum fore: ut quas iusserat princeps pecuniæ mihi indubitato redderent. Quatriduum iam aduenit: & de pecuniis uerbum nullum. Itaq; te rogo: ne iussa principis frustra tuæ fidei mandata uideantur: q̄ diligentissime cures. Vale ex Mediolano. viii. idus nouemb. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ioanni Calabro salu:

q Vantifacias meum in te amorem: non sum nescius. Itaq; te rogo plurimum: ut quod mihi uerbis principis significasti: factum iri q̄ primum cures. Id erit mihi tam gratū: q̄ qd gratissimū. Vale ex mediolano. viii. idus nouembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Petro Thomasio philosopho ac medico sal.

d Esideraui iam diu litteras tuas: rursusq; desidero. Itaq; si me amas: id quod ē mihi clarius luce: noli committere ut te uel negligentia nomine: uel obliuionis crimine accusem. Vale ex Mediola

Ta uelim officio tuo uti: ut id mihi cōmodo sit. nō incōmodo. Quare ne mihi lōgius uerba des huic nuncio & epistolarum codicem & Aristotelis particulam ad me dato. Vale. Mediolani ex ædibus nostris. x. kalen. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Baldo martyrello sal.

Vod iam pridem de Gaspare librario suspicabar: ductus uel quadam φύσις ἐδὼνδ. u. i. d. S: recondita rōne: id perspicue tandem eripuit in lucem. Quam mihi rationem fingit homo imprudentissimus quam lacernam blactit: Num ego lacerba utor aut usus unq̄ sum? Num petii? Nū pmisi? Num meo nomine cuiquā dedit? Num est apud me chirographum eius: quo ratio nostra, omnis connetur? Sed miror profecto te: qui noris inconstantiam & leuitatem hominis mēdacissimi in æneidos codice: & mihi tamen impedimento sis quali is non faciat: dum mea mihi non restituit: sed patiat iniuriam. Prudentius egeris: si hominis imprudentiam acriter castigaueris. Vale Baldum nostrum falluum esse cupio ex Mediolano. vii. kal. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Factino forobronuncianensi sal.

Vod mihi abiens uerborum non feceris: fecisti tu quidem in humane: id quod non tam moribus tuis qui sunt humanissimi dandum uelim: liberalitati calabri nostri Cicchi: dum ui nummorum te obruit facit oblitum amicitiae nostrae. Quare peto abste eum ut roges meo nomine: ne te nummosiorem efficiat: quo in amicos sis diligentior: addatq̄ se mihi gratissimam rem facturum: si negocium meum cōfecerit apud principem: idq̄ & quamprimum & ex sententia nostra. Quā ipsam rem ut etiam tu quam diligentissime cures: maiorem in modum a te contendo. Vale ex Mediolano. vii. kalen. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ciccho calabro ducali secretario salu.

Em meā ut apud principē cures: tanto studio te rogo: ut maiore uix aliud quicq̄ possim. Nō ga mihi cōditio est ut morā pati liceat: id quod tibi eē perspicuū nō sum nescius. Noui præterea occupatiōes tuas. Quo fit: ut uel iportuniorē me præbeā. Cedit. n. necessitati pudor. Itaq̄ ueli: oīa pro tua prudētia modereris. Vale ex mediolano. vii. kal. decēbres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Blondo Flauio sal.

ERCUNCTARI quotidie sapissime de te mihi tandem est renunciātū te Ferrariam concessisse: habereq̄ perbelle. Quæ res me quanta uoluptate affecerit: considerari abste malo: q̄ dici a me: q̄ eo te amore cōplexus sum: ut aliū magis neminē. Quod aut in hanc diem nihil ad me scripseris nō mediocriter sum miratus. Non. n. es nescius: quā mihi iucundæ eē debeāt tuæ secundæ res oēs: quas æquæ mihi atq̄ tibi secundas semper iudicari. I. atq̄ tuæ liberalitatis. munus erit: si me fecerit q̄primū certiorē de omni statu tuo: quē indies ab imortali deo magis magisq̄ fortunari nō solū cupio: sed etiā opto. Vale & clarissimo philosopho Nicolao Vario: & eloquentissimo uiro Guaryno Veronēsi. salutē meo noīe plurimā dicitō. Ex mediolano. vii. kal. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ioanni iurispæ sal.

Retensis quidam auceps qui nomine tui principis accipites ad Cæsare hūc nostrū nuper donotulerat: fecit me certiorē te modo e Romana curia Ferrariā reuertisse. Itaq̄ mei sum officii arbitratu: ut te uiserem meis lris. & de omni meo statu doctiorē facerē. Oīum primū quod tibi esse non ingratum existimo: & ualeo ipse quidē: & huic humanissimo principi sum carissimus. Nūmōrū aut tantundē mihi nūc est: quantum antea semper: hoc est æque ac mihi π δ λ υ σοφία S. π δ μ υ π λ ο υ τ ι α S magis delector hospitio. Et hæc de me. Cupio nuncios uerbis meis nro amicissimo Blondo Flauio me posteaq̄ a nobis abiit quædā scripsisse: quæ Gaspari suo uel nro potius nō iutilia fore sit putaturus. Hæc mita ad eū: cū me docuerit: quē tandem in portum omnino se receperit. Itaq̄ uelim etiā ex te scire: & qd agat: & quo in statu res suas collocarit: sit ne in Romanā curiā pfecturus: an istic futurus diutius. Idem quoq̄ ut de te ipso intelligam: facito: quo scia: quo in loco te sint nostræ lrae offensuræ: præterea si quid noui es nactus: qd maxime musaq̄ inter sit: cura ut notim: uel potius: ut id mihi cōe sit tecū. Vale ex Mediolano. vi. kal. decēbres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ciccho calabro ducali secretario sal.

Et tuæ perhumanæ amicitiaeq̄ litteræ nō modo recrearūt sed etiā mirifice refecerunt. Nec dubito: q̄ scripsisti ex inia esse a te scripta nō quēadmodū ipse benigne cupissita etiā reliq̄ iussa principis exequantur. Vale ex mediolano. vi. kal. decēbres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Ciccho calabro ducali secretario sal.

Ere pecuniaria quid mihi sperandum sit: nos satis intelligo. Conuini utrunq̄ Antonium: & Bossium & Longum: quorum alter pecuniam dicit nondum esse allatam. At iongus addit nihil etiam de ea mihi sperandum esse. Nam illam omnem deberi atque decretam esse auunculo tuo Angelo Simonetæ. Itaque te rogo: des operam: ne diutius res trahatur. Vale ex Mediolano. vi. kalen. Decembres. M. cccc. l.

LIBER

Franciscus philelfus Ioanni Calabro sal.

Eddidi tuas litteras Antonio longo: quibus his lectis mihi respondit diligentissime ad sese de me scriptum: ac se cupere mihi admodum gratificari: sed nequaquam posse. Nam sibi eiusmodi pecunias esse nullas. Itaque aliunde consuli oportere. quoniam quicquid nummorum ex papienti illa ratione in hanc urbem afferetur: id omne constitutum esse Angelo Simonetæ auunculo tuo. Tibi autem mihi Ioannes habeo gratias: qui quantum in te fuit: uoluntati meæ satisfecisti cumulatissime. Vale ex Mediolano. vi. Kalen. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Petro Thomasio philosopho ac medico. S.P.D.

Osti eam esse sapientum uirorum sententiam: nihil accidere perniciosius senectuti quam animi relaxationem. Ea enim ingenii uis quam iuuentæ feruor excitabat: iam spiritali sanguinis fomento ueluti tepescente paulatim habet: ubi diligentia & perpetuo quodam studio minus acuat. Itaque non absurda monent: qui præcipiunt esse in huiusmodi ætate labores corporis minuendos ad augendos autem animi. Quamquam haud scio quæ ociosa uita cõducatur corpori. Videmus certe apud Homerum Nestorem & animi & corporis uiribus æque delectari. Ego autem puto in omni ætate mediocritatem esse seruandam: & ita agendum: ut nihil nimis: nihil parum. Intentionem remissione censo condiendum. At relaxari qui uelit: languidæ cuiusdam pecudis simillimum iudico. Quorsum hæc iam pridem nihil ad me scribis uel quam plurimis litteris prouocatus. Nihil esse in causa aliud opinor quam senium. Quare te rogo: ut & tui & musarum iam incipias reminisci. Mihi quæ aliquid responde: ne uel senectutē in te accusem uel obliuionem: uel negligentiam. Vale ex Mediolano. vi. Kal. decē. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Aenæ Siluio episcopo Senensi sal.

Cœpi te Senæ declaratum episcopum: quod & tibi: & senensibus uæhemēter gratulor. Vtriusque enim recte consultum puto. Nam & tu uiues in patria: uiues cum tuis: uiues tranquille: uiues cum dignitate: & Senenses eum pontificem sunt adepti: qui sit integerrimus: innocētissimus: doctissimus. Reliquum est: ut quandoquidem liberale tandem ocium nactus es: ea bona: quæ tibi natura quam affluētissime largita sunt: & obiter & colas. Vales ingenio eruditione: eloquentia. Hæc tibi sūt omnia excitanda. Curandumque: ut non tibi solum sed bonis omnibus. non modo uiuis: atque præsentibus: sed uniuersæ quoque posteritati natus uideare. Videre nonnullos consueuimus: qui in paupertate frugibus industriæ extiterunt. At idem ubi rebus lætioribus uti cœpissent: cum dignitate & opibus desidiam etiam amiserunt & negligentiam. Quod & si de te minime uerendum arbitror: facit tamen incredibilis amor erga te meus: ut uel currentem adortari audeam. Si cum esses & episcopus tergestinus: & Regis Romanorum secretarius: ac idem sapientissimæ pro illo principe orator: tum ad pontificem maximum ad Florentissimas orbis terrarum respublicas ac dominos: semper aliquid egregium lectitabas: dicebas: scribebas. Quid te nunc agere oportet tanta leuatum laborum mole. Non obsecro pati: ut uel punctum aliquod temporis tibi uacuum labatur. Non parum prodesse poteris & tuis & alienis: si tuos grauissimos cogitatus acutissimamque inuenta litterarum monumentis commedabis. Pone tibi ante oculos pontificem nostrum Ambrosium: Aurelium Augustinum: Ioannem Chrysostomum: turumque Gregorium qui cum ipsi quoque essent episcopi & infinitis fere occupationibus obruti: quod tamen & quantaquam salutifera uolumina lucubrarunt. Quid enim aut magnum Basilium: aut Eusebium: Hieronymum abbates meminero: quorum pœne infinitis elegantissimisque libris & Italia pollet: & Græcia. Christianique omnes mirifice iuuantur. Sed longior sum: quæ debeo: præsertim tecum pontifice prudentissimorum. Vale ex Mediolano. vi. Kalen. decembres. M. cccc. l.

Francisci philelfi Epistolarum Liber Octauus.

Franciscus philelfus Renato Regi. S.P.D.

Ioannes Marius filius cum nup̄ mediolanum mei uiscerū gratia redisset: cum aduentu suo cupienti & exoptati mihi uoluptatē maximā attulit: tum eo iucundior fuit quod se tibi carissimum eē declarauit. & id quod multis erga se tuis ac pulcherrimis beneficiis. Quid enim. adolescenti ad uirtutē uel nato uel cõtendēti fortunatius possit cõtingere: quæ eius principis uti cõsuetudine: apud quæ uersari non minus sit honorificum: quam fructuosum. Vt enim. nulla utilitas in bonis cõtendenda est: quæ honestate careat: sic in actiua atque ciuili uita honestum id amplectendum in primis arbitror: quod emolumentū rationē non aspernet. Nam illud honestum: quod præsci philosophi gloriā sibi dūtaxat pponētes coluerunt: etiam erat amplissimum: tamen quia nullā habebat uim utilitatis admixtā: a ciuili uiuēdi cultu: & ab omni reipublicæ administratōe reiectū est. Quare cum uideo eē apud te meo & honestati simul & utilitati locū non possum mediis fidus non lætari: cum eius: tum etiā tua cā: cuius laudi uæhemēter faueo. Ego tibi rex Renate non mediocriter sum affectus: quippe quæ audiā iis uirtutibus præditum: quæ maxime sunt in rege humanitate: munificētia: & studio disciplinæ. Nam quæ semina quædam uirtutis sunt nobis natura insita: ea tamen doctrina mirifice coalescunt: & speciosissime efflorescunt.

scunt. itaq; laudantur a uiris sapientissimis Cyrus. Alexander. caesar quod essent doctissime eruditi. qđ si natura quadam omnis incendimur ad sciendi cognitionem quanto id magis nitere debet in regibus qui ueluti quaedam optimae nature deiq; simulachra habentur in terris. At humanitas cum delectat in omnibus tum in principibus & regibus maxime qui quo excellentiores sunt inter homines eo magis debent humanitate caeteris antecellere. itaq; humanitatem tuam mansuetudinem facilitatem. cu audio ab omnibus praedicari dignus mihi unus existimaris. quem nulla hominum facundia nulla sapientu uirorum ingenia nulla monumenta litterarum conticescant. Liberalitatem autem & munificentiam tuam & si iam pridem & uiua & eadem omnium uoce atq; audatione audieram celebrari eam tamen cu sum expertus in filio te huiusmodi esse statuto cuius uitam & incolumitatem debeant sapientes omnes & eloquentissimi uiri tum uitam sibi tum etiam incolumitatem opinari. Et facis tu quidem recte q te benignum & beneficium semper uelis. Vix est enim alia uirtus ulla quae munificentiae praestet in conciliandis hominum studiis atq; beniuolentia. Preterea quid aliud habent boni fastigia principatum ac regnorum: quo illorum Praelides caeteris hominibus uideantur beatiore nisi ut his dandi & beneficiendi probatis uiris facilius sit facultas. Quanto igitur dandi atq; donandi munere diligentior fueris tum eo te magis principatum dignum ostendis tum caeteros omnis aut rapis in amorem tui. aut ad te amandum facis ardentiores. His ergo tam praclaris regalibusq; cum te ornatum esse intelligo Rex Renate. aequiore patior animo absentiam dilectissimi filii. praesertim cum animaduerto filii utilitatem cum tua & utilitate & uoluptate coniunctam esse. Non enim is tibi parum prodesse queat ad graece disciplinae praceptionem. qua te iure delectari audio ac laetor. Reliquum est ut intelligas me totum esse in filio. Quare quicquid in hunc humanitatis tuae benignitatisq; contuleris id omne in meipsum abste collocatum iudicabis. Vale Rex optime. Ex Mediolano. vi. Kal. Decembres a Natali Christi anno. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. Thomae fragoso Sagone praefecto sal.

Um ioannes marius filius ad te iret non ei potui nihil litterarum dare quibus intelligeres te mihi facturum rem gratissimam si meo et nomine & libenter & phumae. ut bonos & eruditos soles eu exceperis. Nolim tamen hmoi benignitatis officium uenale mihi pposuisse uidearis Quare conuiuia illa mea nisi ex uetere occupatioe omnino ascripseris iuri tuo si minus reddidisti meo nomine ioani ferufino clarissimo iure scōsulto aut Nicolao cebae. qprimū ut reddas rogo. Vale ex Mediolano. vi. kal. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Baptiste Schacae Barocio sal.

Vod rebus meis utaris familiariter nequaquam tibi uicio do. Nam ut graeci dicunt τὰ τὰ ὀφείλεις ὀφείλεις Sed quod ita utaris ut mihi icōmodes minie laudo. Tu mea oia carmine ita hēl apd te ut eoz mihi nullū eē reliquū exēplū uelle uidearis. itaq; qđ sū carminū opus aggressus frustra aggressus uidear: si ita mihi te familiarē praestiteris ut non tua tibi solū sed mea et ee tua uolueris. Quod ne turpiter usu ueniat facito. mea oia carmina ad me qprimū redeant. Reliquisti enim eorum apud me nihil. Vale mediolani. ex aedibus nostris. v. kal. Decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. mēmo Gaze episcopo crassetano sal.

Abriele mirabilis qui tibi has lras reddidit utor iā multos annos familiarissimē: & summa ē mihi cū eo amicitia: is nomine ducis Sphortiae it legatus ad Alphōsum Regem legatione libera. Quare cum istac eēt iter facturus nō potui nihil ei dare ad te litterarū ut & te Gabriel: & tu gabrielem nosses. Vale ex mediolano. iii. Kal. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. Baptiste Schacae Barocio sal.

Vantum uideor intelligere maius te Dauum haberi q Oedipoda: qui tñ uterq; dici possis Carmina in qua mea mihi qprimū reddito. Quod si mea litterarū notae fortasse te delectant tuis etiam ego contentus sim. Quod si neque mea ad me dederis nec alia ratione satisfeceris officio tuo iure mihi uel castigandus uel apertius monendus uideare: Vale mediolai. ex aedibus nostris. pridie kal. decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. Galeoto frumento sal.

Eddite mihi sunt suauissime littere tuae quas libenter accepi diligentissimeq; perlegi: Francisco Aleardo nobili & disertissimo adolecēti habeo gratias immortalis. q. eum amet cui se nouit esse carissimum: Et Veronam & uniuersam ueronensem nobilitatem maximi facio delectorq; eius consuetudine plurimum Sunt enim natura Veronenses tui omnes perhumani atq; liberales & ad bonarum artium studia ita accōmodati. ut nulli hoium generi cedant. itaq; tibi me Galeote: quem uideam mei amantissimum. non uerebor perpicuam reddere sniam animi mei quamuis mihi ante hanc diem nunq; sis cognitus: facito intelligam summā totius rei quo certi quod offeratur ubi intellexero possim non obscure uoluntati tuae gratificari quam & esse & fore eandem mihi pertinacissimi me decreui. nolim me tamen prudente minus q sapientie laudatum iri. Vale ex mediolano pridie kaendas decembres: M. cccc. l.

Franciscus philelfus Andree alamano sal.

51. Vo te magis idies pspicio. eo mihi humanitas tua ingenijq; foecūditas dilucidior fit & clarior
 Me tuæ pxime līræ mirūimodum delectauit quippe quæ nō minus amoris plenæ sūmi erga
 me tui. q̄ disertissimæ uisæ sunt: illud at̄ mihi molestū fuit quod hæc puenerint ad me quo tem
 poris momento uir integerrimus religiosissimusq; sacerdos frater Marianus is qui tibi reddidit hanc
 epistolam erat continuo decessurus ad uos. itaq; non potui quod uoluissē: ad ea respondere: quæ tū
 de uirtute: tum de fortuna locutus es. Sed respondebo postea. cum quid ocii nactus fuero. & si hoc mi
 hi uix unq̄ datur oīo. interim te moneo atq; horror: ut nihil existimes humanis in rebus uni uirtuti an
 teponēdum. Hæc enim sola uiget sapit: estq; immortalis: Reliqua omnia & uana sunt & fragilia: planeq;
 caduca. Quod si tecum diligenter animo uoluptatibus: tibi Salmacis datura sit spolia. nō tu illi. Aristo
 telē de re domestica uehementer expecto. Aretinus iohannes is qui tuas mihi litteras reddidit renūcia
 uit nomine tuo esse amantissimū mei: id quod sūma cum uoluptate au
 diui. Vale ex mediolano. iiii. nonas decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Andrea: Alamano sal.

Vod nudiussēptimus respondere oīo tibi non potui idq; ob nūcīi uelociorem ābitōnē. res
 pondebo in presentia minime auare. idq; si minus fortasse ex snia tua at amice tamen: & ut ar
 bitror. uero Primū autem de me dicam quod ab iste ultimo loco quæsitum est: Cupis. enim sci
 re quid agam quæ sit uitæ institutio & i quam philosophorum sectam deuenierim. Si ad unum hoc res
 pondeo quod de phia scripsisti & institutum meum & actionem uitæ facile cognoscas. Cum multæ
 sint philosophorum sectæ quippe quas alii nouem alii decem existimarunt. & marcus omnium latino
 rum doctissimus & græcorum inferios nomine quinque & quadraginta numero est complexus ego
 illam maxime disciplinam sequor & sequutus sum semper: quam ab Anthistere profectam amphifi
 cavit zeno perfecit Chriippus. illud duntaxat in bonis duco quod honestū sit. Honestum autem ipsū
 sua ipsius ut atq; dignitate non populari gloria definio. Ut aut̄ sentio: ita & loquor uiuo. Præter ho
 mines impuros ac flagitiosos odi in uita neminem. Eos autem omnis qui præferunt ulla simulachra
 uirtutis diligere obseruareq; consueui. Huius autem uitæ institutum cum ad alia plæraq; digna laude:
 tam ad satyras scribendas me compulsi quo p̄ uituperatiōem improborum ad uirtutē capeffenda adhortarer aflatioq; auerte
 rem: Quæ autem corpori sunt aut fortunæ cumq; fabulantur tributa cōmoda tantum uel colenda uel
 admittenda censeo: quoad eorum usus uirtuti expediat: Nam neq; uirtutem incultam & squalidā. neq;
 nitidam nimis & elegantem probo: Qua ductus sententia. quæ mihi natura largita sunt corporis ad
 probitatem adiumenta si qua tandem largita sunt ea quantum in me fuerit ita tutatus sum ut nihil eo
 rum desiderem quæ aut ad dignitatem membrorum aut ad sensum integritatem attinent. Quæ ue
 ro extra corpus posita uirtutis sunt adminicula non tam sequi studiose q̄ ueluti hospitaliter admittere
 didici. Quo fit: ut qui minima fortuna contentus sim ea neq; abūdem nec etiam prorsus caream. quin
 ea quo magis ab me ueluti negligitur eo se magis præstat obsequentem & ita sequitur ut interdum et̄
 fugienti pudorem iniiciat. Nam omnis actio uitæ meæ instituto respondet. Grandes in me opes: in
 gentesq; pecuniæ florentissimarū italiæ ciuitatum & munificētissimorum principum muneribus sūt
 collatæ. At mihi quotidie est tandem ac si nihil unq̄ collatum fuerit. Et cum nihil sit nihil tamē deest
 ita mecum agitur diuina quadam benignitate. ut qui prope nihil habeam uidear omnia quodammo
 do possidere. Satis me locupletem semper opulentumq; fori duxi si cōsilia & cogitationes omnis ad
 uirtutem Deumq; referrem. Quid enim deesse cuiq; potest qui uirtute comite utatur ad Deum. Nul
 la sane uidetur mihi neq; censenda uirtus neq; nominanda. quæ ad Deum tanquam ad summum incō
 mutabileq; bonum non feratur. Hanc ego potius q̄ quorūdam stoicorū q̄ humanā gloriā popularis
 illius & fucatæ honestatis nomine uenebantur sententiam sequens non q̄ stultis hominibus sed q̄ sa
 pientibus Deoq; probatū iri putem ita bonū iudico. ut aliud nihil ponam in bonis. nec inanem gloriā
 huius mundi sed ueram illam ac coelestem mihi p̄pono gloriā. Quare quid de me stulti uel sentiant:
 uel loquantur non tam negligo q̄ cōtēno. neq; honorē facio pluris q̄ ignominia si ab improbis cōferat̄
 nullius infani moias aut insidias pertimesco. Me in omnis impuros & perditos æquæ acerrimum ho
 stem præbeo. Bonos autem & honestatis studiosos. atq; tui similes unice diligo & admiror. Et hæc q̄
 dē de me tā hinc tādē eatur in messē tuam. Ego ex tuis litteris quas in hanc diem binas ad me dedisti
 totū te uidere penitusq; inspicere uisus sum. Tuo sum ingenio nō mediocriter delectatus. nā & foecū
 diffima pbitatis semina & eloquētie uim nō mediocrē in te natura inesse aīaduerti. Sed adolescentiæ
 furor ita inte exarsuat ut pturbationū ignibus nescio quo pacto minorē te p̄stes id aut̄ uicio tibi dare
 non ausim. non enim me latet rationis usum diem solere afferre atq; affirmare. neq; prudentes nasci
 mur nec sapientes. Alterum doctrina gignit alterum longissimi usus temporis & multarum uariarūq;
 rerum præbet experientia. Quādiu augetur sēsus augetur et̄ appetitus q̄ uahementiore quodā ipe
 tu agitari rationi. quam sequi ducem debent. resistent atq; aduersantur. Quo fit. ut quod factū optimū

sequendūq; dicta ratio id appetitus deprauatio perinde atq; malum aspernetur ac nolit. Hic omnis in continentie manat furor. qui nos precipites scientis uidentisq; agat in miserimā ruinā exitiū. Quid inquam de te sentiam. quid uelim intelligis Video tibi ppitiam admodū ac benignā adesse naturā innata habes plæraq; omnia ad uirtutē ad iumenta. Dexteritate ingenii uales plurimū. sed hæc ipsa uel innata item aliqua uis perturbationum uel deprauata quædam consuetudo nescio quo nam pacto quantum uideor quidem ex tuis litteris consequi non parum impedit. fateris quod honestum sit id esse ita bonum ut aliud prope nihil existimandum in bonis ducas. Deinde subdis te ita uiuere ut ea sola admireris: quæ plæriq; mortales cum se illa maxime tenere arbitrant præcipue in bonis admittunt: ac muerant. Hi scilicet uel corporis uoluptate uel emolumēto bonum definientes. quasi uirtutis nomen & inane sit: & caducum: & aliud nihil humano generi allaturum preter laborem atq; egritudinem. Hæc enī sententia tuis uerbis quibus in epistola uisus es. facile colligitur eorū tādē omnis tua quasi ad optimū quendam rerum omnium finem tendit oratio. Vt tibi uoluptatē in primis profuisse uelle uideris hæc ego ab humana foelicitate nequāq; omnino reijcio sed ita in ea censeo inesse ut foelicitatē ueluti cōdiat non efficiat Nam de foelicitate non idē senserunt oēs. sed hanc alii natura effici putauerunt. ut & magni & parui natura efficiuntur atq; alio alii colore. Alii disciplina id contingere posse argumentat: eē. n. scientiā quadā foelicitatē. nam scire foelicitatem idē opinantur atq; foelicem esse ut eloquentiam oratorem esse ostendit: Alii exercitationi cuiuspiam foelicitatem dederunt permulta enim sunt quæ neque natura nobis insunt neq; doctrina comparant. sed exercitatiōe quam consuetudineq; assequimur: nec me latet quosdam existimasse foelices hoies reddi diuino quoddā afflatu qualis dictos legimus ἡμφο ληπ τ ο υ δ & τ ε δ λ η π τ ο υ δ eos q; ab deo essent nymphæq; corepti: ex quorū numero fuisse tradit Tiresiā. Amphiaz. Calchātā. Ligurgū. nūmāpō. omnisc; syllabas. pleriq; et sūt q; uim oēm foelicitatis fortuna definiat nec differre qd inter se uolūt fortunatū atq; foelicē hoiem. Naturā ualere plurimū ad foelicitatē nō sum nescius quidē et ad uirtutē q; sine foelix eē nemo pōt. uī habet nō mediocrē Sed ut omnino non nascimur ita et nec foelices perpulchrū ē. uirtutē discedere. sed lōge pulchrius longeq; præstātius reat uti uirtute. non. n. qui cum discederit cōtinuo fit uir bonus nisi usus quidā assiduus exercitatiōis accesserit. Nec ociosam uirtutē probē nec dormitantē foelicitatē: sed uigilantē potius & aliqd sp magnū præclazq; agentē. nā quo pacto illū foelicē arbitremur qui neq; intelligat. nec agat qd q; humano dignū ingenio. Diuinū aut spiritū q; suscipiūt si qui tandē eū suscipiunt. nō illos sua. sed diuina foelicitate diuinos iudico. Secunda fortuna quæ dicitur qui foelicitatē censent contineri si idē fortunā dicūt quod numeris suis omnibus cumulata pfectāq; prudētiā Hi uirtutē maxime laudant. At in his infirmis fragilibusq; rebus. quæ omni mutabilitati tporū sunt subiecte. sūmam fortunam ponēt nihil ē qd accedat ad uirtutē proprius. Momētaneas autē res hmōi planeq; caducas ita oñdis pbare tibi ut aliud nihil iucundus putes. Et erras tu qd plurimū si ita sentis ut loqueris. qui de foelicitate sūt ex quistibus diligētiusq; loquuti. eā tribus in rebus posita crediderūt. Nam alii prudentiā sūmū bonū eē dixerunt. eandē hi quidē prudētia appellantes. q; sapientiā quæ tota in ueri inuestigatiōe cognitioneq; cōsistit. Alii uirtute actiua cōstare foelicitatē: alii uoluptate putauerūt: primū illud foelicitatis genus totū ē animi qui dum ueritatē cōtēplatur & Deū reliqua oīa p nihilo ducēs se iplo contētus nullius re indigēs planeq; beatus. Qui actiōis moxq; uirtutē adamarunt se hoies eē meminerūt. itaq; nō animi solū sed corporis quoq; hndā esse rationē iuadēt. Voluptatē duplicē eē simus alterā animi alterā corporis Cyrenæicus Aristipus uoluptate corporis sūmū bonū cōstare existimauit. qua ipsa in re utraq; uoluptatē secutus ē epicurus q; quis improbet a multis uideo tñ ab illo eā uoluptatē maxime omniū laudari: quæ sit animi: quæ sapientiā uirtutemq; cōsequat. Et quæ alia foelicitas nostra nobis christianis futura ē. cum. Deum corā p̄sentēq; uidere cōtēplariq; licebit. Nō ne immēsum quoddā & infinitū gaudium: idāt oē gaudiū nō ne uel iucundus fiat uel cumulatiū. cum animo corpus fuerit restitutū cū homines omni ex parte puri defocatiq; reuiuiscēt: Nec. n. aspernat Deus honestas corpis uoluptates. qui cū gustasset noluit bibere. Qui corporis suiq; oblitus solā animi uoluptatē sequit is hēt cōe quidā cum Pythagora & Socrate: quorū alterū in cōtēplatiōe superioris. alter in actiōe inferioris uitæ maxima cum uoluptate uersatum accepimus: qd quomō corporis obliuisci queat nō intelligo qui uel se ipsum nosse uel aliquid recte agere instituerit Qui uero ita expetēdam putat corporis uoluptatem: ut nihil habeat cum uirtute coniunctum nihil cum sapientia. is mihi nō multū a languida quapiam & inerti pecude uidetur differre. sed qui ita sese pareat ut animi per qd diligentissime persequatur & corporis item rectā uoluptatem non aspernetur Hunc eo maiore laude dignum puto quo illustrius est totum curare hominem q; alteram hominis partem siquidem neq; solus animus homo ē nec corpus solum sed q; certo constet & animo & corpore. Quo quidem meo prolixiore sermone satis superq; mi Andrea uideris admonitus. quid ego in epistola tua desiderarim. Vidi abs te disertissime oīm naturamq; honestatis laudari. cuius etiam testudiosum facile declarasti. deinde in illam cōmodorū uoluptatisq; rationē nescio q; ita delapsus es ut uirtutē oēm q; contēnēdā. despiciendā: & nihil oīo faciēdam assereres Quæ qd te simulatione qdā potius scripsisse reor: quo me ad respōdēdū ueluti puocares: Volui tamen senex & Phileus ut tu adolescēs & alamanus ex me quoq; intelligeres quæ tibi non eē ignota credideri oīm primum eē a studēdū sic artibus animi ut nullius omnino partis aut ignarus sis. aut negligens deinde

corporis esse habendam curam quæ animi naturæ dignitatiq; respondeat qd si feceris sicuti certe facies non difficile futurum existimo: ut totius hominis tuæq; uoluptate q̄suauissime perfruaris. Vale ex mediolano. vi. idus decembres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Sphortia secundo sal.

P Eto abs te in maiore modū: ut & qd mihi curam recepisti: & ex pximis meis litteris audir̄ potuisti: ad apud patrem tuū præstantissimū & munificentissimū principem q̄primū & q̄optime cōficias. Hac mihi re neq; gratius quicq; neq; magis necessarium præstare potes. Vale ex mediolano. pridie idus Decembres. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. Salutē plurimā Sphortia secundo.

P Erit abs te pximis litteris secundum qd etiā nunc tertiu & peto & te quoq; si pateris rogo ut rem meā apud principē nr̄um munificentissimū patrē tuū ubi minus confeceris cōficias ut mihi abiēs corā recepisti in hūc diē neq; tu respōdit̄ quicq; nec ex alio sum certior factus quid egeris aut nō egeris. itaq; aut responde q̄primū. aut equū mitte quo uehar ad uos. Nā si ad uos uenero facile futuz̄ suspicor. ne uacuis mediolanū repetā præsertim cū iam instet Natalis xp̄ianus q; p̄cipel solent ad beneficētiā exhortari. Vale ex mediolano. decimo quinto. kal. ianu. M. cccc. l.

Franciscus philelfus Salutē plurimā dicit Facino forobro nunciano.

u Ideo te nimis lautū factū: q; nihil respōdeas ne amicis quidem Deus malefaciat istis nūmis: q̄b; ita superbus redderis. ut nos. s. mores cōtēnas præ te. Quod si scires tibi rē eē cū satyro. n̄ mō nō taceres: sed eēs loq̄tate ipsa loq̄tor. Si mihi equus eēt: aduolare ad uos q̄primū ut qd uos amici negligitis. ego p̄sens uel efficere uel cōficere. Vale ex mediolano. xv. kal. ianu. M. cccc. l.

Franciscus philelfus. Nicodemo tranchedino Salutē plurimā dicit:

q Vod & princeps nr̄ fran. Spho. tibi abeunt̄ iusserat: & ipse uerbis plurib; abs te peti si minus i hāc diē cōficere potuisti. ut cōficias tādē cōpio. hac. n. una re neq; gratius q̄q; p̄stare queas nec eēt iucūdius. At q; beneficiū illud quis nō libēter cōferat qd i is que cōferamus maximi sit facturus. & eo tñ usurus nō sit. Sic enim tamen sumus liberales ut ex hm̄i nra liberalitate neq; molestia ne q; incōmodi q̄q; accipimus. Tenes quid uelim. Vale ex mediolano. xv. kal. ianuaris. M. cccc. l.

Franciscus philelfus facino forobro nunciano salu.

so I cōmode fieri abste p̄r. huc hodie uenias peto. Sū. n. tecū quedā cōmētaturus. Quare uel̄ ne differas. neq; cōmitas ut te potius excusandū cū cōtatiōis quā laudādū p̄peratiōis oñdas. Vale mediolani ex ædibus nostris kal. ianuaris. anno a Natali xp̄iano. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. S. D. P. iohanni matio filio.

so **p** Osteaq; a nobis abiisti. de te nihil accepimus. itaq; nō possumus nō uereri ne quid tibi qd nollimus acciderit. Nā hospes ille ad que diuertas nocte cuius pximo die hinc p̄fectus es mediolanū mō ueniens renunciauit te cū es apud se hospitatus. uisum eē e stomacho laborare & de caupone questum apud que prādisses. Quare uelim me facias de te tuisq; consiliis certiorē. nam si uales quid istic tēpus inaniter teras nescio sin minus uales danda ē opera ne tua negligentia sis peiore cōditione. Vale ex mediolano. y. idus ianuaris. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Andrae almano salu.

so Vm nihil in hāc diē te uideo meis al̄ litteris indisse. facile adducor ut credā te ἄλλοθεν ἔχοντα. nō n̄w̄ p̄w̄ ἔδ̄is ἄλλ̄ ἔδ̄ ai quā ipse q̄tu faciendā putē. potuisti ex pxima lōgiore illa epistola n̄ difficile nosce. ignosco at tibi q̄ppe q; nō mō uxore duxeris: cui obseq; te ἔδ̄v ἔν̄ ἔδ̄v ἄμ̄ ἔδ̄v non oio absurdū ē. mō mediocriter oia. Vale ex mediolano quarto idus ianuaris. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Laurentio Gyni filio salu:

n On possum officiū tuū nō accusare: q; tā diu silentiū egeris. Nec. n. mei oblitus eē dēs que mirifice diligere cōsueuisti. nec eēt pytagoreus factus es tam repēte: q; eloquutionis studio maximo oium inferuire didiceris: nec te superbū factū ego puto. q; humanitate & māuetudine nemini cædas. itaq; si te iure accusatū malis facito p̄pediem intelligā quid in cā fuerit: ut tanto silentio te dedideris. Vale ex mediolano idibus ianuaris. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Augustino Dato salu.

so **n** Vlla rōe adduci possum qn credā te mei eē amatissimū. a quo sis pulcherrimæ institutus. sed non possum nō mirari. q; nihil litteris obsterpas q; quotidie cū apud uos agerē me pulcherrimis tuis suauissimisq; epistolis ueluti lacefferes. Nūc uero totus es mutus: q; quo es factus lingua solutiore: eo te loquatiorem eē oportuit. Vale ex mediolano idibus ianuaris. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. S. D. P. francisco patricio:

so **q** Vam de te philelfus sit benemeritus: eloquentiæ & erūditiōis nomen: q; es per omnem italiā non mediocre neq; obscurum adeptus facile declarat. Quo fit ut non nescius esse debeas q; te gratum causa oporteat. quod enim maius in quemquam beneficium conferri potest quā disciplinæ & eloquentiæ quibus rebus non modo cæteris omnibus animantibus. sed ipsis quoque præstamus hominibus qui nihil supra hominem sapiunt. Desidero igitur officium tuum his in reb; q; bus a nobis uel institutus es uel cōfirmatus: ni tacendi fortasse q; loquendi artē profiteri malit. Vale ex

Mediolano idibus ianuariis. M.cccc.li.

Franciscus Philelfus Ioanni Simonetæ sal.

Vnquã me de te mea sefellit opinio: q̄ non minus me diligas q̄ ab me amari intellexeris: amor autē erga te meus quātus sit. nō re minnsiq̄ opinione cognosces. Emori malim q̄ iuri ingratus iudicari Beneficio affectu q̄ sese ingratitudinis accusari noluerunt. alii aurū & argentū alii margaritas & gemas: alii aliud fortunæ bonū qd̄ dicit̄ retribuere cōsuerūt. Ego at̄ beneficos didici quantū & humanū & meū prestare potest ingeniū ex hominibus deos reddere. & ea immortalitate donare: quā laudis gloriæq̄ æternitas asserre solet. Quid de me tibi sperandū sit liquido potes aiaduertere Tuum at̄ munus ē: ut quod p̄pediē fore significasti id ita fiat: ut non illud uetus ac Virgillii puerbiū incurisse uideatur. Tardē uenere bubulci. Nihil est enim necessitate potentius: Vale ex Mediolano. decimo kalen. februaris. M.cccc.li.

Franciscus philelfus. Mario filio sal.

Vm præsbyter iste florētinus q̄ has tibi litteras reddidit. eēt finariū redditurus: petiit si quid esset q̄ scribere ad te uellē. id fidei suæ diligentiaq̄ crederē itaq̄ ex eo audies mentē meā de rebus tuis eandē scilicet: quā ex p̄ximis litteris quas redditas tibi arbitror accipere potuisti Franciscus ille alexandrinus eruditissimus medicus improbat uæhementer cūstationē tuā nō solum istic sed etiam Massiliæ. Hortaturq̄ ut Renatum Regem: qui te plurimum diligit assidue sequaris. Sic enim & dignitatem simul & rem non mediocriter assequaturum. Quod ut facias non solum probo sed etiam iubeo Mariam nurum & neptem iohannam bene ualere opto. Vale ex mediolano. vii. Kalen. februaris. M.cccc.li.

Fran. phi. Sphortizæ secundo sal.

Vdjo Matthiam tuum uel nostrum potius ex patria reuertisse. Quod cum & eius & tua causa qui hominem uæhementer diligis. tum item mea non possum plurimū nō lætari: quippe q̄ nequaquā dubitem istum secū atulisse Strabonem quē disertissimus Blundus flauius egoq̄ tā sæpe ac multum non petiuimus ab eo solum: sed summo studio petiuimus orauimus. obsecrauimus: nec. n. adduci possum ut Strabo esse Triuii coniectum in sempiternas tenebras nam non inhumanitatem libertatēq̄ Matthiæ. itaq̄ rogo te isti nuncios uerbis meis iucundum esse mihi redditum suum ad te. uerum multo fore iucundiorē: si Strabonem ad philelfum suum quamprimū dederit. De re pecuniaria heri scripsi ad principem Antonius hic longus longā mihi spē dat quam ego quod ad nostrum Gasparem eruditissimum medicum scripsi. præcio emere nullo pacto institui. Vale spes mea ex mediolano pridie Kal. februaris: M.cccc.li.

Franciscus philelfus. S.D.P. Lanceloto Cardinali Leucosizæ.

Vm te libertati tuæ ac pristinae dignitati tuæ restitutū accepissem. uix dici quæat. quanta sum læticia gaudiōq̄ affectus. nō enī potuerā nō dolere te talē tantūq̄ pontificē coniectū in carcerem: qui bonorū omnium innocētiumq̄ uiroꝝ & p̄fugium esses & portus itaq̄ tibi amplissimo patri maiore in modū gratulor mihi autem lætor plurimum q̄ dolorem quem ex indigna tua captiuitate acerbissimum acceperam audita nuper istiusmodi liberatio tua in maximam mihi uoluptatem uerterit. Vale ex mediolano. Kal. febr.

Franciscus philelfus Blasio axeretenſi equiti aurato.

Am est in lumine. itaq̄ a te peto ut quas hyeme plantas illas ficulneas ad me dare ueluti peritor agricola noluit: nunc tandem dare incipias. nisi fortasse quod nolim moleste feras res uel las bonas fore tibi communes dum aliis. nam si pluribus rogari te cupias non possum tibi uerere ne uel inuidiæ uel obtrectatiōis sis accusandus quas quidem perturbatiōes indignas arbitror magnitudine animi tui. cupio item plantas prunorum damascenorum: Vale ex mediolano. Quarto nonas Februaris. M.cccc.li.

Franciscus philelfus Karolo Regi francoꝝ. S.D.P.

Vm tuas ego res bellicas diu mecum Rex Karole multumq̄ cogitavi unus profecto uisus es quem uniuersa christiana respublica tantis ac tam diuturnis flectibus agitata concupitæ exoptatēq̄ quietis atq̄ tranquillitatis auctorem sit tandem habitura. nam si uerum sine cuiusquam inuidia fateri licet posteaq̄ impia & immanis illa sceleratissima mahumeti secta inualuit nullum est uel quam hominum genus. cui plus debeat Christiana religio. q̄ inuictæ francorum nobilissimæque uirtuti. Cum reliqui enim fere omnes & Reges & populi christiani ignauo quoddam animi torpere tanquam elanguissent: soli franci inuenti sunt: qui ingenti animo & excelsō omnem barbarorum & infidelium impetum non modo sustinuerint. sed represserint: quid inquam repræsserint. immo fuderint fugarint. oppreferint. Nam italiæ uires quamquam & ualidæ sint & maximæ tamen quia nescio quo Intelici fato intestinis seditionibus inimicitisq̄que laborare discere. neque potuerunt omnino nec item possunt ostendere. quantum ui prudentiæ: & animi robore uigent florent atque antecellunt. Soli franci. soli francorum principes & reges in omni christianorum numero ausi sunt christianæ utilitati semper & dignitati consulere. itaque maiorem in modum dolendum erat tantum inualuisse uim demonomum: ut quæ una gens esset in nomine christiano. quæ ad pietatem & gloriam nata uideretur. ea tandiu domesticis cladibus exerceretur. sed finit interdum Deus eos urgeri auersis rebus quos hēt cari

oris idq; ut arbitror. non tam quo experiatur fidem & constantiam hominum quam multo prius no-
 rit quæ futura ut de quo is detur ueluti promerendi materia curuolator & illustrior. Quare cum Tho-
 bias cum iob cum res tolerantissimus ille: David tantas ac tam intollerabilis ærumnas perpessi sūt quo
 se aduersus Deum gessere submissioris. eo magis illos & ope sua. & suis secundis rebus Deus dignatus
 est. Sic enim deus tū maxime prodest. cum maxime uidetur affligere. tum per huiusmodi calamitates
 atq; cruciatus respiciendi cæteris exemplum afferri solet. Dolendum profecto erat bonis christianis
 Rex karole. quod Christianissimū genus hominū te Rege pietissimo tam diu tam grauer: tanta ma-
 lorum molle præmeretur. At ego cum me ipsum colligo. & mente diligentius rem uolūto facile uide-
 or intelligere id omne diuino quoddam consilio factum esse: Ostendere Deus uoluit: ut opinor. nullā
 esse humanam potentiam. que ppriis consiliis atq; adimniculis aut perpetua esse possit aut diuturna
 si diuino presidio careat. Quamobrem iccirco paululum ueluti a francis secedere uisus est: quo & per
 fidelissimi populi flagella infidelibus cunctis minaretur interritum. & cum te francis uenerabiliorē. tū
 uniuersis tuis suisq; hostibus formidabiliorē efficeret. Tua certe pietate. & diuina quadam ope & auxi-
 lio factum ē. ut eos omnis. qui perinde atq; stulti & amentes at te deferant ad sanitatem tua cum gloria
 uideas rediisse. De ipso duce imperatore uexilli fero non mō patritum atq; auitum regnū cū immortali-
 tatis nomine recuperasti sed longe id admodū amolificasti. stabilisti. ornasti. Nam si magna res est fe-
 rocissimos anglorum impetus sustinere quanto maior censeri debet Anglos superare profernare in-
 terimere. Has autem tales tantasq; uictorias ī rebus præsertim desperatis & perditis existimare debes
 neq; tuis. nec ullis humanis opibus te adeptum sed diuina potius quadam mente quæ Christi an sueq;
 rei publice diuturna ægrotatione morboq; confecte tuo foelicissimo ductu. tuis secūdissimis auspiciis
 iam tandem succurere mederiq; constituit. Quare te Rex karole etiam atq; etiam rogo. ut quaquā ne-
 q; mei neq; cuiusquā consilii nullius admonitionis nullius cohortationis indiges. pacatis iam & com-
 positus rebus tuis mentem atq; animum tuum omnem ita excites atq; armes ī pestiferos & impios hos-
 tes Christi ut tanto tamq; sempiterno beneficio ornatus non gratitudinis minus lauderis q̄ cæterarū
 omnium uirtutum consuesti: Duo sunt infidelium genera quæ populū christianū maximis de-
 trimentis ærumnisq; affecerunt quottidieq; afficiunt turci & sarrhaceni quæq; alteri parua seruoq; ma-
 nū ægypto. syria iudea tribus opulētissimis puinciis p̄ nostram negligentiam occupati cyprū. Rodū.
 ac reliquas finitimas insulas indies magis magisq; populantur. Turci uero nulla sua sed xpianorum pe-
 cunia conducto peregrino milite & eo quidem non admodum multo: id sunt bellandi assiduitate asse-
 quuti: ut qui fugitiui scytarum serui exhorrentibus illis cautibus uasti Caucasi in præsidia sese ac medi-
 am mendici & famelici recepissent. nunc nemine ut ita dixerim repugnante intra sinum adriaticū nō
 ita longe ab italia confederint. quin si uelint ad paucas horas eo sint traiecturi hos autem qui sunt quasi
 quædam sarrhacenorum propugnacula & si iam pridem christiana uirtus non difficile superare subiu-
 gareq; potuerat iā cum uel imperatus ī eos uel imprudenter itur sit ut & prudentes illi parati existim-
 tur. Hac una re factum est ut & rex Sigismundus annos natus quattuor & uiginti incautus hostem nō
 omnino incallidum aggressus fugæ turpissimæ terga dederit: & Vladislaus rex admodum adolescens
 cum annis superioribus suum maluisset q̄ iohannis uaiuodæ peritissimi ducis qui iam bis & iterum tur-
 cos ingenti clade percusserat. consilium sequi cum nō mediocri christiani exercitus detrimento interi-
 erit & anno proximo idem iohannes uaiuodæ qui antea sæpe numero trophœa de turcis pulcherrima
 statuisset cum eisdem hostes adhortus fortissime iam plane uertisset in fugam coactus fuerit per suo-
 rum militum incōstantiam: Ceterūq; perfidiam non sine magno christianoq; uulnere ab eo bello di-
 scedere. ita fit ut uel imperatorum inscitia uel timiditate militum uel dissolutione quodam hostiū con-
 temptu. quos uinci iam pridem & uenire sub hasta aut mactari oportuisset. uictores ipsi in hostesque
 uideantur Eoq; ab his audaciæ itum ē ut cæteris fere omnibus xpianis pro nihilo habitis solos sibi me-
 tuendos ducant & francos & italos quos alteros sæpe mari alteros uero q̄q; terra nō sine sua maxi-
 ma peritæ pugnantis experti sunt Sed qm̄ nō ignorant uires italicas hoc tempore ut antea sæpe mu-
 tuis inter se odiis ac bellis digladiari soli ipsi franci sunt reliq; quos formident quippe quos audeat post
 tam multas præclarasq; uictorias quas de anglis germanisq; sunt adepti quæ æque inter christianos ti-
 meant hostem habere neminē. Vnde cum sciant uirtutem francorum ociosam natura esse non posse
 & eosdē præterea iustas habere causas ulciscendi summum inde in sese malum breui putant emanatu-
 rū præsertim eodem uno te rege fortissimo & belli duce sapientissimo & prudentissimo castroꝝ ipe-
 ratore & uiro plane optimo & hominibus simul deoq; carissimo. Quæ cū ita sint reliqua tria eē ai ad-
 uerto q̄ ondam primū q̄ a deo id bellum necessarium ē ut nullo pacto p̄termitti queat. Altez uero qd
 ea res facta est admodum facilis si ratione & cōsilio gubernet. Extremum at erit ut pbē q̄ingentē uti-
 litatē hoc idē bellum sua sit uictoria tibi xpianisq; allatur. Quid. n. in uita hoīum magis necessariū cen-
 seri debet q̄ aut id maxime omniū sequi quod honestum sit aut id oī ope atq; opera aspernari q̄ affe-
 rat secum ullā turpitudinis foeditatē. Non. n. ad cibum ac potum nō ad pruriētē corporis uoluptatē q̄
 ipsa uobis cum pecudibus sunt nomina. sed ad decus dignitatēq; nati sumus iccirco uobis mens data ē
 immortalis ac diuina ut immortalitati seruiētes Dei sumus q̄simillimi & quo pacto proprius ad deū
 accedimus q̄ per beneficentiā & iustitiam. Tunc deum maxime imitamur. cū aliis benefacimus cū

iusti sumus. Quibus rebus eo est magis anobis studendum. q̄ non solum gloriam huius mūdi: quæ q̄n
 tacens est tota est breuis planeq̄ inanis sed multo magis cœlestem illam atq̄ sempiternā assequimur
 nec ille mihi iuste uideri solet. qui noceat nemini: id quod etiam cum plerisq̄ aliis animantibus est uo-
 bis cōe: sed qui uel profit cum potest: uel propulset iniuriam. nō enim solis nobis natura nos genuit sed
 his omnibus quos intelligentiæ uis rationisq̄ uirtutis immortalī quadam forma insigniuit. at qui ut is
 abhorret a dignitate naturæ qui iniustus sit: qui nil opis nil adiuuenti conferat in humanum genus ita
 hic admodum præsefert naturæ bonitatem qui ad comunem hominum salutem atq̄ ornamentum se
 se natum meminerit: Quod si honestum est ob cōis hominum utilitates nullos labores: nulla pericula
 fugere q̄nto hōestius & p̄clarius duct cōuenit id facei nō pp̄ hoies solū sed pp̄ Deū pp̄ Saluatorē nr̄m
 pp̄ter Christum optimū maximū. Qui nullo a nobis officio prouocato ultro se nostra causa morti de-
 derit. Dum sarrhaceni dum turci xp̄ianis nocent per omnē iniurie contumeliā cui demū nocent Non
 immortalī Deo non humani generis saluatori non christo ipsi dño redemptori nostro. Et quibus in-
 iuriis quibus contumeliis nocet nefaria illa immanisq̄ barbaria quibus certe nihil crudelius nihil duri
 us nihil spurcius. nihil abhōinabilibus uel dici uel excogitari possit. Hōinibus christiāis & sacerdotibus
 non pro calonibus & lyxis sed pro iumentis etiam utuntur. His uehunt his arant his fodiunt his abie-
 ctissima exercent omnia erubescendaq̄ ministerna. Quod si qui se homines & christianos reminiscen-
 tes minus æquo animo indignitatem tulerint continuo torquantur per extremos corporis cruciatus
 decorantur ueribus suffiguntur: sacantur. rota s̄uuntur per acerbissimas membrorum omnium fra-
 ctiones. Oh miseram. Oh infelicem conditionem christiāe religionis. Hæc christiani principes audi-
 untur. hec sciunt hec sentiunt hec miti animo fieri patiuntur. Nam quid ego dicam de spurcissima & te-
 rrima execrabilis intemperantie foeditate quā si quis animo generosior perpeti noluerit aut defodi-
 tur aut exciditur. num his omnibus iniuriis ac p̄bris Christus afficitur quando quidem ob eius no-
 men Christianis inferuntur. num decet christianissimum regem pati nomen christianum tam tetro:
 tam horribili. tā detestabili dedecore scelerati. num Ludouicus ille rex sanctissimus qui primus regū
 omnium christianissimus dictus est pateretur si uiueret. tā turpem contumelie notam inuri christiane
 dignitati qui primum ut staret conuentis ut iurandum seruaret ut illud quod honestum dicimus tue-
 retur exhaustit thesauros suos omnis & quam anno superiore cœperat cum ingenti preda Damiatam
 hoc enim nomine Canopum appellant restituit sarrhacenis deinde comparato rursus ex uniuersa ga-
 lia italiaq̄ & sicilia exercitu ob eandem uim honestatis in africanā traiecit eo consilio ea mente. ut non
 modo acceptam antea in egypto calamitatem ulcisceretur. Sed omnem impurissimi mahumeti indi-
 gnissimam superstitionem funditus tolleret e terra uiuentium. id quod facile effecisset nisi pestilentie
 ui correptus apud tyneta quam oblederat una cum filio ludouico Albanisq̄ Cardinali. infinito poene
 christianorum numero ex hac lege migrasset. Hec ēt ratioe Karolus ille gentilis tyus & rebus gestis &
 cognomento magnus imitatus Karolum martellum auū. qui sarrhacenos ad trecenta milia & ap̄lius
 interemerat ubi post captiuitatem Desiderii ultimi lomgobardorum regis italicas res omnis cōposui-
 set: & ab Leone sumo pontifice: id q̄ antea constituerat. Hadrianus insignibus imperō romani. eēt or-
 natus quū primū in ulteriorem galliam reuertisset non tam contentus preserti laude quin maiorem q̄
 dā & clariore animo meditatus robustis firmissimisq̄ op̄is hispaniam petit. Ea enim per id tempo-
 ris sceleratis perditū mahumeti sectatoribus seruiebat Tota erat in retro sarrhacenoq̄ & flagitiosissimo
 dñatu. Diuturnū fuit piculosissimūq̄ bellum multe pugne multe utrinque clades euentus uarij. Sed tā-
 dem effectum est diuina benignitate ut prudentia & perseueratia imperatoris exercitusq̄ uirtute iidē
 impii hostes xp̄i eque fuerint extrema calamitate pressi. ut eiu'dem perfidie focii ad asperum mōtem
 aphri abeodē Karolo deleti sunt non ne eadē fuit hōestatis causa Ludouico pio huius Karoli magni fi-
 lio dum tanto cum labore. atq̄ periculo liberauit urbē Romam durissimo sarrhacenorū iugo q̄ sul-
 tani egyptiorum ductu p̄ nefariā quorūdā Romanorū cōiuratiōem initaliam fuerant accersiti. nam q̄
 aliud desiderū fuisse credimus Francis illis reliquisq̄ gallis q̄ duce Gotthifredo ubi in asiam peruenis-
 sent sarrhacenos apud damascum pugna superarunt apud antiochiā Persas & Turcos contriuerūt me-
 lopotaniā oēm recuperarunt ac rursus sarrhacenis in syria ad internitionem usq̄ p̄fligatis. marthaq̄
 ac barcha populosisimis munitissimisq̄ urbibus expugnatis sanctā ciuitatē uniuersamq̄ palestina. q̄
 Henrico tercio imperante fecerat itē Boamundus erubescēda infidelium seruitute liberarunt. posse-
 deruntq̄ mirabili cū xp̄iani noīs incrementō annos octo & octaginta ad saladini usq̄ tēpestatē qui non
 tam aut iua aut turcoq̄ quoq̄ Amyras postea factus est uel prudentia uel uirtute q̄ nostrorū inscitia at-
 q̄ ignauia Guidonē & ipsum francū hierosolymorū regem iniquo prelio cœpit & reliquis xp̄ianis ad
 internitiū actis Remandū quoq̄ optimū & fortissimū uirū ac regē bellicarum peritissimū uiuū ad se p̄-
 ductū ira excandescēs gladio cōtossū occidit & ita q̄ sine lachrymis meminisse non possum terram tā
 etiam xp̄iq̄ Domicilium spurcissimi mahumeti ganeo dicaui. Et fuit his unus Saladinis qui tantā pe-
 stem tantam pernitiē tantum deniq̄ exitiū ac poene interitū xp̄iane reip. intulit Et ille quidem Saladi-
 nus fuit qui & turcus & ottomanus hac tanta & christiāis tā infelici uictoria elatus tantum sibi nomē
 & dignitatem peperit ut & unus omnium primus ex ottomana familia incredibili turchorum omni-
 um consensu rex quem Amyrā uocant creatus fuerit & ita in animos illorum barbarorum influxerit

ut alium sui generis Amyrā q̄ ottomaum quēpiā in hac die patiantur neminē. Ex ea uero tēpestate si-
 bi sanctam ciuitatem oninēq̄ iudeā xp̄iani tanta clade amississent. & Alexius cōuenus imperator con-
 stantinopolitanus latrocinādi turcis uberem iustāq̄ materiam praestitisset idēq̄ r̄liqui deinceps eiusmo-
 di nōnulli imperatores studuissent ita nostrorum secordia & inertia res turcoꝝ mirabili incremento
 aucte amplificatae sunt ut non tam de recuperandis hierosolymis sperandum eē uideat̄ q̄ formidan-
 dum de amittenda Roma. Videmus uniuersam fere Asiam a phenicibus & medis ad hellepontū us-
 q̄ turcorum tyrannidi parere in Europam uero iā anno circiter cētesimo hellepōto superato accerfi-
 ti sunt a Theodoro cantacuzeno aduersus generum suum quē & socer & tutor constantinopolitano i-
 perio antea fraudasset iōannē palaeologum admodum adolescentem dum simulant fallacissimi latro-
 nes auxiliū illaturos illi de liro seni. Gallipolim & Cheronesum primo deinde totam prope thraciam
 occupant. Mysos: Macedōas. Thessalos omnis. Boetios uniuersam greciam aetolos. Epyrotas. illiricos
 ad intimā usq̄ Dalmatiā oīa praeiungunt terribili seruitute. isulā poēne oēs quae sinu hadriatico ad ma-
 re ponticū iacent uastatae iam plane & desolatae sunt nō mō nō q̄sunt aut ulla ex parte remittuntur
 esteratae belluae: sed quotidie magis atq̄ magis ut sunt & praede & caedis auidi nunc Getas qui trans
 istrum incolunt nunc in accolos germanos & ungaros impetum faciunt idq̄ assequuti iam sunt assidu-
 ituate latrocinandi ut reliquis fere omnibus post terga superatis xp̄ianis hinc italiae illinc germaniae re-
 gno tuo finitime terrori esse iam incipiant. Dum enim nostri aut illos contemnunt aut negligunt ihac
 rege calamitatem ac dedecus non tam incidimus q̄ deuenimus itaq̄ satis perspicue intelligi puto q̄ ho-
 nestum sit aduersus eos bellum suscipere quibus seruire non minus turpe & foedum sit q̄ aerumnolium
 & miserum. Quare si id est maxime natura necessarium quod sit honestum non obscure tibi persuasū
 arbitror Rex karole esse tui & officii & numeris qui christianissimus inter principes christianos. &
 dicaris & sis quinq̄ & iusticia debeas omnibus & benefaciendi studio longissime praestare huic tantae
 christianae religionis ignominiae ac p̄bo q̄primū consulere. Videmus a uiris sapientibus quosdam lau-
 datos qui propter inanē quandam huius mundi gloriam nō tam q̄ honestū eēt. q̄ q̄ honestū uideref.
 in uita secuti sunt qua ratione ducti & L. iunius Brutus. & M. Manlius torquatus filios cedi uirgis ob-
 truncariq̄ iusserunt. Et id quidē illi presentes intuētēsq̄ Philemi uero: & Codrus. Curtius ac Decius se
 se pro patria deuouerunt. Multiq̄ alii permulta fecisse tradunt illius honestatis studio quam popula-
 ris fama gloriosam facit. Nam qui ueram gloriam sectati sunt non ex illa gentilitate. sed aut ex uetere
 aut nouo testamento spectari cōuenit quales Habraam: Lot. moysen fuisse legimus quoz̄ ille ut esset
 apud Deū gloriosus ne filium quidem imolare dubitauit at moyses ut in suos beneficentia uterē cō-
 tēpta omni mundana gloria cum maiori utilioriq̄ populo praefici posset supplici praeca Deo peccit:
 ut. se ipsum potius q̄ iudeū populum interimeret uel ingratum. Lot uero ut sodomorū perfidia ab his
 auerteret quos hospitio suscepisset ne filias quidem uirgines illorum libidini imanitatisq̄ offerre atq̄
 dedere ueritus ē cum aliter eam iniuriae contumeliā propulsare non posset. Tu autem Rex karole pa-
 tieris uniuersum ut ita dixerim dei populū obscōne atq̄ spurcissime turcoꝝ & sarrhacenoꝝ intēpera-
 tiae tam turpiter atq̄ flagitiose seruire. non tibi potius optandum est si sit opus. uel ingenti p̄bitate &
 laude. Lodouicū filiu uel te etiā ipsum morti tradere pro salute populi Christiani tam diu multumq̄ sa-
 gellati atque contriti imitatus scilicet non ap̄stolos solum reliquosq̄ martires sed Christum ipsū ihē-
 sum q̄ cū & deus eēt & sūm̄ dei filius pro salute humani generis mortē suā hominū morti praetulit. an-
 sumus ignari saluū fieri posse neminē nisi qui crucē ferat quā ipse tulerit. Quid qd̄ ea ē huius belli faci-
 litas. ut nō tā de nostra dubitandū q̄ de infidelium preda & nece sperandū certo sit. Nā erat illud quod
 ab me secūdo loco dicendū p̄posueram. Quibus in bello uincitur ea numero tria esse puto imperato-
 ris p̄stantiam militum multitudinē ac robur & pecuniarie rei cōmodū: Sunt enim nummi perinde at-
 q̄ nerui quidam rerum bellicarum. Quae quidem omnia & nobis ad futura si talis ac tāta res ductu tuo
 imperioq̄ geratur. & illis defutura nō est obscurū. nam ut de ui nūmoz̄ conticescam quibus te atq̄ re-
 gnum tuum mirabiliter affluere oēs sciunt is tibi exercitus est qui & magnus & firmus: & q̄diutissime
 assidua militia sūma cū laude exercitatus aduersus maximas easdēq̄ oīum maxime formidabiles An-
 glorū uires ue uniuersum quidem hoīum genus p̄timecat. magnae laudi datum ē: C. iulio Caesari qd̄
 britannos difficili bello superasset qui & Libez & Herculē peritissimos duos & clarissimos potentis-
 simosq̄ duces uertissent aliquando in fugam & a nemine ipsi unq̄ eēt superati. At eosdē ab anglis n̄
 modo superatos & uictos sed patrio solo exterminatos ostendit Gallia. Quanto autem angli sint fran-
 cis tuis inferiores frequentes permagneq̄ de his habitae in hanc diem a te uictorie declararunt. impe-
 ratoris p̄stantiā duabus rebus cōstare puto prudentia & uirtute quibus ipsis & auctoritas oīs & eue-
 tus p̄speri pariunt. Nam ratio & consilium cum oibus in rebus plurimū ualet tum in bello gerendo
 maxime. Qui enī rei militaris & imperii sit ignarus recte agere nihil pōt neq̄ pugnando. neq̄ impe-
 rando. nam sese cognoscentes eruditiores fiant ab usq̄ puero in hanc etatem iam ingrauescetem ita bellisp̄
 uersatus es ut nullū te oīno neq̄ militis neq̄ imperatoris munus usus nullus: ratio nulla latere q̄at. Vir-
 tute aut̄ tanta es q̄ta Rex unq̄ alius neq̄ fuit nec eē possit. Quem enim te uno iustiorē. quē beneficētio-
 rem aut uidemus. aut audiuimus aut legimus de humanitate de modestia de facilitate tua qd̄ atinet

dicere q̄ cū ceteris omnibus noīs christiani principibus. & regibus dignitate uiribus: & gloria antecel-
lis te intimis ēt oibus partem geras quoscūq̄ illustri aliquo probitatis simulacro preditos eē p̄spicias.
Quibus quidē artibus p̄ felicissimos rex̄ exitus quos prudētiae uirtutis interuentu deus ipse prestare
cōsueuit tantam es auctoritatē adeptus. ut & deo tuisq̄ carissimis & cūctis mortalibus nō uenēabilis
minus quā formidabilis uideare Quoniā igit̄ ea oīa tecū habes quibus facilis uictoria paritur quid est
qđ te ab hmōi bello remorari debeat nam hęc ifidelibus secus sunt oīa. Dicam primū de sarrhacenis
de turcis postea si de mahumeto ipso totius illoꝝ superstitionis & impietatis principe pauca antea pcur
reo fuit enim Mahumetus cyreanico genere natus anno a natali christiano sexcētesimo uigesimo sex
to nulla parentū claritudine cognitus nullis opibus solus prorsus & nullarū uiriū nullarūq̄ neruorum
Hic admodum puer captus a sarrhacenis qui insignes habentur iter arabes latrociniis uenit Abdimo
nepli mercatori qui se ismahelitico genere ortum diceret. is quoniā careret filiis cōepit primo mahūe
tūm tractare liberalius qua quidem re factum ē ut Abdimoneplis filius diceretur mahumeto. eratque
homo ille simulator dissimulatoꝝ uersutus: rapax: & ipurus & omni flagitione in primis obnoxius: q̄
mox uibi adulesset mercatoris illius pecūiosi famulus camellos agebat cum mercibus per aegyptū sy
riam Palæstinā. perq̄ alios perēgrinos locos. Quibus itineribus iterum atq̄ iteꝝ repetitis usus. saepe
numero tum iudeorum tum Christianorum consuetudine non tam discere quam deprauare studuit
& uetus & nouū sacrarum scripturarū testamentum. Nam acumen ingenii in animo facinoroso peio
rem in partem oīa sp̄ interpretatur cū hmōi ministerio meatori domino fidem falleret redditusq̄ eēt
continuis furtis & suspectus & inuisus omnibus ex obscuro seruo factus insignis latro. Erat enim & as
pectu ferus & uoce terribilis & gladiatorio quōdam robore corporis metuendus breui temporis cur
riculo & nūmos sibi & eius sceleris participes socios q̄ plurimos cōparauit. Et ita apud gentes barba
ras in admirationem cum uenisset generis ismahelitici uiduam eamq̄ locupletem cardigenam duxit
uxorem quæ cum illius ægrotationem ægre ferret utpote saepe numero corruentis morbo comitiali
quē in ipsū nimia uiuositate ac reliqua uitæ atq̄ uictus intemperantia inciderat mox homo ueterator
& p̄ditus. ut ea se purgaret infamia simulabat id propterea sibi accidere quoniam splendorem Angeli
Gabrielis quem mentiebatur ad se missum ab deo nuncium cōmētandi gratia uentitare ferre nō pos
set nec esse morbum comitalem sed quā extasin uocant Huius autem uxoris opibus elatus homo fur
cifer ad imania facinora conuertit animū itaq̄ & suo deprauato ingenio ad omnē audaciā prōptus
& sergii Matthæiue dolo flagitiōsissimi monachi cōfirmatus in tāta breui apud arabas oēs existimati
onem uenit mō se iudeū mō christiannū simulans cū nihil omnino sani sapere ut maximis de nuuci
us maximusq̄ propheta uulgo haberetur. Cum enim colūbam quā spiritū sanctū latro calidissimus eē
qui secum loqueret̄ iactitabat assuesecisset in aure sua palci ac tauꝝ quendā ex occulto eius audita alti
ore uoce ad se festinare aloranū cornibus alligatum sic enim legi. quam sectatoribus suis tradidit. no
men erat cæterāsq̄ quas ipse ante cum Sergio cōposuerat falacissimas scripturas sibi ueluti deferre &
in suas manus a quibus solis pabulum capere didicisset tanq̄ deponere facile persuasit hominibus uen
tri & somno dedit suos omnis pestiferos insanosq̄ cogitatus. Quibus insidiis factum ē ut iam aude
ret non latrociniis solum sed aperto Marte aduersus romanorū imperium arma capere. Nam cum ex
eius sectatoribus non mediocris numerus in Romanis legibus militaret quo tempore Heraclius ipe
rator stipendia partiretur munerāq̄ in milites sarrhacenis etiam ipsis stipendium petentibus respon
sum est a quæstoribus eam distributionem non esse canibus constitutā. Nam sarrhaceni ipsi quasi car
rhaceni apud arabas quoq̄ habiti erant infames itaq̄ irritati eo responso sarrhaceni cum illico in ara
biam ad mahumetum rediissent & illum & reliquos sarrhacenos non difficulter ad defectionem bel
lumq̄ concitarunt Qui facto statim in syriam impetu non tam suis uiribus q̄ nostrorū froeti negligē
tia Damascum petunt infestis signis. Quaquidem urbe terrore potius q̄ ui superatis in campo dama
scenis intra moeniaq̄ compulsis confestim potiti sunt eamq̄ diripuerunt. Et quod nihil arbitror mon
strofius accidisse humano generi ea in urbe primum templum mahumeto magnificum dicatum ē di
uiniq̄ honores instituti publice coactiq̄ damasceni impudicū illius cultum & nefariam legē accipere
et quoniam non ego. mahumeti referre flagia quæq̄ sceleraq̄ institui sed ex iis quæ sunt p̄pe modū
ifinita quædam pauca ueluti deliberare redditus hac illa uictoria successibusq̄ ferocior uidens nihil a
Romanorum imperatore inultionem illatæ contumeliæ parari aduersus sese ita dormitantibus chri
stianis bellum mouet aduersus finitimos persas a quibus sibi maxime metuebat Regnabat per id tem
poris in persis Chosrohes qui etiam ipse ut in saniebat animo diuinos sibi honores præstari uoluerat
is conductis turcis qui tribularii & tanquam serui scytharum intra caueas claustra asperrimasq̄ cautes
incolebant sarrhacenis occurrit. Concuritur undiq̄ igitur pugna ingenti & apparatu & animo. Vulne
rantur utrinq̄ multi capiuntur occiduntur Superatus tandem ingenti clade Mahumetus i fugam uer
titur: deformi uulnere excepto infaciem A turcis inquam his superatus est uulneratusq̄ mahumetus:
a quorum nunc posteritate maxime colitur q̄q̄ non tam superstitione ducitur turci q̄ illecebris & dis
solutione uiuendi licentia. nam uersutus ille & callidus ueterator quo facilius imperitos populos atque
rudis ad se traduceret omnē libidinis & uoluptatis genus sua lege permisit: Vini aut̄ usum iccirco pro
hibuit quo facilius celaret suspicionē illius morbi qui se uino obrutum iam pridē corripuisset. nam ui
h ii

num intemperantius sumptū & gignit & fouet morbū comitialā intimo quo iam suo uahementissi-
 moq; spiritu. His. n. manibus obturatis qbus fit respiratio. uel mors continuo uel morbus comitialis
 cōsequat necesse est Non igitur religione turci qua nullam tenent nō supstitutione qua nullā pluris q̄ re-
 ligionē faciunt: quippe qbus nulla neq; dei nec animi cura sit nullus metus: nullus cogitatus sed dissol-
 tissima quadā uiuendi licētia qui mahumeti uires in perfide prostrauissent. & in Mahumeti faciem in
 honestū uulnus infixissent eius se tandē sectæ nefarie focios adiderunt. ipse at mahumetus plurimus
 bellis gestis aliis secundis aduersus aliis posteaq; annos in suis uel erroribus uel sceleribus uixisset qua-
 draginta ueneno perit arabia p̄ Gradigenæ uxoris cognatos & suum quendā cōsobrinū: quo tēpore
 ab eoz; inlidis redisset qui cū mercatorū camelis Suria iter faciebant: sarrhacenos autem turci & si sp̄
 exosi infectatiq; sunt tamen ut mahumeticae superstitioni se asciscerent hoc fuit in causa iam uniuersa.
 Africa parebat: sarrhacenis & magna ex parte Asia cū turci nō multo supra milesimū annū a natali xp̄i
 ano cōeperunt aperto Marte uahementius eos urgere. Nam ubi eos diutius in Asia eminere indigna-
 rentur regē creant nomine Sabochū qui de occupanda Asia continuo cogitans quo id facilius asseque-
 retur se Mahumeti cultorē si multat idq; non tam dei q̄ hominū metu quos sibi cupiebat conciliare. ita
 q̄ contestatus est illi Callipho quē illi ueluti pontificē maximū uenerant se de constituta mahumati re-
 ligione nihil oīo mutaturū ceterū nolle erubescendū sarrhacenoꝝ nomē in Asia excellere Quare bre-
 ui cuncti illi sarrhaceni q̄ arabes sunt a turcis eiiciuntur ex asia redacti hi sane ad pristina latrocinia qui-
 bus in hanc etiā diē maxime oīum student dissipati atq; dispersi non per locos solū asperrimos ægyp-
 to. Syrie & palæstinæ finitimos sed p̄ oēm Africæ sollicitudinē pulsus p̄stigatisq; sarrhacenis res turco-
 rū per Virogrissam qui post Sabochi obitū regnū excepit nō mediocre cōeperunt incrementum. is. n.
 cū reliquū. Asiæ quodcūq; sarrhacenis seruiat subegit tum per multas p̄claras urbes q̄ Romano pa-
 rebant imperio ui expugnauit cōepitq; in Bithinia Succedit Virogrisse archotus propinquus qui pri-
 mus subigurat in mesopotamia urbem amplissimā Rhobain deinde Seleucia & Laodicea captis urbi-
 bus & reliqua prouincia in deditiōnem accepta regni sedem Mendi constituit: ac regium induit diade-
 ma est que Sultanus salutat Et ne uidear oēm historiam recensere confestim admodum fit uel turco-
 rum diligentia uel negligentia christianorum principum ut grecis ex uniuersa Asia eiectis. illi ad helle-
 spontum usq; oīa subigarint nec multo post in europam traiecerint a christianis accersiti aduersus xp̄i
 anos Nam quod modo dicebā quū Theodorus cantacuzenus ægre & iniquo animo ferret eo se spoli-
 atum q̄ imperiū circūscriptor occuparat. Turcos in thraciam intulit aduersus Ro. imperatorem ioan-
 nem palæo logum seniore illū gereꝝ suū & auum huius Constantini imperatoris manuelis filii. Quæ
 una res q̄ calamitosa q̄que funesta & fuit & est christianæ religioni non obscure docent tot tantæq; p̄
 uincie quæ turcis in europa erūnosissime seruiunt. Et ut summatim accipias Rex karole q̄ qualesq; sunt
 turcoꝝ uires uix ad sexaginta hoīum milia exercitus oīs ascendit pedibusq; conflatus. Viginti milia cō-
 parantur ex asia. Ad quadraginta milia ex iis prouinciis quas in europa tenent occupatas. Et ne hi qui-
 dem milites turci sunt omnes sed ingens christianorū numerus quibus Turcus superbissimæ domina-
 tur uel inuitus in expeditionem agitur. Et erant sane sexaginta hoīum milia cum nuper anno uigesi-
 motertio agebā in Thraciam apud ioannem imperatorem manuelis item filium. nunc autem quāto
 minor eorum sit pumerus facilis sit coniectura: si ea clades consideretur qua & bis & iterum proxi-
 mis annis ad internitionē usq; ab uno iohanne Vaiuoda redacti sunt tot robusti fortissimiq; exercitus.
 nā q̄ audiamus ducēta & trecēta milia hoīum cōplere turcoꝝ exercitus sane n̄ trecenta milia sed quot
 quot Xerxes fertur duxisse aduersus greciam quinquies etiam decies cētena hominū milia dūmodo
 sint oēs rustici & pastores nullis recti nullis muniti armis quibus aut offēdant aut se tuent iam pridem
 turcorum uires exhauste penitus exinanitæq; sunt quo tempore messageta illē Tomiris cognomēto:
 Tanberlanus Baifeten ciryctis patrē & huius mahūeti proauū Amorathonati cū. xl. hominum milibus
 uicit cōepit iteremit. itaq; turcoꝝ uires ita extenuatæ sunt: ita fracta ut nullo pacto ambigēdū sit de ui-
 ctoria quæ eo certior ē futura quo ad debilitatē exercitus accedit iperatoris infirmitas. Videō laudatū
 a sapiētibus illū atheniēsem Chabriam q̄ distitare sit solitus multo esse formidabiliorem ceruoꝝ ex-
 ercitu dūctū Leonis q̄ leonū Ceruo duce. Quod si exercitus tuus Rex karole tum his completur. ho-
 minibus qui & corporis robore & animi magnitudine leones omnes atq; insuperabiles dici possunt
 tum uno te duce imperatoreq; utuntur qui cunctos mortalis fortitudine & sapientia inferioris osten-
 das: nū dubites integer atque ingens cum turcorum reliquis congregi: qui & ipsi quasi cerui nimidi fu-
 gacesq; sunt: & meticulosissimo duci parent eidēq; stultissimo puero. Erat certe huius Mahumeti pa-
 ter Amorathus qui modo aiām efflauit: & uersutus & callidus rerumq; bellicarū scientissimus. Cuius
 unius peritia & consilio factum est ut fugatis etiam ad Barnam profligatisq; turcis fere oībus e uictō
 uictor per effrenatam uladislai adolescentis audaciam imprudentiamq; euaserit: & anno item proxi-
 mo ad quintūdecimū kal. nouembris per Getarum ad se defectionem uehementi clade intriballis un-
 garos & bohemos a quibus acerrime urgeretur. effecerit. Omnis turcorum spes que uno in Amora-
 tho posita erat & constituta: nunc in eius filio Mahumeto nutat ac languet. is enim annos natus uix
 dum uiginti arma nunq; tractauit. Nec sani qcquā aut didicit: aut audiuit. Totus est in potu totus inue-
 nere. Reliqui uero aut centuriones: aut tribuni militū qui bellandi gloria ducerentur insignes in illis

pluribus illustribusq; uictoris quas de turcis iohannes Vauoda adeptus e oēs ppe modū perire quæ cū ita sint. qd est p immortalē deū: qd te Rex karole a tanta & tā certa uincendi spē retardare debeat tāta p̄sertim oblata uel occasione uel oportunitate. Nō. n. tēpus ipsum dūtaxat post tot & tā illustris tamq; honestissimas uictorias tuas pacatis iā & cōpositis rebus Gallia te excitare: atq; iflamare debet ad hoc bellū suscipiendū nō facile minus q̄ necessariū in tanta ibecillitate turcicaꝝ regē sed etiā quā deus ipse attulit locogē ad turcos inuadēdo cōmoditas. Demetrius palæologus Manuellis ēt ipse ip̄fatoris filius peloponensiū regno nuper est potitus. excello aīo & sūma uirtute princeps. is est ut uir christianissimus & iniuriis ēt maximis affectus a turcis nihil oīum magis cupit magis optat q̄ turcoꝝ interitū. Est at peloponessus regio adeo rebus oibus munita ut nihil eē queat munitius. Circundat undiq; hinc lonio inde ægeo pelago cū asperrimis & tutissimis promotōris. isthmo secernit a cōtinentē reliquo quē murus p̄petuus atq; inexpugnabilis ab altero ad alterū mare s̄p̄it. Habet intus & fœcundissimos colles & campos uberrimos rebusq; oibus refertissimos quos hoīum uictus cultusq; desideret. Vnius dici nauigatio te cū uniuerso christianog; exercitu sæcundis Ventog; flatibus ex promotorio tarentino in peloponessum deuehat. inde in turcos æque facillimus tibi atq; tutissimus pateat impetus. Nec patiat. Demetrius se tante laudis atq; gloriæ exp̄tem fore sed ipse quoq; in expeditionē & pugna prodeat cū sagittariis decē millibus & equitatibus ad quadraginta milia. Quod si e brundulio uelis soluere. C. scilicet Cæsarem imitatus in agrū cyrrachinū illico tibi obuiā fiat Harrianitēs uir bellicosissimus & turcis inimicissimus qui uniuersus albanis dominaf. Nā q̄q; italiae principes mutuis inter se odiis dissident. nemo tamen futurus sit. qui tibi in tanto & tā pio tanq; salutifero facinore audeat aduersari p̄sertim ni colao qnto Romanog; pontifice maximo cuius sapientiā grauitatem innocētiā sanctimoniam quasi nūmen aliq̄d uniuersa colit italia. Ac fiet forte fortuna: ut spero: ut ipsi etiā italiae p̄cīpes depositis simul tātibus & discordiis mutuis te uenientē nō inuiti comitent in opere tam sancto. tāq; p̄claro: Quod si unus solus Fran. Spor. Medioianē. dux te comitari instituerit id qd̄ indubitato faciet si pacari italiae senserit nō mō turci & sarrhaceni q̄ d̄n̄ sed uniuersi hostes christiani nominis ad sanitatē redeant. Videmus enim hunc Franciscū Pphorciā tui p̄fecto nominis ac generis amantissimū nescio quo natū s̄dere qbus educatū institutis qua dei benignitate frætū n̄sq; adeo antere laudibus rei militaris uniuersū fere hoīum genus: ut nihil tam magnū tā difficile tā inexpugnabile sit qd̄ nō agēdi & aggredi & superare audeat sibiq; submittere itaq; prostratis & uictis oibus italiae exercitibus nullius opē nullius auxilio hmōi principatus mirabili sua diuinaq; uirtute potitus ē quo nullus in italia est p̄stātior: nullus firmior nullus formidabilior. Sin at itinere malis in turcos q̄ nauigatiōe uti istud tibi p̄ finitimā germaniam & pannoniā ē futurū. Facile te sequantur & germani ipsi non iūti & hungari iohannesq; ipse Vauoda libentissime maioribus ēt copiis q̄ sit opus. Sequantur triballi duce Georgio fortissimo & prudentissimo principe. Sequantur. ii. Gete oēs qui ad istrū & euxinū icolūt eo p̄tinacius fidem seruaturi quo superiore anno cū defecissent ad turcos igēti numero ab illis sunt interēpti q̄q; nullis tibi auxiliis opus est nullo comitatu. Soli certe franci satis sint superq; futuri quog; ferociā atq; ip̄tū ne dicā non sustinere turci sed ne contra asp̄icere quidē preferāt. Nā superatis & uictis turcis de sarrhacenis nullū ē negotiū. Nā qui uero sunt sarrhaceni eos iam p̄ ridē ab ipsis turcis rege Sabocho ex omni Asia imperio in solitudines eiectos ostendimus ad pristinaq; latrocinia redactos nullis certis ducibus circūquaq; p̄fina uagantes: nullo principatu nullis legibus. Qui at hac tempestate sarrhaceni nominant quibus egyptus patet. & Syria & Palæstina: hi oēs siml cū sultano serui sunt uānates trans mare eo aduēcti ad iū mū uiginti milia: Nec ex una quapiā empti natiōe. Sed alii sunt Saūromatæ alii Sarmatæ alii Gotthi: alii ex alia gente ac lingua que pro ut coacti a patria religione ritug; defecere deīn illecebræ uenefico deliniti Mahumetiste nō tā redditi sunt q̄ simulati. Huiusmodi uero serui tria illa opulētissima regna ita iugo intollerabili subegerunt ut alii nemini q̄ ipsis ut arma ferre aut equū inscēdere liceat neq; aliq̄d liberale qcq; quā uel agriculturā & pastoralē uel mercaturā uel tabernariā exercere. Quinetiā p̄ter calones aliud calciamēti genus induere ægyptiis & Syris & iis qui iudæā icolūt nullū oīo licet. itaq; oēs illi populi ita molles effœminatig; sunt: ut. uirile quicq; neq; sapiant neq; uelint: Tantula uero seruorū manus q̄ maiore ex parte christiani extiterint: qd̄ sit aduersus te uel conatura uel aufura nō intelligo p̄sertim cū senserint subiugatos turcos qui sunt ueluti ppugnacula atq; munitiones mahumetistarū omniū Aduersus illo uero cū transitū tū ēt comēatū paret ac p̄bebat nō alexius quispiā sed Cōstantinus ip̄erator qui ēt ipse ut ē pio & excello aīo cū oibus ut ita loquar reliquis illius orientalis ip̄erii quæ cōfectis turcoꝝ uiribus ualidissimæ sunt futuræ: nō solū i expeditionē te comitabit sed libētē & magnifice comitabit. Nomen autē cōstātinopolitanī imperii in uniuersa asia & sanctū habet & uenerabile Quapropter quū perspicue possis aīaduertere rex karole ad belli huius necessitatē eiusmodi conficiēdi facilitatē accedere ut nihil sit de sūma uictoria ambigendū te fortissimi & omnibus rebus ornatissimi exercitus sapientissimo atq; optimo imperatore uiterē obsecro tanta hac regē occasione quā tempus tibi atq; deus attulit nec patere ut hoīum culpa fractæ atq; interēptæ hostiū infidelīū uires reuūscant recreent instaurantur. Quod si honestatis ratio qua nihil eē oportet apud animū generosū magnificūq; antiquius: nō omnino eam uim habet ut sua nos specie ad res maximas pu cherrimasq; alligat p̄stat id saltē uis & magnitudo utilitatis qua ex hac tanta. & tam p̄facili uictoria nobis nostris

LIBER

que posteris cōparabimus. Nam cum ipse Rex Karole maximum & florentissimū adipisceris imperi-
um tū hi oēs qui te sequentur ingentis amplissimasq; opes consequentur: Videmus nullas eē reconditas
adeo longissimeq; positas atq; inuias regiōes quas p̄ sūma terræ marisq; pericula mortales ipsi cōparā
di auri gratia nō petere cōsueverint & quotidie petant. nā si res gestas Persei Herculis. Liberi ex anti-
quitatis monumentis repetere uelimus nō magis eos gloria ductos q̄ utilitatis magnitudine excitatos
longinqua asperrimaq; bella quæsisse iueniamus. Quæ quidē una ratio græcos etiā illos potiusq; ullus
Helenæ raptus quem fabulantur armauit aduersus aīam. Et galli itē ipsi cū speratis alpibus ad padum
confederunt: & horū posteri quū inuaferunt clusinū agrū ac semel & iterū aduersus Romanos moue-
rūt arma: re nulla magisq; emolumentis ipulsi sunt. Sic æneas in Italiā uenit. Anthenor ī Venetiam. qđ
aut legimus. aut audiuius q̄ copias egerit aduersus Scythas. Nā quū oīum gentium pauperrimi: libe-
re sinitur uagari in cāpis nullis urbibus nullis mœnibus nullis muniti ædibus aut tectis. At aduersus au-
rum & argētum aduersus opes amplissimas facile animi hominū accersuntur. Quod si quotidie Gel-
li. Hispani. Germani. itali p̄ oēm contēptum atque contumeliā uertantur mercatores & tanq̄ mer-
cenarii quidam serui adipiscendæ utilitatis gratia inter opulentissimas turcoꝝ sarrhacenorumq; regi-
ones. quanto maior futura sit quāto cumulatioꝝ gloriosiq; utilitatis si id facere licuerit te uictore & do-
mino. Ut enim maxima conticescam & ferocissima regna quæ in Europa turci pmunt teterrima ser-
uitute ut de tam latis tam uariis. tam amœnis tam abundantissimis rerum oīum regionibus. quæ cogū-
tur in Asia parere turcis nihil prorsus loquar tria illa dūtaxat seruatorum regna ægyptus Syria Palaesti-
na de omnis generis diuitiis cum uniuerso genere hominum contendere nō dubitent. nam ægyptus
ut Philo iudæus grauissimus testis est sola ex orbe terrarū hyemē non patitur: Sed tribus annis distribu-
ta temperataq; tēporibus uere æstate autūno neq; niuē nouit nec molesta imbrum tempestatem. per
saluberrimi nili uicissitudinem suis temporibus humedactata. atq; demolita ultro fert oīa quibus homi-
nū uita uel alitur uel ornatur. Syria uero quanti sit faciunda: promissio diuina testata est. Nam pro-
missionis tarram quam deus omnipotens populo suo constituit: iudæam esse scimus. Hæc autem Sy-
riæ est pars. Quod quum sua natura hæc tria regna cæteris omnibus orbis terræ regionibus antecē-
bonitate soli: accedit etiam christianorum hominum frequentatio qui quicquid aut argenti aut auri:
aut margarite & gēme apud reliquas gentes & populos reperitur eo important: quo aliquid inde illa-
tum rerum exportent quarum illi sunt diuites & nos pauperes: Quanta igitur & ad te & ad christiāos
oīs emolumenta sint peruentura ex hac tua tam pulchra tam facili de turcis sarrhaceniq; uictoria tum
dilucidius cognosces quum tot illorum & tam opulentissimoz; regnorum magnificētiā atq; am-
plitudinem animō tacitus metiere. Nec est tibi præterea subuerendum nequid aduersus te tumultus ī
Francia aut in reliqua tua Gallia per anglos insurgat quum exercitū aduersus infideles eduxeris. nā ne-
q; ipsi angli ullo modo patiantur ut sunt homines religioni dediti se tam piæ tam senectæ tam glorio-
sæ expeditionis ex partes duci: Sed positis & prostratis cunctis simultatibus propter Christum alacres
te sequentur imitati scilicet maiores suos qui semper francorum regibus & socios sese & comites asci-
uerunt quotiens aduersus infideles bellatū est Quin eo te magis angli admirabuntur uenerabunt que
quo animaduerfent te quasi e bellicosissimo quodam Romulo religiosissimum nūmam redditum. ad
hæc habes Lodouicum filium cunctis animi uirtutibus gloriæq; splendoribus q̄ simillimum tui quem
sive regni presidio siue ducendo exercitū prefeceris & tuæ & christianorum uniuersæ reipu. non sa-
pienter solum sed etiam foelicissimæ puidēbis. Age igitur Christo duce: ac ppugnatore Rex karole
huic bello tam necessario: tam honesto: tam glorioso pro tua uel pietate uel beneficentia mentem om-
niem aīumq; intende. Noli pro tua iustitia eos multos pati quos uel tueri debeas uel ornare. Quod si
nulla difficultas nullus labor deterere te debet ab hoc pulcherrimo honorificētissimoq; facinore uide
quæso quid tibi faciendum sit tanta ex hoc bello proposita non facili solum sed sperata certa q; uicto-
ria. præsertim q; ad mundanam & ad cælestem gloriā plurimorum quoque amplissimoz; regno-
rum & ingentes opes in te sint: & clarissima imperia peruentura. Bellum tibi omne futurum est cum
agrestibus incultisq; hominibus cum latronibus: cum fugitiuis cum uænalibus abiectissimisq; seruis: q̄
dum neglecti cōtemptuiq; habentur: tanquam imbelles languidæ quæ pecudes: non mediocris tene-
bras nostra culpa christianæ luci infunderunt. Hinc & Sigilmundus rex audacia potius q̄ prudentia
usus comite per ingentē Francæ nobilitatis stragē inauditūq; ludibriū ē a Baifeta illo turpiter supera-
tus. & Rex Vladislaus in profligata uictoria p̄ Amorathū periit Hinc lanus Rex Cypriorum capta ua-
stataq; patria in cathenas ad ægyptiorum sultanum tractus est Hinc Aphrica uniuersa & magna ex
parte Asia seruit impurissimis flagitiosissimisq; barbaris En sentimus iam italiæ germaniæq; uestibu-
la teneri a turcis pulsari fores concuti irrumpi. Hæc excitamur nec urgemur nec impellimur: ut no-
bis saltem ipsis posterisq; nostris consulamus: Qui nos tantus uel fopoz uel stupor inuasit: ut quasi mē-
tis atque sensus inopes uidentes: scientesq; perire. quam in tam facili tam illustri tam amplā conducibi-
li q; uictoria & nostram ulcisci & summi dēi iniuriam malimus. surge iam tandem Rex karole. Te ip-
sum excita: hortare: compara: ut reliquis christianis principibus: ac regibus dignitate præstes: ita tibi
oī opeatq; opera studendū est ut absolutissime uirtute his omnib; & uera gloria scis superior. uicisti
Anglos: Recuperasti patriam. Et pulchrum id certe fuit & laudabile: iusticiæ enim mūnus in te ipsū

uofq; contulisti. Verum christianus aduersus christianos arma sumpſisti. Sed quanto pulchrius erit: & glorioſius: ſi idem feceris in turcos & ſarrhacenos: a quibus non tua ſolum: ſed Chriſti patria ſpoliatus ſis. Quæ uetus tibi patria. Nonne Troie. Quæ olim Teucra dicebatur. Ex hac enim Franco & Teucro profeſti ſunt in pannoniã primũ: deinde per ſuos poſteros in germaniã: demum in Galliã iſtam tranſalpinã fortiffimi illi quidem & præſtãtiffimi auctores tui nominis & generis: At hoc tempore pro Teucra & Troia Turcia uidemus appellari. Nam hi omnes qui turci Troianiq; dici conſueuerunt: ab infami & effœta turcorum immanitate oppreſſi ſunt. Idem turci Hieroſolymã. uniuerſãq; iudæã tot patriarcharum & prophetarum patriã: intemeratæ Mariæ uirginis ſaluatoris que domicilio chriſtianiſ ac franciſ eripuerunt: & cum infinito pœne francorum numero Guidonem regem crudeliſſime trucidarunt. Heu nos miſeros atque inſœlices. Si tot uerberibus tot exemplis admoniti reſpicere inuiãq; redire negleximus: quæ nobis ſpes reliqua ſit futura: ſi beneficiis etiam pro uocati diuinãq; miſericordiã benignitatẽq; contemnãmus. Eſt igitur uel ſapientiæ uel officii tui ex Karole: ut uel ultionis in turcos & ſarrhacenos uel gratitudinis erga: deũ ratione ductus enſem: quem tam diu ac multum in chriſtianas acies non iniuria diſtrinxisti. eum in ſceleratiſſimos Chriſti hoſtes: ſit acus & cruentes pro tua pietate: ut non diuus Lodouicus ille modo ac cæteri franci principes qui multi deſuncti ſunt ac luce: immortalis tibi apud immortalẽ deũ gratias ſint acturi: ſed deus etiam ipſe: qui extremis ſuppliciis inſectatur ingratos: id quod in Saulem in iudæos: qui Apidis uitulum adorabant: & in alioſ permultos oſtendit: tua gratitudine delectatus & uiuum & mortuum ſempiterna gloria te amplificet. Hæc autem non iccirco Franciſcus phileſus liberius ad te ſcripſit: quod regali tuæ incomparabiliq; uirtuti quicquam diſſideret: ſed ut ſuam erga te fidẽ obſeruantiamq; oſtenderet. Vale ex Medioloano: xiii. Kal. martias. M. cccc. li.

Franciſci phileſi Epiftolarum Liber Nonus.

Franciſci phileſus Sphortiaẽ ſecundo. S.P.D.

Ortatur me Sphortia ſecunde ſingularis tua benignãq; modeſtia: ut de his ad te ſcribere non uerear: quæ uel utilia tibi uel ſaltem non iniũcunda fore iudico. Idq; eo libentius facturus accedo: quod cum tuæ meæque ætati: tum mutuæ noſtræ beniuolentiæ conſentaneum eſſe duxi. permultis te muneribus eiſdemq; præclaris tum natura inſigniuit: tum auxit fortuna: quam uocant. Quæ ſi diligenti ſtudio hæc ueluti arte quadã ad cumulũ uſque perduxeris: nullius inops laudis ſis futurus. Quo patre natus: e: nō ignoras. Huius maximas incomparabilisq; uirtutes niſi fueris egregie imitatus: quanto is patre Sphortia imperatore fortiffimo ob rerum geſtarum atque regni gloriã habetur illuſtrior: tanto ipſe Frãciſco Sphortia patre tuo principe optimo ac maximo in laude minus excellenti quadã obſcurior fuiſſe exiſtimabere. Nihil enim obtendas: quod incuſes. Nam ſi Africani ſuperioris filius patris laudibus non reſpondit: non ei ſed ualitudine culpa datur. At ſextus Pompei magni: & Marcus Ciceronis filius: aliq; nonnulli uiris nati præſtantiſſimis inter degeneres ideo numerantur: quod ſua ipſorum culpa tales eſſe noluerunt. Quod enim benignitatis genus: ut ad te redeam: natura tibi non eſt aſſatim elargita. Formæ præſtantia polles plurimum: qua ipſa dignitatem mentis atq; ingenii re præſentari par eſt ſi quidem materia formæ quam dicunt: non hæc illi prior accomodatã natura. Et ea eas integritate ſenſuum. quam rariffimã licet inueniri. Velocitas celeritati congruit leuitas atq; agilitas facilitati dexteritatiq;. Eodemq; modo alacritas acrimoniæ: facundia intellectui. Hæc autem omnia: quæ corporis commoda appellant ſtoici: talia ſunt qualis eſt is: qui utitur. Nã ſi mens humana ſequitur eam mentem ad cuius eſt non genita: ſed creata imaginem: ita naturam: qua diuina mens peperit: ſequetur ars hominum atq; imitabitur: ut errore nullo queat intercipi. Non. n. natura: ſed malo erramus more. Nam tum mores ſunt qualitates eius animi partis: quæ ratioe caret: tum agimur deuii malis moribus cū perturbatiõibus obſecuti rōnis ductum aſpernãtes erramus. Quid. n. aliud error eſt q̄ falſi alicuius pro uero approbatio: ſi quidem rōnem ſequentibus & recta & expedita omnia ad ueritatem patent. Sed quorũ hæc. Vt intelligas non mediocri tibi uitio datum iri: ſi in tanta uel naturæ: uel fortunæ fœlicitate non id efficias tua etiã induſtria: ut dignus habearis: q̄ Sphortianã gloriã non ſolum æques: ſed etiam ſi fieri poteſt: patrem imitatus ad auũ illum q̄ pulcherrime ſupes. Quod ut facere poſſis ea tibi uia incedendum eſt: qua Alciden fabulantẽ eũ qui poſtea Iunonis inuidia factus glorioſior Hercules eſt cognominatus. Is. n. iſtam natus ætatem qua nunc tu es ubi ſeſe iſſollicitudinẽ ſui fortaliſſ colligedi & meditadi grã recepiffet: duas ſibi matronas efferri corã uſus eſt uidere: q̄ rum altera: ut ad ultimum cognouit: eſſet n̄ DONH hedone: quam noſtri uoluptatem uocãt: altera uero æpe n̄ arete: quo nomine uirtus ſignificãt. Cũq; Alciden illa blãdius primũ adiret: ſtimulare atq; omni bus lenociniorum illecebris: ſe ut ſequeretur: ſuo enim doctũ oĩa ei dulcia ſuauiſſimaq; futura: qd enim imbecilitati adoleſcẽtiæ ipſa titlanti uoluptate iucũdius. Et uirtus cõtra eũdem a uoluptate taq; aſlagi.

tio auocans ut suis inhæret uestigiis grauius simul saluberrimeq; doceret: neq; ullis aut laboribus aut
 periculis parceret: sed decori ac laudis gratia non modo nullas intollerabiles ærinas: sed ne mortē qui-
 dem ipsam detractaret. Sic enim fore: ut ex homine & mortali immortalis atq; deus fieret: ea sigillatim
 Alcides quamplurimaq; alia uolūtans animo & omnia secum q̄ diligentissime commētatus: animi se
 qui uirtutem: q̄ corporis uoluptatem maluit. Quod quidem consilio factum est: ut & uiuus omnibus
 carus iucundiq; fuerit: & mortuus diuinos honores ab uniuersa gentilitate meruerit. Ac nullum pro-
 fecto: ut mea fert opinio: uenenum est: quod in adolescentia cum uoluptatis ueneno sit comparandū
 Hæc enim tum frangit corpus ac debilitat: tum animum sui iuris esse non sinit: quippe quem ad se pel-
 licit per omnem turpitudinis fœditatem. Nec sane aduersum eam uoluptatem mihi habetur oratio:
 quæ inter animi bona post prudentiam & uirtutem tertia numeratur ab Aristotele: quæ de re quoti-
 die dicere consueuimus: Magna me uoluptate litteræ tuæ affecerunt. Et tuarum uirtutum gloria iere-
 dibilem mihi uoluptatem attulit. Sed in eam loquimur uoluptatem: quæ sensus titillans leniter moue-
 tur: & per omne incontinentiæ genus petulantissime efferuescit. Huiusmodi igitur uoluptas mi Sphor-
 tia non secus tibi fugienda est: quam teterima quædam lethiferaq; pestis. Impedit. n. immo tollit pe-
 nitus omnem recte uiuendi rationem qua sublata: nihil neq; boni agere nobis licet: nec sani quicq; itel-
 ligere. Nihil est profecto in probato adolescente & Sphortia laudabilius pudicitia & continentia: quæ
 omnes effeminatos animi cogitatus latius uagari non sinit: perturbationesq; pruriētis aut amouet oīo
 aut compescit. Quid enim incontinenti adolescentia fœdus quid etiam perniciosius? Nunq̄ is adfit re-
 bus agendis præsens: qui præsentem uacat temperantia. Hæc enim una est uirtus: quæ extimationem ip-
 sam & tuetur & seruat. Itaq; nemo queat recte consultare nec diligentius quippiam mente prospicere:
 qui uoluptati sedederit. Quare cybo & potu modice uti conuenit. Insana autem uenere abstinentum
 est pertinaciter. Nec ita somno consentiendum: ut *Edymionis* quem dicūt: similem uideamur. Quod
 uero deinceps admodum est cauendum uidemus adolescentiam natura loquaciorem & taq; impuden-
 tem: id quod *Lygurgus* animaduertens statuit apud *lacedæmonios* ut adolescentes in publico confes-
 su nisi rogati nunq̄ loquerentur: quod ipsum etiam quo minus inepte facerent: eos seniorum consuetu-
 dine assidue uti uoluit. Quid enim ineptius: quam uel imprudentia uel futilitas? Hanc uero in ea æta-
 te: quæ longo usu peritiq; concalluit: non facile iuenias qualem & *Homerus Nestoris* & *Ilionei Ma-
 ro* extitisse monent. At in adolescentia quæ non minus ab *αδολεσχία* adoleschia quæ nauigatio est:
 dictam existimo: q̄ ab *adolēco*: quod ea in ætate cum sanguine simul perturbationes quoq; effrenati-
 us adolescant: cum alia omnia imoderata in illa sunt tum uel in primis quædam loquendi luxuries atq;
 impetus: quem qui reprimere castigareq; didicerit: non mediocrem spem laudis præfert. Decet. n. plu-
 rimum facere pro officio spectatum adolescentem & minimum de se loqui: & ea quidem loqui: quæ
 documentū præstent intimæ cuiusdam inatæq; pbitatis. Nam mentis habitum sermionis cultus solet
 indicare. Iccirco *pythagoras* sapiens silentium induxit auditoribus aliis breuius pro ingenti captu: aliis
 diuturnius: ut quisq; tumultu queretur: cum sapere didicisset. Et *Agefilus Rex* cum quis alium uel lau-
 daret: uel uituperaret: non dicentis minus quam laudati: aut uituperati uitam ac mores: ex ipsa oratiōe
 deprehendi affirmabat. Ad exandescētiā quoq; istiusmodi ætas est: p̄liuior: quam eo te magis ca-
 uere oportet: quo patre eiusmodi natus es: q̄ mansuetudine & clāmentia omne genus hoīum anteit.
 Et q̄q̄ in omni ætate laudatur humanitas: eo tamen in adolescētia magis quo ad id annoꝝ insolētiore
 sumus. Quam facilitas ab hoībus diligant morositatis odium facile declarat. Quis. n. exofus non sit ac
 ueluti exerceat hoīes aditu & cōsuetudine uitæ difficiles: q̄q; nunq̄ sunt certis nunq̄ eisdem moribus?
 Nā de benignitate qd loquar: qua qui caruerit adolescens: eo caret oīo munere: qd est eius ætatis ppri-
 um? Nec huiusmodi comitatis genus in dāda pecunia solū donādoq; positū reor sed multo et magis in
 p̄stāda liberaliter opa. Argēti. n. & auri: munificētia nō magis est uiri boni q̄ diuitis. Sed in ocētib; ut-
 ris piisq; ad eē eosdēq; igenii ope operaq; tueri & cōsulēdo: loquēdo & dep̄cādo hisq; omnibus admi-
 niculis: quæ uel natura: uel fortuna: uel nostra nobis industria diligentiaq; peperit: & benefici uiri ē: &
 plane sapiētis. Quid præterea habēt aliud uel principibus nati uel ipsi principes ac reges: quo priuatos
 hoīes antecellāt? Nepe id unum dūtaxat: quod his munerandi facultas adest uberior. Itaq; *Dionysium*
 seniorē doluisse tradūt quod ab se dona *Corinthioꝝ* legati nollent accipere: tanquam sibi non liceret
 eo uti bono: quo reges uno uidentur foeliciores. Quare cum is aliquando ad filium esset ingressus: uir-
 disseq; apud illum uim aureorum: maximā argentorūq; uasorū: pro inelamauit pater filii in te rex cer-
 te non est: qui ex tāta uasorum copia quæ a nobis accepisti: amicum tibi comparaueris neminē. Quid
 multis. Et beniuolētiā nobis apud alios beneficiis cōparamus & laudem non uulgarem. Laude uero
 duci adolescētem non possum non probare. Nam qui laudem amat: uirtutem quoq; amet: eamq; seq̄-
 tur: necesse est. Id uero eo facilius sit facturus: quo studiosior fuerit disciplinæ. Nemo. n. qd ignorat ama-
 re possit. His autē disciplinis tibi opa danda est quibus sapere discas nihil abiectū: nihil humile: nihil nō
 admirandū: itaq; oībus in rebus te ingēti atq; inuictō aīo ingenio uero splendidissimo & acerrimo cu-
 pio ita præstes. ut nihil agas: nil loquaris: nil deniq; cogites: qd sit aut uulgare aut excessu minus. Quod
 ut commodius obsequaris: eorum te uelim consuetudine delectari: qui te meliorem possint uel redde-
 re: uel ostendere. Nō enim aufert paruā qdam laudatiōis uituperatiōisue coniecturā iprobos: aut pro-

bogz hominū familiaritas. Si qua nobis corporis cōmoda natura sunt optima: nō his absurde sed p̄ dignitate semp̄ utendū est. Cū Alexāder macedo & leuitate & cursū ualeret plurimum hortatus a patre Philippo in olympiā ut cureret nequaquā obtēperauit ingens. Facere eq̄dē pater qđ iubet plibēter si mihi cū regibus currendū foret. Et qm̄ in ludi mētionē incidimus: eadē adolefcētibus sit ludēdi q̄ iocandi rō. Remittēdi interdū sunt animi a rebus seriis & laboribus: quo paululū ueluti recreati alacriores redeāt uñ diuerterāt. Nec scurrax more iocari nos conuenit: nec itē ludere ut aleatores solēt. Sed quēadmodū sermo n̄ sparsum ac raro est īgeniis salibus cōdiēdus. ita reꝝ gerandax tædiū ac molē tēpestiua liberalium ludogz atq; apta uicissitudine leuari decet. Et hi quidē ludi uident̄ mihi maxime pbādi in quibus uis dexteritasq; ingenii corpis agilitati uiribusq; respondeat. Huiusmodi uero ludos palæstra p̄bet gymnasiū studiū: discus: pila: iaculū: arcus scorpio: uenatio: troianū agmē: & omnis deniq; meditatio militaris. Sed nullus mihi crede neq; iocus nec ludus aut pulchrior est aut laudabilior q̄ disciplina exercitatioq; uirtutis. cui si te totū penitusq; dedideris & tibi honori maxio: & nobis oibus quos tua spes altis: credibili iucūditati futuris sis. id aut̄ hac una re facillime poteris & expeditissime cōseq. si p̄stantissimū & fortunatissimū patrē tuū principē nostrū cū dicēdo: tū agēdo q̄ si idē a q̄dam itueri per oēm uiam effingereq; uolueris. Quod ut facere contēdas: te nō solū hortor: sed etiā atq; etiā rogo & rogo. Vale ex mediolano. xii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ salu.

Ollucem meum uidere cupio. nam eius mihi in p̄sentia uahementer est opus. Quare ne istū patiaris apud te diutius hospitari: maiorem in modum abs te peto. Vale ex Medioloano. xii. kalendas martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Laurentio Vallæ sal.

Vdio te reliq̄sse Alphōsum Regē & eē Romæ. nec dubito te nihil pro tua prudentia fecisse temere. Miror aut̄ cū ab Alphōso honorifice ut accepi cōmode tractareris. qđ Romæ q̄ Neapoli: hoc tpe uitā agere malueris: p̄sertim cū nō sis nescius quos fluctus nauigaturus sis. Nū. n. ocio sum te eē patianc. q̄ uiros bonos eruditosq; inseq̄ uel absentis cōsuerūt. Tibi aut̄ ut oīa secūda sint plurimū opto. Vale ex Medioloano. xii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus phi. Petro thomasio philosopho medicogz sal.

Litteras tuas ultimas q̄ scribis dedisse ad Nicolaū Barbagz Ferariæ p̄cōsulē: ut eas idē ad medaret nunq̄ uidi: mirorq; qđ in causā fuerit: q̄ hæc mihi ita ut antea tuæ alteræ quas eidē uiro cōmēdaret: redditæ nō sint. Quare si uidebit̄ rursus quæ scripseras: p̄ximo tab. ellario cōmitto. ut q̄ maxime cupiebā: ludiciū tuū nō ignore. p̄spiciat Deus paci italiæ ac musis id q̄ tāto studio atq; uotis opto ut auidius nihil possim. Ex his libris de exilio quos ad uos dederā: ut ab me duo desiderant̄ alter de infamia: alter de paup̄tate: qui seu apud te sint: siue apud meū Bernardum iustinianū uelim eos p̄ singulāri tua erga me beniuolētia diligēter inq̄ras: inuētosq; ad me mittas. Desunt etiā mediolanēsia illa cōuicia & Cosmiana ofo & duo Hippocratis libri. q̄ qđē oīa si minus in hāc diē habuisti repetas uelī ab eodē Bernardo: ut ad me p̄pediē p̄ferēda q̄ diligētissime cures. Quod si q̄ etiā apud uos fuerint: quos nostra iuuēt ob idq; his diutius uti uelint: fac ut libet mō dñi nō omnino obliuiscant̄. Vñ tibi bona fide polliceor cum ista primum ad me reuerterint: noua alia ad te dabo quæ ut existimo iuuētutē uestram nō mediocriter delectabūt. Præterea alia mihi in re tua opa opus est. Docet Patauii medicinā matheus pufinus uir egregie doctus idēq; disertus. is hēt iā annos cōpluris duos illos Hippocratis libros quos iā pridē ut nosti latinū cōuertit. Hos ut noīe meo repetas & ad me des te plurimū rogo. Vale ex medioloano. medicogz & amicogz decus. xii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Francisco Barbaro sal.

Am pudet me repetere totiēs libros illos quos Cōstātinopoli agere ad te dedi. Video. n. ad id te nihil oīo in hāc diem respōdere. nec satis itelligo sniam animi tui. Nō. n. iccirco tacere te existimo q̄ meos mihi libros nolis restituere. Noui. n. & grauitatē & cōstantiam tuā: noui fidē: noui integritatem. Adhæc ea. es altitudine animi: ea quā græci. $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\alpha\sigma\tau\epsilon\iota\alpha$ dñt: nostri uero magni decentiam recte nominant: ut non modo quæ alterna sunt nolis inuito domino: sed etiam tua quā munificentissime in alium cōferas p̄sertim est quē tui esse obseruātissimū nō ignores itaq; te mi humanissime Urbare rogo etiā atq; etiā. ut meos mihi libros q̄ iā annos. xxx. hospitati apud te sūt: cōtubernalis efficias & id hac qđē lege: ut quā codicē ex omnibus magis adamaris eū tibi perpetuū eē atq; tuū uelim. Vale ex Medioloano. xi. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. Sporthiæ seūdo sal.

Etiāsi a me per litteras ut te facerem certiozem. quæ mea sententia sit de huius nostræ tempestat̄is lingua quā alii ethruscam: alii uulgarem uocant: nonnulli sermonis materni aut illiterati nomine appellant. Vt tibi obsequar: & id quidem sine ulla uel paruicatia uel contentōe. Quāquam ad rem hanc non inuitus: solum accedo sed etiam cum pudore propter uigz disertissimū mihiq; amicissimū Leonardū aretinū: qui in epistola quadam ad Blondū flauium uisus est longe secus sentire atq; ipse sentiā. Sed qm̄ ipsi etiā amicitia ueritas est anteponēda: ignoscat̄ Philelfus Leonardas mortuus: qui uiuus quoq; ignouisset: ubi quæ ab me dicerent̄: p̄babiora iudicasset: q̄ sui ipsius dicta: ut igitur

LIBER

ad re ueniã: qm̄ italiã audiuimus describi finibus latioribus: qbus nō latini solū ueg: etiã Græci: Lygu
 res. Galli: & aliæ atq; aliæ gētes lingua moribusq; diuersæ cōtinent: oēm meū sermōne de Romãis in
 telligi uolo ac de his qui romana lingua uterent̄ priscis illis t̄pibus qbus Plautus Terētiūue poetæ qbus
 Grachi & Cato: qbus & Grassus & M. An. qbus: G. Iulius Cæsar & M. T. Cicero floruerūt. Nulla in q̄
 alia oratione uniuersum Ro. populum usum arbitrō: q̄ ipsa illa: quam solet hic idem Cicero foresem
 popularemq; appellare. Qua enim philosophi oratiōe sunt usu: ea adhuc oratoria plæriq; in locis pro
 ferum materia plurimum differt: nam propter noua planeq; usitata philosophorum inuenta inusita
 tis item & nouis uerbis opus fuit: q̄ eius rei cum apud latinos: tum multo magis apud græcos uidemus
 factitatum α τ ο υ ο 5 atomos: usq; apud Demosthenem aut Lysiam reperiatur neq; εν τ ε λ ε χ ε ι α ente
 lecheia. At hæc apud peripateticos: illa apud Democritos & epicuros omnibus est in ore Calliditatem
 pro uirtute intellectuāli posuit Cicero: quam græci uocant σ υ ν ε σ τ ῖ σ ῖ ν synesin: quoniam melius non ha
 bebat cum popularis ac forensis loquendi mos aliter fortassis interpretabatur. adeo ut inter uirtutes
 urbanas uituperaretur calliditas: at becillis in rebus laudetur. Ad hæc poetæ quocq; non loquor de co
 micis ac tragicis: qui toti erant popullares alia quadam locuti lingua multis in locis existimati sūt. Itaq;
 hoc dicebat. M. An. orator. ad se nequaq; attingi: quippe quos uidebat ab horrere a comuni & quotidia
 no loquendi usu: hic autem usus erat eiusmodi quo æque indocti illitteratiq; utebantur atq; litterati &
 docti. Quod ut certo credam. cum alia plæraq; argumenta adduci possunt: tum illud in primis. Noui
 mus hebræos & græcos audimus item ægyptios: arabas: assirios: persas: & eodem modo reliquas oīs
 nationes: quibus propria est suaq; grāmatica: cum alio sermone uti litterati & alio uulgari. Litteralis li
 mator est fortassis & proprius magis q̄ maternus: non alius tamē: oīnoq; diuersus: quo ad dictionum
 uariationem: declinationē enunciationē: desinentiã. Vnde Hieronymus Rufino uitio dat: q̄ parētes:
 quo nōse pater significatur & mater. non hos qui iã p̄ idē diem obierāt: sed reliquos sanguine cōiunctos
 ut ipse cauillat̄ militari hoc est latino plane uulgari appellari. Et græci quocq; ἄ γ α τ ῖ ο υ α ν δ ρ ῶ α ga
 thon andra quod bonum uirum significat apud doctos: pro uiro stulto uulgi cōiuetudine accipiūt. nec
 Romani cū decreuerunt legesq; sanxerunt nemini oīum gentiū apud se audiri p̄ interpretē. hoc est ut
 peregrini etiã oēs qbus cā apud se eēt: latine loq̄rent̄: id ipsum unq; egissent: si alius sermo latinus esset
 alius uulgaris. Hinc aut̄ arbitrō emanasse: ut & Germaniæ: & Daciæ: & Sarmatiæ: si oēs populi chri
 stiani: qui septentrionales occidentalesq; ad oceanū usq; iacēt nō docti mō & litterati: sed plane illitera
 ti doctrinæq; oīs exptes īgenue loqui latinæ pro iueterata cōsuetudine qdā discāt. ob eā ut arbitrō rō
 nem ut cū uenerint in italiã ac romã. romão sermone audiant eo q̄ cerdonibus etiã apud priscos & pi
 storibus comunis erat. Veg: hi oēs deprauatæ loquunt̄ multa atq; inepte quidē. Et ne id certe mixe. nã
 arte nūdum adhibita & his p̄ceptis quæ a diligētī doctrina. p̄ficiuntur nō admodū multum p̄stamus
 infantibus impit̄q; mulierculis. Et id sane non solum hac ætate usu uenit sed apud priscos etiam illos
 accidisse audiuimus. Quo factum est ut latinitatis uitium quasi probo datum sit a Cicerone uiro elo
 quentissimo ipsi. M. An. aduersus quem leguntur Antonianæ orationes. Ad hæc frustra apud. Quiri
 tes & in exercitijs habitæ essent: quæ adhuc extant priscorum orationes: si minus hæc ab auditoribus cū
 his potuissent intelligi. Nec satis scio quam potuissent uoluptatem Plauti quas legimus & Terentii co
 mœdiæ afferre populo: ubi sunt pueri & mulierculæ: si munus cognoscent quæ audissent. Nã q̄ dica
 t̄ conuenisse populū indoctū ut spectaret nō ut audiret. auditaq; intelligeret stultū est. Nō ne ipse etiã Ci
 cero meminit uersu una syllaba aut lōgiore aut breuiore recito exhibita: exploditur. Num id accidere
 in theatro potuisset nisi quæ recitarent canerētq; comœdiæ fuisset a populi cōsensu & audita & co
 gnita latino inq; sermone q̄ & uulgaris erat & omnibus notus. hæc comœdiæ oēs erant scriptæ & non
 comœdiæ mō. ueg: etiã tragœdiæ quotidiana loquēdi cōsuetudine litterarū monimētis mādabāt. id
 uero ita eē declarat Cicero libro. i. questionū tusculanarū hisce uerbis. in terrã. n. cadētibus corporibus
 hisq; humo tectis equo dictio humani sub terra cēlebāt reliquã uitã agi mortuoq;. Quã eorū opionem
 cōsecuti magni errores sūt quos auxerūt poetæ frequēs. n. cōsensu theatri in quo sunt mulierculæ: mo
 uef audiēs tā grãde carmē. Adsum atq; aduenio acherōte uix uia alta atq; ardua spelūca saxis structa as
 peris p̄dētibus maximis ubi rigida cōstat crassa caligo inferæ. Tātūq; iualuit error q̄ mihi qdē iã subla
 tus uidet̄: ut corpora cremata cū scirēt tñ ea fieri ap̄ iferos fingerent: q̄ sine corporibus neq; fieri pos
 sent neq; itelligi. Si mulierculæ igit̄ in theatri cōsensu audiētes eos tragœdiæ uersus mouebant̄ a iō: ue
 ra eē arbitrātes quæ de uita funētis audiebāt itelligebāt sane q̄ recitabant̄: q̄ si aliã fuisset a cōi & uul
 gari lingua quo pacto itelligere potuissent. At ea nō grāmatically sed latine referebant̄. Nam litteratura
 plærisq; in locis obscurior est: at latinitas oibus nota q̄ inheret ita frustra mouisset. Quintilianus ante
 oia acrem habendã esse curam parentibus ne uiciosus sit sermo nutricibus: sed recte loquant̄. cū puer
 eaq; uerba conef effingere: quas primū audierit. Nō. n. debere infantē illi assuescere sermoni q̄ discēdus
 sit. Nã neq; debemus eē nescii: longe difficilior esse a iam docto. in alium sermonē traducere q̄ docere
 nouū. Itaq; idē monet oportere etiã patres eē loquēdi eruditissimos & illud idē de matribus sentiedū:
 itaq; recte chrylippus optabat q̄ nutrices eligi q̄tū res patref̄ optias iubebat idq; nō solū quo ad mores
 sed etiã quo ad sermonis rōnē: cū pueros diceret eorū eē tenacissimos q̄ rudibus annis p̄cepint. Quod
 autem de nutricibus ac parētibus. Quintilia. dixerat: idem quoq; de pedagogis præcipit quos linguæ

q̄ lingua latina erat
 cōis ap̄ p̄scos

latinae pitissimos esse uult. nam si nutrices qui bene loquuntur minus aliquando contingerint: saltem sit unus pedagogus assiduus qui latinitatis eruditus si qua fuerint a nutricibus aut uitiose aut ineptius praesente alumno dicta continuo ea corrigit: nec illi insidere sinat. Ut hac enim tepestate nostra accidere quotidie uidemus ut rarissima uobis nutrices offeratur: quae uulgari hoc sermone italico utantur admodum exulto: ita apud romanos illos usu uenire poterat: ut in tanta barbarorum multitudine: qui ex uniuerso terrarum orbe uariis fortunae casibus in urbem influxerant latinitatemque uiciarent: non facile haec nutrices contingerent: quae meram incorruptamque calleret latinam elocutionem. Ac miror sane aetinum Leonardum nostrum: cui uideatur fieri nullo pacto potuisse: ut ea lingua ueretur uulgo omnes: qua scripsisse legitur & oratores & poetas: adducitque suppellex exemplo inquit mulierculae igitur illae ac nutrices tuae: si de suppellectili recte dicendum erit: suppellex dicerent. Surfus uero si declinandum erit ita ut possessio nem gubernationemque significet suppellectilis dicent. Et si poscat intentio suppellectili suppellectile uariabunt. Eademque cum pluraliter dicendum erit suppellectilia uariato genere pronuntiabunt & suppellectilium & suppellectilibus. Si Leonardus aut. M. Varronem diligentius lectitasset: aut maternam aut uernaculam graecorum linguam tenuisset. nunquam in id incidisset erroris. Graeci. n. quibus lingua deprauata non sit & quos ipsi tunc sequimur: tunc imitamur: ita loquuntur uulgo hac etiam tepestate: ut Aristophanes comicus: ut Euripides tragicus: ut oratores omnes: ut historiographi: ut philosophi etiam ipsi & Plato & aristoteles. Litterati autem homines & doctus & emendatus. id autem patet ex hisce Platonis Aristotelisque libris quos aetas proxima: aut paulo superior ex graeco in latinum conuertit. qui certe ob eam rationem plerisque in locis obscurissimi ineptissimique sunt: quoniam hi sunt illos interpretati qui linguam uulgarem tenebant eamque & plebeia erat & deprauata atque corrupta ob peregrinorum mercatorumque multitudinem qui quotidie Constantinopoli confluere in urbemque recepti incolae graecisque admixti locutionem optimam infuscaruntque. Nam uiri aulici ueteris sermonis dignitatem atque elegantiam retinebant: in primisque ipsae nobiles mulieres: quibus cum nullum esset omnino cum uiris peregrinis commercium: merus ille ac purus pristinae graecorum sermo seruabatur intactus. Verum quod dixi cum peregrinis: cum ne cum ipsis quidem conuicibus ullus dabatur huiusmodi mulieribus colloquendi locus cum domo nunquam nisi noctu egredierentur: atque id quidem & raro & equites & uelata facie deductaque a domesticis ac suis: dum autem tepla per religionis celebritatem aliquando interdum: aut sanguine conuictissimos uisendi gratia peterent. Quod autem de M. Varone memineram: ait ille. vi. lib. de lingua latina nouicios etiam seruos emptos in magna familia cito omnia conseruare: nomina recto casu accepto per reliquos obliquos declinate. Si serui id cito didicissent. quod de his est credendum qui simul cum lacte latinam biberant linguam. Et quod ait Leonardus noster euangelia missarumque solenia intelligi hoc tempore etiam ab his qui sunt illiterati: equidem pernego: & illud ad diderim non satis latine aut litterate Leonardum Poggium nominasse missarum solenia: quae a graecis. $\lambda\iota\tau\omicron\upsilon\pi\gamma\iota\alpha$ liturgia: hoc est supplices operationes aut orationes operatiuae: a nostris uero celebrationes corporis christi nominantur. Sed de re nunc satis nulla: modo intelligas latinam linguam uulgarem fuisse non solum. Vale ex mediolano. xv. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. S.P.D. Nicolao ceba.

libenter audio te uix doctum ac disertum madare litterarum monumentis res ut ipse appellas turcobyzantias sunt enim memoratu dignae. Quod autem mei nominis oblitus non sis: amice tu quidem facis & liberaliter. Non possum equidem non letari maiorem in modum: cum indies magis magisque intelligo nostrae beniuolentiae amorisque uim esse inter nos mutua. Quasi. n. diuinae quae memoria te complectar in scriptis meis referri parui uoluisti. Quid autem de me scripseris ignoro. Nam ego de te non uero minus: quam amice & loqui & scribere consueui. Et quoniam cupiebam atque percipio: omnibus scriptis nostris testatum esse apud omnes nostram amicitiam non solum apud praesentes uerum etiam apud posteros: ideo abs te petieram: quascumque antea ad te dedissem epistolas aliis aliisque temporibus: eas ire ad me curares. quo redigerentur in codicem. Ioannes Marius cupit ad nos reddere: ut uides. id quod mihi eo est iucundius quo spero ipsa die admonitum: obediētiorē nobis futurum: praesertim cum uiderit eo me esse ingenio ut paterni iuris nihil sum remissurus: & id quod ad liberorum utilitate. Velim me facias quam primum fortiorē si qua nauis sit hoc tempore Neapolim traiectione: nam instituumus petere Alphosum regem: cuius sum litteris quam liberalissime inuitatus. Quare cum eius nomini nostras ceterum: Hecatothicas dedicarim. nam hoc nomine a ceteris uersibus in satyras singulas: ea appellare uolui: ad nihilum propediem sum iturus: quo ipse praesens atque coram huiusmodi satyrarum codicem ei dono tradam. Nec erit praeterea iniucundum mihi Neapolim uisere. nam ex uniuersa italia ea sola urbs: quam uidemus a Marone nostro non ignorabiliter laudatam reliquam uisenda mihi. itaque nauigatione quam itinere uti malle. Est enim in proximis aestatis ardoribus non commodior minus quam breuior. Ad hic si quid hēs de turcis post amorthi obtinere cupio. nam qui modo redeunt ex germania a Frede. augu. aut expeditionem parare turcum aduersus ungaros. Vale ex mediolano. xv. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Guiniforto barzixio sal.

h Ieronimus bindotus factus est gener meus. Huic cupio esse me quam optime & ad commodum & ad dignitatem: itaque ad principem marchionem scripsi eumque rogavi ut Calalis praetura meo beneficio in hunc conferat. Quare a te peto ut hanc rem quam diligentissime & quam accuratissime capeffas. efficialque quantum ne in te fuerit ut desiderio huic meo quam celerime satisfiat. Quod autem scripsi de calalis praetura: tu si quid melius sentis ad id incube. Hoc erit mihi tam gratum quam gratissimum omnium. Rogo etiam te maiorem

in modum ut propediem mihi & ipse respondeas: & respondendum cures a principe de uniuerso negocio. Vale ex mediolano .xv. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Ciccho simonetae ducali secretario sal.

N dies magis atq; magis mihi declaras beniuolentia tua q; & si iam pridem noui certissimis documentis: tamen non est molestum q; ea mihi quotidie assiduis beneficiis tuos ante oculos ponas. itaq; habeo tibi atq; ago gratias imortales: quas si alio merito minus possum fide tamen & pietate cumulatissimas refero. Tibi igitur ita statue me unum esse qui ita sim tuus. ut magis esse nemo possit. Reliquum ut q; de humanissime coepisti: perficias apud principem. Nodum. n. scio: qui mihi tuta tradenda sit: nisi liquido cognoro qui mihi sint annui prouentus constituti. Nam hoc pacto pecunias poscere mihi etiam pmolestum est. Praeterea non te fingit annum iam preterire: posteaq; optimus princeps noster: quod mihi in modum optabamus huius urbis potitus est. qd q; tum habueri nostri. nulli hic mihi fudi sunt. nulla priuata pecunia. Tatum hunc semper consueui: q; tunc principium uel liberalitas uel prudentia me fecerit. Familia mihi ampla est. Et qm fortasse q; uulgo faciunt: auaritia nunq; didici numquam inopia singularis. q; pda mihi mediolanensis resp. pmi loco dederat in aureum duo milia: ea obmutatu ciuitatis statu redierunt ad pristinos dnos. ad haec aurei mihi sexcenti & amplius ex aere publico debebant. Hos ait diuus Ambro. q; publica mensa perat: nunq; se soluturum. nisi cogat a principe. itaq; ipse etia decoxit. re tenes. Vale ex Mediolano. xiiii. kal. iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Petro perleoni sal.

Vod uel absentia tua ab urbe Genua tibi est accusada: uel tabularii negligentia ex illarum ex plo litterarum q; septimo idus nouembres ad te dedi poteris intelligere. uidebo q; misisti & amice & deligeter. Faciaq; qd petis. Vale ex mediolano. xiiii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Angelo greno iurecon.

Vod de meo negocio cum Ciccho simoneta uerba feceris: e mihi gratissimum: sed eo gratius futurum: si breui & ut decet q; phumaniter Cicchus est pollicitus coficere ipse prexerit. Nullo. n. modo recte consultum est rebus meis tadium tps terrere. Annus en preterit: posteaq; optimus princeps noster huius florentissime reipu. est potius qui q; munificentissimus in me est: ego tamen adhuc de statu meo incertus sum. Et res mea domestica est adeo attenuata diurnitate bellorum & uictis caritudie ut ad tenuitatem accedere nil quaeat. nec principis gloriae nec laudi meae conducit esse philelfum animo aegro q; tadium sit necesse est. quoad agere desierit. na egestatem nimiam musae abhominat: qua laetate esse non possunt. Vale ex mediolano. xiiii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus Philelfus Gaspari pisaurensi philosopho medicoq; ducali sal.

T si certo scio te mei & honoris & emolumenti studiosissimum esse: nolui tamen existimares qm nihil ad te scriberem: me iccirco in presentia coticuisse: q; aureis illis nup accptis satis rei meae consultum fit. Ego. n. ut ita dixerim accepi nihil. na q; mihi numerati sunt nummi: his ego q; es alienum confluxa non tam dissolui q; leuauim. Quid. n. sciati tatalo gutta roris. Expecto singulis horis intelligere qd de re mea statutum firmatumq; sit. Nam hoc pacto diutius degere stultum ita iudicio: ut nihil dici possit stultius. uideo me humanissimo nostro principi & cae e & piucundum: α α τ ω τ ε ι ο ν τ ι ο υ δ ε ν η δ υ. itaq; fac itelliga ppedie qd mihi faciendum censeo. Vale ex mediolano. xii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Andae alamano sal.

Vtaba Karolum aretinum rediisse mecum in gram. ita. n. iohannes aretinus eius necessarius. uis uerbis mihi renunciarat. At Matthias triuianus qui ab oppido parrio ad nos redies istac iter fecit uir amicus & pbus aliter sentit de hoie: q; tum ex his potuit intelligere: quae secum karolum loquutum dicit. putabam aetatem alios mores attulisse: sed q; tum uidere uideo: idem in nos e: qui semper fuit. agat ut libet: Ego is sum qui & pacis & belli artes egregie calleo: quis paces philosophus magis delectet: q; orator bello. Sed qm karolus ut idem mihi Matthias rettulit: se inuenisse in nostris scriptis quedam quae ipse non probet. Sed de his loquitur quae in eu scripsimus recte qd non probat. Quis. n. probet: quae in suum dedecus scripta sint. etiam si ea merito optimoq; iure in se scripta aiaduertit. qd si circa litteras & disciplinam erratum putat: uellem id onderet quo uel me uel se ipsum doctiore efficeret. Na q; rogatus a Matthia ut quod infimulabat refferret in mediū rnderit karo. se non meminisse: non potui id audiens non ridere: praesertim cum se se memoriae laudari in primis uelit. Hac iccirco ad te scripsi: ut Karoli erga nos uoluntate non ignorares. Neq; tu igit: nec alius quisq; possit iure philelfum accusare si non infert: sed ppulsat iniuriam. Nicodemum aut non possu non mirari: q; ut audio nihil eoz egerit q; priceps iusserat. Vale ex mediolano. xii. kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicodemo tranchedino sal.

Emini quae nuper cum mediolam reuertisses mecum de his loquutus es quae noster optimus princeps tibi in Ethruriam abeunti iusserat. Scio item ea de re litteras rursus a principe ad te datas. at Matthias triuianus familiaris noster ac bonus plane uir cum istac iter faceret repetiturus Mediolanum: loquutus est cum eo uiro: qui cum omnis res agitur. is nihil abs te ait audisse hac de re nec principis nomine nec aliter prorsus. itaq; non possum non mirari. Scis tibi rem esse cum satyro. Vale ex mediolano. xii. kal. martias. M. cccc. li.

NONVS

Franciscus philelfus. S.P.D. Ciccho Simonetæ ducali secretario

Co-te plurimū rogo atq; oro ut rē meā iā tandē expedias Nihil. n. prudenti uiro stultius duci
 e puto q̄ sibi ac rebus suis nescire consulere: nec enim mihi semp pēdēdum ē. ita esse ut sū neq;
 p̄cipi cōducit nec mihi. Vale ex Mediolano. xii. Kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus iacobo camerinati sal.

Lis. M: Tuli Ciceronis oronibus quas a me cōmodo accepisti ut iā cupio: ita es uelim ppe-
 di: ad me des: nā iā diu tuo hospitio usā sunt. Quare facito domum redeant. uereor enim ne
 dnm sint oblitæ. Quod si tardarint extrude. Vale ex mediolano. x. kal. apri. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Blondo flauio apostolico secretario salu.

Audeo q; scribis te meas anteuertisse lras: & si tuæ q̄tū uideo: intelligere utūf adhuc icessu te
 mg studineo nondū. n. aduētārūt: q̄re uide ne fides illo infido nūcio desiderāda sit. q̄d aut destatu
 meo certior fieri uis. hic me princeps singulari beniuolētia ē cōplexus cumulatq; quotidie ma
 ioribus bñficiis. Hieronymus gener reliquaq; familia bene ualet. De Strabone nihil est q; laboremus
 Amicus. n. ille eū hēre se pnegat. istic est apud Aurispā eiusmōi. Strabo geographus: & ut audiui apud
 Guarinū. Si quē hēre potes cōmodo mitte ad me: & ad triduū usq; faciā: q̄d cupis. Te nostro principi
 q̄ diligētissime cōmēdauī q̄ cū iucūdisime de te audiui tū rōdit phumaniter & pbenigne. Vellē q̄d scri
 bis una eēmus atq; eodē loco: quo alter altero frui assidue possēmo. Nā cū studiorum & mox similitū
 do. tū cōsiliog; cōmunicatio & cōiuctus assiduusq; usus amicitia maxime non tues solum sed auget sua
 uiorem efficit: Quod te tantisper ad agriculturā cōtuleris dum uer adolefcere incipiat laudo mō pyri
 istæ q̄s inseris & cōsitiōes uitū ubberimū fructū aliq̄e breui sint alaturæ. Cū italiā tuā oī ex parte ex
 ornaris fac uideā. Vale ex mediolano. iiii. Kal. martias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. S. D. P. Sphortia secundo:

Ollicitus es nō mō petēti mihi: sed ne cogitanti quidē te dono datur; nescio qd itaq; noli te fal
 p. li opinione tua. ut intelligas nihil eē mihi redditū tuo noie nec itē alterius cuiusq; in hanc diem
 Quare facito: ne uel obliuionis accuseris uel negligētia. Nam utrunq; crimē tua præclara ido
 le ē indignum. Vale ex mediolano. v. idus martias. M. cccc. li.

Franciscus Philelfus Laurentio Gini filio:

Vaues & humanas lras ad me tuas incredibili cū uoluptate plegi. erāt. n. cū ornatissimæ tū ple
 næ sūmi amoris erga me tui. Quod at florētissime tuæ. reip. noie me inuitas: ac ueluti reuocas
 i patriā uix dici queat. q̄tā ex ista igēti benignitate uīa læticia gaudiūq; susceperim. Quid. n. mi
 hi uel iucūdius cōtingere uel optatius potuisset q̄ facultatē offerri ad uos redeundi: p̄sertim cū dignita
 te & cōmodo. Sūt sane nōnullē resp. in italia qbus p suis de me aplissimis meritis debeo plurimū sed q̄
 magis uel amen uel obseruē q̄ inclitam Senensū remp. nulla ē. Nam ut honores omittā atq; emolumē
 ta quib; me cū istic aderā pulcherrime affecistis uideo uos Senēses ea grauitate & prudētia cæteris ho
 minibus antecelēre: quā & laudare oēs & admirari debeant: Quo fit ut multo añ q̄ futura sint p̄spiciē
 tes & cōsulētes id q̄ optime pacatissimæq; uiuatis Sitisq; non tā modesti q̄ uenerabiles oibus. idq; assi
 due p̄statis ut & boni uos amēt. & mali etiā ipsi nō minus uereat q̄ metuāt. Vt. n. uetēta omittā. q̄tā mō
 cū sapiētia q̄q; moderate e medio sustulistis plūbini periculū. Nā cū potētissimi fere oēs italie principa
 tus illius pulcherrimi munitissimiq; oppidi cupidine arderēt. soli uos estis inuēti qui & illi q̄ iam seruie
 bat pristinā libertatē peperistis. & uobis perpetuū ocium cōfirmastis. Non enim sine uestro nō medio
 cri incōmō perire plūbinū potuisset. Hoc at ap̄ uos facit ciuili cōcordia. q̄ p̄petuū nō tueamini solū
 sed idies magis atq; magis aplificetis uos uniuersos ciuis sapiētissimos rogo at oro nō p̄fecto uobis
 ob esse possit. si una sp uobiscum sentiat. Quod uero eodem publico humanissimog; cōsensu me ad
 uos tanq; in patriam meam mihi carissimam accersatis maiorē inmodū & lætor & gaudeo. Vt autem
 ipse tu dulcissime Laurenti intelligas non ingrato hōi officium præstari: Xenophon filius mihi dilecti
 simus te adibit qui meo noie & loquet oīa & cōpōet: Nā ut ipse mea ē caro ita secū defert mentē oēm
 & animum meū Tu me præstantissimis reip. principibus unice commenda atq; amicos oīs saluere iu
 be. Vale ex mediolano pridie kal. apri. M. cccc. li.

Franciscus philelfus: Francisco patricio sal.

X lris Xenophōtis filii liquido cognoui qd minime dubitabā singularē erga me tuā beniuolē
 e tiam lætor autem uæhementer q; uetus illa de re mea me nequaquam fefellit opinio. itaque
 ut intelligas me ui amoris non uinci abs te decreui omnino ad uos redire modo æqua id con
 ditiōe fieri a me possit. Tuum igitur munus fuerit ut qd cœpisti sponte id ēt mea cā pficias. Xenophon
 reliqua tecū cōmētabit: Ego patrē tuū grauissimū & optimū uirum bene ualere opto. Vale ex medio
 lano pridie kal. Apri. M. cccc. li.

Fran. phi. Antonio michaeli equiti. aurato. sal.

Audeo equidem plurimum. q; non solum rei pecuniariæ sed in amicog; ei hereditatem suc
 cedere insitueris patri tuo clarissimo & sapientissimo uiro qui cū tibi nihil tanta familiaritas be
 niuolentiog; fuit: ut maior cui quā esse posset cū nemine. Nam hūc. xenophon litteris mihi
 significauit: quāto studio ac fide operā des. ut me corā perpetuo uti atq; frui possis: imitatusq; huma
 h

uissimū patris ingenium æque me diligis: atq; ille consuevit. itaq; tibi gratias hēo maximas. Vt autem itelligas me tibi in amore nulla ex parte cedere. xenophon filius q̄ ego decreuerim ire in sententiā tuā tibi corā exponet Vale ex mediolano pridie Kal. aprilis. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Bernardo iustiniāno salu.

q Voties accipio tuas lras toties Leonardū meū patrē tuū uel potius n̄rū clarissimū & p̄stati sapiētia uix uideor corā aspicerē eūdēq; mutuo & audire & alloq. Quæ qdē res cū sumā mihi afferat uoluptatē. facile dēs itelligere q̄ mihi molestū sit quū ēt bis & itēq; inuitatus interdū nihil r̄ndes. ad resurrectionē christianā: id qd hortaris te uisere istitui. mō id mihi facere liceat p̄ principē Quare qd factū fuerit opus corā una cōmētābimur. Vale ex mediolano pridie. Kal. aprilis: M. cccc. li.

Franciscus philelfus Aenico dauolo equiti aurato salu.

d Electarunt me p̄fecto lra tua maiore imodū. Erāt. n. nō solū scriptæ disertissimæ sed certissimæ testes amoris illius misericordie erga me tui: quē iā tot annos dilucidius luce perspexi: itaq; habeo tibi gr̄as immortalis. q̄ nō mō ipse me singulari beniuolentia cōplecteris sed omni ope atq; opa niteris effici: ut isti quoq; splēdidissimo regū lumini ac syderi Alphōso regi munere tuo sim charissimus. Nā q̄ tā phumaniter tāq; pbenigne me inuitet ad se ut eā nō obscure ondit q̄ de me sibi opinione fecerit. At cauedū ē mi ænice ne tū mea cā onus suscipias ut id sustinere tueriq; nō possis. facit. n. p̄sæpe amor. ut q̄ in amicis uel minima sunt simulacra uirtutis uel maxima uideant: Quare moderate oīa de amico & p̄dicāda sunt & sentiēda. Nā neq; temere nec inepte amorē cæcū finxit antiquitas. fallit enī hoīem iudicio: q̄ppe q̄ inesse in amico optat id quasi in se. tū palā p̄dicare tum audacter recipere cuiq; non ueret. Sed utrunq; de me res hēt nec ignores te hoī nō ingrato b̄ficiū p̄stitisse. si mihi p̄ meū hūanissimū p̄cipē licuerit. corā tibi ondā breui nihil ē apud me antiquius beniuolentia tua. Tu me iterum meo Alphōso cōmēdato. Vale ex mediolano. v. kal. ianuaris: M. cccc. li.

Franciscus philelfus Petro Thomafo philosopho ac medico sal.

q Am̄ mēses p̄pe duo p̄teriere. posteaq; nullæ mihi tuæ litteræ sunt redditæ: iāq; sum miratus & tuū & bernardi iustiniāni silentiū. Si mihi q̄q; facturus es q̄ gaudeā maxime cura ut p̄pediem litteras tuas q̄ lōgissimas lectitē. Vale ex mediolano. v. kal. maias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus xenophonti filio salu.

q Vod Senēses reditū ad se meū uaxhemēter cupiūt gaudeo: Omnium primū tibi uidēdū ē quanti faciāt meū reditū ut itelligas me nulla cōditiōe. Sena repetiturū nisi duplo maius mihi salarium eo cōstituerūt. q̄ antea p̄stitissent. Vale ex mediolano. quarto. kal. iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus: Aenico daualo sal.

q Vātā mihi uoluptatē attulerit tua illa p̄grauis disertissimaq; epistola quā nūdius quartus atē ac cepi & si dēs aliis lris meis intellexisse tū q̄a sit interdū ut lra nō redant: iccirco eadē rursus ad me significatū iri existimaui. Quātū ego ip̄ fecerim beniuolentiā tuā: iā totos annos. xii. cognouisti itaq; amabā te. atq; collebā plurimū solo egregiæ uirtutis tuæ interuētū Aliud b̄ficiū itercēsserat nihil Nūc at cū uideo q̄ta me benignitate p̄lequeris potes facile cōiectare q̄tus cumulus accesserit ad obseruatiā erga te meā. Nihil ē p̄fecto quod magis cupiā q̄ id p̄stare ut q̄ dilucidissime p̄spicias. me unū eē sp̄ q̄ futūre quo de uno ea tibi possis oīa pollyeri. quæ de gratissimo & obseruātissimo hoīe exuectari cōueniat aduētū at meū ad Alphōsum regē maturabo simul atq; librarius satyræ codicē quē cœpisti exerserit. Tu me interi & regi cōmēda & tibi. Vale ex mediolano. iiii. kal. iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicolao cebæ sal.

f Audio diligētia tuā q̄ fugitiua n̄ra illa cōiuiua reuocaris ad d̄m. Reliquū ē ut ea domū repetere p̄pediē cures. Vex id tuto ac sedulo. ioannes marius filius instituit ad nos redire itaq; rogo te maiore modū quo id incōmode filius facere possit cures meo nomine apud urbis p̄fectum grauissimū & humanissimū uix Nicolauū fr̄agolū mei. ut nosti iustus de cāis amicissimū ut publicæ fidei lra ad illū den̄ quibus ēt cū uxore & filiis ac rebus & cū sociis sex q̄tutissimæ facere iter liceat p̄ge nūeliū locos seu sagona inter sit hiturus siue q̄cūq; decreuerit. Nolim. n. qm̄ uerfatus ē in eo q̄ oppidis quos uīa resp. ducit i hostibus q̄cūq; ei manare inde possit icōmodi. Lra aut mittēdæ sunt opa tua milefissimū q̄ocissimæ. qd ut facias ēt atq; ēt rogo. Vale ex mediolano. vi. idus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Aenico daualo equiti aurato sal.

e Aepit mediolani adeo pestilentia incrudescere. ut nō possim mihi nō metuere. itaq; nihil ē q̄ omittā ad pādū iter ad te mō librarius nō me fallat ad secūdū usq; mensem aut paulo amplius te uidebo. Vale ex mediolano. iiii. idus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Andreæ almano sal.

h Esternis litteris tuis quas mihi reddidit frater tuus qui mediolani questorem gerit eo sum magis delectatus quo minus iam expectatæ se mihi q̄tuauissimæ obtulerūt. nā cū tādiu distulisses officiū tuū putabā tibi iusto aliquo impedimēto non licere quod uelles itaq; in eam plane sententiā erā adductus ut cōderē te nihil omnino respōsurum. uerum tu elephantoz more eo cōceptū partū diutius ferre aīo. qd cum extulisses in lucē foret is diuturnior. fuit epistola tua nō disertā solū sed erudita & docta nā q̄ nūq; totum de philosophoz disciplinis apud unum aliquem inueni

as. nō græcū. nō latinū nō gētilē. nō xpianū philosophū id nō tibi mō sed oībus quoq; mediocriter eru
ditis notissimū p̄dices. & id qd̄ cōtra Socratis institutū q̄ scire se nihil diceret facile declaras uel magni
tudine uel fiducia facūdissimi ingenii tui q̄ ē q̄ maximi sunt de uirtute ac foelicitate minima iudices:
Defensio uero tua. & si ē acuta & p̄subtilis una mihi rōe p̄bat magis q̄ te antea nō serio sed ioco a me
scripsisse p̄fiteris. Maior at̄ si ioco loquutus es qd̄ me serio tibi r̄ndisse arbitreris: Quare uelim ita uer
ba mea interpretaris ut mihi tua cupis interpretanda. Nam ut inquit ille Dauus sum non oedipus. Va
le & geonomica mitte. ex mediolano. iiii. idus iu. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Mariano sacerdoti sal.

Vid in cā fuerit. ut posteaq; hinc abiisti: nihil de iis r̄nderis. q̄ tuæ fidei p̄ amicitia n̄ra mādara
nō prius intelligā q̄ ipse tu me feceris tuis litteris certiorē. q̄re si me nunc quoq; diligis ut antea
cōsuluisti a te peto: ne lōgus teneas desiderio tuarū litterarū. Vale ex mediolano pridie idus.
lu. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. Antonio panhornitæ sal.

Iqua in re Xenophonti filio fuerit opus tua opa: scio te nihil eoz; pretermisurum oīum quæ
mea interesse cognoris. Quis. n. ē cui q̄ tibi carior eē debeā. Nā ego te non secus diligo amo.
q; ex animo ac fratre. id qd̄ tibi nisi ex oī parte ē cognitū: qd̄ eē cognitū possit n̄telligo. uale cū
pudicissima uxore pulcherrimaq; filiola. Ex mediolano pridie idus iunias. M. cccc. li.

Fran. phi. Aenico dauolo equiti aurato sal.

Enophon filius de te uenit. ex quo mente oēm intelliges. Quare qcqd̄ tibi noīe meo exposue
rit ita accipe: ac si me corā loquētē audires. uerba nisi filii patris sunt oīa. itaq; me totū in xeno
phōte apud te existimo. Te at̄ rogo: ut idē in me sis: q̄ fuisi sp̄ hoc est & facilis & humanus &
q̄tum ad regē attinet p̄benignus. Reliqua ex ipso xenophonte cognosces. Vale ex mediolano pridie
idus. lu. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. sal. di. pl. francisco barbaro.

Værenti mihi litteras ad te dare: quas lecturus libēter fores: nullū sane cōsentaneū musis oc
curebat argumētū. nā qd̄ aliud philelfus dignius scribat ad barba: q̄ de hūanitatis studiis. At
hæc. s. apud nos sordent. De rebus uero bellicis quas uideo quottidie ipendere ardētioris. nō
ē mei muneris qcq; obstrepere. Quod at̄ acceperim te ex pedibus laborare. nō pōt mihi pro n̄ra sūma
beniuolētia. nō eē pmolestū. Es. n. indignus: q̄ qcq; patiaris: qd̄ nolis presertim cū sis uita cōtinētissima:
ni fortassis iste sit morbus ab usq; maioribus tuis hereditarius: nā podagra ut Hippocratis sententia
est fit ex eo sanguine quem bilis ac pituita corruerit. & id quidem inuenis gracillimis. quibus cor
pus ut p̄necessariis carere nullo mō pōt. At ipse nulli es bili obnoxius: q̄ unus oīum sis moderatissimis
moribus. sed ne pituite qd̄ q̄ nulla sis nec ingenii: nec corporis crassitudine: Quare quū istiusmōi offē
sio a parentibus in te inlit: fer æquo animo hereditatē. Vale ex mediolano. pridie idus iunias. M. cccc. li.

Franciscus Philelfus Petro Tomasio philosopho medicoq; sal.

Binis litteris tuis alteras accepi. q̄s idibus aprilibus ad me dedisti: nā priores. q̄s meministi ex
Varrone nōdū reddita: mihi sunt uix at̄ dici queat: q̄ta in his legēdis uoluptate prorsus sum. ui
dere. n. te corā: atq; tecū loq; mihi sum uisus: nā q̄q; sciebā me ex aīo tuo minjē excidisse. nō po
terā tñ nō subdubitare ne qd̄ tibi qd̄ nollē: accedisset: nūc uero & hac me suspitione oportune liberaſti
& qd̄ in cā fuerit silētii tui ostēdisti: nā q̄ ego ad alphōū regē nō ierim: ut scripserā: principis inhibito
efficit cuius iussis me parere necesse ē: uel inuitū: q̄q; nihil ē qd̄ nolim qd̄ hūc uelle sentio: Absui at̄ medi
olano Cremonæ primū deinde ticini tādū agens. quod mediolanū pestilētia deseruerit. Peto at̄ ex te
ut posteaq; superiores litteræ tuæ ad me nō puenerunt: iteq; me si tibi uisum fuerit. cur at̄ minus uidea
tur. Nihil. n. frustra ad me scribere unq; soles iterū me inq; de his hoībus certiorē facias: q̄ antea ex tua:
& Bernardi iustiniāni sententia significas te scripsisse. Ego res italicas uersu heroico sum aggressus pre
sertim eas: quæ Sphortianæ laudis inter sunt: itaq; poeseos huius inscriptio ē Sphortias. in libro uiginti
quattuor uniuersa materia distributa est ita. n. mihi scribēdum occurrit ni dies sniam mutarit primū
absoluimus. nunc secundū elucubramus. Quæra ex te aliq; ad ueritatis argumētū si tibi id facere licue
rit nolim. n. erit tibi qd̄ faciat oportet: qui rumoribus credit: Audio barba: in podagra incidisse id
quod doleo uæhementer: At proderit fortassis ad redeūdū cū musis ingratiā. Vale ex mediolano pri
die idus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Saxolo pratensū sal.

Vamq; hoc tpe mihi ocū nihil erat ne tñ mea taciturnitas tibi molesta eēt respodi ad ea paucif
q̄ petieras Cecrops duo fuere. quoz; noīa Aesculapio. Cecrops q̄ iā bis scripsisse tradit nā
alter Andalus dictus ē alter Athlātus Hos at̄ decē sciscendū ut. n. scisq; extitisse apud æschinem
atheniensem in legatiōe patet quos ēt anaxagoras uænadoz; similes ut ist. in eas insulas traiecisse nar
rat. quæ a simioz; nomine qui τῶν Πιθηκῶν pitheci appellant. uocata: sunt pithecine. κῆ κρῶ ψ. cecrops p̄
trea & iocolum significat: & ē eoz; simiorum spes: q̄bus caudæ sunt longiores Quod autem petis idē
ne significet. ē. i. & οἶος. Tē ēi certe neq; idē. nam qd̄ scribitur sine Tē οἶος. ē. i. uis a uolo. significat. Sed
si scribatur cum τῶν οἶος. τῶν ēi significat potes: id qd̄ ex usu legendi nō obscure animaduertes. De aīo
autem pro scaenio apud Plautum textus ille corruptus est nannio enim scribi oportet. fuit autem nan
niū illustis meretrix quā & hyperides contra Patrocleum & apollodorus in his quæ scripsit de mere
tricibus αἰ γὰ ἀγα: hoc ē caprā ut si nominatā scribunt ea scilicet rōne: q̄ tabernarium quendam Tallū

noie id qđ uirgultū significat exederet: uirgultis. n. capræ plurimū delectant. Antiphotes uero iunior i
iis quæ de meretricibus reliq̄ scripta. Nanniū dicit uocatā eē cognomine p̄sceniū. qm̄ extrinsecus for
mosissima uideret instar profcenioꝝ thetraliū. Recte igit̄ Platus uituperatoribus occurrens ostendit
se primū nō esse q̄ tragœdiā admiscuerit comœdiæ quū in Nannio profcenio idē antea fuerit factita
tū ab alio poeta q̄ quis tandē ille fuerit ut patet ex ipsis uerbis quæ tangunt̄ in textu. Qui uero ille fuit
set certi habeo nihil. Vaticinari aut̄ nolim. Vale ex mediolano. pridie idus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus sal. di. pl. Nicolao arcimboldo ducali senatori ac iurecōsulto.

I tibi uiro itegerrimo & eruditissimo homini. & cū rex meaz̄ oīum tū mei ipsius i primis stu
dioso gratificer oīa q̄ præstari a me queāt sim plane ingratus. Faciā igit̄. qđ tāope efflagitas. &
id qđ nō libēter minus q̄ diligēter. Cæterz̄ nosti occupationes meas. qbus si uoluntate meam
cōparaueris haud me cūstatiōis accusabis. Studebo tamen annitarq̄ manibus ac pedibus. ut aiunt. ut di
ligentia omnem superet necessitate. Vale mediolani ex edibus nr̄is idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Donato Astiolo sal.

Ccepi eē apud uos quosdā priscos de arte grāmatica libros quoz̄ uelim noīa ad me scribas nā
qbus hoc tpe in publicis ludis græci utunt̄ libris pleni sunt ineptiaz̄: ac plane tales: ut ad dedi
scendum sint: q̄ ad discendum longe magis accōmodati. Tu fac qđ peto: ac Vale ex mediolano
idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Catoni sacco equiti aurato ac iurecōsulto sal.

Iunt te mi cato factū auriusculū: qđ plurimū miror. Nā cui parcis pecunias tuas. q̄ liberos. ne gi
neres: uxorē Mathusalē tibi m̄rimonino iūxisti. Fratri ne. At ille ē lōge te stultior. q̄ a tuo con
spectu nō secus fugit: q̄ si basiliscū intueret. Nū te podagra iccirco in avaritiā agit. qđ metuas
fore ne si leges docere: & ius ciuile cogaris deserere: a pauperie pristina redigare. quasi tibi nō propte
rea iunxeris locupletē anū uxorē: qđ numos liberis ptuleris. Viue igit̄ ut cōsueuisti: liberaliter: neq̄ tibi
pauperies metui sit Nullus. enī uāhementior dolor uacat febre. quæ una te breui ni sapias. omni. exuet
cura. Vale ex mediolano idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus: Andræ alamano sal.

Emetrius sguropulus istac iter facturus in urbē Romā petiit a me: ut se tibi p̄ litteras cōmēda
rē Quod mihi tā facile ē. q̄ qđ facillimū Mō intelligas eū esse Demetriū: q̄ cū grauitate ac uero
nihil habuerit cōe unq̄. Ex librario nō inepto quātum ad formā litteraz̄: attiet uult uideri phi
losophus: id q̄ ex ornatu capitis longioreq̄ pallio tibi facile fuerit iudicare. Nam neq̄ uitæ institutis ne
q̄ doctrina ultra philosophi quicq̄ sapit. Vex̄ lingua ē & celeri & expedita & suauis: ut græcoꝝ nemini
cedat. Voce quoq̄ & clara & sonora Rē oēm tenes. ita tibi hoīem cōmendo. ut illi adsis & tecū habitet
Vale ex mediolano idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus sal. pl. di. Benedicto Nursino philosopho ac medico ducali.

On eē possū sine pmagna sollicitudine aī ac molestia. ob hūc pestilētiæ morbū. quo uniuersa
correpta ciuitas i assiduis innumerabilibusq̄ funeribus & dies cōsumit & nosus. neq̄ satis sciō
qd cōsiliū capiā. nā sine liberis uniuersaq̄ familia hinc decedere & inhumanū sit: & dedecoz̄ oī
no Diutius uero uersari inter tot ac tantos inestimabiliū sagittaz̄ ictus ē hoīs non minus dissoluti q̄ infi
piētis planeq̄ insani. Preterea & quo sim p̄fecturus & quo pacto: q̄ & pecuniis careā. & ab oī fortassis
urbe metu cōtagionis excludar. Peto igit̄ a te mi Benedicte ut tuis me prudentissimis cōsiliis adiuues
Vale ex mediolano idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus angelo reatino iurecōsulto sal.

T princeps abest mediolano. & pestifer hic morbus incrudescit in dies magis atq̄ magis. nec
mihi integrū ē. manēā ne an habeā ita sum & aīo pturbato: & cōsiliū egens: in tāta p̄fertim rex
meaz̄ oīum difficultate & inopia. Accedit itē ad malū q̄ edicto principis cautū audio. nequis
mediolano decedens in loca alia admittat̄ eius ditioni subiecta. Rogo te maiorē in modū mihi facim
da q̄ primū consulas. Vale ex mediolano idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus. sal. pl. di. Ciccho Simonetæ.

Eus iis uel mortuis sit iratus: q̄ primi auro & argēto p̄ciū statuerūt. ut q̄ caret alterutro. inutilis
ut ita dixerim habeat. Quod nūc mihi uideo accidisse. Quāto uersor i periculo atq̄ discrimie
inter hæc pestilētiæ iac̄. ^{quāto} tūc me aīaduertis. Si mihi adessent pecuniæ p̄multos
habere fautores: & salutis & ^{quāto} tūc me aīaduertis. Sed qm̄ illis careo p̄ter te unū uirz̄ optimū & hoīum mihi
amicissimū cæteri oēs alii ^{mediolan} ut. nec tamē tibi p̄suadeas uolo me frangi animo: aut aliud qđ humili
us de me sapere. Quin eoz̄ potius miserior q̄ in hoīs figura uitā pecudis representant. Velim tamē pro
p̄ter inualecentē indies magis atq̄ incrudescētē pestilētiæ uim & efferatā rabie. nec alio secedere i
digenti pecuniæ. Litteræ. n. ducales nil oīno mihi p̄fuerūt apud hos ædiles: hoc ē p̄uentū ducalium
magistro quos uocat̄ ni metuerē fore: ut offendā principis uoluntate: abire extra hāc galliā cisalpinā:
tucioris i locos. Vale & p̄cipē hortare ut meminerit mei ex mediolano idibus iunias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus iacobo Barcello & Gothardo. S.

Enophon filius q̄ hactē litteras uobis reddidit cōrā exponet: quā mihi in re uſa opa opus ſit.
 x Nō aut ſum ignarus gratiſſimū uo bis eē me ueſtra opa uti uelle p̄ſertim in re litteraria. Nā io-
 annes Marius filius cupit ire ad me q̄ ut cōmodius poſſit & tutius faceſ iccirco publicæ fidei
 ſſas Petiti. qm̄ in eoz oppidis ē uerſatus iā menſes duos quos uſa reſp. ducit in hoſtibus. Reliqua ex ipſo
 xenophōte cognofcetis. Vale ex mediolano idibus iuniis. M. cccc. li.

Franciſcus philelſus: Nicolao Cebæ ſal.

Espondi nudiuſte r̄tius tuis ſſis. itaq̄ in p̄ſentia breuitate ſum uſus p̄ſertim q̄ Xenophon filius
 r iſtuc iret. q̄ tecū meo noīe uerba facturus eēt. Venit. n. ut ioannē Mariū fratrem comiteſ medio-
 lanū: huic uelim mea illa cōiuiua ad me deſ. Vale ex mediolano idibus iuniis. M. cccc. li.

Franciſcus philelſus Petro perleoni ſal.

Vto audiuiſſe te inſtituiſſe ioannem Mariū filiū ad nos reditū faceſ. Quare petit p̄ litteras ut
 p Xenophōta Genuā qua iter facturus ē. q̄primū mitterē: quo ſe comitetur. Mediolanū. Reliq̄:
 Xenophon ipſe filius meis uerbis tibi coram narrabit. Ego Arrianum uāhementer cupio. ua-
 le ex mediolano idibus iuniis. M. cccc. li.

Franciſcus philelſus Petro Thomasio philoſopho ac medico ſal.

Vm ceteris in rebus me tuæ pxime litteræ plurimū delectarūt: tū eo me nō mediocriter per-
 c turbarūt. qd̄ publicæ fidei ſſas ſignificabas iā ſupra ſecūdū menſem miſſas ad mea a Bernardo
 c iuſtiniano uiro patricio & mihi amiſſimo. Fatebor tibi ingenuæ. q̄ ante fuit opinio mea inſti-
 tuerā: ut ſcis ad reſurrectiōne chriſtianā ire ad uos. itaq̄ me pararā quottidie litteras uſas auidiſſime ex-
 pectās. Sed ubi aduenit cōſtituta dies: nec ego ex te nec alio quoq̄ amicoꝝ uideo q̄c̄q̄ epistolaz: cepti
 mecum uāhementer ſtomachari atq̄ iraci mihi met: q̄ oīno fruſtra amarē. itaq̄ decreuerā nihil poſt
 hac amplius ad uos ſcribere. Sicq̄ diſtuli cōpluſcū t̄p̄is: ut n̄ri deī cū refrixiſſet exandeleſcētia. & ami-
 citiæ uis r̄uſus cōclauſiſſet nō potui me continere quin aliquid tecū obſtreperē. Nūc te quā ſcribis dili-
 gēter cōſiderata quid iudicaturus ſum neſcio: unū aut cupio: ut me facias q̄primū certiorē quā ille ſu-
 erit cui Bernardus litteris ad me dedit. Reliquū ē ut aliæ parēt publicæ fidei ſſæ q̄bus tēpus duoz me
 ſium ſit p̄fixum atq̄ incipiat ad. xvii. Kal. ſeptēbres. Ad id enim t̄p̄is inſtitui p̄culdubio uiſere id qd̄ me
 tuo facturum uolo. At nolim mihi obefſe poſſit q̄ iamdiu in his ſum. q̄buſcūq̄ tā dura bella geſſiſtis:
 Sum autem iturus ad Alphōſum regem. Quare diuertam ex eo ad uos itinere. Vale ex mediolano. x
 kalen. iulias: M. cccc. li.

Franciſcus philelſus. Aenico Daualo ſal.

Vm certior factus Gabriele mirabili: qui modo iſtinc mediolanum orator rediit dediſſe te
 f sibi alias ad me litteras circiter. kal. februaras: quas ego uidi nuſq̄. Nec alie omnino ullæ ex te
 mihi redite ſunt litteræ præter eas: quas ex puteolis ad. xvii. kal. maias ad me dediſti. itaq̄ ni-
 hil tibi mirandū eſt: ſi nullū a me reſponſum accepisti. nam quod ſcripſeras: ſcire non potui. Ad proxi-
 mas autem reſpondi. Nunc autem habeo noui nihil. Satyrarū codex aſſidue excribitur ſi prius nequi-
 uero ad auguſtum ſaltem iter omnino ad uos capiam. Ante id temporis nullo pacto licet. Vale ex me-
 diolano. x. kal. iulii. M. cccc. li.

Franciſcus philelſus Bartholomæo Pargenſi equiti aurato ſal.

Am mihi beniuolentiā ad aprilē oſtendiſti: ut uidear mihi de te poſſe oīa polliceri. Quare quā
 c princeps n̄r pecunias mihi preſentia iam dandas decreuiſſet. xenophonta filiū ad te miſi. quē
 ut q̄primū expediri cures: te etiā atq̄ et rogo. Erit hoc mihi tā gratū quā qd̄ omnium maxime
 noui modeſtiā & humanitatē tuam. ſcio moleſte te laturum. ſi pluribus uerbis abſte petam. qd̄ tua ſp̄s
 te facturū ſis. Vale ex Mediolano. iiii. Kal. iulias. M. cccc. li.

Franciſcus Philelſus Gatonii Sacco iuriſcōſulto & equiti aurato ſal.

x Enophon filius coram tibi exponet: quid fieri abſte uelim. Tu autem facies: ſcio: quod ſemper
 conſueuiſti. & amice & recte. Ego ad auguſtum ſum ad alphonſum regem iter facturū ab eo-
 dem ſcilicet inuitatus. Reliqua ex ipſo Xenophonte cognofces. Vale ex mediolano. iiii. Kalē.
 iulias. M. cccc. li:

Franciſcus philelſus. Aenico Dauolo equiti aurato ſal:

Vod mō. x. kal. iulias ad te ſcripſi: hinc ad uos iter capiam ad pximū ſextilē interea uero t̄p̄is ſa-
 g tyraz codex quē regi dono daturus ſum luculētiffimæ exaratur. Tu uelim operam deſ ut re-
 giæ familiaritatis litteræ quarum comitatu inter p̄ficiſcendū utar. q̄primū eant ad me Audio
 iſtic eē Venetoz oratorē: cuius tu hac in re opera uti poteris ea ſcilicet ut iſtiusmōi litteras ad egregiū
 medicū Petrum Thomasiū q̄ uenetis agit & mihi ē familiariffimus q̄ diligentiffime p̄ferendas curet.
 is enim ē a me iam cōmunefactus: ut eas litteras quūprimū accepit: mittat ad me. Tu me interea di-
 uo alphōſo tibi q̄ cōmenda. Vale ex mediolano pridie Kalē. iulias. M. cccc. li.

Fran. phi. Ciccho Simonetæ ſal. di.

Ernis litteris meis eē debes: certior factus me neq̄ p̄p̄iæ neq̄ mediolani rē pecuniariam quā
 t decreuit princeps conſequi potuiſſe. Nam & p̄apienſes & mediolanenſes magiſtratus nullas
 ſibi pecunias eē reſponderunt: id at̄ quanto mihi incōmodo ſit uel me reticēte cognofcis. ita-
 q̄ tuæ erit hūanitatis ita ad hos mediolanenſes ſcribere ut intelligant ſe ſua falli oportere opinione: q̄

uolunt se puls posse q̄ principem. Vale ex mediolano pridie Kal. i. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Petro thomasio medico sal.

Am quartā ad te scripserā: posteaq̄ nullā mihi reddita sūt l̄ræ tuæ. Postea uero nihil accidit: qđ tua interesse arbiter p̄ter incredibile desiderū meū uisendi tui qđ in dies magis magisque augetur. Hoc at̄ me leuare tui ē officii. Vale ex mediolano. x. Kal. augustas. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Aemico Daualo equiti aurato sal.

Ppropinquat iā augustas: qđ ad t̄ps me ad uos uenturū: antea scripserā. Satyræ codex festinat ad calcē: Ego l̄ras regias q̄bus de antea ad te scripsi uahementer expecto. Vale ex mediolano xv. Kal. augustas. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Petro perleoni sal.

Vasi tui diligēter ut tibi quē cupis laboris sociū aliquē inuenirē. Nemo hic ē in p̄sentia: q̄ istius mōi puincia uelit. Nec t̄n dubito fore: ut cū melius res hic habuerint: nō se aliquis offerat quē ad te mittā: interī cura ut ualeas cū sponfa. & ad me Arriannū historicū q̄primū des. Ad hęc uelim dicas Nicolao cebæ homini amicissimo uerbis meis: ut curet si me amat mea id me cōiuiua p̄pe diē dare: Cupio. n. illa mecū ferre in hoc meo ad alphōsum regē itinere. Si alius fidus nūcius nō occurrerit saltē tabellarius mercator: deē nō possit. cui q̄cqd numorū p̄miserit. ipse libēter dissoluā: Vale ex mediolano. y. Kal. augustas. M. cccc. li.

Frā. philel. Petro thomasio medico sal.

On possum nō subdubitare factū ēē. ut tot quas ad te dedi l̄ras. interceptæ sint: q̄nqđē iā sextum scripseri posteaq̄ nulla mihi oīno uel pbreuis epistola tua reddita est. Deus interceptoribz malefaciat q̄ me priuat iucūdissimo fructū sermōis tui mihi oī molle ē suauior. itaq̄ uelim cures ut oī rōe atq̄ arte fallentis fallas. ac me expleas desiderio litterarū: tuarū. Vale. ex mediolano. vii. idus augustas. M. cccc. li.

Franciscus philelfus petro thomasio medico sal.

D septimū idus augustas cū iā meas l̄ras obignassem: b̄ie mihi tuæ redditæ sunt. q̄bus diligētissime plectis r̄ndi ēt tūc tibi. quantū opus fuit. Nūc at̄ abste peto atq̄ cōtēdo: ac si pateris etiā atq̄ ēt te rogo: ut oī cura & diligētia opam des: ut q̄ mea scis itereffe q̄primū cōficias hoc mihi nec gratius facere q̄cqd potes: nec necessariū magis. Vale ex mediolano. xviii. Kal. septē. M. cccc. li.

Franciscus philelfus ioanni Mario filio sal:

E frustra ad nos eas: hoc die mediolanū egredimur. petiuri Cremonā: ubi tādū futuri sumus: quoad hęc pestilētiā morbi p̄cella cōgauerit. Vale ex mediolano. y. idus septēbres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus ioanni Mario filio sal. di. pl.

Vm hesternō uesperī Cremonā uenissimus: essemusq̄ excepti: minime ihumaniter hodie ex urbe eieci sumus. in cā hoc fuit. Erat mihi serua mercenaria ex familia nō ignobilialiprāda. nomie Antonia. & ea qđē puella nō inuerecūda. Hāc reliqueramus in cymba una cū maria nutrice tua ut tantisp̄ res n̄ras asseruaret. dū aedes cōduceremus. nā cū xenophōte sororibusq̄ tuis ac genero apud honestū cauponē interim diuerteramus. Dū post paratas aedes hodie cymbā repeto: quo & res & mulierculas agerē ad aedes. offendo Antonia subito pestilētiā ui correptā aiām effalisse: positāq̄ in ripa: ibidēq̄ maximū hoīum cōcursū: ac tumultū. Non potui mihi nō metuere in tanta hominū barbaria sed multo magis filiabus q̄s t̄na cū genero in urbe dimisserā. Quid multis. mihi ī urbē regrediēdi p̄tās adēpta ē reliq̄s itē n̄ris ex urbe cōtinuo eiectis. Ruri sumus. qđ in suburbio tacet: q̄ itur mantua. Vale ex Cremona pridie idus septē. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Leodrīso cribello sal:

Igrato in me aīo eē uolueris: ut & eē dēs: & ipse te futurū puto: curabis oīa q̄ istinc decedens tuæ fidei mādauit: & amice & diligēter: ī primisq̄ ne qđ mihi detrimētī domi fiat. nam te hād latet quātus nūc sup̄ numerus p̄p̄ absentia ciuium mediolani ubiq̄ noctū atq̄ die īsidiatur ut nullæ edes satis aut clausæ istis aut munitæ sint. Quare tuæ fuerit curæ ac beniuolētiæ erga me operā dare: ne qđ nobis surripiaf̄ absentibus. Vale ex suburbano rure Cremonensi idibus septēbris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus sal. di. pl. matheo pisarenfi ædili curuli

Vod scire cupis: q̄ me humane & liberaliter Cremonēses exceperint. accipies paucis. me adueniētē uniuersā ciuitas & uidit & honorauit egregie. Sed ubi accidit ut mercenaria qđā mea serua pestilētiā morbo correpta: uitā subito deseruerit tumultus ingens in urbe aduersus me exortus ē quē plebeia īfania cōcitauerat. nā q̄ uiri nobiles atq̄ boni eā urbē ībabitāt nihil hmōi nū modo nō fecerunt. sed ne tēptauerūt qđē. Sū cōtinuo cū uniuersa familia urbe exclusus & nō sine magno quidē uitæ piculo. uagabar in campo auxilli oīs atq̄ opis exps. nec qđ cōsiliū caperē: satis mihi erat ī p̄mptu. usq̄ adeo erā aīo p̄turbato in tā repētino īfaniētū hominū motu. Tādē ubi paululū plebeius ille furor sedatus ē. p̄stantes qđā pauci atq̄ boni ciues p̄modeste me adierunt. meq̄ hortati sunt: ut modice ferrē atq̄ æquo aīo plebeiam illā stultitiā: quæ loge magis q̄ mihi bonis oībus ciuibz p̄molesta extitisset. breui at̄ fore ut illud omne erratū haud ignobili diligētia sarcirent. meq̄ duxerunt in p̄ximum quoddā suburbū ubi rus ē ac uilla cuiusdam ciuis p̄fectetæ. unde eiecto uilico: mihi uilla una cum rure tradita ē tantisper incolenda donec publica diligētia aliter meæ & rei & dignitati prouisum fuerit. Cæterz̄ in p̄sentia incōmodius agere nihil possē nā oīa mihi desūt p̄ter culices pulicesq̄ & mulcas: Vale ex Cremonensi rure suburbano. xvii. Kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Sceuæ corti equiti aurato ac iurecōsulto. S.

Vm istac iter facere Cremonā petiturus: me uāhemēter hortatus es: ut placētia q̄ Cremonae donec mediolani pestilētia cessasset: agere mallē. Nec. n. ueteri te aiebas multo cōmodius me ac melius apud Placētinos futurū: q̄ apud Cremonēses. Quare cū uideā Cremonā eodē quoq; acerbissimo morbo laborare: quo mediolanū: sciāq; q̄ tibi hoi amicissimo & carus sum: & piucūdus. nō iuitus cōditionē accipiā: modo per te fiam certior: nō septē p̄cio sim empturus. Itaq; fac propediē itelligā: qd me facere oporteat. Vale ex rure suburbano. xvi. Kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Iacobo camerinati salu.

Tuā erga me uolūtate nō laudare nō possum: & istoz negligētia nō detestari n̄ debeo. q̄ nihil eorum oīo agāt: q̄ tu iis agenda iussisti. Non. n. hi sumus: q̄ more scythaz: solo utamur pro lecto praefertim tādū: & sine ulla n̄ a culpa. Accedit ad hāc difficultatē alia longe incōmodior qd̄ ne caupones qdem ulli nos dignos putāt: qbus ullo nūmoz iteruentu ea dent uānu: qbus sine uitā ducere nequeamus. Aiunt enim Guilielmum nescio quem: hōsem quātum uidere uide or circūforaneū ac plane barbarum sibi iussisse non modo nequid nobis uel mercede ulla exhibeant: sed nec etiam uerbum nobiscum faciant. Istum autē pditissimū Guilielmū eiusmodi magistratui praefectū dicūt: cui talis potestas decreto publico data sit. Itaq; te rogo ut uel cōsulas rebus nostris: quēadmodū nudius tertius mihi corā recepisti: uel q̄ admodū malim: mihi abeundi potestas fiat: uereor. n. ne q̄ mediolano pestilētiā fugimus. eā Cremonā reperimus in tāta rez oīum difficultate ac tēdio. Vale ex rure suburbano. xi. kalen. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Christoforo marliano sal.

Odie cū tibi primū facultas oblata fuerit: fac si me amas: ut te uideā. Sūt. n. qdā mihi tecū cōmētanda. Praeterea uacuis ne oīno uenias: atramenti aliquantulū tecū affer. Nā atramētariū meū æque sitit atq; nos oēs. Xenophō filius petit abste aliq̄tulū uernicis. Vale ex suburbano rure. x. kalen. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Iacobo camerinati sal.

Vpio quādā cōmētari tecū. Itaq; rē mihi p̄gratā facturū es: cū qd̄ otii hodie nactus fueris. huc te conferres: quādoquidē nos ad te ire Barbaria ista nō sinit. Arca illa nostra cum libris est etiā nunc sub ioue: Vale ex rure suburbano. x. kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Iohanni iordani iurecōsulto sal.

Reterierūt anni iam triginta & amplius: posteaq; nec uerboz a me nec l̄raz aliqd̄ accepisti: nec ego itē abste. Idq; nō alterutrius uolūtās aut negligētia ulla fecit: sed lōgissima locoz: interualla. Nā cū tu adhuc Patauii operā dares iuri ciuili: ego a Venetiis soluēs in Thraciam nauigauī: quo grāca sapiētia factus doctior maiori uel usui uel ornāmēto latinā linguā futurus eēm. Qua una re factū est: ut mutua scribēdi uicissitudine priuati iādū fuerimus. Nā post annū septimū ubi in italiā reuertissem & si eramus p̄pingores: tñ cū tēpoz quoq; difficultas nobis fuisset ipedimēto: uterq; siluimus: nūc uero cū p̄piores facti essemus: tēpulsq; ipsū nos mutuo ad scribēdū hortaret: anteuertere q̄ ante uerti malui: quo itelligeres nullo amoris offiō me posse abste superari. Scire autē cupio: q̄ belle uales: & q̄ta me beniuolētia p̄sequare. Nā ego te nō diligo solū: sed ita amo ut nihil ad cumulū addi q̄at. Valeo autē pulchre. Apud Cremonēses uero ideo me recepi: qm̄ mediolani q̄ ipsa in urbe domiciliū mihi p̄petuū cōstitui: pestilētia in dies magis atq; magis iualefcit icrudescitq;. Reliquū ē ut qd̄tu in propinquo futuri sumus: q̄ creberrimis inter nos litteris quottidie aliquid commentemur. Vale ex rure cremonensi suburbano. x. kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Iacobo camerinati salu.

Xistimo tibi ab igenuo adolescēte Christoforo marliano ea oīa uerbis meis renūciata. q̄ a me mane corā accepit. Nihil autē aut temere aut minus cōsulto locutus sum. Rusticor. n. ut nosti iā diē sextūdecimū: nō solū icōmode: sed in maxia rez oīum penuria. Quid mihi postridie sit agēdū aut un̄ necessarius rebus subueniēdū: nō itelligo. Quare nō amicis solū sed mihi etiā ipsi iā molestissimus fieri icipio. Itaq; sūm opere te rogo: ut q̄ tibi Christoforus noīe meo exposuit: hoc ipso die oīno conficias quo quid facturū sim intelligam. Hodie mihi philosophica cōena futura est eaq; diogenica. Postridie uero ne cum arida quidem cerere mēsam mihi futuram uideo. Vale ex rure cremonensi suburbano. v. Kalendas octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Manueto attendulo abbati salu.

Enūciauit mihi hesternō uesperi uir optimus amātissimusq; tui Iacobus camerinas istituisse te mihi dono datū: hie tritici sextarios decē. Quā qdē res uix dici q̄at: quātā mihi uoluptatē attulerit & id qdē nō tā ipso d̄no qd̄ sane pulcherrimū est q̄ bonitate ac liberalitate igeniū tui: q̄ nullo unq; ab me puocatus offiō uolueris me tibi tam oportuno tam benigno munere deuincere. Itaq; hēo tibi imortales grās tu aut tibi uelim psuadeas: eū me eē futurūq; in dies: q̄ i te amādo cessurus: sim nemini. Triticū autē ipsum tū mihi p̄bendū curabis: cū in urbē uenero. Nam ruri quo pacto sim uisurus: nō satis itelligo: q̄q; ne in urbe qdē fortassis eo mihi opus erit. Verz hac de re breui faciā te certiozem. Vale ex cremonensi suburbano rure. iiii. kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicodemo Tranchedino salu.

Vā tibi in Ethruria abeūti pro beniuolētia n̄a mandarā: nequaq; debes eē oblitus. Maritus autem sum q̄ nihil postea respōderis nisi tum fortassis in urbem Ro. festinātor profecto tibi fue

LIBER

rit impedimento quo id Florétiae causa mea genere comode non potueris: quod tuis in commentariis annotasti. Hoc si ita est factum uelim reditu ne praetermittas. Erit id mihi uahementissime gratum. Et ne tuas litteras frustra ad medes: ego hoc tempore ago. Cremonae acturus sum fortasse. donec pestilentia Mediolani desierit desauire. Iacobum triulcium disertissimum iuriconsultum ualere plurimum opto in primis: Aurispam meum uirum optimum & hominem doctissimum. Vale ex rure cremonensi suburbano pridie Kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Bartholomeo melio. S.

Vonia certo scio te uel rone uel tpe ea ai aegritudine q̄ non mediocre ex obitu dilectissimae fororis tuae & nobilissimi uiri cocepas: magna ex pte liberatu: non sum ueritus uti offio tuo. De creuerunt tui isti publici magistratus nudius tertius mihi iam licere urbem ingredi atq; pro arbitrio meo icolere. Itaq; mihi aedes paratae sunt. Hac in re tua mihi opa opus est: cupio mihi domum conduci in tps sermestri & ampla & comoda. Peto igitur abste ut hac prouincia tuoz alicui deferat idq; q̄ primu. Non. n. te latet q̄to cum incommodo ruri sum: nunq; equidem didici rusticari: qui uel philosophari uel aliquid liberius agere semper confueverim. Hoc erit mihi tam gratum q̄ quod gratissimum. Vale ex cremonensi rure suburbano Kal. octobribus. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Michaeli rocha grammatico salu.

Illigentia tua non solum pbo sed etiam laudo. Facis. n. & amice & liberaliter. Domum mihi conduci cupio tum ampla: tum etiam pulchra. Quo in loco sita sit non multi facio: modo locus sit honestus ac musis: ut ita dicam: accommodatus. Quod scire cupis. Ne graeca dictio est: & diphthongum recipit. a. quae apud graecos per. ai. scribitur: & nisi diuidat eodem sono enunciat. quo apud latinos. a. diphthongus: quam dicimus. Nam si diphthongus apud graecos esse desierit: eodem modo pferat quo apud nos. ai. diuisa. Vnde Virgi. graecos imitatus ait. Aulai in medio pendebant pocula bacchi: pro aulae. Na igitur per. a. diphthongum scripta significat certe ita & uahementer: uel etiam nimis secundum quosdam. Hac autem dictione ita utuntur latini poetae pferim comici: ut dica symbolu. strategi & aliis atq; aliis uerbis pluribus. Et ut ueniam ad rem tuam: mihi conuenientissime dici uideat apud Terentiu nae: pro uahementer aut nimis q̄q; nimietas a uahementia non admodum differt. Cum enim inquit. Faciunt nae intelligendo ut nihil intelligat: q̄n q; magis q̄ opus sit: aliqd uel ingrūt uel speculans: eoz numero sunt habedi: qui nihil intelligunt. Tu si secus putas utere iudicio tuo. Ego. n. nemine mihi deum facere constitui. Ita etiam tibi si sapias: faciendum existimo. Vale ex rure suburbano cremonae. kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Augustino marinési salu.

152
Nstitui consiliu tuu seq. Na q; me comoueris fore nro principi non igratu: si relicta cremonensibus Papiam q̄ primu cum uniuersa familia coecessero: puto nil temere te locutu. Itaq; in crastinu die hinc soluam: qd̄ eo facio libetius: ne qua p me accedat uel utilitas: uel uoluptas ad tuos istos barbaros quos deus optimus maxius radicatus pdat. idq; ppedie. Domu aut q̄ parat sibi ipsi habeat una cum pestilentia atq; ignorantia. Vale ex rure suburbano cremonae q̄to nonas. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Leodyfio cribello salu.

153
D sextu idus octobres ueni Ticiniu ubi cotinuu sum futurus donec Mediolani clamentius coellu spirauerit. Audio qs domi ad custodia reliquerat mulierculas: & matrem & filiam e uiuis excessisse. Nec de rebus meis domesticis postea q̄ decessi Mediolano in hanc diem audiui quicq;. Nec possum non dubitare ne quid litigii per affines meos aduersus me sit tentatum. Itaq; te rogo: ut oia q̄ mea interesse iudicaueris: qd̄ diligentissime odoreris: & ad me confestim scribas. Vale ex Ticinio pridie idus octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Bartholomeo corrigiae equiti aurato salu.

156
Aud mea de te me certe sefellit opinio. Nam iam pridem eum te fore sum arbitratus: cui pro tuis erga me beneficiis essem plurimum debitorus & id certe cum superioribus mensibus re ipsa exptus sum: tum ita hoc tempore perspicere uideor: ut ea quae cernuntur oculis. Non. n. ignoro benignum & amicissimum tuum erga me aiurum. Nam liberalissimus uultus ipse tuus sic animi tui liberalitatem ostendit: ut iam censeam omnia accepisse. quae tu dares si ita posses ut uelles. & magno ipse leuaret incommodo: & tu non mediocre gloria consequere. Debes enim liquido aduertere: q̄ mihi molestum est tadiu apud cauponem degere cum tali pferim & tam graui familia & ea delicata. Doleo autem maiorem in modum non mea solum sed multo etiam magis principis nostri causa. Quid. n. dicatur cum ab ipsis honestibus: tum ab uniuersa Italia cum increbuerit apud oes ea esse unius Francisci Sphortiae aut consuetudine: aut fortuna: ut uel nequeat uel nolit egregiis uiris opitulari & ea suppeditare: quibus sine uita tueri nemo possit. Itaq; rogo te: ut qd̄ spote facis uel mea etiam uel principis nostri causa non facias solum sed efficias: hoc est: ut publica priuataue pecunia huc loci obscuritate q̄ uel lucē tenebris uel solem luci non minus solet q̄ potest afferre. Id autem eo facilius sis facturus: quo scis nihil ad te detrimenti propter breuissimi temporis incommodu puentur. Na multo plus mihi debet ex aetario q̄ in presentia ab me petat. Ego uero is sum: q̄ beneficiis superari non aequo auro sum ferre solitus. nam si aliud nihil nois saltē immortalitate his qui bene meriti de me fuerint: referre semp conueui. Quid uelim: paucis tenes. Vale Papiam ex aedibus nostris. xvii. kal. nouembres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Benedicto nurlino philosopho ac medico sal.

d Ebuiſti exſterno ueſpi ex ſterraneo & affini tuo itelligere: q̄ in re mihi opus eſt opa tua. Et qm̄ q̄ abſte amer: iā pridē noui: reliquū ē ut abſte petā nē fruſtra te admonitū patiaris. Nam quīs oē tuū mihi offm̄ gratū ſit ſp̄ hac tñ tēpeſtate eo erit gratius: quo magis ē neceſſariū. Præterea q̄dā mihi ſūt cōmentāda tecū: q̄ principis nr̄i uā hemētē iter ſūt. Si huc minus añ p̄fectionē tuā es uēturus ad principē. uelī me facias certiorē: an licet in p̄ſentia Ticiniū icolētibus ad uos ire. Audio. n. huiuſmōi & ciuibus & icolis pp̄ peſtilētiae ſuſpitionē ad uos iter eē it̄cluſū. Quod ſi ſecus mihi fore ſignificaris maturabo ad te q̄primū. Vale ex Papiā. y. Kal. nouē. M. cccc. li.

f Ecisti: ut te decet: q̄ deſiderio meo cumulatiffime ſatiſfeceris. Nō. n. poterā n̄ ſubuereri: ne qd̄ litigii motū eēt ab his q̄ ſidiis magis q̄ iuri ſiſi me abſentē noſſēt. Id aut̄ ut metuerē Rainaldi uaridei: quē regē meaq̄ abiēs p̄curatorē cōſtituerā: ſilētū faciebat. Reliquū ē: ut ſi me amas quotiens ex tuis q̄ſpiā petit mediolanū: id qd̄ exiſtimo quottidie pp̄ p̄pingtatē tibi uſu uenire: eūdē cures ac cedere ad ædes meas: & ex p̄xima uicina q̄ diligētiffime ſciſcitari: noui nē q̄c̄q̄ acciderit. Quicq̄d aut̄ accipis: id facito ut q̄primū ſciā. Vale ex Papiā nonis nouēbribus. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Sceuæ corti iurecōſulto & equiti aurato ſalu.

a Mbrosius gētilis derthonēſis neceſſarius tuus: ut ipſe ait: multis mihi in rebus moleſtus ē. Hunc igiſ uelī moneas. ne ſit aduerſus me iportunior. Nā mihi iā bilē mouet. Vale ex Ticiniō. y. idus nouēbres. M. cccc. li.

n Olim mireris: q̄ nullas de te lras dederi: poſtea q̄ ueni Papiā. Fui. n. i hāc diē: q̄ par eēt. occupator & priuati & publice. Et q̄q̄ nihil ēt nūc ſū nactus otii: uolui tñ itelligeres: quo in ſtatu ſunt res meæ. ego ut ſcis iccirco mediolanū liq̄: quo me peſtilētiali ſtragi illi ſurriperē icolumitati q̄ ſerui rē. Itaq̄ apud cremonēſes me recepi. Sed cū apuſ illos nullū eē neq̄ muſis neq̄ p̄bitati locū re ipſa cognōſſem: uidiffēq̄ nobilitati nihil oīo: ſed abiectæ ſortis hoībus oīa pro libidie licere: itra q̄rtū & uigeſimū diē ex quo eo loci cōceſſerā: idē ſolui ad Ticinēſes. Cūq̄ Ticinū petiturus iter remigrādū remulo diuertiffem in portū iſtū placētīnū. ſū abs te humaniffime ſimul honorificētiffimeq̄ & exceptus & numeratus. Quæ res eo mihi iucūdior fuit quo mora illa cremonēſis moleſtior fuerat. Ticinū aut̄ ubi at̄ adueni: oī ſollicitudie: ſum reliq̄ liberatus: p̄ter eā: cuius: cā me a mediolanēſibus auocarā. Nā cū cætera hic me cōmoda plurimū deleſtāt urbis amenitas: cōſuetudo ciuiū. & q̄ ad urbanā uitā attinēt oīa: tū ipa diſciplinaz & bonaz artiū ſtudia: q̄bus oībus cremona ē plane uacua. Sed unū ē qd̄ me aīo trāglo eē nō ſinit: peſtilētia. n. Ticinēſes laborāt ēt hi nō mediocriter. Quare q̄ mediolāi diutius cauere nō audebā: Ticiniū idē metuā: neneſſe ē. Neq̄ qd̄ cōſilii capiā ſcio. Nā quottidie nauigare ac mutare ſolū cōſtantis hoīs nequa q̄ ducit. Præterea hm̄i hoīes nō æquo aīo ab his excipiunt q̄ benignius cœlū icolentes bonæ ualitudinis rōnē hēnt. itaq̄ hic agere iſtū donec ſolo mediolanēſi ſeſe numē clāmētius p̄ſtiterit. Tenes rē oēm. Tu fac ut ualeas & me ama. ex Papiā. v. idus nouēbres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni ſalu.

p Vto iā antea redditas tibi lras: q̄s. iiii. Kal. neuēb. ad te dederā. itaq̄ eo nūc breuor eē uolui qm̄ tuā aliq̄ epistolā expectare icipiebā. Quod aut̄ me in p̄ſentia ad ſcribēdū i pulit: aliud nihil fuit: q̄ deſideriū Plinii cōſequēdi. eius inq̄ q̄ de naturali hiſtoria ē ſcriptus. Hūc. n. audio florētino principi eē emēdatiffimū Aurip̄æ Guariniq̄ eruditiffimoz hoīum diligētia. itaq̄ et̄ mihi exſcribi cupio. & id qd̄ eſt iſtic ap̄ uos ſi q̄s nō idoctus librarius ueniri q̄at. ad hęc abs te cupio fieri certior an ulla ſint tibi uel Themēſti uel Alexādri aphrodiſei cōmētaria in Ariſtotelis libros. quos aut̄ in actiua: aut̄ i ſpeculatiua philoſophia ſumus ille uir doctiffime ſimul elegātiffimeq̄ ſcripſit. Hoc erit itē mihi uā hemētēter gratā. libētē. n. ſapiētā cū eloquētia cōiūgo. Vale ex Ticiniō. xv. Kal. decēbres. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Petro thomaſio philoſopho ac medico ſalu.

q Vot ego ad ſextilem litteras ex Medio. ad te dederim: nō es ignarus: ut exiſtimo. At ego ſi quid r̄nderis iccirco ſum neſcius: q̄ uitā a peſtilētiali iternitio ſeruādæ cā idē paulo poſt ſolui cremo nam. v. idus ſeptem. Ex cremonēſi aut̄ ſolo rursus p̄cipis iuſſu ad Ticinēſes me recepi. vii. idus octob. unde eadem ratione in hāc diē citius ad te n̄ ſcripſi q̄ nulli nūcii neq̄ hic neq̄ cremone itē offerētur qui meas tibi lras eſſent reddituri. Et nunc quoq̄ & ſi nō ſatis ſcio q̄ tuto lra meæ cōmittant nolo tñ putes me ſniam mutuafſe. iſſem. n. ad uos: n̄ me pecuniā defeciſſent. itaq̄ uelim ad ea q̄ ſcripſerā q̄ primū r̄ndas. Vale ex Papiā. xv. Kal. octob. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Petro thomaſio philoſopho ac medico ſalu.

q Vod nudius quartus aliis litteris tibi ſignificauī. Ticiniū cōceſſi. nullus. n. oportunior locus poſuit offerri mediolanēſis peſtilētiae ſtragē effugere cupiētī. nā nec licebat abire longius. Te igiſ uā hemētēter rogo ut ad ea mihi r̄ndas q̄ ſa p̄ius i uinuerſū ſextilē ex meis lris accipe debuiffi. Id erit mihi gratiffimū. Vale ex Papiā. xii. Kal. decēb. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Ciccho calabro ſalu.

g Raue mihi & p̄moleſtū ē ea p̄mii neceſſitate: ut p̄cipē noſt̄z liq̄re oīo cogar. Quid. n. fruſtra tā iutiliter diutius t̄ps terā. uideo me n̄o p̄cipi eē chariffimū nō tā meis meritis q̄ benignitate ſua. Quid. n. mereri aliud ſtudeā q̄ pro d̄lectiōe fidē pietatēq̄ reſſerre. ad Apollinis cytharā n. uſæ ca

nūt. Qualis sonus talis cātus. Nihil mihi eorū oīum obseruatur: q̄ uel gratissimus uel munificētissimus princeps iussit. itaq; iā hīc īcipio rebus meis cōsulere. Nisi breui cōstituta pecunia rīderit me alioq; p̄cipū ari obstrīgā: apud quos post ānī circulū cū primū uer aduenit me recipiā. Sic. n. ueluti spe p̄missioeq; delusus neq; p̄cipis gloriā audeo neq; meā: nā āger aius studiosis in rebus īmortalitateq; molētibus recte agere nihil qat. Trāqllū eē īgenū lētūq; oportet: si qd aut egregii aut magni ex sese uelut educere. Breui qd factō sit opus potes ītelligere. Vale ex Papia. v. kal. decēbres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni salu.

e Tsi ad q̄ntūdecimū kal. decē. scripsi ad te q̄tū pro tpe opus fuerat. tñ qa sum nescius acceperis ne an minus accepis l̄ras meas: uolui rurius eadē tecū agere. plinium de naturali historia uāhemēter cupio. Audio hunc eē apud uos diligēter emēdatū. Si istiusmodi exempli facultas mihi futura sit: idq; ferariā curabo quamprimum exscribi. Nec enim dubito studiosum istic librarium inueniri qui huiusmodi sit munere fūcturus. itaq; tui uel officii uel humanitatis fuerit ut me facias p̄pediē certiorē quid hac de re possim sperare. Vale ex Papia idibus decēbribus. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Sceuā corti iurecō. & equiti aurato salu.

p Rocurator tuus eorū quā abiens iusseras: egit omnino nihil. Quotidie nouam spē affert: quotidie uerba dat. Qui quoniam quam de re fidem missi coram sancteque recepit: fallere sapius nō dubitat: te amice moneo: ut uel a gerendis negociis eum auoces: uel ut se grauitate tua nō īdignum p̄stet: quamprimum cures. Vale ex Ticino: xiiii. kal. ianuarias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicolao Varoni sal.

t Vas ad quinto idus octobres suauissimas ad me litteras dederas. xiiii. Kal. ianuarias mihi reditae sunt papiae. Non. n. me Cremonae offendere poterunt. Nam id loci multo ante iccirco relinqueram: quoniam nullum esset apud cremonenses musis hospitium: & sum praeterea communefactus me rem facturum meo principi admodum gratam: si papiae tatisper agere mallet: dum Mediolani pestilentia fureret. Atq; fuit tua mihi epistola periucunda: quippe quae eum te dilucide ostēderet: quem semper quam amicissimum mihi essem expertus. Itaq; non possum non multum latari quod te intelligam amori meo nulla ex parte cedere. Nec enim moleste laturus sim quod te amando supatum iri nullo pacto patiaris. Vir plane philosophus es: q̄ tanti uirtutē officiiq; facias. ut ea re nolis a uiro etiā amicissimo supari. At ipse quoq; Nicolae omnē sim aduersus te pugna certamēue initurus muneris pulcherrimi huius gratia. Eo enim te magis amo q̄ amer abs te: quo magis meritis tuis amandus es. Quod autem polliceris operam tuam: si cui uel ornamento uel usui florētissimus princeps tuus uel potius noster mihi futurus sit non audio inuitus. Sed quoniā ipse ppulchre nostri quid mihi cōducturū sit uel ad dignitatē uel ad rē nihil est q̄ te magis admonendum putem. Vale & comuni principi me cōmenda. Ex ticinio. xiii. kalen. ianuarias. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Ioanni palaeologo Marchioni Montifferati. S.P.D.

a Dpristinā meā erga te obseruatiā tñ nūc cumulū addidisti uolūtaria tua atq; alacri benignitate ut ī te obseruādo nemini istoz oīum sim cessurus: quos magis īmōs & dōesticos hēs ī primis charioris. Nā tametsi qcquid benefice in quēpiā confertur plurimi fieri oportet: illud tñ longe pluris mea snia: qd̄ nullo uacat officio: & ut Ra dixerim numeros cōplectis. Dedisti tu qd̄ hōi obseruātissimo tui noīs & gloriā id qd̄ tēpestiue & libēter & large p̄stitisti: ne hic diutius inutiliter tempus tererem. at nihil p̄sum est abs te p̄termisum: qd̄ meis uel emolumentis: uel honoribus cōducturū opinareris: ita gr̄as ago q̄ possum maximas. Teq; rogo oroq; ut nullā rē eē putes neq; paruā neq; magnā. quā nō sim tua ca strenue: diligenter: fidelissimeq; & cōstantissime obiturus. Vale ex ticinio. vi. kal. ianuarias. M. cccc. lii.

Franciscus phi. Blasio axereto equiti aurato. S.D.P.

q Vā uobis sunt: ea ut nosti: nobilitata iā pridē & ab oibus decātata lege amicitiae cōmuniā esse oportet. Quo fit ut pati nolueri hūc istū a quo meas l̄ras accepisti: amicū eē mihi. soli. qn̄ eēt tibi. idq; ipse quoq; uāhemēter optat. Et ē p̄fecto tāta humanitate tāta uirtute uir. ut nō mō reticiēdus nō sit sed admittēdus potius & libēter sane atq; honorifice admittēdus. Reliqua. n. ex eius p̄ntia cōsuetudieq; cognosces. Vale ex papia. v. kal. ianu. M. cccc. lii.

Fran. phi. Jacobo camerinati salu.

q Votens mecū repeto cremonēsem illā rusticitatē: toties risu magis atq; magis moueor. nā quā stulta rōne Cremonēses ducebant: ut quē tāto uidebant ope desiderare: eū ruri ueluti relegarēt. Nōne tibi relegatus uidebar: cū illinc abire nō liceret. A metu pestilētiā id egerūt: ne q̄ mediolano ueneram illiusmodi morbi genus mecū afferrem. At longe magis Cremonā q̄ mediolanū pestilentiali morbo laborabatur. Praeterea quid dereliquerat mea suppellex illa & arca cum libris ac pecunia quam: in padi ripa furibus ac latronibus expositam esse uoluerunt: cum nemini baiulo potestatem darent ea in re subseruendi mihi. itaq; abeant in rem malam. Cremonēses tui & tu cum istis: si dignos putas quibus ignoscam. Vale ex Papia. vi. kalen. ianuarias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicodemo tranchedino salu.

u Ideo te tādiu meminisse philelfi tui dū p̄ns es & corā quē diligis ītuersis. at si plane qd̄ amicitiae munus postulet teneres: et cū habes me tecū eē: & p̄noctare & colloq; cēferes. id qd̄ minus ap̄ te fieri. eo magis miror q̄ ego te semper uidere uideor: & amplecti: & osculari: simul rogare

qd actum sit de ratiūcula illa nostra pecuniaria. & an mihi fortasse summum uēdideris. ita. n. uidet qñ quidē quod exorasse te mea causa Alexā. seueꝝ illum: sed florētinum ficosum istū affirmabas nulli oīo ului mihi eē cognoscam. Quod si Verconii turini factū meminisses aut nihil temere affirmasses aut si mo Verconii te obnoxii esse iudicares. uerum hęc iocati sumus. Tu si me amas: cura ne mihi diutius ab amico nugatore uerba dentur: quæ non tam inutiliter emere. q̄ pulcherrime uendere cōsueuimus. Vale ex Papia pridie Kal. ianuarias. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Nicodemo trachedino sal.

Tsi arbitror ex Colūbano te factū iri certior ē: q̄ mihi molestū simul icōmodūq; fuerit: q̄ meæ illæ pecuniolæ tardius ad me ierint: tñ ea de re cōmonēdum putauī ut intelligas etiā meis litte ris nihil te potuisse hoc tpe mihi gratius facere q̄ q̄ ad cōmodū tēpestiue & iucūdiſſima simul epistola & dissolutiōe alieni æris affueris. itaq; habeo tibi gratias q̄ non sis passus diutius incōmodari uel cū aliquo labore tuo Fiscum aut illū diū deæq; oēs perdat q̄ auaritiæ suæ sorditatīq; maluerit q̄ uel amicitiaē uel officii meminisse. Vale ex mediolano pridie kal. ianu. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Iacobo Bicheto salu.

Vum cōsiliū sum secutus. audiui quos iussisti. Perhumaniter oēs pamicēq; rñderunt. Sed eo in te uno maior spēs mihi cōstitutā ē: q̄ es & bonus & mecū ueteri. beniuolētia cōiūctus. itaq; tuum. fuerit quod munus pbenigne aggressus. es. id recte & ex snia tua meaq; absoluas. Vale mediola ni ex ædibus nostris. pridie Kal. ianuarias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Materniano Brasæ salu.

Vod hortatus es fecimus. Puto oīa nobis secūda fore si rem capesceꝝ uolueris ea diligētia qua semper consuesti id quod ut facias te plurimum rogo. Vale mediolani ex ædibus nostris. pri die Kal. ianuarias. M. cccc. lii.

Francisci philelphi Epistolarum liber decimus.

Franciscus philelfus Blaxio axereto salu.

Eri Laudem ueni rei priuatæ gratia: atq; me ad principem: quam puto me ex sentētia mea confecturum. Offendi hic Genuenses nōnullos ex qbus quū de te quesissem oēs optata mihi renunciarunt: quippe qui dicerent bene ualere te atq; frui ocio. Quod audiens sum pro nostra beniuolētia uæhemētissime lætatus. Nam tuā omnem iucunditatem mihi iucundissimā eē iudico ac uolo. Cupio aut fieri abs te certior. qui sit fructus ocii tui. Nā frui ocio ut desidiōsi atq; iertes solēt q̄ sōno & uētri se dederūt non multū differre puto a pecudū uita: q̄ nihilo delectant nisi his qbus sensus leuiter suauiterq; mouet. At ego ab huiusmōi fructu ocii alienū arbitror. Nō. n. te latet ea eē ppria hoīs munera ut uel agat aliqd sp̄ dignū natura sua: aut itelligat quozq; alterz ē ai totū: ob idq; diuinū maxime alterz uero corporis cōsilio tñ atq; impio ai obtēperāns. Vtrūq; te pulcherrime posse facere nō ignoro. nā & doctus es & prudens. Per doctrinæ præstantiā in eoz; cognitionē uenimus qbus Dei reddimur simillimi prudentia uero quid in rebus humanis expetēdum uitādumq; sit quæ cōmoda seq; que asp̄nari oporteat incōmoda facile ostendit. Satis ex his debes itelligere quid abs te uelim. Legis ne aliquid an rusticanis? Vale laude kalen. ianuarias. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Nicolao fregolo Genuensi præfecto. S.P.D.

Xistimo propediē fore ut filius mihi dilectissimus loānes Marius mediolanū redditurus faciat istac iter. quē & si certo scio abs te oīa mea cā exhoraturum. tñ uolui itelligeres nihil te mihi gratius facere posse q̄ si dederis opam: ut & tuto & q̄ facillime & q̄ primum ad nos eat. Vale ex mediolano idibus ianuarias. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni salu.

Am diu nihil de te audio. itaq; nō possum nō timere: ne quid tibi qd̄ nolim acciderit. Quare si me amas leua me hac omni sollicitudie. Hoc uix facere gratius hoc tpe quicq; potes. Vale ex mediolano. x. kal. ianuarias. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Petro perleoni salu.

Aurentiū nostrū uelim causa mea diligar: eiq; qbuscūq; rebo poteris faueas: nō uerbo solū sed multo etiā magis opera. Hoc erit mihi admodū gratū. Vale ex mediolano. xi. kalē. februaryas. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Ioanni aurispæ. Salu. Pluri. Di.

Eg; mihi amicus est qui tibi meas reddit lras. atq; tibi eas scripsit. itaq; hunc etiā mea cā. amicitiam admittas. & quibus erit opus studiis profeguaris. Vale ex mediolano. Kalēdas ianuarias. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Baldeffari resino. Salu. Pluri. Di.

Ceurlus pisanus cognomento bonus cum eēt a me rogatus: ut duodecim illas Plauti comœdias q̄ pximis annis sūt in italiā aduectæ e germania mihi exscriberet. earūq; exēplar a te peteret: respondit partim phumaniter ptim diffidēter qppe qui diceret se mihi plibēter gratificaturum: sed te nemini eiuidē exemplum credituz. itaq; facito si me amas ut quod de te Bonacursius dubitavit: mēdaciū dixisse uideatur. Sic enim etiam itelligemus q̄ ipse de sese uerus eē uelit. Vale ex mediolano cum tuberibus tuis. xi. kal. februa. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Matthiæ triuiano. Salutem Dicit Plurimam

LIBER

I me amas: sicuti certe facis uelim q̄ primum ad eas Cicchum nostrum. eūq; roges meo nomine ut litteras talis det ad hoc ducalis rei pecuniariae magistrōs: quales maxime oportet. nam hi ut sunt hoīes strenui nūmos semper cadunt: excludunt aut nunq̄. Malūbriana uero grauitas tan diu fit grauis cupio. Nam comitem Ludouicum scio esse mei permemorem: sed puellaris ludrici multo magis: cui profecto si pedibus caueret longe minorem operam impenderent. Vale ex mediolano. xi. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Ludouico Gonzagæ principi mantuano. S.P.D.

Roximis diebus litteras ad te dedi q̄bus intelligere haud obscure potuisti: q̄ mihi rem gratam eandēq; admodū necessariā facturū esse: si q̄ primum ad id quod petieram: te humanū ut foles semper benignūq; p̄stitisses. Nunc autem qd̄ scriberē noui nihil acciderat nisi ut te rogares orare: obsecrare id pro animi tui magnitudine efficeres ne me cōstādo ambigūū ex certo redderes. nam & si tua erga me dilectione mihi certius eē uix quicquam pōt: uereor tamē ne quandoq; dilectio cum difficultate certamē ineat. Sed quoquō bonū difficilior est eo carius & laudabilius duci solet. itaq; sic difficultatē istā si qua tandem nōn tu sed fortunæ uicio apud te est: beneficentia atq; industria superbis nihil apud me gloriosius nihilq; magis obseruandum: te munificentissimo principe futurū est. Vale ex mediolano. xi. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Ludouico casellæ. Salutem Plurimam Dicit.

Arrauit mihi Marius Filius: quāta se modo humanitate Ferrariae exceperis utq; nihil pretermiseris quod sibi cōducturū existimasses. Habeo tibi gratias q̄ omni in re beniuolētissimū tuū erga me aiū assidue declares. Vellē aliquā mihi occasionē offerri: qua tua cū dignitate & cōmodo meū in te amorē liq̄do cognosceres: itelligerēs p̄fecto neminē eē cui carior sis q̄ mihi. Quā qd̄ rem qm̄ tibi perspiciam eē arbitror: reliquū est ut me diligere amareq; perseueres. Id autē cumulatissime te p̄stitisse iudicabo quū operā dederis ne frustra ad tuū p̄stātissimū & ingenti aīo principem scripsisse uidear. Vale ex mediolano. xi. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Ludouico Gonzagæ marchioni mantuano. S.P.D.

Vod phumaniter ut semp oīa soles factūq; te recepas: id pbenigne ad cōstitutū tps ac munificentissime effecisti. Quæ res uix dici queat quantā mihi uoluptatē attulerit: cū itelligo idies magis magisq; te dissimilimū eē multoz; principū: q̄ pollicius liberalissimos. se p̄stātes sunt dissoluēdo aut auari aut difficiles. At omne libertatis munus laudari tū maxie debet cū uel spōte fit uel libenter. Nulla. n. uirtus est cuius actio fuerit cū animi egritudine. Id qd̄ & si uirtutibus oībus est comūe. Nulli tñ est magis p̄priū q̄ liberalitati ac beneficentiæ. Hac autē laudē ad gloriæ tuæ cumulū accedere: nō possum equidē pro mea erga te obseruatiā nō magnopere lætari. Vellē aliquā mihi facultas eēt qua intelligere p̄spicue posses: q̄tus est amor in te meus: q̄ta fides: q̄ta pietas. Sed sim lōgior. q̄ te uelle pro magnitudine animi tui aiaduerto: habes me tibi totū uel peculiari quodā iure ac plane tuo. Quid. n. tua cō nō audeā. cui me uideo eē carissimū. Vale ex mediolano. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus. Nicodemo trachedino salu.

Mnia sunt desiderati tardiora: ob idq; solitudinis plena. Itaq; potes itelligere q̄ mihi rē gratā facturū sis ad ea oīa mihi q̄ primum rñderis quæ mea iteresse cognoris: in primūq; an liceat istac per fidē publicā iter facere ad Alphonsum regē id quod ab hornatissimo equite aurato. Angelo actiolo ut meo noīe petas uolo. is enim mihi hinc abiens pollicitus est nihil se omisurū quo mihi gratificaretur. Vale ex mediolano. xii. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Nicodemo trachedino sal.

Criptis iā & ob signatis superioribus litteris reddita mihi ē epistola tua: quæ cām serius respōdēdi nō minus honestā q̄ necessariā fuisse exposuit. Quod optimo erga me aīo esse affirmes: Cōsmū medicē uig; illustrē uehēmēter gaudeo cui ut in amore officioq; rñdeā: dabo opā diligēter. Quod istac iter facere. p̄fecturus ad regē tuto possim: & si ita futuz; spo iusticiæ fufus: noli tñ fabis caput cōmittere ne fortasse per imprudētiā nigre uerterēt in albas. Quare si publicæ fidei lras ire ad me uidero utar amicōz; tuoq; potissimū cōsilio. Sin secus fuerit iter capia per flaminios. Carnotio lum suauissimi Andreae nostri alamanū indies expecto. Faciat Deus ut capreæ iam in celsū q̄ testudinis uti malit. Vale ex mediolano. x. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Angelo actiolo equiti aurato. S.P.D.

Tqd̄ ego cum hic esses habiturus abs te petierim & q̄ mihi per libenter ipse coram reciperis te facturū quod petieram: tum ego memoriter memini tum ipse oblitus esse nō debes. Nā qui unus omnium officiosissimus esse in amicos soles. qui fieri queat ut mei non memineris: quem sciam tibi esse carissimū: quam quidem meam de te opinionem ut de p̄senti confirmes tui esse uel officii uel humanitatis. Mihi certe rem feceris adeo gratam: ut aliud hoc tempore gratius nihil possis. Vale ex mediolano. x. kal. februaris. M. cccc. li.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni sal.

Iror moleste tulisse te: qd̄ in lras; meaz; inscriptionibus ab me sis & philosophus & medicus appellatus. At ego cum te scirem iam pridē artū: ut uulgo uocat: & medicinæ Patauū donatū

in signibus: id est q̄ honori maxio ducit te tuis titulis decoratu uolui. Quare aut nolis honorari: non itelligo nisi fortassis medicorū mathula tibi odio est q̄si minus in maxima sp̄ laude apud ois nationes fuerit medicina: cuius iuetio in Apoline refert est q̄ disciplina oium prima. Erras tu p̄fecto q̄ ita sentias eē q̄ tibi uideris inimicus. q̄ tibi tāq̄ ignominia ducas q̄d honori fuisse achilli Homerus in illiade optimus ē testis: cū ille ex aeris intēperie atq̄ ui solari de pestulētia iudiciū tulit. uege cōtēdere tecū noli. Nam neq̄ philosophiā te posthac neq̄ medicinā laudabo q̄ utraq̄ disciplina excellis plurimū. interim ueli mihi ignoscas: q̄ te plus amari q̄ ipse abs te amaris. Vale ex mediolano. x. kal. februaris. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio salu.

Acito q̄ primū adeas meo noīe cardinalē Nicānō Bessarionē: atq̄ ab eo petas: mihi ut cōmōdet in mensem unū sextū empicū. ex pipatetica disciplina philosophū & acutū & eruditū. Nā is etiā mihi ē sed pluribus in locis: ut ita loquar. fenestratus. itaq̄ ex eius codice: si melior fuerit: cupio meū emēdare. Sin fortasse deterior suus emēdator redibit ad dnm. Quod si suū codicē pegrinari fortasse noluerit: me cū istuc si ita malueris p̄pediē mittā: mō ipse huiusmōi emēdādi puincia cupiam delegauerit. Vale ex mediolano. x. kal. februa. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Galeacio episcopo mantuano sal.

Vm lris Xenophōtis filii factus certior: q̄ huruanā & pbenignā tuā ad me epistolā r̄nderam ea nūq̄ ad te puenisse. Itaq̄ paucis q̄si repetā: q̄ pluribus scripserā. Hēo tibi gr̄as immortalis q̄ me prius amaris: q̄ uel cognoris uideris. Quod aut Xenopōta filii in tuā charitatē admiseris uix dī ei q̄at: q̄to me cēlea b̄nficio abs te effectū qppe q̄ filiū nō dubitē in uiḡ optimū breui euasur. si tuis semoribus sc̄monia q̄ ibuerit. Reliquū uero benignitatē tuā: q̄ mihi tā alacri aīo polliceris: libētē audio amplectorq̄ libētissime. Quid aut sim tibi relaturus pro talibus tuis erga me meritis: aliud maius habeo nihil nisi me unū fore: quē peculiari quodā mōre tuū semp possis existimare. Vale ex mediolano. x. kal. sextiles. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio sal.

Vod turci cōstātinopoli p̄munt obsidione fero per moleste: Reliq̄ uero q̄ scripsisti oīa delectarunt: in primisq̄ q̄d psuli carus iucūduf̄q̄ sis. Incōbe mi fili: & te ad istius inocētissimi & sapientissimi uiri cōtinētissimos modestissimosq̄ mores effinge atq̄ cōpone. Hac una re nec mihi facere gratius q̄q̄ potes: nec tibi laudabilius. Vale ex mediolano. x. kal. sextiles. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Bernardo iustiniano Leonardi filio sal.

Etrus thomasius doctissimus philosophus & eloquentissimus medicus cōmonuit me suis lris. scripsisse te mihi iā pridē: dedisseq̄ tuā ad me epistolā p̄ id t̄p̄is uiro patricio Nicolao barbo ad Nicolau Veronē: ut is illas cōtinuo & cōmode ad me daret. Ego aut neq̄ tuas neq̄ thomasii litteras in hac diē accepi. Quare uel Varonis l̄r̄e ad me datae nō sūt: uel eae fortā sūt ob inter interceptā. Itaq̄ rogo te ut humanitatē p̄nam moresq̄ imutatus nolis in scribēdo eē difficilis: curaq̄ si me amas: ut oīa ad me diligētē scribas: quoz̄ me delyderio teneri iādū itellexisti. Vale ex mediolano. iiii. kalen. sextiles. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio sal.

D decimū kal. sextiles simul cū meis lris ad Pōtificē māuanū scripsi etiā tibi: q̄aū per id t̄p̄is tua interesse nostraq̄ uidebat. Nūc aut q̄d uolo paucis accipe. Diodori siculi qui uniuersam historiā nō gr̄cā & latinā solū. sed etiā barbarā gr̄cē scripsit: mihi sūt ab initio sui opis libri q̄no. Audio in italia his plures eē quos Christophorus garattonus choronensis episcopus qui a turcis modo occisus est aduexit e gr̄cā. Volo rem diligētissime odoreris: an hī Romā reperiat. Quod si ita sit fac me q̄ primū certiorē: an istic librarius gr̄cusc sit ullus qui: id opis exscribēdū assumeret. Tu iterū opam dabis: ne te musa destituāt q̄d facile cōsequeris si litterariā malueris q̄ pecuniariā rei hēre rōnem: Vale ex Mediolano pridie kal. sextiles. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio sal.

Vod pridie kal. augu. cū ad te lras dedi scribere sum oblitus: est mihi nup̄ renūciatū q̄d carmen ad Baptistā albertū anno supiore ex Cremona scripserā: id ei redditū nō fuisse. Quod uerū ne an falsum sit nescio. Tu q̄ Romā nūc agis poteris itelligere qd in re sit. Ego carmē ipsum dedi ad te: ut si minus sit: q̄ primū isti reddēdū curēs. Ad hęc me uelim facias certiorē q̄d de Dyonisio siculo iusseram: p̄trea si qd de re cōstātinopolitana est auditum qd q̄ istic Patriarchas aut egerit aut acturus apud potificem maximum speratur. Tu ne tibi desis q̄ diligētissime provideo: hoc ē ne musaz̄ hospicio asperneris. Vale ex Mediolano. v. idus sexiles. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Baptistā albertho sal.

Ederā ad te anno supiore kal. octo. ex Cremona carmē nō uoluptatis capiūdā q̄ ueluti renouā dā ueteris amicitia gratia. Sed id cū tibi nō eē redditū accepissem: iccirco itege dandū idicauī ut & tibi aiūs meus fieret explorator: & ip̄e ne frustra q̄q̄ uel lucubrasse. uel luisse possem existiari. Nā aequē uersu: ut nosti: atq̄ p̄sa delectare cōiueui. Nec alienū cēleo ab offō meo: ut quoscūq̄ honestus mihi amor cōiunxerit: eisdē hōe stus quoz̄ memoriā labor monimētis litteraz̄ meū p̄petuo cōseruet. Quare cū absoluto iam uersibus decēmilibus satyraz̄ opere: me ad lyricos modulos rettulī sem in primis etiā tu: q̄ ab oī satyra tāq̄ abhorrueras occuri si. quem inter familiarissimorum commemorationem nulla obliuio aboluerit. itaq̄ id carminis retum ad te dedi. Tu uelim tuum des ad me nō

num quem audio si adhuc eum absolueris. Vale ex mediolano. v. idus augustas. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Nicolao Varoni salu.

Petrus thomasius pclarus in philosophia uir atq; idē disertissimus medicus mihi nup scripsit mi-
rari se. q; nihil unq; ad ea rnderim: q; anno supiore & ipse uir patritius Bernar. iusti. Leonar. filius
a me p lras petiisset. Huic ego cū rndissem nullas p id tps neq; suas ue Bernar. lras mihi reddi-
tas. monuit rursus eas abs te repeterē q; ppe cui uir nobilis Nico. barb. illas tibi ad me dedisset. Qua-
re si ita est rem mihi facis admodum gratam. si ostenderis qui ea de re actum sit. Vale ex Mediolano.
Kalen. nouembribus. M. cccc. lii.

Franciscus phi. Francisco scalamonti equiti aurato sal.

Ererer. pfcō ne tu me uel obliuiois uel negligētiæ accusares q; iā tot ānos nullas ad te lras dede-
rim. Sed eo te puto in eē egorē: q; iā pridē cognoris eo me eē igenio: ut neq; hoīem amicissimū
obliuisci queā: nec ullā ppe modū uirtutē offeri patiar: q; magis delecter q; diligētia & offō. Dedi
ad te lras bis: & itez: posteaq; nihil rnderas. Dediq; ad te. libros de exilio: q; ubi post nō pagē tps ad me
reuertissent: renūciarūt nequaq; te offendisse q; ppe q; abesses anchone in Dalmatiā. Miratus autē sū ubi
rediisti anchonā nil oīo scripsisse mihi. itaq; tibi i caudū est ne aut negligētiæ accuseris aut obliuiois. cæ-
teq; dāda est opa ut q; tps itercepit reficiat diligētia hoc est ut q; sapissime ad me scribas. id q; me te-
cū obseruaturq; bonafide polliceor: Vale ex mediolano. nonis septē. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni sal.

Vdus qntus alteras ad te lras dedi qbus oñderā me nup factū a Petro Thomasio ex Venetiis.
certiore anno supiore cū me Cremonā recepissem: & suo & Bernardi iustiniāi noīe tibi ab Ni-
colao barbaro lras ad me datas q; eqdē ipse nunq; accepi. itaq; rogo te: ut me q; primū cōmonefacias. si
qd hac de re certū hēs. Hoc erit mihi uāhemēter grā. Ad hac scire ex te cupio: q; uia Pliniū de natura
li historia mihi cōpare queā. Audio. n. hūc eē apd uos doctissimi aurispæ Guariniq; diligētia recte emē-
datū. Neq; librariorū penuriā eē puto: ubi oīum bonorū qbus ciuiliū hoīum foelicitas cōstare existimat
exūdat affluētia. Vale ex mediolano. nonis septēbribus. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Petro perleoni sal.

Amiliaris Cicerōis epistolas q; petebas uenalis iuenimus. Eas si hēre cupis ducatos decē mittat
oportet. id. n. pti oīo se uelle dicit librarius Melchior. Nec alius huiusmōi codex apd aliū quem
quēnalis reperit. Codex uero hic epistolaz & pulcher ē & nouus & satis emēdate scriptus. Rē
paucis tenes. Tu quod fieri uis significato lris ΤΗΝ ΔΕΒΟΥΛΗΝ ΣΕ ΠΑΝΥΓΕΑΣ ΤΑΥΤΩΝ ΑΙ. ΤΡΟΣ ΔΕ
ΤΟΝΥΛΩΝ ΥΕΥΡΑΦΑ Vale ex mediolano. vi. idus septē. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus ioanni mario filio sal.

Bigētū te cōtineas nescio: istic me. Casale an altariū. Petrus pleo familiaris nū fecit me nup suis
lris certiore breui futuz. ut Ariminū repetat id q; antea significauit tibi q; si tu uelis locū eius
pmiūq; subire apd Genēs in eruditiōe publica rē facile datuz operā effecturūq; ut ibi ex snia
res succedat. A hac q; te arbitror nō latere Hieronymus bindotus læuis tuus ē mō florētiae cōiectus
in carcerē. Nisi istinc ab illustri Marchione cuius nomine aragonū regē orator petebat: eius liberatiōi
cōsultū fuerit: eē q; diutissime futurus in ea fortuna. nos oēs ualemus recte. Et te & Mariā & filios uale-
te plurimū opto. ex mediolano. v. kal. octobres. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Andrea almano priori populi florentini salu.

Ratulo tuæ p̄senti expectatāq; dignitati. nunq; n. sum ueritus te añ diē (ut ita dixerit) ad istū ho-
noris gradū puetuz. nā ut ita crederē tua uirtus singularisq; prudētia mihi p̄suaserat. Non. n. cū
his sentio q; prudētia uirtuti subtrahūt: q; si peculiari quoddā iure ea senectuti sit danda. Sed neq;
idoctus senex habēdus sit prudēs neq; doctus adolecēs i prudēs. nā multo plura rez humanaz exēpla
atq; documēta tradere nobis qat lectio diligēs & multiplex erudito q; lōgissima etiā hoīs unius annosi-
tas. Quare cū & igenio te acerrimo eē p̄picere & diligētia singulari: tāta p̄te rea doctrina: q; tā aequaliū
tuorū neminē: facile itelligebā. p̄pediē fore: ut in altissimū dignitatis gradū tua te resp. tolleret. Quod
igif prudētia auctoritateq; apud eos florētissimos ciues æque uales atq; eloquētia & disciplina nō pos-
sum tibi nō admodū gratulari. Deus fortunet tuos: cogitatus: efficiatq; ut ingētibus tuis p̄clarisq; uirtu-
tibus hoīum existimatio gratitudoq; r̄ndeat. Ego autē nē meæ lra oīo ad te irēt: has duobus sum munu-
sculis comitatus quoz si te primis floribus delectatum uidero mox quoq; maturi fructus cōsequanturi
sūt. Vale ex mediolano. v. kal. octo. M. cccc. li. Franciscus phi. Nicolao uaroni sal.

Viniforto bergomēsi disertissimo iuricōsulto lras ad te dedi nonis Septē. qbus nō obscure dēs
itellxisse qbus in rebus tua mihi & opa & ope ē uāhemēter opus. Quare maiorē in modū ab
te p̄to cōtēdoq; si qd es nūq; mihi gratificaturus q; oīum maximi sim facturus effice me uidear
frustra tuū offm postulasse. Vale ex mediolano pridie Kal. octobres. M. cccc. li.

Franciscus philelfus iacobo camerinati sal.

Egi tuas lras pro amicitia nra ut debui libētissime. Et quo in me munere usus ē nō potui nō læ-
tari: ut q; beniuolētissimū aīum erga me tuū oībus: in rebus p̄spicuū facias. Quod autē ad episto-
las meas attinet: q; tū uidere uideor: & uiuū adhuc potauit lethe quē apud iferos fabulāt? Nūqd

oblitus es equū te ultimū uidi dixisse mihi circiter kal.ianu. Laude Christophoz. Marlianū pbū adole
scētē & pauculū illud serici pāni & epistolas meas quēadmodū ipse p epistolā iusserā: tibi tradidisse. pol
licitusq; es ppediē fore: ut mediolanū peteres & ea oīa ad me ferres. At uenisti tu qdē mediolanū non
multis post diebus. Nēq; prius audiuī uenisse te q̄ abiuī cognoui. Nec multo post mediolanum rediit
Christophorus. idē marlianus q de me nō mediocriter apud me q̄stus est: q̄ tanq̄ fidei suā diffidēs ali
um sibi ad res meas tuēdas p̄tulisset: q̄netiā metuere se: ne unq̄ meas illas mihi epistolas rediturus eēs.
Huic ego q̄ mihi & fide & obseruātia erga me iā pridē p̄spectus eēt: tū r̄ndi qd̄ opus fuit ad me purgā
dū tū ēt adieci nullo mō posse fieri: ut q̄ eēs liberalissimus: auaritiā obnoxius uideri uelles. Nūc igit̄ ui
deo te tui oblitū q̄ppe q̄ dedicere uidear q̄ & ipse dixeris: & ego uera fuisse certe scio. itaq; si me amas
si uis tuū apud me b̄ficiū nūq̄ itermoriturū: da operā ut colligas cogitatus tuos: ac memoriā ad te reuo
ces q̄ra q; diligēter quo i scrinio epistolā meā latitēt: easq; q̄primū ad me des. Quod si feceris nō mō
mihi satisfacies: sed plerisq; rez meaz pudiosis morē geres: q̄ me quottidie obtūdūt: q̄ minus eoz uo
lūtati i feruā: cupiūt. n. eas exscribere. Nec mihi aliud ullū exēplū ē. Accedit ad rē: q̄ grādiusculā illā epi
stolā ad Karolū regē frācorū: q̄ eius rei tu ex me iā pridē audisti nundū nisi trās alpes. Itaq; Lugubratū
culā illā q̄cunq; meā habitā eē frustra nō possum nō pmolestē fere. Fac ergo ne b̄ficiū tuū fuisse male
ficiū uideat. Vale ex mediolano kal. octobris. M. cccc. lii.

Franci. phi. Andreæ almano priori populi florētini sal.

Aphael niger uiraginis huius splēdidissimā Mariæ blācā auunculus ut ē acerrimo uir i genio &
prudētia singulari nouū quoddā & salutifēz opes excogitauit. quo p̄stantissimus princeps n̄
cū ad suā sociorūq; tutelā & icremētū: tū in hostiū p̄nicie atq; exitiū uti q̄at. Subducta. n. q̄diligē
tissima rōne facile p̄spicueq; iuenit trirēmū classē ēt pingētē rebusq; oibus hornatissimā & expedi
tius & lōge minore impēsa parari exādicariq; posse principē nostrū q̄ usq; apud alios in italia. Quā q̄
dē rē ad uos audio idē Raphael nup̄ scripsit. itaq; nō sum ueritus te hortari id in fenatū ut refferat: cū
cūsq; psuadeas tuis & collegis & ciuibus: q̄ta sit ad uestrā rēp. utilitas p̄uētura: si opa dabit̄ ut hac hie
me cū cessat ab acie ad fabricādā p̄figādāq; hmōi classē cōi huius principis sociorūq; oium & cōsen
su & apparatū oīs cura: oīs diligētia i p̄diat. Vix p̄fecto res cōcepta fuerit: tantus illico terror hostilē fa
stū iuadet: ut nemini cuiq; neq; ipes nec fiducia relinquat̄ nisi in huius principis lociorūq; clemētia. Tu
q̄ factū sit opus intelligis. Ego aut̄ deū oro. ut res uestras idies magis magisq; fortunet. Vale ex medio
lano pridie idus octobres. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio sal.

Ost̄ eas l̄ras: q̄s mense iunio dedisti ad me: cū primū a philippicis balneis Romā rediisses: alias
p̄ abs te nullas accepi: cū plareq; iterim meā ad te ierint. Itaq; nō possum nō mirari. Veritusq; sū
ne qd̄ tibi qd̄ nolim ex ista aestiui aeris intēperie acciderit: Non. n. adeo est iter it̄clusum ut ne
mo oīo istinc ad uos ueniat. Quare fac s̄p̄otes: ut me q̄primū leues ab animi sollicitudine: ad ea q; sin
gulatim r̄ndēas quāq; non unis litteris tibi scripseram. Et qm̄ significasti nōnullos eē romā: q̄ cuperēt
hoz aliqd̄ legere: quā ab me in plentia scribunt̄ duoz opēz ueluti fr̄ōis p̄tias: tum Sphortianos. tū de
uita & rebus gestis Francisci Sphortia: cū hisce litteris ad te dedi. Tu fac ut qcqd̄ oculi nactus fueris cō
sumas in litteris atq; disciplina. Nos hic oēs ualemus rectē. Venissem Romam si facultas a principe
facta esset. Vale ex mediolano. vii. idus octobres. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Bartholomeo meltio sal.

Ihi pater tuus uir optimus & mel̄ amantissimus: hoc die renūciauit: cū iā l̄ras ad Xenophonta fi
liū obsignarā: te sibi scripsisse Mantuanū p̄tificē abesse ab urbe: & cum eo Xenophōta quoz
q̄re quas meas fidei tue litteras cōmiserā eas te reddere nequiuisse: esseq; apud te. Fecisti tu qd̄
rectē: q̄ bona fide litteras apud te ueluti depositas: tueri malueris: q̄ uento cōmendare. Itaq; cū his tuis
alias quoz ad filiā ab me datas: tādū eē apud te uolo: quoad ille Romā reuert̄rit. Qui si diuitius distu
lerit reditū suū: & priores & posteriores l̄ras soluas uolo: & q̄ arcana sūt: ea ne efferas: in reliqs uero ui
cem filii geras. Vale ex mediolano. vii. idus octobres. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Iacobo camerinati sal.

T si tuū munusculū mihi fuerat p̄gratū: q̄ppe qd̄ ab amicissimo erga me aīo factū intelligebam
multo tñ & gratius fuit & optatius: qd̄ secūdis l̄ris tuis me fecisti certiorē: epistolas quibus non:
æquo aīo carebā: i sperato tibi reptas eē. Nā eaz amissio eo mihi erat molestior: qm̄ nullo alte
ro abūdabā exēplo. Tātās igit̄ hēo tibi grās: ut maiores hēre hoc tpe nullas queā. Teoz etiā atq; etiā ro
go: ut istas ad me fido alicui nūcio q̄primū des. Quod si alius nemo prius oblatas fuerit: eas aut Anto
nio Trecho uiro humanissimo: ab quo ad Matthæū Pifaurēsem meī amātissimū mittant̄: aut uiro in
clyto Rainaldo fulginati cōfestim ut tradas: uelim Vale & si qua in te mea tibi opa opus est: me utere
arbitratu tuo. Ex mediolano. vii. idus octobres. M. cccc. lii.

Franci. phi. Scēnæ corti iuriscōsulto & eqti aurato sal.

Mbrofius gētilis derthonēsis iuriscōsultus suo qdē iudicio admodum prudens meo aut̄ nō im
prudens oīno hesternō die me offendit in aulā ducalis curiā incedēs fronte ut plerūq; solet: re
supina: i flatusq; opiniōe sui appellat me i solentius uoce altiore philelfe inq̄uens qd̄ minus suū
K H

geris officio boni ultri? quid istud inq. Sum enim ueritus ne quid forte asse perperam per imprudentiam ppe-
 trassem. Tu pygmeus rectus indigitos elataq. ceruice subdidit multo petulantius. At es tu quidem frau-
 dolentus qui Scauæ corti nondum aureos quinq. dissolueris: qui ex quattuordecim reliq. sunt quos ei
 debes ex pensione domus: quam papia anno pximo conduxisti: cum mediolano metu pestilentia abesses:
 Hec ego audiens cepi primū stomachari paululū: ut uix me cōtinuerim. quin stultū nebulonēq. appel-
 larim. Sed mox continue me subiecūq. subridēs. uellē eodē Ambrosi: ut nō mius grauitati studuisses q. iu-
 ri ciuili: quod si fecisses modestius loqueris. Tū cepit ille magis magisq. excādeicere: & tanq. infaniens
 ergo me iquit leuem esse dicis: & eandē uocē etiā etiāq. ingeminās cū clamore mouit nō mediocrem
 risum astantibus. Accurrerant enim nōnulli: ut sit. Quid multis indolui eius uices: qui dū fugeret leui-
 tatis: ut ipse dicebat: nomē ab oibus est leuissimus iudicatus. Nūc autem ad rē propius accedo. Ego mi
 Scauæ conduxi domū tuā Ticini longe etiā aere grandiore q. quā annis proximis cōsueffet: qd. ut
 facerē idē Ambrosius fuit in causa. Is enim ut idocētis qbusdā gratificaretur: qui mecum illuc aduentū
 in scitia suā detrimentosum existimātes ita induxerāt Ambrosiū: ut nihil ommitteret eorū oīum: quæ
 mihi molestissima fore iudicasset. Et qm. p̄toris erat affecula: oīum primū operā dedit: ut pestilentialis
 cōtagionis obtētū me urbe extruderet: cū iā triduū ante publico ciuitatis cōsensu i urbē receptus eēm
 Id cū p̄tore inhibente assequi nequisset: uideretq. doctissimosq. hoīum optimorūq. uiroū eā eē sniam
 ut mea illic quantulacūq. mora dignitatē ciuitati foret & priuati & publice allaturā: nihil amplius ad-
 uersus palā ut prius: sed etiā oīa atq. p. insidias machinabatur: alias atq. alias ineptias: cominiscens: in id
 q. maxime nitebat: ne qua mihi facultas foret domus cōducendæ: id q. tāto se facilius effecturū opi-
 nabatur: qd. esset p̄ter anni tēpus. Tūc ego posteaq. sensissē ædes tuas etiā uacare: de his adui fratrem
 tui humanissimū uirū Gaiū: q. qm. scisset: quāta mihi amicitia tecū eēt: itelligeretq. nisi ego ædes cōdu-
 cerē fore ut uacuae oīno futuræ annū totū relinquerēt: nō iuitus cōditiōe accipiebat: p̄sertim cū nul-
 la ab me cōsueti precii diminutio fieret. Tū Ambrosius inclamat. Gaiū nō bene cōsiderare fraternis
 cōmodis: nullā. n. domū philelfo cōduci posse nisi hāc unā: p̄inde locācā eē quāto possit pluri. Idq. nō
 faciebat illa uulpecula: ut rei tuæ mi Scauæ p̄spicerat: sed ut mihi qd. coeperat: icōmōdaret. Itaq. di-
 midio plus dedi pro mercede annua: q. dari antea cōsueffet superioribus proximis annis. Nā in repa-
 ratione horti dūtaxat aureos erogauī quinq. & id qd. p̄ter aureos quattuordecim: qbus definiri p̄sio-
 nē uoluit. Hec autē narrata prolixius ab me sunt: ut nosse peruicaciā & malignitatē hoīs. Nā qd. Am-
 brosi ipse phumaniter respondi q. domus adhuc mihi obnoxia est hunc omnē mēsem quā ego reli-
 qui liberā iā totos menses quattuor: cupio tū uel hoc tpe meo amicissimo Scauæ satisfactū iri. cū primū
 aliqd. mihi ex publico aere qd. debet: solutū fuerit. Tū ille insolētiore quodā fastu nil aliud inqt. mihi re-
 spōdes? Quid aliud inq. possim? meq. iterū ille dolosū esse dixit: & ipse rursus adieci: si iuri ciuili graui-
 tatē adidisset: emēdatius loquerer. Rē tenes oēm mi Scauæ: mihi pecuniæ nullæ sunt: principis ara-
 riū: ita ex exhaustū ob uoracissimā hāc militiū caribdin: ut neq. mihi neq. alii cuiq. uiro togato satisfiat.
 Ego tibi debeo: princeps mihi. Nō magis ego apud te sum in crimine q. apd. me princeps. Si meret il-
 le ueniā meret etiā phi. tuus. Nec tū fore despero: ut mihi p̄pediē dissoluatur qd. merui. Quod ni fac-
 tū fuerit p̄ficiscar in castra. Nec illinc prius sum abiturus: q. mihi princeps satisfecerit. Quod si mius al-
 seq. pot. ro nō solū tibi ipse nō satisfaciā: sed et erit opus ut priuato erario me adiuues. Nā uetere puer-
 bio ut scis. Quæ amicorū sunt cōia eē oportet. Tu iterea tps. tuis grauissimis litteris Ambrosiū der-
 thonensē castigato. Vale. ex mediola. v. id. octo. M. cccc. lii. Frāci. phi. Aenico daualo eqti aurato sa.

Eus malefaciat huic procellæ calamitatūq. bellorū. qbus meū ad iter Intercludit: nec uti licet p̄-
 fectione libera uix dici queat. mi. Dauale q. moleste tulerim ac ferā iā annis quattuor cū statio-
 nē meā eundi ad uos: cū multarū rerū: tū satyrarū cā: q. ppe q. uāhemēter doleā tot in eo ope lu-
 cubrationes mihi frustra susceptas. Sed utiq. res habet eundū est: tādē id qd. ad martiū est reiectum.
 satyrarum codex q. decadas decē denis satyris singulatim distributas aduersus decē milia cōplectit ē
 pulcherrimus litterarū notis: tū miniis & operculis: q. si minus intus: saltē in cute te nō poterit nō dele-
 stare. q. puto nō mēte minus q. oratione lætabere. Vale ex mediolano. iiii. idus octo. M. cccc. lii.

Franciscus philelphus Nicolao arcimboldo sal.

Varto idus nouēbres ad Clauisianū ueni in castra sphortiana: ubi sū phumaniter & honorifice
 exceptus a principe. Nec dubito me oīa ex snia nostra cōfecturū cū fuerit te reddā q. primū cer-
 tiore. Vale ex castris ducalibus apud clauisianū pridie idus nouēbres. M. cccc. lii.

Franciscus philelphus matthæo pisarenfi sal.

Vm omnia a munificentissimo p̄cipe nostro assecutus que uolui. Quod eo est mihi iucun-
 dius: quo me uideo maxima ex parte liberatū fastidiosū istius longi morositate atq. ineptitudi-
 ne. Tibi autē plurimū debere fateor: qd. mihi & re sæpe & uerbo semp. satisfecisti. Reliquū ē ut
 si q. pecuniola meæ familiæ ante meū reditū opus fuerit: isti ne desis. Et qcqd. dederis adde ratiuncule
 nostræ. uale ex Gāmara nonis decembribus. M. cccc. lii.

Franciscus philelphus Nicolao arcimboldo sal.

Mnia mihi tribuit humanissimus princeps nē uolui. Nū ferrariā iccirco paululū diuerrere in sti-
 tui q. illinc esse accepi. Antoniū quendā ueronensē: q. inclyti Karoli Gonzagæ filios: cū n. istic

essent erudiebatur cum Karolo una abiens secum abstulit codicem quendam meum. quo uita ille magna ex parte continetur: quae a Plutarcho mirabili diligentia scripte sunt. Ego igitur nauigo ut huiusmodi codicem recuperare. Ad natalē christianum oīno apud uos sum futurus. uale ex Græmona. iiii. idus decēbres. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio sal.

✕ Ccepi Binas litteras tuas eodem die cūprimū ex castris ducalibus mediolanū ad. vii. kal. Ianuarias reuertissem. Harum tu alteras ad me dederas. x. kal. decē alteras uero. vi. idus itellexi quae scripsisti oīa. Et quātū uidere uideor: pegrinationis istius tuae facietas iā te cœpit. Quod si ante abitionem tuam Ciceronem in officiis audire uoluisses: aut nō abiisses presertim clā patre: aut tā subito domū nō repeteres. cum nodū deliberādo neq; tps neq; etiā diligentiae satis adhibere potueris: Nihil tibi erat in causa: q̄obrē i Roma nam curiā te reciperes: q̄ppe q̄ domi h̄res: unde & melior quottidie & doctior fieres. quod si prudentiae potius q̄ sapientiae studio ducebaris: hoc est pecunia magis quā uirtute atq; disciplina: licebat tibi apud munificentissimū nostrū principem pecuniosissimum breui efficii: ubi malles negocio quā otio te offerre. At ferūt q̄ te induxerint. Itaq; ignoscendum est adolefcentiae tuae. Post hac consules tibi fortasse melius. In p̄sentia ut scribis: cupis initiari. Si religionis amor id monet nō improbo: modo etiā atq; etiā cogites qd tibi statuendum sit qd sequendum: quā icedendum uia. Nā si putas te in ecclesia fore clarum sine his artibus. que apud sacerdotes habent in p̄cio: uāhementer erras. Nā cum alia p̄multa discenda sunt: tum ius pontificū i primis. oīsq; diuine rōnis cognitio tenēda: q̄ theologia d̄r. Sin iccirco istiusmodi desiderium te corripuit ut sine labore uitā iucundam ducas: q̄ tuum sim institutum p̄baturus: putes facile ex meis moribus coniectare. quare si me audis primum oīum teipsum collige: tecum habita: Meditare iterum atq; itez: quā uitā uiuere decreueris. Seu tu saecularē: quam uocant: elegeris: siue ecclesiasticam utram malueris: p̄bo modo sit cum laude. qd si oīno ad nos fortasse cedere institueris tibi aedes paternae nunq̄ occludent. uale. ex mediolano nonis Ianuariis. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Xenophonti filio sal.

f Cripsisti proximis l̄ris aliquos istuc esse: q̄ cupiant scire: q̄re sphortiadā. p. ph. & nō p. f. litteram notariis Ad hac q̄ rōne plerumq; i prima syllaba p. æ. diphthongum scripserim. Accipe qd petis utrumq; breuiter. Sphortias nō solum per. p. cum aspiratione. h. & nō per. f. a me scribitur qd recta scriptura. f. post. s. apud Latinos esse nō patit: sed etiam q̄a nomen sphortia deductum uolumusa greco: qd est σπορτῆσπορτα id est fames: unde & σπορτῆσπορτα & apd nos sportula. Huius autē rei causam qm̄ platonē secutus in eo libro q̄ de rectitudine nomium est inscriptus: in libris de uita & rebus gestis Francisci Sphortie sum rediditurus. hoc tempore omitto. Plerūq; uero iccirco per. æ. diphthongatur: qm̄ descendit εὐσπορτῆσπορτα q̄ plenum frequentesq; significat conuersa e longa in diphthongon. æ. ut in scæna. rhæda: læthes: in aliisq; permultis dictionibus uidemus obseruari. uale ex mediolano pridie idus Ianuarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Iacobo camerinati sal.

m Olim tibi persuadeas tua ab me negligi: qd minus q̄primū tibi significarim: qd mihi Cicchus Angelusq; responderint. Hi qd petis: diligenter curant. Putant oīno p̄pediē ex sn̄a tibi cōsultū iri cōfecissentq; qd tua causa ceperāt. nisi occupationes principis q̄ sunt fere. imensae ob plures preclaras legatos: quae uno poenae tpe conuenerūt: aditū his tātis per iterclusissent: dū his liberentur hāz p̄sentia ac solitudine. Differri tñ res una diu. nō pōt. A me nullū erga te officiū aut studiū negliget. Tu iterim esto bono aio: Nō. n. quātū itelligo: te tua fallet spes: uale ex mediolano. x. kal. febr. M. cccc. liii. Frāci. phi. Renato regi sal.

t Ernas l̄ras ad te dedi anno superiore his de rebus: que tua maxime intereant. Itaq; nō poterā nō mirari: q̄ nihil respondens presertim cū te humanissimum facillimumq; esse iam pridē uno oīum cōsensu sermoneq; audieram. Sed ioannes cōssa uir clarissimus idemq; grauissimus q̄ modo & tuus & christianissimū Frācorum regis legatus in italiā uenit liberauit me oī dubitatione. quippe qui corā affirmarit nullas tibi oīno redditas eē litteras meas. Deus malefaciat hoīum uel negligentiae uel perfidie: q̄ & me honestissimo officio & te non mediocri ut opinor: uel utilitate: uel uoluptate fraudarint. Quibus litteras ad te dedi. francisci fuerunt oēs quorum uni malutice cognomentum est homini bellicis artibus. studentī & tui: ut aiebat: obseruantissimo. sed qn̄ quae scripserā nō accepisti. ea in p̄sentia tibi coram exponet idē ioannes cōssa: cuius fides & diligentia tibi soli clarior esse debet. uale ex mediolano. vi. kal. februaryas. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Guilielmo urfino frāciæ cancellario sal.

c Vm uir clarissimus ioannes Cossa regius legarus a florentinis redditurus in frāciam mediolano iter faceret: a me petiit tuo noīe libros de exilio quos superioribus annis elucubrarē. Hos ego ad te iō in p̄sentia dare non potui. qm̄ nō eēt tm̄ temporis datum ut exscribi possent. Itaq; non potui non ferre permolestē q̄ tibi tanto & tanta dignitate uiro minus statim gratificari quiuerim p̄sertim ea in re quae mihi nō minus iucunda eēt q̄ futura honorifica: Nā & te iā pridem cum hoc florentissimi tui generis splendorem: tum ob illustre eruditionē tuā singularēq; sapientiā mirifica beniuolentia obseruo: & ignarus certe nō sum: quātū sit meo nomini ac laudi tua auctoritas incrementū allatura. ubi scripta mea tuo grauissimo testimonio cōfirmaris. Nō. n. debeo dubitare mea tibi uoluptati fore: qui humanissimus sis liberalissimamq; natura: & a me tantopere diligaris ut nihil ad amoris cumulū possit accedere. Dabo autē operā ut propediē morē gerā uoluntati tuae. Nā. tū libros de exilio quos petis. tum alia pleraq; ex his. que a meo ingenio studioq; manarūt: curabo: exscribi ea plane quecūq; futura tibi iucūdiōra existimo: uale ex Medio. vi. kal. feb. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Iacobo bicheto sal

¶ Iste te in pridē plurimū diligerē: stomacharē fortasse: cū uideam codicem meū esse apud te tandū uel
 untū. Nāq; dixeris puero meo cum tuam non esse: haud intelligo quæ sit animi tui sententia: non enim puto
 id dicere te: q; meum codicem nequaquam habueris. Nam & habuisti: & eum aliis comodasti. Quod
 illū fortassis amiseris tibi amissum uolo: non mihi q̄q; opinor amissum tibi eum non esse. Itaq; rogo te: ut
 huic meo puero meum illū codicem ad me des. ne me cogas aliunde remedium poscere. Vale. Mediolani ex
 ædibus meis. iiii. nonas februarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Iacobo bicheto sal.

¶ Vantum uidere uideor: ita negociosus es: ut nihil tibi otii relinquatur ad inquirendū iter in finitā libe-
 rū tuorū copiā codicē illū meū: quo duæ ofones Lylie a nobis traductæ: altera funeribus de laudibus
 Atheniēsiū: altera iudicialis contra Eratoſthenē: adulterum. & Aristotelis: rhetorica ad alexandrum
 regē nostra item traductio continentur. Nō. n. adduci possum ut credā aut te alieni mutui oblitum aut q; offi-
 cū tui fideiq; sit: nolle p̄stare. Nā codicem illū tibi comodauit tpe illius optimi Philippi ducis: quē ea tu lege pe-
 tiisti ut exscribi curares: non ut nunq; restitueres. At qui repetitur abs te illum per id temporis interdum: cum
 dicerēs nondū exscriptum eē cū ego tñ audirē secus esse. Tua cunctatione iccirco ferebā patienter: qm̄ pu-
 tarē que essent exscripta: ea fortasse nōdū esse abs te satis emendata. At nunc quia preteriere iam anni cōplu-
 res nihil alienum ab amicitia iure me facturū existimaui aut existimo: si te fecero certiorē me oīno instituis-
 se mea mihi q̄primū uendicare. Vale ex ædibus nostris mediolani. iiii. nonas februarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Guielmo Vrlino Franciæ cancellario sal.

¶ Ederā alteras ad te litteras sexto kal. februarias: quo ipso die Ioannes Cossa uir oī laude ornatus hinc
 in Franciam p̄fecturus putabatur: sed cum postea retardatus a meo principe dies aliquot preter spem
 mediolani ageret: reuertit ad me codex quidā meus q̄ annos nōnullos peregre abfuerat. Huius ego
 reditum uel tua causa perhumaniter & libenter excepi: q̄q; tā diuturnæ eius absentia non mediocriter succen-
 suerā: quippe qui me inuito abfuiſſet. Verū ea lege is reuerſus apud me in gratiam rediit. ut confestim alpes
 transcenderet & te uisurus & Frāciam atq; istā quidē ut hospes: te uero ut perpetuū dominū. Itaq; dono a me
 accipe tria non uulgaria aut cōtēnenda opa: Lylie oratoris duo hōc est ofones duas: alterā funebre de laudi-
 bus Atheniensium iudicalem alteram aduersus Eratoſthenē adulterum. Tertium autē opus est rhetorica ari-
 stotelis philosophi eloquentissimi ad alexandrum regē. Hæc. n. oīa e græco in latinū traduxi: cum essem p̄pe-
 modū adolescens philosophiam Florentiæ: oratoriamq; docens. quæ q̄q; existimo per se tibi fore iucundissi-
 ma: spero tamen propediem alia quædā ad te dare. q̄ longe sis maiore cum uoluptate lectuturus. Vale. & me
 christianissimo Regi Karolo quā diligentissime comenda. Ex mediolano. xiiii. Kal. martias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus alberto Zancario sal.

¶ Nihil mihi iucūdius tuis litteris hoc tpe potuisset cōtingere. Nā & de tua tuorūq; oīum bona ualitudi-
 ne certior factus sum: id qd̄ uehementer optabā. & Enochū nostrū in iuuenē frugi p̄būq; euasisse ex
 te patre intellexi. Quāq; n. ab ipsa usq; pueritia bonam de se spē pollicebatur Enochus: non poterā tñ
 non subuereri ob iniquitatē tēporē: secus accidere posse q̄ uellemus. Itaq; imortali deo imortalis habeo gra-
 tias: qd̄ te patre grauissimo optioq; uiro dignū se p̄stiterit. Quod autē cupit bonis artibus etiam a nobis in-
 stituere nunciat non ingrātā. Et breui r̄ndēā: ad aprilē te uidebo. ac tuo meoq; desiderio cumulatissime satiffa-
 ciam: præterea qm̄ de his q̄ in presentia ab me scribuntur: abs te mentio facta est: dedi ad te particulā quādā ex
 secundo Sphortianos n̄re libro & p̄fationē historiæ sphortianæ. Vale ex Medio. x. Kal. martias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Ioanni marchioni Montifferat. S.

¶ Ioannes Cossa istinc mō rediens mihi tuis uerbis renunciauit te libros meos de exilio dedisse: iam pri-
 dem ad me: At ego illos nusq; uidi. Itaq; tuū fuerit meminisse cui dederis. q̄q; uidere uideor eam esse ho-
 mium fidem uel maximā hoc tpe. ut in reddendis libris nulla seruetur fides: quare qd̄ de regno scribit

¶ Euripides: de libris dici non insule queat. Nā siquidē ius deserat: libri decet cā relinquantur rebus in aliis plus. Va-
 le. ex mediolano. viii. Kal. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Xenophnti filio sal.

¶ Dolefcens qdā mediolanensis æqualis tuus aut pusculo maior reuerſus proximis diebus ex urbe Ro-
 ma mediolanū mihi renunciauit uenisse te secum una usq; Perusiam ad nos scilicet rediturum: dein
 de qm̄ metuisses iter facere per agrum florentinum diuertisse ad Tholentinos meos ut istinc cū pri-
 mū p̄celi clamentia liceret: p̄flaminia domū repeteres. Nō improbo cōsiliū tuū ἀλλὰ ἀπορροσέε λ τ̄ δ̄ν τ̄ ἴν
 ἰ. μ. ο. λ. α. ν. & id quidem cū p̄pter sicarium illum: cui manus nostra causa publico iudicio a senenſibus truncata
 est: tum propter ε̄ ρ̄ ω̄ γ̄ ῡ μ ο ν β̄ ρ̄ κ̄ χ̄ ᾱ ρ̄ δ̄ ο ν perpetrandi quondam in nos apud florentinos facinoris & lici-
 tatore & sociū. Offendes Pisauri uirū grauissimū Ioannem fagnanum nobis amicissimum: & Arimini Petrū
 perleonem studiosissimum mei. Ab iis poteris edoceri: qua tibi iter habendū sit: quo uites καὶ φ̄ ο ρ̄ δ̄ ν Δ̄ ἰ β̄ ἰ ο ν
 sentin. cū Venetiis & qd̄ mō dicebā τ̄ ἴν ἰ. μ. ο. λ. α. ν. nam ueneti etiā iccirco tibi cauendū sunt: qm̄ iis cū hoc
 nostro principe bellū est: Si tibi Bononia iter faciendum fuerit utere Alberti Zancarii, Enochii filii consilio.
 Is. n. me ut nosti plurimum colit: & uir est plane optimus. Quod si Ferrariā fueris p̄fecturus. pete nicolaū Va-
 ronē clarissimū & eruditissimum uirū & mecū sūma beniuolētia coniunctū: a quo intelliges: qua tibi eūdū sit
 Vitādū. n. tibi ē iter per agrū Parmēse ifestā. n. a corigianis militib; & de his hæctenus pp̄ festiatiore abitoē

Petri iohannis camerinatis p̄statis & fortissimi militis ad Nicolaū christianissimū mihi fratrem scribere nihil potui. qđ eo æquius ferat uelim qđ ad p̄ximū i maiū me uidebit. Nā uix tandē hesternā uesperī mihi p̄misit princeps liberā p̄fectionē ad Alphōsum regē cū fidei uisioe tñ intra quartū mēsem redeūdi. Vale & n̄ros omniū noīe meo salubre iube. ex Mediolano. vii. kal. martias. M. ccccliii.

Franciscus philelfus aenico Daualo equiti aurato sal.

Vid in cā fuerit ut tādū distulerim aduentū meū: accipies ex iohanne antonio Gotthalamo uiro nobili actui noīs amatissimo. Spero tñ fore: ut ante ueris exitū te uideā. Tu me interea t̄pis ama ut soles. & kal phō. regi qđ diligentissime cōmēda. Vale ex mediolano. yi. kal. mar. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Petro perleoni sal.

Vod in p̄riam te receperis: gaudeo plurimū: Viues. n. sine inuidia uiues cū tuis: uiues apud principē Sigismundū. cuius uirtus & magna ē & illustris in primis: itaq; tibi nō possum nō gratulari. Tuū autē fuerit ita te ipsū cōponere. ut qđ in portū te receperis: qđ reliquū ē uitæ: uiuas in liberali otio quieteq; fructifera. Effice inq;: ut ex tot tuis tantisq; laboribus. quos terra mariq; ptulisti egregius fructus aliq; emanet ad posteros. Vale. Ac tuos oīs uel nostros potius noīe meo salute plu. ipartiaris: uelim. Xenophon noster p̄pedi emittat: iter ad nos est facturus. Ex mediolano. v. kal. martias. M. cccc. liiii.

Franci. phi. Poggio & laurētio ualle. S.

Vos uel ipsa rōne uel admonitione meā cōiunctos uelim idignū existimaui ut litteris meis diungere. **Quid in p̄ mortalē deū ex amicis uos reddidit inimicos.** Error ne forsitan uos decepit: qđ uel in ducti uel ultro in leuitatis: ut audacter & amice uobiscū loquar: stulticiaeq; certamē tā temere irruatis. Solemus. n. nōnunq; rōnem deserētes sponte sequi ai pturbatiōes. idēq; facimus sepe numero decepti suasio- nibus alioꝝ q uel nos clam exosi uel se ulcisci cupētes infaniae stimulos iniecerunt: qbus uæhemētissimæ con- citati diuina oīa humanaq; iura cōfundimus: nō tam dignitati n̄re cōsulētes q̄ alienæ p̄ cōtumeliā ac neq̄tiam oēm infidiātes: Nec sane dubitē utrunq; uestrū p̄babilis aliq; rōnes adducturū: qbus iure a uobis fieri uideat qđ iniuria facitis: At ego nullis istiusmodi rōnibus assentiēdū cēleo cū neq; pristinae amicitia. neq; ætatis ue- stre neq; ipsius decori rōnem hēatis. At sum iniuria lacesitus: Et qđ nā iniuria tāta est: ut delirare uos cogat. Sa- tis. n. delirat q̄ mentis. Ea ē certe pturbati ai natura: ea uis is impetus ac furor ut sibi moderari nullo pacto qat quippe q in re etiā uera si minus mētis oīno aut uanus sit tñ aut mēdaciū dicat cum uel gratia uoluptatis: uel rei ipsius nimietate mendacē se p̄stet. nā q rōnis lūmine sit orbatus. q̄diu eo caret: nec intueri qđ p̄spicue nec recte iudicare pōt. Quo fit ut tanq; p̄ obscurissimas tenebras incedens: unde egrediat. qua pergat: quo p̄uentu rus sit nesciat. Sanius certe fuerat primis illisue nōdum iualecētibus per motionum scintillis ante resistere: q̄ transirent in flāmas qđ posteaquam factū nō ē: sed accēso iā igni ea fomēta materiaq; adiecimus: ut ais cōfla grātibus fieri nulla possit accessio utamur saltem eo remedio: quod omnibus in his rebus natura solet affer- re q̄ humani sunt solutiq; appetitus: hoc est ut qđ ratio ipsa nō ualeat satietas saltem p̄stet. Quantum audio nullum ē maledicēdi genus qđ dum inuicem per oēm uituperatiōis cōtumeliā digladiamini: intactū reliq̄ri- ritis. nullum ai flagitium: nullum corporis uitium: nullū fortunæ quā uocat. icōmodū commisit. Quod ab hō deniq; genus detis quo in uestrū dedecus sit utendū. et qđē preter singularē q̄ndā & inauditam iēptitudinem nihil uideo reliquū quod addatis. quo ridiculoso sitis cunctis hoibus nam qđ ineptius dici quid inlanus que- at excogitari: q̄ uiros doctos ac senes maledicēdi intemperantia q̄ dissolutione uekti gloriari: & id quidem Romana in curia: hoc est in celeberrimo atq; splendidissimo totius orbis terrarum spectaculo: in grauissimū episcopoz cardinaliumq; cōspectu in oculis sūmi sanctissimiq; pontificis nicolai. Quinti: qui non minus mi- rabili uirtute ac sapientia: q̄ suprema dignitatis p̄stantia uices christi in terris gerit. Vt enim de reliquis par- tibus uiriscq; integerrimis cōticefā: qbus aut stomachū uos mouere: aut risum cōsentaneum ē: qua mēte quo aiō in uos eē arbitramini nicolaū Quintum tanta bonitate: tāta iusticia: tanta pietate pontificis: quū uel legit uel audit: quæ tā petulanter tā foede in uos iuicē declamatis. iuuat. n. liberrime de uobis apud uos loqui. quoz laudi æquæ fauēo atq; meæ. an minus fortasse meministis eā esse hoīum naturā. ut similitudine moꝝ ac ben- uolētæ facillime agant dissimilitudine uero cōtra: itaq; nō absurde agesilaum tradūt quū quēq; intueret: quū alium uituperaret laudaret: dicere solitū: se nō minus ex ipsa oratione iudicium facere de eo qui diceret. q̄ de quo diceret. et ne id qđē mirū. nā permotus aīus permulta effutiat est necesse quæ non mediocre morib; iacturā afferat apud sapientes & bonos uiros quoz aures offenduntur iis dictis: quæ ipsi nō probent. Quos autem alienos a nostris moribus iudicemus ab his nos quoq; aīum facimus alienū. Preterea nemo quēq; oīno amare possit quē flagitio senferit obnoxīū etiā si ipse oīno bonus nō sit nā uel in moꝝ similitudine deprauati ai se oderūt. At illū flagitio abhorre q̄ censeamus cuius flagitiosissima sit oratio. Fatebor equidem ingenue de me ipso nec me annū iam natū q̄rtū & quinquagesimum ullus a ueritate cōpescet pudor. quod eo facio li- bētius: ut exēplū meū uel probetis uel imitemini Sū qnq; in quosdam inuectus: accerbis fortasse. q̄ par esset & id sane nulla unq; alterū lacescens iniuria. sed ingēti porius a quibusdā cōtumelia lacesitus. Tamē cum mea lego. & me ipsum cōsidero: nō possum non erubescere metuēs. ne quoquo mō uituperentur in me ipso. quæ aliis dederī uitio: non. n. q̄ in aliis iure carpinus: nota sūt oibus. At oīo nostra occulta eē non pōt. nō mō me Salustius. his non delectat. q̄ scripsit in. M. T. Ciceronē. nec itē oīo q̄ Cicero in antoniū: aut in Timarchū phi- lippūq; Demosthenes. sed ēt uir sanctissimus ac disertissimus Hieronymus nō sine molestia a me legit. cū in

LIBER

uehit i Ruffinū. quē uirū doctū extitisse ex eius scriptis facile ipsi cognoscimus. sanctū uero bonūq; fuisse au-
relii augustini locupletissimū testimoniū docet. Quare si sapitis poggi atq; Laurēti: missam facite tantā istam
tāq; abominabilem maledicēdi licētiā. memineritis bonā famā memineritis decori memineritis ætatis uere
quoq; alter iā seniū alter senectutē agit. Memineritis inq; memineritis sempiterni iudicii qd̄ admodū longe a
uobis abesse nō pōt. An estis obliti mihi uindictā: & ego retribuā: q̄q; in uobis qd̄ sit amplius uindicandū nō
intelligo: q̄ uestz nomē mutuis orationū gladiis p̄ oē uituperationū cōtumeliarūq; uulnus acerbissime q̄tum
in uobis fuerit intermisistis. Quid de uobis p̄sentes sentiant qd̄ posterī iudicabūt: quoq; imanus scripta uestra
p̄uenient. itaq; uos et atq; et rogo & obsecro. ut redeatis tandē in gratiā mutuā. Omissisq; oibus animorum
irritamētis p̄ α. μ. ο. η. 5. 7. ε. ι. α. ν. amnestiā quā dicunt: uel ω. α. λ. ι. ν. ω. Δ. ι. α. ν. potius quoad eius fieri liceat qd̄ cer-
te licet: ita ad beniuolētiā pristinā mutuo studio opa; cōtendite: ut & iustitiæ laudem apud homines: & dile-
ctōis incrementū apud sūmū pontificē: & p̄nitentię grām apud imortalē deū mereamini. Valete uisq; ami-
cissimi atq; opti. Ex mediolano nonis martis. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Petro Thomasio phō. ac medico sal.

Ecundū libz de exilio q̄ de ifamia iscribit̄ uelim huic isti tabellario q̄ meas tibi lras reddidit ad me des-
desidero et tertiū quo de paupertate differuimus: q̄ si ipse quoq; apud te est. dato itē eidē ad me tabel-
lario. Sin minus ē apud te q̄re a Bernardo meo iustiano plura ad te nūc scribere nō potui p̄ occupa-
tiones meas. p̄pediē agā tecū pluribus Vale ex mediolano. nonis martis. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus. Petro perleoni sal.

E phaetonte qd̄ petis: dictio trisyllaba est phaeton. Scribitur. n. apud græcos φαιτόν οὐ φαeton: & non
φαιτόν φαeton. Vale ex mediolano. viii. idus martis. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Epistolaz Liber Vndecimus.

Franciscus philelfus Sigismōdo Fandulpho Malatesta Ducali imperatori. S. P. D.

Vi patrem tuū pandulphū Malatestā sūma uirtute principē tantopere sp̄ colui senē iuuenis
nisi te filiū amē. obseruēq; iuuenē senex: uidear mihi admodū igratus p̄serti quū illū me: ut
erat unus oīum munificētissimus nō dilexerit solū sed et pulcherrimis beneficiis q̄nq; affe-
rit. Accidit ad hoc aī institutū tua in oēs eruditos & doctos hoīes uel cōsuetudo uel humani-
tas. q̄ ita rapior ad te colēdū ut tuo mihi nomine eē dulcius nihil queat. Nō. n. eē nō potes oī-
laude cumulātissimus qd̄a princeps q̄ simulacra et uirtutis & disciplinæ tā opere in aliis ad-
mireris: illisq; benefacias quos tales existimaris. Quā tibi persuadeas uelī me ita eē tuū ut oīa tibi de me pos-
sis q̄ si iure quodā peculiari. nā ego in te nō mediocre spē cōstitutā & collocatā habeo. Et ut intelligas quo aīo
inte sim & q̄ faueā tuæ gloriæ breui perstringā. Duo sū nūper aggressus opera q̄ lras immortalitati cōmendē
altez uersu altez. p̄sa. Et hoc qd̄ de uita & rebus gestis Francisci Sphortiaz socieri tui inscribit̄ illud at̄ Sphor-
tiada more figuraq; poetica ubi quantū mea facultas feret: nil omittam: qd̄ sūmi priucipis fœlicitatē p̄bet in
utroq; de te sum uerba facturus cū p̄ tua dignitate: tū et p̄ ueritate. id at̄ ut cumulate faciā tua mihi opera opo-
ē. Res abste clarissime gestas uulgo narrari uideo plurimas. Nec inuenio quēq; q̄ neget oīa te gessisse nō sapiē-
ter minus q̄ fortiter. Sed una re turbor: q̄ ordinē modūq; ignoro. Nec ē q̄ mihi oīno satisfaciāt: quū alii de lo-
co ubi qd̄ cū laude factū sit: alii de tpe alii de alio quopiā negocio inter se discrepent: Quā obre cū dignitati cō-
sules tuæ tū et ueritati meæ si cōmētaria ad me aliq; dederis uel materno: ut aiunt: sermone scripta: unde tanq̄
ex aliquo fōte qd̄ in te uerū sit: hauriam: Quod si feceris tanta sollicitudine me leuabis: ut ingētes sim tibi gra-
tias habiturus. Et q̄q; nō sum: ut es aīo liberali atq; beneficio ignarus. p̄ multos apud te eē q̄ hmōi cōmentarius.
rōficiēdis nō septe opam suā accōmodēt: tñ si eā puinciā uiro disertissimo Petro pleoni cui tuo delegaueris.
& tibi & mihi egregie satisfacies. uale splēdidissimū decus malatestaz: Ex mediolano. vi. idus martis. M. cccc.
lii.

Franciscus philelfus nicodemo tranchedino sal.

Osteaq; hinc abiisti: qd̄ presens mihi persuaseras: ita mutatū ē: ut ab oī tua etiā suasionē abhorreā. Dixe-
rā tibi andreā alamanū p̄stantē adolefcētē mihi corā exposuisse renūciatū esse pontifici maximo cum
de eius uita ac moribus mediolani sermo aliqñ haberet me qd̄ sentire interrogatū r̄ndisse nicolaum
Quintū uirū mihi uideri doctissime eruditū: sed adhuc sapere famulatū. id tu dictū eē pontifici ne crederem
permultis & argumētis: & rōnibus oñdere studuisti. Et ut es oī in re accuratus & bonus ad id maxime elabo-
rasti. ut ab hac aī sollicitudine me eximeres. id qd̄ et plane p̄stitisses. nisi aliud qd̄dā post abitionē tuā uenisset i
mētē. Est Romæ: ur nosti: Petrus Candidus decebris egregius qd̄a & maledicēdi & insidiādi artifex. is aduer-
sus me p̄ multa iā pridē p̄perā ē machinatus p̄ oēm aī nequitia adeo ut non mō mihi clam & per latrocinia sp̄
detrudere cōsueuerit: sed cōuiuia quoq; mediolanēsia illa nra q̄ hic cū aderas lectitasti. multis i locis annis supi-
oribus: cū nobilissimū Dux phlippus eēt in uitis deprauarit atq; corruerit. Qua fraude factū est ut uix eua-
deret publicā infamiæ notam: q̄ illis inuri solet. q̄ uulgo appellant falsariū. nec sane dubitarim eundē istum ni-
gerrimum Candidum originē ac segetem extitisse & calumniando & inducēdo discordiarum inimicitiarū
q̄ oīum qbus Poggius ac ualla inuicē se dilacerāt per oēm contumeliæ fœditatē. Confueuit. n. ex aliorū incō-
modis & infamia famæ suæ cōmodisq; cōsulere. Si qd̄ ergo de me ad sūmū pontificē falso delatū est nebulo
iste cādidas debet esse in causa. itaq; oīum primū abste peto: ut si hæ litteræ te prius offenderint in itinere: q̄
Florentia excideris. andream alamanum conuenias. ab eo; scisciteris. iocatuina sit hac de re mecū ut p̄ter

solēt. an locutus serio. Deinde si uero mihi calūniā renunciaſſe andrea nō finxiſſe ai aduerteris te maiorē imodū ēt atq; et rogo ut meo noīe pontificē adeas: & ei hęc oīa de me referas: quæ p̄ſens coraq; cognofci. Nā quo pacto uerbo uituperē: quē & uerſu & proſa p̄ſepe laudari in oētē p̄fertim & ſapiētē uix & de me iā pridē meritū optime. Tu rē tenes. Reliqua p̄ tua prudētia ipſe p̄ſtabis. Vale ex medio. quarto idus martias. M. cccc. liii.

Franciſcus phileſus Petro perleoni: ſal.

Vid uolo iſtic agas meo noīe: grāce ad te ſcripſi. Fac ſi me amas: ut q̄primū adeas ſigifi mūdū principē: cui diligētē expone qd̄ tibi uides in cōmētariis datū. Quod ſi feceris: rē mihi facies mirifice grātā: habebog; tibi nō inuitus grās inuortalis. cū has l̄ras iā eēm obſignaturus xenophon filius aduenit cū l̄ris tuis: q̄s ſūma cū uoluptate p̄legi. Nā ex l̄ris his q̄s ad te dedi. v. kal. martias potuiſti nō obſcure cōiectare. q̄ mihi iucūdus fuerat tuus in patriā reditus: quē nulla tua epiſtola ſed ex genua cognorā. qd̄ at tātoperē tua oīa mihi cōia eē oſtenderis nō erat opus. Nā tuū erga me aiūm iā pridē noui: & tibi meus ignotus nō ē. Voluiſſem Xenophon apud te fuiſſet: ut tibi gratificaret ſed cōmītū cā facit ut ei ignoſcat. Quoniā breui te uidebo: in p̄ſentia lōgior eē nolui. Et tuā pudiciſſimā ſponſā & noſtros oīs benē ualere opto. Vale ex Mediolano pridie idus martias. M. cccc. liii.

Franciſcus phileſus iacobo camerinati: ſal.

Vantā diligētia adhibueri in rē tuā potes ex ciccho Angeloq; cognofcere: idē ut mihi hoc tpe officii p̄ſtes uāhemētē cupio. Fac inq; opa & ſtudio tuo: ut Cicchus qd̄ intereſt rei meæ pecuniariæ apud hos ædiles q̄primū l̄ris ſuis abſoluat. Vex bono ſint atramēto ſcriptæ ut aiunt Et fide opus ē & celeritate. Cām cicchus ex me corā intellexit. Codicē epiſtolarū quū primū abſoluero dabo ad te libēter. xenophon totus ē tuus & pater nō minus. Vale ex Mediolano: xii. kal. apriles. M. cccc. liii.

Franciſcus phileſus Lodouico Gonzage principi mantuano ſal.

On eqdē ſum oblitus: quā mihi nuper in Agro Brixiano beniuolētia oſtēdiſti: & quanta me nō humanitate ſolū ſed benignitate ēt p̄ſepe exceperis. itaq; ex eo tpe intellexi p̄ magnā mihi in te ſpē & poſitā eē. & cōſtitutā. indeq; taſtū eſt: ut ita te obſerue ac uenerer ut me abſte putē dignū exiſtimari: in quo nullū beneficiū tuū ſit intermoriturū. Quæ mea. me de te opio ne falſū habeat ē magnitudinis & munificētia tua. Quid at abſte uelim: ethruſco ſermone intelliges Eſt celeritate non minus opus q̄ beneficiā. Vale ex mediolano. iiii. nonas apri. M. cccc. liii.

Franciſcus phileſus alex. ſphor. attēdulo principi piſauri ſal.

Xiſtimabā te ante reperiturū Mediolanū q̄ proficiſceris in Tuſcia. ſed qm̄ didici ſecus fore qd̄ p̄ſens tecū ac corā acturus erā: nūc & abſens & p̄ſas agā neceſſe ē. Propediē iuſſu principis nō tam ſui q̄ negocii mei cā Romā iturus ſum ad ſumū pontificē. Vt noſti ex eo ſum philoſophog; ordine q̄ rē pecuniariā in bonis nō ducūt. Quo ſit: ut neq; ſim auri diues nec eē unq; poſſim. Nam hēt nemo qd̄ negligit. Et mihi tñ habenda ē rō dignitatis ſphortiane eo p̄fertim cōceſſurus ubi cultus exterior nō paucioris q̄ interior ſolet æſtimari. Mihi pluribus opus ē. q̄ princeps aſſatū p̄ſtare nō omnino pōt. itaq; p̄tiendū hoc honeris tecū ē. Quā tu prouinciā libenter fueris amplexus nō minus iudicādus q̄ nominādus Alexādēr exiſtimeris. Vale ex mediolano quarto nonas apriles. M. cccc. liii.

Franciſcus phileſus Andrae alamāno ſal.

Rat uel officii nel humanitatis tuæ poſtea q̄ hic Florentiā reuertifi: l̄rag; aliqd̄ ad me dare qui bus de te tuiſq; rebus omnibus pro amicitia noſtra certior fierem. Quod tñ te non feciſſe eo ſero moderatius qd̄ v̄e ō ȳ ā m̄ ō s̄ ō v̄ neogamos on amoris quā amicitia hoc ē uxoris q̄ philephi rōnē hēre maluiſti uex ſi ſapie oīa modice: nā ager frequentius q̄ par ſit renouatus nō admodū ſæpe p̄dit in ſegetē. Ad filioz; p̄creatiōem nō ad uoluptatē cōiugiū ē cōſtitutū. Quin quo rario ē humanis in rebus. eo ſuauior ē uoluptas oīs. nā qd̄ ſaciātē aſfert iucūdū oīo eē nō pōt. Quare ſi ad hominē amicitioſiſimū ſcripſiſſes nō mō feciſſes p̄ offō ſed q; r̄ oī s̄ ā p̄ ō x̄ i s̄ i oī s̄ ſurripuiſſes t̄p̄is: ad maiorē tibi uoluptatē ſurripuiſſes: Itaq; ſi me audis l̄rag; ſalciculos ad me q̄primū acōmoda: Et qd̄ ipſe agas & qd̄ agat in tuſcia. ſac intelligā. nā hic nos ad bellū acingimus nō iuſtinēdo ſed imortali noſtra cū gloria p̄ſtigādū. nō. n. alere bellū uolumus ſed finire. id qd̄ ſi ēt uos factū ire cōſtitueritis & uobis & florētiffime reip. uſæ quā ſaluberrime cōſuletis. nec ē p̄fecto q̄ſquā in noīe latino q̄ uobis unis cū & ai magnitudine & altitudine: tū ēt prudētia ſit ſupior. Quo ſit ut niſi ciuiliſ uel diſcordia uel ſimultas rectos cogitatus uſos īpediat uictores breui futuri ſitis. Vale ex mediolano. iiii. nonas apriles. M. cccc. liii.

Franciſcus phileſus nicolao ſtroze equi aurato ſal.

Vtas fortasſe uel obliuioē uel negligētia factū eē: ut qd̄ a me iſtinc ſoluētū petieras nōdū ad te ierit. ſed neutri p̄fecto iſtiusmōi uiciorū ē locus apud me ullus. nā & memoria ualeo plurimū: & ſū unus oīum diligētiffimus p̄fertī i his rebz; q̄ amicog; interſūt. Quod at uāhemētē & diligētē & amētū eā facit familiaritas ac neceſſitudo: q̄ mihi ē iā multis ānis cū uniuerſa ſtrozag; familia tū ipſe tu q̄ de me priuatī es bene p̄meritus. ſed. duo fuerūt i cā ut i hęc diē minus ſim ut uolebā tibi gratificatus nam & librario carui & qdā p̄ offō meo p̄ſtar me p̄cipi meo oportuit qd̄ ita me īpediuit ut nihil oīo ocii mihi cōceſſū fuerit ſed quo ſerio p̄ſtiti: eo cumulatio p̄pedie ad te ibit Tu me iterea t̄p̄is ut amar ſi ceſſes etiā atq; et rogo. id qd̄ ita intelligā te feciſſe: ſi me nobiliſſimo iſti p̄cipi quotidie magis feceris cariorē. grauiffimū & hūaniſſimū uix Ludouicū caſſellā bñ ualeſ opto. uale & diſertiffimo tute

meo Salu. Plu. uerbis meis nunciato. ex mediolano pridie kal. apr. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni salu.

Vod nihil ad te scripserim post meā a uobis abitionē honestæ qdā occupatiōes meæ cām p̄sti-
 terūt. itaq; rogo te mihi ut ignoscas: tibiq; psuadeas me unū eē: q; tanto te amore cōplector: ut
 aliū magis neminē. itaq; si qd in me ē. qd iucūdū eē possit. id ita eē tuū existimato. ut meū ma-
 gis eē nō possit Cōi principi me q̄ diligētissime & q̄ s̄pissime comēda. Præstātissimū uigz eloquētissi-
 mūq; Castellā plurimum opto. Vale ex mediolano pridie Kal. apriles. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Francisco castrensi salu.

Vā tibi puincia istinc soluēs delegarim debes eē nequaq; nescius. itaq; miror nullas me acce-
 pisse l̄ras tuas cū eo carmine. qd in principē istū oī laude & admiratiōe dignū ex tpe luseram
 feceris p̄ beniuolentia n̄ra si tali me desiderio q̄primū leuabis qd ut facias et atq; et abs te pe-
 to. Vale ex me. pridie kal. apr. M. cccc. liii.

Fran. phi. Ludouico casellæ sal.

Vm Antonius Tricinus Ferrariā peteret: idignū me factuz existimabā si is meis uacuis l̄ris
 ad uos isset. Quid at aliud ad te scriberē q̄ unū illud qd & libēter apud oēs & cōtinēter p̄dico:
 me tibi cū pp̄ maximas tuas mirabilisq; uirtutes. tñ pp̄ singularē tuā erga me hūanitatē ac beni-
 ficētiā dēre plurimū. itaq; tibi ueli certo psuadeas me unū eē p̄petuoq; futuz q; nihil neq; magnū neq;
 puū recusatū sim tua cā: Quare ab te peto atq; cōtēdo: ut oībus in reb; officio opaq; mea nō utaris
 solū sed et si opus fuerit ut ita dixerī: abutaris. Vale & cōmuni principi me ut soles carissimū redda. ex
 mediola. xvi. kal. maias. M. cccc. liii.

Franciscus phi. Petro perleoni. sal.

Vm primū Candidus bōtēpus eques auratus p̄cipis tui noīe uenisset mediolanū: & ex eo cer-
 tior factus eē de oī statu tuo id qd minus cumulate ex l̄ris tuis quas filio xenophōti ad me de-
 deras: ante cognorā mirabili gaudio sū affect; & tibi p̄ meas l̄ras ut par erat cōgratulus: Dei
 de cū dies cōpluscūli preterissent didici ex eodē Cādido l̄ras meas oīs & quas ad principē tuū dederā
 eē inter eundū tabellario interceptas surreptas. itaq; ad Sigismundū principē eadē rursus scripsi q̄ an-
 tea & tecū iccirco egi breuius: qm̄ p̄ tabellariū nō licuit uti p̄lyxitate. Quare ea duntaxat audies grece
 q̄ apd̄ principē tibi tuū uerbis meis & dicēda sunt & curāda. Vale ex mediolano. xv. kal. maias. M. cccc.
 liii.

Franciscus philelfus iacobo Camerinati sal.

Isti uāhemēter amē amorē tuū igratus sum. Que splēdidissimi eq̄tis aurati ioannis torentinatis
 scriba tuo noīe mihi corā exposuit: libētissime audiui. Quid at aut sentia aut ueli tecū una Cre-
 mone ad paucos usq; dies cōmētabor: ac statuā. Nā ad kal. maias hinc capiā iter ad urbē Romā
 negocii mei grā: & id qd ex p̄cipis n̄ri sn̄ia: Quod at q̄ri usus es: q; nihil ad te scribā nō iure id facis
 nā pximis diebus l̄ras ad te dedi. Tu uero endimionis sōnū dormitas. r̄ndes oīo nihil: Sed iccirco igno-
 sco tibi: q; ita ranaz; Cremonēsiū clamoribus obtūderis: ut apud te eē nō possis. Vale ex mediolano. x
 iiii. kal. maias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Alexandro Sphortie sal.

T si proximis l̄ris desatis itellexisse: q̄ mihi opus sit ope tua: nec p̄terea sum ignarus: cum p̄ tua
 animi magnitudine tū p̄ mea erga te obseruātia te mihi libenter gratificatuz; tñ qa noui maxi-
 mas tuas ac p̄pe īfinitas ocupationes rursus uisus ex admonēdus: Ego Romā sum p̄pediē con-
 cessurus: nec oīa mihi assunt qbus ē opus ad id itineris nec mihi tā mee q̄ sphortiane dignitatis rō est
 habēda: Reliqua tu p̄ tua prudētia potes cōsyderare. Vale ex mediolano. xii. kal. maias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Alexandro Sphortie. sal.

Erhūaniter mihi nudiusnonus p̄benigneq; respōdisti. itaq; tibi nō possum ingētis gr̄as nō habe-
 re Dicis tu aut & facis oīa p̄ magnitudine animi tui nobilitatiq; natur. Reliquū ē: q; tua illa gra-
 ui suauissimaq; epistola mihi tā liberaliter recepisti ad quadriduū usq; te factuz; id olim effectū reddas
 nā hoc mihi p̄stare gratius hoc tpe nihil potes. Vale ex medi. iiii. kal. maias. M. cccc. liii.

Franciscus phi. nicodemo trachedino. sal.

Vāq; nō erā nescius te memorē fore & qd mihi corā recepisses: & qd te facere oporteret. tñ cū
 q; mecū aio uolūtare. q̄ eēs ocupatissimus. rurū uisus es admonēdus. duo sūt q̄ mea cā sis facturus
 altez; florētie ore auribusq; tuis. & rome altez; p̄ l̄ras. hæc ut q̄primū & diligēter cures te et at-
 q; et rogo. Vale ex medio. pridie kal. maias. M. cccc. liii.

Fran. philel. Alexandro sphortie sal.

Vē rosei coloris p̄nū dono misisti mihi. libētissime accepi. Sūq; tua munificētia nō mediocri-
 q; ter delectatus. & ne id qd minus ai tui q̄ doni magnitudine. nō. n. quod munerat. sed mūeran-
 tis aius. maxie liberalitatē benignitatēq; declarat & facit. nā q; uerbo extenuaris. qd ē apud me āplissi-
 mū: satis id supq; ondit: & me tibi eē carissimū: & te nihil pluris ducere q̄ uirtutē gratulor; igit foelicitā-
 ti tuæ q; ut es aio excelso splēdissimoq; ingenio nihil abiectū nihil humile neque loquaris nec sētias re-
 liquū ē ut tibi psuadeas tua apud me b̄nficia oīa fide bona eaque nō igrata eē deposita. Vale ex medio
 lano. iiii. nonas maias. M. cccc. liii.

Fran. philelfus ioanni iacobo ricio iuriscō. salu.

Enetoz; cōstitū q; pximis ānis in pado apud oppidū Casalē quæ maior cognominat gestus est
 u; l̄raz; īmortalitati sum cōmēdaturus ī qnto hoc sphortados libro: q; mihi hētur in p̄ntia ī mani-
 bus: Quod abs te petierim diebus superioribus puto nō te eē oblitum si uestrā uos laudē neglexe-
 ritis num ego sim curaturus: Vale ex mediolano. iiii. nonas maias. M. cccc. lii.

Franciscus philelfus iacobo camerinati sal.

Væ de me & sentis & loqris audio nō inuitus nā idies magis magisq; ondis singularē beniuolētia i me tuā. Ego ita romā sū pfecturus ut ad qrtū usq; melem ad sumū sim redditurus mediolanū. Odas ego tibi anteq; ædā quo pacto sim cōcessurus pferim ope nudū emēdato. epistolaꝝ libros decē hoc āno ædere istitui. Has tu oīum primus habiturus es usurusq; p arbitrio tuo. De iōā nicio qd̄ scripsisti nō itelligo. itaq; nihil ē q; rñdeā. Vale ex mediolano tertio nonas maias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Nicolao Stroze eqti au. sal.

Etiisti a me nup cū ferraria eēm medio. r̄petiturus eā quā ad regē francoꝝ Karolū aduersus turcos & Sarrhacenos scripsissem epistolā. Quā ut serius ad te dare honestæ quædā occupationes me i cā fuerūt: nūc uero p una iccirco epistolas q̄tuor ad te dedi ut itelligeres cūctationē hāc n̄ studio factā eē ad necessitate. Nā nihil ē qd̄ mali: q; nō tibi solū cui me debere plurimū iudicō sed Strocis oībus pp Pallatē meū morē gerere. Vale ex mediolano pridie nonas maias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Petro thomasio philolopho ac medico sal.

Edditus ē mihi scd̄s liber de exilio quē misisti: tibiq; hēo gr̄as. q; eū domū tadē repetere coegeris: idē si de cæteris ēt feceris: q̄stic tādū hospitāt. magno me afficies bñficio. Sūt. n. hi oēs apd̄ Bernardū iusti. quos ut noīe meo repetas & huic isti tabellario ad me des te maiorē in modum rogo. Legit p̄terea Patauii medicinā matheus perusinus uir nō philolophus solū sed ēt disertus: cui sūt duo illi Hippocratis libri quos ut nosti iā pridē e græco in latinū cōuertimus alter de flatibus alter de passionibus corporis itaq; rē mihi facies p̄gratā si eos libros ab eodē matheo uerbis meis repetitos: q̄ primū reddi mihi curaueris. Quæ puincia tua fuerat scribēdi ad pogiu & ad Vallamea ipse sū functū Cuius epistole exēplū quū plus ocū nactus fuero ad te dabo. Vale ex mediolano. pridie nonas maias. M. cccc. liii.

Franciscus Philelfus Nicolao uaroni salu.

Vo diutius desiderio tuas epistolas eo magis magisq; idies eaz; apud me desiderū augefcit q̄re ut huic meæ tātæ & tā suauissimæ sit aliqñ potū afferas abs te atq; ēt peto. Et q̄a fortasse nūlū tibi scribēdi argumētū occurit accipe paucis qd̄ rñdeas. nosti uel ari. apud tuū cū aliis plerisq; in locis tū in his libris q; de rebus naturalibus quæ p̄v̄ Sīkā uocant̄ inscripti sunt. Democriti opinione de atomis. Antōmos autē eē uolūt corpora indiuidua. Scire igit cupio ea indiuiduitas un̄ sit: non. n. puto dixeris id pp paruitatē accidere cū atomos ip̄as inter sese diuersas & figura & magnitudine & ui: & natura eē cōstet exp̄giscere igitur atq; ingeniū tuū excute mihiq; diligēter expone quā obrē eiusmōi corpora qbus democriti & epicurei tū mūdū oēm tū singula ea queq; in mundo sunt cōstare uolūt indiuidua nominarint. Vale ex mediolano pridie idus maias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Ludouico Cassellæ sal.

Antā mihi nup cū ferariæ eēm beniuolētiā ondisti ut mihi uidear magis cupere quā te uisere q̄ sapissimæ. Quod mihi qm̄ aliter hoc tpe cōtingere nō pōt utor nuncio litteraz; qbus: & uidea te & alloquar. idē tu feceris in summis occupationibus tuis ad tuum erga me studiū non paruul̄ cumulus accedet. Si minus feceris: non te cui scio me esse carissimū sed publica munerē accusabo quæ tñ ip̄a anteponi priuatis ut decet ita ēt modice gero mōdo me nobilissimo isti. principi. in dies magis magisq; commendēs. Vale ex mediolano pridie idus maias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus nicolao arcimboldo iuriscō. sal.

Equaq; sū nescius mea tibi oīa maxime curæ eē. Quo fit: ut uel tibi fortasse uidear rē meam ad modū negligere: q; nullū faciā tecū uerbū cuius mihi opera uæhementissime opus sit. Quod ne accidere iur̄ possit peto abs te ut quod una de mea p̄fectione cōmētati sumus q̄ primū q̄tū in te fuerit cōfectū reddas. hoc mihi erit tam gratū q; necessarium. Vale mediolano ex ædibus nostris. idi bus maiis. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus nicolao arcimboldo iurecō sal.

Audeo equidem & tibi mūficētissimo uiro debere plurimū & illi harpy nihil. nā iaccipiēdis ēt bñficiis liberalitatis cuiusdā positū munus ē. itaq; iuxte indignum puto ab hoibus idignus bñficiū accipē atq; indignos cōferre. itaq; utar equo quē polliceris & amice bona fide. Quod princeps decreuit hodie mihi numerat. dū dies octo hic sum cupio uidere quæ tuus librarius scripsit: quæ uelim huic puero ad me des. Vale ex mediolano ex edibus nostris. xiiii. kal. iunias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Aenico daualo equiti aurato salu.

X binis his lris quas iōāni An. fossano ad te dedi potes iā liqdo cognoscere aduentū ad te meū p̄pediē fore id qd̄ aliis itē lris tibi scripsit q̄s hic Ḡsbir. gymara una cū hisce ultimis tibi reddidit et ut rē paucis teneas: ad octo usq; dies ad sumū hic sū cōcessurus romā: quē ad usq; locū: libera p̄fectio mihi data est idē ad te ipse mihi meo iure eundi ueniā dabo. nā q; liber & natus sim: & sempui xerim me seruum fieri nullo pacto patiar. Vale ex mediolano. xii. kal. iunias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus nicodemō tachedino sal.

T amorē & diligētiā tuā tā t̄facio: q̄ti aliud nihil: quod mihi iucundissimū eē: possit. Delectarūt me uehēmētē oīa q; mea abs te cā uel gesta sūt uel tētata. nec pluris euetū cuiusq; rei faciendū existimo q; uel prudētissimū cōsiliū tuum uel studiū erga me singulare. Quid uir magnus ille rñderit

LIBER

intellexi cui non possum ingentis gratias nō hēre: q̄ se tam & humano in me aso & facili liberaliq̄ offē
dat. Operā dabo ne me unq̄ possit ingratiūdinis accusare Litteras Honorii Macari tui iā ēt noītri le
gī plibēter: sumq̄ eius ingenio mirifice delectatus. Est enim & secundum & facile plane ingenū. Non
potui at nō subridere q̄ ei de me amicus noster ille rīderit. Facit is certe ut debet q̄ eadē utaq̄ uitā con
stantia ad ultimā usq̄ diē quippe cuius senectus sit eadē. quā Leonis. Sed qd̄ agamus. Frustra nitimur i
uita minerua. Natura ualētius nihil ē nihil dīcilius. Viuamus nos more nro: alii suo. Qui officio fun
gī. nihil habet qd̄ duceat nihil quod accuset Cupio cum te ad florētinos receperis q̄ diligentissimā cu
res: qd̄ uulpecula illa obtegit. Hoc erit mihi tā gratū: q̄ quod oīum maxime: nos bene ualemus oēs idē
tu ut cures te non solum moneo sed etiam rogo. Vale ex Mediolano. pridie idus iunias. M. ccccliii.

Franciscus philelfus Alberto zancario sal.

Ccepi litteras tuas ad me: & cum his eas binas q̄s duo disertissimi nico. & Perotus & uulpes ad
te dederāt. Hēo & tibi & Nicolais ingētes gratias q̄ tā amice de me sentitis. Nā quid dixerim
uere cū & ipse lōge humilior de me sentiā & amorē unde manat amicitia cæcū finxit antiqui
tas in præsētia tecum pluribus agere impediō ad paucos usq̄ dies longior sumi futurus & id quidē
non per litteras sed presens ipse coram: Vale & utriq̄ nicolao sal. plu. dicito uerbis meis ex mediolano
xiiii. kal. iulias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus. Petro perleoni sal.

Editæ mihi sunt litteræ tuæ cum iā itinere accingerē & he quidem solæ. nā præter hæc unās
quas & legi libentissimæ ut soleo sp̄ quicqd̄ abs te manat neq̄ Deiphobū uidi neq̄ aliud quic
q̄ nescio quid quod signatum eē monueras quæ scripsisti intellexi oīa istic propediem me ui
debis ubi de rebus omnibus quas uel tua uel mea interesse existimabimus diligentissime cōmentabi
mur. Vale ex mediolano. xiiii. kal. iulias. M. ccccliii. ●

Franciscus philelfus Lodouico mantuæ marchioni sal.

Vod iam tertiu a philelfo itur ad te eximia tuæ uirtutis gratia: scio me tibi rē facere nō i gratā
q̄ Quid. n. principi nobilissimo & Gūzagæ Ludouico in primis gratius potest optatiusue cōtin
gere q̄ eā offerri tam qua se dignū principatu queat ostēdere. Scimus sane aliud nihil eē quo ci
uitatū principes ac reges uideant beatiōres priuatis hominibus q̄ benefaciēdi & donandi municētia.
Hæc una res syracusanū Dionysiu immortalitatis memoriæ cōmēdauit. Huius itē pulcherrime uirtutis
splēdor Archelaū macedona cunctis ostēdit gētibus admirabilē: Et Phalarim tyrranū cæteris in rebo
īmanē ac teterrimū iudicatū sola municētia indoctos & bonos uiros reddidit memorabilē. nam qd̄
loquar de Alexandro rege macedonū: qd̄ de. G. iulio Cæsare. apud quos nihil benignitate nihil benefi
cētia fuit antiquius Patrē tuum ioannē. Fran. sūmū uirū & principē clarissimū dicere solitū p̄dicat nihil
sibi uideri indignius principe q̄ pecunias q̄bus tanq̄ seruis & pecoribus sit utēdū uel auidius cumulare
uel partius elargiri aut satis superq̄ eē dominis ciuitatū q̄ populis præsiat q̄ imperit: q̄ honoret au
rū autem & argentū aut non curadū aut q̄ liberalissime erogadū. ne Midæ cuiuspiā phineosq̄ similes
iudicentur. Tu uero & princeps liberalissimus & municētissimo natus principe iūttas philelfum au
dies: q̄ offerat tibi sapius honestam materiā p̄merendi. Scio certe nō facies quippe q̄ & animo sis al
to & magno & mihi uāhementer affectus. Vt autem ad rē ueniam: Despondēdi modo filiā uiro quā ic
circo nodū tradidit q̄ ducati desunt ad dorē ducēti quinquaginta Hi mihi ab amicis cōparandi sunt e
quoz̄ numero cū te scia eū eē: cui sim carissimus primus oblatas es cuius hac in re munere uti uolo ita
q̄ abs te peto ac ēt si pateris rogo ut huic meo adolescētī q̄ tibi litteras reddidit aureos quinquaginta do
nō ad me des ea lege cōdicionē: q̄ ut nisi in sphortiade tibi cōstatū es oē p̄ dignitate dissoluero ego ti
bifiam p̄ debitore creditor. nam si recte mihi es cognitus nunq̄ beneficiū fœnerari didicisti quin scō
ferēdo atacrior eo te magis id debere putas ipse autē si bene me uoui nihil ē q̄ minus uelim q̄ iudicari
i gratas: Vale & me ut soles ama. ex mediolano. x. kal. iulias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Galeatio episcopo mantuano sal.

Isi una oīum uoce p̄dicatione q̄ cognitū mihi eēt te aīo uigere ingenti & p̄benigno subdubita
rē forte se beneficii q̄ppia abs te petere. a quo nihil antea p̄meruerim. Sed cū sis tali tantaq̄ uir
tute ut hūana oīa infra te ducas intelligatq̄ nihil eē magis hōi propriū q̄ benefacere uel igno
tis q̄ppe q̄ se similitimū eius uelit ad cuius ē imaginē similitudinēq̄ creatus maiore cum fiducia tuas en
pulsō fores quas mihi facile apertum iri non dubitē. Despōdi modo filiā uiro bono & nobili cui. dotis
caritudine tradere nundū potui nam ut nosti uirtus & diuitiæ simul eē nō possunt. Te igitur p̄ tuis ma
ximis innumerabilibusq̄ uirtutibus maiorē in modū rogo atq̄ oro ut ducatos cētum mihi cōmodes ea
cōdicionē ut intra annū eos tibi oīo bona fide redditurus sim. Quod si prius ut spero p̄stare poterō ni
hil dissimulabo. Scio te id quod sumæ tuæ laudis nunq̄ pecuniis abundare & simul redditus hēs am
plissimos cū ex ecclesia tum etiā ex patrimonio. nam qcqd̄ superest a rebus necessariis id oē uel pro li
beralitati uel p̄prietatis offō in eos tribuis quos dignos censeas in quos beneficiū cōferatur. Tuæ igitur
humanitatis fuerit ut ita me pius liberaliūe sis ut intelligas nullū apud me officiū tuū intermoritu
rū. Nō. n. solū ad cōstitutū tempus tuum ad te mutuū redibit sed cū ultra ēt litteraria redibi Huius autē
rei grā hunc meum adolescentem ad te fidū nunciū misi cui uelim ad me des quod petitur. Vale ex me

diolano. x. Kal. iulias. M. cccc. liii.

Franciscus philephus Ludouico mantuz: marchioni salu.

On possum pfecto non letari: q magis magisq indies & mihi & cæteris oibus perspicuū facis ea te esse animi magnitudine: ut nihil malis q̄ benefacere quā uti munificentia. Vt parui. n. ē ai ardere diuitias: ita hi mihi perinde atq̄ magni quidā ac preclari uiri censendi sunt qui illis ad benignitatē gloriāq̄ utantur. id q̄ tū maxime fieri puto cū in eos apte conferantur q̄ se ab inerti uulgi desidia abducunt: ad idq̄ uā hementer student ut & suū & amicorū nomen immortalitati cōmendet. Gratulor igitur tuo tāto ac ali bono q̄ te non minorē uirtute p̄stes: q̄ es uirtute superior: q̄ppe q̄ nequaq̄ ignores hanc inimitabile esse caducāq̄ sole. at uirtutē & firmā & sempiternam. ad huiusmodi uero laudis studiū & si nature bonitate duci te arbitror: nō parum tñ adiutus disciplina qua cæteros nostrā tēpestatis principes mirifice anteis: eos omnis ac tibi uia uel deuincis uel amplificas: quos intelligis nihil pluris facere q̄ splendorē ingenii q̄ laudatissimarum artū pulchritudinē ac decus. Itaq̄ nō iniuria & amaris a doctis hoibus & oibus & quottidie magis magisq̄ celebraris. Nā ut cæteri ipsi de se loquantur ego tanti te facio. ut nihil est q̄ malim q̄ audire & dicere de tuis diuinis sumisq̄ uirtutibus. Quo igitur in me fueris benignior: eo te studiosius p̄sequi huiusmodi animi gratitudine. Vale ex Medio. x. Kal. iulias. M. cccc. liii.

Franciscus philephus Ludouico cardinali aquileiāq̄ p̄iarchæ sal.

Onsideranti mihi pater reuerendissime Lodouice cardinalis atq̄ patriar. cū tuas alienas p̄multas egregiasq̄ uirtutes tum eximia ai magnitudinē facile uisum est te non mō nō iuue. sed et perlibeter & alacri benignitate id esse facturū: q̄ hoī tui preclari noīs obseruātissimo ac tuæ dignationi utere beniuolentia deditissimo maxime cōducturū necessariūq̄ cognoris. intellexisti ex ipso me corā nuper mihi filiā esse nubilem: neq̄ aliud præter dotē deesse quicq̄. quo minus tēpestiue traderetur uiro. Ea nunc temporum calamitas: ut quod ultimū oium quærendam sit in futura sponfa. id primū expetatur. Quis. n. hac tēpestate eo sit aio qui uel probitatē uel formæ præstatiā: uel parentū claritudinē pluris faciat quā pecuniā. Modo sint nūmi reliqua oia negliguntur. Quo sit ut sapientissimus atheniensis uiri consiliū deligendo qui ait se male uirum carentē pecuniis q̄ pecunias uiro in capiunda sponfa omnino sit cōtemnendū ita sunt hominum ingenia corruptis moribus deprauata & perdita. & ne sim longior qua oportet apud amplitudinem tuam: mihi opus est ope & auxilio tuo. Subueni obsecro instanti huic meæ & honeste necessitati. Quantulūcūq̄ donaueris: maximi pulcherrimiq̄ muneris loco ducā. Quod defuerit ad sumā dotis querā ex aliis his principibus q̄bus non ui me esse carissimū. Nec dubito uerissimū fore preceptum illud promissumq̄ euangelicū. Quærite & in uenietis: petite & dabitur uobis. Tu uel in modo initium facias cuius res gestæ & multæ sunt & præclare q̄bus nisi ipse cumulatissime ad immortalitatis memoriā satisfecero mihi ingratitude diē dicito. Vala pater amatissime ex mediolano. viii. kal. iulias. M. cccc. liii.

Franciscus philephus Nicolao arcimboldo ducali senatori sal.

Vod tibi sciebam fore nō in iucūdum: uolui intelligere: quod mihi neq̄ speranti neq̄ cogitanti Romæ cōtingit. Huc. n. cū uenissē ad quintūdecimū kalendas Augustas paulo post. meridiē eo consilio ut postridie mana neapolim uersus iter caperē. Nā reliquū eius diei decreueram & mihi quiescere & famulis: nec minus et equis ex accerrato itinere fatigatis. Nec tamen interea tēporis ocium ita commisi ut nō curarim ea uisere oia quæ ex ueteribus reliquiis ac ruinis memoratu digna existimātur. Sed hec iccirco prætereo quoniā tibi qui romæ non semel fueris & uisa sunt & cognita. Mane cum paulo post equum forem assensurus uenit ad me salutatum Blondus flauius uir certe perhumanus ac disertus qui ubi mecum esset quedā de cōmunibus studiis cōmemoratus. Hora est inquit adeundi pontificis. Eamus igitur: huic ego cū respondissē & id fortasse subrustice: instituisse me post reditum ex orbe Neapoli eiusmodi uti officio. nunc enim id mihi non liceret quoniā maturarem: uisus est ille non mediocriter admirari cum diceret. at summus pontifex ex sterno uesperī permulta est de te loquutus & amice & honorifice. Ait enim quo primū in italiā e græcia reuertissēs fuisse tibi secum consuetudinē multā familiaritatemq̄ periuicundam. teq̄ magnis extulit laudibus itaq̄ tui memineris esse reor: ne ex urbe moueas pedē prius q̄ eius sanctitatē adieris quod tibi non modo honorificum fore arbitror: uerū et quantum possum coniectura assequi non parum emolumenti alaturum. is ubi uidet me persistere in sententia: abiit subtristis. Cumq̄ iam equum ascenderē ecce Petrus nucetanus apostolicus secretarius festinat ad me: aitq̄ subridens tu maior factus es Pōtifice maximo ab quo uel desideratus redderis insolentior. Ad caue dū tibi tm arrogas ne supbia accuseris. Meq̄ ubi dexterū brachiū sinistro meo supposuisset brachio perquā banissime ad pontificē egit: ab quo tanta sum comitate simul charitateq̄ exceptus: ut me id ipsum nō ab re uel rusticitatis uel ingratitude arguerim: Cætera litteris cōmittenda nō sūt. sed ea tibi cum reuertēto corā exponā quæ scio tibi fore gratissima. Sed unū certe non reticescā. In mea enim abitione donauit me ultro pontifex munificentissimus nūmis aureis. quos uulgo ducatos nōiant: q̄ngentis cum egregia quadam honoratione uerborum. Cū hec ad te scripsi erat natalis meus octauus kal. augustas cum initium facerē etatis meæ anni quinti & quinquagesimi. Nā reliquos dies iccirco egi romæ. qm̄ meus satyrum codex: quē dono ferebā ad alphonsum: erat penes ipsum pontificē maximū. nec prius mihi restituit q̄ totū lectitauerit. Vale ex urbe Roma. viii. kal. augu. M. cccc. liii.

Franciscus philephus. Xenophonti filio sal.

Xcepit me rex Alphonfus cum perhumaniter & honorifice. tum etiā munificentissime. nihilq̄ omisit quo minus ostenderet me sibi carissimū esse & iucundissimū. Sed de his propediē tecū & apius & laetius. Nā ad sex usq̄ dies iter capiam: istnc: & istnc deinde mediolanum. Interea tēporis diligenter in-

LIBER

gre an gradarius ullus equus uænalis sit. Nā hic iuenio nullum qui me delectet. Cuiusmodi.n.cupia nō te lateat
Vale ex neapoli.vi.idus augu. M.cccc.liiii.

Franciscus philephus Xenophonti filio sal.

h Eri Alphō. rex me capuæ fecit equitē auratū & id qdē mane in celebratione dñicæ Hostiæ i maximo principū cōspectu. deinde cū post meridiē ad q̄tū lapidē extra urbē p̄fectus tentoria statuisset in fero cissimo illo agro q̄ ad Veseuū iacet hora. xxi. suis insignibus me donauit q̄ honorificentissime. Post tri duū ut spero capessā iter ad urbē Romā & istinc mediolanū. Vale. ex Neap. xvi. kal. septē. M.cccc.liiii.

Franciscus philelfus Nicolao arcimboldo iurecō. sal.

c Vm hesterno uesperī ex Neapoli Capuā uenissē repetiturus mediolanū hoc mane sum ad Alphonſū regē profectus in castra salutatū qui me ut solet recepit perhumaniter & per iucunde. iussitq̄ ut qm̄ es set occupatissimus post meridiē redire ad se. Quod ubi fecissē in maximo ac pulcherrimo nō militum modo sed et nobilissimorum hoīum cœtu: & suorum & exterorū ita ait. Nos te mi Philippe iā pridem uidere desiderabamus: qd̄ nobis cōtigissē gaudeamus. nā oēm opinionē de te nostrā nō æquasti solū sed admodū superasti. Donauimus te ante dignitatis militaris nostrisq̄ insignibus. Reliquū est. ut q̄ tibi maxime debet poe tica laurea te ornemus: quā capiti tuo tibi benemerenti i ponimus. Hēbat. n. rex liberalissimus laureā paratam eāq̄ ornatissimā quā ubi capiti meo imposuisset: ita de me ad circūstantis honorifice ita copiose ita beniuole loquutus est. ut non rex excellentissimus sed pater indulgentissimus loqui uideretur. Sed hęc & alia permul ta tibi corā exponā. Ego post biduū prosequar cœptū iter. Interea tēporis meos oīs tuæ fidei cōmendo. Vale ex Capua uesperī. xi. kal. septē. M.cccc.liiii.

Franciscus philelfus Trabesondæ salu.

g Vod istinc abiens tibi sum pollicitus ubi primū in urbē ueni & sūmi pontifi. Nico. qnti adeundi. mihi data est facultas quo tpe adhuc ex pedibus non medio riter laborat: ita egi cām tuā: ut eius animū iam pridem alienatū. ut nosti: ita ad te cōuerti: ut reditū ad se tuū nō solū admittat sed et desiderare uida tur: itaq̄ te atq̄ hortor. ne differas aduentū tuū sed uelis ac remis: ut aiunt. secundis flatibus te cōmitas: nā oīa tibi i portu: oīa trāq̄lla futura sūt. Vale & maiestati regiæ me comēda ex urbe roma. γ. kal. sep. M.cccc.liiii.

Franciscus philelfus Nicolao arcimboldo iurecō. sal.

h Asce ad te litteras dedi ex Tholentino: unde post octiduum arripia ad uos iter tū equestris insignibus & poetica laurea ornatus. tū secretarius apostolicus. Equleus tuus si tanta esset corporis magnitudine q̄ta animi ne bucesaralo equidē cederet. Mirū est q̄ se obsequentē præstat. Vale meq̄ ut facis ama ex Tholentino idibus septēbribus. M.cccc.liiii.

Franciscus philelfus Archiepiscopo Rauenati Bartholomeo.
Apostolico legato. S.P.D.

n Ihil esse reor in uiro graui & sapienti præsertim in eo qui quemadmodum tu in magistratu & dignita te locatus sit q̄ pluris sit faciendum ueritate & cōstātia: id aut tibi quoq̄ amplissimo & sūma integri tate & sanctimonia p̄ri liq̄do uideri nō sum nescius. Nō possum aut nō mirari: q̄ eorū nihil effectū sit q̄ nudius nonus mihi corā recepisti. Tria abs te petii cū pro mea erga te obseruantia: tu pro tuæ amplitudinis uel officio uel laude. primū ut eā oēm disceptationē que inter meos Tholentinos sancto seuerinatesq̄ uersa tur: tua diligentia atq̄ beneficio e medio tolleretur. Nā delegationē illā i potestate iuriscōsultū Bartholameū firmanū & suspectā esse Tholentinatibus & molestā in primis. Et ne id quidē absurde. Est. n. ex eorū hoīum genere q̄buscū litigiū etiam de confinibus est Tholentinatibus. Ad hęc uatica & sporthulæ locupletissimos quoq̄ populos in odiū sui rapiunt. Nec te latet famelicis sporthulas: quod nomen ipsum ὄρυπο τὰ declarat: inicio esse nō magistratibus cōstitutis: Quanta autē infamia esset sporthula: uel ex iuuenale licet intelligi. Hu iusmodi aut oēm morē uehementer abhorrere a sanctitate sūmi pontificis Nicholai quinti: debes nequa quā esse ignarus. Quare si cā tibi erat cognita idē decideres: cōtendi: Sin minus esset p̄ tua humanitate cogno sceres: atq̄ definirēs. Fore. n. ut quicq̄d ipse de ea oī controuersia statuisses: & ratū haberent Tho. & ita oīs di scordiarū cā interiret. Id. te pater modestissime. & libenter & itra octiduum usq̄ terminaturum perhumaniter es p̄benigneq̄ pollicitus. q̄ qdē res tāta me tibi beniuolētia deuixit: ut nihil addi posset ad cumulū. Secundum qd̄ petierā fuit: ut quinq̄ dierū sporthulas q̄s Bartholus idē superuacacaneæ & auidius exigebat oīno pro tua innocētia phiberes id quod plane te facturum respondi. Tertiū erat ne iusto Tholentinatū in sancto seue rinatis indignato traheretur tanq̄ in crimē lætæ maiestatis. Esse. n. tuæ clementiæ ignoscere potius q̄ cogno scere præsertim cū essent tholentinos non solū iniuria: sed contumelia et a sancto seuerinatus laceffiti. At esse ingentis animi putat Aris. obliuisci iniuriarum. Cōtumelias aut negligendas nemo sapiens pbat. Rndisti tādē & si in conscriptis tabellis ut uocant pcederetur minime tñ fore ut inia eadē re ferretur. Non possum igitur non mirari. q̄ de sūma cause in hunc diem nihil neq̄ diffinieris: ut es mihi corā pro tua humanitate mu nificentiaq̄ pollicitus neq̄ tentaueris. Et ad tholentinos litteræ missæ sunt ab istis qui tua in curia cām suam uel defūdunt uel agunt: p̄pediē futurū ut inia feratur de cā illa: quā ex ciuili criminalem: ita faciunt tanq̄ de sū mo ecclesiasticā re ip. statu decertatū sit: itaq̄ ne sim docendo plixior tuam benignitatē et atq̄ et rogo: ut q̄ mecū tā grauiiter & tā cōstāter locutus est: ita persoluas: ut tua dignatio & iusticia postulat: nā potestis & prin cipis uerbū eē pro lege. Vale meq̄ ut facis ama ex tholentino. xii. kal. octobres. M.cccc.liiii.

Franciscus philelfus Iuliano heremitarum generali sal.

Acit uel singularis mea erga te ueneratio uel excellēs tua sapiētia uitæq; sanctimonia ut audacter abs-
 te petē: quæ tū apud Deum: tum apud hoīes laudabilia eē duco. Tēplum hoc Nicolai Tholentinatis-
 que ob piētissimoz opeꝝ merita in sanctoz cætu uniuersa locat̄ celebratq; ecclesia: in quoz sacer-
 dotum tutela statui decedat: nō latet. Quis. n. ignorat q; ēt p̄ciosissimū sit: ubi fuerit fordibus oblitum negli-
 gi cōtemni que solere: Et res itē minus oīno bonas ob cultū & ornatū exteriorē in admirationē sui rapere in-
 tuentes. Mētēs hoīum p̄spicimus eas tñ ex opib; iudicamus. Malim eodē uirtutis simulatorē: q̄ aptū hostē. q̄
 uero ai bonitatē ofone uitæq; declarat: hūc ego proxime ad deū accedere iudico. Nec is mihi satis offō uide-
 tur fungi: qui sane penitus menti non representat exterioris hoīs sanitatē omni sermone & uniuersa uita. Sed
 quorsum hæc: ut intelligas pater religiosissime multo melius huic diui Nicolai templo & uniuerso tholentina
 nū populo consultū: ut si tua dignatio eos sacerdotes ecclesie huic prefecerit qui animi innocentia per oēm
 morū uitæ que obseruantia sanctissimi Aurelii Augu. representarint. Qua quidē in sententia cunctos tholen-
 tinatis facile reperias. Vale ex tholentino. xiii. Kal. M. cccc. liii. Franci. phi. Nicolao. v. sūmo pontifici sal.

Tholentinatū oratores pater beatissime piustā habent querendi apud te cām. Quos ut ea facilitate au-
 dias qua ēt oēs iniuria lacestos semper cōuesti: tuā sanctitatē ēt atq; ēt rogo & oro. Sūt. n. a sancto se-
 ueritatibus. tholentinates mei non iniuria solū: sed maximis quoq; contumeliis p̄sepe affecti. Nec
 est q̄q; apud dicentes neq; magistratus neq; p̄ses: q̄ remediū uelit afferre. Quo fit ut in dies magis atq; ma-
 gis & augetur huiusmodi malū & non sine maximo periculo inualeat: itaq; ad tuā pietatem eundū fuit qui
 ea es & sapiētia & iusticia: ut tū hoīum fraudes atq; insidias facile perspicias: tū oīa grauiter ac innocētissime
 iudices: nec patiaris plus corruptionē posse q̄ ueritatē. Quod hec sibi uelit oratio: & si liquido potes coniecta
 re oīa tamen ex optimo atq; integerrimo uiro petro nucerano perspicue intelliges. adhuc. n. diligēter omnia
 uterq; perscripsi. ad ea autē beneficia quibus me ornasti maxime unus hic cumulus accedit: si tholentinates mei
 cognorint meas apud te litteras sibi plurimū p̄fuisse. Ego hoc ipso die quo hæc dederā ad tuam beatitudi-
 nē eram ex patria mediolanū repetitura. Nec sane obliuiscar & quid debeā & q; gratū esse cognori tuæ sancti-
 tati: cui me cōmendo plurimū. Vale ex Tholentino: undecimo. Kal. octobres. M. cccc. liii.

Franciscus philephus Matthiae triuiano sal.

Vod mihi tantopere de redditu in urbē Mediolanū ex lōginqua Romana Neapolitanaz p̄grinatō
 ne gratularis: gaudeo: intelligo. n. me amari abs te plurimū. Qua in re facis tu quidem nihil ab amicitia
 nostra alienum. Non. n. ignoras qui mihi carus es. Quo fit: ut delecter eo magis istiusmodi testimonio
 quo in litteris usus es: q; minus quādoq; in amore consuesti respondere. Quod autē me hortaris in castra ut eā
 nescio q̄ mihi sane consulas. Nā ferenti hostilis regis insignia succensibunt fortasse Franci: meq; pro Alphon-
 so rege hostiā facient. Itaq; a Renato rege querendū est: liceat ne philelfo uersari inter Francos gladios ipone
 uel cū militari cingulo & poetica laurea: tū propriis quoq; decorato insignibus. Ad hæc scire peruelim quam
 abundet Sphortiana mensa. nō. n. alto mihi diuertendū est quā ad regulū meū sphortiā secundum. ut itelligas
 me fame qdē ferre posse in castris: esuriræ uero neq; posse. Vale ex mediola. ix. Kal. nouēbres. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Ciecho calabro sal.

Iror: quod nihil ad ea responderis: que proximis diebus tibi de re mea significati. Nondum fortassis a
 principe didicisti: quod cupimus. Itaq; rogo te: ut tandem respondeas: meq; de oī eius snia facias cer-
 tiorē. Vale ex mediolano. ix. Kal. nouē. M. cccc. liii. Franciscus philel. Petro nucerano sal.

Vni esse postridie p̄ficturus in castra ducalia: offerreturq; in ipso ut ita dixerim equitandi cardine si-
 dus & familiaris nuncius: q̄ Romā peteret: non sum passus eū uacū meis lris istuc ire. Coepi quod. S.
 D. N. per gratū fore cognoui. Et ne interea t̄pis dū hoc agitur: officii obseruatiæq; & pietatis meæ ui-
 derer oblitus. primū eratus carmen de eius laudibus cōposuit atq; adidi: quod ut meo noīe eius beatitudini
 exhibeas: te plurimū rogo. Vale ex mediola. iiii. idus nouē. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus. Renato regis sal.

Offes tu rex Renate non absurde admirari quid in causa fuerat: ut cū modo in castra uergeana ad prin-
 cipem meum Franciscum Sphortiam ierim. te qui uix ad quinque milia passuum illinc abesses cū tuo
 inuictō fortissimoq; exercitu non continuo adierim: presertim cum tanti te semper fecerim ac faciās
 ut pluris certe neminē. At q; nihil mihi in aīo magis erat q̄ & uisere te regē nobilissimum & te tanta maiestate
 atq; uirtute principē alloqui corā ore: quē antea litteris nōnunq; cōsuefsem. Dicā paucis quod mihi inopinato
 accidit. Quo die instituerā ad te ire nunciatū est aduentare in castra Blantā: Mariā clarissimarū. optimarūq;
 foeminarū splendidissimū quoddā certissimūq; Exēplū. nō potui pro officio meo nō ei obuiā proficisci cui &
 plurimis & maximis beneficiis sum obstrictus. Nihil est sane cui me minus obnoxii uelim quā. i gratitudinis
 crimini quo uno uicio uix ullam reor apud bonos & magnos uiros inuisus ita sum coactus differre in diem
 posterū meum ad te accessum. Postridie cum uix dies illuxisset: afferuntur ex mediolano ad me domesticæ li-
 tere quibus moneor meos quosdā affinis intentare nescio quid litigii de uxoria hæreditate aduersus me. qua
 re cum eius rei gratia mihi esset opus adire principē meum: q̄ est: ut nosti: bellicis. rebus occupatissimus: rur-
 sus impediōr: quo minus eam ad te ut oīum maxime desiderabam. Quid multis. Dū negotiis multis obruor
 malui carere benigno tuo regaliqu colloquio: q̄ si minus id pro dignitate a me factum esset. ineptus iudicari: p̄-
 fertim cum oīno istituerā ad Natā. ē dominicum & uiscere te: quē & amo unice & uereor: ac tantisper apud
 te esse ut nō uiator uenisse uidear: sed ut familiaris & tuus. Et ne inter ea t̄pis uidear oīno abs te abesse dedi

ad te monimēta quedā ingenii mei. ut saltē intus uideas quem i cute non potes. Vale ex mediolano. x. Kal. decē bres. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Petro Thomasio phō ac medico sal.

¶ Vm nuper ab alphonso rege & a sūmo ecclesiæ Romanæ pontifice Nicolao: Quinto reuertissē me. diolanū: nihil mihi potius duxi q̄ de te quærere: quē mirifice diligo & obseruo. intelligere certi nihil potui. itaq; abste uāhementer peto: me ut facias tuis litteris certiorē: q̄ bene uales & quā nostri memor. Ad hæc scire cupio qd post captiuitatem de constantinopoli & urbe & ciuibus actū sit: quidue efferata illa turcorū barbaria post tantā uictoriā & molita sit & moliat. Si meos libellos illos es adhuc ex Bernardo meo iustiniāno cōsecutus: uelim huic isti publico tabellario ad me des. Mittā ad te satyrarum codicē modo cures istinc illurū mature ad nos redire. Vale ex mediolano. xiii. Kal. ianuarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Malatestæ nouello sal.

¶ Vod proximis litteris tibi respōderā: ide ēt nunc repetē est: necesse q̄ndē uidere uideor alioq; uel per fidia frustra scripsisse me plutarchi cheronensis cōparationes uiroz illustrū: quæ ille ωραλα ληδα nominat hic habet nemo: quæ scilicet ad latinos traductæ sunt. itaq; nihil tibi affirmare posim an oēs traductæ sint illæ uitæ an minus traductæ. unū scio Lygurgi ac Nūme Pompiliū uitas: que apud plutarchū in ordine primæ sunt: mea interpretatione latinas esse factas: ita ex florentia id tibi sciendū est. Nec enim dubito ea in urbe eiusmodi translationes oīs reperiri. Quæ tibi reliqua sum pollicitus & oino absolūā & breui: in gratias. n. sim: ni te & obseruē & uenerer plurimū. Vale meq; ut facis ama. Ex. mediolano. xiiii. Kal. ianuarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Alberto Zancario sal.

¶ Olim tibi persuadeas quēq; ex amicis oibus te mihi cariorē. Id. n. cū modestissimi tui mores: tñ plurima & maxima & beneficia citro ultroq; mutua pietate collata iā pridē facile p̄stiterunt. quod autē nihil i hanc diē post abitionē istinc meā ad te scripserim: illud. s. fuit i causa: q; frustra id facere nolebam. Nundū. n. princeps meus rediit ex castris. Neq; eo absente habeo: quicq; tibi sim scripturus. Tu interim bōa spe esto: nō. n. fallā quā de me idubitātā habes opinionē. Vale ex medio. xiiii. kalen. ianuarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Nicolao cebæ sal.

¶ Vissent tuæ mihi litteræ pro nostra amicitia iucundissimæ: nisi tristē mihi de obitu uxoris tuæ Marie spinulæ fœminæ pudicissime nuncium attulissent. Nō. n. potui non dolere. cū intelligerē eā tibi rem non mediocri eē incōmodo. Nam ei certe non modo nihil accidisse: malis: sed potius boni plurimum contigisse credendum est: quandoquidē ex terrenis: ut ita dixerim. huius gurgustii peregrina' atq; mortalis: imortalis ciuis effecta sit cœlestis illius sempiternæ: q; ciuitatis: ubi nulla uarietas est: nulla mutabilitas: sed oīa plena trāq; litatis: securitatis: beatitudinis. itaq; nūc illa fruitur illo bono: quo nihil ē maius: nihil melius: nihil optatius. Nā Dei quā græci ζοιαυ uocant presens coraq; sūmo cum gaudio cōtēplatur. perspicue intuetur: absolute intelligit. Vide igitur ne dum tuū iuges incōmodum: uidearis illius inuidere cōmodo: cui te tātōpere ostēdis affectum. Sed hac de re satis. Non enim nescio te omnes humanos casus itelligere q̄ modice ferre oporteat. Nec eges consilio: qui id dare alius consueueris: noui prudentiam tuam: noui constantiam: noui animi magnitudinē. Facito eum te prestes: quem hoīes opinant: hoc est & grauē & sapientē. Quod autem scire uis: qd ego de te sentiam: nubendū ne sit an non nubendū: & utrum puellæne ac uirgini an u iduæ grandiusculæ: respondebo paucis: ac tibi sententiam animi mei liquido ostendam: natura fit: ut & creata & genita oīa in sua specie seruari uelint. Id autē aliis alia uia minime abiurda paratū est natura. Homo hominis sæmine nō ar te promethei cōseruatur. Lege cautū apud nos est: ut una uxor eodē tpe homo cōtentus: id quod etiam non modo Cecrops uetustissimus ille rex: sed quod longe magis mouere non debet in primis parentibus uideretur instituisse. Deus oīpotens q̄q; & Habrahā & iacob duas simul uxores habuisse perhibentur. itaq; minus ē mirandū si duas uxores eodē tempore habuit Socrates: & Athenienses itidē alii permulti. Multo pluris habebāt Reges maurithaniæ ac Sythie & idie quos ut licet existimari imitatus ipse mahometus singulis suæ perfidie sectatoribus uxores septenas ducendas permisit. id oēs qui uel duas uel pluris uxores habendas statuunt: eam fortasse rationem obtendant: q; ad augendū humanum genus ea res sit conuenientior: id quod secus uenire usu cum ratio ipsa docet: tum non minus experientia. Viciatur. n. deprauaturq; natura & procreandi uis: coitu uenereo frequentius repetito. At is sæpius repetatur necesse est in multitudine uarietateq; uxorū qua hominis cupido uāhementius excitata ui quā necessitate magis delectatur: cum naturæ bonitas ultroneis atq; necessariis gaudeat non coactis: & iisdē in tempestiuis. Vnde fieri uidemus: ut multis pluribus christianis abudent liberis quā mahomestitæ & oīs intemperantia barbarorū. Quod si uxor procreandi gratia est inducta adeo ut is qui apud Lacedemonios uitam egisset cælibem: infamiæ esset obnoxius: quid dubitemus quādiu uiri officio fungiquis potest: haud q̄q; eum decere a re uxoria abhorreret. quid cū omnibus est faciendū qui uel lege uel alia honestiore cā minus ipediuntur: tū nicolao cebæ uiro ætate adhuc firma opulento nobili ac maribus carenti filiis. nam filia quoniā in alienā domū nō tā transcribuntur: q̄ leuādi honoris gratia trāduuntur: uix filiorū loco habende: sunt quippe que paternæ domus nullā oīno curā prefeferant. Puella ne an uirgo ducenda tibi sit: an grandior ac uidua: facile est consilium. Quattuor ea sunt quæ i uxore: desiderantur probitas: uenustas: nobilitas: opes. Hæc tui bdescripimen faciant ut malis pudicam uiduam quam impudicam uirginem. Quod si eadem in utraq; concurrant uirginem uidue puellā p̄ grandiuscule p̄ferendā censeo ut la ceræ uetustue obtritæ integrā uestem ac nouam: Quod eo magis tibi faciendū ē quo facilius intactam: & puellam moribus tuis effingas: q̄ natu grādiore ac thoxi cōsciam. malimq; hac in re sequi romanos q̄ lacedæ

mos. nā hi qm rei bellicae. equae frigiq studebant uxores ducebant fringita natas annos aut et grādiōres. Putabant. n. robustiores partus gigni ex huiusmodi mulieribus. At Romani q nulla re Lacedaemonius fuerunt inferiores: quae duodecim complesser annos: nubile esse ducebant: aetate scilicet admodū facile: quae uiri ingenio ac moribus accommodaretur. Partus. q. robustitate in nutrimento & intima ui nature pro horoscopii qd astronomi uocant syderis in fluxu non in gignentiu annis positā esse. Quae ego secutus sniam quas duas habui deiceps uxores alterā: ut nostrē cōstantinopolitanā: alterā mediolanensem uirgines & puellas: non grandioris uidae uae selegi. Et si tertiu mihi nubendum esset: eodē ueterer in instituto. Ne sue detereret qd annū iā sextū & quinquagesimū agens: natus enim sum anno a natali christiano millesimo trecentesimo nonagesimo octauo: & id quidē octauo kal. augustas: mius q puella uellet: anhelare. Nā ne robustior qdē aetas praestare id queat. Pro creatio: filiorū non expleri nō obrui pptu expetit: sed seu irrigatione sed pindē atq libatione contenta ē. quare oīum primū tibi studendum arbitror: ut puellā pudicā ducas pbficq parentibus nata. Haec. in. nihil plus norit: nihil plus uolet quā ipse praebueris. Quod si alia quedā uel fortunae uel tps ratio te uictuā ducēda ascieuerit: modo sobriā & prudentē inuenias: amorē uiri mortui nolim pertimescas. Nā memor ille nostris: Acidaliē paulatim abolerē sicq hūc incipit: & uiuo pretempat uertere amore. Haec sunt: quae tibi in sumis occupationibus meis respondere potui. Reliqua tu ut es uir ingenio & prudentia singulari nō difficile considerabis. Te uehementer et atq et rogo: ut ad me qd diligentissime pferbas rem oēm cōstantinopolitanā captiuitatis. Nā alti aliter narrant. Et an uniuersus populus sit actus in seruitutē: tantūq caedes facta: quantam uulgo tradunt. Praeterea quō in statu est Galatas: ac firmitati reliqui christiani populi q turcorū apparatus. Nā qd mari suē italia inuafuri: nihil est: qd minus credā. Per cōtinētē illis est iter: & per Dalmatiā pānomiae. Haec. n. cōsideranti mihi potior ratio uisa est. Tu uel qid sentias. itelligere. Vale & me facito: ut uotē an sint res uestrae cūm Alphonso rege cōposite. Bellū ne uobis aduersus illū an pax futura sit. Ex mediolano. x. kal. Februarias. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Nicolao uaroni sal.

Vi tibi reddidit has litteras: uir est & bonus & nō indoctus: mihiq multos iam annos per familiaris: quē & ut diligas & cōmendatū habeas. Rogo. Vale. ex mediolano. x. kal. februaryas. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Petro Thomasio philosopho ac medico sal.

Nihil in hanc diē acerbius sensi unq in uita nouae Romae captiuitate qd si secus mihi accideret: iudicarem me profecto in grauitudine omni ingratiore: nō solū quod & focpū mihi carissimā manfredinā auariā nobilissimā & pudicissimā foeminae ac duas eius & socii mei iohannis Chrysolora pstantissimi equitis aurati & eruditissimi uiri filias meorū quatuor filiorū materiteras in obscurā seruitutē a barbaris & tererrimis turcis actas audio: sed eo magis quod ea urbe ut matre sum usus & altrice educatriceq iuuetā studiorūq meorū. Verū qm humane res oēs mutabilitati subiectae sunt: & quae principiū habuerunt: finē etiā aliqū habeant: natura necesse est: me ipsum accipio qd uelut fragile & caducū aliquid sempiternū fieri. Hac etiā rōne tibi quocq iudicuosissimū casum tuū & egitudinē oēm quā eximatura atq inuita morte: filii fratris tui innocenti & optimi quidē illius iuuenis cōtepisti: aequiore afo ferendā cēleo. Nihil. n. apud uos sit iuito deo. q nouit oīa & consiliū meliora. Reliqua uero quae ad me scripsisti: placuerunt. oīa faciāq propediem ut intelligas cōsiliū apud me tuū plurimū ualuisse. Te interim uehementer rogo operā: des. ut ex Bernardo iustiano: qua tibi antea scripsi: & cōsequaris. & huic isti tabellario ad me des. Praeterea hippocratena quoq maunū si ex Matthaeo Perusino philosopho ac medico doctissimo assecutus es: mitte ad me. Si quid aliud certi habes de turcis & rebus orientālibus uelut qd diligentissime ad me pferbas. Vale. ex mediolano. x. kal. februaryas. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus iohanni nario filio sal.

Actiunt occupationes meae ut sum ad ea respondendo breuior q proximi s'is a me petteras: Leonardus theologus idēq mathematicus duo nō tam eloquenter q subtiliter opera in mathematicis elucubravit annis superioribus: alterū in geometria. quod artis metricae noīe appellauit: ob ea scilicet ratio nemiq uerū pōv grācū mensurā significat apud nostros alterū in arithmetica. qd est de numeris supputandi q ratione apir uos. n. non scis: numerus est apud latinos: Si quis autē titulū deprauarit: ut quae de numeris ē inscripserit arte metricā: quae tota in dimensione uersatur: ipse uiderit. Res. n. ita habet: ut dicimus. Qui secus senserit grāce litteraturae & ipsius disciplinae indoctus est. Quod autē de Marone scripsisti: id totū ē fabulosū. Nā neq de Christo sensit Maro: sed de Pollionis filio: quod de Christo multo ante sybilla afflatu diuino quodā uaticinata est. De Vlysse uero qd dicis placere quibusdā scribi per. i. latinū & x. ante. es. Vlixes. aut hi sunt iperū grecarum litterarū: aut oīno negligētes. Vlyxes. n. grācū est nomen: οὐδὲ οὐ: scilicet breuē mutata in. u. id quod in aliis plerisq fieri cōsueuit & d. in. l. more nō solū nostros: sed etiā grāco. Quod uero υψιλον quod est. y. tenue uertatur in i aut duo. ff. in. x. nec grāmātica ratio patitur: nec ulla ueterum auctoritas. Nā qd scribis de. xx. geminato. id nō solū absurdū est: sed ineptū sane & fatuū: cū ea tot cōtinuatae cōsonantes quae quattuor sunt duae semiuocales & duae mutuae simul esse nullo pacto possint. Hercules hoc est ἡρῆκλῆς cognomen est uel fortassis agnomen potius Alcidae qui uir fortis & magnus imperator post res clarissime gēitas iunonis inuidia gloriosus Hercules dictus est ἡρῆ. n. est iuno. κλέος uero fama seu gloria. Qua ratione factū uidemus: ut nōnulli cognominati sint hercules. De liberalitate & munificentia eam censeo fieri differētiā q grāci inter ελευθερίοτητα & μεγαλοπρεπείαν uolunt: ut liberalitas sit. inter paruos homines ea uεγαλοπρεπεία. uero hoc est aduerbiū magnidecentia nomen apud nos inusitatū inter magnos uiros

D. 31. 2. O. C. 2. 2.

seruetur magisq; in rebus. Vt q; magna pro dignitate muneret: sit apud illos. $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\tau\ \pi\epsilon\pi\eta\sigma$ apud nos vero magni decus: uel quod usitatum uidemus munificus. Sed qui in paruis muneribus liberalē sese nō absurde prestat: is a græcis dicitur $\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\delta\epsilon\pi\omicron\varsigma$. Nec illud uolo te lateat consueisse: quosdā $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\tau\ \pi\epsilon\pi\eta\sigma$ inter prætari magnificentiam errantis hos quidem. cū magnificentia uel locupletissimo Ciceronis testimonio species fortitudinis. Vale ex mediolano: xiiii. Kal. martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Petro Thomasio philosopho ac medico sal.
 Vo nihil i uita post obitū illius summi uiri Leonardi mei iustiniāni iustuosius aut moestius audiui: mihi nup̄ ē reñciatū Franciscum barbarum priscaē grauitatis & eruditionis exemplum migrasse ex hac luce. Magna est nostro saculo pmagnaē eloquentiæ iactura iniecta. Venetijs uero oibus platiē singularis qui talem uirum amiserunt: qualem habent alterum neminem: De doctis atq; disertis loquor. Nā uiros grauis & sapiētis scio esse Venetijs pene innumerabiles. Sed qui idem & græce esset & latine doctissimē eruditus: quem alterum habeatis illustre audio neminē. Doleo igitur & uestrum in tanto uiro & nostrā tempestatis naufragiū. Ostendēre autē uerbis pluribus moerorē hunc meū: id quod ne in presentia faciā repentina profectio tabellarij impedimento est. Quare de hoc satis. Tu uelim noīe meo cū iis uerba facias quos ille sibi heredes instituit repetatq; meos illos codices græcos: quos barbarus habuit a me mutuo: & totiens: ut scis: per litteras atq; internuntium repetiuimus. Vale ex mediolano. xiiii. kal. martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus ioanni mario filio sal.
 De ea que petieras pximis diebus: rñdi tibi. Quid istic tibi honoratus sit locus: gaudeo: redibūt fortassis aliquando taurinatēs cum mūs in gratiā. Est. m̄rbs ista & uetus & nobilis a Phaethonte: ut tradūt cōdita. Tu uelim a minerua ne desciscas. nā repugnante natura nihil fieri recte pōt. Itaq; male te debes & oratorē & poetā eundēq; philosophū q̄ iuriconsultū & tabulā mercenariū. ne illi fauēā cui me odio esse & ipse dicis & ego noui. ignorare mihi uideris: dū mones solere. $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\psi\upsilon\chi\omicron\varsigma$ iniurias nō cōtemnere minus quā obliuisceris: sit maledicere: nostrū autē benefacere. Vale ex mediolano. viii. Kal. martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus nicolao qnto summo pontifi. sal.
 Tephānū Caciā nouariensem iuriconsultum & Taurinatē archidiaconū tuæ sanctitatis cubiculariū in his q; mihi exposuit tuo nomine & summa cū obseruatiā & liberrimē audiui. nec diligenter minus q̄ fideliter gessi oīa gerorq; assidue: q̄ tū litteris tuis: tū eius nuncio tibi grata fore cognoui. Habeo autē beatitudini tuæ gratias imortalis: qd̄ fidei meæ pietatiq; erga te ita fidis: ut debes. Quid. n. pro te facturus: nisi cuius singularē sum iam pridē beniuolentiā & præcipuā mō benignitatē i me expertus. Tantum me tibi debere itelligo: ut ne uitā qdē ipsam i mea magis q̄ i tua potestate positā esse ueli. Itaq; i perare sit tuum p̄ uoluntate oīa parere autē meum cum oī integritate ueneratione. idustria. Vale pater beatissime. Ex mediolano. iiii. Kal. martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Petro nucetano sal.
 Antonio Lyttæ mediolanensi presbitero litteras ad te dedi. iiii. idus nouembres. Eratq; cū his sapphicum adonicumq; carmen ad sanctitatē dñi nostri longiusculū. Sum autē miratus: qd̄ nihil i hanc diem mihi rñderis. nec potui nō dubitare ne litteræ tibi meæ reddite fortasse nō essent. Noui. n. facilitatē noui humanitatē: noui liberalitatem aī tui: itaq; nō sine cā. id accidisse arbitror. Sed cū hac de re: tū de alijs nō nulli Xenophon filius tibi corā exponet. Tu uelim me ut facis: ames. Tibiq; psuadeas eū eē me: qui tibi oīum maxime nostri ordinis sim affectus. Conuiuia mediolanensia eidē Xenophonti filio ad te dedi. Vale ex mediolano. iiii. kal. martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus malatestæ noue ilo sal.
 T Galbæ & Othonis Cæsarū uitas ex Plutar. ad latinos traduxi: tuog; nomini dedicauī. Quid autem in causā fuerit: quod eas Xenophōti filio nūc istac iter faciēti ad te nō dederi: idē xenophō tibi coram exponet. Post dies q̄ndeci siqs oblati fuerit: cui ea res tuto cōmitti q̄at: dabo ad te. Tu ueli tibi psuadeas mihi: tuo noīe mihi eē iucūdius. Nā dignus es p̄ tuis maximis iplēdidissimiq; uirtutibus: quē oēs diligāt: amēt obseruent: uenerent. Ego. p̄p̄diē fore spero: ut pax faciat post liminiū: tantus & barbarorū & exterarū nationū terror ipēdet. Vale ex mediolano. iiii. kal. mar. M. cccc. liiii.

Frāci. phi. Petro pleoni sal.
 Inis. alijs litteris tibi significauī loannē Caimū neq; fecisse: neq; facturum sani q̄q; de re tua. Seq; dicit tibi debere nihil: quoniā pro te alijs satisfecerit. At illi quos is p̄dicat: factū id p̄negat. itaq; si me audis tute mediolanū cōcede. Nā si secus feceris nihil feceris: ædesq; negligentia tua quadā amiseris. Tū rē paucis tēnes. Reliqua ex Xenophonte filio corā accipies. Vale cū pudicissima uxore tua: Meg; tuo illustri principi cōmenda. Ex mediolano. iiii. Kal. mar. M. cccc. liiii.

Fran. phi. Petro Barbaro Cardinali ueneto. S.
 Xenophonti filio Romā uenienti iccirco litteras ad te dedi: ut intelligeres. me tanti facere beniuolentiā tuā quā mihi nuper cū istic essem certissimis documentis corā declarasti: ut oīa de te mihi sperare posse uidear. id autē eo facio & maiore cū fiducia & libentius: qm̄ noui nullū apud me unq; inter morturū beneficiū tuū. Nā est. apud me antiquius nihil gratitudine atq; pietate. Reliqua tu ex Xenophonte cognosces. Vale pater amplissime. Ex mediolano. iiii. Kal. mar. M. cccc. liiii.

Fran. phi. Dominico Cardi. firmano sal.
 On possum nō accusare erratū meū: quod cū nuper fuisset Romæ: ad te minus salutātū ierim: cui me iam pridē norim esse carissimū. Nolim tamen existimes id uel negligentia mea uel quod tui oblitus fuerim: accidisse. Sed cū cupio in te adeundo minus ineptus existimari: sui in officio seruando minus erga te officiosus. Volebā. n. & pro amplitudine tua & pro decoro adire te: & in eos cōferre sermones: q̄ auditione tua & oratione mea non indigni iudicarentur. Quare dū studeo ea expedire negocia: q̄ mihi erant apud sumum pontificē: plusq; in his q̄ putarē temporis cōsumo: tādē coactus sum non te ante adire q̄ ahire itaq; in

ipsa abitiōe mea ex urbe Roma iter equitadū accedo ad ipsas ædes dignatiōis tuæ. is q̄ triclinii p̄est ostio re-
spondet in cubiculo te esse diuino itentū ministerio: nec licere sibi interea temporis adire te. Quid multis
horas expecto cū ne ipse q̄dem ostiarius amplius q̄q̄ respondet mihi. Quāob̄rē dū uideo mirū seruari silenti-
um: & ipse ad abeūdū sollicitarer a comitibus: ne aut iportunior aut ineptior dici possem: abivi equidē subtri-
stior: q̄d̄ uisere te nequeuerim quē mirificā obseruātia p̄sequor. Tenes ecce rem omnē. Tuæ fuerit uel clemē-
tiæ mihi ignoscere uel iusticiæ ostiariū castigare. qui ut ē genere germanus: neq̄ hūanitatē sapiat nec hoīum
hēat discrimē. Reliqua ex Xenophonte filio cognosces. Vale p̄r hūanissime. Ex mediolano. iiii. kal. martias.
M. cccc. liiii.

Franciscus philelphus ioanni aurispæ. sal.
Vanti ego te sp̄ fecerim ac facio. nemo ē. qui id melius sciat. q̄ tu. id certe exploratissimū habeo. me ti-
bi eē carissimū. Fide at̄ in amicos. & prudētia tanta uales: quanta scio maiore neminē. itaq̄ mihi ē q̄d̄
de te sperare nō ausim: Quibus at̄ in rebus tuā mihi & operā & diligētiam p̄stes: uelim Xenophon fili-
us tibi corā ostēdet. Vale ex Medioloano. iiii. kal. martias. M. cccc. liiii.

Franci. phi. Aenico Daualo equiti aurato sal.
Vm ad undecimū. kal. septē: ex castris regis abiissem repetiturus mediolanū: nihil mihi molestius fu-
it. q̄ q̄d̄ te qm̄ hesternō uesperī. Neapolin reuertisse ferebaris. eo die uidere cōplectiq̄ nequiuērī ita-
q̄ abies mecū ruli incredibile desiderū tui. quē & absentē: absens intueor & cōplector & alloquor: Cu-
pio at̄ maiorē ī modū p̄ tuas litteras intelligere: & q̄d̄ agas. & q̄ tibi carus sim. Sed hōrē alterū p̄spiciū mihi ē.
nō. n. possum nō amari abste: quē tātope ipse colā: Altea bene spero: nā qui magnus es & rebus ornatus oi-
bus: te bñ agere: ac rebo uti secundissimis dubitare certe nō deo. Gratissimū tñ mihi facturus sis. si q̄d̄ de te mihi
ī spē sūt polita: ea tu lris tuis uel cōfirmabis uel augebis. Vale decus meū Et nīe Alphōsō regi cōmēda: & ut so-
les carissimū effice ex mediolano. iiii. kal. mar. M. cccc. liiii.

Franci. phi. nicolao cēbae sal.
Ncipienti iā mihi expectare lras tuas aliud occurrit in mētē. Cupio. n. ex te intelligere. uilana a uobis
sit aut in Thraciā aut ad chios nauis traiecta: quæ istinc soluat ante. kal. maias. Et hoc & q̄ p̄ximis litte-
ris ad te scripsi ne negligas. rogo. Vale ex mediolano. viii. idus martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelphus Alberto zancario sal.
Eus malefaciat factionibus suspiciōibusq̄: q̄bus sit uti tuæ mēaq̄ uolūtati mos geri nō possit. Petie-
rā a principe meo. q̄d̄ te uelle itelligē: is mihi liberalissime responderat. ut sp̄. Oiaq̄ mea cā facturū
se affirmabat. Dein cū rei cōfictū de iudeo aiaduerto hūc refrigescere. q̄d̄ ego moleste ferēs cūctatiōis
cām q̄ro. Tādē mihi rōder se & mea & tua cā uelle oia ueri tñ ne istic aliq̄ hmōi bñficii genū dignitate patiā-
tur. itaq̄ sibi & hoīum habēdā eē. & tēpore cōnē. Reliqua tu p̄ tua prudētia cōiecta. Vnūq̄ tibi p̄suade nihil
apud me eē antiq̄s beniuolētia nra. Vale. ex medio. nonas martias. M. cccc. liiii.

Francisci philelphi Epistolarum Liber Duodecimus.
Franciscus philelphus Lombardo Collioni. S. P. D.

Mici quidā tui q̄bus ego familiarissime utor exposuerūt mihi & igenij tui bonitatē: & non
uulgare faciūdiā laudē. Quibus certe rebus sum nō mediocriter delectatus. Perdocti. n. repiū-
tur p̄sape multi. Sed quidē & igenio polleat & eloqa eorū ē in nūero collocāndus: quoz̄ rari-
tas cū phoenice cōparet. Floruit eloquētia Demosthenes iter græcos oīs. Sed idē fuit igenio
tardiore ingenio Demades claruit plurimū. quo fractus ex tpe disertissimus uidebat. Verū
iccirco scripta eius nulla extāt qm̄ eloquētiæ uim splēdorēq̄ itimū minus saperēt: Sūt. n. nō
nulli. q̄ eloquētes existimati. ne disertī q̄dē sūt sed apta q̄dā & sonora ac uenusta uerborū seriā faciūdi qm̄ uide-
ant ī raris habēt oratoribus. At cū oi retū uel in primis ī eloquētia tria regi solēt ingenij. doctrina. diligētia
q̄bus ipsis q̄ ualet. nō hūc nō possū eloq̄ntiæ laudē affectū existimare. Tui te amici igenij laudāt. Precepto-
ris fama guarini ueronensis rhetoris minime cōtēnēdi nō idoctus. mihi p̄bari dēs. Mō diligētia adhibeas. q̄
ī exercitatiōe maxie apparet: nihil tibi. desit ad optimū oratorē. neq̄ ipsi Demostheni. neq̄ ciceroni nro oia
naturæ adminicula affuerūt. Sola diligētia hoc pficit. q̄ quidē una uirtute uirtutes oēs cōtineri putāt. Hac ego
te tū aiaduerto delectari. cū te maxime dicēdo exercueris. id at̄ ita in te eē itelligā: si tua scripta & p̄. amicorū
tuoz̄ opinione & p̄ mea expectatiōe q̄ primū legero. Vale & me necessario tuo Bartholomeo Collioni ui-
ro fortissimo caḡ effice. Ex mediolano. v. idus martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelphus Xenophonti filio. S.
Egi lras tuas. q̄ ex Bononia dedisti ad me. q̄d̄ te tā diligētē itineri p̄stiteris. nō improbo. moneo tñ cōsi-
deres. nō mō: q̄d̄ ipse possis. sed q̄d̄ et̄ equus: ne nimia festinatio festinationē tollat. Venerūt nudiusse-
cundus Mediolanū ex urbe Ro. nobiles uiri tres Cōstātinopolitani: & hū q̄dem diplouatazæ: q̄ mihi
uerbis p̄stantissimi nri Gaze salutē dicerēt. miratus aut̄ sum q̄d̄ his ad me Gazes litteras nullas dederit. Tu q̄
tibi madauimus: diligenter cura. Vale ex medio. vi. idus martias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelphus ioachino Ambrosioq̄ theologis sal.
Runt fortasse: q̄ mitent: q̄d̄ ego uos ueniā sūmis uis laboribus ad ea hortaturus. q̄ nondum a quoquā
uel tētata sunt uel scripta: ut qm̄ satis sup̄ oīs iudeoz̄ de Christo Ihesu peruicacia obdurataq̄ insonia
inexpugnabilibus tā multis illūq̄ uerissimis & argumētis & rōnibus. q̄s uiri pene innumerabiles. igenio
doctrina: sanctimonia excellētes in medum attulerūt: p̄strata iā pridē atq̄ cōiūcta iacet. incipiatis iam tandē
cū docetis ī populū cōuertere orōnis gladios in sceleratū illū & ipiū mahometū. quē figura & imanitatē tru-
ulētissimæ bestię iohannis Apocalipsis nobis denūciauit. nōne uidētis patres sapiētissimi tam uniuersū p̄ pe-

terraz orbē parere p oēm itēperātam nefariū illius abominabilisq; latronis Ipurcissimis fatisibus Nonne Africa tota feruit Mahometis nō idē patit Asia: nā oriētalis æthiopia q̄tola ē ad Asiā uniuersam? At Europa quā ab asia diuidit Tanais p̄ multa iā regna cū Scythia & turcis: tūc Afris subiecta inq̄es: Eoq; adducta est calamitatis: ut de italia sibi nūc metuēdū sentiat. Mirent ergo i prudētēs ut liber. Ego n. ita sentio longe maiorē uos fructū splēdidiorēq; gloriā es his pugnātib; atq; infestis Mahometis reportaturos q̄ ex iudicis nō mō nō repugnantibus: sed late rādiū fuis hominū iacētibus: Quod secundo loco uos horror id totū ē de graecis: Satis hi magnas dederunt pōnas: si qd errarunt qd p̄rio solo exterminati sunt qd parētēs filios uxores bona oīa amiserunt: qd medicāt: qd seruiunt. Verē & hoīes certe sunt & Christiani. At scismatici at heretici Harretica cōstātinā politana ecclēsia nunq̄ fuit p̄tate nostra: Scismatica fortassis aliquādomo in scythia a Turcis capta ē: sed publica cōiūcta cū Ro. ecclēsia. nā alieni cordis arcana temere iudicare peccatū ē: nec itam minus p̄te deus bonos q̄ malos affligere cōsueuit: nō ob peccata q̄ ipsi p̄petrāssent: tantas acerbitates passi sunt martyres: passi Apostoli: passus Christus optimus maximus. Præterea sanos pastor relinquit uniuersum: græge in solitudine: ut requirat amissam ouē. An minus ad ueritatis nēninem in hac urbe uti charitatis munere i hos grātos q̄ optimo nati genere mendicāt stipem: ut se ac suos a Turcis redimāt. Hæc certe inhumanitas magna ē: cuius ne uos sitis in ca. ipsi puidete. Quin hōrētini p̄ deū immortalē populam uniuersam: & afflicta: & Christianis beneficiant: nō indignē. Christus ihesus eos potēt q̄ suo homine operi: quarunt. Valete p̄res optimi mediolani ex edibus nostris. v. idus martias. M. cccc. liiij. kal. aprilibus.

Franciscus philelfus Andreæ ferriaciensi sal.
 Idm. T si mihi es incognitus: tua te tñ frag. nota q̄bus i ea es usus in scripto: de qua socros meæ Manfrædine solus Chrysolomaz lris adiecit: nō mediocriter notū faciūt. Gaudeo igit̄ te istic ee: q̄ & res magnas uideris & uisurus ē: sis. Tuū aut fuerit nō ad nos aliqd scribas: diligētius quo te nō minus intus q̄ in ente p̄spiciamus. Vale & si qd ad liberationē socros meæ eris: qd ad afferre uales: peto ne negligas. Hoc erit & mihi grātissimū & tibi nōnōrificū. Ex. mediolano pridie idus martias. M. cccc. liiij. kal. aprilibus.

Franciscus philelfus Bernardo iustiano sal.
 Nil est mihi bñ uolētia tua certius: Quid nō ames: quē uir maximus & clarissimus p̄ tuus Leonardus & dilexit: uice & sumis beneficiis affecerit: itaq; nō nō nōm̄itor: si qn̄ meis lris inuitatus nihil tñ deris: sed igit̄ nōcōp̄tius occupatōibus tuis: q̄bus sit ut neq; amicis possis nec ipsi tibi oīo fatifacere. Verē si qd oīi q̄q; nactus fueris: nē mihi facies grātissimā: si de te & de rebus tuis me reddideris certiore: in primis nūq; in naufragio byzantinō: si tunc quippiā passus sis: nō n. pōdum nō uereri ne qd inde tibi detrimētū acciderit: ob tuas pecunias: quas habes in Constantinopolin quercatura occupatas. Ad hec rogo te: ut opuscula illa mea quæ ab te meo nōie eloquentissimus medicus Petrus Thoma: perit huius tabellario aut eidē cōmuni amico ad me des. Vale ex mediolano pridie. kal. april. M. cccc. liiij.

Franciscus philelfus roachino theologo sal.
 non Vm istud doctrine genus quo ad christiā ueritate in populū ueris: mihi certe p̄bat plurimū. Sunt tūq; n. aliq; hebrei ad q̄ obusos ingenio: ut mihi ex sese inueni. Gaudeat: his cōtenti: duxat q̄ p̄sci scrip̄tores: p̄te nōnōcogitarat. Achi qdē oēs & si doctrinæ possunt ac diligētie cūlpiā iure laudari: q̄ oōd acute ad alis subtiliter q̄ inuenta: & cōp̄tose ipsi & memoriter immedū: p̄ferant nullā mihi tñ ingenti sup̄stantiā declarāt: cū ad cōmūlatiōi uirtute q̄m̄ ingenti in primis requiri soleat: tu uero: nouat p̄ multa ea q̄ salutifera ex te eris: nam signa cœlestia quibus uidentis ab astronomis: quem zō diakoy circulum uocant: insignitum transferre in christiā fide p̄p̄le hūc. Quod aut ad arietē attinet: unde astronomi m̄dū famybiego arietē existimo a græco ductū: qd ē ap̄ 5. nam hoc noie q̄ tuor significari græci uolunt. inter dū ferrū q̄ uide. Homerus. αἰὴ τὸ ἀστὴρ ἀριεῖ. interdū bellum: idē ὄππικε νε γειρὸ μὲν ἀριεῖ. Quando uolūtas idē p̄terat. τὰ ἀστὴρ ἀριεῖ ἀριεῖ. Sæpius uero martē: ut ē apud eundē Homerum. ἀριεῖ ὄππικε νε γειρὸ μὲν ἀριεῖ. quo et uno ipsi uerbo & ferit & bellum: & uulnus significamus. A hoc igit̄ nō m̄ne arietē q̄ si martiale æque tractū arbitror atq; a parte martiū. Quod si naturā figurāq; arietis cōsideremus: nō in eprā cenlebit de martio. Sed hæc tu & prudētius cōsiderabis & aptius: nā in rege malis arietē dicitur: si arietē regē q̄ dicitur de martio: cū eo tamē cōueniat qd k̄ p̄tōi apud græcos res ē. k̄ pio 5. uero aries: qui ita excellit in græce ut rex in populo. Quæ ad ueris turcos & mahometitas sapiēter aggressus es: ut istud & industria p̄lequaris: te uahēmētē & horror & rogo. nā quantū uidere uideor: nisi funestæ huic teterimæq; pesti p̄pedie occuret: ita breuit̄ ualeat incitūdes: ut nullū sit remediū: exceptura Græcis aut his nobilibus assilte: ut ceptis arietis tolle ac fote. Vel in hisce incōstantiam atq; mutabilitatē regē humana rum tēcum animo uolūtā. Omnis huius mundi factus oīs honos: oīs gloria uanitas. Solus mihi uidetur felix: qui i uirtute & deo sumi omne bonum collocat: miserescedū ē humane fragilitatis: Quod miseriæ i aliis ituemur: id nobis quoq; metuamus necesse ē. medicant̄ opulētū humiliant̄ excelsi. seruiunt principes: Fac oro ut qm̄ hos pudet cōditōis sue: aliq; bonū uiri eā libi p̄uinciam suscipiant: petētēs uirum caritatis munus. Vale mediolani ex edibus nostris. kal. aprilibus. M. cccc. liiij.

Franciscus philelfus iacobo cusano iuniperito sal.
 Sui i me iacoba: quottidie q̄ par ē importunior. Id qd ne posthac facias te nō solū moneo: sed et horror ac rogo: nā q̄ magno aio uiri est iuria cōtēnere: cōtumeliā tamen ferre nemo infans sit debet. Stultus ē enim q̄ & alioq; & suæ dignitatis rationem non habet. Duo sunt claustra natura linguæ ob-

acta & dentes & labra quibus admonemur esse nihil effutiendum: sed asseruanter omnia prudenterque dicenda: neque in testimonia metiri nos oportet. nam sic sumus in deum impii: neque in defendendo oppugnandum aut piuros aut puicaces: id quod faciunt hi omnes qui simplicis anime sceleratissima secta fouent. Tu me satis intelligis. Si iusticia ueritateque tueris: nullam mihi facis iniuriam. Sin secus facis: tibi ipsi noces. Vtque res habet copese lingua & me lacefere maledictis noli: ne que irrita tala obtusaque concieris: retorqueant in te longe acutiora. Tibi lingua est ut uidere uideor: ad inuadendum apta. At philelfo tuo & lingua est & arudo longe quam tibi diuturnior. itaque sanius tibi consulas: si me philosopho uti malis quam uel oratore uel satyro: ut consuesti. Vale mediolani ex edibus nostris. viii. idus. aprilibus. M. cccc. liiii.

Franciscus Philelfus Pallati strozae sal.

On possum non admodum letari ueterem atque singularem amicitiam nostram omnibus esse cognitam. Quo fit: ut non bilibus graecis istis qui meas tibi litteras reddiderunt non modo uoluerint: sed ne potuerint quidem negare: quod petiissent. Sunt. nam lachrymabilis pars constantinopolitani naufragii. qui se & suos ab impiis turcis redimere cupientes coguntur mendicare quam miserrime. His hic auxilio sui & apud principem & apud uniuersam ciuitatem. id est per uirili parte istuc agere si adessem. Quare tibi homines commendo ut quo ad patitur tua dignitas. his ad sis uel consilio. Nam qui publice in templis precepta dant populo christiano non parum adhortationibus suis istorum inopia potuisse poterunt. Ad haec docet istuc medicinam Mattheus perusinus uir & doctissime eruditus: & mecum summa familiaritate coniunctus. Habet is duo mea opuscula quae ex Hippocrate coho medicorum principe latina reddidi cum essent graeca alterum $\omega\epsilon\pi\phi\upsilon\varsigma\ \omega\mu\pi$ alterum $\omega\epsilon\pi\iota\tau\alpha\ \tau\omega\mu$. Haec ut meo nomine ab isto repetas: & Petro Thomasio eloquentissimo medico ac meo des: te etiam atque et rogo. Si quando hi fluctus bellici conuerint: pluribus tecum loquar. Vale ex Mediolano. vi. idus apri. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Lodouico casellae sal.

Racis istis quibus meas litteras ad te dedi: & faui hic apud omnes: & apud munificentissimum principem auxilio sui non mediocri. Nam sui suorumque redemptorum gratia nati seruiunt apud turcos mendicant uiri nobilissimi: miserima conditio est cuius qui non misereatur inhumanitatis est accusandus. Quid multis homines tibi commendo. teque uahementer rogo ut tu apud nostrum istum humanissimum principem tu apud uniuersam tuam ciuitatem omni studio omni opera atque ope afflictis hominibus assistas. Vale ex Mediolano. v. idus apri. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Bernardo iustiuiano sal.

Et tuae litterae adeo delectarunt: ut in te presentissimo filio grauissimum clarissimumque uirum Leonardum patrem tuum cuius memoria mirifice recreor: & uidere oculis: & coram audire sim usus. Non enim omnis illius dicendi ornatus duntaxat & grauitas & suauitas in te est: sed singularum quoque litterarum figuram ita tua epistola representat ut si scribentis nomen deesset: nescirem sane abste ne an a Leonardo iustiuiano splendidissimo illo nostrae aetatis lumine & de me optime merito ex litterae ad me essent itaque habeo tibi gratias tum quod redieris cum studiis nostris in gratiam tuam quod te una cum paterna memoria cupienti mihi uahementer exoptanti restitueris. Quae de turcorum mahometicorum apparatu bellico significasti audiui. Sed de re tua constantinopolitana nihil intellexi. Scire enim cupiebam an in eo luctuosissimo naufragio captae urbis iacturae ipse quippiam quod nolim: passus sis. Et orationem & librum tertium de exilio tabellarius mihi reddidit: sed eum minime absolutum: desunt enim adhuc duo quaterniones quos ut diligenter inquiras: eosque ad me des te plurimum rogo. Sunt etiam & apud te conuiuia nostra mediolanensia: & libri Hippocratis duo quos e graecis latinis reddidi alterum $\omega\epsilon\pi\phi\upsilon\varsigma\ \omega\mu\pi$ alterum $\omega\epsilon\pi\iota\tau\alpha\ \tau\omega\mu$. quae omnia ut quam diligentissime inquiras: mittal que ad me enam atque etiam abs te peto. Habet item a me eiusmodi Hippocratis Libros mattheus perusinus uir & doctus & disertus qui pataui medicinam docet: illos uelim meo nomine a mattheo repeti cures: quos ite cum habueris: stude ut domum repetat: nam iam multos annos pegrinans. Vale una cum filiis uniuersaque familia meque ut facis ama. ex mediolano. iiii. idus maias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus mattheo pusino pho ac medico sal.

Eto abs te maiorem in modum: ut duos illos meos Hippocratis libros. quos e graeco in latinum a me traductos iam pluris annos habes apud te hospites cum uir patricius Bernardus iustiuianus Leonardus filius a te petierit illi per me restituas. Vale ex mediolano quarto idus maias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus. malateste nouello sal.

Ituus iste familiaris nuncius rediisset ad te celerius dedissem ei Galbae atque Othonis uitas: ita manus mea scriptas: ut ex graeca lingua conuerterem. Sed ubi diutius eum nusquam uideo ob idque existimare rediisse ad te quam nuncium constituta pacis librario eiusmodi meum exemplum tradidi exscribendum: quo si libelli oratione litterarum figura ad te ireret. Hos igitur coram prope die filius Xenophon tibi reddet: nondum enim exscripti erant omnino. Vale ex mediolano. iiii. idus maias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus nicolao cebae sal.

Abriel uir religiosus idemque disertus qui modo istinc mediolanum petiit: fecit me certiore te nescio quo modo ex cruce laborare: mirari propterea quod nihil tibi ad ea responderi: quae de re uxoria ad me scripleras. Vtrumque sane dolui: & quod tibi crux molestam attulerit & quod binarum mearum litterarum tibi reddite minus fuerunt: nam haec tu ego alteras publico mercatorum tabellario: alteras Leonardo scribae uestri principis ad te dederam: ne igitur eadem saepius repetam illarum litterarum exempla cum iis una ad te misi. Tu uale & crux qui diligentissime cura: ad haec si habes de turcis ad me perscribe. Ex medio. iiii. nonas maias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus iohanni marchioni motiferati. S. P. D.

LIBER

In nihil iam diu ad te scripsi: puto iccirco te non mirari: quod noris id mihi facere non licuisse ob tempe-
 tes procellasque bellogum. nam ego te & amo & obseruo: non solum quod de me sis meritis optime sed quia dignus es
 quem boni viri ac docti omnes & colant & uenerentur. itaque si quid in me est quod tibi sit gratum id
 iure peculii tui cense. Ego autem abs te aliud nihil peto. nisi ut me ames: ut soles. Præterea maiore in modum rogo te
 ut meos illos de exilio libros Xenophonti filio ad me des. Vale ex mediolano. idibus maiis. M. cccc. liii.

Franciscus philelfus Guilielmo Vrsino franciæ cæcellario S.P.D.

Edi ad te anno superiore ioanni coffæ splendissimo equi aurato simul cum binis litteris meis codicem unum:
 meum. quo & ars rhetorica Aristotelis ad Alexandrum regem & duæ oratoris Lysia orationes. altera fu-
 nebris: altera in Eratothenem adulterum continebant. Hæc. n. ego iam pridem ex græco conuerteram in latinum
 Quæ tibi reddita ne fuerint an minus reddita nihil hæc diem accepi. itaque tuum fuerit & hac de re & de cæteris que
 scire cupiebam me facere certior: libros de exilio quos herè desiderabas apud me herè misissem: ad te: si na-
 tus es cui eos tutto committere potuissem. Si quis a uobis mediolanum uenerit iube ut me adeat uerbis tuis:
 Et quod de libris iuferis exequar. Hi qui tibi hæc litteras reddiderunt contractæ sunt contractæque relique constantinopoli-
 tani naufragii uiri certe nobiles & præclari. Seruiunt cum uniuersis familijs apud turcos Coguntur medicare &
 sui ipsorum: dederunt. n. sporem de reditu & suorum redimetorum gratia. Miserabilis est uoluosissimaque conditio. itaque
 hoies tibi plurimum commendo Teque rogo: ut eis quibuscumque in rebus opus fuerit tum apud pietissimum regem Karolum
 tum apud alios principes & fauori & auxilio sis. Hoc erit & tibi honorificum & mihi uahementer gratum. Va-
 le meque nunc facis ama. ex mediola. xv. kal. iunias. M. cccc. liiiii.

Franciscus philelfus ioanni filio sal.

Vsæpe ad me scribis. & nunquam rescribis tamen: Velim quod antea sæpenumero ut faceres iussi meum pugilare
 & que scis rhetoric definitionumque præcepta redire tandem ad me cures. id cum feceris. geram morem desiderio
 tuo itaque facito id que primū ne te uel puicacem uel negligenter existimem. Puto cum e tibi reddita litteræ fuerint
 Xenophonta filium istinc iter ad nos cepisse. Hi qui tibi meas litteras reddiderunt thraces sunt ut nosti uiri qui
 dem & nobiles & amici. Quicquid uel beneficii uel officii in hos contuleris iucundissimum mihi est gratissimum
 que futurum. Digni sunt quos non solum miseremur sed et diligamus amemusque. De pace & bello quod scire uis
 nos certe pacem bello potiore ducimus præsertim eam cuius gratia bella suscipi consueuerunt. Quæ aut scribimus
 aut scripserimus ex Xenophonte fratre cognoscere potuisti. Vale & te nobis assidue dignum gere. Ex medi-
 olano. viii. kal. iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Lombardo Collioni sal.

Væ mihi Solomon iudæus nomine tuo exposuit audiui. Miratus autem sum. quod nullas ad me litteras dede-
 ris. Fac igitur abs te ipso audiam: quæ per internuncium loqueris: Tu me satis superque intelligis. Vale ex Me-
 diolano. xviii. kal. iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Guilielmo urfino franciæ cancellario S.P.D.

Cio ea te esse animi bonitate liberalitateque ut quo pluris tibi commendo: eo strenuiores opera atque ope om-
 nis excipias. itaque non dubitavi uiros nobilissimos atque equites auratos Manuelé Agalum & manuelem
 Hiagupem: que et ipsi constantinopolitani naufragii miserabilis ærumnas apud impios turcos patiuntur: con-
 medatos facere humanitati tuæ teque summo opere rogare orareque ut quantum fides tua dignitasque patiat ita os iues
 apud munificentissimum regem Karolum ut intelligat & te sibi plurimum profuisse & meas apud te litteras magnam
 pondus habuisse. Libri de exilio parati sunt quos mittam ad te cum que idoneus mihi oblatus fuerit. que certo uer-
 tum: ad te cognoro. Vale ex medio. iiii. kal. iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus ioanni mario filio sal.

Terque manuel & Agalus & Hiagupes cum mihi est carissimus tum plane dignus: & opera & ope nostra itaque
 u opera dabis: ut hi intelligat animam & beniuolentiam nostram. Reliqua tu ex eisdem cognosces Si nondum istic
 abierit Xenophonti dicito meis uerbis ut diligentissime odoret si que apud istos librariorum taurinatis sunt
 græci codices. qui ueneant. ex mediolano quarto. kal. iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Bernardo iustiniano.

Vod proximis litteris tibi scripseram redditus mihi est una cum illa oratione tertius liber de exilio sed is nequaquam ab-
 solutus desit. n. duo saltem quaterniones itaque te rogo: ut eos diligenter queas atque ad me des hinc isti tabella-
 rio simulque & mediolanensia conuiuia & duos Hippocratis libros ut scripsi ad te ante. Præterea si quod no-
 tum de turcis hæc fac. me certior. Vale mediolano. iiii. kal. iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Cicco calabro sal.

Vi sit meus erga te animus nemo que tu melius nouit. nam ego te facti quanti post principem nostrum ali-
 quum neminem. nec esse que arbitror que mihi gratitudine animam que anteponi. Reliquum est quantum es unus: que me
 amas egregie & a me omnium maxime obseruaris id efficias quo ceteri omnes intelligat beniuolentiam nostram
 & mutuam esse & summam. Vale ex mediolano pridie kal. iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Cicco calabro sal.

On me latet. que abs te non solum diligor: sed et amor. nec cupio plus te uelle mea quam que possis. id te rogo dum
 n taxat ut quod hæc scriptum id principi hodie modo liceat legas. nam diutius tempus terrere iam nulli uisui esse mihi non potest
 itaque institui omnino prospicere rebus meis. Tibi uero amico beneficio & optimo me tamen debere profiteor quam
 tum alteri nemini Vale ex mediolano ex edibus nostris. vi. idus iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Bartolomæo bufanio sal.

F Acit graue optatū testimoniū amicissimi Andræ alamani. quo ipse & studioso socio & cōtubernali & sodali ut teris: ut te mei amatissimū eē putē. Nec eē certe secus ullo pacto queat. Nā si natura datū ē: ut nemo frustra amet egregie sitq; ut mox similitudo beniuolētiam cōcitet atq; statuāt & famas tu quidem me cui ob ingenuos mores tnos & bonarū artium studiū es carissimus & omni caritatis uinculo psequens ob nō dissimile uitā. iustitutū. Atq; ut intelligas: q̄ mihi de nostra mutua necessitudine sit opinio accipe q̄ familiariter tua opa uti uelū Sum iam natus a nū sextū ppe & quinquagesimū Cuius ætatis cōsideratiōe admodoneor: ut quātū ipse p̄stare possim posteritati cōsulā: Alii monumētis p̄clarisq; operibus manu factis rē eam adorant. Pauci in quorū me numero eē lator monumētis l̄rag: & exp̄ssiore quadā atq; diuturniore significatiōe ingenii idē p̄gunt efficere. Scimus aliū eē corporis aliū ai labore. Quāto aīus p̄stat corpori tanto aī industria potior ē labore corporali. itaq; opam dandā existimo. ne ingenii studiū munere manus īpediat Meum sit excogitare aliqd qd̄ apud uiros bonos nō īprobe. librarii uero uel inuēta acutius uel dictata subtilius arū dinis officio cæteris patefacere. Et ut dilucidius tecū loquar atq; familiarius: mihi domi opus ē aliquo adoleſcēte librario nō oīo rudi īperitoq; l̄rag. hūc ego tractabo nō humaniter solū: sed ēt liberaliter Delector aut̄ his l̄rag: notis: quæ ad atticās q̄ p̄xime accedāt: Nā qbus opifices tabernariūq; utunt ac reliquū uulgus indoctum. eæ nullū sint apud me pōdus habituræ. Vale cū meo simul disertissimo amicissimoq; Andrea Poggiū saluere plurimū opto. ex Mediolano. xv. Kal. iunias. M. cccc. liiij.

Franci. phi. Bartolomeo theologo inq̄sitori hæreticæ prauitatis sal.

C Ogit me ioānes cognomēto quietus uel irrequetus potius. qui p te mediolani inquisitionis magistratū gerit. ut de se apd̄ amplitudinē tuā liberius sim uerba facturus q̄ uellē. Quid sit ī cā: & quid abs te uel ætatis: uel bñficii loco petā paucis accipe. iosephus qdā hō natus ānos quinq; & nonaginta aut ēt amplius nō uersutus nō calidus: sed hebeti quodā t̄oq; īgenio eodēq; & simplici & apto ē ab ipso ioanne nudius undecimus in iudiciū accersitus: ille uir cōtinuo ad me it. Rem exponit dicitq; percūctanti mihi oīa diligēter se sibi per oēm uitā nullius eē facinoris cōsciū. Hortor hōiem ne qd metuat. Quin eat in ius q̄ primū auditoris cuius rei cā accersat. Respōdet se non culpā metueri cui non sit obnoxius. sed illius ioannis famā qui & auarissimus eē palā diuulget: & ab̄tiosus oīum maxime. Tunc ego re intellecta hōiem mecū adduco eo cōsilio. ut nō ioannē ea fama laboratē sed te adire. cuius ē doctrina maxima uirtusq; clarissima. Vix primū ecclesie uestræ claustrū ingredior et̄ce nescio quo infœlici auspiciō offerē mihi ioannes ille quē minime omnium uoluerā. Ccepimus familiaris primū cōferre sermones. Totus mihi minus totus modestus totus humanus uisus ē. Quid. n. corruptū deprauatūq; ingeniū nō simulet nō dissimulet: itaq; deinde paulatī quā ob rē iosephū in iudiciū uocasset: q̄rere sū aggressus. R̄ndet hō ueterator nihil eē mali in cā: Sed qm̄ delatū in iudiciū fuerit consuesse iosephū ī medēdo ē. n. rusticoq; atq; iopū medicus uti carnib; qbusdā iccirco uisū eē admonēdū ne post hac ea uia uterē q̄ p̄hibita sit decretis ecclesiasticis dixitq; ioseph corā accersito & de re ipsa diligēter interrogato distabat. n. illinc a colloquentibus nobis paululum ut ad octidū rediret ad se itaq; deceptus ego & simulato dolosi hominis uultu & quia res leuior uisa ē destiti te adire quē maxime cōuenerat idq; p̄pterea factū ē. qm̄ idē ioānes diceret. hōis erratū ueniale esse nō mortale ut uocat ecclesia. Quid multis nudius tertius iosephus rediit ad ioannē. qui qm̄ ipse aderā cui uerba dare se posse diffideret dixit. læta admodū hilarisq; facie in diem crastinū ito ad me & omni labore liberabere. Modo quid ē secutū sit accipe. Heri tertiū iosephus ad eundē ioannē proficiscitur solus. quē is cōtinuo in carcerē cōiecit. Quod ubi mihi renuntiatū est eodem statim p̄fiscor causam carceris quero. Præter nugas & simul cū nugis loetiferū quoddā uirtus aliud ex medacissimo ioannis ore nihil accipio. Dicit. n. uelle se audire alia ex hōie quē in posterū diē mihi oīno restitueret. Mane p̄fiscor ad nebulonē ioannē hunc egregie quidē appotū: q̄tum ex eius olēti ore potui cōiectare. inuenio iosephū cōiectū hestremo uesperī in ferreas pedicas ob eā scilicet cām q̄ interrogatus an aliquid dixerit homini sagitta nūlnerato se tribus uerbis sagittā sine ullo alio instrumēto ferreo e uulnere eruturū. Ofcelus infandū atq; inauditū. nō hōiem occidit iosephus. qui uel fiducia qdā sua fidei Christianæ errauit. Nā dū cupiā medetur. īprudēs quibus alii carminibus usus ē. q̄ sacræ scripturæ piis orationibus uel ēt fortassis ut sibi leui medacio fidem pareret aut q̄stus grā quē plurimum anhelare d̄f ioannes irrequietus. aut ēt stultitia: cui plurimum eē obnoxiiū ioannē irrequietū hominē idoctū leuē. rusticū sūilē. medacē uno oēs eodēq; sermone mēteq; fatent. Cām oēm intelligis pater iteger rime quā si tecū uolueris accuratius aīo uolutare. nō tā miraberis dictiōis meæ indignationisq; uahemētā. q̄ incōstātiā pditissimi hōis ioannis irrequieti malignitatēq; accusabis. Ego autē ē duobus aliter te peto: ut aut iosephus tuarū l̄rag: edicto q̄ primum liberet: admonitus tñ. ne qd qd̄ a tua aplitudinē īprobe: post hac exerceat. aut si qd fuerit īgrēdū nō huic mōstruosissimo pdigio ioanni sed alicui uiro & religioso: & docto: & sapiēti: eidēq; & iusto & inocēti ea ois cognitio deleget. uale P̄ carissime tibiq; parsuade tuū bñficiū apd̄ me nūq; intermoriturū. ex mediolano. nonas iulias. M. cccc. liiij.

Fraci. phil. nicolao arcimbolito iurecōsulto sal.

D lebus superioribus Orpheus tuo mihi noīe sal. dixit subdiditq; sibi cosmum medicē perhūaniter r̄ndisse. seque paratū eē ad oīa q̄ mihi grata fore intelligeret: itaq; abs te peto ut de re mihi apertius loq̄ris. nā nō ego petebā oīa qbus ēt res oīs pecuniaria pōt contineri sed unum dumtaxat: & id quidem tale ut negari iure non possit: Vt qn̄ nulla mea culpa sim p̄scriptis florētiae ascriptus ea p̄scriptio Cosmi opa tollatur. Quare mihi facies rem gratissimam. ī apertius m̄hi declaratis illius uiri ac de sniam Petri Cosmi mihi

um audio istuc eē publice legatum ad Venetos. si qd defuerit. facile ex isto cōsequeris interiorē oēm p̄ris sententiā. Nā uir qdā amicus mihi nup renūciavit dicere Cosmū id negocii p̄pterea uideri sibi difficile futurum qm̄ uniuersa pene nobilitas p̄scripta eēt. Quare qa uia mea descriptiōi cōsultū eēt: fore ut ea cæteris eēt pate-
ret. At puerbiū ē græcorū anlas figulū ollis p̄ uoluptate apponere. si hāc rem Cosmus p̄ recōciliata gr̄a susce-
perit. facile sit cōsecutus qd̄ petimus. nō. n. eadē mea ē q̄ ciuū p̄scriptorū cā. Nā meū nullū ē erratū in rēp. flo-
retinā: sed merita fortasse nōnulla. q̄ppe q̄ uniuersam iuuetutē & doctrina instituebā & moribus atq̄ uniuersa
so ēt p̄deram populo. Nō mihi ciuilis factio: a qua sp̄ abhorui: obfuit: sed malignitas q̄ insidie inuidorū id qd̄
siqs in senatu & apd̄ populū apte uerorū expoluerit. oīa mihi ex sn̄ia sint cessura. Hāc at̄ rē cū & Cosmus: &
boni oēs curare dēt. tū Petrus iste in primis: q̄ q̄cunq̄ hēt litteraturā atq̄ eloquētiā. hēt aut̄ elegantē. eā oēm
didicit a Philelpho. At discipuli p̄ceptoribus quid nō dēt. quibus parētum loco ducēdi sunt. Vale mediolano
xi. kal. Aug. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Bartolomæo bucino sal.

e Vm iā lras tuas qd̄ te scribēdo nō loquēdo τῆς πύς τὰ τ' οριού ἐκὲ ἰουεκζ ἰρμς εΧε. μ. πύτι ερομ
existimasse minus expectarē. eā mihi tādē redditæ sunt & disertæ qdē & piucūdæ pridie: kal. Au. Nō
n. nō potui tuo igenio delectari lfarūq̄ pitia. Quod at̄ me laudas plurimū affers nō dubiū argumētum
p̄cipui amoris erga me tui: itaq̄ hēo tibi gr̄as: q̄ æq̄ me amas atq̄ amaris a me. Reliquū ē ut q̄s̄pissimæ ad
mē scribas quo te magis magisq̄ idies hm̄oi mutuo lragē sermone & uti & frui queam De liberario uero. qd̄
antea abs te petii. ut matures te eēt atq̄ etiā rogo. Vale ξαι ομ τῆμε τερομας ωαοαι Ex mediolano pridie.
kal. aug. M. cccc. liiii.

Franciscus Philelfus andræ alamano sal.

b Artolomæo collēsi iurisperito humanissimoq̄ uiro nō possum ingētis gr̄as nō hēre q̄ ut aliq̄ tādē ad
mescriberes effecit Nā litteris a me sæpius superiore tpe iuitatus ita siles: ut mihi quoq̄ qui natura sim
fortasse ἀλλω τερος silendi libidinē ineceris. ita uis̄ scio utri magis tibi ne an ip̄ū Bartolomeo ob-
strictus sim. cuius cā factū uideo: ut qui nescio quo instituto obmutueras. os tandē breui hac epistola aperue-
ris. Vex̄ ignosco tibi. si laconice scribis cū iā amplissimū gesseris magistratū in florētissima tua grauissimāq̄
περὶ γαρ βραχυλογίᾳ ωμ τ' αμχομ τομε ἰναὶ δοκεὶ Bartolōeus. at̄ & si p̄ se mihi sua uirtute atq̄ do-
ctrina futurus erat carissimus. hūc tñ cariorē facit tua suauissima epistola. sed qm̄ te oī ex pte & castigatū i di-
cēdo scribēdoq̄ & p̄politū cupio nolim posthac cū uel de patria uel de familia mentionē feceris. aut Bartolo-
meū de colle scribas aut andræa de alamanis Quando. n. legisti usq̄ uel anibalem de carthagine: uel publiū de
cornelius. idōctoz̄ hoīum aut arrogātium iste mos ē q̄ uel uim istiusm̄oi p̄positionis de ut latinitatis gr̄amati
cæq̄ ignari minus tenēt uel sibi licet uolūt qd̄ ab oī uetustatis usu ē alienū. at tu & doctus es & modestus i pri-
mis. Vale ex Medioloano pridie nonas augusti. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Donato actiolo sal.

l Ateor eqdē & gaudio plurimū tibi oblatā fuisse occasione ad me scribēdi. Nā lras ego tuas iccirco iā
pridē desiderabā. q̄ te doctū eē disertūq̄ audierā nec me sane mea de te fefellit opinio. nam talem te
mihi tua hāc una rēp̄sentauit epistola q̄lē eē existimabā hoc ē & benignū totū & foccūdo quodā libe-
rariq̄ ingenio. itaq̄ nō possum nō hēre gr̄as tuo huic & iā itē meo Bertolomeo colēsi p̄stanti iurisperito ui-
roq̄ perdocto & perhumano. quē in causa fuisse intelligo. ut mecum tandem aliquid loquereris. Cōmenda-
tio aut̄ tua quantum fit apud me p̄dus habitura. re ipsa cognosces indies. nā nihil ē qd̄ mali q̄ & tibi & omni-
bus actioliis p̄p̄ angelum meum splēdidissimū equitē auratū omni opera diligētiāq̄ mea gratificari: Vale ex
Medioloano. pridie nonas aug. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus nichodemo trachedino sal.

a Cusare te p̄fecto uel obliuiois uel negligētiæ. nisi tuus mihi amor iā pridē p̄spectus eēt. Quo fit ut isti
usm̄oi oēm de re mea cōctatiōe dem occupationibus tuis. q̄bus qm̄ iā magnā ex parte solutus es. te ro-
go. ut qd̄ mihi corā libēterq̄ recepisti nō inuitus efficias. Vale ex mediolano idibus aug. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Christophoro marliano. sal.

o Ideor licere mihi tanq̄ p̄ meo quodā peculiari iure uti & opa & officio tuo in oī re mea. Quid. n. disci-
puli nō debeāt p̄ceptoribus: p̄serti iis. q̄bus se norit eē carissimos. Quod te non latet. illustre princeps
Alexāder sphortia uir plane oī uirtute maximus mihi dono dedit ano superiore p̄anum rosei coloris:
quo p̄ dignitate sua musarum indueret. is in hāc mihi diē seruatus ē integer. nā ante nō fuit usui: nunc forma-
tur in uestimētū. qd̄ si minus pellitū fuerit: uideat̄ ineptius. Pelliri aut̄ ab alio q̄ ab alexād̄ro. cuius ē domū. had̄
quaq̄ decere arbitror. itaq̄ isti dicito uerbis meis ut suæ munificētiæ & nō īgratæ musarū uoluntati p̄ tempo-
re anni cōsulat. Vale & responde. ex mediolano. xvi. kal. septēbres. M. cccc. liiii.

n Ec tu mihi tuos cogitatus. pximis lris declarasti: nec ego ex me illos potui cōiectare. sed qm̄ a familia-
ri quodā nūc rescui uiq̄ illū. quo de antea ad me scripseras debere tibi pecuniā te itēq̄ aliter ad monē
dū putauī eū eē soluēdo nō difficile q̄tū tibi debuerit. Habet. n. bona q̄ stabilia uocant̄ p̄multa: Viuitq̄
& uictitat̄ lautissime. itaq̄ tibi nō esse lōgius differēdū cēseo: Veni mediolanū. nā oīa tibi secūda futura sūt cū
ob alias pl̄rasq̄ rōnes tū qa humanissimus hic princeps nre & uidebit te libētissime. & tuū ius omne suum
ius esse existimabit: præterea qd̄ tibi ante significauī si minus abundas eqs. hic mihi sex sunt. quos tibi quoq̄
uolo eē cōmunis. Vale ex mediolano decimo. kal. septēbres. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Bartolomæo bucino sal.

Vod te mihi totū ostendis: & amice facis & recte: Nā cū i uiro bono: tū uel i primis in amicitia nec si-
 mulatū q̄q̄ nec dissimulatū esse oportet. Itaq̄ uidemus ab aristotele dari Socrati uicio. qui cū esset suā
 tēpestatis oīum apud Athenienses doctissimus: & inter alienos diceret & apud suos se unum id scire
 q̄ nihil sciret: aliud uero nihil. Decet p̄fecto quēq̄: ut mea fert opinio: se talē oībus illustrare: qualis sit. Vt fu-
 cata: & cōficta mulier grata esse nō pōt: ita ēt illa que coloris bonitatē uenustatēq̄ occultat in uicio esse consue-
 uit. Quod si omni in re cōsiderandū est eo magis in amicitia: que esse certe nullo pacto queat nisi oī ex parte
 pateat perspiciuaq̄ sit. Egisti igitur pro officio: q̄ te proximis litteris nō solū in cute: ut aiunt sed intus quoq̄
 mihi te cognitū reddideris: ut ea quæ oculis cernuntur. Delectat me sane ingenū tuū: delectat oratio. placet
 erudicio pericunda est humanitas: quod me uero ita laudas: ita obseruas: id exuberantē quandā dilectionis
 erga me tue amorisq̄ abundantia pre se fert. Et q̄q̄ nō ista mihi est de me opinio: quā tibi esse aiaduerto: nō tñ
 moleste tui ita abs te sentiri: quo sis i me amando alacrior. Ego aut̄ illud tibi unū polliceor: oīa me tua cā pre-
 stitutum que tibi uel cōmodo uel iucunditati forte cognoro. Nō. n. potes mihi nō esse carissimus: qui & doc-
 tus sis: & disertus & bonus meiq̄ amantissimus. Vale ex mediolano. kal. septembris. M. cccc. liiij.

Franciscus philephus Donato actiolo sal.

Vod seruus ad te scripserim: non mediocria: quedā negocia mea eaq̄ minime negligenda fuerunt in
 causa. Itaq̄ huic meæ cunctatiōi r̄ndendi tuis litteris: ut ignoscas uelim: haud. n. debet te latere me unū
 esse. qui neq̄ amore: neq̄ diligentia: neq̄ ullo sane offō cedere amicis cōsueverim. Nā quid me tecum
 facere oportet uel Actiolo uel Donato hoc est & amicissimo & disertissimo adolescente. Tanta enim Actio-
 los: oīs uel p̄pter unum. Angelum splendidissimū equitē auratū: & uirum humanissimū atq̄ optime de me
 meritū: quē & beniuolentia prosequor & pietate: ut sine ulla etiā ingenū prestantia sine ulla doctrina tua non
 possis tu mihi non esse carissimus. Cū uero eo te discipline fœlicitateq̄ dicendi uideo p̄cessisse: ut nō modo
 æqualiū tuorū nemini cedas sed cum maioribus nati nō iniuria cōparari queas: si te minus oī offō amoreq̄
 cōplectar: i gratus sim. Me tuæ littere adeo delectarunt: ut nihil mihi neq̄ iucundius potuerit cōtingere: nec op-
 tatus. Erant. n. cū ornatissimæ: tū plane testes beniuolentissimi ai erga me tui. Ego at̄ qd̄ aliud tibi referā: ha-
 beo nihil preter id unū ut tibi pollicear affirmēq̄ bona fide te unū esse foreq̄ indies magis ēt atq̄ ēt: cui sim
 neminē in oī uel amici uel æqui & boni uiri officio prelaturus. Vale ex mediolano kal. octob. M. cccc. liiij.

Franciscus Philephus iohanni arretino salu.

Vam me uehementer amas: amas. n. egregie: & si itelligebā uel ex amore sumo erga te meo: tamē
 id Xenophon filius non secus mihi cognitū feci: q̄ ea que oculis cernimus. Lætor aut̄ maiorē i modū
 q̄ uterq̄ nostrū sentiat se non falsi optatus suis. Et tibi habeo i gentis gr̄as: q̄ me pro singulari tua huma-
 nitate atq̄ ai magnitudine nō solū obserues: sed oī uel officii uel pietatis opera prosequaris. Quare si quid in
 me est: qd̄ tibi aut usui sit futurum aut uoluptatis id æq̄ in tua potestate positū esse uolo: atq̄ ea oīa q̄ iure pe-
 culii duci solent uēri Δε τ ω ν α λ λ ο ν τ ο ρ ο ς η μ α ς δ ο ν τ ε ι γ ο ν τ ω ν Δ ι α λ ε ξ ε τ α ι ς ο ι κ α τ α κ ρ ι β ε ι α ν ο
 κ μ ο δ ε ν η φ ω ν ρ ν Δ ε τ ω ν σ ε ι ς κ α τ α τ ο ς ο ι ε ι ω τ ο ς η γ ο υ η φ λ ι ο ς τ ε κ α ι π ι ς ο ς ε υ τ κ ε ι φ λ α τ η η τ
 ο ι κ ε φ α λ α. Vale ex mediola. nonis nouembribus. M. cccc. liiij. Fran. philel. Petro nucetano sal.

E indies magis atq̄ magis tibi obstringis plurimis tuis ac maximis beneficiis. Itaq̄ tñ me tibi debere
 fateor: q̄ ab me dissolui posse desperē. Q̄ uod at uoluntate possum: id certe ita libenter facio: ut uix
 aliud q̄q̄ magis Quare eū aiaduerti te me a litteraria & ingenū monimēta delectare cōsuesse: duos
 codices ad te dedi: quos a filio Xenophonte corā accipies: ab eodēq̄ intelliges: quibus in rebus tuo offō uti
 ueli: tu qd̄ ē: qd̄ mea opa p̄stari possit: id totū i tua ptate positū existimato. Vale me. nonis nouē. M. cccc. liiij.

Franciscus philephus Alphonso regi sal.

Vode te magis magisq̄ idies tecum ipse cogito. eo maiore in te amore obseruantiaq̄ accendor. nā
 & ingenio es diuino. & moribus supra hoīem. nihil est i te fucatum: nihil subdolum: nihil non magni-
 ficum: non excelsum. non admirandum. Et loqueris omnia sapienter: & agis non grauius minus q̄
 regie. Quare tum oratio tua: omnis tum actio quæq̄ regularis est. Quo fit ut omnia tibi secunda sint & fau-
 ita. nam deus ipse: qui & curat omnia & diiudicat: comitatur te semper: atq̄ pernoctat tecum: tu isq̄ itegerri-
 mis cogitatis salutarisq̄ operibus delectatus te deinceps quotidie lætioribus rebus fœlicioribusq̄ amplifi-
 cat: eūq̄ ostēdit humano generi: quem boni & doctores p̄inde atq̄ ex præsum aliud ac solidum totius boni-
 tatis atq̄ laudis simulachrum & contemplantur: & uenerentur. quæ quidē. ipsa aliaq̄ permulta dum in te
 aiaduerto: non obscure mihi persuadent eum te mihi censendum esse: in quo uigiliæ meæ oēs: studia oī
 labores omnes: non tuto solum: sed etiam secure ac iucundissime conquiescant. Hoc autē meū institutū: & si
 putabam tibi nequaquā esse dubiū: tamen non alienum ab officio meo sum ar̄itratus: ut Xenophonta filius
 cum his munusculis ad te mitterē. quibus quoniā ingenū sunt nō fortunæ: nō mediocriter delectari es sol- tus
 Reliqua uero ex Xenophonte ipso cognosces. nā quicquid dicet: a me ipso dicet: Vale ex mediolano nonis nouē-
 uembribus. M. cccc. liiij.

Franciscus philephus nicolao quinto summo pontifici salu.

Vid in causa fuerit: q̄ serius ad tuā beatitudinē uel scripseri uel miserim: e filio Xenophonte coram ac-
 cipies simulq̄ cognosces. & quæ mea meus sit: & quod consilii expeperim. Tuæ autē man uetudinis
 benignitatisq̄ fuerit id prestare quod a me fidentius fortasse q̄ par sit: uerum beniuolentissimo in te
 animo p̄sentissimiq̄ petitur. Vale pater beatissime Ex mediolano nonis nouembribus. M. cccc. liiij.

Franciscus Philephus Dominico cardinali firmian o.

O maiori cum fiducia tuis beneficiis usurus aduenso: quo te iam pluris annos beneficentissimo usus sum: nā uel a bononiensi usq; legatione tantā mihi beniuolentiā ostendisti: ut nihil esse arbitrer nec magnū nec parū: q; mea causa facturus non sis: presertim cū me eū esse cognoris: apud quem nullum sit iter moriturum officii: nā qui referre parem gratiam nequeam eam habere q; maximā & uelim & solem. Quid autē abs te cupiā Xenophon filius tibi coram tempestiue declarabit. Vale pater clementissime. ex mediolano nonis nouembri. M. cccc. liiii. Franciscus philelfus Malateste nouello sal.

Cio te miratū: q; Galbæ Othonisq; uitæ quas e Plutarcho traduxerā ad latinos: serius ad te ierē. Cuius rei causam & si antea ad te scripserā: eā tñ ex hoc filio Xenophonte melius cognosces. Habes et cū his uitis laconica Plutarchi apophthegmata: quæ nostri tū dicta uocāt tum dicteria. Ea tu exscribi facies a tuo librario. Nam ut hic exscriberentur in præsentia facultas non fuit. Non diu post ad te dabo. historiam Cyri iunioris: q; Xenophon socraticus libris quinque complexus est. Quæ reliq; abs te uelim: idem Xenophō corā ostendet. Aliud nihil est: nisi ut ibi nolim obscurum esse Petrum perleonē uirū doctrina & eloquētia singulari esse mihi ob fecundissimū ingenium suum præstantēq; modestiā carissimū. itaq; rogo te: ut ad illum amorem quo tua esse in eū debes sponte incitatus: tantū accessionis fiat mea causa: ut itelligat & me tibi & se mihi carissimum. Vale ex mediolano nonis nouēbris. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Matthæo ioanni sal:

Vm mitterē Xenophōta filiū ad Alphōsū regē: tu mihi unus uel i primis occurebas: cuius mihi recordatio iucundissima sit: nō. n. obliuisci possum: q; mihi singula est beniuolentiā prestisti: cum anno superiore i regis castris tuis & opera & officio usus sum. itaq; nisi te uehementer diligam i gratus sum q; haberi gratissimus non cupio solū: sed etiam studeo. Vellem admodum libenter: aliqua mihi offerretur occasio tibi gratiæ referendæ: q; tamen ita habeo: ut maior haberi cuiq; haut queat. Quare tuum sit & me & meis rebus omnibus non secus uti q; tuis. quod si feceris magna: nō afficies uoluptate: nam ego tua uti opera & studio nunq; desistam. Cætera tue Xenophonta corā accipies. Vale ex mediolano nonas nouēbris. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus Dominico cardinali firmiano sal.

Vt tui citius meas litteras ad te peruenturas q; Xenophonta filium. Quare cū cuperē eū rursus: quid se agere oporteret meis litteris cōmonendū. as iccirco ad te misi: quo illi & tuto rederentur & diligēter id: autem factum iri tanto studio abs te peto: ut maiore aliud hoc tempore nihil possim nam cum is p flāminios picentesq; iter faciat serius ad te perueniet. Vale pater humanissime. Ex mediolano. viii. idus nouēbris. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus xenophonti filio sal.

Vm putarē propter itineris difficultatem fore: ut te per flāminios & picentes iter facientem litteræ meæ per Tusciam aduolantes Romā aut euerterē: uisus es mihi cū monendus: ut si quos græcos codices offenderis: quibus ipsi careamus: sintq; digni quos habeamus: ne omittas: modo honesto nobis p̄cio possis cōparare. Tu nostrum eruditissimū & aruicissimū Ganzē adhibe in consiliū. Præterea caue tibi a torrentibus. Vides q̄ta sit uis hyemis. malo serius ad nos redeas: modo tutius. Quæ habes i cōmentariis: et atq; etiā lege: idque quotidie. Vale ex mediolano. viii. idus nouembres. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus petro nucetano apostolico secretario sal.

Tsi xenophonti filio hinc abeuntī mādaui oīa diligenter. que ab eo fieri uellem: tamen non esse ab re duxi ut iterū litteris admoneretur. itaq; rogo te cū primū istuc peruenerit: eumq; uideris: nā continuo te adhibet: litteras huc itroclusas eidē reddendas cures. Reliqua tu corā ex eo accipies. Vale & me salustissimo domino nostro cōmendo. Ex mediolano. iiii. idus nouembri. M. cccc. liiii.

Franciscus philelfus iacobo luparo sal.

Acit mutua nostra sūmaq; amicitia. ut nihil mihi iucundius sit q; tibi oībus in rebus gratificari. itaq; ex libris meis: qui per id t̄pis apud me erāt: dedi claro equiti aurato Thomæ Thebaldo tuo ac item meo codices duos: quo ex his possis Parrhisio nostro pro tuo arbitratu morem gerere. Tu uelim cures: ut q; primū excribantur: eosq; facias uel iuito reuocare ad dominum. Nā diu atq; multū peregrinati sunt: ac rursus i galliā trāsalpinā cōtinuo: cū redierit: peregre perfecturi. Tu uale cū tuis oībus: quos æque meos: atq; tuos duco. ex mediolano. viii. idus decē. M. cccc. liiii. Franciscus philelfus Blasio Axeretenſi sal:

Escio sane: utrum noster magis sit accusandus: egone qui iādiu nihil ad te litterarū dederim: an tū: qui ne nostri qdē meminere. nā ego de tuaq; salutem quesui sepe numero uel ex tuis: id qd tibi nunciatū esse nō sum nescius. At nemo istinc uenit: ex quo potueri itelligere: an de me unq; nostraq; amicitia mentionē feceris. uerum iccirco ignosco tibi: q; acceperī te totū amori esse deditū: quē ne cæcum esse patiaris. te plurimū rogo. Sed ut cūq; res habet: posteaq; ipse glatiē fregi: ut aiunt tui officii fuerit: ut itineri te acingas: mutuis litteris. una simus: unaq; assidue colloquamur: mutuisq; inter nos officiis cōtendamus: q; bus æque uincere atq; uinci perpulerū est. Vale ex mediolano. kal. ianuariis. M. cccc. lv.

Franciscus philelfus Nicolao Didoni medico sal.

Ccepi nonnullis tibi esse illud Alberthi magni opus: quod de angelis iscribitur. id quoniam laudari uideo a uiris doctis: & sapientibus: uidere plurimū cupio. Nec sum ueritus abs te petere: ut huic meo desiderio ipse opitularis uel uenu: uel cōmodato. nā si qua tibi i re opus esset officio meo nihil a me frustra peteres. Propediē xenophon filius neapoli ad nos rediens istac iter facturus est: cui uelim uel istiusmodi

codicem ad me des: uel litteras quibus intelligā: qd factō sit opus. Vale ex mediolano. iiii. idus february. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Aenico Dauolo sal.

It ne adhuc Neapoli Xenophon filius an minus sit: nihil habeo certi: illud mihi plane certius omni re-
certissima me tibi esse carissimū. & ne id quidē iniuria Non. n. es nescius: q̄tus est erga te amor meus
quæ fides: quæ obseruantia: itaq; mea oīa tibi maxime curæ esse certo scio. Quod si forte acciderit: ut
nondū Xenophon Neapoli abierit ob occupationes: uel tuas: uel regias: cura obsecro: ne diutius tēpus terat.
Vereor. n. fore. ut inter minus sit tutū habiturus: si longiorē morā apud uos gerit. Nam comes iacobus puifi-
nus p̄pediem in flāminiā picenūq; p̄fecturus cū exercitu perhibetur: preterea quid ego facturus sim: nescio
nisi rem oēm meā ex filio ante cognoro. Reliqua tu pro tua prudentia non difficile conid erare queas. Vale
ex mediolano. vii. kal. martias. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Guidoni iacobo Madio sal.

Uel meam in nicolaū picininū clarissimū illum īperatorem: & maximū fidē atq; obseruantia: uel eius
in me singularem beniuolentiā meminisse uolueris non miraberis: q̄ tantū mihi fiducia in illius isto
optimo filio īperatoreq; foelicissimo iacobo picinino collocari: ut nihil sperē frustra me peturum.
Quid aut uelim: ex meis ad istū litteris: p̄spicue cognosces. Fuerit igitur uel officii uel humanitatis tuæ: ut que
a me scribuntur: pro uetere illa necessitudine & q̄primū & q̄diligentissime cures. Quod si feceris sicuti cer-
te cumulatissime facies: perpetuo me tibi beneficio deuinxeris. Vale ex medio. iiii. kal. mar. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Nicodemo tranchedino sal.

Ostq̄ hinc obieras: mihi reddita sunt litteræ a Xenophonte filio. Itaq; mihi usui est: ut is mentē meā
q̄primū sentiat. Nā si secus fiat: diuturniorem morā cū Neapolitanis uidetur esse facturus. itaq; mihi
rem pergratam: si operā dederis. ut meas hæc litteras propediē filius accipias. Vtere diligētia & fide
qua soles in philelphū tuū: preterea quæ florentiæ abs te curatū iri uolebā: ut perficias rogo. Vale ex medio-
lano pridie kal. mar. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Nicolao æstensi Leonellis principis filio sal.

Vptiarū laudationē cui epithalanio nomen est apud græcos: petiit a me tuo noīe puer quispiā diebus
n proximis Ferrariæ cū iā nauim īscendentē. Eā igitur ad te dedi nō iccirco: q̄ dignā existimarem: quæ
uel æderetur: uel legeretur abs te sūma indole adolescentē: sed ut ītelligeres nihil me magis cupere q̄
oībus ī rebus gratificari tuæ uoluntati. Quod eo feci libentius: quoniā te amitæ Beatricis laudibus ut dome-
sticis non iniuria plurimū delectatū iri censerem. Quod aut in huiusmodi laudationis genere breuiorem me
p̄fiterim non meo instituto: sed tpe ipsi dato. cuius angustiis factum est: ut multus esse nullo pacto quiuēri.
Vale ex mediolano. nonis maiis. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Blaxio axeretenli sal.

Ideo te tamē senectuti cōcessisse: id q̄ nō tā ætatis uitio: quæ tibi annosior admodū nō est: q̄ animi ægri-
tudinē tandū puto. At cū oīs p̄urbatio uituperetur a sapientibus tum oīum maxime ægritudine quæ mē-
diocritatē ut stoicis placet admitti: nec aliquid habet propinquū: quod laudari queat. Itaq; famus feceris
si te collegeris gloriæq; memineris: id autē tunc fecisse iudicabo: cū me docueris: quod abs te sæpius petii de
Venetæ classis conflictu apud Casalem: quæ maior cognominatur. Vale ex mediolano. septimo kal. iuni. M.
cccc. lv.

Franciscus philelphus Lodouico Casellæ sal.

Ionyfius hieromonachus abbas: qui meas tibi reddidit litteras: in captiuitate misera illa Constantino-
politana fuit et ipse captiuus: & nunc item q̄q̄ uidetur liber: seruit tñ miseram seruitutē in suis mona-
chis apud ipsos Turchos. itaq; ut est pii patris officii: querere cogitur ad eos redimendos: quos atq; di-
ligit atq; filios religionis caritate in xpm̄ iesum. Hunc igitur dionysiu tibi plurimū cōmendo. nō. n. parū acce-
det ad gloriā principis tui tā sancta ac tam pia munificentia. Relinq; tu pro tua prudentia ītelligis. Petrus Tho-
medicus scripsit ad me nudius nonus nondū accepisse nostra Sphortia. Itaq; rogo te: ne illam diutius apud
te hospitari patiaris. Hoc erit mihi uæhementer gratū. Vale ex mediolano. viii. kal. idus iunias. M. cccc. liiii.

Franciscus philelphus Francisco Aleardo sal.

Ideo sane me amari a hste plurimū: q̄n quidē moleste nō feras Gabellæ: Othonisq; uitas: quas e' græcis
latinas fecimus: diutius q̄ par sit: hospitari apud te. Sed posteaq̄ intelligis esse īprudentis: stas: uelim:
tandem extrudas: cogatq; uel inuitas redire ad dominum: & ne solas quidē: sed cum Chrysolorina il-
la præclara epistola: quā propediem redituram ad te curabo. Vale ex mediolano. vi. kal. Quintiles. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Alberto Zancario sal.

Espondi proximis diebus ad ea: quæ mihi scripseras ex publico decreto: Tibiq; diligenter aperui: sen-
tentiā aī mei. in quā ipsā si a uobis quoq; itū fuerit: habebūt oīa recte. Reliquū est: ne differas: sed quā
primū ad me litteras des: quibus fiam certior de re omni: quā nostra interesse iudicabis. Vale ex me-
diolano pridie kal. iunias. M. cccc. lv.

Franciscus philelphus Guielmo Vrsino Franciæ cancellario sal.

Xistimo fieri aut nunciōrū negligentia: aut etiā fortassis occupationibus tuis: litteræ tuæ uel mihi nō
reddantur: uel nō eant ad me. nam me tibi humanissimo uiro esse carissimū nō sum nescius. Cæterū
uelim scias: in eadē me esse snia: quā antea ad te scripsi. Qua de re eruditissimus philosophus ac medi-
cus Thomas coronensis tecum uerba faciet. Ad hæc dedi ad te ioanni Cosse uiro nobilissimo opus meum sa-
tyricum satis emendatū & si minus eleganti codice perscriptum. malui tamen aliquid. ad te dare q̄ pati ut uir
utriq; nostrū amicissimus monumentis meis oīo uacuis ad te iret. nā aliud quicq; peri id temporis nihil mihi
erat in manu. Vale ex mediolano. xiiii. kal. augustas. M. cccc. lv.

LIBER

Franciscus philelfus Thomæ philosopho ac medico sal.

a Ccepi superiore hyme tuas litteras & illas quidem perhum anas ac plane testes amoris summi erga me tui. qui aut illas reddidit: cū esset Pataviū tui negotii cā petiturus: dixit se non multo post rediturū ad me. quare quicquid essem rñsurus: in id tps reicerē: Rediit aut diu post meq; adiit: cū discūberem. Itaq; illico surgens ad te scripsi: ad ea que diligentissime respondi: quorum gratia ad me scripseras. Sed ubi nū cū tuū quæro: eū inuenio eodē tps momēto abiisse: quo me adierat. itaq; paucis ea repetā. idq; κατ'ατ'ηνέλαηνον γλωτ' τον. Vale ex mediolano. xiiii. kal. Augustas. M. cccc. lv.

Franciscus philelfus guielmo urfino franciæ cancellario sal.

n Icholaus Trachaniotes & Alexander cananus qui tibi meas litteras reddiderunt: uiri sunt: & cōstanti- nopolitani: & nobiles: quorum conditio eadem est. quæ reliquorū græcorū qui Turcis impurissimis Christi hostibus qua ærūnosissime seruiunt. Hos igitur tibi plurimū cōmendo: ut cæteros cōsueui: q in eadē positi sunt miseria: p̄trea nicolaus is Trachaniotes deposuit crucē quamdā: ut ait: quæ continet ligni particulā sanctæ illius & imaculatæ crucis: q̄ pependit iesus Christus saluator noster: apud græcū quendā con- ciuē suū noīe michaelē mamōnā. Hanc is michael huic subtrahit fallitq; fidē boni uiri. Tuæ igitur probitatis iusticiæq; fuerit: ne patiaris in sanctū lignū fieri ludibriū. quod ut facias: te etiā atq; etiā rogo. Vale ex medio- lano. viiii. kal. Augustas. M. cccc. lv. Franci. philelfus Thomæ coroneo philosopho ac medico sal.

e Tt si plane scio ea te esse humanitate: ut nullis etiā meis litteris perbenigne sis excepturus uiros nobt- les. atq; græcos nicolaū trachaniotē Alexandrū Cananū. tamen officio meo nō potui eos tibi non cō- mendationem tantus cumulus accedat ad id quod uel tua sponte facturus eras: ut ambo intelligāt me de se tibi quam diligentissime scripsisse. Vale ex mediolano. viiii. kal. Augustas. M. cccc. lv.

Franciscus Philelfus Thomæ coroneo philosopho ac medico sal.

b Inas litteras diebus proximis ad te dedi: quibus non obscure nosse potuisti sniam omnē aī mei. Sed cū tuus iste nuncius presbyter. ugo esset oblatu: qui ad te iret: eum uacuū meis litteris uideri abste uolui itaq; eadē græce repetā paucis quæ antea pluribus sum cōplexus. uale ex mediola. pridie. kal. Augu. M. cccc. lv. Franciscus philelfus guielmo urfino Franciæ cancellario sal.

q Vicquid tibi noīe meo presbyter ugo corā exponet: id omne ex aī mei snia exponet. nā propter eius festinationem nō potui litteris longior tecū esse. Præterea nec erat opus. cum ea de re scripsissem ad te antea. nec illud tamen omittā dedisse me ad te superioribus diebus ad quartūdecimū kal. Augustas uiro nobilissimo iohanni Cofse mearū satyrarum codicē: quē si accepisti: bene est: sin minus acceperis: tuum ē curare: ut q̄primū eat ad te. Existimo. n. fore: ut eiusmodi opere non mediocriter delecteris. uale ex mediola- no pridie kal. augustas. M. cccc. lv. Fran p̄gileiphus iohanni mario filio sal.

p Lacuit car mē tuū: placuit epistola. quæ scripsisti: oia me plurimū delectarunt. quibus aut honoribus te florentissimus Sabbaudix dux ornarit: illis te facito dignū præstes. quod ita maxime cōsequeris: si cū doctrinā: tū nō minus diligentia ingenii. bonitati adhibueris. uidere. n. te filium uideor: quod stoicis placet: nō ingenii minus quā corporis uim quandā a patre emanasse. Sed ea uis oīs audiendo legendo: medi- tando: dicendo: dilerendo: scribendo excitatur: alitur: augetur. itaq; nolim: industria diligentiaq; minus q̄ cæteris uel naturæ uel disciplinæ prestantis fractus esse perpolitusq; iudicaris. Reliqua oia que peristi per litteras. curabo tempestiue. nā ad ea continuo prestanda tempus mihi non fuit. Sed cū xenophon filius istuc ierit: id quod propediem est futurum: morē gerā tuo desiderio: Amicus tuus uel noster potius uir nobilis aī minus nostro officio uti uoluit: Vale. cum uxore & filius ex mediolano. in nonas Augustas. M. cccc. lv.

Franciscus philelfus Alberto parthisio sal.

vo tibi homini amicissimo gratificarer. dedi ad iacobū Luparum codices duos meos: ut nosti: ad. viii. idus decemb. quos a me petierat tuis uerbis. Eos iā pridem etiā atq; ēt repetitos a me per litteras non possum non mirari: q; ad dominiū tandē remittere iacobus noster neglexerit. itaq; peto abste atq; cō- tendo: id efficias: ne me in poicendo: portuniorē patiaris. uale ex mediolano nonis augu. M. cccc. lv.

Franciscus philel. sal. di. pl. Lodouico Casellæ.

b Aldassar cremensis qui. medicinæ studet apud uos: renunciauit mihi hoc die sese interfuisse nuper ser- moni cuiusdā Guarini ueronensis. qui affirmaret iccirco in proximo epithalamio quod in inclytæ atq; pudicissimæ Beatricis & magnifici Tristani Sphortix nuptus habuissem Ferrariæ: nullis me donatum muneribus a prestantissimo duce Borfio: qm̄ dicere pretermissem de æstensiū principum origine. idq; oīū maxime dicendū fuisse Guarinū nostrū cōtendere. Hæc ipse audiens Lodouice partim cogor tibi quodāmo do: ut ita loquar succensere: partim Guarini memoriā ridere atq; cōmiserere. qui oblitus uideatur Philelfū in scribendo nihil oīno neq; p̄terire: nec negligere solitū. quid. n. Guarinus nouit: quod philelfus ignoret: nam siquid plus ualeat philelfus: an id minus alii iudicent. Oīum pmū breuita: i: ut scis fuit iheruiedū: id quod in mæ orationis initio paucis questus sum. Deinde nō altius repetendū de principibus æstensibus fuerat: q̄ de Sphortis facerē. At plures sun a me laudati æstenses q̄ Sphortix: cū tñ essē a francisco sphortia tali ac tato principe ad id negotii obeundū & delectus & missus. Quid quod multo fuisset & copiosior: & ornator: si me per tuas litteras docuisses: quod de tuis imo nostris æstensibus abste antea tribus deinceps epistolis con- tenderat: nunquid es oblitus me tertū scripsisse tibi eam esse principis mei sniam: ut istuc irem habendi epi- thalamii gratia. Teq; etiā atq; etiā rogasse: ut quoniam mihi nulla esset cognitio eorum quæ ad æstensis fa

mitiæ laudes maxime pertinerent: ad me oia quæ diligentissime perscriberes: quæ laudanda ac principi tuo gratia censeret. Nonne eadē quoq; abste tum per litteras: tū per Antoniū Tricinū Ducalem aulicū continuo petir: quo die in suburbanos illos ferrariæ hortos diuertimus? Ad hæc q̄s est uel mediocriter doctus: quem la tere debeat extraria ista oia que tanti Guarynus facit: ab aliis in minimis duci bonis: ab aliis uero ne in bonis quidem duci? Quo fit: ut ois uera laus uirtutis sit. At uirtutis a me æstensis sunt pro tempore egregie laudati. Nulla igitur aduersus me quisq; utatur in simulatione: nulla calumnia quare minus me munifice munificentis- simus Dux Borfius tractarit: cū ab ipso equidem quantum mea fert opinio: perhumaniter tractatus fuerim: ut græci dicunt: $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\tau\pi\epsilon\tau\omega\acute{\omega}\sigma$: quippe qui me tum publice miris laudabus extulerit: tū alacriter priuatim monuerit: si quid esset quod de se mihi usui foret: id oē in mea esse potestate positū. Aut igitur a me nihil erra tum est: aut si quid est erratum: id omne tibi amicissime Lodouice dandū existimo. itaq; uel meā tu apud insi- mulato res istos: uel tuā apud me cām tuere. Vale ex mediolano. vi. idus augū. M. cccc. lv.

Franciscus philephus Lucino genuensi iuriconsulto sal.

Ccepi ex litteris ioannis marii filii cū eximiā tuā erga se multis i rebus benignitatē: tū singularem be- niuolentiā erga me. quo quidem duplici liberalitatis genere facile admoneor: ut te non diligā solū: sed et maiorē in modū amen. quod eo facio libentius: quo eū te uirū esse intelligo: qui & ciuili sapientia & bonarū artū disciplina ingenti uirtute talis tantusq; sis: ut a probatissimis oibus optimisq; uiris iure obseruā dus collendusq; iudicaris. Itaq; nō modo q̄ in me amando in filioq; mihi dilectissimo amplificando officiosis- simū te prestiteris atq; prestes: es mihi inter amicissimos habendus: sed etiāq; is sis: quem uel nullo prouoca- ti beneficio boni & docti oēs debeant omni beniuolentia prosequi. Habe igitur in me tuis: meq; utere pro uo luntate tua. Nuq; te tua de me faller opinio. Vale ex mediolano. xiiii. kal. septēbres. M. cccc. lv.

Franciscus philephus Nicodemo Tranchedino sal.

Re illa alexadrina nihil ad me scripsi. itaq; nescio: quid mihi de mulo sperandum sit: quo de iampr̄ dem spem oēm abiecti. Et mirari tu quidē soles istiusmodi hoies tā breui locupletari: qui non in dando solū: sed et in accipiendo mutuo scenerentur: quid inq; scenerentur: imo latrocinent: abeat in rē malā & mulū & marificas suas: modo tu me illi carū facias: qui oia potest: & me aliquādo fore ostendit: ut reuocaret ad se: haberetq; in suis: quod ut faciat et atq; et rogo. Dominus ioannes Tholētinas: qui fuit Brixia abbas san cti nicolai: ut uir est & religiosus & bonus mihiq; amicissimus. is cupit creari episcopus titularis: habetq; hac de re litteras cōmendatitias ad sūmū pontificē a principe nostro: Rē tu mihi facies gratissimā: si huius nego- cium ita capefferis. ita gesseris: ut intelligat meā quoq; cōmendationē sibi mediocriter profuisse. Vale cū Se- nensibus tuis istis stagnis oraq; maritima. ipsum cœlum petimus stultitia. Venamini. n. uentos. Tu karolo gō zage herio meo nobilissimo me cōmenda. Velimq; ex eo certior fias acceperit ne i hanc diē meā Sphorua- da. Nam illa iā diu reddita est una cum meis ad se litteris Nicolao Guarino scribæ suo uenetis: uale rursum ex mediolano decimoquai to kal. septēbres. M. cccc. lv.

Franciscus philephus Augustino Dato sal.

Olim tibi persuadeas ulla mea uel negligentia uel tui obliuione factū esse quo minus ad tuas unas supe- rioris litteras tibi responderim. nam ut scire longo iā usu potuisti: nec me omni etiā i re diligentior ē q̄q;: nec tui obliuisci queā ab quo me norim nō secus amari obseruariq; q̄ si esses filius. Sed meā mihi occupationes huiusmodi pioq; officio fuerūt impedimēto: qbus ipsis & si ne nunc qdē sum uacuis. malui tamen uel paucis ad te respondere. q̄ prestare diuturniore silentio: ut iure uideri possem obiurgābus abste. Delecta- runt me uāhementer tuæ litteræ q̄ppe que testes locupletissimæ sint nō minus prestantissimi tui igenii q̄ sū mæ erga me pietatis. Placet eruditio: placet orōnis nitor. in primisq; tua modestia & humanitas. Perge igitur ut cœpisti: quo tum beniuolētia tua te i dies magis magisq; diligamus: tū p̄stinæ n̄æ doctrinæ fructus ex tuis disertissimis monumentis quotidie capiamus uberiores. uale ex mediolano. iiii. idus septēbres. M. cccc. lv.

Franciscus philephus Bartholomeo scalæ sal.

Crispi ad te breuius: q̄ & ipse uelles: & mihi opus esset. Sed non multo post cum quid plus ocii nactus fuero tibi simul mihiq; faciā satis. De re uermia quod scire cupis. totum est in expectatione. Amicus enim ille qui eo loci ipse profectus est: nondū rediit mediolanū: Aiunt tamē ad triduū rediturū. Cū pri- mū reuerterit oia cognosces. Tu iterim. uale & nos ama. ex mediolano. iiii. nonas octobres. M. cccc. lv.

Franciscus philephus Lodouico mantuæ marchioni sal.

T si nō ignorabā eo te esse igenio atq; ai magnitudine ut etiā sine ulla mea cōmendatione q̄ liberalissi- me munificentissimeq; excepturū arbitraret uirū illustre michaelē Dormachaten Chryolorā manu- ellis illius chryoloræ necessariū qui extincta bonarū artium studia i lucē ad latinos reuocauit: itemq; uiros nobiles demetriū: & michaelē assanes: mei tamen existiaui esse officii: ut certiorē facerē cuiusmodi uiri essent. Sunt. n. ut intelligis: honestissimo nati genere & iidē oēs Constantinopolitani: & quicq; pedes Turchū in manem illū & ipiū mahometū q̄ miserrimā seruiunt seruitutē. itaq; peto abste ut ea in hos tris beni- gnitate uti uelis: qua in oēs cōiuesti: cū itelligas idē quoq; & ab hoc nostro principe: & ab aliis plerisq; & principibus & regibus esse factitatū: qbus te oio cedere sit idignū. uale princeps optime ex me diolano. iiii. idus octo. M. cccc. lv.

Franciscus philephus Lodouico mantuæ marchioni sal.

Lures tibi pluresq; in dies cōmendē: necesse est: quādo & intelligunt oēs me tibi esse carissimū: & apd te nihil esse antiquius beneficentia. Andronicus Trycas spātunes: & georgius ducas ar menes uiri sunt.

& nobiles & constantinopolitani: & qui apud Turcos ærūnosissimā seruitutem agunt. itaq; rogo te ut eos habeas mea etiam cā commendatos: quippe qui digni sint humanitate & munificentia tua. hoc erit tibi gloria: nō uulgari & mihi admodū gratū. uale ex medio. x. kal. nouēb. M. cccc. lv. Frā. phi. bartholo. epō scale sal.

Osteaq; p̄ximas litteras ad te dedi pigello negociatori Cosmiō homini probo & diligenti: binā mihi tandē redditā abste sunt eodē ferme tempore. itaq; ne prolixitate epistolā te diutius legendo remorer scito longonē Philippū illū nondū reuertisse mediolanū. nec aliud credo fuisse in causā q̄ absentiā principis: qui tñ nudius tertius rediit. Quo fit: ut illū quoq; i horā expectemus. Cū primū aduenerit rē oēm intelligā: eaq; ad te scribā. Bona equidē spe sum. De me uero quod scire uis: propediē tibi morē geram. uale ex medio. x. kal. nouembres. M. cccc. lv. Franciscus philelphus Thomæ Coroneo phō medicoq; sal.

Vo magis expecto suauissimas tuas litteras: eo maiore earū incēdor desiderio: quo ut me tandē aliqua leues ex parte te et atq; et rogo. Quare & si nihil mihi noui acciderat: qd̄ ad te scriberē: tū uel declarandi aptius amoris erga te mei gratia uel ut te ad respondendū icitarē: nouū quodā argumenti genus inueni. Est mihi opus lyricū carminibus uariis metriq; cōpositū pro uarietate & modulorū & numerorū. Hoc deuouere dicareq; institui christianissimo regi Karolo. itaq; primū totius operis carmē cui apd̄ uestros w̄ l̄ n̄ nomē ē: cū his istis litteris ad te dedi: ut haberes quasi degustationē quandam huiusmodi mei non tam negotii q̄ oculi: est autē carmen saphicū mixtū adonyco. Cū primū uero tua epistola iuerit ad me continuo id operis lyrici quod dixi: aduolabit ad regē. Si regis igitur gloria tibi curā est: uel regis istius cā q̄ primū responde. uale ex mediolano. vii. kal. nouēb. M. cccc. lv. Franciscus philelphus Guielmo urfino Franciæ cācellario sal.

I rebus meis delectari iis cōsuefi quæ uel leuiusculæ sint uel ad ignotos scriptæ q̄ tū arbitrer tibi uoluptati fore si quid meū lectitaris: quod tui uel nostri potius. christianissimi regis Karoli splēdidissimo nomine apud uniuersas: ut ita dixerim: gētes nationēsq; illustres ad quas latinæ musæ uox psuaserit. Opus .n. carminū centū. quæ a græcis deæ noiantur: ad decē milia uersū sum aggressus: qd̄ i libros decem distribui pro unius Apollis nouēq; deinceps musarum nominibus. in his uero qcquid ad musicā harmoniā pertinere existimaui qd̄ grauitatē scilicet egregiā aliq̄ preserret nō ineptæ suauitati admixtā: sum uarie sparimq; persecutus q; eo libentius feci: q; res digna uisa ē que dignis uiris obscura nō esset. Quis. n. ignorat: ut alias rōnes omittā: tātā uim esse in musicā harmonia ad oēs ai motus: ut ne pythagorici quidē acutissimi illi prestantissimiq; philosophi affirmare dubitarint immortalē hoīs animū cōstare cōuenienti musicā: nā qui ueri & sūmi dei cogitationē nō haberent: rē ab effectu quopiā sensuq; iudicātes ut in citharis & reliqs musicis instrumētis sonos ita in corporibus hūanis animos huiusmodi qdā ac simili harmonia definiebant. Sed hæc nri theologi longe doctius & uerius q̄ oēs gētiles philosophi & nouerūt & disputāt. nemo tñ repugnauit doctrinā eruditionēq; musicā esse pulcherrimā & per utilē in primis necessariā: & eandē quoq; poetarū eē admodū p̄p̄riam. Quare cū ipse nō poetā minus q̄ oratorē atq; philosophū p̄fiteri debeā: cū primū satyras absoluissem: uis tanq̄ defatigatus ad hoc mitius scribendi genus me contuli: ubi q̄tus & q̄lis fuerim: aliorū iudicio detur. Huius autē operis primū carmē hoc ē qd̄ mō dicebā oden iccirco dedi ad te. ut intelligas me institutū meū: qd̄ nostri: neq; obliuisci neq; negligere. Degustabis igitur qd̄ offertur primitiarū mearū ad regē. p̄pediē uniuersis humōi studii nri fructibus ipse et p̄fructurus. uale ex medio. idibo nouē. M. cccc. lv. Frā. phi. Stephāo corne. regio secre. S.

Ibelli tui iā pridē sunt absoluti. itaq; eos habebis: cū uoles. uerum ne diutius differrās: moneo. librarius .n. leuiusculus est planeq; morosus. Cū hisce ternās lras ad te dedi: q̄ rū unæ ioāni! Coxe reddendē sunt idq; q̄pmū alteræ guielmo Frāciæ cācellario tertiæ Thomæ græco Karoli regis medico. Nihil es mihi factururus hoc tpe gratius. quā si opera dederis: ut hæc oēs litteræ & quā celerime & q̄ diligentissime reddant. Si quid autē epistolarū ad me dederis: cui cōmendes et atq; etiā cogita. Nolo. n. res meas diuulgari: hoc presertim tpe: quod nō oīno caret suspitione. Scire ex te cupio: quid futurū putes bellū ne an pacē. Hoc uero iccirco a te quærī qm̄ institui in Hispaniā breui proficisci ad apostoli iacobi tēplū uoti soluendi gratia. Vale ex mediolano idibus nouēbribus. M. cccc. lv. Franciscus philelphus Hieronymo castello Phō medicoq; sal.

Vm nuper ad aprilē istic epithalamii illius Sphortiani habendi gratia fuissē: memini occurrisse mihi iter eundū Baptistā Piasū nobile medicū eundēq; astronomū: quē post primos amicitie congressus nō potui non monere: ut post hac esset cautior in considerandā hora: hoc est ω πο 5 κοτ ω natalis sphortiani. nō. n. Frā. Sphor. principē hunc nostrū hora ut uulgo putāt diei uigesima natū esse ut nūc numeramus sed uespertino crepusculo. nec. n. parū interesse ad iudicandū horoscopi teneri rōnē. Vespertino at crepusculo eū enatasse in lucē: q; oīum melius nouit: q̄ mater. At ego hāc rē oēm ex nostri principis m̄se siscitatus sū diligenter: q̄ tadē ex me itelligēs: q̄ eiuscā rei opinio i hoīum mentibus lata lōgeq; infedisset: subridens igit fortassis: & duo sunt Frācisci sphor. & quæ itē Lucie eorū m̄ses. Cæterū q̄ Lucia Franciscū sphor. mediolanē siū ducē ex iuētissimo illo Mutio sphortia peperit: illā me esse puto: nisi forsitan oblita sum mei. itaq; defināt cæteri affirmare: quod nesciūt: & credant mri de filio. q̄ & parturiit: & peperit eū. Hæc mi Hieronymæ iccirco tibi cognita eē uolui: ut intelligeres: q̄ tū fit fidei iudiciis istiusmodi adhibendū: quæ astronomi quidam uel astranemi potius tā cōsiderate effutiunt. Aut igitur taceāt: ne sint oibus ridiculo: aut diligentius oia metiātur Tu uelim: me iterea Borsio excellentissimo principi cōmendes. Vale ex mediolano. xv. kal. decēb. M. cccc. lv.

Franciscus Philelphus Guielmo urfino franciæ cancellario sal.

Vm Manuel iacob nri huius principis noīe ad xpianissimū regē Karolū iter faceret idoneus nunciatus: est cui meos libros de exilio darē ad te dono. nā pridē (sum) ex multis certior factus te affici horū desiderio. Est et cū his & longior quedā ad regem aduersus infideles epistola: & carmen quodam

itē lōgiusculū: Si morē gesserō: res erit mihi pgrata. Abste aut duo sunt: que petā. unū ut tuas litteras ad me des
& qdē talis. qlis maxime expecto. Alterū ut manuelem hūc q̄tū. f. ad expeditionē eius attinet: ita tractes: ut itel
ligat meas sibi cōmēdatōes fuisse nō inutiles. Vale ex mediolano. x. Kal. decēbres. M. cccc. ly.

Franciscus philelfus Thomæ coronæo phō. medicoq̄ sal.

Icolaus Tranchaniotes & Alexāder Cananus a vobis in italiā redeuntes: cū Mediolanum uisendi mei
n grā diuertissent: me tuo noīe monuerūt dedisse te litteras ad me: qbus fierē oī de re certior: quā mea ī
teresse putauisses. itaq̄ uolui ne eēs nescius nullas mihi redditas eē tuas lras: Quare si me amas quod
erte facias: facito ut intelligā qd mihi agendū sit: Vale ex mediolano pridie Kal. ianuarias. M. cccc. ly.

Franciscus philelfus ioanni Andreæ abbati sal.

Tsi nudiusquartus lras dedi ad te alteras de re tua: tñ qa interdū nunciū sūt uel negligētes uel tardiores:
repetā paucis: q̄ antea scripserā. Negocium tuū apud principē & forti & firma & tota acie sum aggres
sus. Putoq̄ nobis ex snā nra successurū. Tu aut istic cura: ut itē litteræ apostolicæ eant ad principē. &
alia quoq̄ a iacobo nro Calcaterra disertissimo iuriscūfulto: & cū iisce ēt tuæ submissæ: phūanæ ac supplices
Quas oīs mihi priō reddi uolo: ne si forte alii fuerūt reddita: aut nihil referat ad pricipē: aut secus q̄ opus sit
Dabisq̄ opam ne collocati bñficiū litteræ emanēt in cōpetitorē tuū: Hæc si feceris: te oī sollicitudine molestia
q̄ solua. Rē paucis tenes. Vigilia. Si Nicodemus Tranchedinus istuc aduenerit: eū uelī noīe meo horteris: ne
frage meaq̄ q̄s cupio a sūmo pōtifice cōfirmari: obliuiscat. Tuq̄ si opus fuerit: rē adiuua. Vale ex mediolano
pridie idus februarias. M. cccc. lyi.

Fran. phi. ioanni mario filio sal.

Ccepilras tuas & cū his: quas Thomas medicus ad te dederat. Erantq̄ mihi nō multo āte redditæ tres
a epistolæ: una a clarissimo uiro Guielmo iuuenale Francie cancellario & duæ ab eodē thoma. Rē oēm
diligētissime intellexi. Reliquū ē: ut audiamus: quid ad ea scripturus sit Thomas q̄ ad postremū peteba
mus: id cū primum didicero: iter faciā. Cura igit̄ ē quantū potes. Vale ex mediolano idus februa. M. cccc. lyi.

Frā. Philel. Epistolæ Liber Decimustertius.

Franciscus phi. Sūmo ecclesiæ Romanæ pontifici Callisto tertio. S.P.D.

Tsi nōnullos existimabā fore beatissime p̄f Calliste tertie: q̄ meā erga te obseruatiā audaciæ
noīe deprauarēt malui tñ hōestatis & officii mei q̄ alioq̄ aduersus me calūniæ hēre rōnē. nā
c q̄ pluris facit cōmode q̄ uirtutē: is mihi ur̄ torus ex fortuna pēdere: q̄ ut īstabilis ē: & fallax ita
oī uirtuti maxie aduersa atq̄ inimica. Quare non qd īperiti sentiāt: sed qd sentiēdū sit mihi
fuit cōsiderādū. itaq̄ iis omīssis oīnoq̄ reiectis: ita mihi agendū ē cū tua sanctitate: ut itelligāt
oēs nihil mihi fuisse potius q̄ fatere laudi tuæ: quā q̄ de se negligit: is aut apostolo Paulo repu
gnat: ita se hōiem eē obliuiscit. Quid. n. ē magis hōis: q̄ oī studio atq̄ diligētia seq̄ amplexariq̄ uirtutē. At lau
dē qd aliud eē dicimus: q̄ oī onē ca: q̄ uirtus magnitudo āplitudoq̄ demonstrat. itaq̄ absurdū ē q̄ bono actiōni
bus delectat: eas pati obicuro eē: q̄si qd īuidioq̄ ē p̄priū alios nolit sui imitatores. Vt igit̄ dignitatis gradu ce
teris oībus mortalibus p̄stas: ita operā te dare oportet: ut amplitudine p̄stantiaq̄ uirtutis: & sapiētiæ cunctis
hoībus superior iudicaris. nā ut grauitate ac recte Cyrus ille supior dicere solitus phibet: neminē decet īpetra
re q̄ subditis sit deterior. Et Bias ille prienēsis q̄ unus ē iter septē nūeratus pulcherrimū monebat īperiuū uirū
demonstrare. Quod si mox similitudine beniuolētia gnāt natura: dissimilitudine uero odiū. q̄s ābigat eūdē eē
& bonū: & doctū uirū: q̄ bonoq̄ doctozq̄ uiroz cōsuetudine utit: ac familiaritate: Quantā sibi gloriā cōpa
rauit nicolaus q̄ntus q̄ te mō antecessit in pōtificatu: cū ad cæteras uirtutes suas uitæq̄ sanctimoniam tāta erudi
tione tāta sapientia tāta eloq̄ntia polliuit: ut oībus bñfaceret: oēs ad se accerferet: quos ulla uel īgeniū. uel do
ctrine p̄stātia īsignis eē audiret. Videmus unius eius optimi sapiētissimiq̄ pontificis uel diligētia: uel mūficē
tia eē factū. īfinita pene græca uolūina. q̄ nris hoībo erāt ignota de rebz maximis atq̄ clarissimis a græcis phi
losophis. historicis oratoribz elegāter scripta ī latinū eē traducta sermonē. idēq̄ factū ē de libris theologis at
q̄ mathematicis adeo ut nō multū iā iudēdū sit græcis auctoribz: multos apud latinos legere liceat. Quod si
diutius aliq̄to fuisset ī uiuis cū reliq̄ regz aut optimaz: aut admirabilū scriptores tū poetæ ipsi: maximeq̄ no
bilissima illa duo diuini homeri carmina: q̄bo hoīum uita ī oēm ptē instituit at q̄ ornat. latinitatē īduissent
Quid qd post urbis Cōstātīnopolitanæ captiuitatē atq̄ miserā illā īfortunatā depopulationē: nūcios tuos &
negociatores clā misit p̄ uniuersā illā & Europā & Asiā q̄ turcis parat: ad cōgrēdos emēdosq̄ græcos codi
ces: nulli neq̄ ip̄sæ: neq̄ id negocii frustra susceptū ē: nā innūerabilia p̄pe uolumina īgēti ēt p̄cio aduecta sūt
ī italia. itaq̄ iure optimo dici pōt nō p̄uisse græciā: sed ī italiā q̄ olim magna græcia dicta ē: unius eius nicolai
pōtificis clemētia cōmigrasse: Et ne oīo se græcū dici q̄ latinū hēri mallet: & nūcios & negociatores misit quā
plurimos p̄ uniuersā Europā cū grādi pecunia: q̄ diligēter ubiq̄ odorarent. si qd latine grauitatis & elegātiæ
usq̄ lateret. Id nullius p̄cii hntes rōnē oīno ad se deuehēdū curarēt. Scio unū ex iis fuisse Enochū asculanum
q̄ quondā fuerat Florētiæ auditor noster una cū æneā isto siluio q̄ nūc Senæ gerit episcopū. is. n. Enochus ī
daciā usq̄ profectus est: ut referunt aliq̄ in candauā usq̄ q̄ longissime ultra reliquas omnis īfulas de q̄bus ex
tet memoria apud p̄ricos regz scriptores posita ē ī mari Oceano e regione germanie ad septētrione. itaq̄
eo tibi maior cura īiecta ē pater beatissime q̄ ei ī pōtificatū: successit: cui nihil potius fuit: q̄ cōsulere cōi cū
um bono: q̄ p̄spicere publicæ xpianoz diuina utilitati: & gloriæ: q̄ ea seq̄ atq̄ cōplecti q̄ Ro. pōtificatui & or
namēto & īpletori futura essent. nō suos ille curabat: aut locupletare: aut magnos reddere: q̄ sciret iā sibi nul
lā esse sui potestatem. intelligeretq̄ turpissimū duci ī uiro graui & sapiēti mentē cū ore nō conuenire: Nam
qd absurdus dici queat q̄ eū agere q̄q̄ impiosius: & p̄ ai impotentia: q̄ se ī oībus suis lris scribat seruus seruo

rum dei. Recte igitur nicolaus Quintus in omnibus suis actionibus assidue deum proferebat: suorumque omnium oblitus comodorum. referebat omnia ad dignitatem: & amplitudinem: Romani pontificatus. Et ne ulla sapientiae partem neglexisse uideretur in uita intelligeretque non solum duo esse uiuendi genera: alterum contemplatiuum: alterum actiuum: sed rursus actionum alias esse bellicas: alias urbanas: quod tempore ab intelligentia regum admirabiliu: atque diuinarum superaret id omne ita ad uirtutes bellicas transferrebat ut urbanas nunquam a se reiceret: & haec tamen omnia ad dei & christianae religionis dignitatem: & gloriam. Parabat magno conatu & uiribus bellum aduersus turcos quos aduerteret quotidie magis magisque inualescere: nec aliud animo uoluitare quam perniciem & exitum nominis christiani. itaque belli neruos hoc est pecunias & ab aliis comparabat: & suis ipse non parcebat intelligebat. non omnia oportere esse comitia pro christo ihesu. Classem ornabat igitur & ualida. Copias undique accersebat: nihilque permittebat: quod ad bellum gerendum. quod ad consequendam uictoriae rationem attineret. Neque tamen haec dum ageret lites & humanitatis studia a quotidiana sua consuetudine aliena faciebat: sed cum sciret eum se uix: quod diuinum in terris solum regeret atque gubernaret omnem in sese hominis excellentiam representabat: ut non minus in omni uitae actione quam in uniuersa intelligentiae studio reliquis mortalibus praesaret. Itaque uir doctus & eloquentis assidue apud se habebat: neque ullum omnino negligebat. in quo placidam ingenii uel aliquid itueret. quanta uero in omni hominum uiros munificencia uteretur nemo omnium melius nouit: quam ipse tu praesentissime. Facebat autem: & prudenter: & recte: cum nosset nihil esse ad excitanda ingenia alendaque disciplinae a comodatus honoratioe ac beneficencia. Quo quod consilio atque benignitate id effectum iam uidebamus: ut non latini more: sed caeterae sunt nationes in omni orationis: in omni doctrina: cultu expolirentur. Reuocauit illum ad se deus omnipotens: quod agit omnia spiritus pro summa infinita pro uidentiaque. Et ei in pontificatu succedere te unum iccirco: ut mihi persuadeo: noluit quam prudentissimum innocetissimumque cognosceret. Quid enim tibi deesse ad prudentiam possit: quod & extremum senium uiuis: & in negociis spiritus maximis uariis: difficillimis summa tua cum laude es uersatus. Videmus te illam actionis partem: quam ille tempore calamitate coactus in ierusalem diligenter persequi. Nam tui quodstores ubique ex populis christianis pecunias exigunt ad conflandum pro contentum in turcos & exercitum. Classis quoque exedificata est rebus omnibus ornatissima & maxima. Virtuti bellicae quantum in te est: pulchre consulit. Sed reliquum est ne urbane fiat iniuria. Nam si uiris eruditis eloquentibus a nobilissimum illo sanctissimoque pontifice nicolao Quinto prudentissime constituta praemia sustuleris. quod de te uno relinquatur desideratum: non obscure suspicari potes: noli obsecro: quod scientissimus sis: a quoque insimulari inscitiae. Quod eo facilius accidet: quod accusant nonnulli tuae. quod innocetissimus sis: sed tuorum: quorumdam non tam subreptione. quam incuria istius bibliothecae quae tanto nupere labore: tantaque impensa ex uniuerso prope terrarum orbe comparata est. Huic igitur crimini quod multa tua culpa conflatum est: ut & quam accuratissime occurras. oportet nam consistis etiam rumoribus praespicandum est. ne qua tibi tanta praesbitate pontifici famae nota: ubi neglecti fuerint possint inuenire. Animaduertimus. non fieri. malo hominum more: ut flagitiosorum famulorum errata in iustos et integerrimosque dominos non nunquam referant. itaque tibi praesuidendum arbitror dum bellum paras in turcos: ne domi praedam ipse patiare frustra. non foris iusti exitimemur: si domi iusticia non seruamus in his praesertim rebus. quae nostrae non sunt. sed reipublicae. sed ecclesiae. Romae. sed christi ihesu. Quare cum diligens librorum ratio est habenda ne pereat. tu qui eos: & exercet & norum honorifice simul & comode retinendi. Cui enim usui sint futura tot & tam placida in omni genere disciplinae latina graecaque uolumina sine his uiris. quod & graece sunt & latinae eruditissimi. Neque arma bellica sine militibus ac duce utilia sunt: neque triremis sine remigibus: & gubernatore. Sed haec tu praesentissime longe prudentius & melius dignoscis quam ipse se norum exprimere. Libuit tamen. quod mihi ueniebant in mentem. pro mea erga te pietate non praeserire silentio: ut intelligeres mihi splendidissimum tuum nomen curae esse non mediocri. Quod si qua fortassis in re tuas auras offenderi id prudentiae ascribe. non uoluntati. Vale pater clementissime. & me commendatum habe: ex mediolano. xi. kal. martias anno a christi natali die. M. cccc. lvi. Fran. phi. Petro per leoni sal.

f Aciam quod petis & libenter: & cito: neque erunt ulla tuae occupationes quibus ab officio impediatur Tu interea tempore bono sis animo. Et Vale ex medio: xi. kal. martias. M. cccc. lvi.

Fran. phi. gregorio Typhernio sal.

e Ommendatio tua de Lauratio Veneto erit mihi loco alieni conflati aeris. nam non aliter et omnibus in rebus sum ad futurum: ac si esset filius. Quod non solum tua causa sum facturus: id quod maximum habet apud me pondus: ueque et mea: quod maximo sum abste dono affectus cum eum mihi commendaris: quod dignus est: ut & diligat: & ametur ab omnibus. itaque noli de me quodquam dubitare. nam nihil est quod malim. quam tibi morem gerere: Vale ex mediolano. xi. kal. martias. M. cccc. lvi.

Fra. phi. Aenico Da alo sal.

d Euoluntate Alphonso regis erga me. & de studio diligentiaque tua non coniecturis & argumetis firmissimis solum. sed multis: et beneficentis iam pridem certior factus sum. itaque tibi uelim idubitato persuadeas nihil esse apud me antiquius gratitudine. Et ne longior sum tecum quam par est: praespedi: ut spero obsequar uoluntati consilioque tuo. Vale et maiestati regiae me quam diligenter commenda ex medio. x. kal. mar. M. cccc. lvi.

Fra. phi. Baptiste Parrhisiano sal.

q Vantum intelligo. nicolaus frater lege illam non praesbit. quam inscribit de herciscuda familia idque ob nullam aliam causam. ut existimo: nisi quod metuat uelle me quod mea sunt repetere. mone igitur uirum: bono animo ut sit nam ipso uiuo nihil omnino repetiturus sum: sed omnem usufructum: ut habeat uolo. Abiurdum uero admodum foret si post eius obitum quod mea optimo iure sunt: minus mea aliquid dicerent. Diuidant igitur inter nos paterna atque materna bona & utramque partem ipse maluerit. capiat: altera uero ita nobis assentiat: ut ipse quoque dum uixerit ea fruatur: nullo tamen alio iure quam nostro beneficio. neque. non sum animo ita humili: ita abiecto: ut istunc uelim uite alimenta mihi afferri mediolanum. At caruisse omnino praesimonio uideri nolim. Diuidat ergo uniuersum praesimonium: aequis

portionibus: ut uterq; norit & quid sit suū: & quid nō suū. Deinde capiat frater donec uiuerit redditus oīs aq; posthac: ut ante hac cōsueuit: sed fraterno bñficio: ut dixi: & nō aliquo aut occupationis: aut diuturnæ possessi onis iure. Tenes paucis mētē meā. Quare poteris monere fratrem: ut ultro faciat: qđ cogi pōt inuitus. Vale ex Mediolano. xi. kal. martias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Antonio Beccharia sal.

Onui te antea semel & iterū p lras: ut Plutharchi paralella: q; hinc abiēs tecū asportasti me inscio: mihi curares reddēda deniq;. Tu uero neque das codicē: neque lras: itaq; nō possum fidē boni uiri nō deside rare i te. Nō. n. facis: ut te decet. Quid. n. aliud fuit asportare clā illiusmodi mecū codicē me nō modo inuito: sed totius tuæ abitionis inscio: q; uel rapere: uel furari. Quo. n. debeo alio uerbo uti. cū nihil oīno rñdes itaq; te ēt atq; ēt hortor: ac moneo: ne mihi moueas bilē. Sed cura: ut meus codex q; primū ad me redeat. Vale ex mediolano. xi. kal. martias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Augustino dato sal.

lor qđ in cā. qđ saepe meis lris pūocatus nihil oīo in hāc diē rñderis cū nō tacēdi a nobis: sed dicēdi artē didiceris. Nec. n. puto te usque adeo occupationibus obrutū: ut nihil oīno tibi def; oīi ad officiū.

Quid abste uelim. & qđ te deceat. nū es nescius. uale ex medio. xi. kal. mar. M. cccc. lvi.

Francisc. philelfus Alberto zancario sal.

Etrū ioānetū illū medicū q; quo tpe ultimū Bononiæ docui. docebat & ipse Senæ: nō debes eē oblitus Erat. n. bononiensis & tibi ut uidere uideor familiaris. Hēbat ille apud se duos meos codices. & cōmē tatorē Seruiū in tria Virgilio carmina & ipsa carmina: Odorare siq; cauit testamēto. Vale ex medio. xi. kal. martias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Ledouico casella sal.

lli tua mihi benivolētia iā pridē certissimis documētis pspēcta esset. uterer fortassis accuratiore oratio ne. Sed nix ē qđ magis alienū ab amicitia diffidētia. Quare cū liqdo intelligā te esse pcupidū meorū cōmodorū: in te psertim & honesta: & pūtar & breui tecū & aperta dictione. Per multa mihi incōmo da sunt sed unū sane oīum molestissimū qđ grādiuscula mihi ē filia & ea qđ moribus modestissimis. Vnde hāc tradā uiro mihi satis non est. Defunt enim ad dotē aurei ducēti. Rogo te id meo nomie nūcies Duci bor sio: eunq; tua illa suauī loquētia q; durissimos ēt lapides soles demolire nō ores mō: sed exores ne patiatur me diutius huiusmodi angi incōmodo. Haud enim dubito: q; facilitate ac mūficētia ē nobilissimus iste princeps non inuitus opē tempestiue feret huic tantæ meæ necessitati. Tibi uero habeo gratias immortalis Tecum lō gior esse nolo. Nec enim oportet: cū & natura sis humanissimus: & mei amantissimus. uale ex mediolano. xi. kal. martias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus guilielmo iuuenali ursino equiti aurato Frāciæ cācellario: baroniq; tremelli sal.

Rauem & pdisertam epistolā tuam ea uoluptate plegi: qua rem diu multūq; exoptatā unq; antea con sueuerim: Supasti pfecto expectationem meā. nam tā & si uix te magnū sapiētēq; opinabar tamen ut uero fatear iniam animi mei: tantā in te esse ingenii uim: tm dicendi robur: tanta copiā: tm nitorē: ac decus haud arbitrabar. itaq; mihi plurimū gratulor: q; eum te amicū & beneficētissimū quidē amicū sum ade pus: in quo summa oīa cēintelligo. nam dē me tibi qđ aliud queā polliceri: q; & beniuolentiam & obseruatiā singularē. Quod autē mea tumultuariā scripta tanti facias quanti ego certe non duco: id abundātia quadam sit pcpui amoris erga me tui. At cæcum finxit amoris antiquitas iccirco ut mea fert opinio: q; ubi fuerit ue hementior recte iudicare non sinat. Verum facile patior hac in re falli te: mō a me maiora non exigas q; ipse p̄stare possim. Neq; id de mutuo amoris officio intelligi abs te uolo. nam hac una in re: uel equabo te: uel for tassis ēt superabo. Cæteris. n. in rebus quo uisus fuerit inferior: eo magis atq; magis operā dabo: ut uel ipse tu me iudices amando superiorem. Vale ex mediolano. x. kal. martias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Thome franco phō ac medico sal.

Inx lra tuæ & ea qđ ornatisimā eodē mihi tpe sunt reddita. Accepig; non multo post tertias. quas ad io. mariū filiū ex oppido heduorū mōte coclerio dederas. Fuerunt mihi oēs & gratæ & dulces ha beoq; tibi gratias imortalis: q; nihil omittas: q; mihi futuē putes honorificū. Expecto rursum litteras tuas qbus me moneas. qđ abs te p proximas meas litteras me admonendum eē significauī. nam tam diu pē debo qđ diu tua epistola tardarit. Vale: Ex mediolano. x. kal. martias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus nicodemo tranchedino sal.

Vas de multo fugituo pecunias extorsisti: nō possum nō pbate. Nam q; quis cōducibilibus fuerat acce pisse aureos uiginti a ioanne angusciola: q; ab alexādro septē ac decē: tm amissum multū opa & diligen tia tua recuperasse opus est & amici & nicodemi. At uersurā q; mihi pponis nequaq; admitto. malo enī nō a te mihi: sed ab ipso etiā Alexādro pecūiolā istā deberi q; ab eo q; oīo nō ē soluendo. Quod aut apertius i telligas. Petri pauli tui illius litteras hīc meis inclusas dedi ad te. itaq; te rogo. ut p litteras cōmutationis quas mercatores uocat: q; primū mihi: uel cū aliquo meo detrimēto satisfaciēdū cures Celeritate mihi opus est per Cosmianā mensē rem facile trāfiges cū Pigello. Quæ a me petis mittā ad te. Vale ex medio. ix. kal. martias M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus nicodemo tranchedino sal.

Edi lras heri ad te Pigello negociatori Cosmiano. qbus fiebas certior nihil eē sperandum de exigen da pecunia. quam Petro paulo isti tuo credisses. Pugnāt. enim cum inopia. itaq; quo magis eget nūmis eo uerborū plus habet. At uerba emere uēdenti uerba non expedit. perinde si me amas quod certe fa cis: cura ut ea mihi pecunia soluaē hic a Pigello uel cū meo aliquo detrimēto: ut mēsariorū mos ē: hoc ē: ut ille

nomine meo plus des. & hic mihi reddat minus. Nam malo huiusmodi subire detrimenti genus quod incommoda
ri diutius. Rem matura. & uale. illustre meum moecenatem Karolum Gonzagam magno & excelso animo uirum
saluare plurimum opto. ex mediolano. viii. kal. martia. M. cccc. lvi.

Frā. Philel. Guilielmo iuuenali urfino eqti aurato franciae cācellario baronico tremelli. sal.

si liquido intelligere quibus es occupationibus septus: sub accusare te: quod nullas uestris regiis oratoribus
n lras ad me dederis. Non enim te latet: quia me uoluptate afficiunt scripta tua. quae & grauissima ornatissima
quae sunt: & sane talia: quibus tuam erga me caritatem non secus perspiciam: quae ea quae cernuntur oculis. Di-
scere praeterea cupiebam: quid sentires de aduentu meo ad regem in offerendo opere Lyrico. quod eius splendidis-
simo nomini dicaui: At ueniam profecto ad aprilis: quo diligentius praesens agam quod absens minus comode
possum: interea uero tempus si quid est quod hinc uelis: tuum est iubere. Ego enim quod iusseris per amice effe-
ctum dabo. Vale ex mediolano idibus martiis. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Thomae franco pho ac medico sal.

Ibi proximis diebus rudi ad binas lras. quibus huius principis oratori ad me dederas. Expectabam autem abs-
te intelligere: praesertim aduentum praesentiam meam in offerendo lyrico nostro ope regi Karolo: id quod: &
ter iterum antea ad te scripsi. itaque sum miratus. quod in causa fuerit: quo minus quicquam hac de re mihi significaris
praesertim cum ea tibi oblata esset oportunitas ad aduentum regiae istius legationis. quia nihil poterat contingere op-
portunus non fortassis uel tacendo mones ut ueniam. ita enim interpreto. Obtemperabo sane consiliis tuis.
Meque per diuina benignitate ad mensis usque accingam itineri. Vale ex mediolano idibus marci. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Ludouico cafellae sal.

Intelligo indies magis id quod certe dubitauimus nunquam me tibi esse carissimum: itaque tibi uelim omnino persuade-
i as eum esse philelfum tuum: quo de tibi possis omnia polliceri: quae uel grati animi sunt uel ingenii. Vale ex me.
vi. idus mar. M. cccc. lvi.

Franciscus phi. Petro thomasio pho medico quae sal.

Em mihi facturus es admodum gratam: imprimis quae piucudam: si litteras hisce tuis adexas reddi curaueris
r Karolo Gonzagae & quae cellerrime & quae diligentissime. Quod ut facias te maiorem in modum rogo. Praeterea
reasi quod noui hies de turcis: rebusque orientalibus: Fac ut sciam. Vale ex mediola. pridie idus mar. M. cccc. lvi.

Fran. phi. nicodemo trachedino sal.

Vto fieri fato nescio: quo: ut neque multus ad me redire: neque pecunia ire ullo pacto possit. Pigelus a suo
p ipsius nomine non recedit: quod nec lris tuis nec ulla mea occasione ad conficiendam rei celeritate potuit excitari qui
ait tandem se nunc daturum operam: ut tibi mihique moram gerat: cum sibi iohannes clappanus tuas pecunias numera-
rit. iohannes autem ipse dicit id se facturum cum poterit. nam sibi pecunias nullas esse. At Petrus paulus tuis eadem rati-
one utitur. quia antea consuevit. itaque hinc uerborum multum: illinc uero ne uerba quidem sumus consecuti adeo pigra.
omnia: & languida extiterunt. Ego ante kal. maias omnino transcedam alpes ad regem francorum. Tu. Vale. & me ama. ex
mediolano nonis apri. M. cccc. lvi.

Frā. phi. Francisco aleardo sal.

Albae Ottonis quae Caesarum uitas: quas e graecis latinis reddideram promissisti hinc habere fore. ut ante me
g sem reddendas mihi curares. At iam praeterit tonus animus: cum neque illae nec lras tuae ullae usque appareret. Bonum
ac uix te eundem nobis amicum esse arbitror. itaque non possum equidem non mirari. quod in causa fuerit: ut tadium &
mihi & amicis pluribus: quae istiusmodi uitas uidere desiderat & incommodaris & incommodis. nisi fortassis alii quidam
sint apud uos Veronensis quae apud reliquos italiam menses: nam sicut mensis apud aegyptios anni loco ducebatur: ita nisi
apud uos annus per mensem habeat: reddisse iam tandem ad me debuerat libri mei. Vale ex medio. nonis apri. M. cc-
cc. lvi.

Fran. Phi. Facino forobrobuciano sal.

Cepi nostro Bono accursio pisano quam apte & eleganter ea abs te omnia gesta sunt quae ad ducalem Ti-
a oini bibliothecam attinebant. fecisti sane. ut soles omnia prudenter. itaque non mediocriter tibi laudem comparasti cum
apud doctos omnes tum apud principem nostrum. Reliquum est id efficias: ut exitus principis respondeat: ad quem
ipsum oportet se humanis in actionibus principum intendere. id uero interea tempus dum curas: nolim obliuiscaris
quam mihi rem gratam facturum sis si huic isti familiari nostro Bono accursio cunctis in rebus: ut coepisti gra-
tificabere: Vale ex mediolano. vii. idus apri. M. cccc. lvi.

Frā. phi. Petro Thomasio philosopho ac medico. sal

Non prius mihi quicquam de sua amissa ualitudine est renuntiatum: quod de recuperata ex tuis litteris intellexi
n Nullis certe occupationibus meis esset intermissa dulcissima nostra consuetudo scribendi: si quid mihi an-
tea fuisset de tua aegrotatione auditum. Qua est te liberatum: ita laetor: ita gaudio: ut alia de re nulla magis
possim. Reliquum est: ut omnem curam diligentiamque adhibeas quo te possimus quam diutissime frui. Quod ut facias
te per amicitiam nostram rogo etiam. Ego carminum opus hoc tempore sum aediturus: id quod regis francorum
karoli dicaui nomine. Tu uel litteras meas tuis hisce inclusas. quae celeritatem & quae accuratissime reddi cures moe-
cenati meo Karolo Gonzagae. Vale ex mediolano idibus aprilibus. M. cccc. lvi.

Fran. phi. Sigismundo pandulfo malatestae sal.

Vaque ex iis litteris quibus nudiusquintus Bertollae nuncio ad te dedi. satis liquido potuisti intelligere: quae sit
q mea de te opinio: hac tamen hoc tempore mirifice confirmauit suauis disertusque poeta porcellus Ro-
manus. ut ut primum mediolanum se recepit: cum apud florentissimum principem hunc nostrum tum
apud aulicos purpuratosque uniuersos eam de tuis diuinis uirtutibus orationem habuit: qua in te audientes omnes
incredibili beniuolentia concitauit. Ostendit praeterea quaedam poemata: quae uersu in duodecim a se lucubrata

epistolas tantam præ se laudem atq; gloriã de te fuerunt: ut unicus nostræ tempestatis sis princeps iudicãdus quẽ oēs docti uiri atq; eloquẽtes omni obseruantia uenerationeq; psequatur: ita tum uiuã unius huius hominis uocis locupletissimo testimonio: tũ duodecim iis suauissimis luculentissimisque epistolis tãtus cumulatus ad pristinũ meum erga te amorẽ accessit: ut te uno cogitanti mihi aliud hoc tpe nihil sit neq; optatius nec dulcius: Perge igitur ut facis princeps pstantissime & inclyte nomẽ tuũ immortalitati cõmenda re. id qd̄ alia re nulla facilius assequeris: q̄ si te indies magis atq; magis pbatissimis oratoribus & poetis amandũ celebrandũq; p̄stiteris. Vale ex medio. vii. idus maias. M. cccc. lvi.

Francisc. philelfus Thomæ frãco phõ ac medico sal.

F Acerẽ non tibi mō: ut mea fert opinio: sed etiã christianissimo regi Karole iniuriam nisi tibi eos quotidie cõmẽdarẽ: quos dignos censeam studio beniuolentiãq; tua. Quid enim est quo quisq; magis proxime accedat ad Deum. q̄ cõmiseratio ne ac beneficẽtia: A henã certe calamitates & ærumnãe fatis debent nos admonere quam sint res humanãe fragiles & caducãe: & non minus metuendãe quã expetendãe omnibus. Quare qd̄ nobis queat aliquando accidere: nisi in iis cõmiserescamus: quibus indigne acciderit: in nos metipfos simus iniurii. itaq; nolim mireris. si tibi quotidie cõmendo cõstantinopolitanos ciues: qui nobilissima patria atq; fortunis & bonis omnibus orbatu miserabiliter seruiunt apud ipsos turcos Tum aut est his quantum facultas tua dignitasq; patitur benefacere. Nihil enim te cogo: sed aut hortor aut moneo: Nunc autem maxime omnium sim accusandus: ubi tibi minus cõmẽdaro diligẽter clarissimũ philosophum: & eundẽ uirum eloquentissimum atq; omni disciplinarum genere præstantiãq; polentẽ ioannem argylopulum. qui tibi meas hæc reddidit litteras: Est enĩ etiã ipse non mediocris pars luctuosissimi illius naufragii. quo modo imperium illud orientali obrutũ p̄cinitus absumptũq; ẽ: Quare cum adhuc in plæriscq; suis lacrymabilẽ seruitutẽ agat apud barbarã illam imanemq; nationem: tuã uel humanitatis uel officii esse arbitror: ut qbuscũq; in rebus poteris te in hunc talem ac tantũ: & pium p̄stes: & p̄ benignum. nam hoc uno nemo ẽ i uniuerso grãcorũ genere neq; doctior nec sapiẽtiõr: Quãobres quicquid i hunc officii beneficiũq; cõtuleris: ne me ipsum collatum existimabo. Et hac de re satis Proximis diebus ioannes marius filius dedit ex Taurino ad me litteras perhumanas a præstantissimo franciãe cancellario. Guiglielmo iuuenale ursino: abs te autẽ nullas Quo factũ ẽ ut nõ me cõperit mediocris admiratio q̄ nihil ad ea respõderis: q̄ antea lris pluribus ad te scripserã de aduentu meo. At ne cãm quidem intelligo quid ad uos ierit filius io. M. Nã neq; ẽ a me missus neq; is causam ullã hac de re ad me scripsit. tamen utcũq; res habet breui te uisã. id quod factũ iã esset si per meum hunc principẽ licuisset. Vale. Ex medio. xy. kal. iunias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus facino sorobro nuntiato sal.

Quod posteaq; asparagos ad me dederas nihil ad te scripserim: aliud quid putas fuisse in cã q̄ expectasse me. ut quod lautissimãe cõperas: secundares id qm̄ iam plane aĩaduerto nequaq; abs te factũ iri cogitant excitãdum te esse: ut uel ac uia munificẽtiõr reddi posses. Sed in terea loci maiorem in modum a te peto: ut spartiani ac reliquorũ scriptorum quos istic esse audio: uitas imperatorias mihi omnino exscribi cures. Vale ex mediolano. x. kal. iunias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Donato actiolo sal.

Ioannẽ argyropũ quẽ mihi diligẽtissime cõmẽdaras: & uidi libentissime uigã doctrina & eloquentiã singulari: & rebus oĩbus quibus potui cũ publice. tum priuatim pro dignitate sum q̄ accuratissime p̄secutus: a principe nostro phumaniter p̄benigneq; tractatus transiui: ad transalpios redditurus ad nos ad cõstitutũ tempus. Te uero & reliquã florẽtinã iuuetutẽ non possum non laudare: q̄ talem tãtumq; & oratorẽ & philosophũ grãca uobis instituendis disciplina præfeceritis: nam sentio neminem inter grãcos hoc uno uiro omni disciplina præstantiorẽ. Quod eo pluris faciẽdũ existimo: q̄ latinã ẽt eloquentiã pe pulchre callet incubite igitur: ut cõpistis: ut qn̄quidẽ huiusmõĩ doctorẽ adepti estis: quod ingenium natura habetis acrimũ: id studio quoq; diligẽtiãq; uestra indies magis magisq; augeat atq; exornetur Vale: Et bertolomeũ scalã uelim moneas uerbis meis: mihi iam opus esse uitreis oculis: quare si neq; patior ac ditior factus ẽ curet hos ad me dare. Ex mediolano pridie. kal. iunias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Petro Thomasio phõ ac medico sal.

Amicus ille tuus nec orationẽ mihi tuã oĩdit. nec epistolã iccirco ut arbitror q̄ oĩa uerterãt in suũ usum ita est. n. mōs hoĩs quippe qui disertus haberi cupiens alienis se uestibus non inuitus ornat graculum scilicet imitatus: quẽ aquilãe p̄nis qn̄q; indutũ fabulant. Quare dum tua legi uis: tibi posthac prudẽtius consule. non. n. rectãe cibis esurienti cõmittitur Quid apud uos noui ferãt de turcho mahometo: desidero audire: ociã: ne an negociã: & ubi sit gentium: nã certi nihil ad nos affertur: quãq; sunt q̄ cum in triballos cũ maximo robustissimõq; exercitu ad quingenta hoĩum milia p̄cessisse affirmet aduersus splendorobũ qd̄ ẽ munitissimum oppidum ad Danubium positum e regione hungariẽ. Nos dormiũs: at turci uigilant: Vale. ex mediolana. nonis iuniis. M. cccc. lvi.

Frã. Phi. Guilielmõ iuuenali ursino franciãe cancellario sal.

Eum Thomas Thebaldus splendidissimus eques auratus iret ad christianissimũ regem Karolum. nõ potui nihil litterarum ei ad te dare: quibus certior fieres: nihil te gratius hoc tpe facere mihi posse quã si dares operã: ut huic isti uiro oĩbus in rebus quibus poteris: quam maxime gratificeris. nam hoc uno mihi nemo familiarior: nec alius qui isq; est. cui magis omnia ex s̄tẽtia sua euẽtura optẽ. amat. n. me unice: & ita

ame amatur: ut nostra amicitia in eorum numero locada iure uideat: quos antiquitas ois ob raritatem admirata est. Accidit ad rem. quod eius causa tum admodum est honesta tum regi Karolo: cuius gloriae maxime studio: ita honorifica ut uix honorificetur quicquam esse possit. Quid enim est per immortalis Deum: quod magis deceat reges: quam pinde habentur in terris: ac deus: ut ita dicam in caelis: quam beneficentia & iustitia: atque per iustitia quod sit Karoli munus in hac causa eius litterae promissa: quae declarant. Nam beneficentia quam rex uacat: is certe rex appellandus non est. Haud enim dixerim nos fieri ingratitude reos: ubi iis minus benefacimus: qui nobis benefecerit: at qui ois prope Italia testis est: qualem se praestiterit Thomas in pietissimum regem Karolum. & qui inde incommoda quaeque subierit. Recenserem haec ego fusius ac plinius: nisi ad te scriberem: quod haec rerum omnium locupletissimus testis es: itaque si officio uti uis: sicuti certe uis si fames gloriae christianissimi regis tui: id quod est mihi omni certitudine certius: amplectere obsecro honestissimam Thomae tebaldi causam: ut quae apud omnes de summis Karoli regis diuinisque uirtutibus expectatio concitata haec in praesentia nixius confirmetur: atque augetur. De aduentu autem meo nihil adhuc habeo certi: is mihi in hac die negatus est. Nam neque pedem quidem mouere mei huius iniussu principis mihi licet. Spero tamen propediem fore: ut exorari se patiat. iterea uero temporis tui me sublimitati regiae quam diligentissime commendato. Vale ex mediolano. sexto idus iunias: M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Thomae franco pho medicoque regio sal:

Iraris tu fortasse: quid in causa sit: ut tadium differam aduentum meum quem tam saepe propediem futurum pollicitus sum. Quod si consideraris me esse sub principe constitutum: in iussu cuius perficere non liceat: non modo non mireris sed laudes potius meam fidem: quod nullis meis uel maximis emolumentis uelim ab eo inuito decedere: ne ad minimum quidem temporis punctum: cui pluribus meritis sum obstrictus. Spero tamen hunc mihi breui exorandum ac te continuo uisendum: interim uero rem mihi facies pergratam: si causam Thomae thebaldi ornatissimi equitis aurati: uirique humanissimi & optimi ea beniuolentia apud christianissimum regem Karolum diligenterque suscipies: ac si esset mea. Quod eo studiosius es facturus: quod uniuersa fere noluit Italia: qualem se Thomas in regia causa praestiterit: quantumque ei debeatur: accedit ad rem: quod tantae sunt unius Thomae thebaldi atque tam multae praeclearaeque uirtutes: ut si nullum etiam aliud huius esset meritum in regem: haec saltem faciant meruisse: quo animum in te regium pro benignum experiatur. Quare si tibi regis gloria cara est: sicuti certe esse debet adhibere omnem operam atque industriam ne istuc frustra Thomas profectus uideatur. Hac una re mihi praeterea optatius facere nihil potes. De meis autem rebus ex eodem Thoma cognosces. uale ex mediolano sexto idus iunias. M. cccc. lvi.

Franciscus philelfus Antonio bononio panhormitae sal.

Vi tibi reddidit meas litteras frater Hieronimus panhormitanus idemque theologus: petiit a me Neapoli petirus: ut pro nostra amicitia aliquid ad te scriberem. Quod ego feci eo libentius: quo non tibi modo homini amicissimo: sed ei quoque rem me facturum intelligebam admodum gratam. Quid autem aliud scribere non habebam praeter id unum: meam erga te beniuolentiam indies magis magisque augetur. De rebus autem meis si quid uis audire: ego totus sum cum musis. aditis quattuor Sportiados libris: quod reliquum est eius operis: persequor. Libri futuri sunt sedecim. Versibus ad duodecim milia octingentos. Scribo et odas quae nostri nominant carmina. Eruntque decem milia uersuum in omni metrico genere. aduntur ab me in praesentia libri quoniam eius operis: quos ipse ad Karolum regem francoque mecum sum aduenturus intra quindecim dies. hi complectuntur decem milia uersuum. Tu quid agas scire percipio. Noli obsecro pau: ut nobilissimum tuum ingenium praestantemque doctrina uoluptate disfluat. incolis enim sirenum hospicium & amicum & delicatum. Quare tibi uoluptate a caliditate opus est. Vale & me Regi Alphonso commenda ex mediolano. vi. kal. iulias: M. cccc. lvii.

Franciscus philelfus Sigismundo pandulfo malatestae sal.

Agnidecentiam erga me tuam sic enim malo nouo nomine philosophos imitatus: quam liberalitatem appellare: cum ree ipsa magnifico: tum gaudio plurimum tua causa: qui oibus in rebus temagnam ita praestetur ad tuum decus uideat nihil posse accedere. nam quantum mea interest magna maniera non plus momenti apud me habet: quam parua: non solum quod ipse paucis sum contentus: sed et quia nihil in fortuna magnam esse putem: nisi quatenus sit cum uirtute coniunctum. Quo fit ut eo te admirabilior ducam: quo secundissima spe fortuna usus nusquam sine pulcherrimo eodemque munissimo uirtutis comitatu esse uolueris. Cuius operae atque auxilio non modo obsequentem fortunam tibi reddidisti: uerum etiam uimstram ac plene seruam. Gratulor igitur tuae tantae isti tamque conspicuae altitudini magnitudinique animi: mihi uero plurimum laetor: cui uideo contigisse: ut praesidio tuo beniuolentiaque adiutus eam sum semper in omnem casum habiturus spem & emolumentum & dignitatis: quae certa sit prorsusque segura. Gratiam uero si quam tuae pare munificentiae referre minus potero habeo eam profecto & conulata & alacra: itaque uel animi gratitudine tuae tam praeclearae benignitati nunquam ipse concedam. Sed haec melius fieri quam dici uolo: Quare de his satis: Ego intra paucissimos dies alpes transcendam uisurus Karolum rege francoque apud quem faciam de te uerba honorificentissime. Vale tibi que petrus pleone non minus prudentem uix quam doctum ac disertum commendando est atque etiam ex mediolano. xvi. kal. iulias. M. cccc. lvii.

Franciscus philelfus Petro perleoni sal.

Enunciauit mihi nuntius: quem ad te miseram: te iccirco ad me Arrhianum non dedisse: quod cum cures exscribi quo ubi primum esset absolutus iret mediolanum: non displicuit consilium tuum. Sic enim & mihi consuluisti simul & tibi. Reliquum est: ne res trahatur in annum. Maturato est opus. De carmine quod scripsisti curabitur a me diligenter & pro amicitia nostra: id quod in proximis quoniam carminum libris uerba tuae operis

cum e galia transalpina reuertero: quo proximis hisce diebus sum pfecturus: satisfaciã uoluntati tuã. Cum librario tibi opus non erit. eum hortator eat ad me. Cui qđ nomine meo receperis p̄stabo. Est eni demetrius quidã Xanthopolus rufus homo leuis: & mēdax. ac plane flagitiosus. Cuius ego opera ideo uti nolo: ne operam omnem cū opere amittam. Si talis iste non est mitte ad me. nam iprobo commutare non libet. Vale ex mediolano. xvi. Kal. iulias. M. cccc. lyi.

Franciscus philelfus Alphonso regi sal. plu. di.

Vm Mathæus aiferitus tuus ad hūc principē legatus ad te rediret: officii mei eē existimauit: ut litterarū ei aliquid ad te darem. Et quis permulta essent: quæ scribenda occurebant: nullum tñ uisum ē comodus argumētū: qđ ut p me fieres certior inter cæteras tuas laudes: quæ oēs sane admirabiles sunt & maximæ: nullam mihi neq; maiorem uideri: neq; certe qđ magis uiri oēs boni sapientesq; admittent qđ & doctrinæ sp̄ studeas: & uiris doctissime eruditis te magis quottidie atq; magis munias: & celebrari cupias. Nam si sapientiam regū diuinarum atque humanarum sciētiã: & eaq; diligētē inquisitionē eē diffiniunt: qđ p̄ imortalem Deum: quod ad sapientiã pp̄ius accedat: qđ inq̄sitiō diligens & assidua. Nam scire quidē si malimus rem ipsam recte interpretari: qđ nos ipsos blandiēdo decipere: solius Dei ē nō hoīs. itaq; non imprudenter dicere solitū tradunt Socratem se id unū scire qđ nihil sciret. Sola igitur ueritatis inq̄sitiō dicēda ē humani ingenii: inq̄rimus sane dum uiuimus qđ in quaq; re uerū: simplex: p̄spiciūq; sit: qđ certe tū demum indubitatio intelligemus: cū hac nube corporali ac tenebris soluti in cœlestem patriã cōmigrabimur. Ad hanc uero inq̄sitiōnem cum libri p̄multi doctē & eleganter scripti ualere plurimū solent: tū uiri ipsi ingenio eloquētiãq; p̄stantes. nā incultus & ineptus homo: qđ usq; afferre queat: qđ iuuat. Vt n. optimi ēt cibi reiciēdam cōstueuerunt qđ sordidius parati sint: sic itē de rebus doctis oratiōem: quæ cultu suo ac nitore uacat reiciēdã cōtemnēdãq; existimo. Quare cū ad cæteros quos hēs doctissimosq; uiros accessisse audio Theodog; gazen: nō possum nō latari. tibi q; plurimū gratulari. Habes. n. uix: quo nemo ē in uniuerso græcorū genere. neq; doctior neq; eloquētiōr nec modestior. Et est his p̄fecto. ut mea fert cōiūio talis tantusq; uir ut nihil ex eo sis in omni politiore disciplina frustra desideraturus Humanitatē uero cæterisq; uirtutibus quantū ualeat: iam liquido potuisti ex eius consuetudine cognoscere. Tua autem benignitatis fuerit ita istum tractare atq; diligere: ut eos soles: quos maximi ducis. Nam quicq; in eū beneficii contuleris & bene & honorifice abs te locatum breui intelliges: Vale rex optime. ex mediolano nono Kal. octob. M. cccc. lyi.

Franciscus philelfus Porcellio sal.

u Erboꝝ exercitato pitissimog; artificio uerbis opus nō ē p̄fertū ei: qđ nō latinã solū: sed ēt græcã sapit caliditate. itaq; rogo te ut libētissime tibi cōmodata fide bona restituas. Vale medio. ex ædibus nostris. M. cccc. lyi.

Fran. phi. Xenophonti filio sal.

d E Mantuano episcopo que scripsisti: legi p̄libēter: & si nihil certi significasti. Audio istū atistē & doctū eē: & bonū uix. Egdē neq; bonitatē cuiusq; factio multi ubi is careat doctrina: neq; doctrinã in p̄cio esse habēdã reor: qđ bonitate sit nuda: Tu satis potes aduertere qđ mea sit mēs: qđ uoluntas itaq; ēt atq; ēt caue: ne qđ agas temere. Odorare oīa diligēter: nec sinas te falli. Satis es admōitus. Vale ex medio. Kal. decē. M. cccc. lyi.

Fran. phi. Ludouico cunii comiti sal.

x Enophon filius cupit pegrinari: id quod ei faustū fortuatūq; sit. uæhemēter opto: Rē mihi feceris gratissimã: si quo tpe mantuã fueris: inq̄res oīa diligēter: ut intelligas qđ iter icedit. Eūq; accersas ad te p̄ sæpe: ac moneas. qđ ei cōductura existimaueris. Nam nescio quo natus astro qđã appetit supra uires. cōpescēdus ē eius ipetus: ne se p̄cipitē dedat. Probo ē ingenio: & cōpositus moribus. Sed qđã hēt nescio quid lōge se altius. Tenes qđ uelim. Vale ex mediolano kal. decēbribus. M. cccc. lyi.

Fran. phi. Xenophonti filio sal.

a Superioribus diebus Bartholomæo platynensi mantuã repetēti litteras ad te dedi: quibus ad ea omnia respōdi: quæ ternis antea lris mihi scripseras. Nunc aliud nihil erat: quod scribēdū esse oporteret nisi ut patau nū librariū ire ad me cures. quē tractabo nō hūaniter solū ueruetiã liberaliter: si qđē talē experiar qualem p̄dicas. Tuã istic moram nō possem nō p̄bare si qđ certi audirem tibi cōstitutū. Nā sæpe p̄cio emere stultū ē. Tu tamen facito: ne quis te leuitatis accusare iure queat. Vale ex mediolano. iiii. nonas decembribus. M. cccc. lyi.

Frã. phi. Blasio ghiglino abbati diui Ambrosii sal.

a) Buteris Blasii ghiglino facilitate modestiaq; mea. Et facis tu qđē minime liberaliter: qđ & orōnes meas & libellum quē de uita & moribus illius sanctissimi patris ac sapientissimi uiri p̄ientissimiq; p̄ntificis Nicolai quinti nuper scripseram: repetenti mihi tam sæpe reddere. uel neglexeris uel nolueris. itaq; dico tibi: nisi ante christianam resurrectionem hęc oīa mihi restitueris: oīo fore: ut facilitatis posthac meæ & uisitatæ nimis in te modestiã ita oblitum sentias: ut neq; me unq; uelis: nec aliū quēq; fallere. Nam dato operã ut de laudatissima tua ista consuetudine moribusq; grauissimis nulla unq; ætas nulli populi cōticescãt. Vale ex medio. viii. Kal. marti.

Franci. phi. Ottōni carreto iuriscōsulto sal.

q Vidui ambrosii monasterio mediolani abbas p̄est: quedã opuscula mea iã pridē accepit. cōmodato Hac dū reperto dat hō simplex ac minime uersutus uerba semper. itaq; istitui bello rē decernere posseaq; iure non licet. Sed anteq; in acie descendam dimicaturus: duxi hoīem admonēdū. Quare te rō

go: ut meas litteras: hisce occlusas ei reddēdas cures: meq; facies q̄ primū certior ē: malit ne oīno insanire. an alī
q̄n rescipiscere. Nā nisi Blasius ghiglinus satisfecerit p̄pediē suo muneri: ego utar meo. Vale. ex medio. ix. Kal.
martii. M. cccc. lvii. Frā. phi. Xenophonti filio sal.

a Ccepi tuas litteras ex uenetis: q̄s tuus ille familiaris Veronēsis mihi reddidit. Laudo tuā istuc p̄fectio
nē: mō salutus hēas rōnem. Audio enī istuc laborari pestilētia. itaq; rō tibi habenda ē ualitudinis. Et ue
tus mihi ē & sūma amicitia cū uiro clarissimo Bernardo iustiniāno leonardi filio. cui te dēs familiarem
reddere. is. n. tibi nō parū p̄desse poterit: id q̄d uel suo īgenio uel mea cā nō inuitus faciet. Marchesiu nostrū
bene ualere cupio Angela soror tua ad christianā resurrectionē tradet uiro cui disponata iam est. Saluere plu
rimū cupio atq; opto Phœbum cancellarium: qui facito ne te ignoret. Est enī & honestus uir: & mihi amicus
in primis. itaq; tibi auxilio erit maxime. Vale ex medio. v. Kal. aprilis. M. cccc. lvii. Frā. phi. Paulo cusano sal.

d Elector ingenio modestiaq; tua: q̄ in scribendo ueteris. Facile enī futurū spero: ut expectatiōi patris tui
uiri grauissimi respōdeas q̄ppe q̄ in uix sis p̄bum p̄doctūq; euasurus. Quod autē me tantopere lauda
ris binis iam litteris tuis: id nō tā uero q̄ abundantia q̄dam amoris erga me tui factū intelligo itaq; ha
beo tibi nō mediocrē gratiam. Orationes meas quas petis plures apud me nō sūt: hospitant. n. apud amicos
alie apud alios. Cū primū domū reuerterint dabo operā ad te ueniāt. Quæ at domi erāt nisi tibi. Si q̄d ēi me
aliud: quo tue uoluntati grauficaturus sim: id tibi pro uolūtate adesse arbitrare. Vale ex medio. viii. kalē. apri.
M. cccc. lvi. Franciscus Phi. Gabrieli ex ordine minorū theologo sal.

f Ratis Roberthi cōterranei sociiq; tui oīo q̄ de fide & doctrina christiana p̄docte habet & eleganter
ad populū delectat me sane plurimū. Est. n. grauissimis sententiis uerbisq; ornatissimis referta: & plane
talis: quæ ab eruditissimo eloquentissimoq; theologo p̄fecta iudicet. Nec ē profecto q̄d in ea q̄c̄q; desi
derandū eē uideat præter id unū q̄d ad actionē pronuntiationēq; attinet. Est enī & uos & uultus & totius cor
poris gestus ad rem ipsam: qua de ratio habet accōmodandus. idem at Roberthus nō oīno sp̄ attēdit: ut i p̄xi
ma: qua uulgo uos appellatis p̄dicatiōe: ē. n. homelia & colloq̄tio q̄dā rex̄ p̄ceptoꝝq; diuinorū ad populū
quæ nudius tertius ab eo est habita. Nā cū uerbā uenturi iudicis christi orando. repræsentabat: quibus electi
meritorū munificētissimū p̄miū cælesti ac sempiterna gloria donabuntur. id uoce flebili: quam letitiæ ple
nam esse oportebat: & uultu tristi in quo requirebat hilaritas & gestu minie amœno aut festino doctissimus
theologus faciebat. Cum natura ipsa nos moneat non aris solum quid in huiusmodi rebus tenendum qd ob
seruandū sit. Eodem ē pacto cum uellet in mediū referre & p̄inde quasi res agere: dicēdo exprimerē sūmi
iudicis latā sniam in improbos & dānatos. id uoce admodū flebili ac uultu cōmiserabili faciebat: cū par esset tū
uultum ostēdi uel seueꝝ uel minacē: tum uoce ad terrēdū accōmodatam: Præterea cū tēpestiue sæpe ac recte
fletu & cōmiseratiōe ur̄: est ipsa in re multus ac diutius q̄ cōi ueniat: adeo ut audiētū aures simul cū aīs q̄nq;
offendantur. nā totū id breue eē porpter. Vt enī prudētissime inquit Cicero. Nil citius lachryma arefcit. Re
liqua uero oīa in isto theologo ita probō: ut nil ad laudis cumulum putem posse accedere. Vale mediolai ex
ædibus nostris quarto. Kal. aprilis. M. cccc. lvii. Fran. phi. nicolao arcimboldo iuriscō sal.

g On Potui non subridere. cum legi tuas litteras: quibus facile sum admōitus. q̄d iam pridē re perspicua
itellegeram: nihil humana in uita p̄fectū eē. ego nihil meum eē unq; statui: q̄d amicis meis ac præser
tū tibi cōmune eē nolē. Video alia tibi eē cōsuetudinem: ut inq; Cicero cui sua uxor & mihi mea. Nūq;
me tñ p̄cēnabit mei istituti. Tuis mihi litteris opus non ē. nam satis mihi librorū est in me ipso q̄tūm alteri:
huiusce tēpestatis cuiq; itaq; tibi hēas libros tuos: quoz; tantopere indignes. At ego meos q̄bus maxime oīum
abundo: tibi sp̄ cois esse uolo. Tu interim q̄ rectissime feceris. si iōannē iacobū parmensē castigaueris: talē
q̄ reddideris: ut grauitate sapientiaq; tua nō oīo indignus extimet. est enim iudicio meo nō mō stultus proca
citate sua: sed et fatuus: id q̄d eminentia stuporq; oculoꝝ p̄ facile declarat iōannē ambrosium in iōannem ia
cobum mutare nō parū interest i petulantē sobriū. Vale mediolani ex ædibus nostris sexto. Kal. maias. M. cc.
cc. lvi. Fran. philel. iōanni medico sal.

g Vos recōciliata inter nos gratia carminū libros ultro dare ad te istituērā: dedi et eos libētius acceptis
litteris: q̄bus significabas tibi mea scripta eē nō iucunda. nec uolo existimes hucusq; nostra munuscula
calcē sistere. nam p̄pediem alia subnecta interim ita me dilige. ut intelligā meam recōciliatam beniuo
lētiam tibi esse non ingratam. Vale ex medio. iiii. Kal. maias. M. cccc. lvii.

b Aldus martyrellus & tibi iā pridē & mihi ut ē phumanus. & liberalis admodū familiaris dicit accepisse
a te litteras: q̄bus scripseris ad se meū tibi Plutarchi codicem τὰ τοῦ εὐαὐδὸν τε καὶ ποῦ ἀϊὼν τὰ
ῤῥαλλὰ & continētē uenisse. Quod ego audies nō iā stomachatus sum. quam miratus Nam quem
ego uix bonū & grauē sp̄ existimaui: induci uix possum: ut credā ea te scribere: quæ refelli plane uerissimeq;
possunt. Quod si ea ioco scripisti: iocare sane ut libet: mō iocus tuus amicitiaē nostræ de metum nō afferat.
Nā neq; amicū fallere neq; falli ab eo. uel itaq; facitō me si libet hac de re q̄ primū certiorē Tibiq; p̄ sua de me
nullo pacto iduci posse: ut in isto codice cariturus. uale ex me. nonis ma. M. cccc. lvii. Frā. Phi. Petro medici. S.

Vos Hippocratis libros alteꝝ de flatib; alteꝝ de passioib; corpis: quos iā pridē ex græco uertim; il
tinū: iccirco dedi ad te. ut uel curares. uel tuēris ualitudinē tuā. nā p̄ recōciliata iter nos grā te nō medio
criter diligo. id q̄d sane facit. ut tibi cupiā eē q̄ optime. Lege igit; hosce libros. & eoz; p̄ceptis utere. q̄d si
feceris: sicuti p̄ tua prudētia factuz; te certē scio n̄ dubio fore ut i dies melius cōualescas. Fuit. n. Hippocrates
uir nō mō doctus & eruditus egregie: sed q̄d eruditiois ē p̄priū prudētissimū & idē si q̄d ad re ualeat eloquēti
mus. uale ex medio. xiii. Kal. iunii. M. ccclvii. Fran. phi. Nicolao canali patricio ueneto salutem.

Vid abs te uel & cuius gr̃a ex iis itelliges: q̃ post has l̃ras uel potius in his scripta itelliges. Feceris at̃ mt̃ hi r̃e admodū gratā: te at̃ nō indignā: i me q̃ primū feceris de hiis oībus certiorē: quā ad te scripsi. q̃d ut facias te et̃ atq̃ et̃ rogo. Vale ex mediolano. xiii. kalē. iunias. M. cccc. lyii.

Fran. phi. iacobo moranice theologo atq̃ generali religiosissimi ordinis minorum salutē.

T si nō uereor aliquos fore: qui uel gr̃ae litteraturae impiti: uel inueterato iā irrobatoq̃ errori obstitiatis iherētes: ut ignoratiā me accusēt: aut i prudētiā: q̃ audeā ad id unū nō pinde accedere: ut edocēar: sed ut doceā potius & emēdē: q̃d uniuerſa tādiu usurparit: ac tenet Ro. ecclesia: non patiar tñ uir xp̃ianus nō id in mediū referre: q̃d aud temere mihi sentire uidear. At q̃ fieri sane pōt: ut falar & q̃d p̃priū ē erroris: ut falsū p̃ uero approbē q̃re alterutrū mihi iucūditati futurū sit: uel doceri: quod nesciā: uel id prestiſſe unū iudicari: ne certius diutius errarit. Qua in re idē mihi cōtigat necesse ē: q̃d aut medico si sanarit: ut aegrotō solet si bonā ualitudinē recuperarit: uterq̃ letat̃ qdē: sed qui mō aegrotarat multo magis. Et ne sim i perspicua re p̃lixior: paraclitū spiritū quē Christus humani generis redēptor se missurum pollicet̃ apostolis. uideo ab oībus paraclitū: appellari: hoc ē p̃ breui penultima: q̃d per e penultima producta pronuntiar̃ oportet. gr̃aci: non. n. ω̃ ᾱ̃ ρ̃ γ λ υ τ̃ δ̃ υ paracliton: sed ω̃ ᾱ̃ ρ̃ κ λ η̃ τ̃ δ̃ ο̃ n̄ paracliton scribuntur per n̄ idem e producta. & nō per iota. quā qdē littera significat. Quod si paraclitus apud gr̃acos inueniretur: q̃d certe minime i uenitur nō p̃ i iota: sed p̃ y tenue scriberetur. Significaret aut̃ paraclitus ita scriptū infame aut̃ preter famam. Nā ω̃ ᾱ̃ ρ̃ α̃ para apud gr̃acos q̃q̃ plura significat: i huiusmodi tñ cōpositiōe p̃ter uel diminutionē significaret κ λ υ τ̃ δ̃ ο̃ clytos uero fama declarat̃ insignē: id quod iclytus probat̃: famosus. n. i malū capitur. itaq̃ paraclitus a p̃positiōe ω̃ ᾱ̃ ρ̃ α̃ para & κ λ υ τ̃ δ̃ ο̃ noīe cōpositū quod significatū recipiat q̃s ignorat. Id at̃ q̃ esset nō mō absurdū in: christo iesu: sed: et̃ dictū i periu q̃s nō uidet: paraclitus inq̃ penultima syllaba n̄ correpta: ut uulgo profertur. sed producta & scribi debet & proferri. Et descēdit id qdē nomē a uerbo ω̃ ᾱ̃ ρ̃ α̃ κ λ ο̃ paracalo q̃d & rogo significat & hortor ap̃d̃ p̃ricos. ap̃d̃ iunioris uero gr̃acos et̃ p̃ cōsolor reperitur. Ab hoc aut̃ uerbo ω̃ ᾱ̃ ρ̃ α̃ κ λ η̃ τ̃ δ̃ ο̃ n̄ paraclitor descendit & ω̃ ᾱ̃ ρ̃ α̃ κ λ η̃ τ̃ δ̃ ο̃ n̄ paraclitus: & qui in foro ac iudiciis a nostris deprecatores uocantur: hi apud gr̃acos nominantur π̃ ᾱ̃ ρ̃ α̃ κ λ η̃ τ̃ δ̃ ο̃ n̄. itaq̃ pollicetur ihesus discipulis suis miſurum sese pacletū spiritū: qui eos se edocturus: siue illum adhortatorem siue deprecatorē: hoc est̃ aduocatū ut uulgo interpretatur: siue consolatore m̄ etiam intelligere uelimus. At dixerit quispiam nonne id nominis diuis itellexerit Ambrosius: nonne discertissimus Hieronimus non eruditissimus Augusti. nō alii permulti atq̃ sapiētissimi doctores ecclesie: qui aequē gr̃aco ac latino eloquio floruerunt. intellexerunt ii qdē oēs. Nec dubito si illoꝝ codices extarēt quos suis illimanibus scripserunt: nunq̃ tantus & tā crassus error in Ro. ecclesiam inuasisset. Sed dū litteraturā cōtenimus pollicitorēq̃ disciplinam. non solum in uerbis: sed in rebus quoque ipsis non mediocriter erramus: unde et̃ factum est̃ ut eadē ignorantia & p̃ nō u in hoc est̃ mente ponamus intellectum & p̃ energia actū: cū multū certe itersit iter mētē & itellectū & iter actum & energiā. Sed ut cūq̃ res het: libuit hęc ad tuā p̃ritatē scripsisse quo i tāto uro & tā uenerabili religiosissimoz̃ & sapiētissimoz̃ theologoz̃ cōetu: qui ex uniuerſo eologoz̃ terrarum orbe in hanc florentissimam urbem conſultandi de rebz̃ maximis decernēdiq̃ gratia cōfluxerunt nihil pretermittatur. q̃d ad ueritatē diuini uerbi uel stabiliedā uel ornandam attinet. Vale pater reuerēdiſſime mediolani ex edibus nostris. vii. nonas iunias. M. cccc. lyii.

Franciscus philelphus gabrieli theologo sal.

Rater roberthus Conterraneus iste tutus si nulla puocatus iniuria uel amicum uituperat: quid faciat inimico. Agit aut̃ neq̃ p̃ iustitia: neq̃ p̃ sua p̃fessione. Vale mediolani ex aedibus nostris. xiii. kalē. iunias. M. cccc. lyii.

Franciscus philelphus gabrieli theologo sal.

Vod frater Rober. tā sancte tāq̃ perhumaniter se purgarit: nō possum eqdē non lētari. Nā quē nulla ipse puocasset̃ iniuria. non potuissem fortassis aequo animo conuitiū ferre nulli p̃feritū culpā obnoxius. Pereant igitur qui maledicta falso renunciat. ut sunt homines maledici ac perfidi. Vale mediolani ex aedibus nostris. xiii. kalen. iulias. M. cccc. lyii.

Franciscus philelphus Bartholomæo riciatensi regio secretario atq̃ oratori salutem.

Tor te semper: ut uides familiariter. Quod eo facio libentius quo scio huiusmodi puincia ut es animo perhumano atq̃ liberali tibi esse nō. ingratam. itaq̃ facito ut soles omnia mea cā diligenter. Vale ex mediolano. iii. nonas septē. M. cccc. lyii.

Franciscus phi. ioanniantonio māeto eq̃ti aurato. sal.

Rosper Camultus uir prudens & disertus cū istinc mō reuertisset mediolanū cū mihi tuis uerbis salutē dixit. tū ea de te: deque tuo statu renunciauit: quā non inuitus audiui. Nā q̃ tibi n̄ra uetere sūmaque amicitia bene esse semp̃ optarim. nō potui eqdē nō lētari. q̃d uiro plane opimo & homini doctissimē erudito is locus datus esset apud Alphon. regē: qui & rei & dignitati r̄nderet. Fecisti aut̃ ut soles oīa prudētissime qui a quottidianis illis iplēdidissimā tuā ciuitatis cōtētionibz̃ ac fluctibus apud regē sapientissimū tāq̃ in quietū aliquē & trāquillū humāz̃ foelicitatis portū te r̄cepis. iā pridē cū florētie agerē. iolebā primis annis tuū uitā institutū non probare solum: sed et̃ laudare. qui platonis ut mihi uidebare. p̃ceptis imbutus reip. gubernacula nullo pacto ueles attingere. Itaq̃ totū gr̃ae disciplinā studiis & exercitationibz̃ te dedideras. Erasq̃ eius rei gratia quottidie me cū una. Et cū multa simul cōmētaremur. nō mediocrē uterq̃ uoluptatē & fructū ex illa nostra consuetudine assequeremur. gratulabar igitur uel fortunā. uel prudētiā. qui in floretissima ciuitate & amplissimo patrimonio constitutus illum uitā cursum tuereris: qui nemini cuiq̃ nisi uiro sapiētī concessus sit. Deinde uero contrarius nescio quibus repentinisq̃ flatibus ex illa pacatissima animi

sedē securitateq; excussus te turbulentissimis reip. tēpestatibus procellisq; obiectasti. ubi & si oīa constanter moderate: incenter: & & continentissime semper gessisse te accipio: inuidiæ tamen naufragio carere oīno non potuisti. Quare prudentissime illiusmodi fluctuosissimis æstibus emergere aliquādo & in tutissimū uitæ domicilium te recipere uoluisti. nā ubi gentiū tibi aut quietior uita aut honorificentior: sit futura q̄ apud Alphon. regē cuius uirtus & sapiētia tanta ē: ut cū uniuerso terrarū orbe facile q̄at de omni genere laudis cōtēdere? Nā si nemo admodū diligit: quod ignoret. quis ambigat te regi. sapientissimo & optimo esse carissimum itaq; nō possum tibi nō plurimū gratulari qui eam tandē fortunā sis nactus: quæ ex snia tua uirtuti tuæ eruditioniq; respondeat. Reliquū est: ut quicquid uel opere uel tēporis litterarū & bonarū artium studiis per ciuiles labores illos aut interceptū: aut subtrahitū. aut rescissū fuerat id assiduitate atq; diligentia: legendi scribendiq; refartias atq; repares. Hac una re nihil facturū es: quod maiore tibi sit gloriā iucūditateq; ailaturū. Sed qm̄ scio id tua spē uel nullis adhortationibus meis effecturū: in presentia longior esse noli. itaq; uale & me tuis etiā litteris de omni statu tuo facito certiore. Quid. n. petā ut diuo regi Alphonso me cōmendes. cū pro nra amicitia id ultro ipse facturū sis: ex medio. xii. kal. octob. M. cccc. lvii.

Franciscus philephus nicodemo trachedino sal.

Escio uter nostrū magis sit accusandus quottidiani silentii. nec dubito fore. ut me malis q̄ ipsū te huiusmodi culpæ obnoxii existimari: quis ēt noris ea te nō uacare. Vt cūq; res tamē habet. iccirco ad te prior scripsi: ne posthac ita silentiū adames: ut pristine tuæ facundæ bellum indixisse iudicaris. interim me uelim facias certiore: & q̄ belle uales & q̄ nri memoriā pretefers. Ego. n. & ualitudine uitor prospera & benignitate principis nō alacri minus q̄ larga. Reliq; etiā apud me læta sunt. uale ex medio. xi. kal. octob. M. cccc. lvii.

Franciscus philephus marioto Teretino sal.

Vam tporū iniquitas nō amādi quidē: sed scribendi fecit inter capedinē eam tādē iucundior hæc dies e medio nobis abstulit ita: ut uel ad mutui amoris cumulū nō mediocris facta uideatur accessio. nā qm̄ mutui conspectus nondū facultas datur: mirū me desiderii tenet tuarū litterarū. Quāq; n. de te quotidie percūctanti mihi grati nuncii afferuntur: multo tñ gratiora futura sunt: quæ ex tuis litteris quasi ex teipso cognoro. itaq; si me amas: ut soles: id quod certe facis: da operā ut q̄primū te de omni tuo statu loquentē audiam. Quod si de meis rebus certior fieri ex me uis: ego cū uniuersa familia bene ualeo: & eo mecum se gerit fortuna. quā uocant: humanius ac lætius: quo huic optimo munificentissimoq; p̄cipi & carus sum. & admodū iucundus. unde ēt fit: ut annorū accessio me senescere nullo pacto patiat. nā & in cute: & intus uiridior sū q̄ dudū: cū istic agerem iuuenis. uale. & Franciscū beninū cōpatrē meis uerbis saluere plurimū iube. ex medio lano. iii. kal. nouēbres. M. cccc. lvii.

Franci. phi. Francisco castellano equiti aurato sal.

Aetor equidē: & maiorem in modū Gaudeo: qd̄ simul cū annis æque tuus amor erga me creuerit: ut maiore ego te beniuolentia magis i dies atq; magis prosequor. Quin ai tui uel benignitate: uel gratitudine q̄ me ut ueterē: & doctorem & amicū cōplectis: nō possū nō mirifice laudare. Fortuna. n. cū uirtuteobilissimi generis fulgorē probitatis splendore illustraris: nō possū nō mirifice laudare. Fortuna. n. cū uirtute coniuncta uita efficit tū iucundā: tū oprandā in primis. nec est tñ ullum fortunæ cōmodū cū ai bonitate cōparandū: utpote qd̄ una uirtute nihil sit in hoīum genere neq; certius: nec stabilius: nec diuturnius q̄q;. Et cum oīs uirtus laudandā sit: tamen haud scio: an id potissimū perinde atq; peculiare gratitudini dandū est quippe que sola ut ita dicā: sine de te stabili scelere deserere non posse uideatur. itaq; nō absurde a uiris sapientibus ingratitudini ipudentia comes asciscitur. At hominē impudentē flagitio nullo uacare uolunt. ut igitur & benignitate ai tui. q̄ tibi propemodū ē p̄rita dicere omittā: te gratitudinis laudari cū audio uoluptate afficior nō uulgari. nō enim gratus esse potes nisi idem sis iustus. nisi idem sis cumulata uirtute p̄ditus. nam ut de reliquis uileā. cū de metā honorifice: tā libeter: tā amice apd̄ oēs quottidie sermonē habes id quod uno eodēq; omnium ore ad nos perfertur. satis superq; declaras nihil esse apud te: neq; antiquius: neq; dulcius accepit beneficii grata recordatione & referrende gr̄æ beniuolentissima uoluntate: ut qui beneficii loco ducas illud doctrine officium: quo pene adhuc puer a nobis es liberalissime institutus: Qua qdē tua humanitate mi Fran. nequeo non admodū delectari: qui id tibi beneficii loco des: qd̄ sine magna reprehensione preterire nullo pacto potuissem. Qui. n. te nō diligerē: nō amarē: nō magnificerē: in quo tāta uiderē inesse idolē quātā in alio tuæ ætatis nemine. quē totū ad pudorē: ad elegātiā morū: totū ad laudē ac decus natum intuerer. Sed es tu plane ingenti munificentissimoq; aio: qui ēt quod ab altero tibi debetur. pro suscepto beneficio hndū uelis nihilq; plus facias: q̄ beneficiū te prestare. Quā ingenii tui bonitate atq; altitudine ai tāta dilectione cōplector: ut uix mihi suauis q̄q; sit: quā de te laudibusq; tuis die noctuq; & audire: & loqui hēo at tibi gr̄as: qd̄ mihi i amore r̄ndas: neq; te uinci hoc tanto mutæ caritatis munere patiari. Reliqui ē: ut quādoquidē coram nos inter nos minus licet familiaris t̄ferre sermones: hos nostræ nobis lr̄æ quottidie representent. Vale cum uniuersa familia. Meq; ama ut facis. ex mediolano pridie nonas nouembres: M. cccclvii.

Fran. phi. Gregorio arrigo iuriconsulto sal.

Acti uetus ac sua amicitia illa nra q̄ ab uig; ppe adolescentia cōiunctissime oli uixius: ut existimē te oīa mea cā factuz. Audiui. ioānem petrū lucensem quo auditore primū cum florentiæ oratoriā philosophiamq; docerem deinde amicissimo semper: uel absente sum usus: pxima æstate diem obiisse: id quod certe ut debui tuli molestissime. Cupio fieri ex te certior: & quos libros reliquerit: & qua conditione hoc est uenale sine sint. Emerem enim aut omnisatuplærof; præsertim græcos. si qui. s. digni sūt lectione no

ra. Fac igitur si me amas: ut hanc rē & q̄primū & q̄ diligentissime intelligebā hoc erit mihi tā gratū: q̄ quod ma-
ximū. Ornatissimū equitem auratū Petrum nucetanū nomine meo salute plu. i partias uelim. Vale ex medio.
xiii. kal. decēbres. M. cccc. lvii.

Francisci phi. Epistolarum Liber Decimusquartus.

Franciscus Philephus Lodouico Gonzagæ Mantuæ marchioni. S. P. D.

Vod oēs te uiri docti iidēq̄ sapiētes & obseruent & uenerentur: qd est: qd mirari quēq̄
oporteat: cū & unus ipse sis: q̄ reliquos oīs italiæ principes doctrina atq̄ eloquētia ante
cellas & te in cunctos munificentissimū prestes: q̄ in illorū se genere reponi noluerūt: q̄
urbāi sunt doctiq̄ noiati Itaq̄ habeo tibi grās nō uulgaris: quod tuo me locupletissimo
testimonio talē ostēdas: quē hoīes dignū existimēt dilectione beneficentiæq̄ tua. Nā hi
soli mutua caritate deuinciuntur: qui studiis sunt & moribus q̄ simillimi: & si plus merē
tes amari etiā magis dnt. Sic. n. ueluti quadā seruata proportione minoribus ē cū maio-
ribus amicitia. At ego mihi per magnā ascribo laudi: quod ab oibus intelligar amari abste optimo & sapientis-
simo principe: uel ea ductus rōne: quod rarissime accidit: ut in sūma licētia cōstituti nō eos uel cōtēpnāt: uel ne-
gligāt: q̄ sint fortuna inferiores. Quare cū tāti me fieri abste uideo: ut quōttānis orner muneribus tuis & his q̄
de amplissimis: nō debeo nō iure optio lātari: cū mea cui uideo certissimū in te. uno semper patū ēē p̄sidium
tū ēt tua cā: q̄ oibus patefacias nihil apud te esse antiquius probitatis: & eruditionis studio. Nūq̄. n. probos ui-
ros & eruditos tātope dilexeris nisi per illustri sis bonitate p̄ditus ac sapiētia singulari. quo fit: ut eo me maior
teneat admiratio: q̄ minus opam oēm diligentiaq̄ accōmodes: ut tui simillē reddas Federicū filiū prestanti in-
dole adolescentē. Puto. n. licere iam mihi familiarius tecū loqui. Nū es oblitus: qd̄ Cyrū dicere soltū tradūt: ne-
minē decere imperare: q̄ subditis nō sit melior: quo aio populi eū ferāt: quē idignū principatu censerint: qui
.n. alios regat: q̄ seipsū nescit. At. reip. i perādīq̄ disciplina nō tradit natura: sed līrarū librorūq̄ monimētis. itaq̄
uir idoctus: & indifertus nō mō ciuitates nō bene rexit: sed ne seipsū qdē. Oportet. n. principē nō minus elo-
quētē esse: q̄ & sapientē & iustū. Laudat certe a uiris prudentibus illud Paryfatidis dictū: quo artaxersē filium
monebat: ut cū orōne esset habiturus ad populū: uerbis grauissimis & ornatissimis uteretur: Et plato beatas
fore illas rep. affirmabat: quē ab iis regerentur: q̄ aut ipsi saperent: aut sapientiæ studerēt. Nec. n. parū ille sapiē-
tiæ sit adeptus: q̄ se cupit sapientē fieri. Bono autē & sapienti principe simulq̄ eloquenti nihil perfectius esse
duco: nihil. n. magnificentius: nihil ciuibus uniuersaq̄ reipu. neq̄ foelicius nec beatius. Cura igitur quæso: ne
litterarū studia deserat Federicus: q̄bus tādiu opa dāda est: qd̄ se totū ad imitationē tui imaginēq̄ effinixerit.
Nullā isti pulchriorē hereditatē cessurus es: nullā meliorē: nullā diuturniorē q̄ uirtutis tuæ grauitatisq̄ discipli-
nā. Oīa certe: quæ aut corporis: aut fortunæ dicuntur cōmoda: sunt uel minimo aī bono inferiora. Hoc. n. in
nostra est tempestate positum: hoc est positū hoc est imortale atq̄ sempiternū. Illa uero nec nostra sunt: & in
stabilia planēq̄ caduca. quare fac obsecro: ut & dicendo agendo sapientiā tuā semper & eloquentiā Federicus
representet. Nā quod ais per te nō destitisse quin litteratus ac difertus fieret: cū eius ætas ad huiusmodi munus
esset aptissima: sed quē ingenti mercede preceptorē quæsieras: haud potuisse cōsequi uelim quid ista de re sen-
tiā: accipias paucis. Oīum primū quod ad p̄ceptorē attinet: id qd̄ tua bona uenia dictō uelim: querebas crepu-
sculo lucē noctis infundere: oblitus ut uidetur & cōtraria curari cōtrari. s & illud itē. Oē tulit punctū: q̄ miscuit
utile dulci. triste scipionis aphricani feueritatē: nā huiusmodi illū facie e xtitisse perhibent hilaris lenitas Lælii
cōdiebat. Freno dicere solitus Plato traditur Aristoteli opus esse & calcaribus Xenocrati: quippe quorū alter
tradiore esset ingenio: sed Aristoteles alacriore quam par foret: atq̄ acriore: Mediū sane qdā pbare. Plato uī
debat: qd̄ tanq̄ ex Aristotele Xenocrateq̄ cōstaret. Quantū possū ireelligere: Federicus tuus est natura me-
lanchonicus. At melanchonicos oīs esse ingeniosos docet Aristoteles. Et ne id quidē mirū. Sunt. n. cogitationi
natura dediti. Qui at multū cogitat: multa quoq̄ ex se inueniat necesse est: quæ a nemine didicerit. Vt igitur
opera dāda est: ne seruens ingeniū nimio ocio defrigescat: ita ēt studēdū: ne tristiore cōsuetudine seatre oīno-
bili faciat obnoxii. is inq̄ doctor adhibēdus est federico: q̄ cū oī uita pbatus sit. tū moribus nō sordidis incul-
tisq̄ potius q̄ lautis & amoenis. Nā q̄ tandē ætatē aliā ad litteraturā & humanitatis artes aptiorē ista existime-
mus: q̄ Federicus nunc agit: q̄ natus annos. vii. & decē iā qd̄ sibi agendū sit: p̄ rōnē assequi possit. Solus. n. ho-
mo ex oībo aīantibz agere dicitur: & is quidē hō q̄ assecutus iā sit p̄fectū rōnis usū: quo qdē ipso & mulieres: &
pueri: & q̄ mētis cōpotes nō sunt carere iudicātur. Nā qd̄ aut ifantes: aut pueri didicerint: id ne itelligūt qdem
Vnde fit: ut neq̄ hi boni neq̄ mali affirmari queāt. Sed oīs eorū uel uitupatio uel laus: aut parentibus danda
fit aut p̄ceptoribus & his uiris quorū aut minus aut blādiciis parent. Adolescentes uero & si aspere iā cceperūt
abducuntur tñ nōnulli ab aī pturbationibus & ita relicta rōne rapiunt i deuia: ut nusq̄ cōsistere posse uidean-
tur. itaq̄ huic quoq̄ ætati nō minus soepe q̄ pueris freno ē opus. Nā qd̄ pueri deliquit: q̄a nondū assecuti sint
rōnis p̄eritū. Idē uenire usu adolescentibus solet: qd̄ illud deseruerint. quæ si pudor & uerecūdia nō tātam uim
habet ut hunc ætatis feruorē cōpescat ac lænitatē: qdā acriora sunt callidi oraq̄ remedia adhibēda. q̄ qdē exco-
gitare parētū ē: & eorūq̄ i eā ætatē ius habent. Videmus. n. alios duci blādiciis. alios q̄busdā munusculis admo-
nitiōibus alios nōnullos castigatiōe: increpatiōe metu. Nō eādē morbis oibus curatiōes medici addere cōsue-
rūt. Pro cuiusq̄ ingenio ac morbo qsq̄ curādus atq̄ sanādus ē. illud mihi exploratissimū ē oīs bonā idole adole-
scētes parētibus gratificari maxime obtēperareq̄ solere. nec qdē abigo princeps Lodouice: si tuus p̄clarus mo-
derrimusq̄ filius Federicus liqdo aīaduertit se tibi iucundissimā rē facturū ubi litteraz & liberalium disci-
plinarū studiis se tradiderit fora: ut nihil sibi potius ducat q̄ & dies & noctis i hoc pulcherrimō laudatissimōq̄

munere consumere. Nec. n. grauissios isti cum uolueris. eruditissimosq; doctores defuturos: a quibus honeste queat: & liberaliter ad ea omnia institui: q; ad bene beateq; uiuendum requiruntur in principē. Id autē eo magis tibi curandum est: quo ceteris omnibus italiae principibus ex litteris: & doctrina superior. Nō. n. passurus sis: ut in hac illustri hereditate tāq; tibi atq; tuis ppria degenerasse federi cum a patrita & auita gloria ulli insimulent. hæc ego. p. mea erga te pietate confidentius fortasse q; decederet. scripsi quæ tu uelim clementer ut soles omnia ac benigne interpreteris uel eo usus græcorum. puerbio: quo iubetur quæ amicorum sunt communia dici oportere. id quod nō minus in liberis q; in pecunia tenendum atq; seruandūm puto. & eo fortassis in liberis maxime quo melius huic atq; p. clarius cōsultum cupimus q; suppellestili: & pecudibus. Vale princeps optime ac munificentissime. Meq; ut facis. ama ex mediolano. vi. idus decembris. M. cccc. lvii.

Franciscus philellus nicodemo franchedino salutem.

Litteræ tuæ fuerunt mihi iucundissime cum tua causa quem intellexerim bene ualere cū uniuersa familia tu & ob. fran. patricium quē ē mortuo uiuū factum acciperim: Tristis. n. de homine amicissimo nūcius platus ad nos fuerat. cum eēt q; affereret uel se p. sente. supplicium eē de eo sumptū. itaq; indoluerā eius uicē ob idq; oēm popularē statum. q; sine seditione eē uix unq; cōsueuit uehementissime execrabar. Quāq; franci. familiari nro nihil magis arbitror obfuisse. q; inuidiā. q; uiri & p. stātes nunq; carueront. Lætor igitur populū. qd' præter opinionē ac luctum nobis acciderit. Tibiq; heo ingentes grās qd' istius dignitati studeas. id q; ut assidue facias: te et atq; et maiore in modū rogo. Quod uero de re altera cōsiliū cēperis: p. bo & gaudeo. Miror atq; qd' uiro illi in mētē uenerit. ut cū iā ad calcē p. uenerit. a decurso iā olympiæ spacio auertat. atq; uictoriae palmā renuat. Nū forsan cū ætate ai quocq; uigor cōsenuit. uege tu hebescenti iam sanguini flāmas adice rationes concalescet fortasse. priorēq; uim accensus resumet. Nos oēs ualemus recte. uale etiam tu atque tui omnes uel nostri potius. patriciumque hortare ut forti aīo ingētiq; sit memineritque sapiētī nihil obesse posse. & fortunā omnem uel minimā uirtute esse inferiorem. Ex medio. pridie kal. ianua. M. cccc. lvii.

Franci. philellus donato actiolo salutem.

Idi ac legi suauissimas tuas litteras ad iaco. actiolum tuum. qd' inq; tuū. imo nostrum. nā amicorū quæ sunt ea priuata his eē nō oportet: sed perinde sane atq; cōia. miratus at sum. qd' tibi i mētē uenerit q; ethrusco malueris maternog; uti sermone q; latino & litterato. nam facundum esse te pleneque disertū ignorat nemo. ad iacobum nostrum tm in dicendo ualere experti sumus: ut suæ ætatis nemini cōcedat. num fortassis ostendere uoluisti nō oīo te græcū factum qm apud eruditissimum eloquētissimumq; uirē iōānem argyro polum græcis diciplinis studeas. qū græca oīo latine aduerber: uel nō simillia sit potius. & ei maximum affert ornāmetum. at ne qppia qd' scripseras. qd' in horū manus uētuz; nolles. Fit. n. sæpe ut quæ uidēt inepiores: siccirco scribamus materna lingua qm exscribi a quoppia nolimus. nā q; ornatus scripta fuerint. ea sepe uel inuitis nobis & exscribunt. & seruantur diutius. itaq; nō intelligo: q; ita scripseris: nisi forsitā factus sis ad litteras auidior noluerisq; alios ornatissimæ tuæ dictiōis imitatores effici. qua in re magis mihi p. batur iacobus q; quotridie aliqd' scribit: minerua & eloquentia sua dignum. id qd' si tu etiā feceris. cū p. officio facies. tum nobis oibus qui tui certe sumus: uoluptatē. permagnam afferes. ualle cum tuis oibus ex mediola. nonis ianuarii: M. cccc. lyii.

Franciscus philellus petro perleoni salutem.

Vod ad uenetos te receperis. uiros plane optimatis nō solum p. bo: sed et lætor. facile. n. futurū spero ut doctrinae uirtutiq; tuæ paria p. mia referantur. idq; p. p. diē. n. sunt ueneti: ut nūquā p. se beneficio uinci putātur. sed officiū lēmp. officio cumulēt. & maximo ope promereri studeāt. gratulor igitur scelicitati tuæ: q; i eos sis loco tandē collatus: ubi & emolumenta sis nō uulgaria & laudē itē maximā breui affecuturus institue igit ut coepisti p. cios istos adolescētes nō mox minus q; doctrinae eloquētiæq; p. stātia. fecūda nactus es ferocissimāq; ingēia. q; qd' laudis semē accepint ad maturā frugē miro incremēto sint p. ductura. un' ēt tu tāq; diligentissimus qdā fortunatissimusq; exultor cū uberrimos p. cipies fructus: tū me igēti afficies uoluptatē: q; tuā laudē oēm pmagnæ mihi laudi eē duco. nā qd' ais de iſe cōtatiōe iudētū id tibi quoq; iucidū eē oportet cū itelligas excellētā oēm iudiciā eē uelut obnoxia. nā qd' malis: utq; excellere. an excellētā pati. itaq; aīo cōstati excelsio q; sis. tibiq; psuade obnixeq; tuere oīa eē uirtute iſeriora. cui quomagis iudēt: eo se magis glorie addidit comite. qn tibi opa dāda ē. ita eruditiōe. & dicēdi elegātia splēdoreq; augetas: ut tibi nro pp. assequēdi despationē i uidere audeat p. bo. n. aut aliqto supiorib; iudēt p. stātia at nimietas hoc morbo. uacat uale ex medio. iiii. idus ianua. M. cccc. lviii.

Fran. phi. nicodemo trūcha dino sal.

Eem mihi facies nō minus gratā q; nēssaria si qd' diebo pximis ad te scripsi & q; primū & ex snia mea cura ueris. scio q; tū prudētia uales q; tū ēt grā. itaq; nihil dubito. p. p. diē fore ut cōficiat qd' cupimus mō aduiare uolueris. tuo at erga me aīo certū s heo nihil. matura igit: si me amas & qd' uolumus effici. uale ex medio. lan. iiii. idus ianua. M. cccc. lyiii.

Franciscus p. philell. aeneæ eardinali Senensi salutem.

Inas lras tuas q; n eodē tpe ad me dederas eodē accepi die. fuerūt utreq; mihi nō iucūde minus: q; exoptate. qd. n. nō i us erat plenu hūanitatē & bñgnitatē tue. itaq; ut plurimū mihi sū letatus qd' itellexeri apd' ueterē amicū meā i se pietatis memoriā nullā eē itereptā neq; tpoq; neq; fortūe uarietate ita maiorē i modū tibi p. i aplissimo gratulor: qd' oīa sis sumā i hāc diē tua. cum dignitate adeptus & id sane nō mō nō petēs sed ne cupiēs qdē. quo sit: ut satis p. picue cognoscere cuiq; liceat q; acceptus i mortali deo carusq; sis. nō. n. sine diuino quodā cōsilio ac mētē hmōi bōa cōgūt hoib; sed cuius æterna p. uidētia iſeriora hæc oīa superna gubernat illius quoq; uolūate ac iustitia cuiq; p. meritis reddid. uixisti sp. inōcētē & pie. nec aliq; q; i bōis ducere unq; cō

si uisisti q̄ xp̄m optimū maximū. q̄re idē xp̄s & oipotēs deus & dei oipotētis filius q̄ cētū p̄ uno reddere sp̄e lo-
 quis tua obseruatiā cultu bōitate delectatus suis te idies magis magisq̄ bōis auget honorib̄ apl̄ifica felicitate
 cumulat. Tu at̄ ut es aīo maxio splēdidissimoḡ ingenio ut ducis oīs uirtute inferiora ut iudicas nihil hndū esse
 sine deo in hoīs diuinā quoḡ bonitatē atq̄ sapiētā imitaris. Nihil supra hoīem uel p̄teris uel audes: p̄stas i
 oēs te facit: humanū māfuerū. Nihil tibi aut ad rē aut ad dignitatē additū putas: qd̄ a deo non sit. Quāobrē
 sempiterni dei: tanq̄ uel negociator: uel p̄bitor aliq̄site in cūctos ea geris benignitate q̄ sp̄antea mirifice clarū
 n̄si. Hinc ēt me nō minore nūc dilectiōe cōplecteris: q̄ usq̄ a primis annis q̄bus tibi sum cognitus mirifice di
 ligebas. Et ne idē qd̄ mirādū. nā cū sola uirtus eēt q̄ me tibi cōciliabat: eo sit: ut eadē duce idē sit tuus erga me
 amor. Mea. n. erga te obseruatiā tanta ē. q̄ta uel fuit unq̄ uel maior eē possit: & hac de re satis. Cetera q̄ scrip
 tisti intellexi. Tibiq̄ habeo gr̄as immortalis: qd̄ q̄tū i te fuit: desiderio meo satis cumulatissimā fecisti. Si q̄s aut
 unus sit: qd̄ de meo illo codice aliqd̄ certū habeat Bessarionē Cardina. nicenū hunc eē puto q̄p̄e q̄ & utriusq̄
 eloḡ atq̄e disciplinā doctissimus sit: ut nosti: & q̄ri apud Calli. Pontificē solitū accipio: qd̄ nico. quinti ornatū
 ma librorē suppellectilē tā temere dissipare pateretur. itaq̄ ad hunc ēt hac de re litteras dedi. Quid futurū sit:
 nescio. Vnā certo scio nihil me om̄isurū ad codicē uendicādū. Quā in re si mihi auxilio fueris tanto me affici
 es b̄nficio: ut maiore alio nullo possis. Vale p̄r amplissimā. ex medio. idibus ianua. M. cccc. lviij.

Frā. phi. Xenophonti filio sal.

q̄ Vod Vlyssēm imitari iustitias: nō uitupo. mō non naufragus sed prudēior ad nos redeas. Præterea
 uix ullos sapiētā claros legimus: qui Vlyssis quodā mō amulū nō fuerint hoc ē: qui ad sapiētā medican
 dam nō uarias ac diuersas orbis terrarē regiones inuisere studuerint. Vtere semp̄ rōne atq̄ uirtute duce quod
 si feceris facile spero oīa tibi secūda fore. Da q̄ sapissimā ad nos lras: quibus certior fiam de oī tua fortuna:
 quam tibi fauicē ac benignā futurā opto: & eā quidē fortunā. q̄ dei uoluntate definitur: nō hoīum stultitia/cu
 ra ēt libros q̄ Plurimos & q̄ optimos tibi cōpares q̄ uno suppellectili nullā sis pulchriorem habiturus: nullam
 utiliorē. Vale ex medio. xiii. kal. februa. M. cccc. lviij.

Frā. phi. palati Stroze equiti aurato. sal.

q̄ q̄ latinoḡ cōtigit. instituti nullū eē orationis genus: qd̄ intetātū reliqueri. Quare cū plarāq̄ & uersu &
 pla latine scripserim nō oratoris & poetico more duntaxat sed etiam philosophico idē nunc græce
 facere aium induxi: q̄bus quidē i rebus q̄tū aut ualuerim: aut ualeā. nescio. Vnum certo scio me nō magis uno
 gne q̄ alio delectari. Videmus Virgi. oratione pedestri minime ualuisse uersu uero claruisse plurimū cōtra ci
 cero soluta oratiōe fuit illustris. At uersu fuisse indocto simillimum. & legimus & iudicamus: quoḡ neutrū tñ
 audimus græcis uersibus in scribendo delectatū. Ego at̄ cū latine utraq̄ oratione & delector. & utor: tū nuper
 aggressus sū græce scribere nō nulla elegia. ut ēt græci intelligat audere latinum hominem: qd̄ ipsi negligunt
 nō græce minus canere: q̄ latine. Nā q̄tū ēt in dicendo apud græcos: aut possi aut nō possim iam pridē cogno
 scere tibi licuit Et q̄m in alijs scriptis meis nomen tuū: ut par ē hōestati sp̄ uolui hoc quoḡ tpe aliqd̄ ad te scri
 bere i hoc dictiōis gne. quo oēs itelligant & p̄sentes & posteri amicitia nram nō fuisse uulgare. Vale cū hono
 rio meo Ex medio. Kal. februa. M. cccc. lviij.

Franci. phile. Nicodemo tranchedino sal.

f Acis oīa cā meā & diligēter. & amice. Quare nō possum nō libētissime fateri me tibi dēre plurimum
 qd̄ sis in faciēdo tā accuratus. tā industrius tā strēnuus. Quātū at̄ me abs te b̄nficio affectum iudicabo
 si uidero tua opa effectum oīo qd̄ tā libētē facis: incūbe igit̄ & remis & uelis ut emerlam nauim opor
 tune in portum agas. Quæ uero de meo Fran. patricio ad me scripsisti iucundissime audiui quē tibi uix tar
 toperē cōmēdo ut intelligas te nihil mihi posse hoc tpe gratius facere quā si hunc rebus omnibus quā cumu
 latissime iuueris. atq̄ ornaueris Vale ex medio. vii. kal. februa. M. cccc. lviij.

Frā. phi. Gregorio arrigio iuriscōsulto sal.

m Et uā lrae mixe in modū delectatū q̄bus liquido sp̄exi q̄ta beniuolentia pristina illā nram intemera
 tāq̄ amicitia proseqr̄is. Facis at̄ oīa p̄ offō. q̄ neq̄ scribēdo neq̄ amādo cedere homini amicissimo uo
 lueris. Reliquū ē ut certatim hmōi hūanitatē iusticieq̄ munus iuicē foueamus: quo & uinci simul & ui
 tere ē pulcherrimū. Quid de libris illis superandū sit ex tuis lris itellexi. Siqd̄ noui decerneret facito ut sciam
 itē siq̄ istic librarij sūt. q̄ mercede exscriberēt: q̄ uellemus idq̄ tā græce q̄ latie. Quod ad ea q̄ de anto. regino:
 scripserā: nihil. sū miratus. Responde igit̄ q̄primū. te cū uniuersā familia pbelle ualere opto. Ornatisimo equi
 aurato uir oq̄: uir o grauissimo Petro nucetano ut uerbis meis plurimā dicas salutē uā hementer cupio. Vale
 ex medi. nonis februa. M. cccc. lviij.

Franciscus philelphus Aenæ cardinali Senesi. S.

q̄ Vas kal. ianua. lras ad me dederas. eas ad q̄ntūdecimū Kal. mar. accepi. Fuerunt mihi q̄ scripsisti gene
 ratissima oīa. Hēoḡ dignationi tuæ sempiternas gr̄as q̄ nihil tibi negligēdū uelis qd̄ mea interesse co
 gnoris. Quod de Xenophōre filio scripsisti nō solū p̄bo: sed etiā gaudeo: q̄ oī in re dignitatis meæ rō
 nē habeas. Reliquū ē ut cardinalis Niceni sniam meā de re itelligas: q̄ audio codicē illū ēt post obitū sumi p̄
 tificis Nicolai q̄nti uisum eē apud Cardinalē Rhutenū. mō qd̄ in re uerū sit nō ignoremus: facile futurū spero
 ut nobilissimus codex ille ad dñm redeat aut pace aut bello pacē lōgissime auteponā. Vt q̄ bellissime ualeas ue
 hēmētē opto cū tū ēt tuoḡ oīum cā sequoḡ numero me nequaquā ultimū eē arbitror. Vale ex mediolano
 in. Kal. mar. M. cccc. lviij.

Frā. phil. Bessarioni Cardinali Niceno sal.

q̄ D quartūdecimū. kal. ianua. scripserā ad te græce: q̄ mihi opus fuerat p̄ id tps scribere. Nūc si & si nouū
 argumētum se nullū obtulerat: potiusq̄ iā tuas de mea re litteras sperarē: noiui eas solas Planeḡ pere

grinas urbē petere itaq; alteras ad te dedi: quarum eā comitatu frāta se ad iter p̄starent alacrioris: quod aut latinā ad te scripserim: iccirco factū ē: qd̄ illā grācā non intelligerent. Nec est aliud qd̄ r̄atopere in p̄sentia abste cupiā: q̄ ut me facias certiorē qd̄ de codice meo sentias: nū̄ spei qd̄ sit reliquū: an perierit oīo immortali me affeceris. beneficio: si hac in re mihi morē gesseris. Vale ex medio. xiiii. kal. mar. M. cccc. lyiii.

Fran. philel. Bessarioni Cardinali Niceno sal.

Vdiu flexus litteras ad te dedi: qbus idē latinā petiū: qd̄ paulo ant egrācē feceram. Deinde reddita mihi sunt odierno hoc die phumana atq; pbenignā litterā tuā. qbus qd̄ scire desiderabam: non obscure intellexi. itaq; habeo tibi gr̄as immortalis. qd̄ uel in sū̄mis occupationibus tuis nihil qd̄ mea inter eēt negligere uoluisti. Reliquū ē: ut mihi qd̄ ea in re faciendū sit. cōsulas: uel epistola uel nuncio. Nuncū uero alium uelim neminē quā prudentissimū iuriscōsultum Othonē carretū. q̄ istic huius principis noīe oratorem gerit. is. n. qd̄ abste acceperit: mihi q̄ primū significabit. Præterea si qd̄ certius habedum iudicas: id qd̄ mihi quoq; uideri debet: habes archidiaconū datarium qm̄ Ἰβὶ β λ ι ο τ η κ η p̄est ut audio. rē oēm poterit quā primū optimeq; inq̄rere. Et hęc hactenus. Quod me tā miris laudibus ornaris: facis id tu qd̄ p̄ quadā in me caritatis tuā amorisq; abundantia q̄ etiā parua q̄ sunt maxima eē cupis. Faciat deus ut tua mihi consuetudine aliq̄: idq; p̄pediē uti liceat. Facile. n. futurū sperē: ut tua p̄sentia p̄inde atq; diuino afflatu quodam: uel adiutus uel excitatus aliqd̄ audeā qd̄ uulgo nō liceat. Ad hęc scire admodū uelim quot sint tibi libri. Diodori siculi. nā mihi præter prima qnq; uolumina aliud ex eius hominis historia est nihil. Habere autem autem cupio. quod reliquū inuenitur: Modo istic librarius ullus extet: qui huiusmodi munus obiturus sit: p̄terea. π̄ ε̄ π̄ ῑ ο̄ σ̄ ο̄ τ̄ η̄ τ̄ δ̄ σ̄ ρ̄ ῡ λ̄ λ̄ ᾱ β̄ η̄ ο̄ nihil dignum repperi apud gr̄acos. Si quid habes inquam huiusmodi facito ut intelligā. Vale ex mediolano nono. kal. martias. M. cccc. lyiii.

Fran. phi. Bernardo iustinianō sal.

Etrus pleo tibi qd̄a noīe meo exponē. Quæ qd̄ ipsa ex animi mei sn̄ia manāt oīa. itaq; ut quæ petierit. facias magnopere abste peto: Vale ex mediolano. viii. kal. mar. M. cccc. lyiii.

Fran. phi. Lodouico casellæ sal.

Xistimo te in admirationē incidisse: qd̄ in pximo illo meo ad illustre adolescētē Tristanū Sportiā epigramate nomē ihesu a me scriptū legeris: qd̄ aspirationē hēret iter. i. uocalē & e. idq; nō temere me fecisse: sed lapsu fortasse festinātis arūdinis. cū neq; apd̄ gr̄acos neq; apd̄ habreos: a q̄b̄ id nomē eē accepimus eā aspirationē admittat: At ut rē teneas: neq; imprudētib; nobis id actum ē. neq; nolentibus. Sed ut ita scriberemus. cū antiquitatis auctoritas nos ē hortata: tum quædam rō nō uulgaris. Extant in hac urbe uetustissimi atq; emēdatissimi qdam codices & noui & ueteris testamenti: in quibus oībus ihesus scriptum reperitur cū aspiratiōe. h. inter. i. & e. id qd̄ uidet nō ab re cū sentētia Quintiliani cōuenit: q̄ ait cōfuisse p̄ricos nō nūq̄ inter duas uocales aspirationē scribere: qd̄ non iohannes mō nomē propriū ostēdit: sed & ahēnū: & mihi idē aut obseruari P̄ricos uoluisse in ihesus nō solū ea rōne inductos puto: ut apud latinos quoq; trisyllabum nomen id esse uellent: qd̄ uim diuine trinitatis representaret: sed et quia aspiratio sonantior ē syllabam reddidit ac ualētiore. Et hac de re satis. Ego tuas litteres quotidie expectabam & eas quidem tālis quales ab homine amicissimo optimo uiro dari cōluerunt. Vale ex medi. pridie kal. martias. M. cccc. lyiii.

Frā. phi. Antonio panhornitæ sal.

Vi tibi reddidit litteras meas est mihi ueterē familiaritate beniuolentiāq; cōiunctus Hūc tibi unice cōmēdatum nolo quippe qui & doctus est & modestissimus plane uir amicitiaq; tua minime indignus. Vale ex mediolano pridie kal. mar. M. cccc. lyiii. Frā. phi. Pallāti stroze equiti aurato sal.

Antā mihi uoluptatē tuā l̄r̄æ attulerūt: ut ne ulla res quidē maiorē hoc tpe potuisset afferre. Nam iūs legēdis tē corā uidere sum uisus pristinosq; sermones mirifica tua illa suauitate conditos. non secus au dire: q̄ si p̄sēns esse ac mecum familiariter loquereris. Quod at me tanto studio laudaueris factū id esse intelligo p̄ humanissimo tuo īgenio prog; singulari tua erga me caritate nō. n. tā p̄clare de me sentio. habeo p̄terea tibi gratias atq; ago maximas quod π̄ ε̄ ρ̄ ῑ ο̄ σ̄ ο̄ τ̄ η̄ κ̄ η p̄est morē mihi q̄ primū gesseris. Quæ uero tuo nomine principi nostro exposuimus: audiuitis omnia plibēter: & ita de te honorifice locutus: ut plane ostēderet te sibi eē carissimū. Quare si quid ē qd̄ ab eo uelis uideo te nihil frustra petiturū scripsisti præterea gr̄acum esse apud eūdem puto qui τ̄ ο̄ η̄ ᾱ ρ̄ τ̄ ᾱ ξ̄ ε̄ ρ̄ ε̄ ο̄ ῡ β̄ ῑ ο̄ η̄ ξ̄ ε̄ τ̄ ρ̄ ᾱ ψ̄ ε̄ Mihi gr̄aco librario opus ē. Quāobrē si uel istū cū istinc te nō inuito abire instituerit uel aliū quēpiam ire ad me curaueris: accipiam eū honesta cōditiōe. Reliquū ē ut manibus pedibusq; ad seruandam bonā ualitudinē cōnitamur nō lōge enī futurū spero: ut q̄ iucūdisime una eē possumus. Vale ex medio. kal. martias. M. cccc. lyiii.

Frā. phi. Nicodemo tranchedino sal.

Vottidie te mihi officiosiorē p̄stas ac iucundiorē. Nihil enim p̄termittis: qd̄ ad meā laudē accessurum putes. itaq; nō possum nō lætari plurimū qd̄ oībus ī rebus ī amore mihi respondeas Nā q̄ ego te amē & quanti faciā amorē tuū: nemo oīum melius nouit: q̄ ipse debes: cui de me nihil occultū ē. Reliquū est ut amare me p̄seueres. Nūq̄. n. patiar uinci abs te ī hoc tā nobili: tāq; laudatissimo humanitatis officio. Quid de nostro patricio actum sit cupio intelligere. nos hic noui habemus nihil. Tu si quid apud nos ē quod auditiōne nostra non indignum existimes: cura ut ex tuis suauissimis litteris accipiam. Vale ex mediolano. iiii. nonas martias. M. cccc. lyiii.

Fran. phi. Lodouico casellæ sal.

Va fueri adductus rōne: ut ihesus: cū haſpiratione itēr. i. & e. ſcripſerim præter cōmunē huius tēpeſta-
 tus cōſuetudinē. potuiſti ex pximis litteris cognoscere. Nūc at ad te ſcriberē: aliud nihil erat in cā. niſi ut
 abs te peterem. id curares: ut tuis incluſæ q̄ diligētissime reddant. id erit mihi. per q̄ gratiſſimum. Vale
 ex mediolo. viii. idus martias. M. cccc. lviii.

Frā. phi. Alberto parrhiſio ſal.

Væ amicis cōia eē debēt. quēq̄ iuri ſuo aſcribere: ut nihil habeat cū amico cōmune: non iniuſtum duci
 non pōt. At uitas galbæ & Othonis. q̄s e græco traduxeram. & tibi poſcenti cōmodarā in menſem iā
 annum ita poſſides ut qd æquitas. qd officium poſtulet: oio uidearis oblitus. itaq̄ rogo te: ut memine-
 ris eas ad te iſſe cōmodato: non dono. Proinde facies: ut te decet: ſi curaueris: ut iam tādē ad nos redeant: al-
 berthū meum zancarium Enochi filium bene ualere opto. Vale ex mediolano. vi. idus martias. M. cccc. lviii.

Franciſcus phi. Pallanti ſtroze equiti aurato ſal.

Vanta uoluptate me priuarit diuturnū ſilentium noſtrum: ex binis litteris tuis: q̄s nuper ad me dediſti
 plane intellexi. is. n. mihi nihil potuiſſet eſſe iucundius. Deus malefaciat tēporum calamitati: ne dicam
 hominum perfidiæ q̄: factum eſt: ut nō mō ſimul eē nequeamus: ſed ne mutuo quidem ſcribendi offi-
 cio uti ante hac licuerit. At longiuſculum ſilentium noſtrum crebritate litterarum facile faciamus. Quod re-
 liquum eſt. deus ipſe aliquādo præſtabit. Vt autem ad rem ueniam τὸν ἀπὸ τῆς ἀξερῆς καὶ τὰ πλὸν τὰ ρῶς
 βίων & accepi diebus ſuperioribus: & accepitſe me feci te meis litteris certiorē: quas ad Marchesium uari-
 ſinum tibi reddendas miſi Venetiis kalen. martias. Eas uero quoniam accepitſe iam debes: non repetam alti-
 us. Duo ſunt quæ uæhementer cupiam. Arrhiani hiſtoria De Alexandro rege & Diodori ſiculi liber: ſi q̄ plu-
 res apud nos iunt q̄ ipſe habeam: Habeo. n. quinq̄ prima uolumina: Quod autem tantopere & Arrhianum
 deſyderem & Diodorum: cauſa e: quod tuo illa nobiliſſima imperia & perſarum: & macedonum: uel mea hi-
 ſtoria latinis cognita eſſe uelim. Si huiusmodi igitur codices aut apud te: aut Venetiis eſſe cognoro. exſcriptū
 iri curabo mō uel patauii uel Venetiis librariū græcum aliquē inueniri accepero. Vale q̄ diutiſſime cū Hono-
 rio meo. ex me. v. idus martias. M. cccc. lviii.

Frā. phi. B. cardinali nicæno ſal.

Vm mihi eſſet renūciatū pximos meos ad te ſerſus nō eē eadē miſſos uia: q̄ meæ antea p̄ſæpe littere
 cōſueuerunt: accirco eoſdē ſecūdū ad te dedi: ut intelligeres. & qd cupiā de tua amplitudine: & non te-
 mere breui futurū ſperē. Quod aut hmōi utar ſcribēdi genere: cū ob alias cās factū e: tum eē haud mi-
 nus: nri qdā hoies: q̄ græcæq̄ ſræq̄ indocti & latinæq̄ nō admōm piti q̄ græcos uerſus incōcinitatis accuſants
 ſonorosq̄ eē negant: uel ex hoie latio animaduertat. q̄ ſe ſua fallar opinio. Nā qd habemus memoratu dignū
 qd a græcis nō acceperimus. Verſu aut cū græcis cōtēdere æq̄ ſtulti e atq̄ arrogātis. Tu uelim cures ad me
 dare ſi qd hēs quod probes de q̄titate ſyllabarq̄ nā has ois exemplis diſqrere apud græcos p̄difficile e. Et huius
 modi ſane pitia putilis e ac maxime neceſſaria nō ſolum aduerſum ſtructurā: ſed cum ad cognitionū accētū
 tum etiam & uniuerſam prope litteraturam: Vale pater clāmētiffime. Et quæ multis litteris abs te petiī mi-
 hi ut gratificeris te etiam atq̄ eē rogo. Ex medio. vi. kal. april. M. cccc. lviii.

Frā. phil. Hieronymo caſtello medico ſal.

Vod græcis uerſibus ad te ſcripſerim: nihil aliud fuit in cā: niſi ut uel græci ipſi cognoscērēt amicitiam
 q̄ nram eſſe non uulgarē. Nup. n. hoc quoq̄ ſcribendi genus ſum aggreſſus. quod uellē mihi cū multis
 eſſet cōe. De latinis loquor noſtrisq̄ hoibus: nō de græcis q̄ in huiusmodi cāpo longe uberius ac faci-
 us q̄ latini uerſari poſſent. ſi uellent tanq̄ in patria & auita poſſeſſione ac plane ſua. Sed utcumq̄ res hēt: nunc
 apud græcos neminem uideo q̄ uerſibus delectetur. Latini uero non mō nunc nulli ſunt hac tempeſtate. qui
 græcos uerſus ſcribent: ſed ne uilos quidē de priſcis accepimus ex his q̄ adhuc apud nos extāt & habentur i
 precio quos ea laude claruiſſe audiamus. Ego autē cum alia plæraq̄ ſcripſerim græce ſoluta orōne: uolui etiā
 tētare hoc tpe: ſi quid poſſem in huiusmodi numeroſo & altioris dictionis genere: quo cæteri uel meo inuita-
 ti exemplo ius ſe monumentis poſteritatis imortalitati cōmendent. Nee id una epiſtola quapiam ſum factu-
 rus ſed libellis ut ſpero cum pluribus. Qua de re non ingratum mihi fuerit tum quoq̄ iudiciū audiſſe: id qd
 & p̄grauē futurū intelligo. & ab optimo erga me aīo emanaturū. Nam q̄ græci in preſentia & hētur & ſūt di-
 ſeruiſſimi hoc meū iſtitutū atq̄ ſtadium laudibus efferunt: ſiue id animi iudicio faciant: ſiue forſitan qd̄ ſuſpi-
 cētur mihi gratificari. At ego nō delector aſſentatiōe. ſed ueritate. Vale ex medi. vii. idus apri. M. cccc. lviii.

Franei. philel. lodouico caſellæ ſal.

Vp̄io te p̄ noſtra ſūma beniuolētia tuæ meæq̄ rei diligētius ſtudere. Nā & q̄tū me facias & q̄tū poſſis
 p̄ſpicue noui. Quid. autē uel amicitia uel uirtuti nō debemus. Vale ex mediolani. iiii. nonas maias
 M. cccc. lviii.

Frā. phi. iacobo actiolo ſal.

Vta hinc abiens mihi es pollicitus: quoq̄ in hanc diē effeciſti nihil: itaq̄ tui eſſe muneris arbitror: ut
 m p̄ mutua aīorū inter nos caritate aliquid tādē facere incipias. illudq̄ iprimis: quod a patre tuo uiro cla-
 riſſimo tantopere petierā. Quam uereor ne recentis aliquos amores ad priſtinos addidetiſ: q̄bus ipe
 ditus aīus neq̄ noſtri neq̄ ſui reminicator. Quod ſi memoria uolueris repetere meū in te officiū nō mō no-
 ſtri nō obliuicaris. ſed potius q̄prim. es mecū tibi cōſlatū diſſoluere incipias. Noſti qd̄ uelim. uale ex n. edi-
 nonis maias. M. cccc. lviii.

Frā. phi. Nicodemo tranchedino ſal.

Vid tibi impedimento fuerit: quominus ad meas mihi proximas litteras reſponderis. neſcio. niſi for-
 q taſſis abſueris ad Florētia a Senēſes tuos. Fac igit ut quamprimum tuæ mihi litteræ reddantur. q̄ me
 faciant oī de re certiorē. q̄ nra putaris intereſſe. iprimisq̄ reddideriſne meum proximum carinē argy.

ropulo nro. Nolo obsecro pati diutius expecte optatissimā epistolā tuā. Vale ex mediolano. xi. kal. iunias. M. cccc. lviii.

Franciscus phi. pacino mercato sanitatem.

Vdio pacine te somno excitatū iactitare nescio quas nugas: Ego tibi dari cupio saniorē mentē. Nam q̄ tū videre uideor: non intelligis hasce meas aedes: quibus tāto pere insidiaris: tribus iam fatalis fuisse & p̄uis duobus & patri tuo miseret me tui. Hęc est musarū donus nō fœnoris. Vale pro meritis. Es. n. unus omnium ingratus. Mediolani ex aedibus nostris idibus iuniis. M. cccc. lviii.

Franciscus philelphus francisco cremenſi iuriscōsultu sal.

Dea quæ intelligere a me cupis paucis respondeo. Nā & res nō est admodū difficilis: & ego in præſentia sum occupatissimus. inter eternū: sempiternū: ac perpetuū nullā oīno prisci perdoctiq̄ latini differentiā esse uoluerunt: illud q̄ ex. lvi. T. Ciceronis libris: & quos de natura deorū: & quos de finibus bonorū & malorū. & quos de questionibus tusculanis elucubratissime scripsit: nō obscure intueri licet: & si perpetuū etiā cōtinuū significat. Vnde p̄petuā oīonē dicimus. hoc est continuā ac perennē: & P. Ouidius nasō. primaq̄ ab origine mundi. Ad mea perpetuū deducite t̄pa carmē. Huius uero tēpestatis philosophi nonnulli itēq̄ theologi non tm̄ uerborū q̄ Aristotellis sniam secuti ea inter se nomina differre uolunt: ut perpetuū sit: cui & principiū datur & finis: ut exteriorē hominē ut uniuersum dicimus mundū. Sempiternū uero quod ex semper & æternū cōponitur: id uolunt intelligi: quod principiū quidē habet: at finē habiturū nequaquā ut: huiusmodi autē esse dicunt cum angelos ipsos tum demonas tum etiā interiorem hominē. Sed æternum aliud nihil esse q̄ deū: cuius neq̄ principium fuerit nec itē finis futurus sit. Vale ex me. vii. kal. augustas. M. cccc. lviii.

Franciscus philelphus. B. cardinali nicæno sal.

Ridie idus augustas renunciatū est mediolani callistū ecclesiæ Ro. pōtificem ad. viii. idus sextiles anni. mā tādē efflāsse in maxima oīum lætitia: itaq̄ licet iā plane iudicare uel pro Solonis snia eū fœliciter admodū atq̄ per beate diem obuisse: cuius mortē tāto omnes cū gaudio nō inlapiētes mō: sed et sapiētes prosequatur. Dederit deus omnipotēs ut cū hoīs sōnolentia sōnus etiā ipse iterierit: ne tui collegæ isti rursus obdormitasse iudicentur. Et qm̄ in presentia nō licuit pluribus tecū agere: te rogo ut q̄ antea pluribus & lris carminibus scripserā dignationi tuæ: nō frustra me scripsisse re ipsa ostendas: & quod ad plutarcū attinet diligenter cures. Vale ex medio. idibus aug. M. cccc. lviii.

Fran. phi. Aeneæ cardinali. Ienensi. sal. plu. di.

Vod iam pridē affatu quodā poetico me tibi memini predixisse re ipsa de obitu Callisti pontificis cōfirmatū est. Dii bene cōcepta secudent: id quod futurū nō solū uæ hementer opto: sed certo etiā & spero & uolo: Tu uelim memineras philel. tui qui tuā amplitudinem ut scis & colit & obseruat anice. Nuhc cii festinatio fecit: & essem breuior q̄ uolebā. Fac obsecro litteris tuis intelligā propediē: quid mihi agendū sit & quod de plutarcho meo s̄pissime ad te scripsi memineras et atq̄ et rogo. Vale ex mediolano. idibus sextilibus. M. cccc. lviii.

Franciscus phi. Angelo actiolo equiti aurato.

T quid ipse maxime omniū cupiā: & q̄tū liceat tibi in tua rep. cū antea sp̄tū hoc potissimū: tpe: nō sum nescius. Quare te plurimū rogo atq̄ oro: ut quod mihi corā uerbo aliq̄n receperis te opporune curaturum: id in p̄ntia certe re cōprobes. hoc erit mihi adeo gratum: ut gratias aliud facere nihil possis. Vale ex me. xviii. kal. M. cccc. lviii.

Franci. philel. Nicodemo tranchedino sal.

si ut placet astronomis corpora hæc inferiora & nostra ita parēt superiorū corporū potestati atq̄ ipio ut et hoīum uolūtates p̄ syderū ūi necessitate q̄ mutetur: & nō sit eadē sp̄: hæc mihi rē molestā aut itē pestiūā facturū uidearis mi Nicodeme: si qd̄ læpnumero frustra abs te ante, tētatū ē: hoc et tpe nō omittas. Quod eo libētius: qm̄ ad astrorū motū atq̄ influxū accedit. et ipsa rō que nullius castrog. uirib̄ ē inferior. Rē tenes. Vale cū uniuersa familia patricioq̄ nro. ex mediolano. xviii. kal. septēb. M. cccc. lviii.

Fran. philel. pio secundo romanæ ecclesiæ sūmo pontifici. sal. plu. di.

Vod nihil unq̄ in uita mihi neq̄ iucūdius cōtingit neq̄ optabilius q̄c̄. accepi nūc te ad. xxviii. kal. septēbris diuina benignitate ad sūmū ecclesiæ ro. pōtificatū assumptū eē cū maximo cardinaliū oīum cōlōn sū incredibiliq̄ totius ro. reip. uel uniuersi potis: ut ita loqr̄: orbis terrarū læticia atq̄ gaudio. Quid. n. in p̄ntia tuæ gratuler sanctitati: cui nihilo plus dignitatis sūmus iste pōtificatus attulerit: q̄ tu ipse ob innumerabiles tuas diuinasq̄ uirtutes pōtificatū. Accedit ad rē: q̄ tibi corā p̄pediē singularē ac pene in auditā mei animi iucūditatē sū expositurus. si ita scilicet apud te p̄batū iri intellexero. Nā mētē meā oēm atque desiderium ex superioribus plæriscq̄ meis lris potuisti nō obscure intelligere. Vnū illud dūtaxat tuæ beatitudini exploratū eē cupio me tāta nūc affici aī uoluptate: uel ex solo ipso tuæ creatōis fœlicissimo nūcio: ut existimē uitam mihi beatā cōtingisse: si qdē in ea uoluptate sūmū bonū cōstituedū ē: q̄ nihil hēt cū beluag. uoluptate cōe sed: tota ē hoīs: tota rōnis: tota absolute meræq̄ uirtutis: Reliquū ē ut si qs adhuc locus apud te mutis relictus ē id q̄ eē & magnificētus qdē eē nulla ex p̄te dubito: me facere digneris p̄ tuas lras certiorē: p̄besne meum at te ad uētum. Vale pater beatissime. ex mediolano. x. kal. septēbres. M. cccc. lviii.

Franciscus Phi. Bessarioni cardinali nicæo sal.

De. x. kal. septēb. dedi ad te lras unas: & simul cū tuis alteras ad pōtificē piū. Eas autem utraq̄ tibi reditas ab othōe carreto iuriscōsulto: q̄ istic p̄ meo hoc principe Frā. Sphor. legati fungis mūnere: nō dubito. itaq̄ miror: q̄ in hęc diem nihil ad me puenit: qd̄ r̄nderis. Et id certe factū exitimo sūmis occupationibus tuis: a q̄bus rogo tm̄ t̄pis subductas. dū X̄i p̄o ῥ̄ p̄ φ̄ o ῥ̄ τ̄ i ad me des. p̄ qd̄ intelligā: qd̄ mihi faciū dum consulās: hoc ē eam ne istuc an minus cā. Reliq̄ tu uel me reticente pro tua incredibili sapientia liq̄do co

gnoscis. Nam ego sum eo sportunior: q̄ te declaratū audio a pio pontifice: qui legationi bononienſi preſis. uale pater amphiſſime. ex me. pridie idus ſep. M. cccc. lviii. Fran. phi. lo. paleologo Marchioni motifferati ſal.

T ſi te noui iā pridē q̄ rebo egregie. doctis atq; grauibus delectaris. idq; uel ex meis. de exilio libris: quos diutius tuo uti hoſpitio uoluisti clarius intellexi: uolui tamē nō aliquid ad te mittere qd̄ & grauitati ipſi ſi ſua uitate hēret admixtā: & nō doctis ſolū: ſed et oibus poſſet eſſe cōe. itaq; libros ad te dedi: quos mō de iocis & ſeriis inſcriptos ædiderā. Sic. n. in rebus ſeuerioribus lectandis neceſſe fuerit: ut riſui aliq̄n auris pater facias: & nō lætitia ſolū: ſed hilaritate aliq̄ perfundaris. Nā qm̄ te quaſi longo poſtliminio uiſere inſtitui mihi hac uia paratū iri aditū uolui: quo te nō facile minus q̄ beneficiū offendā. Vale ex medio. xii. kal. octobres. M. cccc. lviii.

Franciſcus Philelephus nicodemo tranchedino ſal.

Elicitor factus es: qui nihil reſpōdeas. nolo. n. ſupbiaz crimen tibi: homini amiciffimo obiicere: quod iis ſolemus qui ſæpius litteris inuitati nihil reſpondere conſueuerunt. Scio ſane te eſſe occupatiſſimū p̄ ſerū iis tēporibz. Sed erit humanitatis tuæ. ut t̄p̄s aliquid ſurripias tātillū: quod amicitiaz cōdones officio. Ego inſtitui ad pium pontificē ſalutatū accedere. itaq; rogo te omni ope operaq; cures. ut iſtac mihi liceat inter facere. Quid opus ſit noſti. Vale ex medio. xi. kal. octobres. M. ccccc. lviii.

Fran. phi. Beſſarioni cardinali nicæno ſal.

Inas ad te nuper lras dedi: alteras ad. x. kal. ſep. alteras nō multo poſt: hoc eſt pridie idus ſep. q̄s Otho carretus: q̄ Romæ p̄ hoc principe Fran. Sphor. negotia gerit: tibi reddidiſſe: lris ſuis teſtatus ē. Quod autē nihil r̄nderis nō poſſū non mirari. itaq; rogo te: ut in e facias certiorē acceperisne meas epiſtolas an minus accepis. uale ex Me. vii. idus octob. M. cccc. lviii. Fran. phi. Beſſa cardinali nicæno ſal.

T ſi de tua in me ſingulari manſuetudine atq; beniuolentia nunq̄ dubitauit. eā tū ita proxime tuæ lra qua pridie nonas octobres ex urbe ro. ad me dederas: mihi: perſpicue declarauit: ut aliud. nihil certius unquā habueri. Sūq; longiore illa tua dicendi elegancia atq; maiestate ita delectatus: ut ipſe mihi afflatus aliquis præ uoluptatis magnitudine in reſtitanda epiſtola uiderer. incredibilis habeo tibi gr̄as pater clamentiffime: q̄ nihil unq̄ omittis de me uel ornādo: uel aplificādo. facit immortalis deus ut meis de te optaris id qd̄ certo futuro ſpero aliq̄n fortuna reſpōdeat. Nā cui oīum mali αλ̄ε̄ ῡ ο̄ μ̄ η̄ ρ̄ ο̄ σ̄ η̄ ο̄ ῑ ο̄ ῡ κ̄ ᾱ χ̄ ῑ λ̄ λ̄ ε̄ ῑ ο̄ ῡ κ̄ σ̄ ᾱ ῑ ω̄ ε̄ ῑ ᾱ λ̄ λ̄ ᾱ κ̄ ᾱ τ̄ δ̄ ῡ τ̄ ο̄ ῑ ρ̄ ᾱ μ̄ φ̄ δ̄ τ̄ ε̄ ρ̄ δ̄ ῡ τ̄ ω̄ δ̄ ᾱ λ̄ δ̄ μ̄ ε̄ ῑ ξ̄ δ̄ ο̄ ῡ ῑ τ̄ η̄ ῡ τ̄ ε̄ ᾱ ρ̄ ε̄ τ̄ η̄ ῡ κ̄ ᾱ ῑ τ̄ η̄ η̄ ᾱ λ̄ η̄ τ̄ ε̄ δ̄ ο̄ η̄ τ̄ ῡ φ̄ ο̄ φ̄ ῑ ᾱ ῡ. Vt autē ad rē ueniam uix dici queat q̄ gratus mihi q̄q; pericundius fuerit nunciis tuis de recuperato plutarcho que quoniam amiſeram me a ſumo pontifice pio ſecundo tuo interuentu dono: accipere in non mediocrem fœlicitatis partem mihi aſcribo. Non. n. paruz mihi iacturæ fuerat amiſſio talis ac tantū codicis. Neq; uolo tibi unq̄ perſuadeas alia a nobis uia codicē iſtum aberraffe q̄ ea quæ tibi primis litteris meis declarata eſt. hunc at tibi dono dari a ſanctitate pii pontificis tanti facio ut uix aliud pluris queam. nam quid ego dicā de mirifica illa benignitate ac munificencia in annua uitæ ſubſidia. q̄ in me ultrō uerus xp̄i uicarius pontifex pius utiſ. De creuit mihi ut humaniſſime ſcribis eius beatitudo in ſingulos annos aureos ducatos ducentos uel argenti mediolani. Addidiſq; futuro: ut maiorem indies & dignitatem & utilitatem aſſequar. ad hæc ego paucis reſpondeo. Quāuis ego me ſane cognorim neque de illius ſanctitatis beneficencia: neque de alacri tua beniuolentiſſimāq; opera quicquam magnum promeruiſſe. operam tamen pro uiribus daturum polliceor. ne ſaltem uoluntate & obſeruantia indignus cenſear tam egregia tāquam tempeſtiua magnitudine. Reliqua. quod te uelle intelligo ſcribam ad pium pontificem. Vale pater beatiffime. ex mediolano kalendas nouē. M. ccccc. lviii.

Fran. phi. pro ſecundo eccleſiæ ro. pontifici maximo ſal. plu. di.

Effario reuerendiſſimus in xp̄o ielu ac idē ſapiētiffimus cardinalis nicænus fecit me nomine ſcītatis tuæ p̄ lras certiorē: q̄ de me p̄ humaniter beniuolentiſſimāq; ſentires. & quāta cū caritate de me honoratiſſimā uerba feceris q̄b̄ me p̄pterea tua ſponte donis ornaris. facis tu quidem pientiffime oīa ſūme p̄ ſiſſe pie. q̄ xp̄m optimū maximū imitatus nihil tibi potius ducas q̄ bñ facere cū oibz tū iis i primis quos noris iā pridē innumerabiliū tuaz incredibiliūq; uirtutū obſeruatiſſimos extitiſſe. meministi ſane p̄ b̄tiffime: q̄ ego te ſp̄ oī ſtudio coluerim. & q̄ta ſæper cū ueneratiōe diuinā ſapientiam tuā q̄ inter omnis mortales mirifice unus excellueris atq; excellas. aſſidue fuerim p̄ſecutus. Neq; fieri poſſe iudicaſti ut ſine diuino quodā nutu atq; uolūtate tātus eēs meus & tādū erga te amor tāta pietas tāta fides. neq; uideri uoluisti oblitus q̄ uiuō adhuc & oī ex pre icolumi caſto p̄ ſiſſe afflatu illo uel poetico uel diuino fore p̄dixerim & id qd̄ hoc ipſo p̄nti anno: ut & calliſtus ex hac luce migraret. & ip̄e tu q̄ oīum uotis fortunatiſſime cōtigit. e tantis xp̄ianæ religiois tenebris lucē eēs p̄ optatiſſimū tuū p̄ ſiſſe allaturus. Et illuxiſti tu p̄fecto bonis atq; doctis oibus quaſi ſol oriēs teterrima tenebrarū caligine obductis. Actū oīo erat de clariffimarum artiū ſtudiis laudatiſſimū q̄ uirtutibz: niſi oportune tu diuinitus datus eēs ad illas inſtaurādas: tuēdas: illuſtrandas. itaq; iā muſæ p̄c̄nitus interierant. reuiuifcūt. eloquētia: q̄ obmutuerat & uocē ſimul recuperauit. ingenia quæ obdormierant excitātur. oēs ad honeſtas actiones maiore q̄ antea unquā cupiditate incenduntur. Deſyderium nicolai quinti ſapientiſſimi illius preſtantiſſimiq; pontificis. quo uſri eruditi & eloquentes non mediocriter torquebantur non leuaſti ſolū optatiſſima creatione ſanctiſſimi tui pontificatus: ſed in maximā ſplendidiſſimæ tue bonitatis admirationē amorēq; inſlāmaſti: non. n. honoratione uerborum dūtaxat huiuſmodi uirorū aīos in pulcherrimā future tue benignitatis ſpē erigis: ſed p̄ntibus potius ingentibusq; muneribz. nā ut alios p̄pe iſinitos breuitatis cā p̄teries de nae ipſo uerba faciā: q̄b̄ ſū donis a beatitudine honeſtatus. Quāta mihi q̄q; ſingularē uoluptatē attuliſti nobiſſimo ipſo Plu. codice: quo uirorū illuſtriū & græcorū & latiorū uitæ græca orōne erit

ditē & elegāter scriptæ cōtinent. Quid q̄ ad quottidiana uitæ subsidia singulos decētos aureos ducatos ī sin-
gulos annos mihi in oēm ætatē apd̄ alios ēt agenti cōstituisse. ita certe qd̄ absolutæ ē munificētū tuæ: & ex
teriori cōsulis: & interiori hoī: q̄ppe q̄ ingenio & corpori fomēta attuleris. at ego p̄ tantis tuis & tā imorta-
libus bñficiis qd̄ tadē sim relaturus. Nepe illud qd̄ homuntio solet deo: cuius tu uices diuinitus oībus repñas
Te admirabor. te colā. te uenerabor. te dies ac noctes tū mēte & assidua meditatiōe p̄pitiā: tū ore atq; arun-
dine pēniter p̄dicabo. Nec de te desinā unq̄ bñdicere q̄qdē ne tu qdē bñfacere in uniuersā uitā desinere uo-
luisti. Erant p̄terea p̄multa q̄ scribēda mihi occurebāt. Sed hæc idē clāmētissimus cardinalis Bessario ne si epi-
stola p̄lixior: q̄ par ē: tuæ sanctitati urbis meis corā exponet. Reliquū ē p̄ beatissime. ut tibi indubitato p̄sua-
deas meā me oēm fœlicitatē in te uno cōstituisse. cuius uitā atq; incolūtatē ut oīpotēs Deus q̄ diuissimā tue
atur ēt atq; ēt opto. Vale in xpo iesu. & me cōmendatum habe ex mediolano. kal. nouēb. M. cccc. lviij.

Fran. phi. Borſio æstensi Mutinæ regiiq; duci. S. P. D.

Vod plura de te indies dux Borſi illustrioreq; digna laude p̄dicant: eo magis magisq; fortunatus mihi
uideor: q̄ ī tuā beniuolentiā me admitteris. diuigi. nā tali actāto p̄cipe nō mediocri fœlicitati ducēdū
ē. Nā si morū similitudo iungit mortaliū aios caritate. edissimilitudo at̄ ī odiū cōcitāt: q̄s non eū laudan-
dum arbitret: q̄ tibi carus sit: cuius mirabiles sūmāq; uirtutes tot tāteq; sūt: ut cum oī antiquitate non iniuria
possis de gloria cōtendere. Et ut cetera: q̄ sunt p̄pe infinita absolutæ sūmāq; uirtutis documenta. ī cōmodi-
us mihi t̄ps recēda reiciā: q̄s nō iure optimo admirat: nō obstupescat: non tollat in cælū diuinis laudibus
illud laudatā clāmētīæ & magnanimitātis genus: quo nup̄ ad. xi. kal. nouēb. usus phiberis. Nam ut l̄ræ ma-
gnifici Bartho. pādaliæ ad Nicolaum filiū ducalē hunc. aulicū: q̄ hoc die in maxima p̄ceq; & nobilissimog; ho-
minum multitudine corā hoc illustrissimo n̄o principe Fran. Spor. inter Prādēdū recitatæ sunt prudētissime
declarant iohannes pegrinus cognomento simul & re ipsa abolens maximis abs te maioribusq; tuis ornatus
bñficiis: cū grauitē & iniquo aio ferret: uel leuē ita iustissimā multā illā. q̄ laurētius eius filius paucis ante mē
sibus mulctatus fuerat nō minus ob delictū negati mēdaciōn: q̄ ob delictū ipsum qd̄ circa aucupium cōtra sui
decreta principis p̄petrarat: Venetias dedita opa p̄fectus dicit. Vbi cum diutius eēt. q̄ antea unq; consueuerat
ut erat aio ad maledicēdū nocēdūq; uahemētius inflammato: q̄qd̄ potuit excogitare: cōfingere: cōmisci qd̄
excellētīæ tuæ uel ad p̄niciē: uel ad infamiā accessurū existimasset: eoq; oīum amisit nihil. Et tanq; nō dicēdi:
sed maledicēdi p̄itiā a disertissimo guaryno familiarī n̄o didicisset: ubicūq; Venetias inter ābalandū aliquos
offendisset: quos tibi aliquādo quoquo mō nocere posset cōsideret: apud illos p̄ nouas insinuatōes insidiosa-
q; principia cōtinuo ferebat. eoq; one: ut nihil aliud hēre negociū uideret q̄ p̄ oē insinuatōis genus depraua-
re īplēdidissimas uirtutes tuas: utp̄ ote q̄ nihil aliud quererēt: strueret anhelaret: q̄ malefacere: atq; si fieri pos-
set: tollere ex oīum genere. Pudet me ea meminisse: q̄ ab illo maledicta memorant. Sunt. n. indigna auditu:
sunt obscena: sunt impia. Quæ qdē ipsa huiusmodi esse uiri illi patritiū ut sunt magni & sapientes nō obscure
uiderunt q̄ppe q̄ pleriq; oēs tum iohannem pegrinum ipsum uerbis acerrimis coram castigarunt: tum p̄ lit-
teras te de omni hoīs petulantia familiariter amiceq; mouerunt. Quibus tu p̄lectis & q̄ diligētissime cōside-
rātis: req; oī intellecta & cognita: turbaris: nō excādēscis. nō aium accerbiorē in parte inclinas: id qd̄ debita se-
ueritatis fuisset & iustitiæ potius q̄ crudelitatis & ultiois: sed ut es humanus: mittis: māuētis cōuocatus in cō-
siliū duodeci sapētū: q̄ dicit: ex primioribus Ferrariæ ciuibus circiter ducētis: accerſi ēt iubeſ reū ipsū iohā-
nē pegrinū: cū eēt tñ in oēs ignari: q̄obrē eo loci cōuenisset. Deinde uictor pauo prudētissimus secretarius
tuus p̄fectus in mediū exposuit excellētīæ tuæ noīe p̄fidia iohānis pegrini: eāq; nō unis uenetog; litteris ne cō-
tradicante qdē reo cōfirmat facileq; cōuincit nō una morte dignū eē illū: sed admodū infinitis: & iis quidem
ditis & truculētis: si qdē tot mortibus p̄lecti abominabilis atq; impius ciuis posset. Quibus sane auditis: liquē-
doq; p̄spectis: itaq; sunt cōsultatiū ai tantæ rei imānitatē in reū ipsum exasperati. ut p̄inde atq; hecuba qdam:
q̄ fabulant in Polymnestora: in illius oculos uellēt irruere: neq; oculos dūtaxat eruisset: sed uitā: sed aiām: sed
si qd̄ in aiā patet altius & Potētius: Atq; audiat lōge lateq; p̄ns hæc ætas: audiat posteritas oīs: audiat oēs q̄ sunt
futuriūe sunt: populi: gētēs: natiōes: audiat uniuersus orbis: terraq; inauditā humanitatē: clāmētū: sanctimo-
niā magnanimitatē atq; religiosissimi duci Borſi: cuius urbis idē uictor stās in medio iratog; & tumultuatiū ciuū
Tibi ait o iohānes pegrine hō nefarie uitissimus pater patriæ dux Borſius de tuis tantis istis & tā p̄ditis tāq; in-
manibus facinoribus non uitam eripit: nō substantiā: q̄ qdē oīa p̄ tuis sceleribus amisisti qn̄ ponus tibi ultro
ignoscit: debitāq; poenam liberrīe remittit. Nā nihil ē qd̄ malit q̄ nō mō nō degenerare: in oī uirtutis genere
a clarissimis principibus maioribus suis: sed illis uniuersis. si fieri possit: q̄ longissime plucere. O uocē p̄tantis-
simi principis. O mirabilē lenitatē. O ai magnitudinem inauditā. Laudat ille maximus rex David: placatus p̄
cibus muliebris Abingail manus a nabal carmello eius uiro hoīe uno oīum ingratiſſimo: quē interemere cū
uniuersa familia decreuerat illico abstinerit. Laudat Cæsar augustus. q̄ uxoris Liuiæ cōsilio. Licynē quē per-
dere cogitabat: annhælati patricidii ueniā dederit. At Borſium q̄bus nos laudibus p̄sequimur: q̄ quibus oībus
in iohānis peregrini irruētibus necesse eū nō mō incolūmen eē iusserit: sed ab impetu cōsultatiū factō sua
manu subduxerit at feruarit: nō muliebri: nō alieno illi cōsilio: nullis neq; p̄cibus nec muneribus opus est:
q̄ per se se uiget ac sapit: q̄ Deum semper ante oculos h̄ns cum illud salutare p̄ceptum meminit. Mihi uindictā
& ego retribuā: tum ne obliuisci qdē unq; possit eundē humani generis saluatore nō solum ignouisse malefa-
ciētibus: sed patrē ēt: ut illis ignosceret: extremis in cruciatibus supplici cōmiserabilisq; uoce orare non desti-
uisse. Libuit nobilissimo duci Borſio pro ai magnitudine obliuisci iniuriarum: Libuit. qd̄ Cato senior prudē

tissime usurpabat: uti uenia in delinquentē quo potestate: quā ab deo habet: ea liceat uti semper. Libuit inq̄ op-
 timo principi: ut est lenitate incorporabili. ignoscere ioanni peregrino: quo & se ipse sui simile ostēderet &
 illū perpetrati facinoris ubi penitusset: ceteris foret exēplo nullā esse uirtutē: quā uni gratitudini antecellat.
 Quid. n. in gratitudine foedius: qd̄ atrocius: qd̄ exitiosius: qd̄ in manius. Nā si hęc uitio uacat nulla ob eam quā
 in se habet imprudentiā: a quo. n. flagitio abstineat hō impudens: nō obscure patet esse gratitudine prestantius
 nihil. Et primus ille angelus si gratus esset uoluisset: neq; sua iflatus opinione in superbiam lapsus esset: neq; a
 cælesti diuinoq; domicillo preceptis corruisset in tenebras sempiternas. Te ioannes peregrine grauissimi atq;
 iustissimi ciues oēs. q̄ tua cā in cōciliū cōuenerāt mortuū esse uoluerunt: quē princeps clementissimus & uitā
 restituit. & tanto tāq̄ amplissimo p̄monio: qd̄ iuste pieq; amiseras. frui uoluit: secutus is quidē ut mihi uidet
 nō tā illud qd̄ a Socrate dictū laudat a uiris sapientibus: decere principē & amicis benefacere: & inimicos red-
 dere amicos. q̄ p̄ceptū euangelicū: quo iubet inimicos etiā esse diligendos: quo maiore te hōiem amicissi-
 mū quo pulchriore bñficio dux Borsius afficere poterat: q̄ uita donatū iubere uel locupletissimū opulentissi-
 mūq; regnare. Nōne tibi uideris regnare ioannes pegrine: cū tantū scelus ip̄ne perpetraris. Memineris igif
 memineris gratitudinis. Et qd̄ de perfa illo Araspa tradit Xenophon tecū dies noctisq; uoluta: nec te deterio-
 re in Borsiu: si qñ usus fuerit: p̄stato: q̄ illa gesserit se in cyru: Apes iracūdæ sunt: & adeo peruicaces ad pugnan-
 dū: ut aculeos ēt: qbus natura armatae sunt relinquāt in uulnere. At earū regē natura esse inermē uoluit: X ita
 mitē quoq; & mansuetū. Si huiusmodi se regē erga te prestitit mitissimus dux Borsius: noli tu queso inhæretē
 uulneri aculeū itē recipere ad nocendū: id q̄ nō mō ne noceas tibi ipse: sed ut ai tui gratitudine lætius reddas
 humanissimi p̄cipis beneficium: cui non minori curæ sunt laudabiles ciuū actiones quā proprie ac suæ. hęc
 enim interest inter tyrannū & iustū principē: q̄ ille oīa refert ad proprias utilitates: si quidem aliquid utile
 censi debet: quod ab honestate abhorreat. At iustus princeps quicquid agit: quicquid loquitur. quic-
 quid cogitat id oē refert ad utilitatē & decus ciuū: Si tibi dux Borsius restitūtū aī aduerterit: hoc est si sanum
 & prudētē: letabitur ipse certe. q̄ collatū in te beneficium nō amiserit. Tunc. n. amittitur. cum in hōiem indignū
 collatū id fuerit. Et pastor bonus relictis ceteris ouibus: quā unā amiserat diligentes querit: & cū inuenerit nō
 mediocrē lætitiā p̄æfert: At si secus tibi: qd̄ tua cā nolim: cōsulueris: maluerisq; ingratitudinis crimini ob-
 noxius fieri q̄ gratitudinis: laudari: ego sane grauius tibi p̄efagiā nihil: sed tu uelim tecū ipse cōsideres q̄lis de-
 te apud uiros bonos & sapientes existimatio futura sit. q̄lis fama: An ignoras q̄ negligit famā suā homicidā iu-
 dicari: primū tibi ante oculos pone q̄ta in laude uersantur: q̄ se accepti beneficii memores uoluerūt. Quis ē
 qui nō libenter audiat: ac celeri orōne p̄seq̄tur uel Minutii magistri illius eq̄tū i Qu. Fa. maximū: uel. L. Terē-
 tii culleonis ciuis romani in africū superiorē gratitudinē singularem nā qualis se haberi uoluerint Virgi. Ho-
 ratiūq; poetæ in Moecenātem & Augustū: eorū pulcherrima disertissimaq; poemata decātāt cōtra uero ne-
 mo est sensus & rōnis cōpos: q̄ cū aut sextilii in. G. Cæsarē aut. G. p̄pili in. M. T. Ciceronē maximos duos & p̄ oē
 eloq̄tissimos uiros ingratitudinē inuitus merensq; audiū: nō illos uel mortuos oderit atq; execretur: & p̄ oē
 cōiitii cōtumentæq; genus insectet. Sed qd̄ multis. q̄ sit detestabile abominabileq; facinus ingratitudo: ut triste
 ita sempiternū tulit exemplū sceleratus & impius iudas ille: q̄ magistrū dominūq; suū humani generis redem-
 ptorē cruciandū iudeis p̄ omne uitā dedecus & interimendū tradidit. is. n. cōsciū sibi diræ suæ horrendæq;
 feritatis: abiecta spe omni consequendæ ueniæ p̄digiosam uitā loqueo finiuit. Plus. n. ponderis ad poenā i ma-
 lignitate sua: q̄ in diuina bonitate atq; misericordia inesse arbitratus est ad ueniā. Præterea iustus princeps nō
 semp ignoscit. Nimia. n. misericordia summa esse in iusticia consueuit. nec minus crudelis ducitur: qui semper
 dat ueniā: q̄ qui nunq̄. Omnibus in rebus mediocritas quedā seruanda est. Qui se uoluit leniorē q̄ deceat: leni-
 tudinis cuiuspiā & ignaue nomen subiit: & dissoluta clementia nō eū mō q̄ iterū deliquerit: sed reliquos itē
 reddit alacrioris ad delinquendū. Quo fit ut subūbra huiusmodi uel clementiæ uel segnitæ iusticia tota pere-
 at. Itaq; etiā tibi caue. Teq; ita institue: ut & clāmētæ ac benignitatis tuus optimus princeps ab omnibus lau-
 detur: & tu usus nō abusu: tāto beneficio uideare. Sed ut eo: unde diuertit n̄ra redeat orō nō potui equidē p̄stā-
 tissime dux Borsii nō mixe in modū affici leticia: cū l̄q̄ illæ copiosæ & elegātes Bartholomæi pendaliæ coram
 optimo maximoq; principe meo Francisco Sphor. recitæ sunt. Erant. n. indices ac testes p̄claræ tuæ & exi-
 miæ bonitatis: q̄ uidi: ab audientibus oibus: tū a grauissimo ipso principe facundū admodū plēo quæ ore mi-
 rifice laudari: teq; unū dici: q̄ inter huius ætatis principes & haberi debeas & dici principes. Quare non minus
 meæ fœlicitatī lætor: quod mō dicebā: quā tibi gratulor: q̄ maximis tuis innumerabilibusq; uir uirtutibus tā-
 tāiā gloriā es adeptus: ut nullā sit futura posteritas: quæ de tuis diuinis laudibus conticefcat. Quis. n. te huma-
 nior: q̄s clementior: q̄s ai magnitudine clarior: q̄s iustior. q̄s munificentior. Nā qd̄ ego dicā de illustri sapiētia
 tua q̄ p̄spicue intelligens inferiora hęc & tēporalia oīa mutabilia esse planeq; caduca: nihil tibi antiquius du-
 cas magisue expetendū fide religione pietate. Omnia refers ad deū: quo semper tāq̄ p̄ntē: uidente: audiente
 dirigis ac perficis tuos salutiferos cogitatus. itaq; omnia tibi secunda sunt: omnia læta: & ad uotū omnia: q̄ te
 minus norit rusticus est censendus: q̄ te non amat: nō colit: nō ex omni animi snia ueneratur uel flagitiosus ē
 uel stultus. Perge ut facis princeps p̄stantissime. Da nobis tuis quottidie egregiū aliquod argumētū uel audie-
 di: uel discendi scribendiq; de tot tuis tantisq; uirtutibus. Vale principū decus: & me cōmendatū habe: ut facis
 Ex medio. idibus nouem: M. cccc. lvi. Fran. phi. Nicodemo trachedino sal.

Somarel

Vod tardiores ierit meæ ad te l̄æ: id cāe fuit: q̄ expectabā mihi facultatē fieri per principē nostrū fa-
 ciundi itineris: nō. n. uuiumus n̄o sed alieno arbitrio. Et iustus princeps pro iusta lege ducēdus est At

uiri oēs boni subiecti sunt legibus. iccirco Socrates cū posset: noluit e carcere se in libertatē uendicare. Breui igitur hic concedā Lucā: ibiq; tādiu expectabo: donec mihi fiat: quod amici nomine significasti: nā eius mihi fide esse tutius nihil pōt: at ne securius qdē. Erūt et mecū filii duo Marius & xenophon. Cū una erius cætera inter nos cōmentabimur. Vale ex medio. viii. kal. decē. M. cccc. lviii. Fran. phi. Thomæ senecæ sal.

b Ertola nō q ad te uenit: faciet: de oī statu meo te cumulatissime certiorē. Qua uero in re tua mihi opa opus sit: ex eodē cognosces: itaq; tuū est id prestare: ne frustra hoc itineris ab eo susceptū uideri possit. Nō. n. sū nescius: & q̄tū possis auctoritate: & grā: & q̄tū etiā mea cā uelle debeat. Sed rudis plane & dicendus sum & iudicandus: q̄ ita ad te scribā: quasi uidear de singulari tua perfectaq; caritate dubitare: quare nihil aliud abs te peto: nisi ut cures: ne istic diutius Berthola nō expectet. Vale ex medio. iiii. nonas decē. M. cccc. lviii.

Franciscus philelsus episcopo tusculano cardinali nicæno sal.

c Vm ego quottidie lras tuas expectarē p̄ clāmētissime: q̄bus certior fierē de iis quæ ad kal. nouē. tuæ amplitudini scripserā una cū lris ad sanctissimū pontificē piū: neq; aliud noui q̄c̄ acciperē: eētq; iā mihi tandē iter ad uos permissū: cœpi nō inuitus aggredi hoc laboris istuc proficiscendi. & si cupienti labor esse nullus sane pōt. itaq; sum in uia. neq; ad multos dies futurū spo: ut sanctissimi dñi nostri exoptatissimā faciē ut atq; mihi corā contueri liceat. iterea uero loci te maiore in modū rogo: ut quod antea ad te scripserā & te plutarchi codice: & de ducentis illis aureis ita ex snia tua meaq; conficiatur: ut nihil de iis rebus cū istuc uenero mihi curandū sit. Vale. R. pater & domine ex mantua die natalis xp̄tiani. M. cccc. lviii.

Franciscus philelsus Cicco calabro sal.

n Olo mireris: si in hoc meo ad piū pontificē itinere incessu uti uideor testudineo. id. n. fit ptim malignitate hyemis: q̄ uias oīs uitreas reddidit: partē benignitate principū q̄ me nonnulli remorati sūt. i primis aut est Sigismundus pandulphus malatesta: ut est aīo ingenti & phumano me honorificentissime liberalissimeq; excepit: & oībus ex officiis persecutus. quē ego cū ob eius maximas innumerabilisq; uirtutes maximi facio: tum eo pluris: q̄ principis nostri amantissimi est. obseruantissimūq; cognoui. idq; ut istius excellentiæ refferas uolo. Sum ego hinc postridie abiturus. utarq; q̄tū in me fuerint maturiore itinere. Te interea etiā atq; et rogo: ut memineris mei nec minus Lauræ n̄æ: quā tibi unice cōmendo. Reliquū est ut cōi principi et atq; me cōmendes. Vale ex Arimino nonis ianua. M. cccc. lix. Frā. phi. Cicco calabro duca secre sal.

d Edi ad te nudius tertius lras ex arrimino: q̄bus certior factus es de iis quæ tēpus obtulerat. hesternō uesperū eum ad fc rum semproniu uenisse offendi iacobū perusinū cognomento picininū corpore sane Tydeū. sed aī robore ac prudentia Alcideū aliquē. Hic mihi usus est tanta esse in principē nostrū & fide & pietate ut dignus sane sit. quē sphortiani omne: mirifice diligamus amemusq;. Singularē is mihi beniuolentiā ostendit omisitq; nihil: quod uel humanitatis uel benignitatis officiū saperet. Spero hunc principi nostro maxime aliquādo uoluptati fore & fortassis et usui. Cū hæc ad te scripsi: erā hunc continuo habiturus. q̄ppe q̄ audire pōtificē piū ex urbe roma iam decessisse petereq; pulsā. Tu me iterim ama ut soles. Vale ex Forolempromio. vii. idus februa. M. cccc. lviii. Franci. phi. Gaspari mercato Valentia comiti sal.

f Gasparē mercatū meū de oī meo in urbē Ro. itinere minus facerē certiorē: quem alium sim facturus haud satis intelligo. itaq; rē oēm paucis accipe. Posteaq; ad xiiii. kal. ianua. e medio. decessissens ueni postridie Mantua: quæ quidē urbs me plurimū delectauit: cū sua. magnificentia & maronis nri memoria: tū et cumulatius pntia & humanitate prestantissimi principis Lodouici: q̄ me uidit perlibenter: excepitq; lautissime. Et qm̄ natalis christianus propediē aduentabat: uoluit ne ante inde discederē: q̄ esset a me a natalis ipse celebratus. Quo qdē facto postridie eius diei reuerū ueni: ubi uidi pulcherrimas ædes illas: quas ingenti aīo princeps eo in oppido nuper ædificauit: non trito & usitato quodā uulgarisq; artificio. sed ad imaginē potius atq; dignitatē laudatissime illius & perbeate antiq̄tatis. Vnde cū ferrariā postero die concessissem: ducē Borsum offendi principē sane dignū: quē nulla neq; natū nec posteritas contineat: ē. n. oī uirtute peditus i primisq; magnitudine aī ac munificentia: quæ ipsæ duæ claris principibus peculiare semper esse debent. Et qd̄ mihi iucundissimū fuit auditu: diuinū principem nrm nō miore laude q̄ beniuolētia p̄seq; studebat. Ad hoc ego egregie donatus pridie Kalen. ianuaris uersus bononiam p̄fectus perpetuo itinere intra q̄triduum Cæ sena ueni ubi ab humanissimo regulo malatesta nouello non regie minusq; philosophice sum acceptus: eodē que mō post biduum a sigismundo pandulpho huius fratre: cuius ego fortunā non potui non misere dolere q̄ppe quē uideā breui periturū: nisi a clemētissimo nro p̄ncipe. a quo quidē uno is ultima salutē sperat. opem auxiliūq; iuenerit. un̄ cū primū illuxerit: abiens forū semproniu petii. hic iacobus picininus accerrimus bellidux hibernas ubi eo aduenisse cognouit: suū necessariū qdā ad cauponulā misit qui me suo nomine saluaret atq; oīa pollicerentur quæ humanitatis sunt beneficentiæq; officia. hūc ego deinde mane cū adissem: multa que citro utroq; familiariter & amice hīta uerba essent unū id uisus mihi sum de illius aīo intelligere sibi p̄ncipe nro nihil eē carius nihil uenerabilius cū sese huius semp̄ in seruū minus q̄ filiū asserere diceretq; nihil sibi cōtingere posse aptabilius quā aliquā occasionē offerri declarandē suæ in talē ac tātū patrē & dñm obseruant fidei pietatis. qd̄ multis ē opus. ē plane iacobus picininus i principē nostrū tāta beniuolētia atq; fide ut addi nō possit ad cumulū. Sū at ab illo ita tractatus: ut eū decet: q̄ uetus amicus sit & principi nostro carissimus. Eodē etiā die inde decessit. & per mutuosā illa asperimāq; itinera post sextū diē perueni ad urbem ro. & ne sim longior q̄ oportet. Sūmus pontifex. Pius tanta me humanitate excepit: ut uix quicq; dici possit humanius. Spo me omnia ex sententia mea assecuturū. & ad paucos dies secundis aibus rediturū: ad uos iterim uelim. ut me

maueris mei. tibiq; p̄uadeas te mihi nemine post clemētissimū principē nostrū eē cariorē neq; iucundiorē
Tu uale cū mea frigidissima frigida. Nā hic niuū nihil ē. ex urbe ro. xiiii. kal. februa. Mcccc. lviiii.

Fran. phi. Borlio æstensi mutinæ regiꝝ duci salutem.

Vod mihi ex urbe feraria decedenti mandasti p̄stantissime dux borli: id ego p̄tæ ecclesiæ ro. pontifici
g fideliter diligētissimeq; exposui: & ea p̄terea addiditq; mea interesse p̄ maximis tuis i me beneficiis ad
denda extimaui. Audiuit certe oīa sumus p̄t̄fex p̄libeter: oñditq; se usurū in tpe qđ tā liberaliter atq;
p̄bōis obtulisti. deide i longiusculū sermonē de tuis diuinis laudib; & audiēdo & dicēdo. p̄uectus ē. Et cū alia p̄
multa de te mirifice p̄bauit tum in primis delectatus ē: q; nihil pluris q̄ relegionē & cultū diuinū faceres. Dice
bat. n. sibi plurimū uideri laudandum: qui in tanta rerū licentia ita se gereret. ut oīa refert ad deū. Absolutæq;
esse uirtutis: q; in maxima fortuna se cōtineat cum fieri uix possit. ut in impunitate p̄posita uoluptas uiciorū
oīum parens contemnatur. Et iō te sibi uideri magis amurandum. qui i pulcherrimo. & pacatissimo p̄cipa
tu in maxima bonarū rerum oīum affluentia & uarietate & copia nunquam secedas ab honestis actionibus
nunquam ab officio: nunquam a deo. semperque tui similis sis hoc est deum metuens planeque perfectus
Nunquam enim continere te potuisse in illa iohannis peregrini aduersus dignitatem tuam impia contumelia
nisi deum semper ante oculos haberes. itaq; istius modi clemētiam tuā pleniore quodā ore hilariq; uultu lau
dabat. Et ne si longior fuero uidear assentatiōi obnoxius uel in re p̄spicua oīoq; uerissima ea fuit dicendi clau
sula. si tales fuerint reliqui christiani principes qualē te in deū audiret nō ad modū sibi i sua hac p̄fectione labo
rādū fore aduersus turcos. hic ad martiū istac iter factus ē. Quare ex eo ipse corā animaduertes q; de te habet
prestantē opinionē eāq; uerissimā. Cætera tibi propediē p̄ns exponā. Sumus pontifex hoc mane romā egre
ditur per uisiam uersus iter facturus: ubi dies quinq; sumū acturus est. uale mi princeps illustrissime. & me com
mendatum habe ex urbe Ro. xi. Kal. februaris. M. cccc. lviiii.

Franci. philel. epistolarum liber decimusquintus.

Franciscus philelus Sigismundo pandulpho malatestæ sal. plu. di.

Vm primū uenisse i urbē Ro. Sigismōde padulpho: rē quā p̄ficiscēti mihi p̄ tua in me p̄cipua dile
ctiōe mādaras: curauit apud p̄t̄ficē piū nō minore fide: q; diligētia. qđ at is mihi r̄nderit i cām tuā:
id ego oē filio tuo excellētī idole adolescētī Rober. quē apđ te mediolanū abscēte: r̄ddidi fani offē
derā ut actū erat exposui. fecisti at & prudētē & rectē q; loceri tui fr̄cisci Sphor. caritatē atq; sapi
entiā fucate aliorū spei dolosiq; pollicitis: ut es aīo ingētī acerrimoq; ingenio: pretulisti. nō. n. mihi crede tua
te fallet opinio. Est. n. hic princeps: ut scis: cū aliis p̄mittis ac maximi uirtutibus p̄ditus: tū clemētia atq;
benignitate plane oīum primus. Quæ quidē ipse duæ uirtutes mirifica beniuolentia quadā mortaliū aīos ad
se tradunt. Nā ut crudelitas est i manū proprie beluarū: ita nihil esse duco: qđ magis attingat hoīum benignita
tē q; humanitatē: facilitatē: mansuetudinē. Liberalitatis uero ac beneficentia q; uehementer allitiāt oīs in amo
rē sui: q; est q; nesciat. Quātū uer o prudentia & rerū gerendarū peritia calleat idē Fran. Sphortia earūq; non
paruarū aut uulgarū: cū alia pro p̄e infinita periculossima clariss; maq; facinora: tū nobilissimus hic principa
tus facile demōstrat: quē nullis fare uirib; auxiliisue fortunæ aduersus oēs italiæ atq; galliæ: hispaniarūq; potē
tatus adeptus est cū i mortali sui noīs gloria. At huius fide obseruationeq; p̄missorū qđ inueniri liceat aut cer
tius aut sanctius. itaq; tibi plurimū gratulor: cui uideo propediē lætiorē fore fortunā: teq; non modo liberatū
iri oī bellorū mole: sed i cōmētū ēt firmissimū unius huius socieri tui consilio atq; adiumento tuis rebus p̄
sentibus allaturū. Reliquū est ut pro tua dignitate atq; ai magnitudine ut bene cōceptis insistas: oībusq; de cla
res eum te Sigismūdū esse in dies magis magisq; futurū: q; consiliū rōnem oī casus temeritati antepōndā iu
dices. Vale ex medio. ix. kal. mar. M. cccc. lviiii. Fran. phi. Karolo fortibratio. S.

Vā mihi gratū & piucūdū fuerit lautissimū tuū munus. Seneca n̄ egregius idēq; uerissimus splēdidissi
mi tui noīs p̄dicator tibi corā exponet: facis tu at nihil alenū a paterna gloria tuoq; splēdore. Nihil enī
debet paruū abste cōnari. q; maxio ipatore sis natus. & ipse maxius. Quod at ad me attiet licet ipsi tē
bi uel me reticēte nō obscure itelligere. q̄lis sit meus erga te aīus. Nā si nullis b̄ficiis puocatus: erā tibi antea
uehēmenter affectus ob eximias tuas innumerabilesq; uirtutes: q̄lē futurę speres quē tā elegātī munere decora
ri. Tuū igit fuerit bōas actiōes tuas bōis assidue actiōib; cumulare. Nō. n. nos minoris i dicēdo de te bene co
gnosces: q; nos de te i bene agēdo audiremus. Reliqua ex Seneca ipso accipies. uale ex mediolano. vi. idus apri
les. M. cccc. lviiii.

Fran. philel. Thomæ senecæ. salutem.

Atis sup̄q; expectare domi te poterā: cui darē litteras: quas p̄dixerā. ad illustrē Karolū fortibraciū: cū i
f terim nūciāt abesse te ab urbe mediolāo p̄ multa milia passuū. fecisti at seuerius: ne dixerī Inhumanus
q; nō uale prius dixeris. q; a nobis abieris: p̄sertim cū scires tua mihi adhuc opa opus esse. Nā q; i re scire
certe non poteris nisi ab me ante audisses. habes tu cum hisce litteras quas tecum laturus fueras ad inclitum
istum Karolum. intelliges ēt qđ abste uelim itaque cures oīa ex snia mea. Vale ex mediolano. v. idus apri
les. M. cccc. lviiii.

Franciscus philel. Nicodemo trachedino salutem.

Edi petro galera ad te l̄ras: ex qbus itelligē potuisti qđ fieri abste uelī: itaq; si me amas: ut certe facis da
p opa ut & quāprimū & ex snia mea mihi morē geras. Scio. n. & quātū possis & quātū mea cā uelis. Qua
re ne infinire occupatiōes tuæ tibi ipedimēto sint quo minus qđ cupimus assequamur tuæ pruden
tia fuerit puidere. uale ex medio. v. idus apri. M. cccc. lviiii. Fran. phi. Amareto manello salu.

n On surde mihi uidetur. plato sensisse eo in libro q; de rectitudine noīum iscribitur: nomina quibus uti

nūc non esse indita casu quopiam: ut uulgo existimant: sed ita potius inducente ac ueluti de industria dictate natura quæ multo ante prouidens quod cuiusque sit euenturum & qualis quisque futurus sit: ita non in imponat id autem cum in aliis multis & rebus & hominibus probari potest: tum in Alcides & priamus perspicuum est. Alcides. n. robustum forteque significat: quale illum legimus extitisse: quod hercules postea cognominatus est quasi fama gloriaque iunonis quæ a grecis uocatur hera. Priamus uero a uerbo priamæ quod emo significat: deduci manifestum est. At illum ab alci de captum troianos postea emisse: & græce & latinæ tradit historiae. Nam de uiribus & fortitudine Herculis quod attinet predicare. Et hæc quod duo quæ admodum alia permulta: quibus totus ille liber refertus est: secundum rectam analogiam dicta repiant. Videmus etiam & apud grecos & latinos plerumque esse nomina: quæ secus interpretemur: quæ uoces ipsæ significant. Nam & lucum dicimus: quod ob nimiam arborum densitatem luce quodammodo careat: & partem quæ certe minime parcat. Sic item apud Platonem Cratylus cauillatur in hermogenem eum non recte dici hermogenem hoc est mercurio gentium quod doctrinæ scilicet atque eloquentiæ nihil sapiat. Unde hæc nostra repetitur oratio: ut intelligant cæteri quod te mihi Amarete expti non sunt nomen tuum contrario esse significato accipiendum: quod uox ipsa uideat ostendere. Nam non modo nihil in te habes amaritudinis: sed es certe plane dulcis ac persuauis: id quod non solum in tuo sermone declaras: sed etiam uniuersa uita. Sed de his malo apud alios quod apud te ipsum uerba facere. Dediti ad me binas suauissimas litteras: quarum unas eodem accepi die: quo eras ad urbem Romam profecturus: itaque nihil tunc oculi datum est respondendi ad te. Alteram autem simul cum duobus fasciculis asparagorum sunt hoc tempore mihi reddite quo me febre uel quædam tertiana corripuit. Quare nolim mireris: si minus hilares eam meam littere ab me fuerint. Vix enim iacenti in lectulo atque febrienti mihi uel ineptiora hæc dictare licuit: cum laboris et partem tuas ac meus bonus accursius pisanus in scribendo sibi ultro assumpserit. Vnum autem non omittam me non minore admiratione prosequi quam delectatione oratione: quod in litteris uteris. Et scribis tu certe non modo apte sed et pulchre: itaque pro nostra singulari ac mutua beniuolentia te et atque et hortor: ut quod coepisti diligentia incubas studiis literarum: ex quibus crede mihi longe maiorem fructum adiuturiorum consequere: quam ex omni tua quatuordecim mercatura: Meum Cato ne facere iuriscōsultorum Homerum saluere plurimum iube. Præterea uelim meo nomine moneas marium filium: ut cum baldassare rexino se quod modestissime gerat: operamque det ut amicitiam cum illo uiro: quod inimicitias maluisse intelligatur. Vale ex mediolano. vii. Kal. maias. M. cccc. lviii. Fran. phi. Amareto mannello sal.

F Acis tu quidem mihi amarete panice: quod febrienti mihi omnibus humanitatis officiis opituleris. Et asparagof accepi & mala punica. fuerunt sane mihi utraque pgrata faciat. Deus: ut propediem: quod sermo optoque iucundiora nobis tua sunt munuscula. Nam animo tuo iucundius certe esse nihil potest. Quod autem ad tuum attinet nomen: non facile finem mutare consueui: preferam eam: quam diligentius ante considerari: Præterea an ignores nimis omne uitii loco duci. Si ita & moribus es dulcissimus: ea simulata nomine amaritudo tamen affert temperamenti ut omnia illa quasi nimia dulcedo ad mediocritatem quædam redigat. quod uel meræ uirtutis est. uel laudabilis hereditis. Ad hæc nonne uides Pigellum tuum non iccirco ita esse nominatum: quod illa ex parte sit piger: quippe quod in rebus gerendis sit unus omnium strenuus maxime. Tu ut ante ad te scripsi: uelim omnia opera atque diligentia literis studeas. hæc enim una res cum multa tibi adiumenta allaturo sit: tum erit aliquis non mediocriter leuamentum senectutis. uale ex medio. v. Kal. martias M. cccc. lviii. Fran. phi. ioanni & Guidoni antonio arciboldis sal.

C Vpienti mihi acerissimum luctuosissimumque mcerorem: quæ ex obitu Nicolai patris sapientissimi iureconsulti & grauissimi senatoris cocepistis: aliqua ex parte leuatum ire. duæ sane res ita aduersatur: ut unum exoriturum sim nesciam & molestissima hæc febris quod non mediocriter languet: & incredibilis quædam in optimum uirum illum beniuolentia: qua fit ut consulendus ipse non minus sim quam uos quos consulaturus accedo. faciem tamen ut potero: operamque dabo. ut quibus in hac mea animi molestia: remediis utor: uis et uos: si aptioribus non licuerit uti mecum una possitis. Non equidem negabo magnam esse iacturam nostram in obitu tanti atque talis uiri ingeniumque naufragium. Non enim morte nobis sublatus est uir unus ex pluribus sed is profecto quo neminem uniuersa hec Gallia cisalpina neque innocentior habuit: nec doctiore: nec omni uirtutis genere meliorem. Liceat intueri fortasse nonnullos quod singulari aliqua uel ingenii uel doctrinæ uel uirtutis præstantia inter cæteros sint illustres: sed quod unus omnem simul laudem sit complexus. præter unum Nicolai arciboldum: inueniamus certe neminem. Hic publicis hic priuatis in rebus: & domi & foris ita cæteris huius tempestatis hominibus præstabat ut non minus uenerandus colendusque esset quam & diligendus et amandus. Offendebat neminem præderat omnibus. Nihil sibi ducebat potius quam iusticiam atque pietatem omnia ad officium boni uiri: omnia referebat ad Deum quo pinde ac parte intuente omnia recte sermo & sapienter tum loquebatur tum agebat: quicquid ei aut agendum aut dicendum esset. illudque platonis atque stoicorum non re minus quam uerbo usurpabat non sibi soli se natum esse sed bonis omnibus: sed uniuerso humano generi. itaque aliorum et casus ac litigia ea ai grauitate integritateque præstabat: ac si esset propria. Hinc factum est: ut carissimus esset omnibus: præstantissimo autem nro principi ita gratus & pius ut alius magis nemo. Quare in omnibus rebus maximis illisque difficillimis: quod in tam locupletissimo. & potentissimo principatu quod plurimam & uariam quotidie occurrunt. nunc hunc Nicolai arciboldum non interesse solum: sed ita preesse semper instituerat. ut sine eo nihil innocenter: nihil ex animi sui sententia fieri posse uel dicaret. Et ne sim dicendo longior. quam uel res ipsa uel tempus: uel pns mea corporis ibecillitas postulat. admodum uniuersa quodam græca in dubiis suis ac maximis causis ad ariopagum se referebat: ita non modo totum hoc principis nostri lautissimum regnum sed omnia et gallia cisalpina unius illius uiri ædes continuo petebat: & assidue frequenter ab eo quo aliquid inde aut consilii aut auxilii iuste pieque assequeretur. Et nemo certe unquam inuentus est: qui quod consilium ille protulisset non tanquam a Solone aliquo aut ex sacratissimo quodam iustitiæ & totius uirtutis oraculo prolatum esse censeret. Quis igitur non iure doleat: atque in uehementissime crucietur in eius uiri obitu cuius uita salutis

ut ita dixerim. erat oibus. Quid tamen faciendum nobis sit: quae ea sumus nari necessitate ut oibus sit. tandem moriendum. Quicquid autem si lege naturae id certe & si acerbum uideri solet hoc infirmitatem humanae generis perfectio non modo in malis ducendum non est: sed in bonis potius. Nec enim mors est interritus quo corpus simul aiusque dissipat atque deletur: sed quaedam sepatio ipsius animi a corpore hoc est immortalis naturae a natura mortali. iterum sane homo exterior moritur: non interior. quod quo solutior est uiculis moleque corporea. eo liberior redditur. eo sui similior. eoque magis ac magis & uiget & sapit. Quare si recte uolumus rem ipsam nobiscum animo uoluntate: non est nobis morte sublatum nicolaus arcimboldus qui ex iis tenebris intollerabilibusque erumnis humanae uitae in caeleste regnum ad uitam sempiternam ualeatque & lucidam & perspicuam omnique gaudeo abundantem euolauit. Recepit iam prima bene actae uitae. fruitur in conspectu omnipotentis dei. Nulla re eget: nullis laboribus est obnoxius. Nunc laetatur. gaudet: exultat: quod id bonum tandem est consecutus: quo aliud nullum neque dici potest: neque cogitari: aut foelicius: aut beatius. Illis autem gloria & sempiterno gaudio nos animi torqueri non amamus est sed inuidetis & ad suum commodum omnia referentis. quo certe nihil esse arbitrator magis alienum ab animo ingenio ac magno. quomodo obrem si mihi audieritis doctorem olim uero nobilissimi adolescentem feretis aequo animo ac modice obitum nicolai patris: quin potius operam dabit. ut omni industria atque diligentia illius per omnes praestantiae genus quae similitudo & dicamini: satis. quod una re facile uobis contigerit: si uirtute praenatae spiritus omnium uitae cursu sequi imitarique studueritis. id autem eo facilius factum est. quod relictum est ab eo uobis esse intelligitis locupletissimum & honoratissimum praemonium. per quod omnem uim impetumque fortunae sitis propulsaturi. Et quod in qua praemonium. Nunc praedia ac fundos. Et haec sane non mediocriter. Sed aliud longe maius longe pulchrius longe diuturnius. eruditione bonarum artium: quae nulli motui. nulli fortunae subiecta est. Nam alterum uerum urbanis: alterum bellicis laudibus erudientem studuit. quibus utrisque tota humana uita: quam duplicem esse natura cognoscimus contemplatiua atque actiua: & constat: & haec in laude. nam quod ego dicam de pulcherrima suppellectili amicorum quos tot uobis tantisque reliquit quot eius admirabilis ac summa grauitas per incredibilem magnitudinem meritorum: quotidie quod diu uixit sibi conciliata. nec enim minor uobis cura habenda est ut amicorum hereditatem non deseratis: quam ut reliquam rem omnem pecuniariam tuam animi ualere medi. ex adibus meis. idus maias. M. cccc. lviii. Fra. phi. iacobo lucensi secretario. s.

Raciscus fossatus uir nobilis & humanus idemque splendidissimus eques auratus mecum summa familiaritate coniunctus. hunc ego tibi per nostra singulari beniuolentia maiorem in modum commendo. facies tu mihi sane rem ad modum gratam si curaueris. ut franci. meus intelligat meas apud te comedationes sibi fuisse non mediocriter adiumentum. quod ut facias: tanto studio abste peto: ut maiore aliquid nihil possim. scio te omnia cupere mea causa nihilque omisissum: quod huic uero uel ad rem uel ad dignitatem profuturum intelligas. quare ne tuae permultae ac maxime occupationes tibi impediunt meo sint quod turpius quod fecim opus fuerit effectum reddas te et atque et rogo. uale. & me scissimo domino nostro quod diligentissime comedas. cui quod nihil adhuc obstrepueri post reditum meum ab urbe roma. tertia febris fuit in qua quod quoniam diuina benignitate iam sum plane liberatus: quod praetermissum est impediunt refartia. gregorium senesem iurisconsultum colega tuum bene ualere plurimum opto: uale iterum ex medio. xi. kal. iunias. M. cccc. lviii. Fra. phi. Amareto mannello salu.

Is deiceps posteaque tertia febre sum liberatus. tui adierunt pulcherrimi aspergi quibus & si delectatus sum plurimum quoniam ab homine amicissimo missi essent: longe me tamen magis magisque delectasset si litterarum tuarum suauissimum comitatu uti uoluisset id quod non praestitisse te uisi mihi memoriae occurreret occupationes tuae cum priuatae tui publicae aequo animo haud ferre. Erit tamen humanitatis tuae. si cum quod occi nactus fueris aliquid mihi scripseris. uale ex me. viii. kal. iunias. M. cccc. lviii. Fra. phi. io. palaeologo marchioni mo. s.

Oniscus nos omnes quod eloquetur: studium per fitemur illiberalitatis accusandi sumus: si per litteras amicos comedare neglexerimus: quam nos principes: dum uiros familiaris ac beniuolos iuuare pecunia detrectatis in qua uitae labore ne ipse incidere apud te: quod soles unus omnium esse liberalissimus non potui tibi non comedatum facere Demetrium palaeologum istum quod tuae excellentiae reddidit meas litteras. Est enim uir nobilis & modestus: idemque plene dignus cui in tanta sui calamitate opere feras perbenigne ut iis omnibus consuesti quos ex reliquis illius constantinopolitanae naufragii fortuna seruauit. Ego de homine dignitate uerbum idem nullum facio: quod secum ipse locupletissimum testimonium affert. Reliquum est ut bene ualitudini opera des quod diligentissima: quo tua humanitate quod diuissime uti possumus. uale ex me. iiii. nonas iunias. M. cccc. lviii. Fran. philel. xenofonti filio salutem.

Vod anteaque istuc esse praefecturus consilium dedi: idemque ut faceres iussi idemque repetam per litteras. instituisti medicinae opera dare: quod eius rei non modo non reprehendo: sed uehementer laudo: quoniam quod quod & medicina post magicam atque poetica est omnium laudatissimae artium uetustissima eaque humano generi admodum necessaria: & tu ad istiusmodi scientiam uideris natura inclinatus. Vnum autem moneo ac uolo: ne te an ad medicinae studium consecras quod dialecticis ac physicis omnem itemque mathematicas disciplinas. quod diligentissime didiceris. quibus quod quod ipsis in studiis quibus praepetori bus uti debeas id quod te et coxa monui: consule hominem mihi amicissimum eruditissimumque philosophum ac medicum ioanne marliano: quo et aliquando doctore usus est. Noui enim hominum consuetudinem in istiusmodi scolis quae circumcursatio sit quae amicorum praepetor ad auditores alliciendos. itaque uolo te non beniuolis in hac re: sed tibi ipse mihique inservire. paucis tenes sententiam meam. De re pecuniaria ita curabo: si intellexero te a monitis iussisque paternis nunquam recessisse. uale ex me. viii. idus iunias. M. cccc. lviii. Franci. phi. othoni sarreto salutem.

Vm tuis istis binas a mellis uersibus accepisti: quae alterae dantur ad pontificem priuatum: alterae ad beffarionem meum cardinale nicenum. Vtrasque tamen ut ipsi cardinali quod primum reddas uellem ignosce breuitati epistole meae tuarumque longitudinem litterarum: ut obliuiscaris rogo. Vale mediolano idibus iuniis. M. cccc. lviii.

Fra. phi. xenophonti filio salu.

Edi famulo quem misisti pecunias quas petebas non eas fortasse quas expectabas: sed quod mihi per id temporis se

obtulerat. Nosti. n. mores meos. nūq̄ diutius ap̄ me numi hospitari cōsuerūt. Tu incumbe in id studioꝝ gēus qđ es aggressus. id aut eo debes facere libētius: qđ nō temere sed cōsulto ad eā te laudē cōtulisti. itaq̄ facito: ne frustra sit diuturna tua cogitatio & deliberatio diligēs. uale ex me. idibo iunius. M. cccc. lxi.

Frā. phi. Bessationi cardinali nicæno salutem.

Edi p̄ximis ad te diebꝝ p̄ clemētissime & l̄ras unas & cū iis carmē sapphicū & adonicū: ut itelligeres id qđ tibi eē debet p̄ multis argumētis exploratissimū. ap̄ me nihil eē antiquus: nihil uenerabilis tuo nōle. nūc uero cū mecū aio repeterē: q̄ta i me hūanitate benignitateq̄ usus ē reuerēdissimus p̄ p̄sper colūna diacōus cardialis: dignus sane usus ē quē aliquo ueluti munusculo reuiscerē. itaq̄ cū aliud nihil p̄ id t̄pis oportunius mihi occurreret: meos carminū libros hi circo ad eū dedi. ut breui aliq̄ saltē cōiectura cognosceret se nequaq̄ i hoīe oīo igrato suū b̄ficiū collocasse. Quare tuā māuetudinē uehēmētē rogo: ut hosce ei libros p̄ tuū aliquē nūciū reddēdos cures. Vale ex me. Kal. iulius. M. cccc. lix. Frā. phi. p̄spero colūnae diaco. cardinali. S.

Vm ad p̄ximū mēse ianuariū uenisse ro. salutādi sumi p̄ntificis p̄i gr̄a: tū mihi p̄ reuerēdissime singulare beniuolētiā cōdidisti: nihilq̄ ē ab te p̄termisū: qđ ad me sumope ornādū p̄tineret. itaq̄ dicit uix posset q̄to me b̄ficiū existimē aplitudinē tuā obstrictū eē ut igit̄ aliquo ai grati iditio cognosceres q̄ta faciā benignitatē tuā mihi tibi dono meos carminū libros igeniū munusculū nō fortūa. Si qđ mihi p̄ hoc t̄pis se pulchrius obtulisset: id lōge libētius ad te dedisē. Vex tu ut es aio p̄ magno & liberali: nō tā rē ipsā: q̄ exigua ē q̄ donatis uolūtātē p̄silitabis. uale ex me. Ka. iuli. M. cccc. lix. Frā. phi. nico. canali iuriscō. eq̄ti au. ac brylianor. p̄fecto. S.

Vati ego sp̄ fecerī ac faciā florētissimū uenetorū senatū: & si ip̄e optius testis es. uolui t̄n ut ēt aliquo meo carmie id ceteris oībꝝ eēt cognitū. itaq̄ uideas uolo: qđ ad ichtū ducē ūm pascālē malipperū diebꝝ p̄ximis cecini. ea uero si p̄spicue itellexero ūo p̄icipi reliq̄s p̄icipis grata exuisse: reddat deiceps quoq̄ ad strībēdū alacrior. uale ex me. y. idus iul. M. cccc. lix. Frā. phi. aluylio burræ philoso. ac medico sal.

Vi aīcorū i se officia euetu potius q̄ rōe & cōsilio metiunt: nō possū eos nō rege i peritos iudicare. Nā cū nullū aīal: ut philo. placet: agere dicamꝝ p̄ter hoīem q̄ i quo p̄fectus i sit rōis usus: ob idq̄ & mulieres & pueri æque atq̄ mēte capti huiusmodi excellētie: iopes ee existimē: qđ qđ secūdū rōnē & cōsulto agit recte agit: ēt i casu aliquo aut fortunæ uitio ad effectū suū p̄duci nequeat. itaq̄ ego me tibi mi. Aloyfi debere plurimū fateor: q̄ppe quē itelligā nihil oīno p̄termisisse qđ mea putaueris interesse. Quare tuū fuerit oībus i rebus ita me uti: ut iis soles: quos habes amicissimos. nihil. n. possit acciderē neq̄ puū neq̄ magnū: qđ non finitua cā qđ studiosissime susceptrurus. uale ex medio. xi. kal. septēbres. M. cccc. lix. Fran. phi. phoebo capelle sal.

Vae ad te scripsit magnificus uir patricius clarissimusq̄ philo. atq̄ iurecō Nicolaus canalis orator uide tur de græcis libris illis uenalibus: ut qđ diligētissime cures: tāto ab ite peto studio ut maiore aliud nihil Solebas tu pegregiā qđā hūanitatē benignitatēq̄ pretereferre. Nūc neicio quomō elatiōe aio factus es minusq̄ liberalis. nū fortasse simul cū rei elatiōe aīus quoq̄ elatior est redditus: & auarus. At malim te paup̄ rē bonū: qđ malū diuitē. uale ex med. xvii. kal. nouē. M. cccc. lviii. Fran. phi. nicolao uaroni sal.

Cio te nō mirari: qđ tādiu nihil ad te scripserim: idq̄ nō tā ē r̄ occupationibus meis: q̄bus publice priuatiq̄ obruor: qđ ex nimio tuo otio: cui q̄rū uidere uideor libenter deditus mihi s̄penumero frequētissimis meis litteris iuitatus nō loco solū sed ēt serio: nūq̄ es r̄ndere solitus ad nūc cū tua opa uti in ituitūse uisus es admonendus nec otio te apud me excusatū: iri tibi nihil responderis: nec ob eas mihi uillas occupatio nes ignoscendū: si de tuo officio qđq̄ dubitaro. Quid est igit̄ qđ ab ite uelis: nepe hoc t̄pe aliud nihil: nisi ut uix clarissimū Lodouicū casellā adeas meis uerbis eūq̄ roges: ut quæ mea cā est curaturus. ea q̄to maturius potest perducatur ad calcem nam semp in stadio t̄ps terere laboriosū est: & minus laudis parit. nec illud terentianum obliuiscatur. Si nō pōt fieri quod uis: id uelis quod possis. Plura quotidie ab eo petimus: sed qđ dat accepimus ei qđ gratiā uel referimus: mel agimus si minus qđ debemus saltē qđ possumus. Tu interim uale ac respōdes: si nō oī no es otiosus. Vale ex medio. xvii. kal. nouē. M. ccccc. lix. Fran. phi. Lodouico caselle sal.

Vm i dies magis magisq̄ expectarē tuas l̄ras. meq̄ mora ip̄a p̄pe cōficeret uisus es admonēde ne patiaris diutius me p̄dere. nā abiguo aio uix ē molestio qđq̄. & qđq̄ mihi abigēdū uidebat nihil t̄n lōgior tua taciturnitas qđā p̄ferebat sollicitudinē. qđ ut me leues q̄primu. te ēt atq̄ ēt rogo. id si feceris tāto me tibi beneficio reddes obstrictū ut ad sumū nihil sit accessuz. & qđ possis itelligo. & q̄to me amor. p̄sequis. n̄ sū nescius. uale ex me. xvii. Ka. nouē. M. cccc. lix. Frā. phi. pio sc̄do p̄ntifici maximo sal. plu. di.

Beūti mihi nup ex urbe mātua. quo una cū p̄cipe meo frā. s̄phor. ad diē a tua sc̄itate cōstitutū: ob orādī offm̄ uenerā renūciauit grego. iollius tuo noīe ap̄ paucos usq̄ dies se mihi significatur: p̄ l̄ras: quā potissimū rē tibi eē gratificaturus. expectaui igit̄ p̄ magno cū deliderio ac itē expecto qđ mihi iussurus sis. At qđ nihil p̄fecto neq̄ optatius mihi nec iucūdius cōtingere possit. qđ aliqđ mihi argumētū oblatū iri quo mea erga te fidē atq̄ pietatē liqdo dilucideq̄ p̄spicias. itaq̄ tuā b̄titudinē & oro & obsecro maiore i modū: ut qđ omniū maxe sim facturus me iubeas qđ primū certiore si eri. Scis. n. nihil eē nobis p̄ciosius peculiū t̄pe qđ semel amissū nulla rōe p̄t recuperari. & hac de re fati. uēit ad sc̄itatē tuā lāpugius biragu suir cū doctus ac modestus i primis tū uetēf mecū familiaritate bēuolētiāq̄ cōiūctus. & est is faue dignus. quē hēas i illoꝝ hoīum nūero atq̄ ordīe qđ tibi sūt carissimi. nā ad eruditōis ac generis splēdorē accedit regz plurimaz atq̄ maxiaz usus quo is ad obseq̄a p̄stātissimi illius & sapētissimi p̄icipis philippi marīæ diu multūq̄ uerlatus n̄ mediocrē laudē re portauit. nā qđ loqr̄ d̄ fide & innocētia lāpugnini qđ tāta sp̄ ē hita q̄ta i uiro optio eē maior n̄ possis. q̄re si i rebz gerēdis huius utri strēnitate & p̄bitate uti uolueris: nihil erit aplius qđ regras p̄terea utrūq̄ de rē dectueris

beneficiū in hunc collatū non mediocri tibi laudi atq; gloriæ ē futūre. Nec nouus aut iqlinus aduenit ī Ro. cu-
ram Lápuginus: q̄ppe q̄ Nicolao q̄nto p̄ticipi maximo disertissimoz; hoīum optimoz; q; uiroz; ut nōsti: stu-
diosissimo & familiarissimus & carissimus fuit. Habet autē ipē Lápuginus meus duo egregia opera ex græ-
cō in latinū cōuersa eloquū: quæ tuo splēdidissimo nomini dedicare instituit. Habet et̄ uir prudentissimus ali-
ud q̄ddā: q̄d tibi puto nō ingrātū fore. itaq; multis rōnibus futurū spero: id q̄d uāhemēter opto: ut non fru-
stra uir hmōi ad sanctitatē tuā uenisse uideat. Quod autē meū ē: ego te p̄r beatissime q̄bus possum p̄cibus et̄
atq; obtestor ut qm̄ docti ab Appolline seruandi aplectādīq; sunt: ut q̄ es totius sapiētīæ & bonitatis numen ī
terris: ita excipias hunc uirg: ut oēs intelligāt meā cōmēdationē nō uulgarē fuisse apud tuā beatitudinē: cui me
q̄ deuotissime cōmēdo. Vale diu ac foeliciter. Ex medio. xvi. kalē. nouēb. M. cccc. lix.

Frā. phi. Gregorio Lollo iurecōsulto & apostolico secretario. S. P. D.

Vā ad pontificē maximū de Lápuginō birago ab me scripta sūt: ut ea q̄ diligentissime cures: te p̄ mu-
tua nra beniuolētia et̄ atq; et̄ rogo Breue aut̄ illud q̄d uocat: ad mediolanēsem archiepiscopū pro fra-
tre Gasparino: ut q̄ primū absoluas atq; ad me des: tantopere abste peto: ut maiore petere nihil possim
Vale q̄ foelicissime una cū disertissimo iacobo lucēsi collega tuo. Ex mediolano. xvi. kal. nouēb. M. cccc. lix

Frā. phi. Aloysio butre phō ac me dico sal.

Xistimo te ex aliis nōnullis accepisse q̄ me honorifice in publico christianoz; oīum p̄cipū ac regum
coetu pro Frācisfo Sphor. duce nostro habētē orationē exceperit p̄ticipex maximus Plus secundus: ita
q; hac de re nihil ad te scribo. Habes. n. ciues tuos eoq; primarios: qui p̄sentes corāq; fuerūt. Quod aut̄
abste uāhemēter peto: intelliges postea id q̄d te negligas. te rogo atq; oro plurimum. Vale ex medio. xv. kal.
nouē. M. cccc. lviii.

Frā. phil. Gregorio tipherino sal.

Vā ego rē tuā apud principē neq; neglexerim neq; negligā: ex Cicchi litteris ad me poteris intellige-
re. Princeps ad biduū hic futurus dicit: Bono sis animo: uolo cognosces. n. eum me in te fuisse q̄ esse de-
beo: hoc ē amantissimū & cupidissimū tū. Vale ex mediolano. xii. kal. nouēb. M. cccc. lviii.

Frā. phi. ioanni petro eutychio sal.

Ognouī ex binis litteris tuis te nihil eoz; neglixisse quæ abeunti mihi corā ipse receperas: itaq; laudo
cū officiū tuū: tū singularē erga me beniuolentiam q̄ nihil eoz; p̄termittas quæ mihi grata fore cen-
sueris. maximū feret ad te Xenophon filius id q̄dē ad p̄ximū natalē christianum. fieri ex te certior cu-
pio: & q̄d legati francoz; regis publice exposuerint: & ad q̄d ipsi habituri existiment. Preter ea si aliud no-
ui sit: quid dignū putes audiri: Vale dū parētibus & uniuersā domo. Ex mediolano. vi. kal. decēbri. M. cccc.
lviii.

Franci. cus philelfus Nicolao canali equiti aurato ac iurecōsulto sal.

Eri dedi ad te litteras: & cū tuis carmē ad uestrū principē: quæ quidē oīa tibi reddita esse nō dubito. Re-
liquū ē cures: ut intelligā q̄ gratū ut studiū nrum cū tibi sapientissimo atq; sumo uiro: tum p̄cipis cate-
ris: i primisq; ipsi principūque audio aīo eē ingenti & perbenigno. Nā si aiāduerto grata esse q̄ famus:
alacrior reddar ipoiterū. Tibi. n. iā pridē noui mea oīa uolupati eē. itaq; libētius cōmentari tecū soleo & æque
de tuis laudibus loqui bene ac sentire. Vale ex mediolano: pridie nonas decēb. M. cccc. lix.

Frā. philelfus ioanni petro eutychio sal.

Vm proximis litteris quas sexto kal. decēb. ad te dedi erat et̄ epistola ad aquileiēsem cardinālē quā
ei Puto reddidisse te. Reliquū es cures: ut is ad ea r̄ndeat: quæ ab me scripta sunt. Præterea q̄s in p̄sen-
tia litteras accipis ad principē tuū: & redde q̄ diligentissime: & ut q̄ primū aliquid r̄ndeat: ne negligas
uellim. Vale ex mediolano quarto idus decēb. M. cccc. lviii.

Frā. philelfus Agapeto romano iurecōsulto & apostolico referendariā: sal.

Secretarius mutinēsis episcopi cū p̄ximis diebus istic mediolanum reuertisset: me noīe tuo saluere plu-
rimū iussit: additoz; id q̄d mihi notissimū erat: q̄ta me quāq; mirabili p̄sequeris beniuolentia. V trun-
q; certe p̄gratū fuit: sed illud multo & gratius & iucūdius: q̄ oēs norint nos mutua caritate cōiūctos eē
itaq; habeo tibi gratias: q̄ das opam: ut p̄ te intelligant oēs amicitia nram nō esse uulgarē. idq; ut sedulo facias
te et̄ atq; et̄ rogo. Et qm̄ uel græcoz; uetere puerbio q̄ amicorū sunt: cōia esse dēt iōannē petrū eutychiū p̄-
batus moribus adolecētē & eundē doctū ac disertū mirificā diligo: quē et̄ æque diligī abs te uolo. Scio enim
q̄ te uāhemēter obseruat. Quare quibuscūq; in rebus poteris: cura is intelligat se tibi meā etiā gratia esse caris-
simū. Nā audio eū carmē cōposuisse nescio q̄d in laudē Pii pontificis maximi. Fauendum ē ut uulmodi ætati
q̄ tanq; lydus equus hortatus in cāpo alacriore cursu nitat ad laudē. Tu me sanctissimo dño nostro unice com-
mēda. Clarissimū iurecōsultū & apostolicū secretarium gregoriū loliū ut meis uerbis plurima salute ipartias
cupio: ab eodēq; cōtēdas: ut q̄ se dixit ad me p̄pediē scripuz; ne diutius remoret. Vale ex mediolano pridie
idus decēb. M. cccc. lviii.

Frā. philelfus ioanni petro eutychio sal.

T lras q̄s misisti oīs accepi: & tua sum diligentia mirifice delectatus. Ad humanissimū Agapetū nostrū
itu scripsi: ut te uelle intelligebā. Cardinalis aq̄leientis lras iccirco Lazaro arretino nōdū reddidit: q̄ hic
aberat p̄fectus nescio quo. Dicebatur aut̄ ad quatruduū rediturus. itaq; nihil est: quod interea t̄p̄s scri-
bā ad patriarchen. Nā rerū oīum sum incertus. Cū itellexero nomē p̄centis utius mei dabo ad eum litteras ad
n. neq; tu mihi declarasti: neq; ex alio cognoscere potui. Velim tñ eū saluere iubeas meo nomīe regesq; ut uel
materno sermone: ut aiunt: in cōmentariū redigat: que puat magnanimo & munificentissimo illi p̄ticipi eē
iucūdiissima: nā quātū sphortiad os carmini licet inserere id ego neq; oblitus sum in hac diē neq; i poitez; obli-
uiscar. Vale ex mediolano idibus decēb. M. cccc. lviii.

Franci. phi. Gabrieli condulmaro sal.

i Oānes petrus eurychius fecit me suis litteris certiorē: q̄ta beniuolentia me cōplecteris: q̄q̄ nihil omit-
tis q̄d̄ meis uel cōmodis: uel honoribus conducturū putes. Itaq̄ iure habeo tibi gratias: q̄ nullō a me p-
uocatus offō ultro uolueris de me q̄optime mereri. Ego at̄ opam dabo ne uideat̄ erga te mutua carita-
te inferior tuis meritis. igitur in te scitū est: ut omnibus in rebus me utaris pro arbitrio tuo. Vale ex mediola-
no. xi. kal. ianua. M. cccc. lviij. Fran. phi. ioan. Francisco gonzagæ protonotario sal.

m Eum quodā negociū iohannes petrus eurychius meo noīe tibi referet. Cui ut ad sis ac faueas: te etiā ab-
quē ēt rogo. Hoc mihi gratius hoc tpe facere nihil potes. itaq̄ hac in re uelim mihi liquido oñdas q̄tū
apud te ualeā. Nō. n. ignoras. q̄ te uehēmēter obseruo. Vale & me illustribus parentibus tuis cōmenda
plurimū. Ex medio. xi. Kal. ianuaris. M. cccc. lviij. Frā. philelphus Lodouico cardinali aquileiensi sal.

x On mediocre mihi documentū p̄bui sti pater clāmētissime tuæ erga me uel benignitatis uel caritatis
itaq̄ habeo tibi gr̄as: q̄s debeo maximas q̄s ipsas ēt puto breui me tibi uel iudicio tuo relaturū: si minof
uberēs: alacris tñ ac tibi nō inuicundas. Nā quæ reliqua sunt. Gabriel secretarius tuus uir doctus ac disertus tibi
uerbis meis corā exponet. Quæ si ab ste p̄batū iri cognoro tāto beneficio me afficies: ut nihil ad cumulū pos-
sit accedere. uale ex mediolano. xi. Kal. ianu. M. cccc. lviij. Franci. philel: Antonio Bechario sal.

x Enophon filius quæ tibi referet uerbis meis a me iustus relaturus ē. itaq̄ nō secus ea oī accipe ac p̄fice
q̄ si me corā loquentē audires. Hoc & pro offō feceris & pro amicitiaē nostræ lege. Cum ex urbe Mā-
tua decederē: effēq̄ in itinere: mihi inter eq̄tandū renunciandū est amplissimū pontificē ueronensem
Hermolanū barbarū illic agere dies iā cōplurculos. itaq̄ nō potui non moleste ferre q̄ ea de re nihil antea di-
dicissem. Nā pro ea quæ mihi & cū eius patre Zacaria & cum patruo Frācisco uiris grauissimis & optime de
me meritis uetus ac sūma fuerat amicitia p̄ q̄ diligentissime eū salutatū adissem. Quod quoniā factum non ē
tu uelim me apud eius dignationē q̄ diligentissime purges: addasq̄ grauissimū mihi facturū sese: si oēs duas
quas in poetas lusit: q̄ primū ad me dederit. Nō. n. mediocriter eius ingenio eloquentiaq̄ delector. Nā legi eas
ita corruptas librariū uitio: ut uoluptatē q̄ ex illarū lectioe ceptissem nō mediocre: magna ex parte diminue-
rint. Vale ex medio. vi. Kal. ianua. M. cccc. lix.

Frā. philel. Gregorio lolio iurecon. & apostolico secretario sal.

q Vamq̄ sciebā uel nulla mea cōdemnatione meos oīs esse tibi cōmendatissimos: tñ ut Marii filii hone-
stissimæ uoluntati morē gererē: ita eū tibi cōmendo: ut ne me quidē ipsū neq̄ diligēdus: nec ex animo
magis possim. Que d̄ eo facio libētius q̄a tibi audeo affirmare talē esse mariū quē tua singulari beniuo-
lentia dignū sis iudicaturus. Cætera tu ex ipso cognosces. Ego nō desino expectare q̄d̄ ad me propediē te per-
scripturū affirmabas. id autē in hanc diē nō fecisse te plurimū miror. Vale ex mediolano. vi. Kal. ianuaris. M:
cccc. lix. Franc. phi. Bestarioni cardinali nicæno sal.

e Vm io. marius filius mantuā peteret Pii pontificis maximi & salutandū & adorandū gr̄a: iussi ad oīum
primū tuā amplitudinem adire: cui mentē suā oēm auiumq̄ exponeret. itaq̄ rogo te: ut oībus in re-
bus ita eū cōmendatū habeas: ut illos soles: quos uel ipos: uel ipsis natos carissimos habes. Hac una rē
mihi uix q̄q̄ gratius potes facere hoc tpe. Vale p̄ clāmētissime. Ex medio. vi. kal. ia. M. cccc. lviij.

Franciscus phi. Agapeto romano iurecōsulto & apostolico sec retario sal.

e Euit istuc marius filius iunenensis ut uidere poteris & modestius & doctus. Causam accessionis: suæ ipse
tibi corā declarabit. Quibuscunq̄ in rebus poteris. te rogo ita ei ad sis: ut me tuis: si uelles: quos maxi-
mis diligis habesq̄ carissimos. Vale ex medio. vi. Kal. ianua M. cccc. lix.

Fran. Phi. Nicolao canali iureconsulto atq̄ equiti aurato sal.

q Vi tabelarius diebus superioribus meas litteras tibi reddidit ac itē hēre tibi redditurus: renūciauit mihi
iccirco te sibi nullā dedisse ad me epistolam: q̄m eā alteri nescio cui antea cōmendasses. Ego autē quod
scripseris nescio. unū scio me uehementer cuppere tuas litteras: q̄ppe qui nullas acceperim. Quare si
meo in presentia desyderio morē gesseris: babebo tibi nō mediocre gratiā. Vale ex mediolano. v. idus ianua-
rias. M. cccc. ix.

Franciscus philelphus Alberto Zancario Enochi filio sal.

q Vereris mi alberthe: & id q̄dē nō oīno iniuria. q̄ uihil in hanc diē ad litteras tuas tibi responderim q̄s
bis & iterū ad me dederas. Par. n. fuerat: ne ea te uoluptate fraudarē: quā pro mutua nostra beniuolen-
tia ex omnibus meis scriptis capere soles non medicrem. Sed quid in causa fuerit paucis accipe. memi-
ni quandoq̄ solere te religiosis quibusdam tuis adeo delectari: ut aliam omnem urbanitatis consuetudinem
uel cōtemnas uel negligas. id autē & si minime reprehendendū existimo quippe qui res diuinas humanis re-
bus oībus longe ducā anteponeudas. tamē ita omnē cōtēplationis studiū: quod in perspicentia ueritatis posi-
tū est laudandū arbitror: ut nulla fiat actioni iniuria. nam si nullum aīal agere uiris sapientibus dicitur preter
hominē eum. q̄ perfecta utatur rōne. certe nisi ualimus aut mulieres aut pueri aut iis etiam inferiores esse q̄
uiri ab actione abduci non possumus presertim ea quæ proprie ac uero dicitur actio: & laudatur ab omnibus.
Quis. n. ignorat tantum esse splendorem magnitudinemq̄ uirtutis: ut ēt iprobis admirabilis sit. itaq̄ non in-
docte Cicero noster omnē uirtutis laudē actione illustrari censuit. Quæ igitur me causa retardarit: ut serius
tibi responderim: uides. nunc at̄ quia urbaniorē factū aīaduerto: faciliore me uidebis. non. n. me iucundissimi-
sales tui quibus facetissime i litteris usus es. mediocriter delectarunt. Accedunt elegantes istæ tuæ laudatiōes
q̄bus es usus i nrm splēdidissimū equitē auratū Galeaciū marescōptū ob pulcherrima illa munuscula: q̄ ab eo

missa significasti præstantissimo munificētissimoq; duci Borfio. Omnia pulchre facta. Sed nihil mea sententia pulchrius: quam qd' ethrusco carmine aptissime simul & perpolite Galeatius meus capream illam nō mittem solum & mansuetā: sed & prudētem & disertam locutam facit apud egregiū illum principē. Quod autē mihi gratias agis de Hieronymo nostro: non possum te non mirari quod ea in me laudes quæ sine magnō facinore negligere nō potuissē. An es oblitus quæ amicorū sunt: ea cōmunia duci oportere. Ego Hieronymum æquæ diligo ac filiū nō solū quia tuus est filius: sed etiā quia talis est: itaq; esto bono animo. Nō minus oibus ei in rebus defuturus sū q̄ uel maiori uel Xenophonti. is nunc ahest cū franchimo comite ad lacū uerbanū. quottidie expectatur. Cū redierint: utriq; lras tuas reddā. Vale cū uniuersa domo. ex medio. pridie idus ianuaras. M. cccc. lx.

Fran. phi. Theodoro gazæ sal.

On mediocri afficior desiderio audiendi tui postq̄ uisendi facultas est intercepta: itaq; facis cū quidē iniuriam: qui totiens græce superiori tpe puocatus a me litteris: nunq̄ respōderis ne dū. uersū: sed ne p̄sa qdē: cū in utroq; dictionis genere excellentissimus sis. idē at nunc ne latine facias: rogo. Sūt hic nō nulli p̄docti in phiā uiri ac idē medici: q̄ qm̄ græce nesciunt: uidere cupiunt lectitareq; latine illa. Aristotelis p̄blemata: q̄ annis superioribus in latinū cōuertisti eloquiū. quare mihi re gratā facturū es: si licebit Per te mihi hoibus & amicis & eruditis gratificari. Aut igitur tuū illiusmodi p̄blematū codicē ad me excribendū mitte redditurū ad te q̄primū: aut eū istic excribi cura: mercedē que librarii per lras nobis significatio: & aduolabit ad te. id ut propediē effectū cures: te et atque et rogo. Preterea me cupio facias certiorē: quo ī statu sint res tuæ: quas fortunatum iri uehementer opto. uale ex mediolano pridie idus ianuaras. M. cccc. lx.

Fran. philelphus Pio secundo pontifici maximo sal. Plu. di.

Vm nulla te laude animaduertim delectari pater beatissime preter eam: que ad uera sit & per modesta: ego cui est illustrius: nihil preclarius splendidissimo nomine tuo: uolui ex ipso te intelligere q̄ sim eius rei diligens obseruator. itaque principium undecim sphortados libri iccirco ad te dedi: ut uideres eam orationē: qua te usum scio: cū orator es missus a federico Cæsare ad mediolanensem populum quose is tempore in libertatem: hoc est in atrocissimā teterrimāque tyrānida uendicarat. Nam eam in re orator esse uolui: nō Poeta: Nullis enim figurationibus sum usus. Rem ita exposui: ut gesta est neque in aliam spetie conuertendō traduxi. Si quid autē est a me pretermissum: tuæ mansuetudinīs benignitatisq; fuerit: qui ueritate unus oīum delectaris: me facere certiorē. Vale pater beatissime. Et me cōmendatū habe. Ex medio. idibus ianua. M. cccc. lx.

Fran. Philelphus Bernardo iustiniano sal.

Escio quid aliud mihi potuisset gratius renūtiari: q̄ hoc die ex iōanne uarifino cognoui. is. n. interroganti mihi rediisse ne adhuc ex illa regia legationis: & reuertisse te rōdit: & tibi esse q̄ optime. Qui quidem nuntius eo mihi iucundior fuit: qd' uenetus q̄spia: ut ille idē se affirmabat: & cui superi malefaciat aliter de te mihi respōderat. ingenti igitur grates habeo immortalī deo: qd' te mihi responderat. ingenti igitur grates habeo immortalī deo: qd' te mihi seruat incolumen. iōanni at uarifino gratias quinq; debeo nō uulgaris qui me tanta sollicitudine liberarit & incredibili animi lætitia affecerit. Nā qd' mihi potuisset iucundius cōtingere q̄ q̄ certior factus sum te habere q̄ optime: cuius et memoria recreabar. Reliquo est: ut ueterē nrām sum maq; amicitia mutuis tū officiis: tū et litteris foueamus: & ei aliquid in dies cum opus fuerit addamus i cumulum. Vale. ex medio. xiii. Kal. feb. M. cccc. lx. Fran. phi. equiti aurato ac iureconsulto Nicolao canali sal.

Vod ad quintū idus ianua. tibi scripsi. idē in presentia intelligas uolo: me nullas in hanc diē abs te lras accepisse: q̄s ita desiderio: ut uix aliud quicq; magis. Quod quidē me desiderio si q̄primū leuaueris: hēbo tibi grās immortalis. Vale ex me. ix. kal. feb. M. cccc. lx. Fran. phi. Xenophonti filio sa.

Ccepi tuas lras: q̄s ad. x. Kal. feb. dederas ex ferraria: munificentia ducis bor. nihil est. qd' admirer facit enim ex cōsuetudine sua & pro singulari sua in nos dilectione. Profecionē ad uenetos nō possum nō probare. Nā soli ueneti mihi uisi sunt hac tēpestate in italiā: qui uirtutē colant: Reliq; uel ciuitates: uel principatus stationes sunt: nō portus. De me uolo meo nomine uerbū nullum facias. Preterea te ac itē manū moneo atq; hortor: & pro iure p̄no uestrū utriq; iubeo: ne quid agatis temere: ne quid insolenter. Si modestia uolueris & gravitate uti: q̄tissima istic uobis. & cōmodissima sedes parata est eaq; perpetua. marchesiū meū bene ualere opto. Fac me q̄primū certiorē de uŕa re omni. Vale ex medio. iii. kal. feb. M. cccc. lx.

Franciscus phi. Petro perleoni sal.

Leonardū griphū modestū adolescentē: & musarū in primis studiolum æque diligo ac si esset filius: iis a marchesio nrō uiro præstanti & perhumano accersitus uenetias uenit: cū ut homini amicissimo atq; optimo morem gereret: tū et ut urbē florentissimā corā ac presens intueretur. Hunc ego hortatus sum. q̄ diu istic futurus est: te quottidie adiret. is a nobis institutis nō latine mō perpulchre calleat: sed græce et cœpit. itaque rem mihi pergratam facturū es. Si meo Leonardo plane ostenderis tibi mea omnia esse carissima. uale cū pudicissima uxore: & tuis oīb; Ex medio. iii. kal. februa. M. cccc. lx.

Franci. philel. lodouico gonzagæ mantuæ marchioni sal.

Onsueuisti p̄sepe lodouice princeps eos poetas nō mediocrite laudare: q̄ ita res uero gestas figurationibus q̄busdā effingerēt. ut a ueritate nulq; discederet. qua tua grau sapiētiaq; sniam q̄ ego fuerim delectatus: ex iis poteris nō obscure aiaduertere: q̄ in octauo Sphortados nræ libro nō uere minus q̄ breuiter currimus. itaq; si res tuas p̄claras & magnas arida sū qdā & pertenui ore cōplexus te ipsū accusa: q̄ i audiēdo de tuis laudib; per difficilis eē soleas. uale & me ut facis ama ex medio. Kal. februa. M. cccc. lx.

Farn. Phil. Othono Carreto iuriscōsulto sal.

Vidi nūc ex hoīe amicissimo eo te die meas lras Pio pontifici maximo reddidisse in nauis que ex urbe Man. decessisset. Quare sum miratus nihil abs te mihi lragē in hanc diē redditum esse itaq; rogo te ut me q̄primū facias certiorē: quo modo res habuerit: & quid ille responderit Hoc erit mihi ueremēter gratum. Vale. Ex mediola. iiii. nonas februa. M. cccc. lx.

Fran. phi. Mario filio sal.

Ectitavi litteras tuas: quas ad. xviii. kal. februa. ex Mantua ad me dederat. Nam eā ad quartum idus februias mihi sunt redite. intellexi cōsiliū tuum oē qd̄ nō possum nō pbare. Reliquū ē: ut me facias q̄primū certiorē. & qd̄ egeris: & qd̄ speres. Vnum illud non definā te monere: ut oibus in rebuste modestum p̄stes & cōstātē in primis. Cætera q̄ scribis curabuntur recte. Vale ex mediolano. iiii. idus februa. M. cccc. lx.

Fran. philel. Xenophonti filio sal.

Ost eas quas ex Ferraria lras ad me dederas accepi prioris alteras ex mantua: & cū illis ēt id p̄ni quod tibi abeunti iusserā. Res quō & mātua: & Ferra. gesta sit intellexi. Nūc scire cupio. qd̄ istic agatis: & qd̄ speretis. Date operā & tu: & frater ne qd̄ a nobis temere neq; factum: neq; dictum uideat. Vale ex medio. iiii. idus februa. M. cccc. lx.

Fran. phil. Marchelio Varifino sal.

Arius ac xenophon filii fecerunt me suis lris certiorē q̄ secū phumaniter & pbenigne te geras. Quod & si mihi dubium nō erat: tñ id ēt eorū lris audisse iucūditissimū fuit. Hos ut tibi cōmēdem opus non ē scio enī q̄ mea oīa tibi sunt carissima. intelligere aut ex te cupio: nō istic Mario qd̄ sperandū sit. Est. n. & disertus & doctus pegregie. Cōmēdo ēt tibi Gniphū nr̄um. Vale ex medi. iiii. idus februa. M. cccc. lx.

Fran. phi. Bernardo iustiniāno sal.

Ratissime fuerunt mihi lra tuā: qbus qd̄ scire cupiebā: paucis absolui. iucundissime ēt audiui de filii tui nuptiis. quē nō dubito talē esse: q̄ & te p̄re & auo illo sapiētissimo atq; sūmo uiro digninus sit ab oibus iudicāus. Deus tibi talem tueatur incolumē tantāq; fortunā. Quod aut ad me attinet nolo tibi ullo pacto in mētē cadat qd̄ esse mihi in uita suauius assidua recordatiōe Leonardi illius mei: cuius ēt nomine ite solo recreari: ut eo me beatiorem existimē: quo magis magisq; de illius maximis diuinisq; uirtutibus p̄dicator accedo. itaq; ueterē amicitia nostram nō seruabo solum: sed qm̄ nihil addi p̄t ad cumulum diligenter impoliteq; seruabo. Et hac de re satis. Venerunt istuc duo filii mei: mar ius ac Xenophon: quos tibi qd̄ non ignorem esse clarissimos nihil ē opus: ut cōmēdem. Cognosces sane obseruantissimos tuis nois. Vale ex medio. pridie idus februias. M. cccc. lx.

Fran. phil. medici cōsulti filio sal.

lbrū de iocis & feriis quē ex q̄tuor illis primis ultimo ad te dedi: ut redire cures ad dñm: te admodum rogo is autē rebus si cognoro re interdū delectari: reliquos deinceps libros mittā ēt breui. Nō possum p̄terea nō mirari: qd̄ Nicodemi nr̄i promissa tādū cūctent. itaq; rogo te: ut amicū moneas nescire. me in iocine aut in feriis cū iuis illis promissis ponēdus sit. Vale ex me. idus februa. M. cccc. lx.

Fran. Philel. Othoni Carreto iuriscōsulto sal.

Vāq; mē tuā ex Reuero lra eo maxime delectarūt qd̄ intellexerī: qd̄ mihi qdē p̄spiciū erat meū tibi negociū oē p̄ordi esse facies tñ rem mihi lōge gratorē si ad ea. p̄pediē r̄deris: q̄ ad tertiū nonas februias tibi scripsi. Cupimus. n. studiū nr̄m oē nō mō in media uersari laude apud doctos & claros uiros sed ei maxime probatum iri cuius gfa tñ muneris susceperimus. Tu qd̄ ueli nō ignoras. Ego tuas ac de re litteras expectabo potiusq; pro numeris numeros. qbus adeo abūdamus: ut cū oī antiquitate cōtendere non dubitemus: si uerba potiusq; nūmos numerare oporteat. Vale ex medio. xv. kal. mar. M. cccc. lx.

Fran. phil. Lodouico Cardinali Agleienfi sal.

Non possum eqdē nō quottidie maiore in te unū non obseruantia modo sed etiam pietate q̄dam accēdi atq; inflāmari pater clāmētissime: cum uel tuam ueterē beniuolentiā erga me uel quottidiana merita cōsidero. itaq; dies atq; noctes cogito: qd̄ nam egregium possim de me p̄stare: quo aliq; tandem ex parte tam grāde aēs alienū si minus re ipsa uoluntate saltē dissoluere incipiā. Quare cū ēt atq; ēt huiusmodi meos cogitatus aīo uoluntatem inueni deniq; nullum a me tibi referri cōuenientius posse officium q̄ imortalitatem tui splendidissimi nois sempiternam. Quid. n. magno & sapienti uiro eidemq; principi quoddam modo in ecclesia dei aut gratius esse: aut iucundius debet: q̄ si cognorit rerum a se gestarū ac sūme uirtutis gloriā i oēm posteritatē diffusum iri. Scimus sane oēm huiusce uitā bonitatem sic habēdam esse i bonis si cum cælesti bonitate cōuenierit. Quod si cælestis gloria expetit maxima ab interiore hoīe: q̄s ambigat humanā hanc gloriam quā ab optimis actiōibus manat: nullo pacto ab exteriorē hoīe negligi oportere. Si mens hoīs qd̄ cogitat. qd̄ meditat. qd̄ agit: debet ad diuinā mētis speciē illam q̄ ideam uocauit Plato: ita referre: ut aliud nihil neq; uelle: nec sequi: nec imitari existimet: nisi qd̄ diuināq; regē representat imaginē certe si gloriā illā cœli æternā desideramus. nec hāc qdē cōtēnere possumus: que uel premiū est: uel testimoniū bene actæ uitæ. Ut cūq; tamen res habet: cū ego tibi, pater amplissime pro multis erga me tuis & imortalibus beneficiis maius qd̄ referre non habeā: statui ofone saltē mea q̄tulacūq; æa sit æternitati consulere illustriū tuarū & innumerabiliū laudū: ut oēs intelligāt apud me animi gratitudine extitisse antiquius nihil. Qua quidem in re tua ēt mihi opera opus est: quo uihil temere. nihil inepte a me factū iudicetur. Quid autem uelim: & qd̄ expe diat. Gabriel cōdulmarius dignatiōis tuæ secretarius tibi noīe meo corā exponet. Vale ex med. viii. idus mar. M. cccc. lx.

Franciscus philelphus Gabrieli condulmario sal.

T si iam pleriq; dies p̄teriere. posteaq; una mihi litteræ tuæ reddita sunt. tñ q̄a p̄pediẽ aliud nescio. qd̄ scripturis uidebare distuli et ipse ad ea r̄ndere. q̄ scripseras. Nunc at̄ cum uiderem omnino silere te: itatui paucis rem absoluere. Equidem qd̄ scribis fore piucundum reuerendissimo patri Lodouico cardinali aquileiensi siqd̄ dignũ de laudibus eius scripsero: ita id ab me factum iri cupio ut aliud nihil magis. Et q̄ eius res gestæ ita magnæ sunt: ita illustres: ut nullius uiri aures latere possint: tamen aliq; sunt: quæ mihi istic absenti uel incognita sint: uel dubia. itaq; tui laboris fuerit uel potius diligentiaẽ uniuersam istius tanti & tam nobilis p̄tificis uitam breui oratiõẽ & tanq; p̄ capitula cõplecti & id qd̄ materno sermone quẽ uocant quod si feceris: q̄ primũ tibi ostendã. q̄ti ego & fecerim sp̄: & in dies magisq; faciã Lodouicum Cardinãle: quo mea snia alius nullius e in Ro. ecclesia neq; animi magnitudine clarior nec in oĩ uirtutis genere p̄stantior. Ad cætera aut̄ q̄ scripisti: nihil habeo: qd̄ respondeã: nisi prius tuas litteras accepero. Vale. ex medio. viii. Kal. mar. M. cccc. lx.

Fran. Phil. Bernardo iusti. Leonardi filio sal.

Vamq; intelligo uel ex pximis tuis lris mea tibi oĩa cordi eẽ p̄sertim ea: q̄ mihi & honori: ut scribis & cõmodis eẽ ducas: tñ non definã abs te petere: ut si qñ id maxime aut feceris aut facturũ sis in p̄sentia ita facies: ut oēs intelligãt tuã erga me beniuolentiã tantã eẽ: q̄ q̄ maxima uel dici possit uel cogitari. Nam q̄ in re tua mihi opa uisui eẽ qat: non te p̄terit: Quantũ aut̄ uales & auctoritate & grã apud oēs non sum nescius. Vale ex me. vii. kal. mar. M. cccc. lx.

Frã. Phil. Nicodemo trancedino sal.

Væ hinc abiẽs curatoz te recepisti: si dabis operam ut efficias: fiet nō mediocris accessio ad meum in te amorẽ q̄ tñ est tantus: ut augescere nullo pacto posse uideat. Expecto in diẽs magis atq; magis litteras tuas officii plenas & diligentiaẽ: q̄ spes ne me fallat: uæhemẽter opto. Nã q̄tum mea cã uelis non ignoro. Præter ea non te fugit qd̄ debet̄ uiuis: si mortuis p̄stet̄ offm̄: nō eandẽ grã p̄ferre: Reliq; tu uel me reticẽte cognoscis. Tu satis sup̄q; efficias: si q̄tum p̄seris feceris. nec enĩ cõsilium & diligentia minus laudĩ ducit: q̄ euentus Oratiõẽ illã nrã q̄ uidere cupiebas: ex donato actiolo cõsequere. Vale ex medio. vii. Kal. mar. M. cccc. lx.

Fran. phil. Donato actiolo sal.

Vod serius respõderi tuis litteris nō tã ulla mea occupatio fuit in cã q̄ qd̄ oratio illa cuius memineras q̄ p̄gre p̄fecta nondũ reuenterat ad dn̄um. Eam iccirco ad te dedi cum nunc primum rediit domum: ut intelligeres q̄ti fieri oporteat. Verior. n. ne sumus amor: quo mihi affeceris decipiat te. nã laudes ille de mã tuã tantã sunt. ut nisi Donatus esses hoc est singulari uirtute p̄ditus: non possem nō dubitare ne me cum luderis. Sed noui pudorem: noui modestiam tuã. Quare suspicor falli te amoris uæhementia: q̄ Argumẽtũ eẽt aliquem nōnũq; solet ex oculatissimo reddere uisus inopẽ. Sed multo me illud magis delectauit: qd̄ p̄ tuã: te grauẽ illã elegãteq; epistolam intellexerĩ aliud nihil in bonis ducere q̄ uirtutẽ & honestã uitã actionem. Et sentis tu qd̄ recte. Si q̄ in hoc humane pegrinatiõis curriculo uel foelicitatis imago inueniri p̄t: ea oīs sola honestate cõficiãt. Honestũ autẽ esse qat nihil: qd̄ minus p̄ actionẽ: q̄ extrinsecus fit: aut per eam saltem q̄ intrinsecus: q̄ enĩ p̄ yẽiõv grãci uocant: p̄picue eluceat. Et in hac sane uirtutes intellectuales oēs positæ sunt in illa autẽ morales. At his utrisq; honestũ oẽ cõflari q̄s ambigar id autẽ tantã uim hẽt: ut uel solum immortalitẽ: polliceat. itaq; nō absurde dicere. Stoici uisi sunt id esse & summum & solum bonum: qd̄ honestum sit & secundũ uirtutẽ. Reliqua uero omnia q̄ uel corpori: uel fortunæ tributa sunt talia esse uolunt: ut p̄ter selectionẽ nihil in se habeãt aut p̄claz. aut magnopere appetẽdũ. Seq̄re igitur mi Donate uirtutẽ: ut facis. eãq; cõplecte te quo & tibi honori: & patriæ emolumento: & amicis uoluptati futurus sis. Vale ex medio. vi. Kal. mar. M. cccc. lx.

Frã philel. Guilielmo iuuenali ursino sal.

Iris fortasse tu: qd̄ nullas iam diu lras meas legeris. Cuius quidem rei causa eadem mihi fuit: q̄ tibi q̄ qm̄ occupatus es: lraz nihil ad me dare tãto tpe potueris. Sed cũ in p̄ntia: R. P̄ Hermolaus barbarus Veronẽsis ep̄s uir summa eruditione: summa eloquẽtia: æquã p̄ditus atq; sanctimõia illustriq; uirtute iret apostolicus legatus ad xp̄ianissimũ regẽ Karolum. eẽtq; cum eo mihi nō mediocris familiaritas uolui in summis eẽt occupatiõibus meis aliqd̄ ad te scribere: qd̄ tibi gratum fore existimãsem. Scito igit̄ bene ualere me & p̄cupere uæhemẽter: ex te audire cur fastũ sit: ut quum iam pridẽ dedissem ad regiam maiestãtẽ longiorẽ illam uel epistolam uel orationem de agendo exercitu aduersus turcos. & sarrhacenos: nihil mihi unq; ea de re in hanc diẽm neque a rege neque saltem a te ipso responsũ esset. Non possum. n. non uereri ne minus illa fortasse sit reddita. Noui. n. cũ eximiã regis benignitatẽ & oēs tum singularẽ tuã bẽiuolentiã erga me. Sed q̄n quid ea de re accidisset. nesciebã: dedi huic ipsi episcopo eius orõnis ad te exẽplum & cũ ea oratiõẽ. item illam: q̄ mō in publico uniuersaliq; cõcistorio apud Pium pontificem maximũ p̄ Fran. Sphor. Mediolanensium Duce mantue habuissem. Reliqua tu: ut factũ opus fuerit: administrabis: mō te nō lateat quicqd̄ idẽ episcopus Hermolaus nomine meo dixerit: meum id esse totum: qd̄ ut amicitie & q̄ diligentissime cures: te plurimũ rogo. Vale Ex mediolauo. v. nonas martias. M. cccc. lx.

Frã. phile. Marchesio Varisino sal.

Vm tuã me oēs littere sp̄ delectarũt tũ hæ potissimũ: q̄s hoc die ab te accepi. His. n. me certiorẽ facis: q̄ta cũ oĩum nō grauissimoz senatorz mō: sed illustrissimĩ eẽt istius principis beniuolentiã & laudẽ maritus filius & dictauerit publice in senatu: & docuerit. Quæ qd̄ res & si ob alias p̄multas rationes mihi p̄grata eẽ: ob eã tñ admodũ iucũda. q̄ in eius ciuitatis portu anchoras e iacturus: q̄ & uetoz oĩum uacat turbine & optatissima gete q̄da traq̄llitateq; abũdat. itaq; meo nomine filiũ hortare: ut nullis neq; uigiliis nec laboribus p̄cat. quo expectationẽ istã q̄ de se tã multa tã p̄clarã ap̄ florẽtissimũ eũdẽq; factissimũ uenetoz senatum foelici initio cõcitauit: eã nō solum in diẽs amplifica esse ue rumetiam superasse existimetur. Nihil est ei ad sum

nam laudem utilitatemq; de futurum: si studium atq; diligentiam ingenio simul doctrinaeque addiderit. Quod de Xenophonte filio scripsisti non improbo: facilitatis modo constantiaque meminerit. Vale animae dimidiū meae ex Medio. v. nonas mar. M. cccc. lx.

Frā. phi. matio filio. sal.

Um ex aliis nonnullis tū ex modestissimo & optimo uiro nobisq; amicissimo Marchefio Varisino qui pro Francisco Sphortia principe nostro Venetiis oratorem gerit sum certior factus quanta cum laude tua & admiratione oīum proximis diebus corā illustrissimo principe paschale malipperio in publico florētissimoq; senatu: & dictaueris ex tpe sine ulla intercapedine primo die argumēta duo ac triginta singula notariis singulis in oī dicēdi genere p eoz uolūtate: a qbus eiusmodi materiae sunt ppositae: & duobus diebus eruditer eloquēterq; docueris. Quae quidē res q̄ta me uoluptate refererint: debes non obscure intelligere. Quid. n. parētibus pōt iucūdius auditu cōtingere p̄clara filioz fama: in quoq; noīs claritate ipoz quoq; nomē splēdidius elucescit. Perge igit̄ fili Mari ut cōepisti. Es in una oīum q̄ sub sole sunt: urbū locupletissima: nobilissima: optima. Nihil istic tibi defuturū ē neque ad emolumētum: nec ad gloriam nec ēt ad quietē atq; trāq̄llitatem: nisi tu tibi defueris. Sunt. n. ueneti & humanissimi & liberalissimi omniū: & ii qdē tales ac tanta ac tum altitudine: tū gratitudine p̄diti: qbus ēt seruire: ut ita dixerim: sūma libertas sit. Ponas uolo ex aīo tuo planeq; abiciās cāteroz oīum & populoz: & principum rē omnem reliq̄ Pacatissimum istic tibi si sapias & fructuosissimum futurū ē domicilium. Vnū sane uolo: memineris nihil magnum ac p̄cipuū licere mortali- bus sine magno labore cōsequi. Quāq; tibi qui labor accidere pōt: qui nō sit cum incredibili uoluptate cōiun- ctus. Studēdū ē: p noctandum s̄epe. Eo. n. plura docturus es: quo plura pcurreris lectitaueris. edidiceris. At quo plus studii & uigiliae in re p̄clara cōsumitur: eo ingenū acutus reddi: doctrina eruditior eloquentia copiosior atq; expeditior. Nulla ē tāta uirtus: tanta p̄stantia: q̄ assidua uacauerit diligētia nō fiat cōtinuo dete- rior. Diligētia uero ipsa tantā hēt in se uim tantā dignitatē: ut una sit uirtus: qua relique omnes uirtutes con- tineri uideantur. Quare si paternis admonitionibus parere instituis id quod te uelle non solum puto sed ēt hortor: ac iubeo: si uir doctissime eruditus hēri uis si cupis obquētia laudibus uero ppulchreq; insigniri: uere docēdo scribēdoq; diligētia. Quod at de Xenophonte fratre scripsisti nō uitupero. & si italiae potiusq; Dal- matiae finibus cū teneri cupiebā: fuissetq; utriusque uestrum longe conducibilis magisque honorificū: si una & studere: & uiuere q̄ diiungi tanto terraz atque aquaz tractatu maluisetis. Et marieta: & fili bene ualent ac itē cāteri usi oēs. Vale ex me. iiii. idus martias. M. cccc. lx.

Fran. phi. Bernardo pontano sal.

T officū tuū in mariū & Xenophōta filios & singularē beniuolētiā erga me facio equidē plurimi. Ti- bique hēo grās: quid cū nihil ipse de te metueri: tāta in me ac meos & humanitate & benignitate sis usus itaq; si quid in me esse aīaduertes: qd̄ tibi uel usui eē possit: uel uoluptati. ita id esse in tua p̄tate po- sitū existima: utq; maxime tua sunt. Nā eo ingenio tum moribus institutus. ut nihil sit qd̄ mali: q̄ & gratissi- mū hēi me & a nemine beneficio superatum iri. Quare ut me potes oī: us in rebus p arbitrio tuo. Vale cū. Petro n̄o ac reliquis tuis oībus. Ex me. iiii. idus mar. M. cccc. lx.

Fran. phi. iacobo lucēsi apostolico. secretario sal.

Abellariine an fortunae uitio factū sit nescio: alicuius certe aut uitio: aut errore factū est ne l̄rae tuae q̄s pridie nonas. octo. ex mātua ad me dederas: uix eas tandē pridie idus mar. acceperim. itaq; si ferius ti- bi respōsum ē ad id: qd̄ petieras: nulla factū ē culpa mea. Habes istic Othonem carretum qui Francisci Spor. Medio. ducis res curat oratorio titulo apud piūū ponti. maximū. huic istic qm̄ mecū uetēs familiaritate atque beniuolētia iunctus ē: si q̄n tuas ad me litteras dederis: nō frustra dederis. Sed nunc ad id qd̄ petebas: pa- ucis accedo. Ais tu qdem cum scripsisses in diebus illis summo florētiae reip. magistratui ea q̄ Plus pōtifex tibi mādarat subdidisse in quadā epistolae p̄ticula credimus istā remp. honori. suo nō defuturam fuisseque nōnul- los. qui barbaz te potiusq; latinū assererēt quippe qui cū tēderēt aut nō istam remp. sed istāc dici oportuisse. aut adendum fuisse uestram: ut credimus istam rēp. uestram honori suo non defuturam. Oīum Primū debes tu mi iacobe cōtētus esse iudicio tuo p̄sertim ea in re: q̄ apud uiros doctos latini sermonis eosdēque disertos indubitat onē nunq̄ uenit inuidētū autē imprudētū ue latratu cōtemnere hēreque p nihilo magni p̄fere- to ai est. Nā aduersus eos montis importuniores sunt puicatioresque turbulētissimi uetoz status q̄ altio- res sint & firmioribus innixi radicibus. Vex ut morem gerā petēti in hac re tibi sniam meā: eā inter hic: & iste pronoiā differentiam esse prudentissimi grāmatici uoluerūt: ut hic circa psonā loquētē attēdat. iste uero circa audientē: ac si a prima ad secūdā psonā hēret oīo. Vt huic amico meo cum tuo isto familiari magna est cōtētio. Eodē mō cum tui in p̄sentia sis. Senae. ego uero mediolani q̄rectissime dicef si ita ad te scripsero matu- riores sane futurum suspicor tuum in hanc urbē aduentum: q̄ i istā meū. Et eadē quoq; rō ē eoz aduerbioz oīum quae localia a grāmaticis nominata ab iisdē p̄nominibus formantur: ut hic noui habemus nihil. quod istic siquid uobis acciderit: scire cupio. Et regis hispanorū oratores: qui diebus superioribus hac iter habuerūt ad qd̄ tempus istuc peruenerint facito me q̄ primū certiorē. Quod si aliunde quoq; exēpla desideras. Cicero tibi locupletissimus auctor fuerit. is in oratiōe pro. P. Sextio sic ait. habes igitur quod ex me quesisti. qui essent optimates. Nō ē natio: ut dixisti: & cohortari ausus est in hac cā uos iudices: ut aliquādo essetis seueri aliquan- do medicinam adhiberitis reip. nō ea est medicina: cum parti corporis scalpellum adhibetur atq; integre car- nificinam est ista & crudelitas. Hi medentur reip. qui execant pestem aliquam tāquam strumam ciuitatis. at- idē in oratione pro. P. quintio: moritur in gallia quintius cum adesset. Naeus: & moritur repentinō: heredē

reſtō reliquit hunc. P. Quintium: ut ad quē ſumus mæror morte ſua ueniebat ad eundē ſumus honos quoq; p
ueniret Quo mortuo nec ita multo poſtea in galliã p̄ficiſcē. Quintius: ibi cum iſto Næuio familiariter uiuit
annū fere ſimul. idē in oratione pro. P. Sylla. Deniq; iſtã ipſã p̄ſonã uahementem & acrem q̄ mihi tum tēpus
& reſp. impoſuit iam uoluntas & natura ipſa detraxit. illa. n. ad breue tempus ſeueritatē poſtulauit: hæc in om
ni uita lenitatem miſericordiamq; deſiderat. idem rurfus in epiſtola ad Curionem putareſne unquam accide
re poſſe: ut nihil uerba deeſſent: neq; ſolum iſta ueſtra oratoria: ſed hæc etiam leuia noſtratia. Ad hæc ne plu
ribus apertiffimam rem perſequar. in epiſtola idem Cicero ad lentulum Valerium iurecōſultum ita ſcribit:
Cur. n. tibi hoc nō gratificer: neſcio preſertim cū his t̄pibus audacia p̄ ſapientia liceat uti lentulo n̄ro egi p̄ lit
teras tuo noīe gr̄as diligēter. Sed ut uelim deſinas iã n̄ris l̄ris uti & nos aliqñ reuſes. Et ibi malis eē ubi aliquo
numero ſis: q̄ iſtic: ubi ſolus ſapere uideare. Quãq; qui iſtinc nūc ueniunt partim te ſuperbum eſſe dicunt: qđ
nihil reſpōdeas: partim cōtumelioſum: qđ malē reſpōdeas. Nã qđ dicūt addēdum fuiſſe ueſtram: id ex tã mul
tis exēplis liquido iudicari pōt: apud indoctos. n. aliquid ualeat fortaliſis: apđ doctos & florētinos oīo nihī ne
ceſſario aut nihilo plus iſta ueſtra oratoria q̄ leuia hæc n̄ratia. Ex his horūq; ſimilibus potes nō obſcure intel
ligere iacobū lucēſem nō eſſe barbã: ſed eos potius: q̄ latine loqui neſciūt iſtæc uero & iſtæ & ſimilia nō ora
toz: ſed poetaz & eoz ſane amicoz: ut apud Terē. Sinio. Vos iſtæc intro auferte. Et hæc hæctenus. Diſſemi
nati ſunt hic apud nos neſcio quō hi duo uerſus: quos inſimulant eē pii pontificis maximi: Diſcite p̄ numeris
numeros ſperare poetã. mutare ē aius carmiã nō emere. id ego palã negare ſum aggreſſus: quippe qui ſemel
& itez cū aliis plariſq; eruditis diſertisq; hoīnibus eximiam benignitatē ac munificētiã pii pontificis ſum
expertus. Quin potius affirmare ſum auſus aut uerſus illoſa pientiffimo Pii ore nunq; emanuiſſe: aut depraua
tos eē & corruptos cum ita dicerēt. Diſcite p̄ numeris nūmos ſperare poetã. Mutare ē aius carmina muneri
bus. Tu uelim ad hæc mihi reſpondeas quo poſſim audētius ac uerius maledicos reſellere. uale & me ſanctita
ti dñi noſtri unice cōmenda. ex medio. idibus martiis. M. cccc. lxi.

Fr. philoſophus Lodouico cardinali aquilienſi ſal:

Vã mihi uahementer tuã nō ſolū opa ſed ope et atq; auxilio opus ſit pater humaniſſime: cū ex aliis ſu
perioribus l̄ris potuiſti dilucide aiaduertere: tñ ex iis maxie. q̄s ad octauū. kal. martias ad te dedi Nunc
aut qđ ſcribã: noui aliud nihil hēo. niſi ut intelligas tãto me deſyderio expectare l̄ras tuas: ut maiore
aliud nihil: ois p̄fecto ſpes mea in te uno poſita ac locata ē. Et q̄tū ualeas: ſcio & q̄ me diligas: nō ignoro. itaq;
te et atq; et rogo: oro: obſecro. ut qđ abs tē petii: tã ſumopere: q̄ celerius fieri poterit: effectum reddas Hoc
erit mihi uahemēter gratū. nec tñ officium in me tuū unq; accuſabis. Vale Ex medio. xiiii. kal. apri. M. cccc. lx.

Fr. philoſophus xenophonti filio ſal.

Ecisti me proximis tuis litteris certiorē de nauigatione tua ad rhaguſinos: id qđ et poſteaq; ſoluſti e
Venetiis: Marius mihi ſignificauit. Ego aut & ſi maluerã pro paterno affectu in italiã eſſe te. tamen
cū norim & nobilitatē & ſplendorē reip. Rhaguſinã æquo aīo fero abſentiã tuã: præſertim cū iccirco
Vliſſen Homerus prudentiã laudari: qđ & urbes: & mentes multorū hominū cognitã illi meminit. Sic. n.
in Vlyſſeã principio ait: Callentē dic muſa unū: qui mœnia ſacrã: diruta poſt troiã multū diuq; peretrã. Et
mentis hoīum multorū nouit & urbes. Atq; ibi ſane cuiq; patria eſt: ubi bene eſt. nulliũq; loci terminis. uir ſa
piens circumſcribitur. itaq; non abſurde Socrates cum interrogaretur cuius eſſet: ſe non athenieſem ſed mō
danum eſſe reſpondit. tuum igitur fuerit id preſtare atque efficere: ne fruſtra iſtuc proſectus uideare. qđ ſi ſtu
dio diligentiaque cura ueris: cum mihi afferes uoluptatē nō mediocrē. tum laudi tuã atque emolumento plu
rimum conſules: Reliquum eſt ut me facias q̄primm certiorē: quã te locus iſte coelumq; delectat. Eſt enim
tibi bone ualitudinis rō hauđ negligende. nos hic oēs in hanc diem bene ualemus. Siquid iſtic habetur de tur
cis. cura: ut ſciã. Maximos in italia bellorum motus paratum iri aiaduerto: Vale ex me. x. kal. apri. M. cccc. lx.

Franciſcus phi. Bernardo iuſtini. Leonardi filio ſal.

Enophon filius ad rhaguſinos proſectus eſt. Scripſit ſe propediē inde ad me miſſurum ſeruas: duas pe
tiitq; ſe facerem certiorē. apud quē eas uenetiis diuertere curaret. cui reſpondi neminē eſſe iſtic qui
cum maior mihi aut antiqor familiaritas hoſpitiũque ſit quã tecū uno: itaque ſerua ille diuertēt apđ
te. Quod cū fiet: & tu mihi rē ſignificabis: mittã qui & ſeruas ad me perdurat: & quod pecunie opus fuerit ſol
uat. Vale ex medio. x. kal. apri. M. cccc. lx.

Fr. philoſophus ioanni Petro entychio

Arius filius id quod audiſſe te puto: eſt his diebus a florentiſſimo Venetorū ſenatu honorifice condu
ctus ad ducendū uenetiis oratoriã ac phiã: id aut eo pluris faciendū exiſtimo: qđ antea nemini unq;
cōtiguit. is in p̄ntia hūc eſt uenturus: ut uxorē & filios reliquãque familiã Venetias ſecū tranſſerãt. Fa
ciet aut ueniēs iſtãc iter. Eſtque ei neceſſe iſtic cōducere & mediolanū uſque ad mulū cū muliōe & equos duos
quos ut antea diligenter pares. uelim: ne cū iſtuc nauim appulerit: diutius ſit in mora: maximum mittã tibi ad
paucos uſque dies. uale ex medio. vi. apri. M. cccc. lx.

Fr. phi. ioanni andrææ abbati ſal:

I mihi qđ petieras cū anno ſuperiore ueniſſem roma ex tua meaque ſnã contigiffet: nō diſtuliffi i hæc
diē l̄ras ad te dare. nec et nūc noui qcquã accidit q̄ me ortef: ut aliqd tibi ſcribã preter illã priſtinã & i
ueteratã dilectionē erga te meã: quã facit: ut te moneã: ne desperes honeſta p̄ſertim in eã: nã princeps
hic n̄ natura ē perhumanus & pbeneignus et in eos: quos aliqñ norita ſe animo fuiſſe alieno. quicq; de te qđ
accuſe uiro prudenti ac modeſto & ſi minime inuenio: uereor tñ ne tibi obſuerint aliquorū inſidiã: quo mi
nus ſis quod uolueris & quod fortaliſe decuerat: conſecutus. id factū eſſe aut inuidia aduerſus te: aut priuatoz

commodorū gra. Quibus qdē rebus te suspicor nō potuisse quādoq; nō cōmouerineq; tulisse clam indignatio
 nē aī tui At par fuerat seruire cōstātiā: nec ulla cuiulq; frāgi iūria: id qd nūc ēt facias. rogo. Præterea tibi utē
 dū reor nō tā aī magnitudine: atq; electiōe uiro p̄sertim xp̄anā p̄fidenti hūilitatē: q̄ submissione & patiētia. ne
 q; ab re fuerit: si dñici illius p̄cepti memineris: qd ē Cæsaris Cæsari: qd dei ē: deo reddi oportere. Hmōi bñ
 ficia sūmi p̄tificis ē uerbo tribuere. Re uero eorū principū: in quorū dominatu bñficia sūt posita. Titulis: ita
 q; dat a sūmo p̄tifice: a Principe uero possessio. id tu puto: ignorabas Erasq; iccirco aīo fortasse te idigno. at
 si sapias Chamelum imitabere. q̄ submittit se in genua ad tollēda honera: id tu eo facias prudētius: & cōmodi
 us qd nullū sis honus sublaturus: sed Positurus potius Quod. n. ē tm̄ onus iter uniuersa fortunæ incōmoda:
 qd cū egestatis onere cōferri queat. Satis ē te eē admonitū. Reliq; tu p̄ tua prudentia p̄uidebis: Et hac de re
 satis. Ego ex quo die cardinalē tuū adiui salutātū sub ab eius āplitudinē nō hūaniter solū sed ēt liberaliter hono
 rificeq; exceptus cognoui: q; ex eius familiari sermone illo q̄ta doctrina esset. q̄ta eloquētia. q̄ta sapiētia p̄ditus
 incredibili in eū cōtinuo sum amore obseruantiaq; affectus. Nec destiti ex illo ipso die p̄dicare apud oēs egre
 gias eius diuinasq; uirtutes. isti ergo tanto & tanta p̄stātia cardinali me uolo q̄ diligētissime cōmēdes: & ita de
 ditū facias: ut ea sunt. q̄ maxime hēt in sua prāte. Ad hæc duo abs te maxime desidero ac peto ut qd grauissi
 mum eruditissimūq; opus ē ab eo ipso p̄docte & pelegāter scriptū de docta ignorātia: id exscribi noīe meo at
 q; impensa q̄primū cures. Quicqd aut pecuniarū eiusce rei cā dederis: Isis significato: & tibi p̄pediē qd ipēde
 ris: numerabiē. idē qd secūdū erat: cupio facias de Porphyriōe in horatium. Præterea rē mihi facies p̄gratā
 si eorū librorū iudicē ad me dederis: q nup sanctissimi & sapiētissimi illius patris Nicolai qnti sūmi p̄tificis mi
 rabili diligētia & ipensa ex lethæis: ut ita dixerī tenebris eruti sunt in lucē apud uos hēnt Vale ex mediola. vi.
 kal. apriles. M. cccc. lx.

Frā. phi. iohanni antonio mercato sal.

Dmonuerūt me hi sacri dies ut te p̄fās adirē: hortarerq; uel pro iusticiæ & honestatis: uel p̄ inuete
 rata ueritatis n̄ræ iure: ut necessariū ac gētilē tuū Pacinū mercatū cōuenias eumq; uel appellādo uel
 monēdo: uel ēt si opus ob adoleſcētia seruorē fuerit: rogādo cōstitutus ut aliqñ ad se reddeat memine
 ritq; tū ægtatis & ueritatis iū iurifurādī illius: cui publicis & religiosis tabulis se ultro fecit obſtrictū: & id qdē
 iccirco ultro: im̄ neq; iprudēs neq; ui coactus: neq; ulla adductus necessitate: nec ēt ab me requisitus: sed ipse po
 titō bōi uiri fide uolēs recognoscere: me reqrēs iuratus ē p̄ntē m̄rē p̄batissima illā scīssimāq; focmina: p̄ntē io
 anne stāpa & affini: & optio uiro: p̄ntē tabulario totq; grauissimis testib; iuratus ē inq; pacinis tuus: & iurati
 is qdē i sacra manu Reuerēdissimi huius: & itegerrimi archi. epi. Hoīes ac mortales ioānes Antonii fallere
 fortasse possumus iprudētis. sac rudis. At deū certe & nosmetip̄os neq; possumus Rescipiscat igit aliqñ pa
 cinus neq; maliuoli alicuius inductu pturbatiōi cōcedat. Cogitet se tādē moriturū. icertāq; eē mortis & diē: &
 horā. Sūt ne hæc n̄ræ i eū doctrinā p̄mia: Cauēat inq; caueat: ne dum mihi tētat incōmodare seipsū p̄magno
 detrimēto afficiat: q̄ppe q de pecuniarū nō nihil amittet: & ad hoīum ifamiā sēpiterno ēt supplicio se obnoxii
 faciet a quo nulla uel tabularū: uel oratorū calliditate nullo argēto liberari poterit: q̄q; miserimus ēt ille q̄stus: ē
 quē aduersa cōsciētia q̄s adipiscit. Nā qd græco ueroq; p̄uerbio dicit. i expuētis recidit barbā: qd i cœlū ex
 puif. Vale medio. ex ædibus n̄ris. vi. Kal. apriles. M. cccc. lx. Fran. phi. Blaxio Gyglino abbati sal.

Ngelus actiolus nobilis florentinus & idē splēdidissimus eques auratus mecū nudiuſtertius questus est
 qd oīones meas q̄s apud te. ea lege dimiserat: ut eas mihi q̄primū redderes: nō mō nō reddidisti: se a se
 q̄sepissime hortatus. ut offō fungaris: id nō mō nō facis: sed ridiculo ducis eius oēm adortationē. itaq;
 sum miratus qd & uir religiosus & abbas tot iā ānos distuleris ea dño restitueres: que bona fide possidere nō
 potes. Vale med. ex ædibus n̄ris. vi. Kal. apriles. M. cccc. lx. Frācis. phi. elphi epistolārū liber decimus sextus:

Frācis. phi. Alexandro cardinali dignissimo. S. P. D.

Vi oīa in sola uirtute posita esse iudicārūt: q̄ ad bene ptinēt beateq; uiuēdū ii mihi p̄ amplifi
 me sensisse temere nihil uideri solēt. Nā qd ē i corpore. qd i fortuna ipsa: quā uocāt: aut bonū
 aut expetēdū: si honestate uacat. id certe solū qd hōestū ē & secūdū uirtutē bonū cēseri oport
 tere nō solū stoici uerbo usurparūt: sed lōge magis re ēt ipse p̄tifex maximus: atq; piētissi
 mus iste pius facile declarauit. Quid. n. pius aut cogitat: aut loq̄tur: aut agit qd non ex mediā
 uirtute p̄ficiscat. At q si uel i corporis uel i fortunæ cōmodis p̄clarū qdā: aut precipuū posi
 tū eē arbitretur: tū quieti uoluptatiq; studeret tum cumulandis thesauris a quibus oībus ita abhorret: ut nihil
 a se magis alienum existimet quam leuem atq; titilantem sensuū motū: quā auri & argēti ineptū studiū. Nouit
 sane pater sanctissimus istiusmodi oīa eē seruilia & aīo ingenti excelsaq; indigna. intelligit eū hoīem q extrin
 secus sit. iteriori hoī obtēperare parereq; debere. Huius aut eā ita imperare: ut rō itellectusq; p̄scribit. His. n.
 duobus q̄si lumib; mētē humanā oīa asp̄icere: oīa uidere: oīa dilucide cernere: siue ea sint t̄pis: seu æternitatis
 siue sint i mundo seu supra mundum. itaq; desinant mirari si iperiti rerū aliqui fortasse cōperit. Cur pius p̄
 tifex cūprimū i apostolici solū uaiestate constitutus est: ad nihil aliud magis animum conuerterit: quā ad sta
 biliendam & corroborandam christianā remp. quā uideret breui piturā. ubi minus eī nature ac fortiter suc
 curreretur Sciebat sane pater sapientissimus se natum eē nō sibi soli: sed multo ēt magis imortali humani ge
 neris redēptori Xpo iesu: cuius ærumnosam afflictamq; ciuitatem pati diutius nostra disidia flagellari accer
 bissimis ipforū amarissimisque uerberibus existimabat nō minus penitiosum ac funestum q̄ idignum dede
 corosum i primis. Quare quē quiescere curari oportebat in tanta corporis imbecillitate in tam uaria: tanq;
 multiplici & permolesta ægrotatione id non modo neglexerit: sed etiam contempsit duxitq; p̄ nihilo. Qui
 mo i sūma seuiētis hyemis asp̄itate p̄ assiduos ibris p̄ altissimas niues: p̄ uitreas ridigasq; glacies sup̄ atis horrēt

bus appennini cauitibus Mantuā concessit: ubi tandiu cōcedit: donec uniuersī principes regesq; christiani inu-
 tati atq; accersiti & lris & nūtiis parti uoluntate & animi iudicio: partim pudore nō solū eo loci alii ipsi per se
 se: alii per legatos conuenerūt: sed moti atq; persuasi in audita illa diuinaq; eloquentia: eruditissimi itegerrimi
 q; pontificis ita una mente: uno aīo: unoq; consensu cōspirarūt oēs aduersus hostes atque inimicos christianæ
 religionis. ut nihil iā dubitandū sit propediē fore: ut nō turci modo: sed quicquid superest impietatis barbarice
 tā lōge lateq; diffuse aut ad sanitatē aut ad internitiōnē redigatur. Quæ q̄ta res factū fuerit: q̄ admirabilis: q̄
 egregia in tanta presertim & tēporū & animorū diuersitate neminē esse puto: qui nesciat: Ea mihi certe sn̄a ē
 ut indubitato credam oīpotentē. Deū suos mitis ac benignos oculos conuertisse iā tādē ad laniatū discerptū-
 q; gregē suū uelleq; hūc aliqñ ex efferatis & truculentis rapacissimorū luporū rictibus eruere atque saluū face-
 re. Quē. n. ouili suo p̄ficere aliū potuisset uno hoc isto Pio prudētiorē: sanctiorē: grauiorē: doctiorē: & ī omni
 absolutæ uirtutis genere presantiorē. Actū erat profecto de petri uincula nisi repente diuinæ clementiæ nū-
 nere in tātis turbulētissimarū tēpestatū pcellis ac fluctibus idē unus & pastor subito illuxisset & gubernator
 cuius foelicissimō ductu firmissimōq; presidio exoptatus quieti portus ac perpetua quedā salus cūctis Christi
 fidelibus diuinitus partiatur. Nec. n. presentibus presens dūtaxat cōsulit beatissimus pius pontifex: uerū ēt pro
 spexit iā longius quo pacto ēt post se q̄ optime omnibus cōsuluisse iudicet: quippe qui mō quinq; ex uniuersa
 christiana repub. delegerit declarariq; cardinales: qui sint ueluti qnque luminaria in orbe terrarū numerū
 sane haud absurdū sed & pulchrū & necessariū p̄ quinq; illarū ecclesiarum numero quibus tota cōstat chri-
 stiana religio: p̄inde atque ecclesiæ cuiq; suus sit pontifex cum usus uenerit princepsq; paratus. nam ut de aliis
 breuitatis gratia uerbum in p̄ntia faciam nullum: quid de te loquar pater humanissime: cuius tanta uirtus est
 tanta doctrina: tanta sapientia. ut unus plane & aīcendus sis & habendus qui post unum Pium nōn modo
 memini cedas: sed mortales reliquos q̄ longissime antecellas. Laudatur Plato uiris grauiissimis: q; eos rerum
 publicarū mgubernaculis peresse uoluerit: q̄ autē essent sapientes: aut saltē sapientiē studiosi. hoc ē philosophi
 At quē alium habemus hac tēpestate: quē tecum in uniuersa philosophia cōparare possimus: nā ad eas partis
 quæ uel indiferendi rōne uersantur: uel cum ad singulos moribus atque uita instituentos: tum ad rem & do-
 mesticam & ciuilem administrandā pertinent uel totius nature scientia & cognitione sunt positæ: tu eam per
 acutæ: & eleganter cales ac lapis philosophiam: qua quod uerū simplex incōmutabile sempiternū solumq;
 uerum est. & tutius ueritatis fons & origo. quedā q̄tū humanū prestare potest ingenium: sine ulla dubitatione
 perspicimus. Nā qs ignoret solā esse theologiā: quæ cæteris oībus disciplinis tanq; regina quadā nobilitate ac
 presantia sua: qua diuinā indāgatur essentiā & dominatur & iperāt. At q̄ sunt plerūq; nonnulli: qui cū docti sa-
 pientesq; dicantur ac plāe philosophi: eorū tñ uita atq; mores ab oī philosophiæ preceptione discrepat illos ī
 quidē medicos imitati: q̄ quē ī aliis moribū curaturos se p̄fitef: hoc ipsi q̄ acerbissime torquent. Quid. n. tur-
 pius: qd fœdus. qd dedecorosius q̄ philosophos sese & theologos esse gloriantes ita uiuere: ut nihilo pecudib;
 p̄stet. tu uero p̄r cōi mētisse ab huiusōi hoīum genere oīno alienus ea cogitas: ea loqris solū: q̄ uera eē ītelligis
 autē oīs actio oīoī rōdet. Quibus tuis laudatissimis atq; optimis uitæ institutis factū eē uidemus. ut quo ma-
 gis blandientem fortunā contēpseris: eo se tibi magis illa tradiderit. obsequētēq; prestiterit. Fortuna iniquā
 uirtuē nō uirtus fortunā feruta est. Et sunt qui mirent̄ stoicos affirmare solito sapientē solum esse liberum: el-
 se diuitem esse regem esse facile. illoz hanc graue generosamq; sententiā tu pater modestissime nō re minus
 q̄ uerbo uerā esse omnibus declarasti qui dū fretus diuino spiritu nihil fragile caducūq; cōcupisceris: dum nul-
 li te flagitio obnoxiiū facis: dū nulli in seruis inanigloriæ dū oīs cogitatus tuos: cōsilia omnia actiōes omnis re-
 fers ad Deum: es omnia suma cum tua suma laude assecutus. Sed uidemus alios fere oēs tanta interdum ambi-
 tiōe ad dignitates & magistratus ferri ut nescias: miserēdum ne magis sit an prudendū eoz tā curiosi studii.
 Nā cū tria maxime uideantur expetenda mortalibus honos: utilitas: uoluptas. & ea qdem non minus in uni-
 uersa uita: q̄ in amicitia cum honos uirtuti debeat: hunc qui negligit putatur quodā mō uirtuti iniuriā facere.
 At ego magni p̄fecto & elati aī eē duco ita quēque uirtuti opam dare: ut aliud sibi nihil q̄ p̄clarū uirtutis opā
 p̄posuisse iudicet. Honos. n. cum haud nostræ: sed alienæ sit ptātis iudicium sequit̄ alienum. Sed ut temere iu-
 dicantes cōtēnēdi sunt. ita qui recte iudicat̄ sperandi: qui ne cupientibus quidē nobis neque cogitantibus om-
 ni siue ope atque opa p̄futuri cū ad honorē. tum ad cætera omnia: qbus uitæ usus cōtinet̄: & gaudet. Quod si
 cuique est obscurū id diligentissimus atque optimus rerum omnium extinator & iudex pius pontifex in te
 uno perspicue ostendit. Num petebas cardinalatum moderatissime pater alexander. num animo tecum uo-
 lutasti unq; Certe īges minime oīum. nō q̄ eo dignus nō esses: cuius auimus plenus est honestatis: plenus sa-
 pientiæ: plenus dei: sed qa mundana omnia inferiora duceres pietate. itaque sola religio. sola ueritas: solus di-
 uinus cultus tibi erat in mente. At hæc salutatō noster dignis ēt uitæ premiis per munificētissimū suū & pru-
 dentissimū p̄bitorē Piū secūdum honestate uoluit: teq; ex generale heremitanorū cardinalē iccirco creare
 dignatus est: ut esses in Ro. ecclesia uas nouum electionis. Quare nescio cui magis sit gratulandum tibi binē cu-
 ius optimis pulcherrimisq; meritis fortuna Deusq; r̄nderit: an Ro. ecclesiæ: cui tantum boni contigit: quo ne
 maius quidem post Pium ausa esset optare an potuis sanctissimo patri Pio qui pro acerrimo animi tui diuino
 q; iudicio quicquid agit: cōtinuo ex omni parte perfecteque agit. Nam quid de m̄ ipso loquar qui ex huiusmo-
 di nuncio tantā concepi animo uoluptatē: ut mihi æque gratulandum atque exultādum esse rear: cōmunis bo-
 nis omnibus studiosis uiris tanta hæc letiora est oblata: quā ut immotrālis deus perpetuam nobis faciāt: & ad
 cumulum usque perducāt: uehementer opto Vale pater reuerendissime. & me beatissimo domino meo pio

ubiq̄ cōmenda. Ex medio. v. Kal. apri. anno a natali christiano. M. cccc. lx. Frā. phi. Othoni cæreto iurecō. S.
 Viliū sane mihi tediū afferre possūt litteræ tuæ. Nō. n. solū tardissime sunt: sed et breuissimæ: quod ait
 poeta ille *ὄλα λυμὰ τῆν ταίρη* *ὄδνεο λιλὰ δκα λδν* & si in aliis multis rebus probari apud te
 poterit fortasse: tñ in hac una nō poterit: q̄ cū quotidie ad te litteras do easq̄ nōnūq̄ longiusculas: tu uix
 tandē post denas acceptas semel respondeas: & nunq̄ actice sed iaconice semper. itaq̄ nō possū non gratulari
 tuæ isti tantæ breuitati: quā in tāta uerborū copia: quā romana curia mirifice abundat. pro nouo quodā uitæ
 instituto nō temere usurpas. Et hæc iocati sumus. Pergrata mihi tua fuit epistola uel admodum breuis. Quod
 amicus iste uitreis utatur oculis: non possū nō laudare. Quis. n. dubitat geminatis oculis acutius eum uisurū q̄
 unis? Tu utere cōsilio tuo. Vnū abste. peto atq̄ contendo: ut cures iacobū lucensem ad ea respondere quæ ad
 eū proximis litteris scripsi. Vale ex medio. xvii. Kal. maias. M. cccc. lx.

Frā. phi. Xenophonti filio sal.

Vm essem aīo ad navigatione tua ad rhagusinos admodū sollicito: popportunæ mihi redditz sunt lit-
 teræ tuæ: quas tertio Kal. apriles scripseras. Ex his sum ea q̄i formidine liberatus: qua me affecerāt tur-
 bulētissimi illi ueneturū flatus: q̄bus nōnullæ uel munitissimæ naues quo tpe tu mare. ingressus es. nau-
 fragiæ perierūt. itaq̄ immortalī deo grates ago quas debeo maximas qui me tanta acerbitate liberauit. Reli-
 quū est ut bonæ ualitudini studeas: operāq̄ des: ne quid tibi noua cæli temperies importet incōmodi: q̄d una
τῆς γκρὰ τει facile uitabis. Es. n. in urbe nō minus amoena: q̄ & opulenta & nobili: quæ quidē oīa adhortā-
 tur istiusmodi ætatē ad uoluptatū illecebras: q̄bus alyssis Homericī illius socii cū se penitus dedissent: humani-
 tatē exuerunt. At tu Vlyssen si sapias imitabere: uitabisq̄ oē circeū poculū: id autē eo facilius es facturus: q̄ au-
 dio patricos Rhagusinos uiros esse continentissimos: & grauissimos quoz̄ uitæ instituta si tibi proposueris
 meliuscule profecto & exteriori consules: & interiori homini. Nā q̄ scribis te ex altero pede laborare: istius-
 modi tibi nobilitas patriā non est: aut ne auita quidē. Quare ne aliunde tibi uenetus sis caue. Et eā a te quāpri-
 mū amouere atq̄ extrudere eminus ne dissimules. Nā si facile se norit iactā hospitii: cū uoles excludere haud
 poteris. Ego ut ad aliqua rñdeā. abste aliud nihil desiderio nisi ut te florentissimo isti senatui obsequentissimū
 prestes omni in re. quicquid agis ex officio agas. id uero ea re una facillime assequeris: si tibi ante oculos semp
 probitaris laudē Deūq̄ proposueris: q̄d quoniā scio te facturū: nō erolongiora admonendo. Veli q̄diligētissi-
 me ingras: si q̄d ē uetuspiā istic monimētū ex quo liq̄do possit itelligi urbis nomē. nā ex patrito uerbo nō rha-
 gusiū uidef dici debere: sed Rhagusa. Appellantur ciues isti sermone patrito rhagusei. At ea noīa apd̄ græcos
 ita termināt: quæ & in genitiuo nō crescunt & in a termināt aut in e: suntq̄ fœminini generis. Vt ὕπνᾱ ἰοῶ
 ἄνθρα ὄμ. Smyrna smvrnæus: *λαριδὸ δαιος ὁ λαριδὸ δ* Larissa larissæus *δαφνᾱ δαφνᾱϊος* daphnæ
 daphnæus *θηβῶν τῆ βᾱϊδ* Thebe thebæus. eodē igif *πατορᾱ τοῦ δ* *ἀπα γῶν δ* *αἰδ* Rhagusa rhagusæus
 nā apd̄ geographos & cosmographos q̄ apud nos sūt de ista urbe nullā iuento mētionē. Odorare igif oīa dili-
 gēter: siq̄ priscus lapis inueniatur qui nomen urbis habeat litteris incisū. Nā regio istā oīs græcis olim utebaf
 & institutis & litteris. Præterea siquid græcorū uoluminū q̄d uulgare nō sit istic seruet. quare diligenter: & id
 aut tibi aut nobis cōpara. Quod si ī tāta argenti & auri officina nūmi tibi defuerint: fac me certiorē: Nā eos ti-
 bi ad rē huiusmodi: q̄primū suppeditabo. mō ex te intelligā librorū titulos qualitātēq̄. Vale & me illustri Rha-
 gusinorū senatui cōmenda: ex mediolano. Kal. maiis. M. cccc. lxi.

Frā. phi. Bernardo iustiniano Leonardi filio sal.

T si mihi dubiū nūq̄ fuit meos oīs tibi eē carissimos: tñ cū pximis diebus ex Mario filio: corā didicissē
 q̄to cū studio & caritate eius oibus cōmodis honoribusq̄ semp adfueris: uix dici queat: q̄ me tua ope-
 rā delectarit. Nā cū uideo eā amicitia quæ mihi primū cū patre tuo sapientissimo atq̄ sūmo uiro maxi-
 ma fuit: deide tecū tāta est: ut nihil ad cumulū queat accedere: trāsfudi et tāq̄ hereditario quodā iure in poste-
 ros nros: nō mediocre mihi atq̄ meis oibus patrimoniu adeptus uideor. itaq̄ nō possū mihi nō lætari pluri-
 mū: q̄ optatis meis ita respondeās: ut tibi gratulandū existimē: q̄ ita humanus es: ita benignus ita patris tui si-
 milimus. Ego at q̄d ad me attinet: si cæteris ī rebus a te supabor: amādi tñ officio nūq̄ profecto sim superan-
 dus. Reliquū ē ut quæ pro filio mario fundamenta optia uel tua diligentia iacta sunt: ea omni robore stabilitē
 da cures. Hac una re mihi gratus facere nihil possis. Vale ex medio. Kal. matis. M. cccc. lx.

Frā. phi. pascali malipperio duci Venetiariū sal. plu. di:

Apientis sūmiq̄ philosophi Platonis sniam fuisse cōstat maxime dux pascalis malippæri noīa esse in-
 dita & hoibus & rebus nō temere aut casu copiā sed ui quadā & prouidentia suasus naturæ: quod tū ī
 aliis multis probari licet: tū ex te uno dilucide intelligitur. ipse. n. unus uideris ex oibus qui oē bellandī
 exofus studiū urbanas uirtutes adames: ad easq̄ collendas amplificadāsq̄ totius nobilitatis Venetæ iuuentu-
 tē inuites atq̄ icendas mirabili quodā laudis ardore. Nihil ē in te preceps: nihil fluctuosū: nihil turbulentū. To-
 tus es moderatus: totus quietus. totus pacificus: id quod ex uniuersæ quoq̄ tuæ clarissime familiæ cognomiē
 to ipso malippærio nō obscure coniectari pōt. Quod. n. aliud malippærius græce significat: si rectū uolumus
 uerbū ipsū stoicorū more interpretari: q̄ uæhementē equorū sublacionē? At is qui uæhementer equitatum
 tollit: nō ne bellorū et instrumenta ac segetā tollit. Nā pascalis deduci ac pascæ: quo noie apud hebræos transi-
 tus significatur: manifestū est. Factus est inq̄ a te trāsitus a diuturnis. tēpēstibus pcelliq̄ bellorū ad humanio-
 ris uitæ quietē atq̄ tranquillitātē. Eos diligis eos amplecteris: eos honore ac prensu foues. quos uirtute excel-
 lere quos doctrina cognoris eloquentiaq̄ prestare. Nā hæc tria his maxime sunt: necessaria: q̄ in florētissimo

Romanorū uitia cū uirtute conferre: iuenimus profecto uirtuti uitia nō mediocriter anteire. Quo factū est ut oē illud iperū radicitus corruerit. Nā de Cartha. Atheniensiuq; rep. qd opus est eximiu: aliqd referatur in mediū quos oīs inestinatæ actiones seditionesq; cōtinue breui perdiderunt. Vna lacedæmonioq; resp. fuit diu tūrior: qui d. Ivgurgi legibus parēt: dū laudi student: dū externis oibus cōmodis qd decorū est: antepōnūt in quingentesimū usq; annū in uniuersa grācia illustres triūphantēsq; claruerunt. At ubi Lysander contēptis patris & institutis & moribus referlit urbē opibus & præda atheniensiu: lacedæmonii simul cū læta & bene cōuenienti paupertate nō grācie principatū modo sed libertatē et ipsam miserabiliter amiserunt. Soli autem optimates ueneti ex omni hoīum genere sunt inuenti: qui qm uirtutē ac Deum qui sūma est uirtus semp ante oculos habuerūt & habent in rep. tā diuturna: tā florenti. tā nobili nullā oīno unq; mutabilitatē experti sunt: nullis seditionibus afflicti: nullis actionibus agitati. Qui. n. aduersi illis accidere quicq; possit: apud quos iusticia & pietate antiquius nihil est. Hinc sane fieri uidemus: ut uenetorū imperiū magis magisq; idies terra mariq; augetur & uiribus & opibus: cū incredibili honorū oīum & ueneratione & caritate. Fauet. n. Deus oīo potens uiris iustis eosq; neq; querentis nec cogitatis foelici prosequitur incremento. Nā quis ambigat quæcunq; mortalibus bona sunt: ea esse ab imortali deo: quæ si iniustus et atq; impiis contingere uideant secrete quodā & abdito dei consilio tū repente ut flosculi hyemales languescunt ac peunt. Soli in quā op: imates ueneti p: feuerant in eadē bene moratæ rep. moderatione & sanctitate cui se primū ab urbis initio dedicauerunt. Nā q; serius sese doctrinæ artiū liberaliū atq; eloquentiæ accōmodauerunt: id cā nulla alia q̄ uitio tēporū factū puto. Videmus. n. uel ætate nostra patritios quosdā uenetos tū in utroq; genere claruisse ut cū oī possent antiquitate & dicendo & iudicando cōparari. itaq; inter cætera bona tua prestantissime princeps pascalis malypæri quæ & plurima sunt & maxima: nō mediocri hæc censenda est foelicitas: q; ueluti diuino quodā presagio cū belli materiā oēm e medio sustuleritis: tū ad doctrinæ & eloquentie studiū nobilissimis tuis ciuibus trālitū paraueris. Vera profecto in te ē Platonis illa: quā mō dicebā te rectitudine nominū snia. Nec. n. rasū & p uoluntate hoīum istiusmodi nominibus appellaris: sed ui quādā potius & consilio potentioris cuiusdā preitatio risq; naturæ: quā ipsā rationē licet et intueri in propriis nobis pphetarū oīum ueteris testamenti. Quare si possū equidē nō gratulari tanto isti tuo & tā excellenti bono qui tecū aīo uolutans qd Cyrus ille senior sapiētissime monebat: neminē decere imperare: qui minus subditis sit melior. oī studio diligentiaq; ueris ad pulcherrime instituendā atq; exornādā uenētā iuentutē. intelligis. n. fore ut bene ad decore moribus disciplina q; institui iidēq; diserti nō mediocri usui atq; honori & sibi & patriæ esse possint. Habeo autē ingētis & sempiternas gratias ut excellētiae tuæ tū uniuerso senatui. q; dilectissimū filiū meū. Mariū huic tanto & amplissimo docendi muneri prefecistis. quod & si per sese magnū est & preclarū: eo tū pluris faciendū q; ante id tēpis alteri nemini. Venetijs cōtiguit: ut publica pecunia ad huiusmodi institutū cōduceretur. De filio autē ut ue recūdius loquar necesse ē. ne in eo laudando uidear meæ gloriæ fauere. Vnū tamē aūsim affirmare: me neminē i hāc diē cognouisse: q; æque ad sūmū atq; Marius filius & ingenio simul uigeret & memoria. Nā quātū doctrina ualeat & facundia: ipse de se locupletissimū afferet testimoniū. Et illud certe mihi iucundissimū est: q; quas ego splendidissimo Venetorū senatui maximas debeo gratias ob pristina ac plurima in me beneficia: eas maris meus si re fortasse minus industria tū & uolūtate cumulatissime referret: Accedet autē ad sūmū beneficētia cumulū: si hūc et mea cā tibi carissimū esse aiaduerto. Vale princeps optime: & me cōmēdatū habe. Ex mediolano. vi. idus maias. M. cccc. lx.

Fran. phi. iacobo lucenti apostolico secretario sal.

Deas litteras quas idibus martiis tibi reddendas ad Othonē carretū dederā: q; nihil in hāc diē responderis miror. Nā cū ignoro utrum tuæ uoluntati morē gesserim ea in re: quā ex me scire cupiebas: tum uehēmētē expecto ex te intelligere: quæ sit pontificis Pii snia de offō nostro. itaq; rogo te. ut me q; primū his de rebus facias certiorē. Vale ex mediolano. iiii. idus maias. M. cccc. lx.

Fran. phi. Gregorio lollio apostolico secretario sal.

Xistimo te nequaquā oblitū: quæ mecū locutus es. & quid inter nos cōstituiamus: cū anno superiore mā tuā ueni. Scripsi ad te postea ea de re sæpe litteras. qbus te nihil misisse nō possum nō mirari. Non. n. oedipus sum at ne Dauus quidē. Quare quid sim facturus: nisi me tuis litteris docueris: incertior ero q; dudum Vale ex medio. iiii. idus maias. M. cccc. lx.

Frā. phi. iacobo antonio marcello sal.

Nsitam esse natura aīs hoīum uim quādā similitudinis dissimilitudinēq; cum ad ceteros motus: tum ad amorē & ad odium: qui philosophi uoluerūt: nihil a ueritate sensisse alienū mihi uideri solent: & id quidē nō in hoibus solū. sed in reliqs quoq; aiantibus late patere. Quod ut de alijs aialibus breuitatis cā præterea: quotidie usu uenit: ut ii qui se nūq; uiderit: neq; aliud quicq; cōmerciū. consuetudinēq; inuicem habuerint: se tū quodā naturæ suauis diligāt: & alteri de alteris bene audire perlibētē uelint. Accepi ex multorū sermone me tibi esse carissimū q; honorifice de me loqueris. sentisq; pamicē. Quod certe fuit eo mihi iucūdius: qm mea de te opinio haud quaq; me sefellerit. Cum. n. una oīum uoce didicisse: in magnam te esse uirum eundēq; phumanum: & illorum apprime studiosum: qui bonis artibus dediti immortalitatem maxime & ipsi sequeantur: & alijs pararent: illico sum accensus in amorē tui: teq; dignum existimaui: quē propter innumera bilis tuas egregiasq; uirtutes: quum ipse cura poterō diligētiaq; prestare: faciā immortalē apud oēm posteritatē Tuum igitur fuerit non aspernari officium meum quandoq; de ipse omnia cupio gratificari tibi. Vale ex mediolano. pridie idus maias. M. cccc. lx.

Fran. phi. Andrea alamano sal.

a Vdio libros esse grecos permultos nup ad uos perlatos: q̄ ex illo sunt constantinopolitano naufragio intercepti. Te igitur rogo atq̄ oro: ut ad me scribas diligenter oia. & qui libri sint & cuiusmodi. imprimis aut̄ scire cupio. si q̄ repti sint. quos t̄ps negligentia ignorarit. Nullū aut̄ discipline genus pretereas uolo. Ceterū philosophos ex omnibus malim: & pythagoreos precipue: hi. n. sunt rari oēs: qui mihi ex omnibus philosophis nisi sunt nescio quid acutius altiusq̄ sensisse. Si me amas: noli laborē hūc subterfugere. Quid. n. ipse tua cā facturus non sim. Vale ex medio. pridie idus maias. M. cccc. lx. Frā. phi. Angeloo simonetæ fa.

q Vod me inuitaris ad cenā habeo tibi gratias uideo. n. te: nō esse mei oblitū. Quod ipsum longe exploratius credere: si operā dares: id quod tibi esset persuasū facillimum: ut quas mihi princeps noster debet pecunias: debet at̄ florinos circiter duo milia: iā tandem iuberet dinumerari. Sed ipse malis eum inducere ut alicunde q̄cūq̄ nūmorū quacunq̄ cōditione abradat. q̄ iure ullo es alienū dissoluat. Hac uia uos magni satrapæ dignitatē uobis apud princeps ac reges auctoritatē. p̄ uenamini. Quorū quēq̄ repias i regū aulis potentē & magnū illo aut bono aut æquo. Laudatur apud oēs uirtus. Sola utilitatis rō habetur in precio: cum utile nihil censendū sit: ubi careat honestate. At dixeris: puto id honestū duci oportere. qd̄ apud populo habetur in gloria nec esse hoc tpe quicq̄ gloriosius diuitiis. Malū igitur actū esset cū apostolis qui & secuti & imitati sunt christū. si reuiuiscerent in paupertate: quā nisi semp̄ adamarunt. Nullæ ingentes parantur opes sine magna iniquitate. Sed hec fortasse pluribus q̄ oportuit. At rē ut redeā ego tecū hodie humanissime angele coenaturus nō sum. id. n. facere mihi nō ē integrum: habiturus sum. n. in familiari epulo hospites quosdā bononenses: itaq̄ mihi ignoscet. Nō at̄ moleste laturus sim: si quid tibi ex tuo isto celebri cōiuiuo superuacaneū reliquitur ut ad me mittas: quod ut cōmodius sis facturus differā ipse cenā: sed uereor: si id facturus fueris: tibi rixas fore cum uxore nobilissīma: cuius iperio te aiunt assidue parere. utar igitur cenā quā prauī: & stoica & domestica. uale mediolani ex ædibus nostris xv. kal. iunias. M. cccc. lx. Fran. phi. Petro medici sal.

d Edī ad te librū quintum de iociis & seriis: ut experiaris utrum: is malit tecum podagra uti. Consilio tñ indocili & inhumane illi persuadeas: ut ioca seriis anteponat. id. n. tibi plurimū prestabit. quod petis de Sphortia de undecimū nunc librum scribimus: quē iā prope absoluiimus. sed opus: q̄ ab initio existimā rā prolixius serpit. uereorq̄ futurū: ne homeri alterū carmen librorū numero nō mō equet: sed et̄ superet: tā & si certi nunc decreui nihil humanā. n. fœlicitatē cū i eo cōplecti atq̄ diligenter exprimere istituerim: pmulta quotidie occurrūt: quæ rē uehementer augent. Aedere at̄ librorū aliud nihil uolo antea: q̄ extremā manū imposuero. Fieri. n. posset: ut aliquid uel mutandū esset uel addēdū. Cura ualitudinē tuā: & uale oīno. Ex med. .xiii. kal. iunias. M. cccc. lx. Fran. phi. Xenophonti filio sal.

p Reter eas litteras quas ad me dederas ex rhagusio ad. iiii. kal. apr̄iles ego abste alias accepi nullas. itaq̄ nō possum nō mirari: q̄ nihil postea mihi scripseris: presertim cum ad kal. maias & tibi quod uolebas responderim: & una cum meis ad te litteris unas quoq̄ huius principis uerbas p̄ scripsisse litteras ad rhagusinū senatum miserim. nec itē de te postea ab alio quicq̄ acceperim: nisi q̄ marius semel significauit p̄ epistolam bene ualere te: & rhagusinis esse carissimum. nescio utrum te negligentie an. sim alium quempiam cui litteras cōmiseris: perfidæ accusandus. uenit. n. in mentē res illa taurinensis de meis ad regem francorum uersibus Tu posthac esto cautior. Curaque ut tuæ ad nos litteræ & eæ quidem solæ reddantur dūcāli oratori Antonio guidoni bono qui nunc uenetis agit. nā marchesius reuocatus mediolanum rediit. qd̄ si quid fortasse responderas superioribus litteris meis aut aliud preterea scripseras: id oē repetas necesse est. nā ut audis adime tuarum litterarum peruenit omnino nihil. n. adduci possū: ut credā te simul cum cœlo tā subito ingeniu quoque mutauisse. nos hic oēs ualemus recte. Tu quoq̄ curā ut ualeas. Ex med. iiii. nonas iulias. M. cccc. lx.

Franciscus phi. iohannib̄ barbato sal.

q Vantum uidere, uideor ridiculo tibi sum. Nam meos carminum libros. totiens repetitos restitue re mihi negligis. At ego mihi uerba dari longius certe nō patiar. Turpissimū. n. ē frāscū philelfū imberbē duci a iōanino barbaro. itaq̄ aliter mihi meā restitue q̄ primū: aut ubi ita malis: tibi litē apud principē paratā esse intellige. Nā qui alios ridere nunq̄ cōsueui: rideri abste nolo. uale medio. ex ædibus meis. viii. kal. augustas. M. cccc. lx. Franciscus phi. Nicodemo tranchedino sal.

o Stēdis te uehementer desiderare litteras meas. Et facis tu quidē recte. Nā tuis mihi litteris suauius nihil ē quas noui ab amatissimo erga me aio pficisci. Nec. n. uerus amor falli unq̄ pōt. Necessarioq̄ fit: ut qui plurimū amat: ametur nec plurimū. Et litteræ ergo tuæ fuerūt mihi p̄gratæ: & oia quæ uel ioco uel serio per litteras es locutus. quæ tūc illima accidere. Quæ uellē oia tuo meoq̄ iudicio gererent. idq̄ non priuata solū ac n̄ræ sed & cōis & publicæ utilitatis cā. Verissimū illud esse existimo nihil recte administratum iri perturbatiōe dute. nā oīs ai morbus si minus oīo tollit: impedit tñ nō mediocriter rōnis usum q̄ ubi uacat: qd̄ aut bene geri aut consuli recte pōt. equidē mi nicodeme nō possum mea sorte nō gaudere: qui me ipso contētus sum: cui nihil aliud dēesse uideo q̄ nūmos aliq̄. Qui tñ ipsi sæpe nō mō nō sperati sed ne cogitati quidem tāta ultro benignitate occurrunt: ut pudorē etiā afferat negligenti. Habeat multi aurū & argentū: habeat magistratus: habeat imperia: habeant ea oia: quæ collibuerint stultitiæ: dūmodo ea sint nobisq̄ nolētib̄ eripi nullo pacto queūt. quid. n. eaz̄ simus rex: curiosi: quæ ai curas nō adimunt. sed augēt. itaq̄ mirandū non est si anicus ille dūm huiusmodi rōe minus aio uoluit: quo altius ascendit eo humiliter miserabiliusq̄ descendit. ego quo die has litteras ad te dedi: impleram secundū & sexagesimum ætatis annum integris sensibus & ualitudine prospera. & id quidē sine ullis medicorum adiumentis. Tu si habeas. qd̄ cū his diutius conferas: memora.

Nam si qua mihi sunt alia aut bona aut expetenda. & tu nosti: & laura nō ignorat. Ac de ioco haecenus. Veli quā diligentissime odororis: apud quē hospites ille codex Syllii italici poetæ: quē Antonii barbadori pater quō tpe in monte puliciano preiurā gessit: ex bonis illius Bartholomei uenatus est quē Martinus pontifex maximus primū secretariū habuit. Nā codices oēs quotquot illo exēplari exscripti sunt: deprauatos corruptosq; inuenio. Cupio preterea mihi exscribi latinā translationē græci illius doctissimi acutissimiq; Aesopi: Nā auctor ipse perit apud græcos. Et eā interpretationē inueni apud aliū neminē. Hac de re scripsi ad petrū medicem. Id quod ut ipse apud eū quā diligentissime cures te plurimū rogo. Vale ex medio. octauo Kal. augu. M. cccc. lx.

Frā. philephus Xenophonti filio sal.

Eci te ad tertium nonas iulias per litteras certiorē me nihil litterarū tuarū accepisse posteaq; ex Venetiis solueras: preter eas quas ad tertium kal. apriles Troli scribæ ad me dederas: cū interea tps secundū & nunc tertium ad te scripserim. Quod eo et magis miror. q; marius mihi significauit sibi redditas esse ad te litteras: quibus cū nullæ prorsus essent ad me. Ego autē & si auguror ut res habet: opere precii tū duxi te cōmonefacere: si qñ ad me scribis: ut cures tua oīa scripta redditū iri Venetiis aut uiro patricio Bernardo iustiniāno Leonardī filio: aut ducali oratori Antonio guidoni bono. Nā marchesius rediit mediolanū. Tū si quid uelis. significato. Nos hic oēs ualemus recte. Vale ex medio. no. augu. M. cccc. lx.

Fran. philephus Mario filio sal.

Vod ex postulas meas litteras minus sæpe ire ad te: partim ipse tu. partim occupationes meæ sunt i cā Quod si tuā ipse eam sustuleris: ego quoq; meas oīs occupationes amouebo. Noli iuuenis cū sene de prudentia cōtēdere: neq; cū patre filius. Noli uerfutia calliditati antepone. Ratione utere & consilio id si feceris nunq; me inculabis: nec ulla in re desiderabis officium paternum. Quod marieta meliuscule ualet gaudeo Cæsarē meū bene in litteris proficere plurimū iætor. Velim cætera quæ uel ad te ipsū uel ad reliquā familiā attinēt diligenter cures. Ad xenophonta respondi. Tu qd ad Vgolotū respicit: ne diutius negligē. berhardū pontanū nostrū bene ualere opto. Vale ex medio. x. kal. septēbres M. cccc. lx.

Franciscus philephus xenophonti filio sal.

Alo te negociosum esse q; ociosum: mō negocia tibi tuā aut dignitati sint aut cōmodo: quod sine dignitate icōmodū esse puto. Nā per litteras: quas mō ad sextū kal. augustas dedisti ad me: adeo te ostendis occupatū. ut nullū tibi tēpus relictū uideatur scribendi ad patrē. Quod das accipio & facis tu fortassis ex officio. Ego autē auguror nescio quid. in hac diē accepi secūdū abste lras posteaq; Rhagusū es profectus. Si te negligentiorē aut minus cautū aīaduerto: tu quoq; tardioris uidebis epistolas meas. scripsisti oīa istic arde re. id dici puto ob imminens a turcis periculū. Vellē scripsisses & latius & apertius: ne mihi svbilla inter pte opus esset. Quod amicus iste tuus cupit uidere aliqd ex nostris: dabo operam ut tibi mos geratur. nos hic ualemus oēs. Cura et tu ut ualeas: & hoībus sis Deoq; carissimus. ex mediolano. xi. kal. septēbres. M. cccc. lx.

Franciscus phi. Laurentio pisaurenfi parmensiū præfecto sal.

Tsi ignarus certe nō erā uel sine ulla cōmendatione meā nihil esse apud te antiquius iusticiæ pietatisq; officio: tñ ut intelligeres: q; mihi re gratā facturus esses: si negocium religiosorū fratru sanctæ Mariæ fernorū qui appellātur: ita curaueris. ut isti oēs intelligant meā de se cōmēdationē fuisse singularē: si bñt abste petere ac et si opus fuerit cōtēdere: ne patiaris esse frustra tūm ad me: nemo est. n. qui amicitiam nostrā ignoret. Quā ut huiusmodi: quoq; munere clariorē oībus facias rogo. nosti pudorē meū nūq; ausim tā topere a te aliquid petere: quod ab honestate abhorre uideatur. Vale cū tuis omnibus: ex mediolano septimo kal. septēbres. M. cccc. lx.

Fran. Phi. iacobo piteo iurecōsulto sal.

Imotheū cytharœdū uirū musicæ disciplinæ doctissimū sane eruditissimūq; fuisse reperio. Ad quem ubi quottidie atheniensū more permagna auditorū turba discēdi gratia cōsueret: eū quicunq; se audiri essent: rogare solitum accipio: habuissent ullos ante id tps eius peritiæ præceptores: Quod qui negassent cū his certā doctrinæ suæ pacisci mercedē. si qui autē respōdissent: qbuspiā antea ufos se magistris: cū iis nisi duplica mercede cōuenire nullo pacto cōsueuissent. Aiebat. n. uir callidissimus ad duplū labore' dupla et mdrcede opus esse. qui. n. istiusmodi discipulis recta ulla præceptio tardi queat: nisi oīum primū eorū mentes inherenti fuerint deprauataq; disciplina oīno liberata. Longe profecto difficilior est ac multo laboriosius docere. nā quis ignoret natura fieri ut qui habitum iā firmatū ac penitus infidentē eruerē dissoluerēq; studeat: id sine multo & tempore & labore cōsequi nō posse: quæ quidem nostra tālonge repetita oratio quorsum tandem euadat: & si minime uereor iacobe putet te pro tuo singulari ingenio sūmaq; prudentia non obscure intelligere: tñ uel tui auditores plæriq; oēs & studiosi clari adolescētes uel si qui alii tecū sentiūt: quibus de rebus inter nos controuersia sit dilucidius teneant apertius ea eloquas. q; nō una cōtrouersia est sed duæ. Vex de qua magis ueluti triūphare uisus es primus nobis fit sermo: deinde breuiter de alia diseremus. Prima nobis disceptatio est de licitatore: quē tu eum esse oīno eis: qui in auctione suppositus rei uendendæ indeceptionē alterius præciū auget. idq; declaras exemplo. Titius aut fiscī aut suo alteriusue cuspiā noie proscibit uectigalia aut prædia: calphurnius emptor offert mille sextertii. Crassus a Titio emptor suppositus ad mille sextertii cētū addit. Calphurnius qui habendæ rei desiderio tenetur: addit ad centū alia sextertia decē. At Crassus ad ea rursus uiginti. Tū gal. refrigescit ab emēdo: manetq; subdubius: & uix tandē addit sextertia qnq; aiaduer tēs Titū. ueritūq; ne si rursus p suppositū Grassū rei pscriptæ pretiū auxerit se ipsū potius fallat q; Cal. qd pscripterat dat Cal. Et ita grassus ē tua snia licitator. quāq; tu cū diceres licitari nihil aliud significare: q; pciū

adgere & ita quod proscriptū esset daret plus offerenti: nō magis Crassum q̄ calphurniū i eo q̄ plus offerret licitari uelle uidebaris. Eoq̄ interdū tua tendebat oratio: ut inter licitatione & auctione nihil prorsus interest. Adduxistiq̄ pro tua causa: ut tibi uidebaris ex ipsis iureconsultis exempla firmissima. gaiū. n. super legem quæ incipit licitatio digestis de publicanis ita scriptū reliquisse. Licitatio uectigaliū: quæ calore licitantis ultra modū solitæ cōductionis inflauit ita demū admittenda est: si fide iussores idoneos & cautionē is qui licitatio ne uicerit: offerre paratus sit: & eundem gaiū nō multo post super eandē legē. Licitatores uectigaliū ad iterandam cōductionē anteq̄ superiori cōductioni satisfaciāt admittendi non sunt. Adducisq̄ in eandē sniam paulū qui super legē Valerius Digestis de iure fisci ita locutus est. Vale patronus procurator imperatoris Flauio statio predia certo precio addixerat. Deinde facta licitatione. idē Statilius recepta ea licitatione: prædia obtinuerat: & in uacua possessionē ita indoctus erat. De fructibus medio tpe perceptis querebatur. Patronus fisci esse uolebat. Plane si medio tpe inter primā licitationē: & sequentē adiectionē pcepti fuissent: ad uenditorem pertinere. sicut solet uideri: cū in diem adiectio facta est: deinde melior cōditio allata est: nec moueri debemus: qđ idē fuisset: cui primo adiecta fuerāt predia: sed cū utraq̄ adiectio intra tēpus uedemiarū facta fuisset: receptum est ab hoc tractatu. itaq̄ placebat fructus emptoris esse. Hæc tu duo exempla ex gaiō & paulo pro tua cā intulisti: nā tuū illud tertiuū est abste cogitatuū argutius ubi ageretur de dolo malo: & si q̄tū ad licitatore m attinet: non est a mea sententia admodū alienū. Sed antequā ad gai dicta pauliq̄ respōdero: affera etiā ipse: quo firmior tua uideatur tibi opinio exemplū ex uipiano: modo intelligas quod tu nudius tertius cū apud nos esses interpretaberis in gai sniam: ubi ait. Licitatio uectigaliū: que calore licitantis ultra modū solite cōductionis inflauit: in q̄ calore per unū. L. efferebas: dicebasq̄ calore scilicet iracundie. Quibus hoc tibi cōcedat: quē ibi locum dederis. Calore. n. per geminū. ll. & scribendū intelligendū est pro calliditate & astutia: est. n. calliditas secundum Aristotelem quædā prudentiæ pars: quæ ita uersatur in paruis ut prudentia magnis in rebus. Recte igitur Cicero cū uellet ostendere in lib. de natura Deorū: quid inter uersutū & callidū interesset: uersutum eē describit eum: cuius mens celeriter uersetur: at callidū: cuius aīus usu: ut manus opera concalluit: Sed redeatur ad Vlpianū. Sic. n. ait. si res eius uenierit: & existat: q̄ plus liceat: an integrū pp̄ lucrū restituendū sit & quoti die pretores restituunt: ut rursus admittatur licitatio. Audi itē. M. T. Ciceronē in epistola ad. M. mariū Cice. M. mario: sal. mandatū tuū curabo diligenter: Sed homo acutus ei mandasti potissimū: cui expediret illud uenire q̄ plurimū: sed eo uidisti multū: quod prefinisti: quo ne plures emerēt. Quod si mihi permisisses: qui meus amor in te est: confecissem cū hæredibus. Nunc quoniā tuū preciū noui: licitatorē apponā potius: q̄ illud minoris uæneat. sed de ioco satis. habes mi iacobe uir iuriconsultissime oīa: q̄ afferri adimenta possunt in cām tuā. Cæterū que paucis dicturus sunt æquo aīo accipe. Oīum primū uideamus licitari liceriue secundū ātīquos eosdēq̄ pbatissimos auctores artis grāmaticæ qđ significet. Licitari: ut ait Noni. Mar. est congregari & pugnare. id aut ita esse patet apud cæciliū poetā in hymnide. Quin machæra licitari aduersum cū cœpisti sciens: Festus pōpe. docet eum licitari: qui decipiendo inducit: & rursus ait eos esse licitatores. q̄ i mercādo pugnādo uentū contēdūt. Audi nunc ciceronē li. iiii. de offi. Tollendū est igitur inquit in rebus contrahendis omne mendaciū nō licitatorē uenditor: nec qui contra liceatur: emptor apponet uterq̄ si ad loquēdū uenerit: nō plus q̄ semel eloquatur. Ex significatis huiusmodi uerbi: uel licitari: uel licitari: q̄ a duobus eximiis & latinitatis & litterature p̄fessoribus festo pōp̄o ac Nonio Mar. cognoscimus: possimus ne alium eē licitatorē opinari q̄ eū q̄ græce τὸ πρὸξενὸν τῆς proxenetes dicitur quo ēt noīe nōnullos iureconsultos usos uidemus: Quod āt aliud eē proxenetratū: hoc ē licitatorū officiū ut ita loquar: q̄ tū ēptorē: tū uēditorē & cōtēdedo & decipiēdo iducere: ut & uēdat ille & hic emat: idq̄ nō minus minuēdi rōne q̄ augēdi precii. & quāuis alia uel arte: uel fallacia: mō obiecit: quod inierit. An sumus usq̄ adeo regi iperiti. ut ignoremus. quātū emolumentum huiusmodi nebuliones precipiant ex huiusmodi dolis: ac fraudibus: sine igitur rebus priuatis: seu in publi. uendendo: emēdo: locādo: cōducendo: cōtrahendoq̄ licitator intersit aut suo dolo se aut alterius noīe. Hunc esse eundē: q̄ noīe a græcis accepto p̄xeneto dī: manifestū ē. Recte igitur precipit Cicero nec a uenditore: licitatorē: nec itē ab emptore a poni debere: sed ipsos potius si ad loquēdū uenerit: nō plus quā semel eloqui oportere. Hoc. n. obseruādum inter uiros grauis & bonos iccirco precipit Cicero: ut nulli licitatoris mēdacio. nulli dolo relinquatur locus: Hæc tu si in Gaii: si in pauli si in Vlpiani rñsis diligētius cōsiderare institueris. longe aliter senties quā i hāc diē cōsueueris. Quod autē cōtēderis. idē eē & auctonari & licitari: eodēq̄ mō licitatorē & auctonatorē: nihil est qđ tibi minus assentiar. Video apud Ciceronē i orōne pro rege Deiotaro hæc uerba. ille iterū: ille tertio actionibus factis: pecuniā dedit: qua ad bellū uteremini. & rursus: Quo tū rex erga te aīo fuit: q̄ actionatus sit: se se expoliare malueris que tibi pecuniā nō subministrare. Nō licitationibus factis. nō si licitatus sit: dixisset Ci. idē eē significatū. Sed hæc hæctenus multa. Non. n. dubito te pro magnitudine ingenii tui egregiaq̄ doctrina iturū i sniā meā & eūdē eē licitatorē cōcessurū. quē ēt proxeneta nūc uulgo uī i iurecōsulti noīant. Dicebas se tūdo loco mirari te Cice. atq̄ arbitrari illū indialecticis parū fuisse exercitatū. nā si secus eēt. eū nūq̄ fuisse dicitur: & prima qōne tusculana si malum ergo misere: cum eēt p̄positum uel assumptum potius malum mihi uī eē mors. Nō. n. qđ malū ē: id cōtinuo miserā aflere: cū multiplicia mala sint & aī & corporis & fortunæ: nec eē tñ cōsētaneū: q̄ i pluribus maximisq̄ totius hoīs atq̄ fortunæ bōis: cū eculeū amiserit quēpiā: aut Catulum iccirco eū affirmare misere: qm̄ ea eq̄ canisue amissio i malis hñda sit secundū pipateticos. idōcte igit Ci. eā cōplexionē ad id adieciisse: qđ erat assumptū. Concederem tibi profecto quod Ciceroni obiecis si peripateticum se eo in loco is: Quam stoicum maluisset: Ac stoici nihil in malis ducunt: Nisi q̄ turpe sit: nec item in

Bonis quicquid honestum non sit: honestate bonum stoici: & turpitudine malum definiunt. Præterea neque in bonis nec in malis aut plus esse iudicant aut minus: quod honestum sit: id esse putant omnes ex parte bonum quemadmodum id esse uolunt omnino malum quod a turpitudine proficit. Quare si mors habenda foret in malis quod certe non est recte Cicerone responsum esse: id esse miserum: Nec. n. perire te existimo quæ aut corporis sunt aut fortunæ tributa: ea a stoicis neque bona: neque mala cæseri: sed in differentia & a plerisque comoda & incommoda quæ et alii plura reiectaque noiant: pinde atque talia sunt in quibus selectio locum habeat: Vtrum tibi grauissimo & eruditissimo uiro, si tiffecerim: nescio: Mihi certe feci satis. Vale. ex Medio. Kal. septembribus: M. cccc. lxi.

Fran. philel. ioanni Aloysio guidobono sal.

Ere nonnulli Veneti: quia me litteras meos carminum libros exscribendos petierunt. Quibus ego sigillatim: gessisse quamprimum more si tot mihi eius opis fuissent exempla. Sed cum nullum mihi omnino relictum sit propter id unum: quod initio scripseram: existimaui hoc pacto satis ab me iri omnibus factum: si mihi huiusmodi prouidentiam per nostram beniuolentiam delegare. itaque dedi ad te eum ipsum carminum codicem manus meæ ut uides festina exaratum arundine: Cuius tu ita pro tua prudentia feceris omnibus copiam ut intra sextum mensem codex ad domum redeat. Vale & patrem tuum grauissimum uirum: uerbis meis saluere plurimum iube. ex medio. idibus septem. M. cccc. lx.

Fran. philel. Angelo ueterbino iureconsulto sal.

Ccusare te medicum: si scire te homini accusationem magnificere. Sed noui ingenium tuum: quod non minus surdus es cum id tibi expedire putas: quam mutus. Vegre hac in re te tua fefellit opinio. Nam me primo apud quem erascenaturus: liberaisti hominem edacissimo. Deinde tibi fortasse non parum incommodasti: qui filiam potuisses: ubi ea tibi uolutas esse: indotata et uiro tradere. Amicus. n. quodam uir sane bonus ac minime contemnendus: mihi oblatum est qui cupit uxorem quam & honestis sit nata Parentibus & pulchra & ex ethuria. itaque id ego audies illico in te animo adieci: Rem tenes. Cum primum ueneris mediola. fac me quamprimum ad eas Vale ex mediolano. x. kal. octobres. M. cccc. lx.

Fran. philel. xenophonti filio sal.

Tannulum quem misisti mihi & gemam ueteris etiam etiam perlibenter accepi. Et fecisti sane ut te decem mense illius memoria assidue tecum sit. Senior noster hispanus mihi exposuit te mediolanum uerementer: cupere id quod non improbo: modo constitutum istis temporibus & constantem & innocenter absoluas. Quod ut facias te non solum hortor: sed et uolo ac iubeo. Præterea sum miratus: quod in tanta oportunitate: τὴν ἰνὴν ὁ χεῖρ ἰσχυρὰ mihi nusquam ire ad me curaueris: nihilque ad ea tam multa responderis: quod non unis litteris tibi scripseram. ad hæc tuum quoque officium erit aliquid scribere: ad principem sæpe des hoc facere prudentius nihil potes. Nos hic ualeamus omnes Vale. ex medio. vi. idus octobres. M. cccc. lx.

Frâ. Philel. Lazaro aretino sal.

T si certo scio mea omnia tibi negocia per uetere nostra ac summa beniuolentia cordi esse: non est tamen ab officio meo uisum alienum: si ex meis quoque litteris intelligeres me mei esse non oblitum: quod duo istinc abiens tibi curanda commodari: quæ quæque dissimili sunt ratione: talia tamen sunt ut eorum neutrum negligi abs te uelim. nam officiosi amici et æque parua amici gratia non contemnere: ut magna perclaraque facinora non minus adire alacriter: quam appetere uerementer. Quæ reliqua sunt tecum ipse considerabis: Vale. Ex medio. x. Kal. decemb. M. cccc. lx.

Frâ. phil. Hermolao barbaro episcopo ueronensi sal.

Vam pro Lazaro scarapo comensi episcopo orationem habui: iccirco in presentia ad te dedi: quod uereret ne quamprimum librarius tuus tumultuarie scripserat non esset admodum emendate scripta. Præterea cum uellem aliquid ad te scribere: nihil noui acciderat post discessum tuum quo uterer argumento. nec. n. dubito ea tibi omnia cordi esse: quæ a nobis in comendariolo accepas: profertim id unum: quod mihi cum tuo antonio beccheria uiro disertissimo & phumano transigendum est. Neque sane aliud quicquam est: cuius moram molestior est ferenda. Nam eiusmodi codice carere diutius nullo pacto possum. itaque rogo te: ut curreti sis calcar. Fieri. n. possit ut ferius Veronam repetas. At mihi in huiusmodi codice celeritate plurimum opus est. Hac una re mihi gratius hoc tempore facere nihil potes. nec quod magis antonii inter sit officii: quæ ipsum scio tibi esse carissimum. Reliqua tamen oportune prouidebis. Vale. Ex mediolano. vii. kal. decemb. M. cccc. lx.

Fran. phil. lazaro scarapo comensi episcopo sal.

Am quamprimum pro te apud comenses ad. xvi. Kal. decemb. orationem habueram: iccirco ad te misi. ut quod tecum ante eam locutus: eam cures per fratrem reddi Hermolao barbaro episcopo ueronensi. Reliqua tu puto memineras. Præterea quæ istinc decessurus tecum sum commentatus ne obliuiscaris te et atque et rogo. Hoc, uno mihi aliud hac tempestate gratius præstare officium nullum potes. Vale & bone ualitudinis ratione habe. ex mediola. vii. kal. decemb. M. cccc. lx.

Frâ. philel. Donato actiolo sal.

On possum non probare tuam tam longam taciturnitatem. cum existimet te uti uoluisse me magistro. quod dum studio eam ad te dare orationem: quam & ipse habueram apud summum pontificem piuum mantua: & ipse desiderare uidebaris: diutius sum cunctatus quam tu fortasse uelles. At superas fortasse profecto omne meam huiusmodi in scribendo tarditatem adeo ut iam uerear te esse omnino unam cum nostro argyropulo oblitum mei. Et facis tu quidem nequaquam uel amice uel recte: quod nihil ad ea respondeas. quæ tibi per nostra summa beniuolentia committam darem. Sed eo fero moderatius negligetiam tuam: huiusmodi diligentiam uolui dicere: quod utriusque arundini & nymphe & musæ simul studere non potes: Vegre si me amas: surripi aliquid temporis τὴν ἀφ' ὅπου ἀτὴν ἢ quod amicitia condones Ego ad te nouam dedi orationem. Vale ex mediolano. iiii. Kal. decemb. M. cccc. lx.

Frâ. philel. Pallanti stroze equiti aurato sal.

Natuventi mihi pro uetere nostra summaq; amicitia scribere ad te aliquid: hic tepestive nuntius est oblatum
 q; istac iter facturus redit in poloponensum. Oium primum certior fieri cupio q; bene ualeas corpore.
 Quid.n. interrogē aīo cum uir sapientissimus nō ignoras uel nullis oīum cōsiliis τ' οὐκ ἔστι μὲν οὐκ ἔστι
 iv. Itaq; si me amas: sicuti certe facis cura: ut tuis optatissimis litteris intelligam q̄ta tibi cū senectute sit qui es nā
 de aī tranquillitate nihil ē qd' dubitē. Quod si de me doceri ex me uis: ualeo eqdem pbelle. Nec me climateri
 cus annus quē caldæi noīant: ulla ex parte fecit sua inclinatioē deteriorē. Nā q; natus sum. viii. Kal. Aug. anno
 a natali xpiano miliesimo tricētesimo nonagesimo octauo ago iam tertium & sexagesimū annum. Quod ip
 sum tpsis cū ob septenariū numere: tum ob penultimum cōis ætatis hoīum flexum pythagorici putāt eē peri
 culosum. At ego septenariū numere in utranq; fortunā uæhemētem existimo. Quare in secunda nobis & ma
 lo & opto. Quod me secūdo loco ad scribēdū hortat: eū quorundā librorū desiderū Agit. n. istic apud uos an
 dronicus callistus noster uir defertus & doctus. isti at esse audio Τὸν τὴν ἐπὶ ἀλαίφῃ τὸν μαρτυρῶν τὸν ἰωάννην τὸν
 ῥιζῶν καὶ τὸν ὑρμαῖον καὶ ῥιζῶν τὸν πῆριαν ληνίτην ῥιζῶν τὸν Δεῖκα τὸν ὕσσυκε λον ὑρμαῖον τὸν ῥιζῶν. Petō
 q; abs te maiorē in modū: ut eos libros aut nobis exscribi cures mea impensat aut ad nos ire. q; hic exscriban
 tur reddituri ad dñm q̄ primum. Vale cū Honofrio meo atq; nris oībus ex medio. Kal. ianua. āno a nata. xpia
 no. M. cccc. lxi.

Fran. philel. xenophonti filio sal.

Ost eas litteras qbus mihi & de annulo quē Hispano seniori dederas: & de pecūnia q̄ socrus a theolo
 go Timotheo petieras: significabas alias, nullas iam mensis duos abs te accepi. Vtrū uel tua uel aliorum
 negligētia factum sit: nescio. Quod hic cupis a me curari. fiet in tpe diligenter. uelim tamen interea ne
 qd' istic patiaris de te desiderari τ' ἐπι Δεῖ τ' ἡρῆ μὴ σ πῆν τ' ἐρῆ σ nullam impensam uolo suscipias Susceperis.
 enī frustra. Nam nōnulli mihi græci renunciarunt illam uerba dare: & qd' uitæ institutū cepit id nūq; dimissu
 ram. Cura ut bene ualeas. Nos hic ualemus oēs. Ex medio. Kal. ianuaris. M. cccc. lxi.

Frā. philel. Leonardo sabbatino sal.

Osella aduersanus dixit mihi uerbis tuis esse tibi nōn olos codices & latinos & græcos: quos uendere
 institueris. Quare si uellem aliquos ex iis emere licere mihi per te: habeo tibi Leonarde mi gratias nō
 uulgaris: qd' eaz; mihi rege optionē dederis: quaz; me amantissimū nosti. At uellē profecto tibi cū tuo
 maximo & honore & emolumento sublata facultas esset alienadæ suppellectilis tam præclare tam præciose
 id qd' per uitam illius mei amicissimi Aurispæ uiri optimi & grauissimi facile factū eēt si eum apud nos Deus
 q; apud se ager. maluisset. Sed qm̄ ea lege nationes sumus ut naturæ tandem sit cōcedendum: a quo aīo neces
 sitatem feramus oportet Te autē hortari nō desinam: ut cuius uiri gener simul & heres relictus es. eius quoq;
 uirtutē singularēq; doctrinā hæreditario quodā & assiduo studio imiteris. Quod eius rei qm̄ nō ambigo stre
 nue te diligenterq; curatur: nō ero in præsentia tecum longior. De libris autem q; significas: paucis rñdeo.
 Opus ē ut librorū titulos mittas & qualitātē & præciū. Id cum didicero: si libri placuerint: aut ipse ueniam: aut
 precium mittā. Vale cū sponfa & patre. Ex mediolano. iiii. nonas ianua. M. cccc. lxi.

Frā. phile. Nicodē. tranchedino sal.

Audīo eqdē uæhemēter ita res tibi secundas esse: ut ne amicissimi. qdem hoīs recorderis q̄q; nō parua
 ē foelicitatis pars uir amicus. Amicitia. n. siue in animi: qd' phīs placet siue in extrariis bonis ponenda
 sit non minimū tenet in humana foelicitate locū. Quare ut te aliquā colligas: uolo Meminerisq; in om
 ni fortunæ statu uel cōmodo uel iucunditate amicū esse posse. id si feceris dabis ad me qnq; lras: quo me saltē
 tuæ lætitiæ participē facias. Tu uero ne me extra existimes tui obitū: accipies unā a me orationē quam nuper
 habui ad comēses de dignitate epali & de illoz; epō Lazaro scarāpo. Et pro rei argumento: & pro hoībus ha
 bēda fuit ofo. Tu mihi feceris rem gratissimā siquid noui significaris qd' uel gratū sit: uel nra intersit audire.
 Vale. Ex me. pridie idus ianua. M. cccc. lxi.

Fran. Phil. Pallauti strozæ eqti aurato sal.

Nil mihi potuisset hoc tpe iucūdius cōtingere tuis lris: qbus pristinam illā tuā sermonis ac morum sua
 uitatē: q; mecū sæpe dū florētiæ ageremus: familiarissimē utebaris. nō secus inspiciere uisus sum atq;
 ea q; corā uideri oculis solent. Qui. n. me tua oīa nō delectēt: quē certo scio nō mō absolutæ cuiusdam
 ac totius uirtutis speculū: sed et de me semp' q; optime meritum. itaq; rogo te ut si quid potest accedere ad con
 seruandæ bonæ ualitudinis diligentia: uel mei ipsius gratia: quē noui tibi esse carissimū: aliquid addas. Nā quis
 adeo alienus sit ab oī humanitate q; optare non debeat te immortalē fore: cuius uita ē omni humanitate hu
 manior & cū totius honestatis plena: tum nullius elegantia: nullius doctrinæ inops. Quod autem ita pro tua
 mirabili sapiētia te cōposueris: ut nullis medicorū remediis utare: nō possim nō probare. Quid. n. cō. inentif
 simo uiro eidēq; prudētissimo prodesse medicus qat ullis curatōib; suis q; sibi ipsi nō didicit. Nā quotus quis
 q; ē medicus: q; abditā penitusq; recōditā ægrotationē recte iudicet. Duo in primis sunt. ex qbus huius tepesta
 tis medici aduersæ ualitudinis uim cām; cōiectant urina & uenarū motus: sed urina quoq; nobis aliog; loco
 rū argumētū p̄stet in corpore: q; iecoris: renū ac uesicæ. Omitto. n. quot possit quantaq; accidere qbus urina
 deprauata iudiciū fallat. De uenaz; aut motu qd' certi afferre qs audeat ea cōuenientia ignorata: q; musici har
 moniā uocāt. At quot medicos licet inuenire q; aut musicā aut ullā disciplinā mathematicā teneant. cum non
 physica mō: sed qcqd' uel ad numere: uel ad mēsurā: uel ad musicā rōnē: uel ad astro. p̄tinet: si medicus ignot
 rit: neq; iudicare qcqd' uere nec mederi salubriter qat itaq; facis tu quidē: ut soles: oīa sapiēter: qui tibi tu p̄ te
 ramētū corpis tui & etatis cōditionē: tū p̄ uitæ ac uictus cōtinētiā medearis: id qd' itidē in mēpō q̄tū licet ob
 seruo. Qua ex re factū puto. ut nulla sit mihi cū medicis cōsuetudo aut cōseruadæ scilicet aut recupandæ uali

tudinis gra. Et qm̄ de te pauca sum locutus: eadem breuitate de me utar necesse est. Si equidē mi pallas tua lau-
datiōe plurimū delectatus: nō qđ ita in me ipso sentiā: ut tu predicas. sed qm̄ istiusmodi de me testimoniuū sit i
mētibus hoimū p magnū pōdus habiturum: Nec enī uereor. apud te fateri ingenium meū fortasse leuiculuū
Malo sane de me optime sentiendo uiri oēs optimi idēq; doctissimi fallant: qđ si secus senserint: soluti menda-
cio iudicent. Si qđ boni in me est: illud certe esse intelligo nihil seruari apud aiū meū diligentius gratitudine
& officio: quo fit ut tibi sp̄ optem secūda oīa: nec tui splendidissimi noīs memoria apud me sit qđq; antiquius.
Nā qđ ad doctrinā & eruditionē attinet: si scire me dicerē nihil scirā imprudētiā possem argui: qđ mihi sciē-
tiā laudem uendicarem. itaq; solum illud ausim affiamare: me sciēdi cupiditate preter ipsum te unum alii cui
q; cedere nemini. Et hac de re satis: Nicolao monacho religiosissimo grauissimi eq̄tis aurati Rainaldi Albizii il-
lius nepoti ex Hormano filio dicitō uerbis meis: qđ ei de fratre suo Bartholomeo respōderā: uerissimū fuisse
Nā neq; ab angelo actiolo ornatissimo eq̄ti aurato: neq; ab alio prorsus ullo aduersus Bartolomeū apud hūa-
nissimū principē hunc meū sermo qđpiā habitus est. Quin potius princeps meus eā rem molestissime tuli: sub-
diditq; licere æque oibus florētinis agere: nō minus audacter in suis qbuscūq; urbibus q; possunt proprii legiti-
miq; ciues. Crede mihi mi pallas hunc eē principē plane optimū ac uni tibi ita esse affectum: qđ ui maxime.
De libris qđ respōderit Andronicus callistus: ex tuis litteris didici: Velim ex eo certior fias: apud quē eiusmōi
libri hospitent ēν ΤΟΚΑΥΔΑΚ apud lauz ne grinum an apud alium quendam. Ad hęc audio Andronico isti
esse Appolonium grammaticū ωπει ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΣΗΜΑΤΕΝ Quo ad eius fieri licet: rē mihi gratissimam na-
uabis: si dederis opero: ut codex ille exscribēdus eat mediolanum cōtinuo redditurus ad uos. Quod si minus
saltem uelim eam curā suscipias: ut istic apud uos exscribatur. Nam qđ impēderis dabo ad te q̄primū. Vale ex
medio. v. Kal. februa. M. cccc. lxi.

Frācisus phi. pio secundo summo pontifici sal.

Vamq; oē beneficium pergratum esse debet pater beatissime: illud tamen multo gratius longeq; iucū-
dius uideri solet: qđ quis nullis suasionibus: nullis precibus nullis deniq; officiis prouocatus in aliū con-
tulerit. Nam si qua precesserint merita non relata minusq; inita gratia ducitur. Quæ mea semper ab in-
eunte usq; iuuenta beniuolentia erga te quæ obseruantia fuerit: unde magis q; a tua sanctitate testimonium ē
petendum. Sed ubi te pro incredibili tua & erruditiōe & eloquentia sumaq; uirtute ad pulcherrimos deiceps
dignitatis gradus cum episcopatus & tergestini & senensis tum etiam cardinalatus omnipotens deus extulit:
nunq; destitisti uel corā sermone honoratissimo: uel per humanissimas litteras absens ostendere qđ ti me face-
res & q; ea tibi fides accepta esset & cara in primis. Voluit tandē sanctissimoz opeꝝ retributor Deus: ut i sup-
premo christianæ religiōis solio sacerdos maximus constitutus uicem Christi i terris gereres. Qua certe una
re diu a me antea non minus: ut scis: prædicta sæpe q; expectata nihil unq; audiui in uniuersa uita neq; optatius
nec iucundius: idq; nō minus eruditorū oīam & disertorum hoimū eā q; ulla præcipua spe meoz cōmodorū
Quos sane cogitatus meos non obscuro quodam infirmoz documēto q̄primū cōfirmasti. Nam nō modo
me non petente: sed ne cogitante qdem singulos ducentos aureos in singulos annos mihi per oēm uitam dō
no datum iri ex ppriis pecuniis simul atq; creatus es summus pontifex: continuo decreuisti. Quid hac tua aī
benignitate. quid hac munificentia qđ hoc lucupletissimo paternæ erga me caritatis testimonio aut honora-
bilis. mihi aut præciosus duci debet. Quod aut uerbo decreuisti: id etiam rem ppediē effectum reddisti.
itaq; sim plane obnoxius ingratiūni si te tanta mansuetudine tanta humanitate tanta beneficia patrem mi-
nus indies magisq; instar numinis obseruabo: colam: uenerabor: id qđ neq; destiti ante hac facere neq; desistā
unquam modo intellexero: qua tibiꝝte magis sim gratificaturus. nam qđ meopte ingenio ipse assequor: id ne
que occultæ neq; dissimulanter præ me fero. Quare tuæ beatitudinis munus erit: ut quod gratius tibi gratitu-
dinis genus fuerit mihi imperes. Tuum. n. omne imperium immortalis beneficii loco ducam. Ego autem qđ
ad rem meam attinet nihil est aliud quod a tua sanctitate petam: quā qđ ipse tu sponte iussisti: quo tpe Mātuz
nuper publico xp̄iane consultationis aduersus turcos officio te cōtinebas: dedit mihi tuo noīe ex cōstituta pe-
cunia grauissimus iurecōsultus greg. iollius aureos ducentos. Subdiditq; futurū: ut reliqui centū aurei mihi sol-
uerent ad anni illius exitū. id aut actū ē anno a natali xp̄iano millesimo quadringentesimo quiquagesimo no-
no circiter nonas octob. Præterit annus ille: & itē alter: agimusq; iam tertium. interea uero tps iccirco nihil
petii: qđ iportunior iudicari nollem. & si mihi sp̄ pecunia opus ē. Nullum enim apud me locū hēt auaritia. aut
liberalitatē amplector studiosius: aut siqñ fortallē fuerit a medio declinandum: difficilimum enī ē circulis pū-
ctum assequi. in pdigalitatē labor. quæ eo est quā auaritia dignior uenia: quo minus distat a laude. itaq; altitu-
dinis animi tui fuerit iubere: ut ea mihi pecunia hoc ē ducati trecenti in presentia numerent: qđ ut facias te
etiam atq; etiam rogo: oro: obsecro. nam his est mihi uāhementer opus. Vale pater beatissime. ex mediola-
no. Kal. februariis. M. cccc. lxi.

Frā. phi. isidoro cardinali rhueno: sal.

Edditæ mihi sunt p̄ clāmentissime tuæ amplitudinis l̄ræ q̄s mea sūma cū uoluptate lectitauī. erant. n.
phūnæ ac plane idices tuæ erga me caritatis. Ac facis tu quidē pbenigne: ut eū plurimum diligas qđ di-
gnationē tuā mirifice uenerat. Quod ad rem tuam attinet: quas sūmi pontificis breues l̄ras ad me de-
deras una cum tuis. reddidi accurrate p iussu tuo iacob ruffo mutinensi ep̄o: quas ille ut primum legi mihi
uultu & hilari facie respondit se tibi pensionem quam petis nunquam destitisse soluere cum debebat. Nunc
autem præter amorem & obseruantiam aliud tibi debere nihil. Nam ex quo tempore corcyriensi archiep̄i
opatu donatus es a pontifice Pio se omnino liberatum esse omni p̄sionis onere: quam tibi antea debuisset.

Collatū. n. eē per cōtributionē archiepiscopatus illius plus duplo: q̄ ex ea pensione acciperes: & ita se mantue nuper pontifici maximo respondisse. Addiditq; se qm̄ ita uis paratū eē de iure tibi respondere: ob eamq; rē daturū q̄ primū litteras ad sanctissimū dñm nrm̄: curaturū: q̄ ut Antonius beltrandus iurecōsultus q; pro duce Borio oratorē gerit in R. curia: hanc oēm eām pcuratorio noīe pro se agat. Et hac de re satis. Est mihi pater humanissime tua op̄a uehemēter opus. Nam cū eēm ex urbe Mantua anno iā secūdo redditurus. Mediola nū uir grauissimus Grego. Iolius secretarius & affinis sūmi pōtificis dedit mihi eius beatitudinis noīe aureos ducētos subdiditq; futuz: ut reliq; cētū q; deerant ad plenā solutionē āni unius ac dimidii: mihi nūerātur ad anni illius exitū. Sumus. n. pōtifex cū primū in eo solio cōstitutus ē cōtinuo mihi nō mō non Petēti: sed ne cogitātū qdē cōstituit annari aureos ducētos. itaq; & abiit ille annus & itē aliter uniuersus: itaq; agit tertius cū in terea tps nihil ē a me petitū. Sunt igit̄ una cū hac ad te epistola alteræ item meæ hac de re litteræ ad .S.D.N. qbus peto eos trecētos aureos p solutione unius ac dimidii anni. Quare tuæ humanitatis fuerit ita opam da re: me ulla ex pte desideratus uidear studiū tuū Est. n. mihi puella nubilis. Cuius rei gr̄a factū ē: ut ante hanc diē nihil pecuniæ petierit: perinde atq; tutius res oīs mea pecuniaria seruares in ærario pōtificis pientissimi Pii q̄ apud ipsum me: q; nūmis parcere nunq̄ didicit. Nunc uero iis utendū ē nō abutendum: Vale ex mediolano pridie idus febru. M. cccc. lxi.

Fran. philel. Ciccho calabro ducali secretario sal.

Tultoz infinitū eē numerū in sacris litteris scriptum legimus. Quæ qdem sn̄a & si mihi nunq̄ dubitāda est uisa: quippe q̄ ex ore sapientissimi uiri: siue iesus Syrachii filius: siue is alius fuerit: emanasse phibe: eam tamen unius Petri candidi huius nostri decēbris litteræ plurimū cōfirmarūt: q; modestissime a me pbeneq; admonitus: ut ea corrigeret. q̄ in eulogio qd̄ pro inclyta sanctissimaq; foemia Lucia magna nimi principis nri matre tanto labore elucubrārat: incautus fortassis errasset: se talem esse intrinsecus ostendit qualis apparet extrinsecus. itaque nō absurde ii sensisse iudicādi sunt: q; dixerunt monstrū in corpore monstrū in aīo. Quis humani ingenii paulo peritior: cū oculos Petri cādidī faciēque inspexerit nō istiusmōi hominem expressū quoddā ac p̄spicuū iudiciā simulacrū existimabit. Et apte p̄fecto & erudit poeta ille descripsit inuidiā cū ita cecinit. Pallor in ore sedet macies in corpore toto. Nusq; recta acies liuēt rubigine dētes. Pectora felle uirent: lingua ē suffusa ueneno. Risus abest: nisi quē uisi fecere dolores. Nec fruitur somno uigilantibus excita curis. Sed uidet ingratos: antabescitque uidendo: Succellus hoīum: carpitque & carpit una. Videt ne mi Cicche: quā pulchre Ouidius nato candidum decēbrem effinixerit. itaque tādū antea q̄ scire posset futuz aliqñ Petz candidū: nescio quē. Et nos increduli nō satis mirari Possimus solere poetas bonos diuinitus afflari uenturaque p̄dicere. Conuerte obsecro in leucū ipsum corporis oculos atque mentis lumina: intuef colorē mustellinum: intuere macilētiā. Quæ quidē duo nō ab optimaz artiū studio: a quo uehemēter eū abhorre ipsaz rez docet inscitia: sed ab imani quadā animi ægritudine manare necesse ē Nam dirus & asferatus oculoꝝ intuitus p̄digiosi mōstri cuiuspiā ē similimus. Et ne oīa sigillatim p̄sequar qd̄ eius lingua uenenosius. qd̄ foetulentius qd̄ abhoiabilius. itaque recte dum uiros honestos atque doctos carpit maledicēdo: ipse interius carpit liugris aculeis: sitque planē tabidus. Nam ut eleganter monet Aristoteles οφορ νοσēs κάρ τονεχέλε τικαλονεν αὐτο τήκει γάρ ο τ̄δνερον ο. uia ακκα κρ̄α λιν Inuidiā inqt ē qd̄ pessimū. Sed habet qdam in se bonum. Nam oculos corque inuidorum facit intabescere Verum quid miremur eum hominem inuidiæ uerberibus cruciari. q; sit unus oīum superbissimus. Quod flagitit genus siqs fortassis ignorat: suspiciat homis ceruicem erectam semper ac rigidam & obstipam camelli instar. Nam ipsa uis lexque naturæ ex huiusmodi ēt habitu ceruicis superbum nobis ostētat. Quare cum augustus Cæsar Caluti berū q; innatam diraque sup̄biam ceruice huiusmōi significaret excusandā uellet dicere solitus tradit: id illi natura eē nō more. q̄ si quæ natura s̄unt uitia æquus cæsari oporteat quāq; fuerit moribus cōparata. Et euxebius Hieronymus uir doctissimus idēq; sanctissimus de se loquens in epistola ad Hispanum Abigaum ita scribit Nihil ita a pueritia uitare conatus sum q̄ tumentē animum & erectā ceruicem Dei contra se odia puocantem. Norat enim uir sapientissimus dixisse humani generis redemptorem eum adhuc esset in uiuis dicitē a me qa mitis sum & humilis corde. At elatio candidana arrogantissimazq; superbia ad cū ad naturæ uitū moꝝ quoq; flagitium addidisset: nulla ne minima qde iniuria laceratus ita in me inuehitur ut in eos omnis consueuit semp quos sui dissimillimos norit. Existimat. n. hō stultissimus se hac uia apud indoctā multitudinem noīs qppim auenaturū qd̄ cū iuris prestantibus quasi cum paribus de laude certamen in ea tanq̄ noīs claritudo uel uel in eoz sitā sit testimonio qbus omnia ferē cum pecudibus sunt cōmunia uel maledicēdo potiusq; p̄ bonas actiones cōparef. Quāobrē ne cui sit obscūꝝ: qd̄ tibi ē luce clarius rem ipsam ut habet paucis exponam cū multi cum adolēcentes & alii nonnulli e iuuentis numero epigrammata scripsissent in laudes clarissimæ uirginis luciz Sportianæ libuir etiam candido seni huic nostro: cui candidi nihil est preter canicem descendere cum eiusmodi ætate in aciem. scripsitq; eulogium uersibus quattuordecim & cum eo unam ad te epistolam qua grauissimus quidam Cato reliquos qui ante se scripserant reprehendens: solum se dignum insinuabat. cuius uersus haberentur in precio. Fuerunt qui mihi carmen illud legerent non legendum traderent ut alia quoque cæterorum omnia. Ego autem & audiui perhumaniter & longe magis quam Par esset more nro carmē laudauī. Addidique pro iusti uiri officio & id quidem modestissimis uerbis tria tamen esse emendanda unum ex eorum præceptione: qui grammatici dicuntur: alterum geographorum historicorumue: tertium uero philosophorum. nam neque mærorem: & fletum in sortem: & ingenti animo uirum cadere. neque

Descriptio mundi

x. r. cōiugatiōis: habere ultimā syllabam breuē. nec ulla ppria ratiōe corripi posse huiusmodi syllabā siue ea
 orbe secūdā cōiugatiōis duarū sint syllabarū: siue ēt plurimum. Natura. n. id fieri ac ui ppria nō numero syllaba-
 rū. Sic enim incipit candidanū epigrāma. Nate patris quondam lux unica: gloria matris: te p̄cor. a lachrymis
 abstine nate piis. Quā quidem tria errata cū essent a me notata: id qđ in cæteris quoq; quoq; epigrāmaticis.
 ubi opus fuerat. antea fecerā. subdit qđ sp̄ia e circūstātib; tuis scribis: at petrus candidus carmē hoc edidit: tunc
 ego: bene res hēt inq; admonendus ē cādīdus. hęc ut corrigat. Nā in reliquis id mihi satis probat. Res ita ge-
 sta ē mi Cicche: ut audis. id qđ ex oībus tuis ducalibus scribis potes intelligere. At non tulit candidus: ut est in
 solenti arrogantiā honestam admonitiōe: sed cōtinuo epistolam ad te dedit: qđ ita diceret Dñs Philelfus cum
 meos uersus legisset deinde ad suos uertisset oculum ranarū in morem coaxantes: statim turbatus est. Audis
 atticā eloquētiā Cicche disertissime qđ elegenti initio rem aggredif. Respondeat igit candido: & si erat Philel-
 pho honestius nihil oīo rīdere ineptissimo nebuloni: hęc qđ dignitatis suā potius grauitatisq; rōnem: qđ cuius
 piam cōuitiōis iniuriā: præsertim cum non sit nescius magni eē animi hmōi iniurias obliuisci ac p̄ nihilo du-
 cere. Sed gerendus mos fuit Cicche: ut scis. amicorū quorundā uoluntati magis qđ ulli meo instituto. Appellat
 me p̄ Philelpho pygostolus candidus Philelcum hoc ē hulceris studiosum appellat nec illius sane corporalis
 hulceris cuius tumore ac putrescenti scatefcentia nō mīnus torqueat assidue qđ stranguriā quā græci noīant de
 coriatāq; uescicā pedumq; ac latez acerbissimis doloribus sed aialis inquam hulceris: quo p̄ supbia inuidētie
 qđ uulneribus & dies cruciat & noctis. Sum inquam studiosus stultitiā tuā & imanitatis candidā mi Pygoste-
 le: & ea rōe studiosus istiusmodi hulceaz tuorū: uel uix aliud qđ magis cupiam hoc tpe: qđ te aliqñ respiscere ad
 sanitatēq; redire. Sed quid male de te meriti sunt ducales scribā modesti sane & egregii adolescentes: qđ eos
 ranas coaxantes appellas. Nam p̄ter scribas alius aderat nemo. Ditis autē me ut batū. Et recte id quidem: si com-
 miseratiōe dicas turbationē. Nō. n. ita eram ab humanitatis officio alienus ut nō cōmiserescerem tui. qui dū
 uelles hēri doctissimus: oī indocto hoīe te inferi rē oñderes. At qđ apte defendis erratum tuū. Argumentaris
 idem licere tibi in abstine: qđ p̄p̄tione & alius licuit in caue & uide. qđ cum sint ut ipse affirmat secunde cōiuga-
 tionis correpta tñ in ultimā syllaba reperunt. Quod si donatum. si seruiū. si Prisci si alios latine linguā p̄ba-
 nissimos auctores discere uoluisses intelligeres eiusmodi uerba non esse secunde cōiugationis. sed tertiū cum
 hnt ē ultimā syllabā correptā in mō imperatiuo. Verū tu gloriari soles: qđ nullo sis unq; doctore usus. Quod
 certe unum cū cætera mentiaris uerissimū eē puto. Nam qđ ais Propertiū eē longe Philelfo doctiorē id alio
 rum eruditissimorū hoīum nō tuo qui nihil sani sapis iudicio relinquat. Vnum philelfus audet affirmare uel
 infante candido neminē eē hac tēpestate nec fuisse unq; apud latinos qđ tum cōstet: ea oī hoīum memoria. qđ
 p̄ter se unum. idem unus tenuerint exercueritq; & græcā pariter & latinā orationē in oī dicēdi genere & pro-
 sa & uersu. Tu si quē hēas alterū memora. Quid taces hō miserime: subdis deinde licuisse tibi uti amphima-
 cro: ut uirgilio cū ait Ferreiq; eumenidum thalami. Quod licebat in ferrei non licere in abstine. necessitatis
 lex iubet: nā simplex est tene: qđ sine uitio in uersu p̄tame tro poni pōt mō ponatur ante. poterat p̄terea di-
 uidi abstine ut in p̄rapidiū & inuicem & hactenus & in aliis cōpositis obseruatum a poetis uidemus. Sed alia
 ē rō: qđ ipse ignoras leuce ferrei spondeus est non amphinacet. nam dicto ē bisyllaba p̄ syuæ resin. e. & l. duarū
 syllabarū & in syllabā unā: ne & furias aiacis olei. et talibus ilioni dictis. Rursusq; in eodē libro. fit streptus te
 ctis uocelq; per ampla uoluntant. atria dependent lychini laquearibus aureis. merorem & flatum quos ipsos
 inuictissimo. splendidissimoq; principi nōo infanus homo tribuerat. nō cadere in uirum fortē satis concedit.
 Candidus ut est doctus: cum nihil responderet. ignorat. n. philosophos homo philosophatus. Nec mihi. quis
 piam rerum grauiorum ignarus ea abiecerit. qđ a Vir. in. vi. æneidos scripta sunt. nox ruit aeneas: nō flendo du-
 cimur horas. Scimus. n. eo loco æneā aliud nihil significare qđ sensituiū appetitum. qui nobis ē eum pecudibus
 cōis ob idq; illum a Sybilla. qđ rō est lēstie castigandum nam qđ ad naturā & pietatis affectum atq; net id ge-
 mitu ac lachrymis nō mærore & euulatu prosequendum sapientes uolunt. De duce ligurum & in subrium ad-
 dit se scripturū ad te postea ostensurumq;. Mediolanum: qđ & ab insubribus heduis ut modo diceham cōdi-
 tum sit & in italiā insubribus situm esse in liguria & id quidem auctoritate plutarchi Solini & Liuii: subiicitq;
 duo ad postremū: me nondum luisse cænā de episcopo hectorē & erratum a me esse in Sphortiadē in qua
 titate syllabæ cum cecini. Sed nec ita. fran. adhuc. nam prima secundi pedis syllabam quæ naturaliter sit bre-
 uis: esse a me productam. Olepidum caput. nescit enim candidus eadem ratione licuisse mihi producere sylla-
 bam ultimā i ita: sequente muta cū liquida: qđ licuit: & Virgilio & Homero Legat tertiū uersum iliados ad 'pri-
 cipium π δ λ α σ Διφύι μ δ υ τ ψ υ χ α σ α Δι π ρ ο ι λ ψ ε ν η ρ ω ω ν. Legat apud eundem poetā cū paulopost
 tam uāhemētius illius irā tāq; pnitiōis qđ p̄p̄fuerat: cām narraturus agreditur. ε ξ ο υ Δ η τ α π ρ ω τ τ Δ ι α σ
 η η Τ ν α ε ρ ι σ ο ν τ ε α τ ρ ε ι Δ η σ ε α ν α ξ α η Δ ρ ω η κ α ι Δ ι ο σ α χ ι λ λ ε υ σ τ ι α Τ α ρ τ α ρ σ φ ω ε τ ε ω ν ε ρ ι Δ ι ξ
 υ π ε ε μ α Χ ε α η τ ι. At græca qui norit lucus: qui latina nō tenet Legat ēt Vir. in bucolicis. Aspice connexum
 nutatē pōdere mūdum Terrasq; tractusq; maris celumq; p̄fidū. Et idē in Geor. Subit ardua sylua lappæq; tri-
 buliq; interq; uirētia culta ifelix lolium Quā uero cænā sōniet cādīdus: non itelligo. Scribit. n. pygostolus in
 calce sraz. Nōdū licuit cænā Philelcus de ep̄o Hectore. illud autē scio & dixisse & iterduū & scripsisse idē p̄æpe
 significare ep̄m apud græcos qđ regem ap̄ latinos & Hectora apud Homez appellari ep̄m Præterea qđ:
 candidus negat poni ep̄iscopū pro Angelo: & Angelum eundē esse apud christianos quam gentiles uocabāt
 Sed nūc paucis respondeamus ep̄istolæ ultimæ: qđ de ligurū duce noster Leucus ad te tandem scribit. Reiectis
 liuio. Plutarcho. solino quos hēt aduersos & tanq; p̄uari catores. tris adducit ignorantia suā testes Franci. Pe-

trarcham. Antonium Iulcū. Et Collucium salutatū quos cūstioris debuisset: nouioris appellat uerbū sane et
 usitatū & ineptū. Vtinā uoluisset cādidus ita illoꝝ illustriū uiroꝝ benedicta ut errata imitari. Non satis erat se
 argui incitiz: nisi optimos illos uiros secū traxisset in culpā. At uideat qui nos uocat idoctos. Strabonē geo-
 graphū candidus: uideat uir doctissimus Claudiū Ptolamēū cosmographū. Videat Pliniū n̄rum. li. iiii. natura-
 lis historiae. Videat polibiū: qui li. ii. suaz̄ historiaꝝ docet gallos ethruscis expulsi eā regionē: q̄ ē circa padum
 occupauisse: atq; galloꝝ oīum primos lauos & lebecios ea loca tenuisse: q̄ iacēt ad padi ortus. Post hos autem
 insubres q̄ gens erat maxima inter gallos: secutos esse. Et insubribus urbē oīum primā esse Medio. ab illis con-
 ditā. At post insubres secutos cœnomanos. Ex altera autē parte padi campos qui sunt circa appenninum ana-
 nes incoluisse. Et post ananes cōsedisse boius. Et post hos deinde ad hadriam ligones. Vltimos uero fenones
 eos cāpos habitasse. qui mari adiacēt. Et hęc mi Cicche ad arogātissimi cādidi n̄ri puicaci ignorātia satis nūc
 sup̄q;. Quid. n. memorē: quot q̄tag; errauit hō barbarus in gramatica qd̄ eo magis miror. qd̄ decebat homi-
 nē librariū. uel ex ipsa exscribēdi cōscribēdi cōsuetudine sine ullis doctoribus peritiam affecutum. p̄cepta l̄ra-
 rum atq; latinitatis pulcherrime callere. Sed dum discit bene scribere. Vale mediola. ex ædibus nostri. v. kal.
 martias. M. cccc. lx.

Frā. philel. Thome Thebaldo equiti aurato sal.

T tibi gratulor uahemēter: qd̄ secundis usus fortunæ flatibus: te in portū quietū istū trāquillūq; rece-
 e pisti: ita mihi nō possū nō dolere plurimū qd̄ per abitiōem amicissimi homines ea sūt priuatus con-
 fuetudine qua dulcius ducere nihil poteram. Quis enim te uno prudentior: quis humanior: quis ami-
 citiz obseruantior. Quare nō possum nō moleste ferre: qd̄ tua careo præsētia cuius cōsiliū graue ē phibitas
 singularis eloquētia admirāda. Vt hanc tamen ægritudinem meam feram modice: ea uincor ratiōe qd̄ ami-
 cus amandus ē p̄ seip̄sū nullis ēt nostris cōmodis: p̄sertim qd̄ amicoꝝ etiam cōmoda nobis cū illis cōi sūt du-
 cēda. Quare nō tibi mō: sed mihi quoq; gratulor ipsi: qd̄ apud eum principē uitam tibi agendam delegeris:
 cuius summæ diuinæq; uirtutes tot tantæq; sunt: ut uniuersa nō mō italiā: sed ēt europā in admirationē sui
 cōuerterint. Quem. n. inuenias in omni pbitatis & excellētie genere quē p̄stantissimo Duci bosio antepo-
 nas. Reliquū ē: ut q̄ mutuā nō aīorum sed corpoꝝ p̄ntiam locoꝝ aufert interuallū. eā crebritas inter nos litte-
 raz; assidue representet. Hoc autē cū facillimū ē futurū uirūq; n̄rum iucūdisimū Vale ex medio. iiii. kal. M. cc/
 cc. lxi.

Frā. philel. Tho. Senecæ sal.

Vm iuuenis quispiā tuas mihi l̄ras unas reddidisset. essetq; pollicitus: se apud me cenaturū. nā eū tuam
 c cā inuitarā: nō mō apud me nō cœnauit: sed ne habiens qd̄ quicq; mihi locutus ē imiratus is certē ipsū
 te qui cū maxime adesses debes: nūq; appares: sed euanelicis repēte ex amicoꝝ oculis itaq; nihil potuit
 ad ea tibi r̄ndere: q̄ scripseras. Significabas. n. byrriā tuū nescio quē: dimisisse apud me tuos codices duos Soli
 num & innominatū alterū. Quid id tibi Persuasit: aut somniabat aut te somniatē captauit. nā neq; ipse apud
 me unq; fuit sine te. neq; libros reliquit ullos. Quare si posthac saniore cōsilio usus fueris iulius cōsules tuis re-
 bus. Scripseras ēt de tua re uxoria id qd̄ ante: & audieram. & nō admōm sum miratus qd̄ egregi ius quidā ab i-
 eunte adolescentia mulierū amator iam uir septuagenarius aut aliquanto grandior tadē uxorius factus esses
 & ita uir uxorius: ut propediē pater futurus dicereris. Te autē nō intelligo: qd̄ scribas te inde ab initio Pēitū
 se rei tā iucūde: tā sancte: tā laudabilis. Nescio quid tua sibi uelit orō: nisi fortasse dubitaris te ex alieno labore:
 futuz; Patrē. q̄si nō tibi carius eē debeat bonū aliēo labore partū q̄ nec tuo nec alieno Fac igiē te itelligā. nam
 tua illa oīo monstri aliqd alere uidet. Quid. n. aliud opiner cū te tā subito ab uxore abdicaueris. Et hac de re
 satis. Venit ad te bertolla n̄. ex quo itelliges: q̄ mihi in re tua opa opus ē. Tu fac oīa mea cā at consuesti sp̄ &
 diligenter. Tu diu hic multūq; expectat̄ es frustra. Fecisti at̄ more tuo ut sp̄ tibi deterius p̄spicias. Vale ex me
 diola. iiii. idus mar. M. cccc. lxi.

Frā. phi. Hiero. castello phō. ac medi. sal.

Vi tibi reddidit meas l̄ras: q̄s mihi in re tua sit opus opa: corā uerbis meis exponet. Scio q̄nti me facis
 q & q̄ tibi carus sum itaq; nō eē opus itelligo: ut te aat rogē hoīem amicissimū aut hortē uirū diligentis-
 simū: & optimum. Quod si dederis opam. ne frustra in te spē p̄cipuā collocarim imortali me afficies
 beneficio. Vale ex Me. iiii. idus mar. M. cccc. lxi.

Frā phi. Lodouico casellæ sal.

Inguarē tuā erga me beniuolentia multis tuis pmagnisq; officiis sum exptus. meus autē in te animus
 s q̄lis sit q̄lisq; sp̄ fuerit: ea tibi esse dēt certissima cōiectura: qd̄ es de me s̄ape meritis. q̄ optie Quo fit:
 ut oibus meis in rebus nō secus te utendū existimē. q̄ & amicissimo & optimo uiro itaq; tuū est: ut be-
 neficium beneficio cunules: tibiq; psuadeas eū mihi aīum eē: ut si minus: referre hēre. tñ gratiam non minus
 possim q̄ uelim nec minorē agā q̄ debeā: Vale ex medio. iiii. idus martias. M. cccc. lxi.

F I N I S

Epistolaz; Fran. philelfi Libri. xvi. impressi Venetiis expliciunt. anno
 a natali christiano. M. cccc. lxxxiii. die. xv. Ianuarii.

a b c d e f g h i k l m n o p
 Omnes sunt terni preter a et p. qui sunt quaterni: